

omgevingsanalyse – EEKLO – nov.2023
meerjarenplanaanpassing 10 2020-2026

Eeklo – stad/OCMW

Inhoudsopgave	
INLEIDING	20
1 DEMOGRAFIE.....	21
1.1 Cijfergegevens	21
1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht	21
1.1.2 Cijfers huishoudens	26
1.1.3 Kencijfers eigen diensten	28
1.2 Externe documenten	29
1.2.1 Bevolkings- en huishoudensvooruitzichten – Statistiek Vlaanderen	29
1.2.2 Uit: Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens.....	29
2 ONDERWIJS	31
2.1 Toestand in Eeklo	31
2.2 Cijfergegevens	31
2.2.1 Tevredenheid.....	31
2.2.2 Dagonderwijs.....	31
2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo	36
2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo.....	36
2.3 Interne documenten	37
2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	37
2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	37
2.4 Externe documenten	38
2.4.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018).....	38
2.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	38
3 MOBILITEIT	39
3.1 Cijfergegevens	39
3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen	39
3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen	40
3.1.3 Walkabilityscore	43
3.1.4 Kencijfers eigen diensten	46
3.2 Interne documenten	49
3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)	49
3.2.2 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	50
3.2.3 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	51
3.2.4 Vooruitgang dossier Ring.....	52
3.2.5 Bevragingen Eeklo Zuid	53

3.2.6	Bevraging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan	53
3.2.7	Melkerij.....	53
3.2.8	Trajecten Dorp-Kern-Gezond	53
3.2.9	Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit.....	54
3.2.10	Uitvoering trage wegenplan	54
3.3	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	54
3.4	Externe documenten	55
3.4.1	Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities	55
3.4.2	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	55
3.4.3	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	56
3.4.4	Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)	57
3.4.5	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	58
3.4.6	Uit: Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21	58
3.4.7	Uit: Impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België	59
3.4.8	Uit: Straatvinken 2022.....	59
3.4.9	Uit: Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurt nodig – De Tijd – 14/01/2023 (Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx)	60
3.4.10	Jonge Wegweters	61
3.4.11	Uit: Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul.....	62
4	WONEN.....	63
4.1	Cijfergegevens	63
4.1.1	Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel	63
4.1.2	Sociale huur	66
4.1.3	Tevredenheid over de woonsituatie	67
4.1.4	Kencijfers eigen diensten	69
4.1.5	Uit: Klimaatrapport van provincies.incijfers.be.....	70
4.1.6	Mobiscore.....	71
4.2	Interne documenten	71
4.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	71
4.2.2	Visienota sociaal wonen Eeklo – december 2022	72
4.3	Gesprekken.....	73
4.3.1	Woonwijzer Meetjesland	73
4.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	73
4.5	Externe documenten	73

4.5.1	Uit: Woonrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst? (Matexi op Woondag van VVSG en Wonen Vlaanderen op 6/12/18).....	73
4.5.2	Uit: Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2017).....	74
4.5.3	Uit: Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context (2017)	74
4.5.4	Uit: Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen (2018).....	75
4.5.5	Uit: Woonsurvey 2018.....	76
4.5.6	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	78
4.5.7	Woonregio’s in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)	80
4.5.8	Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek - Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021) .	83
4.5.9	Uit: Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021)	83
4.5.10	Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. Leuven: Steunpunt Wonen (2021).....	84
5	MILIEU – NATUUR – ENERGIE.....	86
5.1	Toestand in Eeklo	86
5.2	Cijfergegevens milieu	86
5.2.1	Afval / riolering.....	86
5.2.2	Kencijfers eigen diensten	89
5.3	Cijfergegevens energie	89
5.3.1	CO ₂ -emissies	89
5.3.2	Energieverbruik woningen	90
5.3.3	Hernieuwbare energie.....	91
5.4	Cijfergegevens natuur	94
5.5	Klimaatscenario’s	96
5.6	Interne documenten	98
5.6.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	98
5.7	Gesprekken.....	98
5.7.1	Kringloopwinkels Meetjesland m-accent	98
5.8	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	99
5.9	Externe documenten	100
5.9.1	Uit: Memorandum voor het Meetjesland (Natuurpunt & Partners Meetjesland) (2018)	100
5.9.2	Uit: Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015).....	101
5.9.3	Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)	101
5.9.4	Uit: Inzetten op hernieuwbare warmte (BBL – gemeente voor de toekomst) (2018) 102	

5.9.5	Uit: Memorandum SPRINGZAAD.be: inspiratie voor een prikkelend speelnatuurbeleid (2018)	102
5.9.6	Uit: Suggesties voor lokale besturen (Bond Beter Leefmilieu - gemeente voor de toekomst) (2018)	103
5.9.7	Uit: BOS+ - Bos en bomen (inspiratie voor een nieuw beleid (2018)).....	103
5.9.8	Uit: studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden.....	104
5.9.9	Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid	104
5.9.10	Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 en 2.1 (2022-2023)	105
5.9.11	Uit: Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent – goedgekeurd in CBS Eeklo in juli 2023	109
5.9.12	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	110
6	RUIMTE & INFRASTRUCTUUR.....	112
6.1	Cijfergegevens	112
6.1.1	Bevolkingsdichtheid / bebouwing	112
6.1.2	Verharding / ruimtebeslag	114
6.2	Interne documenten	114
6.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	114
6.2.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	115
6.3	Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten	116
6.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	119
6.5	Externe documenten	120
6.5.1	GECORO – toekomst oefening 2019	120
6.5.2	Uit: Betonrapport Vlaanderen (2018)	120
6.5.3	Uit: Werelddag van de stedenbouw 2018 (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)	121
6.5.4	Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)	122
6.5.5	Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)	123
6.5.6	Uit: Ruimterapport Vlaanderen - Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Brussel: Departement Omgeving.....	124
6.5.7	Uit: Ruimte voor logistiek – VRP in samenwerking met Departement Mobiliteit en Openbare Werken (2022).....	130
6.5.8	Uit: Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)....	131
6.5.9	Beleidsplan Ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)	132
6.5.10	Uit: Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)	133

6.5.11	Uit: Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) - 2023.....	133
6.5.12	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	134
7	OVERHEID.....	137
7.1	Cijfergegevens.....	137
7.1.1	Info aan en consultatie van inwoners.....	137
7.1.2	Tevredenheid over dienstverlening.....	138
7.1.3	Kencijfers eigen diensten.....	140
7.2	Interne documenten.....	142
7.2.1	Audits.....	142
7.2.2	Zelfevaluatie bestuurskracht.....	143
7.2.3	Participatietrajecten.....	149
7.2.4	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	152
7.2.5	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie.....	154
7.2.6	Evaluatie Meerjarenplan 2014-2019.....	156
7.3	Gesprekken.....	164
7.3.1	Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing.....	164
7.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019.....	164
7.5	Externe documenten.....	165
7.5.1	Uit: Nota kerntakendebat – IDEA Consult (2018).....	165
7.5.2	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	166
7.5.3	Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018).....	166
7.5.4	Uit: het Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden ism UGent en CSI Flanders (december 2018) – innovatie van stedelijke organisaties.....	167
7.5.5	Opvallende trends voor lokale besturen.....	168
7.5.6	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	168
7.5.7	Uit: Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit Globaal rapport 20-12-2022.....	169
7.5.8	Uit: Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico’s bij lokale besturen Globaal rapport 13.06.2023.....	171
7.5.9	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	172
8	ARMOEDE & WELZIJN.....	174
8.1	Toestand in Eeklo.....	174
8.2	Cijfergegevens.....	174
8.2.1	Financiële gegevens.....	174
8.2.2	Tewerkstellingsgegevens.....	179
8.2.3	Armoede-indexen.....	181

8.2.4	Sociale woningen.....	183
8.2.5	Kencijfers eigen diensten	185
8.2.6	Anderstaligen.....	186
8.3	Interne documenten	189
8.3.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	189
8.3.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	190
8.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	192
8.5	Gesprekken.....	193
8.5.1	Adviesraad Welzijn & Diversiteit – toekomst oefening 25 september 2018	193
8.5.2	Wereldraad – toekomst oefening 4 oktober 2018.....	194
8.5.3	Uit: Memorandum Wereldraad.....	195
8.5.4	Wijkcentrum De Kring	195
8.6	Externe documenten.....	196
8.6.1	Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018).....	196
8.6.2	Uit: Aanbevelingen voor een geletterde gemeente (Centrum Basiseducatie) (2018)	199
8.6.3	Uit: Bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)	199
8.6.4	Uit: Samen werken aan samenleven in uw gemeente (suggesties van de Koning Boudewijnstichting n.a.v. verkiezingen 2018).....	200
8.6.5	Uit: Scoren met lokaal sociaal beleid – Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek (5 oktober 2018 / Bram Verschuere, Filip De Rynck, Ben Suykens)	200
8.6.6	Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)	204
8.6.7	Uit: de digitale kansarmoedebarmeter van de Koning Boudewijnstichting (2020) ..	204
8.6.8	Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek (Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020). Universiteit Gent).....	206
8.6.9	Uit: Lokale ArmoedeBarometer – Decenniumdoelen (2020).....	207
8.6.10	Uit: sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)	207
8.6.11	Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)	210
8.6.12	Uit: Lokale armoedebarmeter - Decenniumdoelen (2021).....	211
8.6.13	Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet (2021)	213
8.6.14	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	214
8.6.15	Uit: Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022).....	214
8.6.16	Plan Samenleven	218
8.6.17	Uit: Lokale armoedebarmeter – Decenniumdoelen (2022)	218
8.6.18	Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)	218

8.6.19	Barometer Samenleven	218
8.6.20	Uit: Lokale Armoedebarmeter 2023 – decenniumdoelen	219
8.6.21	Visie sociaal wonen Eeklo – Veneco (2023)	220
8.6.22	Uit: Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW Oost-Vlaanderen.....	221
8.6.23	Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving	222
8.6.24	Uit: Jaarboek sociale uitsluiting 2022.....	223
8.6.25	Uit: Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting 2023	224
8.6.26	Uit: Jaarrapport inburgering 2022.....	225
8.6.27	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	226
9	ZORG & GEZONDHEID	230
9.1	ZORG.....	230
9.1.1	Toestand in Eeklo	230
9.1.2	Cijfergegevens	230
9.1.3	Interne documenten.....	236
9.1.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	242
9.1.5	Externe documenten	243
9.1.6	Uit: Levenskeuzes op latere leeftijd bij niet hulpbehoevende personen – Koning Boudewijnstichting (2022).....	253
9.2	GEZONDHEID	254
9.2.1	Toestand in Eeklo	254
9.2.2	Cijfergegevens	254
9.2.3	Interne documenten.....	259
9.2.4	Externe documenten	259
10	FINANCIEN	264
10.1	Cijfergegevens	264
10.1.1	Ontvangsten algemeen	264
10.1.2	Uitgaven algemeen.....	264
10.1.3	Autofinancieringsmarge / schulden	265
10.1.4	Toelage aan politiezone.....	266
10.1.5	Belfiusprofiel	266
10.2	Interne documenten	269
10.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	269
10.3	Externe documenten.....	269

10.3.1	Uit: Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVSG – Seminarie Belfius 17-05-2019	269
10.3.2	Uit: Studie Lokale financiën 2021 – Belfius	270
10.3.3	Uit: Studie Lokale financiën 2023 – Belfius	270
10.4	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	271
11	PERSONEEL	274
11.1	Cijfergegevens	274
11.2	Interne documenten	274
11.2.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	274
11.3	Externe documenten	275
11.3.1	Uit: Lokaal ‘P & O’ – dossier november 2018.....	275
11.3.2	Opvallende trends voor lokale besturen	275
11.3.3	Uit: Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU (Campaign more Local Staff for the Climate (localstaff4climate.eu).....	275
12	VRIJE TIJD.....	277
12.1	Vrije tijd algemeen	277
12.1.1	Cijfergegevens	277
12.1.2	Buurtenmonitor.....	280
12.1.3	Interne documenten.....	280
12.1.4	Externe documenten	281
12.2	Sport	282
12.2.1	Cijfergegevens	282
12.2.2	Kencijfers eigen diensten	284
12.2.3	Interne documenten.....	285
12.2.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	287
12.2.5	Externe documenten	287
12.2.6	Uit: Coronabevraging i.v.m. het zwembadgebruik (2021)	288
12.2.7	Bevraging zwembad 2022 – ZWEM 22.....	289
12.3	Cultuur	290
12.3.1	Cijfergegevens	290
12.3.2	Kencijfers eigen diensten	291
12.3.3	Interne documenten.....	292
12.3.4	Gesprekken.....	299
12.3.5	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	301
12.3.6	Externe documenten	301

12.4	Toerisme	306
12.4.1	Cijfergegevens	306
12.4.2	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	307
12.4.3	Gesprekken.....	308
12.4.4	Externe documenten	309
12.5	Jeugd.....	310
12.5.1	Cijfergegevens	310
12.5.2	Kencijfers eigen diensten	311
12.5.3	Interne documenten.....	312
12.5.4	Gesprekken.....	314
12.5.5	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	316
12.5.6	Externe documenten	316
12.5.7	Uit: Uit de Marge – onderzoek welzijn jongeren n.a.v. covid 19 (2020).....	325
12.5.8	Wel Doeners – Meetjesman – bevraging 2021	326
12.6	Uitgaan – Evenementen	328
12.6.1	Cijfergegevens	328
12.6.2	Kencijfers eigen diensten	328
12.6.3	Interne documenten.....	328
12.6.4	Externe documenten	329
13	ONDERNEMEN & WERKEN	331
13.1	Ondernemen	331
13.1.1	Cijfergegevens	331
13.1.2	Kencijfers eigen diensten	337
13.1.3	Interne documenten.....	338
13.1.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	342
13.1.5	Externe documenten	342
13.2	Werken	346
13.2.1	Toestand in Eeklo	346
13.2.2	Cijfergegevens	347
13.2.3	Externe documenten	351
14	VEILIGHEID & SAMENLEVEN.....	361
14.1	Toestand in Eeklo	361
14.2	Cijfergegevens	361
14.2.1	Verkeersongevallen.....	361
14.2.2	Drugserelateerde misdrijven	362
14.2.3	Buurtgevoel	365

14.2.4	Onveiligheidsgevoel.....	367
14.2.5	Veiligheidsmonitor	369
14.3	Interne documenten	370
14.3.1	Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018.....	370
14.3.2	Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie	370
14.4	Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019	371
14.5	Externe documenten.....	371
14.5.1	Uit: ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	371
14.5.2	Insteek vanuit Vlaams overleg van preventieambtenaren	371
14.5.3	Uit: dossier ‘Veilige buurt’ – LOKAAL juni 2018.....	372
14.5.4	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	372
14.5.5	Uit: Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025.....	372
14.5.6	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	373
15	ALGEMEEN.....	377
15.1	Uitrustingsgraad	377
15.2	Experimenteren en uitbreken (uit inspiratienota administratie – juli 2018).....	377
15.3	E-Gov als rode draad in het nieuwe dienstverleningsconcept (uit inspiratienota administratie – juli 2018)	377
15.4	VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)	378
15.5	SDG’S als leidraad voor de komende decennia (uit inspiratienota administratie – juli 2018)..	380
15.6	Smart Cities.....	381
15.6.1	Uit: Smart City – de praktische gids (2018)	381
15.6.2	Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities	385
15.6.3	Uit: Digitale rapport (2018-2021), gepubliceerd door We Are Social en Hootsuite ...	387
15.7	Megatrends – Megatrendsproject van de VMM-MIRA (2014)	388
15.8	SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)	389
15.9	Klimaatadaptatieplan (2019).....	395
15.10	Uit: Van uitsluiting naar insluiting – VVSG (2018)	398
15.11	Uit: Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel – SERV 2020.....	399
15.12	Uit het Vlaamse Relanceplan (2020)	400
15.13	Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021).....	400
15.14	Grote coronastudie van UAntwerpen-UHasselt-KU Leuven (2020-2021).....	402
15.15	Regiovorming.....	402
15.16	Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 - België.....	403
15.17	Single Digital Gateway Regulation.....	404

15.18	Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario's en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving	404
15.19	Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen (2023) – Filip De Rynck, Lieven Janssens	406
15.20	Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024.....	408
16	SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2023	420
16.1	Demografie	420
16.1.1	Profiel Eeklonaren	420
16.2	Onderwijs	420
16.2.1	Profiel stad.....	420
16.2.2	Profiel eigen organisatie.....	421
16.3	Mobiliteit	421
16.3.1	Profiel Eeklonaren	421
16.3.2	Profiel stad.....	421
16.3.3	Profiel eigen organisatie.....	422
16.4	Wonen	422
16.4.1	Profiel Eeklonaren /stad	422
16.4.2	Profiel eigen organisatie.....	423
16.5	Milieu-Natuur-Energie.....	423
16.5.1	Profiel Eeklonaren	423
16.5.2	Profiel stad.....	424
16.5.3	Profiel eigen organisatie.....	424
16.6	Ruimte & Infrastructuur	425
16.6.1	Profiel stad.....	425
16.6.2	Profiel eigen organisatie.....	425
16.7	Armoede & Welzijn	426
16.7.1	Profiel Eeklonaren	426
16.7.2	Profiel eigen organisatie.....	426
16.8	Zorg & Gezondheid.....	427
16.8.1	Profiel Eeklonaren	427
16.8.2	Profiel stad.....	427
16.8.3	Profiel eigen organisatie.....	428
16.9	Financiën	428
16.9.1	Profiel eigen organisatie.....	428
16.10	Personeel.....	429
16.10.1	Profiel eigen organisatie.....	429

16.11	Gebouwen	429
16.11.1	Profiel eigen organisatie.....	429
16.12	Vrije tijd	429
16.12.1	Profiel Eeklonaren	429
16.12.2	Profiel stad.....	430
16.12.3	Profiel eigen organisatie.....	431
16.13	Ondernemen & Werken	432
16.13.1	Profiel Eeklonaren	432
16.13.2	Profiel stad.....	432
16.13.3	Profiel eigen organisatie.....	433
16.14	Samenleven & Veiligheid.....	434
16.14.1	Profiel Eeklonaren	434
16.14.2	Profiel stad.....	434
16.14.3	Profiel eigen organisatie.....	434
16.15	Algemeen.....	435
16.15.1	Profiel Eeklonaren	435
16.15.2	Profiel stad.....	435
16.15.3	Profiel eigen organisatie.....	435
16.16	Bestuurskracht.....	436
16.17	Fusieverkenning.....	440
16.18	Trends vertaald naar EEKLO	441
16.18.1	Megatrends	441
16.18.2	Burgemeestersconvenant – SDG's	441
16.18.3	Smart City	442
16.18.4	Mobiliteit	442
16.18.5	Wonen	443
16.18.6	Milieu-Natuur-Ruimte	443
16.18.7	Armoede-Welzijn.....	444
16.18.8	Zorg-Gezondheid	446
16.18.9	EEKLO als Overheid.....	447
16.18.10	Vrije tijd	447
16.18.11	Jeugd als doelgroep.....	448
16.18.12	Ondernemen-Werken	448
17	PARTICIPATIETRAJECT	450
17.1	Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025	450
17.2	Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025.....	450

17.2.1	Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo.....	450
17.2.2	Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019	461
	Bronnenlijst	467
	BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse ..	472
	BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo	474

LIJST GRAFIEKEN en TABELLEN

grafiek 1	Aantal inwoners in Eeklo 2010 tot 2020 – projectie vanaf 2020 tot 2040.....	21
grafiek 2	Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2023	22
grafiek 3	Verwachte evolutie van de 67-plussers in de Vlaamse gemeenten tussen 2020 en 2030 in %	23
grafiek 4	Observaties en vooruitberekeningen inwoners Eeklo volgens leeftijdscategorie – 2011 tot 2030	24
grafiek 5	Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2023	25
grafiek 6	Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020.....	25
	Inwonersaantal naar leeftijd en geslacht – Eek	25
grafiek 7	Soorten huishoudens in Eeklo - 2023.....	26
grafiek 8	Grootte van huishoudens – Eeklo – observatie 2011 tot 2020 – vooruitberekeningen 2021 tot 2030	27
grafiek 9	Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2020-2030.....	27
grafiek 10	Aandeel inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2020	31
grafiek 11	Instream en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2022	32
grafiek 12	Schoolse vertraging in lager onderwijs, naar vestigingsplaats – Eeklo, Belfiuscluster – 2022	33
grafiek 13	Aantrekkingskracht secundair onderwijs – 2022	34
grafiek 14	Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2022.....	34
grafiek 15	Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	39
grafiek 16	Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	40
grafiek 17	Aantal personenwagens volgens brandstoftype – Eeklo	40
grafiek 18	Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2020	41
grafiek 19	Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2020..	41
grafiek 20	Aandeel van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020.....	42
grafiek 21	Walkabilityscore in Eeklo.....	43
grafiek 22	Aantal inwoners met knooppuntwaarde beperkt en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	44
grafiek 23	Aantal inwoners met knooppuntwaarde matig en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	44

grafiek 24	Aantal inwoners met knooppuntwaarde goed en voorzieningen – Eeklo – 2022	45
grafiek 25	Aantal inwoners met knooppuntwaarde zeer goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	45
grafiek 26	Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo	47
grafiek 27	Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016	47
grafiek 28	Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, Kaprijke, Vlaams Gewest – 2023	63
grafiek 29	Appartementen t.o.v. alle woongelegenheden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1998 tot 2023	64
grafiek 30	Toename mediaan prijzen verkochte huizen, procentuele verandering tussen gemiddelde mediaan 2010/2011 en gemiddelde mediaan 2018/2019; en aantal verkochte huizen in 2018 en 2019	65
grafiek 31	Gemiddeld aantal verkochte woningen in 2017-2018-2019, in aantal woongelegenheden en als aandeel van de woningvoorraad in 2019.....	65
grafiek 32	Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2022	66
grafiek 33	Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2022	66
grafiek 34	Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2022	67
grafiek 35	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	68
grafiek 36	Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	68
grafiek 37	Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2022	70
grafiek 38	Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2022.....	87
grafiek 39	Aantal kg restafval per inwoner – IVM-gemeenten – 2021-2022	88
grafiek 40	Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	88
grafiek 41	Evolutie verledingsgraad – Eeklo, Vlaams Gewest – 2015 tot 2023	90
grafiek 42	Evolutie totale CO ₂ -uitstoot door huishoudens, per huishouden – 2011 tot 2021	91
grafiek 43	Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2022	92
grafiek 44	PV-installatie kleiner dan 10 kW per 100 huishoudens – Eeklo, provincie, cluser, Vlaams Gewest – 2011 tot 2023	93
grafiek 45	Bijgeplaatst vermogen zonnepanelen in Eeklo, in kW – tot 31/08/2023	93
grafiek 46	Groen in de buurt – Eeklo, Belfiuscluster – 2019	94
grafiek 47	Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Belfiuscluster – 2019	95
grafiek 48	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2020	95
grafiek 49	Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100) ..	97
grafiek 50	Evolutie tropische dagen en nachten per jaar (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)	97
grafiek 51	Bestemmingscategorieën – buurten in Eeklo – 2022.....	113
grafiek 52	Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2022 .	113
grafiek 53	Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo – 2017 tot 2022....	114
grafiek 54	Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2019.....	114
grafiek 55	Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken.....	130
grafiek 56	Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020.....	137

grafiek 57	Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020.....	137
grafiek 58	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	138
grafiek 59	Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	139
grafiek 60	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2020	175
grafiek 61	Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2020.....	176
grafiek 62	Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2012 tot 2022	176
grafiek 63	Aantal personen met (EQ)leefloon op jaarbasis – Eeklo 2017 tot 2023	177
grafiek 64	Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023.....	177
grafiek 65	Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2023.....	178
grafiek 66	Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2022	178
grafiek 67	Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2012 tot 2022.....	179
grafiek 68	Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2020.....	180
grafiek 69	Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2011 tot 2020	180
grafiek 70	Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest – 2017 tot 2022 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)	181
grafiek 71	Armoedebaarometer – Eeklo – 2020	183
grafiek 72	Aantal gezinnen en toelidingen werking Brugfiguur Eeklo – diverse schooljaren	186
grafiek 73	Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2023	188
grafiek 74	Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020/2021	189
grafiek 75	Evolutie in de percentages internetaansluiting thuis in België en buurlanden – 2019 en 2021	215
grafiek 76	Evolutie in het niveau van de vaardigheden per categorie, volgens opleidingsniveau – 2019/2021	216
grafiek 77	Evolutie in de percentages gebruik van essentiële diensten bij 16-24-jarigen volgens opleiding – 2019/2021	217
grafiek 78	Evolutie in de percentages gebruik van onlinediensten bij 55-74-jarigen – 2019/2021... ..	217
grafiek 79	Resultaten van de Spearman correlatietest tussen omgevingskenmerken en het aandeel inwoners van niet-Belgische herkomst in 2020 (per statistische sector).....	223
grafiek 80	Kinderen van 0 tot 2 jaar – wijken in Eeklo – 2023	230
grafiek 81	Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. het aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2014 tot 2022	231
grafiek 82	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	231

grafiek 83	Aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang t.o.v. aantal 3 tot 11-jarigen – Eeklo, buurgemeenten en het Vlaamse Gewest – 2015 tot 2022	232
grafiek 84	Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	234
grafiek 85	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	234
grafiek 86	Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2021 ..	256
grafiek 87	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2020	256
grafiek 88	Gemeten NO ₂ -concentraties in Eeklo tijdens Curieuzeneuzen – 2018	258
grafiek 89	Evolutie drugsgerelateerde misdrijven (links) en types drugsgerelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2012 tot 2022	259
grafiek 90	Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2022	264
grafiek 91	Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022	265
grafiek 92	Schulden per inwoner gemeente/OCMW/AGB – 2022	266
grafiek 93	Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2022	266
grafiek 94	Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021.....	269
grafiek 95	Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Belfiuscluster – 2021	277
grafiek 96	Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo – 2015 tot 2021	278
grafiek 97	Gebruik sportvoorzieningen in het afgelopen jaar in de eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	283
grafiek 98	Tevredenheid over sportvoorzieningen in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	283
grafiek 99	Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	284
grafiek 100	Aandeel inwoners dat afgelopen jaar een culturele activiteit heeft bijgewoond in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	290
grafiek 101	Aantal overnachtingen in Eeklo en buurgemeenten – 2015 tot 2022	306
grafiek 102	Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2021....	307
grafiek 103	Bezoek speeltuin of speelplein in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	310
grafiek 104	Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020.....	328
grafiek 105	Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, cluster – 2011 tot 2022	331
grafiek 106	Vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar vestigingsgrootte % t.o.v. totaal - Eeklo - 2022	332
grafiek 107	Loontrekkende tewerkstelling naar sector t.o.v. aantal loontrekkenden – Eeklo – 2017 en 2022	332
grafiek 108	Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster CGGU, Vlaams Gewest – 2008 tot 2023	333
grafiek 109	Type winkels (in %) – Eeklo, vergelijkbare steden/gemeenten, Vlaams Gewest – 2023..	334
grafiek 110	Percentages types winkels – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2023	334
grafiek 111	Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2008 tot 2023.....	335
grafiek 112	Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2008 tot 2023	335

grafiek 113	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	336
grafiek 114	Aantal niet-werkende werkzoekenden per wijk – Eeklo – 1 januari 2022	348
grafiek 115	Jobratio – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017 tot 2022	349
grafiek 116	Tijdsduur verplaatsingen van en naar school of werk (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020	350
grafiek 117	In- en uitgaande pendel – Eeklo en buurgemeenten – 2019	351
grafiek 118	Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030	352
grafiek 119	Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2022	361
grafiek 120	Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) – Eeklo – 2012 tot 2022	363
grafiek 121	Geregistreerde misdrijven per 1000 inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2022	364
grafiek 122	Strafrechtelijke inbreuken – Eeklo – 2008 tot 2022	364
grafiek 123	Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2022	365
grafiek 124	Aandeel van de inwoners dat wekelijks contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020	365
grafiek 125	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020	366
grafiek 126	Aandeel inwoners dat vaak/altijd bepaalde plekken in gemeente/stad mijdt omwille van veiligheidsrisico's, in procenten – 2020	367
grafiek 127	Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, cluster – 2020 ..	367
grafiek 128	Aandeel inwoners dat afgelopen maand vaak hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster – 2020	368
grafiek 129	SDG-monitor Eeklo 2022 t.o.v. Vlaams Gewest	381
grafiek 130	Mentaal welzijn vrouwen/mannen – maart tot september 2021	402
grafiek 131	Index van de digitale economie en maatschappij – 2021	403
tabel 1	Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2023	21
tabel 2	Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2023	23
tabel 3	Leeftijdsstructuur – Eeklo, buurgemeenten – 2020 en 2035	24
tabel 4	Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023 en projectie 2030	28
tabel 5	Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022	28
tabel 6	Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2022	32
tabel 7	Aantal leerlingen secundair onderwijs in Eeklo, Evergem, Lievegem, Maldegem, Aalter – diverse schooljaren	35
tabel 8	Aantal cursisten volwassenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2021 ..	36
tabel 9	Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21, 2021-22 en 2022-23	36
tabel 10	Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2017-2019-2020-2021-2022	46
tabel 11	Aantal publieke laadpalen voor elektrische voertuigen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2018 tot 2022	46
tabel 12	Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007	48

tabel 13	Evolutie aantal instappende reizigers per dag (oktobertelling NMBS) – Eeklo station – diverse jaren.....	49
tabel 14	Voortgangsrapportering Ringdossier – 31 augustus 2023	52
tabel 15	Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018-2019-2020-2021-2022.....	89
tabel 16	Evolutie van de CO ₂ -emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2021.....	89
tabel 17	Evolutie CO ₂ -emissies in ton/sector – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2021 t.o.v. 2011	190
tabel 18	Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2021.....	92
tabel 19	Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2022	98
tabel 20	Bestemmingscategorieën – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2022.....	112
tabel 21	Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo – 2021	113
tabel 22	Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2020	138
tabel 23	Kencijfers communicatie en IT Eeklo.....	140
tabel 24	Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018 tot 2022	141
tabel 25	Fiscale statistieken – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2020.....	174
tabel 26	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2020	175
tabel 27	Aantal sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2022.....	184
tabel 28	Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2023.....	184
tabel 29	Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	184
tabel 30	Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2019-2020-2021-2022	185
tabel 31	Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2023	187
tabel 32	Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2023	188
tabel 33	Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2013 tot 2022 ..	189
tabel 34	Kencijfers buitenschoolse kinderopvang – Eeklo – 2022	232
tabel 35	Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018 tot 2022.....	233
tabel 36	Aantal warme maaltijden in LDC Zonneheem – 2014 tot 2020	236
tabel 37	Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2020.....	236
tabel 38	Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18-64j per 1.000 inw van 18-64j – Eeklo, cluster Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020, 2022, 2023	255
tabel 39	Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2015, 2017, 2019, 2021 ..	255
tabel 40	Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020, 2021, 2022 ..	265
tabel 41	Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021.....	267
TABEL 42	Personeelskosten – Eeklo stad + OCMW, Belfiuscluster – 2016 tot 2022	268
tabel 43	Financiële indicatoren – Eeklo stad + OCMW – 2016 tot 2022	268
tabel 44	Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2022	274
tabel 45	Aantal gespaarde punten door Eeklonaren en spaarders uit Eeklo – UiTPAS 2017-2022	279
tabel 46	Aantal omgeruilde punten door Eeklonaren en omruilers in Eeklo – UiTPAS 2017-2022	279
tabel 47	Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019, 2020, 2021	279
tabel 48	Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018 tot 2022.....	284
tabel 49	Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017 tot 2022.....	291
tabel 50	Kencijfers jeugd Eeklo – 2018 tot 2022	311
tabel 51	Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018 tot 2022.....	328

tabel 52	Aantal nieuwe BTW-plichtige ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2022	331
tabel 53	Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018 tot 2022	337
tabel 54	Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2022	347
tabel 55	Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022.....	348
tabel 56	Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022.....	348
tabel 57	Uitgaande/inkomende pendel + werken in Eeklo, per sector – 2017 en 2019.....	350
tabel 58	Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2022.	362
tabel 59	Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022	363
tabel 60	Aandeel inwoners dat de afgelopen maand vaak tot altijd hinder had van verkeer – Eeklo, cluster – 2017-2020	369

INLEIDING

Deze omgevingsanalyse (geactualiseerd in november 2023) maakt deel uit van het meerjarenplan 2020-2025 van stad/OCMW Eeklo. Ze is opgebouwd uit vijftien hoofdstukken: de veertien domeinen uit de gemeente- en stadsmonitor en een algemeen deel met overkoepelende data.

De hoofdstukken bevatten cijfergegevens uit diverse externe bronnen (Gemeente-Stadsmonitor, provincies.incijfers.be, veiligheidsmonitor, Vlaamse databanken, het financieel profiel van lokale besturen via ABB,...), maar ook kencijfers van de eigen diensten. Bij de cijfergegevens worden vergelijkingen gemaakt met clusters van gemeenten die het best met Eeklo te vergelijken zijn. Afhankelijk van de bron zijn dit verschillende clusters: Belfiuscluster, cluster van 'centrale gemeenten goed uitgerust' (provincies.incijfers.be) en cluster van gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo (Gemeente-Stadsmonitor voor data uit de burgerbevraging). De steden/gemeenten van deze clusters zijn te vinden achteraan de bronnenlijst. We nemen ook gegevens op uit de Buurtenmonitor die in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen is uitgerold in Eeklo in het voorjaar 2022.

Een nieuwe burgerbevraging vanuit de Gemeente-Stadsmonitor vond plaats in het voorjaar 2023. De resultaten daarvan worden in januari 2024 bekend gemaakt.

Daarnaast zijn (uittreksels uit) interne documenten opgenomen: inspiratienota van de Eeklose administratie naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2018, insteken voor de politieke beleidsverklaring begin 2019, tevredenheidsbevragingen, neerslagen van gesprekken met coördinatoren van stakeholders in de stad en regio, toekomst oefeningen met adviesraden. Voor de interne werking werd begin 2019 een sterkte-zwakteanalyse toegevoegd.

Als laatste in elk hoofdstuk staan uittreksels uit externe publicaties en documenten die aandachtspunten en trends weergeven over alle beleidsdomeinen heen. Het gaat om memoranda die zijn opgemaakt naar aanleiding van gemeentelijke of Vlaamse verkiezingen (VVSG, provinciebestuur, Vlaamse organisaties, Meetjeslandse partners ...), artikels uit vaktijdschriften, publicaties over wereldwijde trends, enz. Als we letterlijk citeren uit de documenten, doen we dit cursief.

Naar aanleiding van de meerjarenplanaanpassing nr. 10 werden de cijfers in de omgevingsanalyse waar mogelijk geactualiseerd (vb. nieuwe gegevens uit de Gemeente-Stadsmonitor) en zijn ook nieuwe documenten toegevoegd. In oktober 2021 werd een nieuwe politieke meerderheid gevormd.

We voegen op het einde een samenvatting toe van ongeveer 20 pagina's waarin we alle plus- en werk-/aandachtspunten oplijsten en de trends op Eeklose maat vertalen.

In deze omgevingsanalyse vindt u achteraan ook een overzicht van het participatietraject dat werd gelopen in voorbereiding op het meerjarenplan (in juni 2019).

1 DEMOGRAFIE

1.1 Cijfergegevens

1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht

tabel 1 Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2023

		Eeklo									
1/jan	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal inwoners	19353	20043	20551	20561	20708	20890	21134	21285	21549	21775	22140
groei (2005 = 100)	100	103,6	106,2	106,2	107	107,9	109,2	110	111,3	112,5	114,4

		Vlaams Gewest									
1/jan	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal inwoners	6.043.161	6.251.983	6.444.127	6.477.804	6.516.011	6.552.967	6.589.069	6.629.143	6.653.062	6.698.876	6.774.807
groei (2005 = 100)	100	103,5	106,6	107,2	107,8	108,4	109	109,7	110,1	110,8	112,1

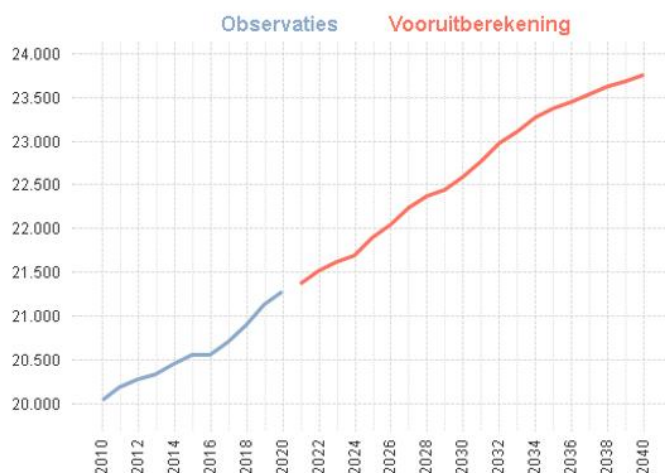
(bron: Statbel – bevolking – provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het aantal inwoners in Eeklo is sedert 2005 met 14,4% toegenomen. Deze groei is iets sneller dan die in het Vlaamse Gewest. Eeklo telde op 1 januari 2023 22.140 inwoners.

Tussen 2010 en 2020 zagen we een toename van de Vlaamse bevolking van 6%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een toename van 4%, tussen 2030 en 2040 een toename van 3,2%. In het Vlaamse Gewest verwachten we de komende jaren een geringere groei van de bevolking door een val in migratiecijfers, een aanhoudend laag vruchtbaarheidscijfer en een oversterfte ten gevolge van de coronapandemie. Tegen 2030 zullen er in het Vlaamse Gewest 6,9 mio inwoners zijn.

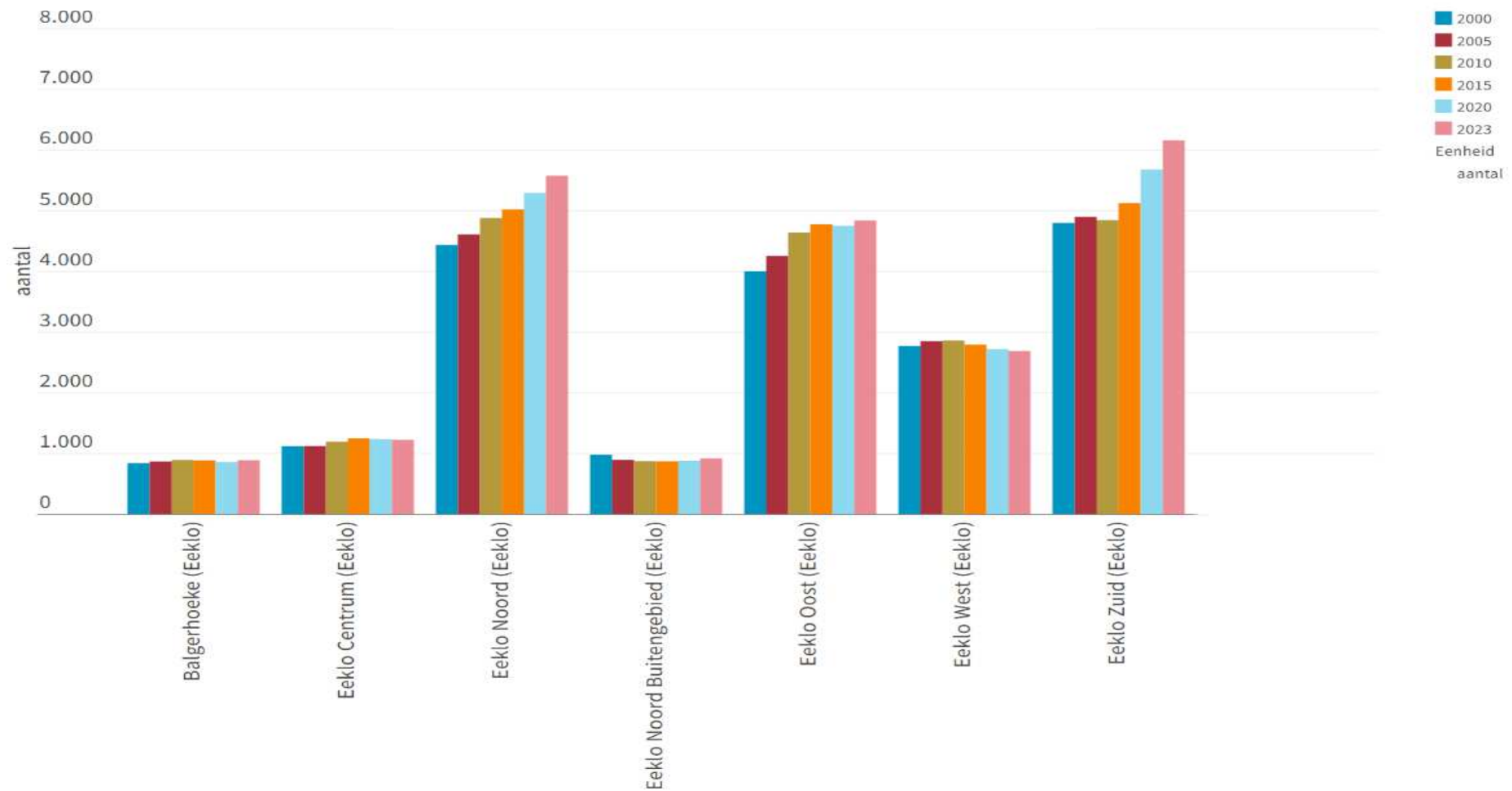
Wat Eeklo betreft, was er tussen 2010 en 2020 een stijging van het aantal inwoners met 6,2%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een stijging van 6,1% (blijft hier in tegenstelling tot het Vlaamse Gewest wel stabiel) tot 22.593 inwoners en tussen 2030 en 2040 nog een stijging van 5,2% tot 23.758 inwoners.

grafiek 1 Aantal inwoners in Eeklo 2010 tot 2020 – projectie vanaf 2020 tot 2040

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten: Statistiek Vlaanderen)

grafiek 2 Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2023

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers;be)

Splitsen we op naar buurten op basis van statistische sectoren, dan zien we in Eeklo Noord en Eeklo Oost een absolute en gestage toename van het aantal inwoners gedurende de jongste jaren. We zien het omgekeerde in Eeklo West. De jongste jaren zien we een grote sprong in Eeklo Zuid (de kaart met de indeling van de 7 buurten is opgenomen in de bijlagen).

tabel 2 Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2023

	0-17 jaar (t.o.v. inwoners) [%]			18-64 jaar (t.o.v. inwoners) [%]			65+ jaar (t.o.v. inwoners) [%]		
	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest	Eeklo	centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams gewest
1990	20,2%	22,3%	21,8%	63,8%	63,4%	64%	16%	14,3%	14,2%
1995	19%	21,8%	21,4%	63,8%	62,9%	63,3%	17,2%	15,3%	15,3%
2000	18,3%	21%	20,6%	62,9%	62,4%	62,7%	18,8%	16,6%	16,7%
2005	18,4%	20,5%	20%	61,9%	61,8%	62,3%	19,7%	17,7%	17,7%
2010	18,7%	20,1%	19,6%	61%	61,8%	62,3%	20,3%	18,2%	18,1%
2015	18,3%	19,8%	19,5%	59,8%	60,7%	61,2%	21,9%	19,6%	19,3%
2018	17,8%	19,7%	19,4%	59,4%	60,1%	60,6%	22,8%	20,3%	20%
2020	18,1%	19,7%	19,4%	59,1%	59,6%	60,1%	22,8%	20,7%	20,4%
2023	17,9%	19,7%	19,4%	59,2%	59,%	59,5%	22,9%	21,4%	21,1%

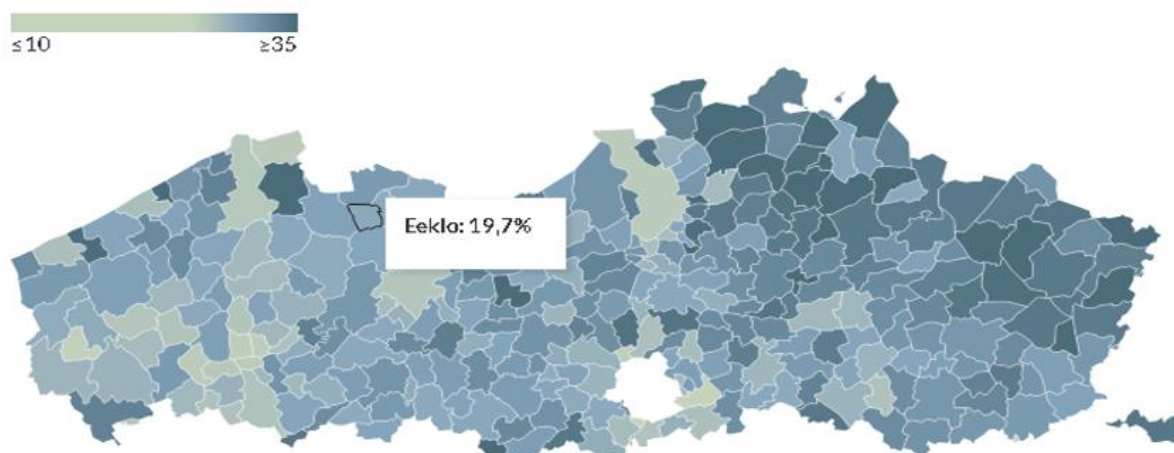
(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

In 2023 bestaat 17,9% van de Eeklose bevolking uit de groep 0 tot 17 jaar. Op Vlaams niveau blijft die groep op 19,4%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' scoort 19,7%. De groep 18 tot 64 jaar maakt in 2023 in Eeklo 59,2% van de bevolking uit (59,5% in het Vlaamse Gewest, 59% in de cluster). Het aandeel senioren in Eeklo bedraagt 22,9% (het Vlaamse Gewest 21,1%, cluster 21,4%).

De vergrijzing zet zich door. Tussen 2020 en 2030 zal in het Vlaamse Gewest de groep van 67 jaar en ouder met 22% toenemen. In Eeklo zal dit met 19,7% zijn. De groep 18- tot 66-jarigen stijgt met 0,4%; de groep onder 18 jaar daalt met 0,6%. De bevolkingstoename situeert zich dus zo goed als alleen maar in de groep senioren.

Alle Vlaamse gemeenten zullen tussen 2020 en 2030 een toename kennen van het aantal 67-plussers, tussen de 9 en 35%.

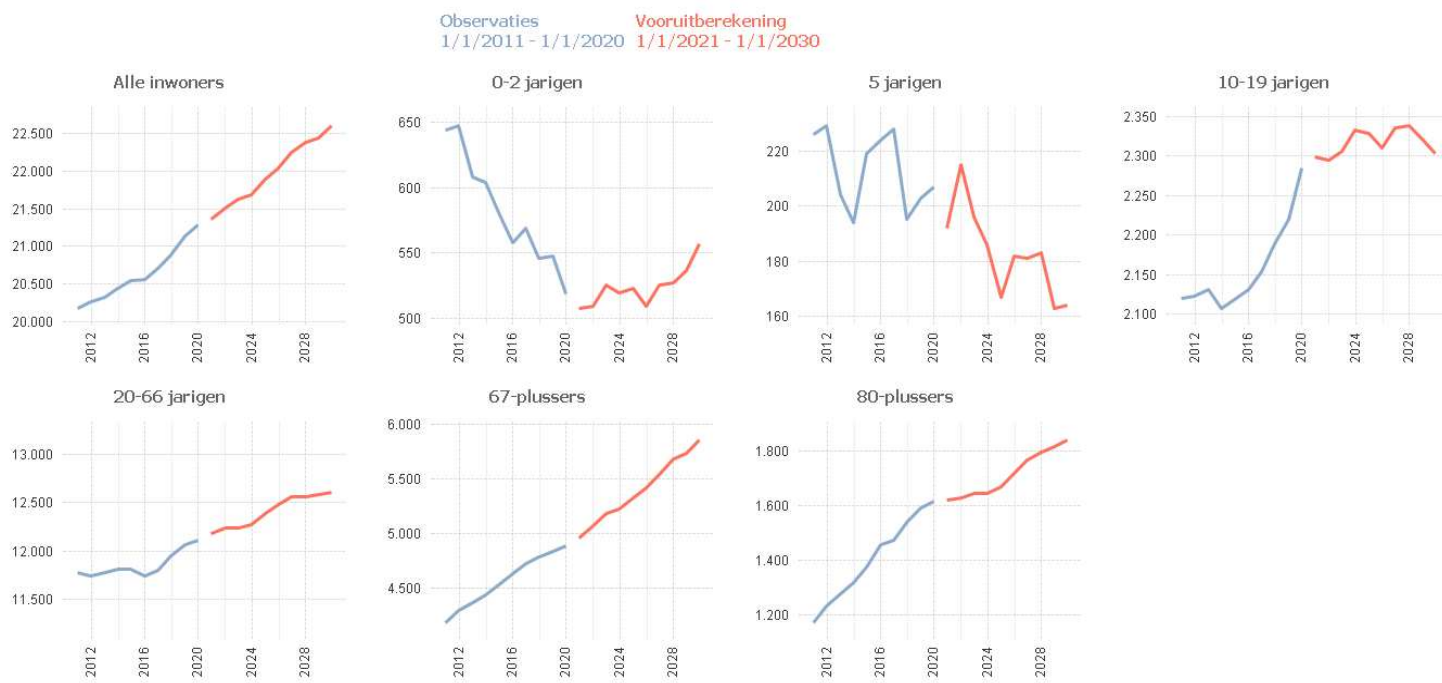
grafiek 3 Verwachte evolutie van de 67-plussers in de Vlaamse gemeenten tussen 2020 en 2030 in %

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Op onderstaande grafieken zijn de cijfers en vooruitberekening voor de verschillende leeftijdscategorieën in de Eeklose bevolking te zien.

grafiek 4 Observaties en vooruitberekeningen inwoners Eeklo volgens leeftijdscategorie – 2011 tot 2030

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Als we de cijfers van de buurgemeenten nemen, zien we het volgende:

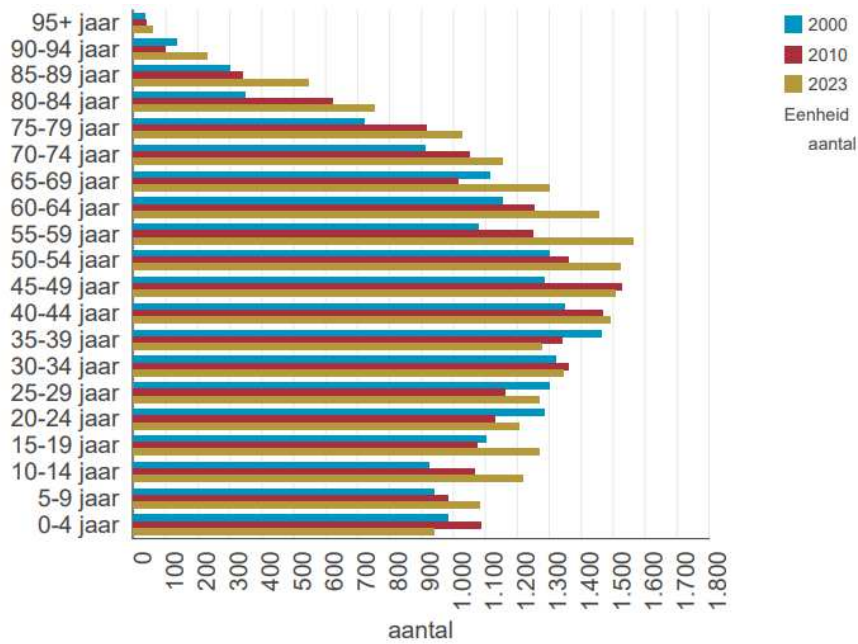
tabel 3 Leeftijdsstructuur – Eeklo, buurgemeenten – 2020 en 2035

	0-17 jaar (t.o.v. alle inwoners)		18-66 jaar (t.o.v. alle inwoners)		67-+ jaar (t.o.v. alle inwoners)	
	2020	2035 (projectie)	2020	2035 (projectie)	2020	2035 (projectie)
Eeklo	18%	15,80%	61,40%	59,90%	20,70%	24,30%
Assenede	18%	16,80%	62,60%	59,30%	19,40%	23,90%
Kaprijke	18,40%	17,50%	61,40%	58,60%	20,10%	23,90%
Sint-Laureins	17,80%	16,60%	62,50%	57,90%	19,70%	25,50%

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2035: Statistiek Vlaanderen)

Het aandeel jongeren neemt in al deze gemeenten af. Het aandeel senioren stijgt het meest fors in Sint-Laureins (tot 25,5%), maar ook de andere gemeenten zitten rond een aandeel van 24% aan 67-plussers tegen 2035.

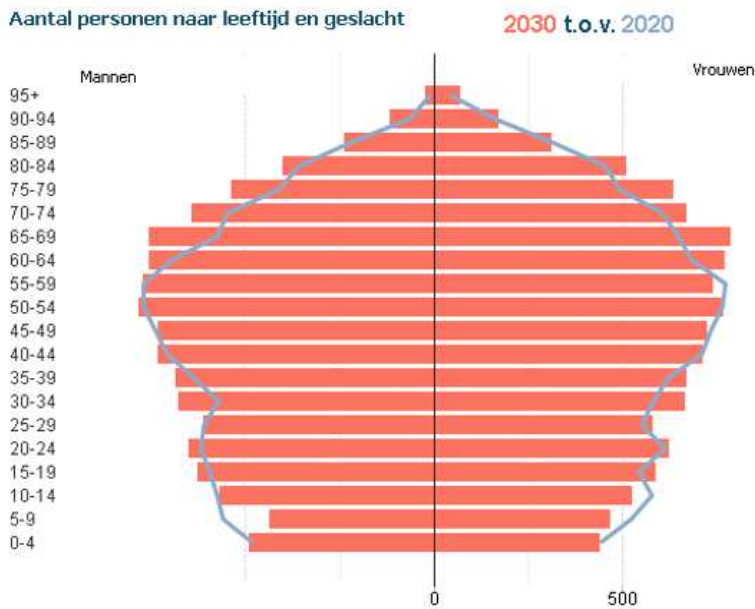
grafiek 5 Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2023

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

(bron: Rijksregister - www.provincies.incijfers.be)

grafiek 6 Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Ook in bovenstaande piramide zien we duidelijk het versmallen van de basis en verbreden van de top.

De demografische afhankelijkheidsratio is de verhouding tussen het aantal 0-19-jarigen en 65-plussers en het aantal 20-64-jarigen. In Eeklo gaat dit van 72,7% in 2013 naar 75,8% in 2023. Ter vergelijking: in de Belfiuscluster evolueert dit van 68,1% naar 75,4%; in het Vlaamse Gewest stijgt dit van 68,3 % naar

74,4%. Dit betekent dat er nu in Eeklo voor 1.000 Eeklonaren tussen 20 en 64 jaar er 758 personen zijn tussen de 0 en 19 jaar en boven de 65 jaar.

1.1.2 Cijfers huishoudens

De groei van de **private huishoudens** in het Vlaamse Gewest is enigszins stabiel. Tussen 2010 en 2020 steeg het aantal gezinnen met 8%, tussen 2020 en 2030 verwachten we een stijging van 7%. Tegen 2030 zullen er 3 miljoen huishoudens in het Vlaamse Gewest zijn.

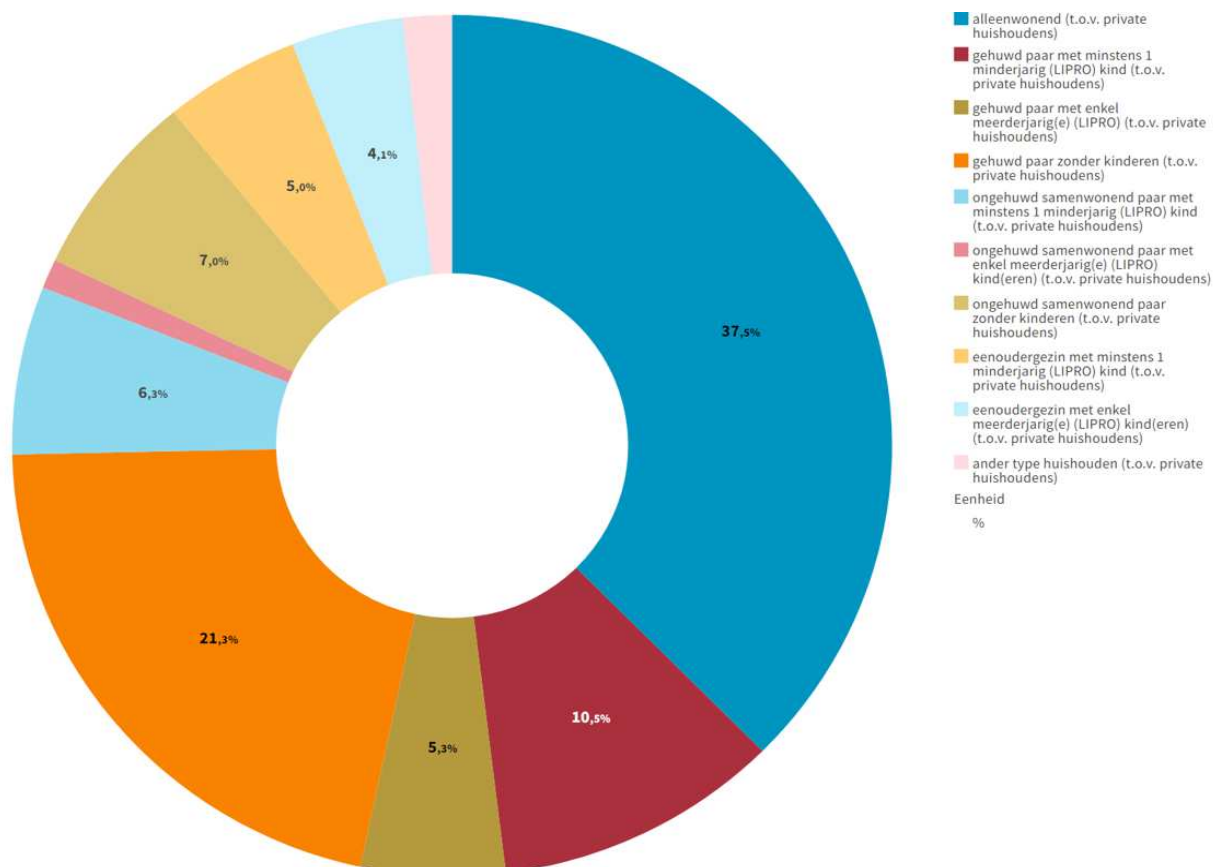
Eeklo telt in 2023 in totaal 10.168 gezinnen. De prognose voor 2030 spreekt over 10.826 gezinnen, tegen 2040 worden er 11.520 gezinnen verwacht.

Het aantal **1-persoonshuishoudens** in het Vlaamse Gewest blijft groeien, vooral bij de 67-plussers. Van 2010 tot 2020 steeg dit met 15%; tussen 2020 en 2030 wordt nog eens een stijging van het aantal eenpersoonshuishoudens van 15% verwacht. In 2030 zal bijna 1,05 miljoen personen van 18 jaar of ouder in het Vlaamse Gewest alleen wonen. Dit is het gevolg van:

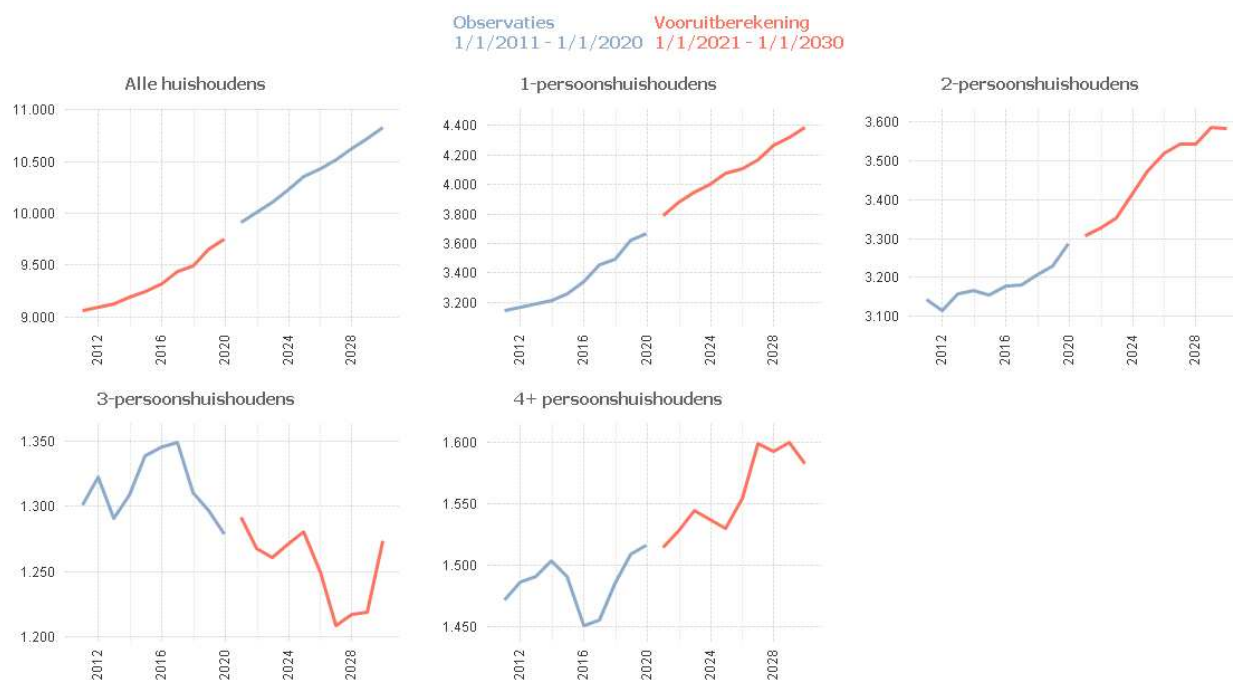
- minder samenwonenden met partner en inwonende kinderen
- meer alleenstaande ouders
- minder 40- tot 66-jarigen die samenwonen met partner.

Eeklo telt in 2023 heel veel gezinnen die uit 1 persoon bestaan: 37,5%. Ter vergelijking: in Kaprijke is dit 27,5%, in Sint-Laureins 29,2%, in Assenede 30,6%. In het Vlaamse Gewest is gemiddeld 32,9% van de gezinnen een éénpersoonsgezin. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit volgens provincies.incijfers.be 32,3%. Het Vlaamse Gewest krijgt ook geleidelijk aan meer éénpersoonsgezinnen. De trend is dus gelijkaardig met Eeklo, maar wij blijven opvallend hoog scoren.

grafiek 7 Soorten huishoudens in Eeklo - 2023

grafiek 8 *Grootte van huishoudens – Eeklo – observatie 2011 tot 2020 – vooruitberekeningen 2021 tot 2030*

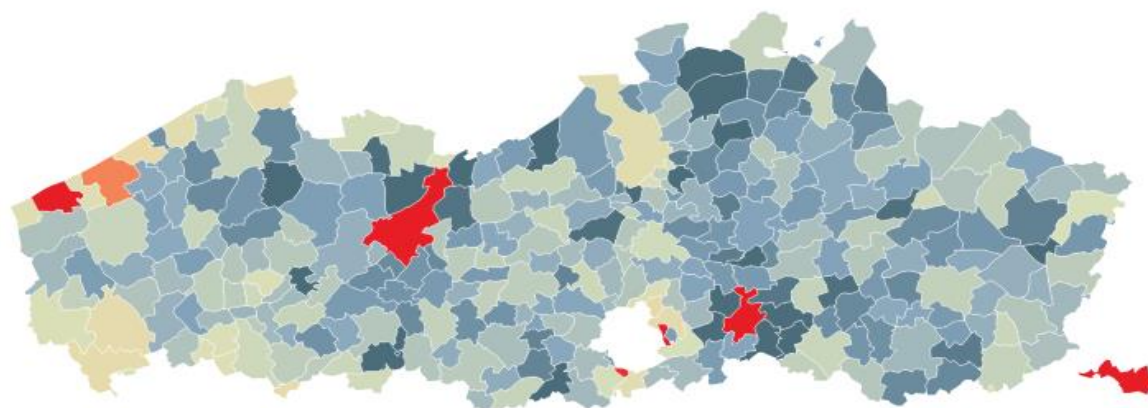
(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Tegen 2030 loopt het aandeel éénpersoonsgezinnen in Eeklo nog op tot 40,5% (34,4 % in het Vlaamse Gewest). De gemiddelde gezinsgrootte daalt in Eeklo naar 2,07 in 2030 (Vlaamse Gewest = 2,25).

In Eeklo is 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder, in Oost-Vlaanderen is dit 17,7% (www.provincies.incijfers.be).

grafiek 9 *Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2020-2030*

Verwachte evolutie van de alleenwonenden
Gemeenten van Vlaams Gewest, 2020-2030, in %

Bron: waarnemingen 2020: Statbel, vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen

tabel 4 Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023 en projectie 2030

	Eeklo		Vlaams Gewest	
	2023	2030	2023	2030
1 persoon (t.o.v. alle huishoudens)	37,5%	40,5%	32,9%	34,4%
2 personen (t.o.v. alle huishoudens)	34,4%	33,1%	34,0%	33,9%
3 personen (t.o.v. alle huishoudens)	12,4%	11,8%	13,6%	12,8%
4 personen en meer (t.o.v. alle huishoudens)	15,7%	14,6%	19,4%	18,8%
Gemiddelde gezinsgrootte	2,14	2,07	2,30	2,25

(bron: waarnemingen 2023: Rijksregister – provincies.incijfers.be – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Wat de samenstelling van huishoudens betreft, zijn er grote verschillen tussen de 7 buurten in Eeklo. Het aandeel eenpersoonshuishoudens ziet er als volgt uit (Eeklo algemeen = 37,5%):

- Balgerhoeke: 27,4%
- Eeklo Centrum: 52,2%
- Eeklo Noord: 41,5%
- Eeklo Noord Buitengebied: 19,6%
- Eeklo Oost: 28,9%
- Eeklo West: 32,4%
- Eeklo Zuid: 42,3%

1.1.3 Kencijfers eigen diensten

tabel 5 Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal uitgereikte E-ID's	3.478	875	879	959	1.058
aantal uitgereikte verblijfskaarten	439	579	515	615	653
aantal uitgereikte kids-ID's	626	577	442	593	657
aantal aankomsten	1.303	1.364	1.445	1.381	1.619
aantal vertrekkers	1.148	1.085	1.266	1.306	1.367
aantal geboorten	595	560	587	693	658
aantal overlijdens	445	503	493	452	560
aantal huwelijken	78	74	57	66	77
aantal rijbewijzen	1.256	1.131	910	1.300	1.481
aantal uitgereikte paspoorten	841	704	286	449	1.171
aantal vreemdelingendossiers	130	126	122	170	247
interne verhuisbewegingen in Eeklo	1.102	1.301	1.283	1.052	1.092

Tussen 1 oktober 2021 en 31 maart 2022 zijn in totaal 825 personen Eeklo binnengekomen. 523 personen zijn binnen Oost-Vlaanderen verhuisd. 95 EU-burgers hebben een eerste inschrijving in België gevraagd. De grootste groepen onder hen zijn:

- o Roemenen (35)

- Bulgaren (17)
- Nederlanders (12)
- Polen (11)

Onder de aankomsten zijn er 146 alleenstaanden. Daarnaast zijn er 144 gezinnen die uit meer dan 1 persoon bestaan die verhuisden naar Eeklo. De helft ervan bestaat uit 2 personen, 28% van de gezinnen uit 3 personen. 28 personen werden in gemeenschappen ingeschreven (rusthuizen of beschut wonen).

In de betrokken periode zijn 679 personen vertrokken. 441 verhuisden naar een andere Oost-Vlaamse gemeente. 58 personen werden naar het buitenland afgeschreven.

De cijfers inzake migratie zijn toegevoegd in het hoofdstuk over Armoede & Welzijn.

1.2 Externe documenten

1.2.1 Bevolkings- en huishoudensvooruitzichten – Statistiek Vlaanderen

Deze gegevens zijn opgenomen in de vorige pagina's.

1.2.2 Uit: Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens

Van de happy single tot de vereenzaamde weduwe. Van de keuze in functie van de carrière tot het abrupte einde van een lange relatie. En van hartje Brussel tot diep op het Vlaamse platteland. Almaar vaker wonen en leven Belgen alleen.

Die maatschappelijke verandering gaat gepaard met specifieke vragen en bezorgdheden. Of het nu gaat om voldoende betaalbare woningen, om aangepaste (thuis)zorg voor ouderen of om fiscale rechtvaardigheid, al te vaak voelen alleenwonenden zich vergeten of genegeerd.

Alle demografische gegevens van het Belgisch statistiekbureau Statbel tonen aan dat de norm almaar sterker verschuift van het klassieke gezin richting op je eentje wonen. Maar hoe snel zijn de huishoudens in onze steden en gemeenten veranderd? Hoe zien de komende jaren eruit? En vooral: passen beleid en samenleving zich voldoende aan? De Tijd duikt achter de gevels, zoekt naar verklaringen en kijkt naar morgen.

Begin jaren 90 waren alle **alleenwonenden** - niet te verwarren met alleenstaanden of singles - goed voor minder dan 30 procent van de 4 miljoen Belgische private huishoudens. Op dat moment vormden **koppels - gehuwd of ongehuwd - met kinderen thuis** met ruim 36 procent veruit de grootste groep.

De **alleenstaande ouders** zijn intussen goed voor 10 procent van alle huishoudens. In de praktijk gaat het vooral om moeders bij wie de kinderen zijn gedomicilieerd.

Volgens prognoses van het Federaal Planbureau loopt het aandeel **alleenwonenden** in ons land de komende decennia verder op. In 2070 zouden ze goed zijn voor meer dan vier op de tien huishoudens.

Vergrijzing

De belangrijkste verklaring voor het toenemende belang van alleenwonenden is de vergrijzing, zegt Dimitri Mortelmans (UAntwerpen), een socioloog en expert op het vlak van familie en relaties.

'Dat heeft te maken met de hogere levensverwachting, maar het hangt ook samen met de expliciete wens van veel mensen om langer zelfstandig te blijven. Vroeger ging je bijna vanzelfsprekend op je 70ste naar een woonzorgcentrum, vandaag is het rusthuis voor als het niet meer anders kan. We zien ook dat veel ouderen die hun partner overleven nog jaren alleen blijven wonen.'

Dat het aantal alleenwonende mannen een pak sneller is toegenomen dan het aantal vrouwen valt te verklaren door echtscheidingen. Vaak worden kinderen bij hun moeder ingeschreven, waardoor vaders op papier als 'alleenwonend' worden gezien. 'Alleen wonen betekent niet dat je single bent of blijft', zegt Mortelmans. 'Het aantal LAT-relaties zit al jaren in de lift, maar die relatievorm wordt nergens officieel geregistreerd.'

Hoe groter de groep alleenwonenden in ons land wordt, hoe diverser het beeld oogt. 'Net die verscheidenheid maakt dat dat de alleenwonenden vaak onzichtbaar blijven of weinig politieke druk kunnen uitoefenen', zegt Mortelmans. De alleenwonenden achter één pleidooi krijgen, lijkt in die optiek dan ook moeilijk.

Van woningmarkt tot sociaal contact

Het beleid is niet aangepast aan de sterk veranderde samenleving. Recent onderzoek van het Vlaams Departement Omgeving wijst op een mismatch tussen types huishoudens en woningen, met een overschot aan grote woningen en een gebrek aan betaalbare alternatieven voor starters en kleine huishoudens.

Alleen wonen kan ook wegen op het mentaal welzijn: alleenstaanden geven bijna dubbel zo vaak aan zich altijd of meestal eenzaam te voelen dan het nationaal gemiddelde. 'Bij ouderen die alleen wonen, liggen die cijfers nog veel hoger', zegt Anja Declercq, hoogleraar sociologie aan KU Leuven en gespecialiseerd in ouderenzorg.

Daarnaast verhoogt een hoger aantal alleenwonende senioren de druk op thuis- en gezinszorg, net omdat zij vaker beroep moeten doen op formele zorg bij gebrek aan een mantelzorger in huis. 'Wetende dat we nog niet op het hoogtepunt van de vergrijzing zijn, zullen die uitdagingen de komende twintig jaar alleen maar groter worden', aldus Declercq.

2 ONDERWIJS

2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo heeft geen stedelijk onderwijs, behalve deeltijds kunstonderwijs (Kunstacademie met afdelingen Beeld, Muziek en Woord).

Volgende scholen zijn aanwezig in Eeklo:

- vrij onderwijs
 - o basisonderwijs: de Meidoorn, de Wegel, Sint-Jozef en Sint-Janneke, Sint-Antonius
 - o buitengewoon basisonderwijs De Triangel – vestiging Eeklo (De Eik)
 - o secundair onderwijs: College Ten Doorn en IVV Sint-Vincentius campus Eeklo
- gemeenschapsonderwijs
 - o basisonderwijs: de Tandem, Droomschip
 - o secundair onderwijs: de Tandem
- onafhankelijke Freinetschool De Kleine Helden
- provinciaal onderwijs
 - o lagere school voor buitengewoon onderwijs: Kiempunt campus Eeklo
 - o secundair onderwijs en deeltijds onderwijs: Richtpunt campus Eeklo

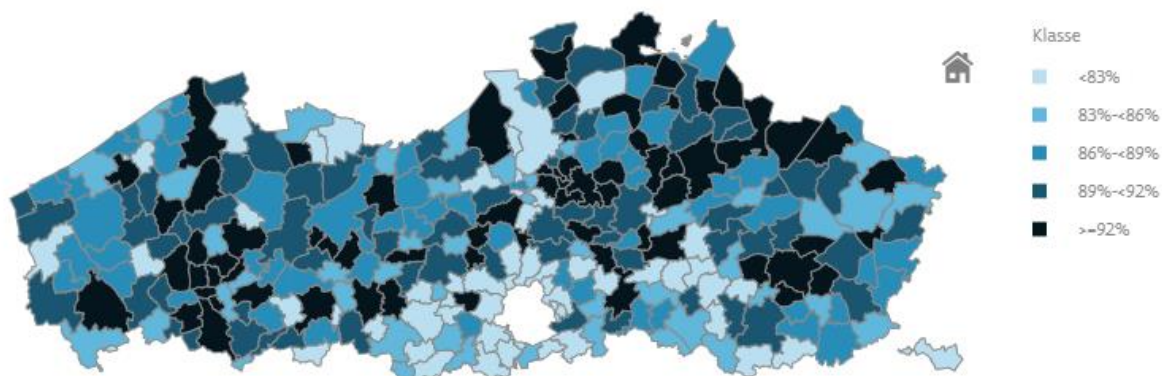
Daarnaast is er een aanbod aan volwassenenonderwijs: KISP, CVO Groeipunt.

2.2 Cijfergegevens

2.2.1 Tevredenheid

92% van de Eeklonaren is tevreden over de onderwijsvoorzieningen in Eeklo (2020). In 2017 was dit 93%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 88%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 88%.

grafiek 10 *Aandeel inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2020*

(bron: Burgerbevraging 2020 Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

2.2.2 Dagonderwijs

Eeklo telt in 2022 6.439 leerlingen in het dagonderwijs. Dit is 6% meer dan in 2017. Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs neemt in die periode 9,6% toe.

tabel 6 Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2022

	kleuter	lager	secundair	totaal
2017	784	1.515	3.775	6.074
2018	728	1.530	3.785	6.043
2019	755	1.523	3.799	6.077
2020	785	1.524	3.951	6.260
2021	776	1.568	4.007	6.351
2022	766	1.535	4.138	6.439

(bron: Departement Onderwijs & Vorming - Gemeente-Stadsmonitor)

2.2.2.1 Kleuteronderwijs in Eeklo

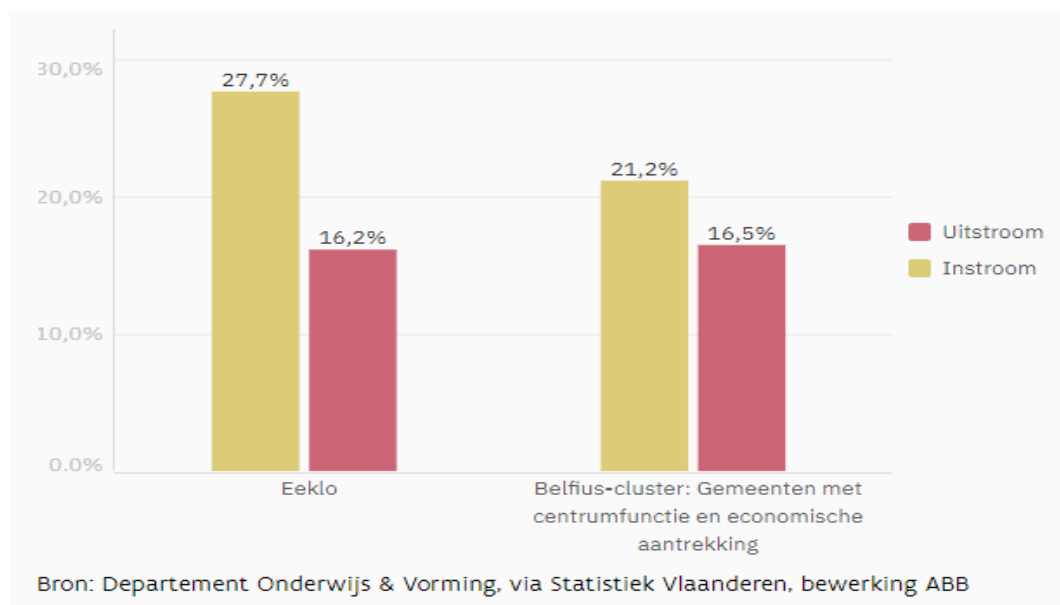
In Eeklo is de participatiegraad bij het kleuteronderwijs 113,8% in 2022. Dit blijft de jongste jaren constant. Dit betekent dat op 100 kleuters tussen 2,5 en 5 jaar die in Eeklo wonen er 114 kleuters in Eeklo naar school gaan (bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor)

2.2.2.2 Lager onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan per 100 kinderen die de leeftijd voor de lagere school hebben en in Eeklo wonen, 111,6 kinderen er naar de lagere school.

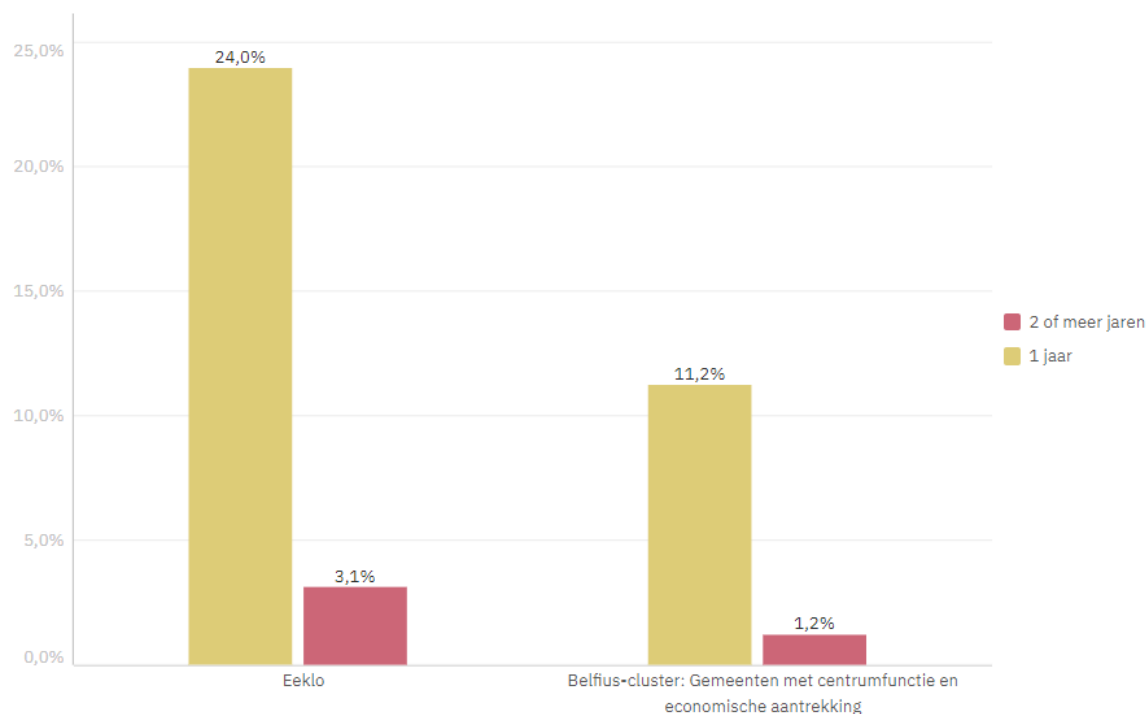
Ten opzichte van het aantal Eeklose kinderen van 6 tot 11 jaar komen er 27,7% kinderen bij in de Eeklose lagere scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 21,2% - zie grafiek hieronder). Daartegenover gaat 16,2% van de Eeklose kinderen naar een lagere school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 16,5%).

grafiek 11 Instroom en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2022

De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het lager onderwijs is voor 21,5% van de kinderen geen Nederlands. Dit blijft snel stijgen (2009: 4,7%; 2018: 13,4%; 2021: 20,3%). Voor de Belfiuscluster gaat dit om 14,2%.

grafiek 12 *Schoolse vertraging in lager onderwijs, naar vestigingsplaats – Eeklo, Belfiuscluster – 2022*

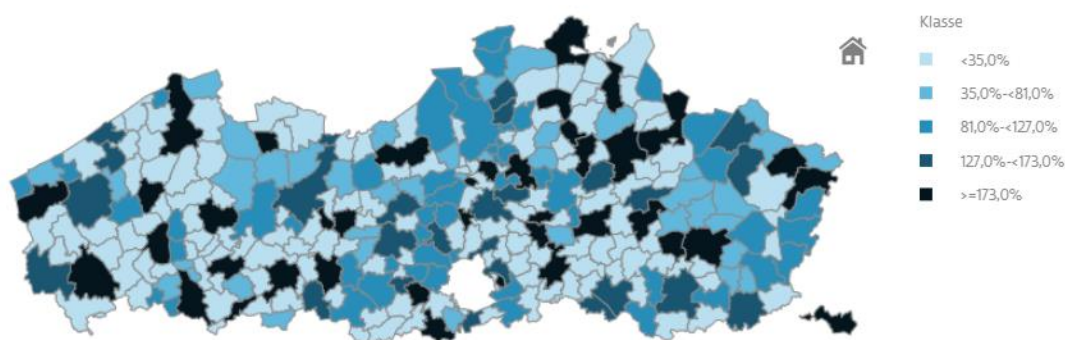
Bron: Departement Onderwijs & Vorming, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

Het percentage schoolse vertraging in het lager onderwijs in Eeklo ligt hoog. In 2022 had 27,1% van de leerlingen in het vierde leerjaar een achterstand van 1 (24%) of 2 jaar (3,1%). Dit aantal schommelt sterk de afgelopen jaren, maar scoort altijd hoog. Bij de Belfiuscluster bedraagt dit 12,4%; het Vlaamse gemiddelde is 13,3%.

2.2.2.3 Secundair onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan in 2022 per 100 jongeren die de leeftijd voor de middelbare school hebben en in Eeklo wonen 265 kinderen er naar de middelbare school. **Eeklo staat hiermee op de 6de plaats in het Vlaamse Gewest.** De aantrekkingskracht neemt de jongste jaren weer toe.

Ten opzichte van het aantal Eeklose jongeren van 12 tot 17 jaar komen er in 2022 212% jongeren bij in de Eeklose middelbare scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 98,5%). **Eeklo staat hier in de top 3 in het Vlaamse Gewest.** Daartegenover gaat 30,6% van de Eeklose jongeren naar een middelbare school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 34,6%). In de buurgemeenten met een middelbare school zie je een omgekeerde tendens: zo is het instroompercentage in Maldegem 19,7%, de uitstroom 55,7%. Voor Aalter is dit respectievelijk 22,4% en 55,8%; voor Lievegem 16,6% instroom en 81,1% uitstroom en voor Evergem 33,5% instroom en 73,8% uitstroom.

grafiek 13 *Aantrekkingskracht secundair onderwijs – 2022*

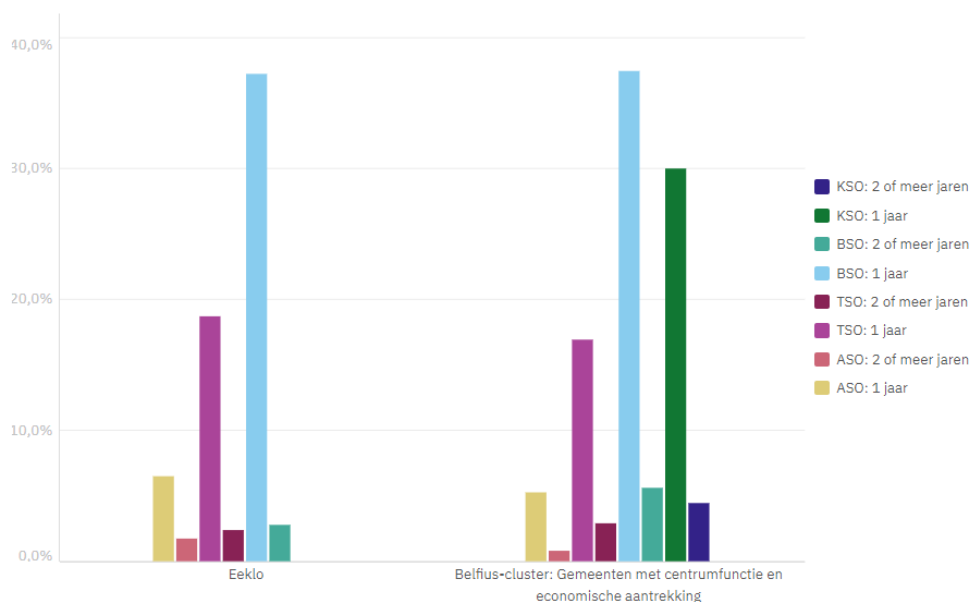
(bron: Departement Onderwijs & Vorming , via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB – Gemeente-Stadsmonitor)

Onderstaande grafiek toont het percentage van 1 of 2 jaar achterstand in het derde jaar secundair, voor de verschillende richtingen. In Eeklo scoort het ASO 8,5%, de Belfiuscluster 6,1%. Voor het TSO ligt Eeklo ook hoger: 21,1% heeft 1 of 2 jaar achterstand t.o.v. 19,8% gemiddeld voor de Belfiuscluster. Voor het BSO is de score: 40% voor Eeklo, 43% voor de Belfiuscluster.

In 2021 verliet 16,6% van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs de school zonder voldoende kwalificatie. In de Belfiuscluster is dit 11%.

grafiek 14 *Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2022*

Aandeel leerlingen die in eerste jaar van tweede graad van secundair onderwijs schoolse vertraging hebben opgelopen, in vestigingsplaatsen in gemeente, in procenten

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs is voor 18,2% van de jongeren geen Nederlands. Voor de Belfiuscluster gaat dit om 12,9%.

Het aandeel vroegtijdig schoolverlaters in de Eeklose scholen neemt opnieuw toe. In het schooljaar 2017-2018 stond dit op 9,6%. Voor het schooljaar 2019-2020 stond dit op 7,2%, in 2020-2021 gaat dit naar 10,8%.

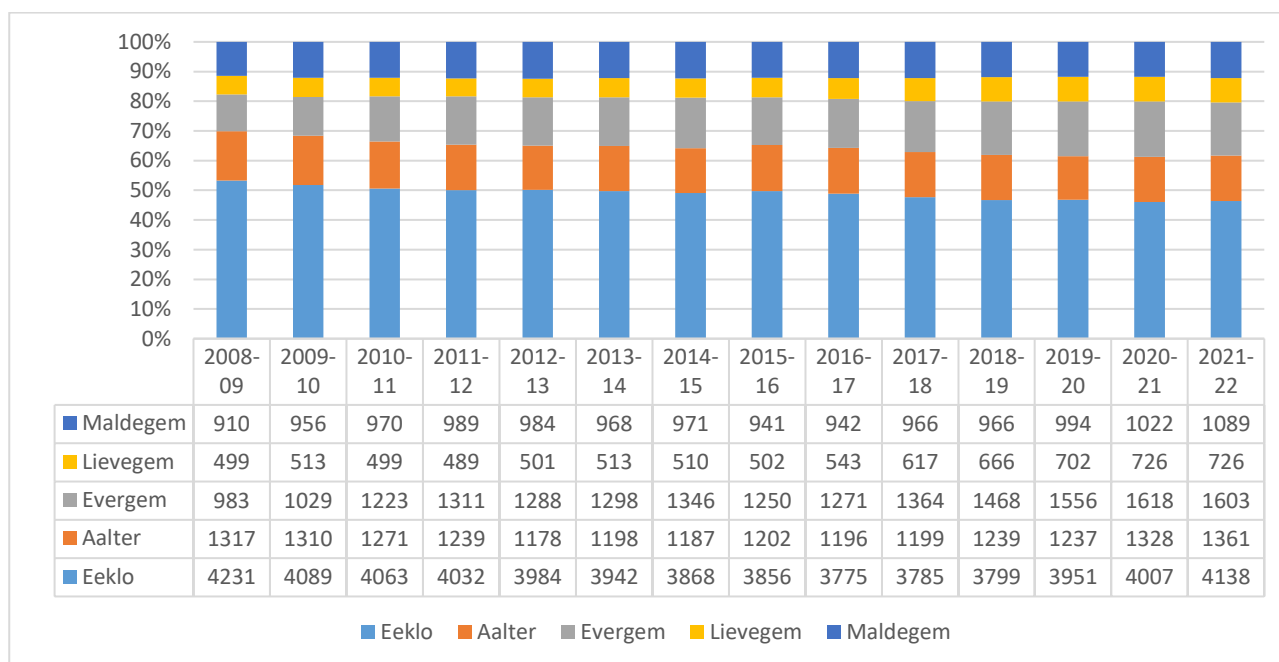
Bij de leerlingen van Belgische nationaliteit was 10,2% vroegtijdig schoolverlater. Bij de niet-Belgen ging dat om 41,7%. Bij de leerlingen zonder schoolse achterstand verlaat 1% vroegtijdig de school, bij diegene met 1 jaar schoolse achterstand stijgt dit al naar 13,5%. Bij 2 jaar achterstand gaat dit naar 37%.

Waar de gezinstaal Nederlands is, verlaat 9,7% vroegtijdig de school. Waar met niemand in het gezin Nederlands wordt gesproken, gaat dit om 33,3%.

Kijken we naar de woonplaats van de Eeklose leerlingen secundair onderwijs, dan tellen we 38 vroegtijdig schoolverlaters in het schooljaar 2020-2021 (= **19,9%**). Bij degene zonder schoolse achterstand gaat dit om 2,5%, met 1 jaar schoolse achterstand is dit 16,7%, bij 2 jaar is dit 17,6%.

(bron: Onderwijs Vlaanderen)

tabel 7 Aantal leerlingen secundair onderwijs in Eeklo, Evergem, Lievegem, Maldegem, Aalter – diverse schooljaren

(bron: Departement Onderwijs & Vorming –Gemeente-Stadsmonitor – eigen bewerking)

Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs in Eeklo daalde tussen 2008-2009 (4.231 leerlingen) en schooljaar 2018-2019 (3.799 leerlingen). Vanaf dan nam het aantal weer toe, tot 4.138 in schooljaar 2021-2022.

Van de 4.138 leerlingen in de Eeklose scholen zitten er:

- 1.313 in de 1ste graad
- 1.295 in de 2de graad
 - o 400 in ASO
 - o 548 in TSO
 - o 347 in BSO
- 1.343 in de 3de graad
 - o 335 in ASO
 - o 554 in TSO
 - o 454 in BSO
- 141 in het deeltijds beroepssecundair
- 46 in de OKAN-klas

Als we de 1ste graad niet meetellen, zit 26% in het ASO, 39% in het TSO en 28,4% in het BSO. Daarnaast zit nog eens 5% in het deeltijds beroeps. 1,6% is voor de OKAN.

2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo

In het schooljaar 2020-2021 zaten 1.083 leerlingen uit Eeklo in het volwassenenonderwijs. Dit is sedert 2013 gedaald met 26%. Ook het aantal cursisten in Eeklo daalde in dezelfde grootteorde. De daling situeert zich vooral vanaf schooljaar 2019-2020: misschien zit de coronacrisis vanaf maart 2020 hier voor iets tussen als het om cursussen korter dan een schooljaar gaat.

tabel 8 Aantal cursisten volwassenenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2021

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs in Eeklo	3128	3303	3127	2862	3060	3043	2666	2185
aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs inwoners Eeklo	1468	1570	1511	1447	1525	1562	1301	1083

(bron: Departement Onderwijs en Vorming)

2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo

De Kunstacademie Beeld Muziek Woord Eeklo (met afdelingen in Waarschoot en Zomergem) bood in het schooljaar 2022-2023 totaal 96 cursussen aan, waaronder 18 in de afdeling Beeld, 66 in de afdeling Muziek en 12 in de afdeling Woord. In totaal zijn er 62 leerkrachten actief.

In Eeklo gaan 603 leerlingen naar de cursussen beeld (met 8 extra kinderen in de BKO Dolfijn), 447 leerlingen naar de cursussen Muziek en 140 leerlingen naar cursussen Woord. 38 leerlingen volgen domeinoverschrijdend les. Dit zijn totaal 1.107 leerlingen voor de Eeklose afdeling van het Deeltijds Kunstonderwijs.

48 leerlingen met een beperking volgen een opleiding in de KA!, met aangepaste begeleiding. 114 leerlingen maken gebruik van UitPAS met kansentariaf.

tabel 9 Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21, 2021-22 en 2022-23

	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
aantal verhuurde instrumenten in Eeklo	49	60	58	49	49	42
aantal verhuurde instrumenten in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	15	25	17	14	14	13
aantal cursussen in aanbod beeld	16	17	17	17	18	18
aantal cursussen in aanbod muziek	31	46	49	49	50	66
aantal cursussen in aanbod woord	9	11	12	11	12	12
aantal leerkrachten beeld	28	26	25	22	23	26
aantal leerkrachten muziek	33	34	35	35	36	28
aantal leerkrachten woord	6	7	8	10	8	8
aantal leerlingen beeld in Eeklo	568	554	510	493	538	603

aantal leerlingen beeld in Balgerhoeke	17	15	3	0	geen aanbod	/
aantal leerlingen beeld in BKO Dolfijn/ Sportpark	9	10	6	4	8	8
aantal leerlingen beeld in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	175	161	185	174	212	187
aantal leerlingen beeld totaal	769	740	704	671	758	798
aantal leerlingen muziek in Eeklo	426	408	442	408	438	447
aantal leerlingen muziek in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	258	233	203	163	203	190
aantal leerlingen muziek totaal	684	641	645	571	641	637
aantal leerlingen woord in Eeklo	133	149	150	140	141	140
aantal leerlingen woord in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	129	127	133	140	118	127
aantal leerlingen woord totaal	262	276	283	280	259	267
aantal leerlingen domein overschrijdend in Eeklo	37	23	30	41	38	38
aantal leerlingen domein overschrijdend in Waarschoot	31	17	34	36	35	39
aantal leerlingen domein overschrijdend in Zomergem	20	21	35	28	32	37
aantal leerlingen domein overschrijdend	88	61	99	105	105	114
totaal aantal leerlingen in Eeklo	1.153	1.136	1.111	1.045	1.117	1.107
totaal aantal leerlingen in de KA	1.695	1.657	1.632	1.627	1.544	1.630
aantal leerlingen met een beperking in cursus KA!	55	43	39	36	48	48
aantal leerlingen met UitPAS kansentariaf	41	58	75	103	93	114
aandeel Eeklose leerlingen	27%	29,8%	31%	34,1%	37,7%	36,9%

(bron: Kunstacademie Eeklo)

2.3 Interne documenten

2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Cultuur – ABC

- **cultuureducatie** blijft van groot belang: aanleren van cultuurbeleving, leesbevordering, mediawijsheid
- **ABC-cultuursite** = plek van ontmoeting (binnen- en buitenruimtes) waar de raakvlakken voor samenwerking meer benut dienen te worden (zaalgebruik, programmatie, promotie, pleingebruik)
- **gevarieerd aanbod** creëren met durf tot experiment
- maximaal inzetten op **nieuwe impulsen in de KA!** en in uitbreiding op de volledige ABC-site ingevolge het nieuwe decreet op het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO)
- open blik op de **meerwaarde van het regionale**: Comeet (regiobib, samenwerking tussen CC's), KA! met afdelingen in het Meetjesland

2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

De Kunstacademie zet hiervoor deze performance als voorbeeld:

“Het filmpje ‘Der Lauf der Dinge’ van het Zwitserse kunstenaarsduo Fischli en Weiss heeft ons geïnspireerd voor het jaarthema van de Kunstacademie: Vervoer – beroer – ontroer.

Dit kunstwerk/concept staat bol van deze principes: actie-reactie, inspiratie leidt tot creatie, kruisbestuiving, plaats voor het onverwachte en verrassingen...

Een samenwerking voor de Kunstacademie = elkaar kennen en (h)erkennen, elkaar zoeken en vinden, elkaar ondersteunen, elkaar aanvullen met als doel elkaar te versterken.”

<https://youtu.be/BsRDmylPg98>

2.4 Externe documenten

2.4.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018)

De grote wijzigingen door dit decreet zijn:

- Nieuwe einddoelen en een geactualiseerde opleidingsstructuur.
- Veel vrijheid voor de artistieke en pedagogische visie van leerkrachten en directeurs.
- Voor 6- en 7-jarigen bevat het niveaudecreet heel wat nieuwigheden. Vroeger konden kinderen vanaf 6 jaar alleen dans of beeldende kunst volgen. Vanaf nu kunnen ze ook voor muziek en woordkunst-drama kiezen. In de 1ste graad (6- en 7-jarigen) kan een academie bovendien kiezen om domeinoverschrijdend óf domeingericht tewerk te gaan.
- Het versterkt de toegankelijkheid van het unieke onderwijsaanbod van de academies. Zij kunnen weer nieuw aanbod programmeren en nieuwe vestigingsplaatsen oprichten, wat de afgelopen jaren sterk bemoeilijkt werd door de programmatiestop.
- Het zet sterk in op samenwerking (vb. door lokaal samen te werken met scholen van het basis-, secundair of hoger onderwijs).
- Het maakt de organisatie van een academie eenvoudiger. Zo wordt de inning van het inschrijvingsgeld en de uitbetaling van de werkingsmiddelen voor de academies eenvoudiger en transparanter.

2.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Goede samenwerking stad – scholen	Geen eigen onderwijs behalve KA
Scholenoverleg basis – secundair	Veel werking rond schooluitval wordt uitbesteed
Projecten rond schoolse vertraging / schooluitval via OCMW-De Kring-jeugddienst: - Brugfiguur - Het Jonge Kind - Katrol - Overleg onderwijs-Welzijn - ...	Vraag van scholen is groter dan het mogelijke aanbod (tijdsinvestering). De jeugddienst zou zijn kennis kunnen gebruiken om externe organisaties in te schakelen.
Convenanten met diverse organisaties voor uitwerking schoolse vertraging / schooluitval: - De Kring - Apart	Te weinig afstemming tussen tewerkstellingsprojecten van de stad en het OCMW
Ruim aanbod Kunstacademie	Niet altijd voldoende samenwerking KA met bib en cc
Grote aantrekkingskracht Kunstacademie voor regio	
Vormingsaanbod en preventieve jongereninformatie naar de diverse graden vanuit de jeugddienst	
Samenwerking rond jongeren en tewerkstelling	

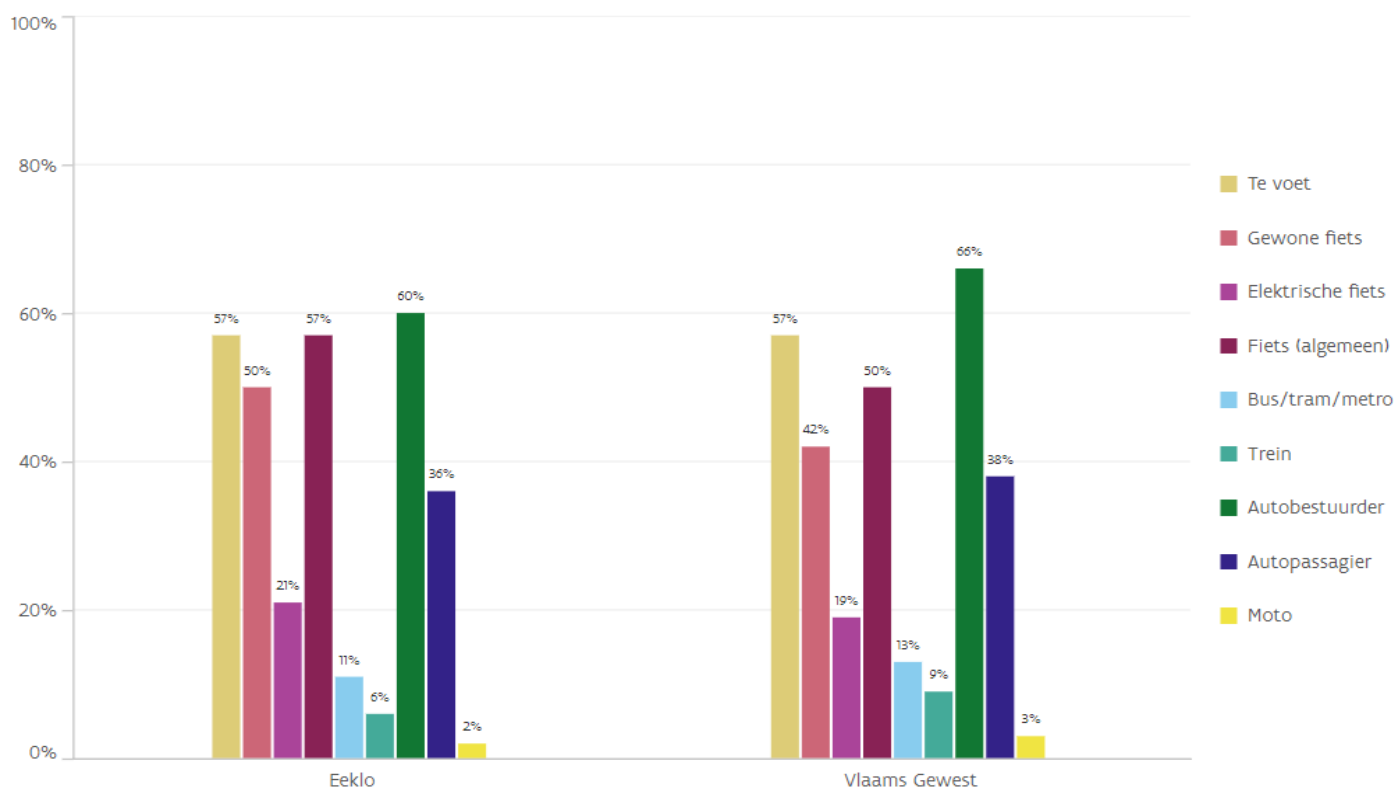
3 MOBILITEIT

3.1 Cijfergegevens

3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen

In Eeklo maakt 57% van de bewoners in de vrije tijd vaak/altijd verplaatsingen te voet. Per fiets is dit ook 57%. 60% van de Eeklonaren gebruikt ook vaak zelf de auto. Het Vlaamse gemiddelde (50%) en de gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo (51%) liggen voor het fietsgebruik lager dan in Eeklo; het autogebruik ligt hoger (66% en 70%).

grafiek 15 Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

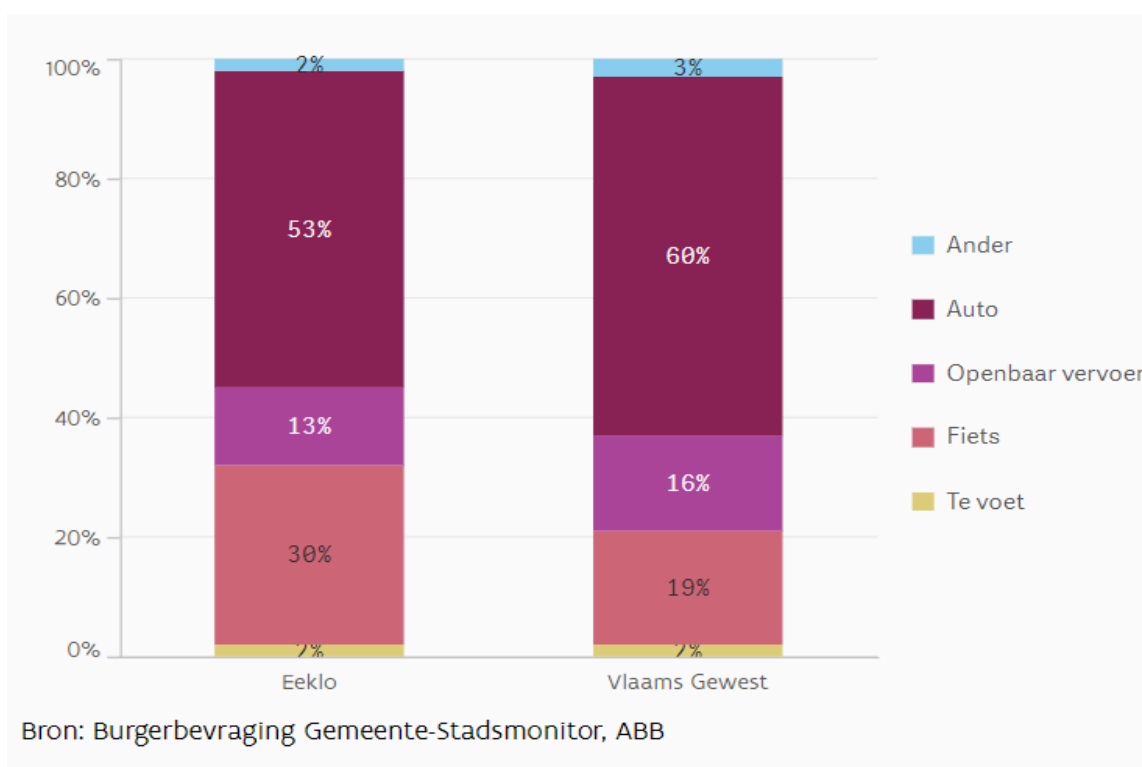

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

Ten opzichte van de vorige bevraging in 2017 namen in 2020 de Eeklose verplaatsingen te voet (2017: 59%, 2020: 57%) een klein beetje af, voor het fietsgebruik geldt hetzelfde (van 63 naar 57%). Het autogebruik (zelf rijden) nam 1 procent toe (van 59 naar 60%).

Het meest gebruikte vervoermiddel voor woon-werk/schoolverkeer in Eeklo is de auto (53%). 2% gaat meestal te voet; 30% neemt overwegend de fiets. In 2017 waren deze scores respectievelijk 54%, 7% en 27%. Eeklonaren gaan dus minder te voet dan drie jaar geleden, maar meer met de fiets naar werk/school.

grafiek 16 Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

Er is een aanzienlijk verschil met het Vlaamse gemiddelde, waar amper 19% de fiets als dominant vervoersmiddel gebruikt. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit zelfs maar 17%.

Het openbaar vervoer wordt in Eeklo door 13% gebruikt, in het Vlaamse Gewest door 16%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 15%.

Eeklo telt in 2022 in totaal 10.368 personenwagens, dit is 476 auto's per 1.000 inwoners. Dit is lager dan het Vlaamse gemiddelde van 539 wagens en het gemiddelde van de Belfiuscluster van 511 wagens. Sedert 2013 (9.552 wagens) is het aantal personenwagens in Eeklo toegenomen met 8,54%.

grafiek 17 Aantal personenwagens volgens brandstoftype – Eeklo

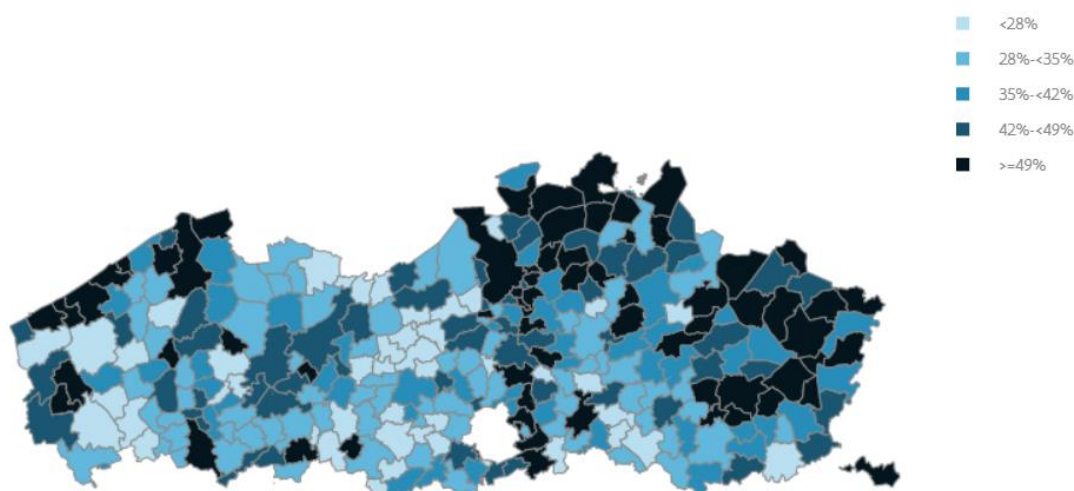
	2013 (voor elektrisch 2015)	2022
Personenwagens benzine	3.973	5.842
Personenwagens diesel	5.480	3.848
Personenwagens hybride	22	503
Personenwagens elektrisch	3	100

(Bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen

30% van de Eeklonaren vond in 2020 dat de fietspaden in goede staat zijn (dit was 37% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 41%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 40%.

grafiek 18 Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2020

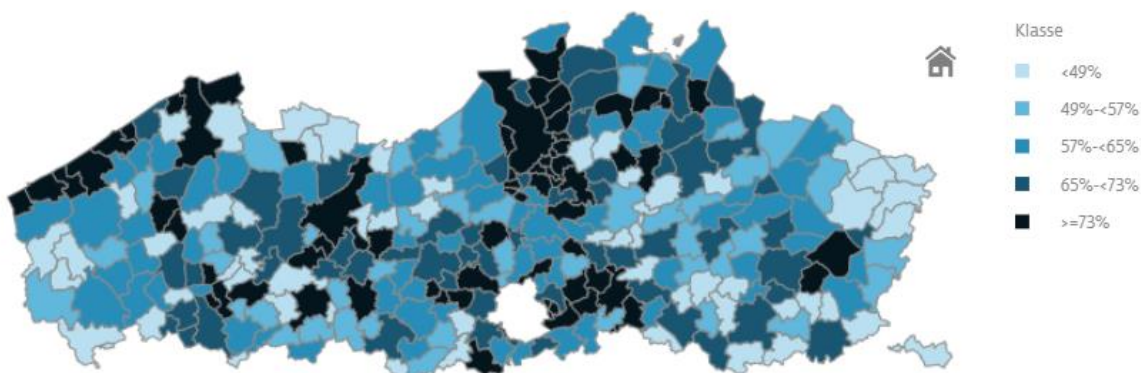
(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Wat de tevredenheid over de staat van de voetpaden betreft, zien we het volgende: 46% tevredenheid als Vlaamse gemiddelde; 43% voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo. Voor Eeklo staat dit op 26% (komt van 27%).

33% van de Eeklonaren is tevreden over het aantal fietsenstallingen in de stad. Het Vlaamse gemiddelde is 31%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 33%.

In Eeklo is in 2020 76% van de bevroegden tevreden over de hoeveelheid aanbod aan openbaar vervoer in de buurt (2017 = 62%). Het Vlaamse gemiddelde is 67% (gestegen van 64%); voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgt dit van 59 naar 66%.

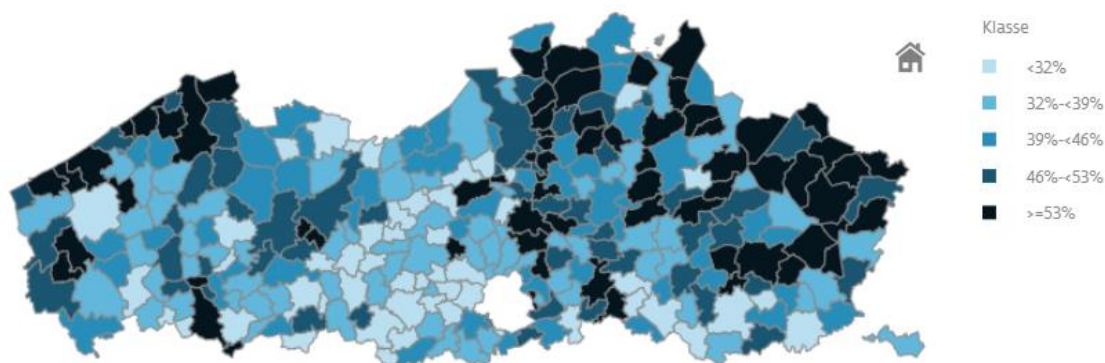
grafiek 19 Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

51% van de inwoners van Eeklo vindt in 2020 dat kinderen zich niet zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen in onze stad. Deze score was in 2017 nog 57%, dus daar treedt verbetering op. Het Vlaamse gemiddelde scoort in 2020 41% (dit komt van 42% in 2017). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 40% (komt van 42%).

grafiek 20 Aandeel van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Rond veiligheid van fietsen in het algemeen zien we in 2020 een forse verslechtering voor alle gemeenten: in Eeklo vindt 47% dat het niet veilig fietsen is in de stad (komt van 39% in 2017). Voor het Vlaamse Gewest gaat dit van 28 naar 33%, voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo staat het op 32% (komt van 27%).

De resultaten van de Buurtenmonitor 2022 geven het volgende inzake verplaatsingen voor woon-werk- of woon-schoolverkeer:

- in Eeklo Centrum gaan de bewoners meer te voet naar het werk of de school en minder met de auto als autobestuurder
- in Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Zuid nemen ze minder vaak de trein
- in Eeklo West gaan ze minder vaak te voet naar het werk of de school
- in Eeklo Noord Buitengebied gaan respondenten vaker met de (elektrische) fiets werken of naar school
- in Eeklo Noord kiezen ze vaker dan in de andere buurten voor een motor of bromfiets.

Balgerhoeke scoort goed op vlak van onder meer de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en de stelling 'Het is aangenaam fietsen in mijn buurt'. De buurt scoort minder goed als het gaat over te snel rijden, veiligheid van het verkeer om kinderen alleen op straat te laten komen en doorgaand verkeer in de buurt.

Eeklo West scoort positiever op de stelling rond het doorgaand verkeer in de buurt. Ook wat betreft verkeersdrukke en voldoende zone 30 zijn de respondenten er positiever dan in de meeste andere buurten.

Van alle buurten gaat Eeklo Noord Buitengebied het minst vaak akkoord met de stelling 'er zijn voldoende zebrapaden en oversteekplaatsen'. Respondenten vinden ook dat er regelmatig te snel gereden wordt in de buurt. De buurt geeft ook een negatieve score aan de stellingen rond de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en aan de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen'. Deze buurt scoort ook als enige negatief op de stelling 'er is voldoende zone 30 in mijn buurt'.

In vergelijking met andere buurten gaan de ondervraagden in Eeklo Zuid minder akkoord met de stellingen dat de straten, voetpaden en fietspaden in goede staat zijn. De buurt scoort laag op vlak van veilig en aangenaam fietsen in de buurt. Ook met de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen' gaan veel respondenten niet akkoord.

Eeklo Oost behaalt van alle buurten de hoogste score op de stellingen rond veilig en aangenaam fietsen in de buurt en rond voldoende zone 30 in de buurt. De buurt lijkt (samen met Eeklo West) de

verkeersveiligste buurt te zijn: respondenten gaan minder vaak akkoord met de stellingen 'er is te veel doorgaand verkeer in mijn buurt', 'er gebeuren regelmatig ongevallen' en 'er is veel verkeersdrukke'.

Eeklo Centrum scoort relatief goed op de stellingen 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen', 'er rijdt voldoende openbaar vervoer' en 'er zijn voldoende mogelijkheden tot autodelen in mijn buurt'. De buurt scoort onder meer slecht op de stellingen 'het is veilig fietsen in mijn buurt', 'het is aangenaam fietsen in mijn buurt', 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen', 'er is veel verkeersdrukke', 'er gebeuren regelmatig ongevallen', 'er is te veel doorgaand verkeer'.

Eeklo Noord scoort goed op de stelling 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen'. Ze scoort ook beter dan sommige andere buurten op vlak van mogelijkheden tot autodelen. De buurt scoort slecht op de stelling 'er is veel verkeersdrukke'.

3.1.3 Walkabilityscore

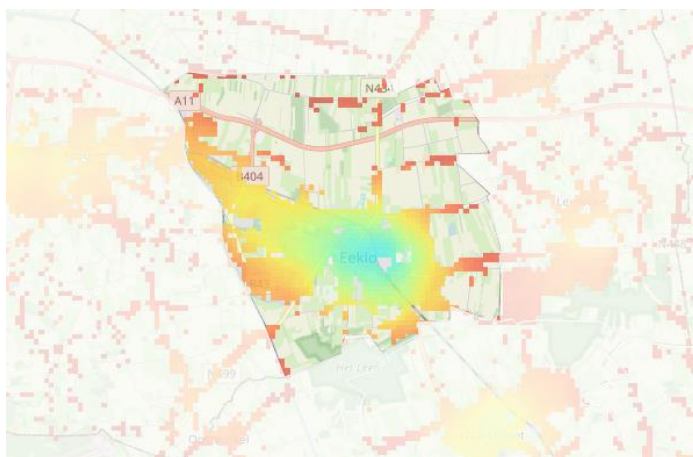
Deze score maakt duidelijk of een gebied voetgangersvriendelijk is of niet. Hoe hoger de score in een bepaald gebied, hoe meer de inwoners zullen bewegen.

Deze score wordt door 3 factoren bepaald:

- functiemix: het aantal functies en voorzieningen in een bepaald gebied (vb. school, kruidenier, bank, post,...)
- stratenconnectiviteit: het gemakkelijk kunnen verplaatsen van punt A naar punt B
- de woondichtheid: het aantal inwoners per oppervlakte

De hoogste score voor Eeklo is 11 (gebied rond de Markt). Voor het Vlaamse Gewest is dit 30,64 (= in Brussel). De laagste score voor Eeklo is -3,2 en is gelegen langsheen de expresweg E34. De laagste score in het Vlaamse Gewest is -4,38 (o.m. een zone in Sint-Laureins).

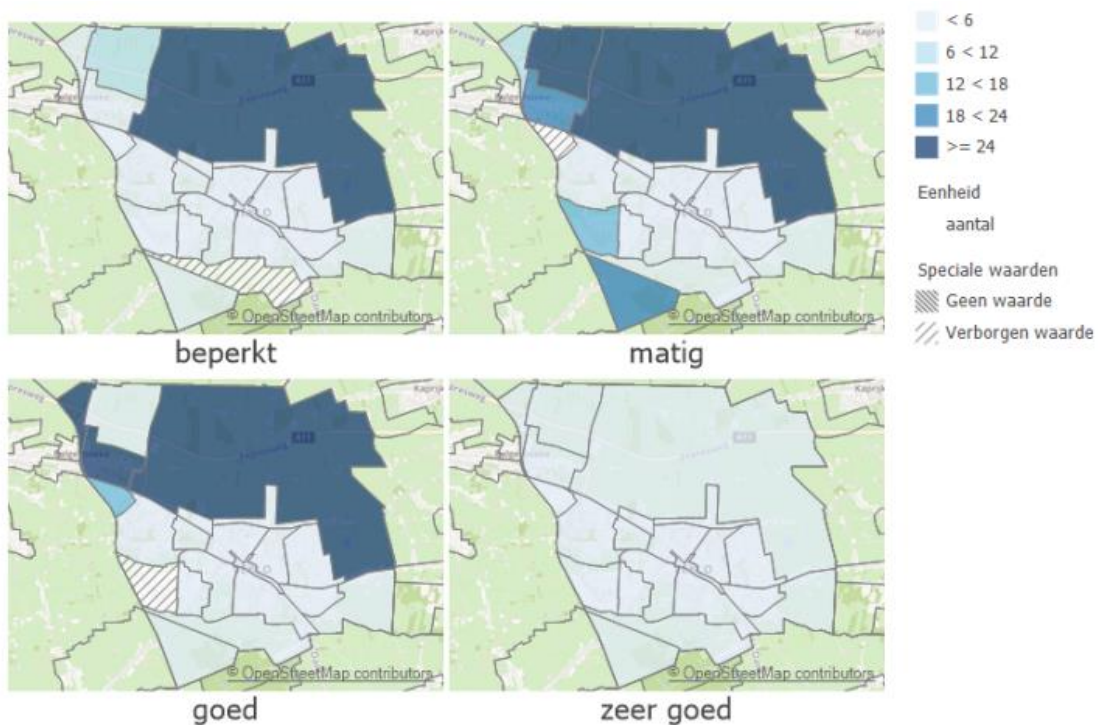
grafiek 21 *Walkabilityscore in Eeklo*

(bron: <https://walkability.marvin.vito.be/>)

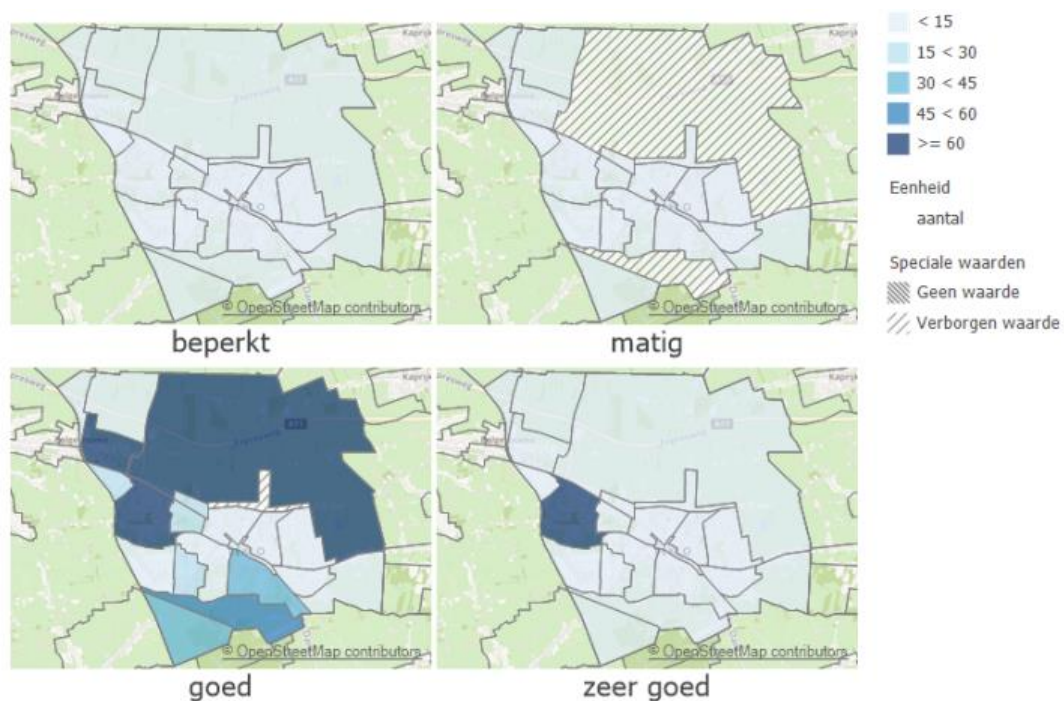
Volgende kaarten kruisen de knooppuntwaarde (= hoe goed is elke plek bereikbaar met meerdere vervoersmodi?) en het voorzieningenniveau (= zijn er voldoende voorzieningen van elke schaal?). Voor de bereikbaarheid of de knooppuntwaarde worden volgende zaken in acht genomen: de nabijheid van of centraliteit van een plek (in het netwerk), de graadcentraliteit (hoe direct en zonder omwegen zijn de verplaatsingen vanuit de knoop), de spilcentraliteit (in welke mate faciliteert de knoop verplaatsingen over het hele netwerk), dichtheid en infrastructuur van traag verkeer, hoe groot is de potentiële reizigersgroep bediend door het openbaar vervoer naar het knooppunt en de connectiviteit (hoe geïntegreerd ligt de knoop in het netwerk, zijn er transfers mogelijk). Tot voorzieningen worden hier volgende zaken gerekend: cultuur- en sportvoorzieningen, onderwijsvoorzieningen, woonondersteunende voorzieningen en zorgvoorzieningen.

grafiek 22 Aantal inwoners met knooppuntwaarde beperkt en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 23 Aantal inwoners met knooppuntwaarde matig en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

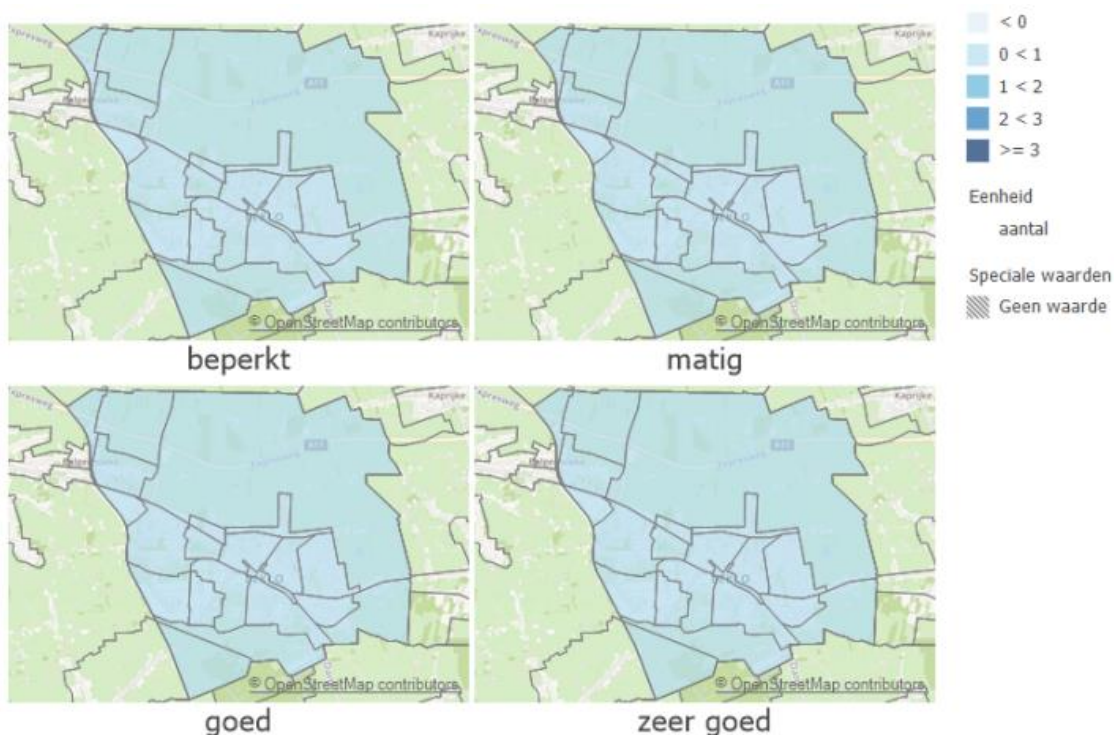
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 24 Aantal inwoners met knooppuntwaarde goed en voorzieningen – Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 25 Aantal inwoners met knooppuntwaarde zeer goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

We stellen vast dat er geen enkele Eekloonaar in een gebied woont waar de knooppuntwaarde zeer goed is.

3.1.4 Kencijfers eigen diensten

3.1.4.1 Parkeren

Er zijn 35 parkeerautomaten op het grondgebied van Eeklo. 45% van de totale parkeerinkomsten in 2022 wordt opgehaald via retributies in betalende en blauwe zone (43,9% in 2021; 41,1% in 2020; 39,7% in 2019). De manier van betalen voor een parkeerplaats evolueert duidelijk de jongste jaren van cash naar SMS/app-parkeren.

tabel 10 Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2017-2019-2020-2021-2022

Betaalwijze	2017	2019	2020	2021	2022
SMS-app	10,4%	16,3%	23%	23,3%	27,9%
Cash via automaat	78,9%	71,4%	62,7%	59,5%	55,9%
BC/Visa via automaat	10,7%	12,3%	14,3%	17,2%	16,3%

(bron: jaarverslagen OPC)

3.1.4.2 Laadpalen

Eeklo telt 52 elektrische laadpalen in 2022. Het aandeel publieke laadpalen in Eeklo is hoog (23,9 per 10.000 inwoners) in vergelijking met het Vlaamse Gewest (11,4) en de Belfiuscluster (11,6).

tabel 11 Aantal publieke laadpalen voor elektrische voertuigen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2018 tot 2022

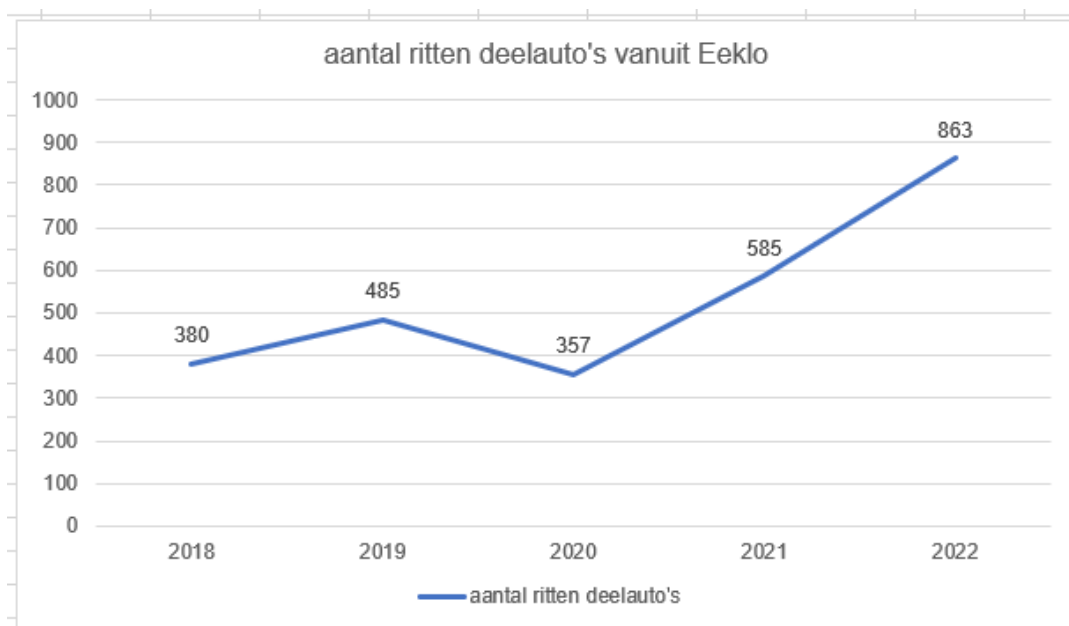
	2019	2020	2021	2022
Eeklo	34 = 16 per 10.000 inwoners	31 = 14,4 per 10.000 inwoners	44 = 20,4 per 10.000 inwoners	52 = 23,9 per 10.000 inwoners
Assenede	6 = 4,2 per 10.000 inwoners	6 = 4,2 per 10.000 inwoners	6 = 4,2 per 10.000 inwoners	13 = 9 per 10.000 inwoners
Kaprijke	0	2 = 3,1 per 10.000 inwoners	2 = 3,1 per 10.000 inwoners	2 = 3,1 per 10.000 inwoners
Sint-Laureins	0	0	2 = 2,9 per 10.000 inwoners	2 = 2,9 per 10.000 inwoners
Belfiuscluster	6,2 per 10.000 inwoners	6,9 per 10.000 inwoners	9,7 per 10.000 inwoners	11,6 per 10.000 inwoners
Vlaams Gewest	5,6 per 10.000 inwoners	6,2 per 10.000 inwoners	8,7 per 10.000 inwoners	11,4 per 10.000 inwoners

(bron: Departement Omgeving, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

3.1.4.3 Deelmobiliteit

Eeklo heeft 2 Cambio-deelauto's: 1 aan het station en 1 aan CC De Herbakker. In 2022 werden 863 ritten gereden, samen goed voor 38.530 km. De coronadaling van 2020 is helemaal omgebogen. Het aantal gereden km bedroeg in 2021 30.195 km; in 2020 15.276 km; in 2019 20.562 km, in 2018 16.074 km.

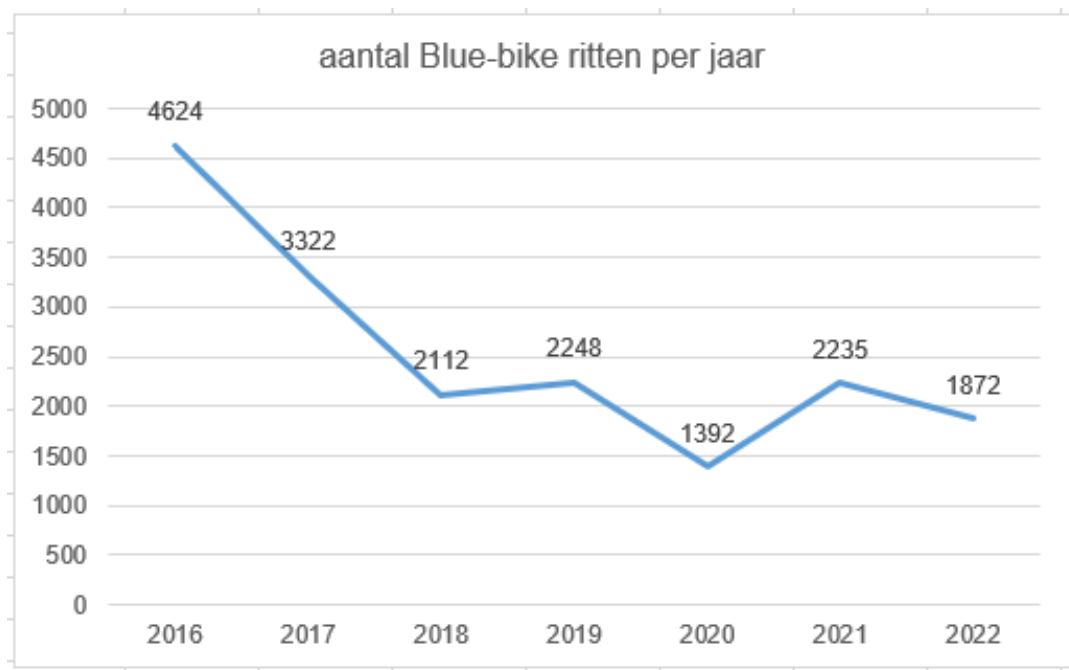
grafiek 26 Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo

(bron: Cambio)

In 2017 werden 3.322 ritten gereden met de Blue-bikedelfietsen, in 2018 2.112 (= daling ten opzichte van 2017 met 35%), in 2019 waren er 2.248 ritten, in 2020 in totaal 1.392 ritten (ook hier had corona zijn impact), in 2021 waren er 2.235 ritten, in 2022 daalde dit naar 1.872 ritten. Het aantal unieke gebruikers stijgt wel (2020: 147; 2021: 180; 2022: 231). Op dit ogenblik hebben we 17 Blue-bikefietsen.

grafiek 27 Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016

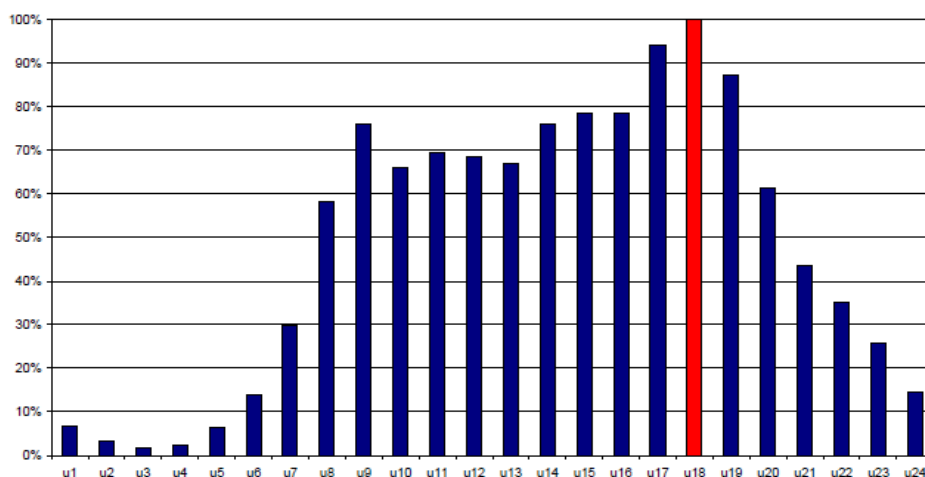
(bron: Fietspunt – Blue-Mobility)

3.1.4.4 Cijfers herkomst-bestemmingsonderzoek naar aanleiding van de studie van de ring (2007)

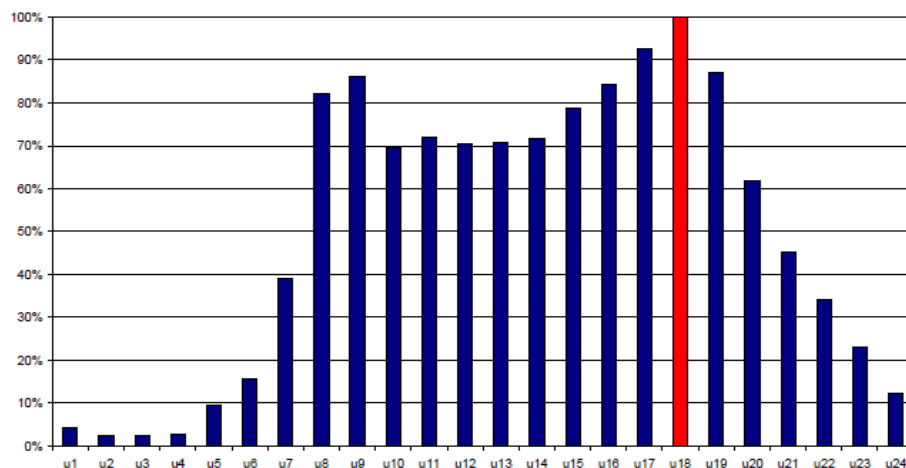
tabel 12 Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007

Wegsegment	Richting Gent	Richting Brugge
2 - Leopoldlaan	749	689
10 – Molenstraat	833	753
12 – Markt-Stationstraat	1.057	1.101
5 – Gentssteenweg	752	826

Doortocht N9, richting Maldegem

Doortocht N9, richting Gent

Cijfers stationsbuurt Eeklo:

- aantal parkeerplaatsen voor reizigers: 178 plaatsen
- aantal fietsenstallingen: 282 overdekte plaatsen, 24 open plaatsen
- Blue bike stand voor 24 fietsen
- Cambio standplaats voor 1 auto

In november 2013 is een modal split onderzoek uitgevoerd door de NMBS. De cijfers voor 2017 zijn hier aan toegevoegd:

tabel 13 Evolutie aantal instappende reizigers per dag (oktobertelling NMBS) – Eeklo station – diverse jaren

	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2017
Weekdag	712	778	776	753	831	789	778	870	998
Zaterdag	176	174	206	78	199	201	244	238	183
Zondag	128	178	240	80	205	215	235	263	194

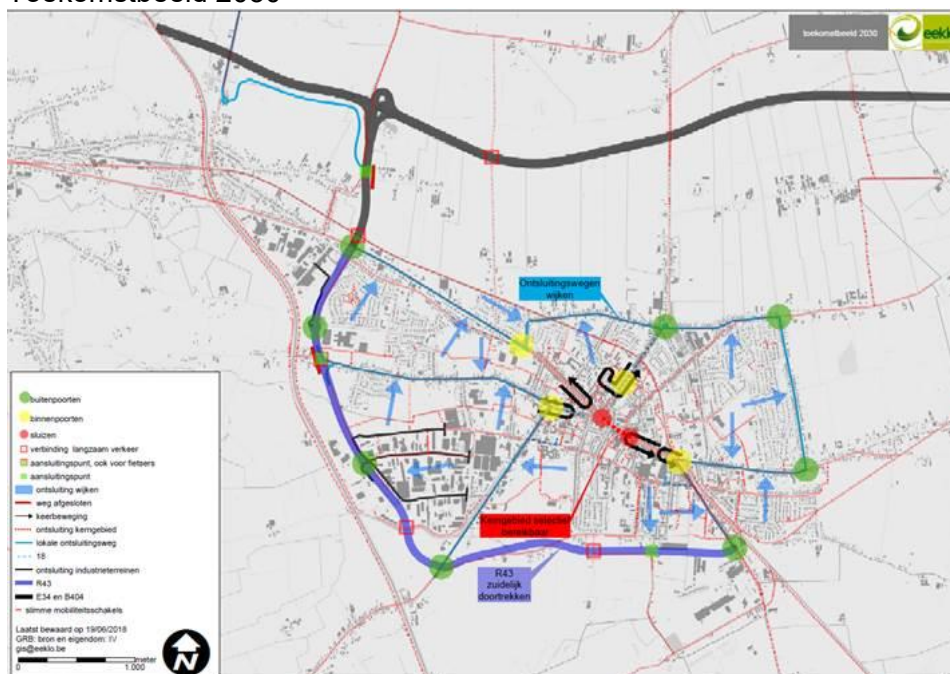
(bron: NMBS)

Het reizigersaantal is op weekdays gestegen. Voor zaterdag en zondag is het gedaald. Dit kan te maken hebben met het nieuwe vervoersplan dat in 2014-2017 is ingevoerd. De frequentie van de trein is toen verminderd. In 2018 is de ochtendtrein terug ingevoerd.

3.2 Interne documenten

3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)

Toekomstbeeld 2030

(bron: mobiliteitsplan Eeklo, 2018)

Dé mobiliteitsdoelstelling voor Eeklo is om een fietsvriendelijke, bereikbare, verkeersveilige, duurzame en gezonde woon- & winkelstad te zijn.

Via het STOP-principe zal deze mobiliteitsdoelstelling worden bereikt. Voor het centrum of de stadsromenade wil dit zeggen dat het groeien is naar evenwaardige functies binnen een gedeelde ruimte. Het wordt een belangrijke switch van verkeersgebied naar verblijfsgebied.

Rekening houdend met het burgemeestersconvenant van de stad Eeklo, dat voorziet om tegen 2030 een reductie van 40% CO₂ te halen, is het meer dan noodzakelijk om een kwaliteitsvolle, klimaatbestendige en ruimtelijke inrichting te geven aan het openbaar domein.

Dit kan door een wijziging in de modal split te bevorderen en een aangepaste infrastructuur aan te leggen:

- een fietsplan – fietsnetwerk opstellen;
- het openbaar vervoer alle kansen geven met een verhoging van de dienstverlening;
- selectieve bereikbaarheid voor het centrum invoeren;
- een gedifferentieerd parkeerbeleid doorvoeren;

- laad- en loszones aanbrengen in het centrum;
- zwaar en uitzonderlijk vervoer afleiden naar R43.

In het mobiliteitsplan Eeklo 2018 is het toekomstbeeld voor 2030 opgenomen:

- R43 is de stedelijke doorstromingsweg alsook verzamelweg. R43 krijgt de categorisering voor uitzonderlijk zwaar vervoer. Het snelheidsregime is 70 km/u.
- De stedelijke ontsluitingswegen voor de wijken zijn: Leopoldlaan, Brugsesteenweg, Heilig Grafstraat-Zandvleuge, Vrombautstraat, Kriekmoerstraat, Oostveldstraat, Tieltseseenweg, Gentse Steenweg, Raverschootstraat. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- Leopoldlaan en Gentse Steenweg zijn overgangsgebieden die door hun inrichting de weggebruiker er attent op maken dat zij het centrum naderen. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- De stadspromenade is Markt en Stationsstraat (tussen Markt en Patersstraat). Het snelheidsregime is 30 km/u.

Er worden *buitenpoorten* aangeduid:

- buitenpoorten op de R43 zijn:
 - o ter hoogte van Leopoldlaan;
 - o ter hoogte van AZ Alma en Kunstberg/Kunstdal;
 - o Industrielaan;
 - o Tieltseseenweg;
 - o Gentse Steenweg.
 R43 – Dullaert wordt een aansluitpunt.
 R43 – Raverschootstraat: hier wordt een ongelijkvloerse kruising voor de fietser voorzien.
- Buitenpoorten buiten R43 zijn: Peperstraat-Vrombautstraat-Blommekens, Vrombautstraat-Kriekmoerstraat, Oostveldstraat-Kriekmoerstraat en B404.

De *binnenpoorten* geven aan dat je naar het verblijfsgebied gaat en liggen op de keerbewegingen: Leopoldlaan-Brugsesteenweg, August Van Ackerstraat, stationsomgeving en Tieltseseenweg-Koning Albertstraat.

Aangezien de stadspromenade selectief bereikbaar zal zijn, worden de centumparkings ook als keerbeweging ingericht.

De invulling van het plan moet op verschillende niveaus gebeuren:

- ruimtelijk;
- concreet gebruik van planningsafspraken in de opmaak van wegendossiers;
- opmaak van een fietsbeleidsplan;
- betrekken van alle bevoegdheden (= mobiliteit, ruimtelijke ordening, lokale economie, onderwijs, veiligheid, welzijn, vrije tijd);
- deelfietsen – deelauto's verder stimuleren.

3.2.2 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

MOBILITEIT & WERKEN

Mobiliteitsplan Streefbeeld 2030 = basis voor alle mobiliteitsingrepen

STOP-PRINCIPE CENTRAAL

In onze ruimtelijke context is het niet altijd mogelijk om alle vervoersmiddelen hun eigen plek te geven. Dat maakt het noodzakelijk ook andere opties te overwegen. We denken aan gemengd verkeer, maar ook aan fietsstraten waar fietsers voorrang hebben, schoolstraten waar op vastgelegde tijdstippen geen gemotoriseerd verkeer mogelijk is, ...

- **Stappers/trappers:** uit de Gemeente-Stadsmonitor blijkt dat 63% van de Eeklonaren zich vaak of altijd met de fiets verplaatst in de vrije tijd. Wat de verplaatsingen voor werk/school betreft, gaat 34% te voet of met de fiets. Dit gaat over vrij grote percentages, terwijl toch ook 57% vindt dat de kinderen zich in Eeklo niet veilig kunnen verplaatsen.
 - duurzaam verplaatsen staat centraal;
 - Fietspunt behouden;
 - aandacht voor trage wegen met voet- en fietspadenplan;
 - deelfietsen (Blue-Bike) behouden / uitbreiden;
 - ingrepen inzake ruimtelijke ordening kunnen doorsteken voor zwakke weggebruikers faciliteren;

- realiseren van een stadspromenade waar zwakke weggebruikers voorrang hebben en waar de auto te gast is;
 - aanleg van nieuwe fietspaden o.m. langs de spoorweg richting Balgerhoeke;
 - het aantal fietsstraten optrekken;
 - invoeren van schoolstraten;
 - eigen personeel stimuleren om te voet of per fiets naar het werk te komen (vergoeding, fietslease,...);
 - verschillende faciliteiten voor fietsers bij binnenpoorten – overgangsgebieden – buitenpoorten: vb. tussen de binnenpoorten gemengd verkeer, in de overgangsgebieden met gescheiden fietspaden,...;
 - opmaak van een fietsbeleidsplan.
- **Openbaar vervoer stimuleren**
- op zijn minst behoud van het aanbod;
 - wat is de toekomst van het stationsgebouw?
- **Privaat vervoer**
- verschillende wegprofielen aanleggen voor binnenpoorten – overgangsgebieden – buitenpoorten;
 - verder opvolgen van het dossier van de zuidelijke ontsluiting (wat met de noordelijke ontsluiting?);
 - gedifferentieerd parkeerbeleid invoeren in en buiten het centrum;
 - systeem deelauto's behouden.

Wegenwerken / algemeen

- heraanleg van volgende straten (vanuit STOP-principe)
 - met RIOP-subsidies: Eikelstraat, Zandstraat, Kaaistraat, Lekestraat, Jan Frans Willemsplein;
 - Hospitaalstraat, Zandvleuge, Burggravenparking, Leopoldlaan, Gentse Steenweg, Tieltseseenweg;
- optimalisatie van gladheidbestrijdingsplan, signalisatiemateriaal, marktop- en afbouw;
- betere samenwerking/communicatie tussen de diensten Eeklonet, evenementen, groen, openbare werken, mobiliteit,...;
- eigenaarschap creëren voor straten en parken;
- controle op werken op het grondgebied – afdwingen retributies bij inname van openbaar domein;
- masterplan begraafplaats verder uitwerken – restauratie grafzerken (beschermd gedeelte = funerair erfgoed);
- attractief maken van pleintjes en parken door middel van activiteiten;
- meldingen van burgers prioritair behandelen;
- communicatie met burgers/bewoners met aandacht voor doelgroepen in heraan te leggen straten.

3.2.3 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Luik Mobiliteit

Mobiliteit is altijd in beweging omdat er steeds nieuwe visies zijn, nieuwe technologie, nieuwe materialen, andere mensen, ... Het is een hele uitdaging om dit op te volgen en in te passen in een toekomstige, duurzame stad.

Eeklo zal de komende jaren een metamorfose moeten ondergaan om de doelstelling "fietsvriendelijke, bereikbare, verkeersveilige, duurzame, klimaatbestendige en gezonde woon-werk- & winkelstad" te bereiken. Deze doelstellingen zijn opgeschreven in het mobiliteitsplan dat in de gemeenteraad van oktober 2018 is goedgekeurd.

Het mobiliteitsplan is vanuit deze doelstelling opgemaakt én met de visie van het mobiliteitsdecreet waarin het STOP-principe is opgenomen. Met het STOP-principe moeten eerst de verplaatsingen van de Stappers en Trappers in kaart worden gebracht en hoe hier veilige infrastructuur aan te geven. De modal shift moet ook gemaakt worden naar het Openbaar vervoer. Het openbaar vervoersnetwerk en bijhorende

modaliteiten moeten worden gemoderniseerd. Het Privé vervoer krijgt eveneens in de openbare ruimte zijn plaats. In de stadskern en wijken zal de auto te gast zijn, op de ontsluitings- en doorstromingswegen krijgen zij meer ruimte.

Luik Openbare Werken

Heel wat straten vergen op termijn een aanpak, zowel inzake wegenis als riolering. Het is belangrijk dat er een juiste prioriteit aan de diverse straten wordt gegeven. Deze oefening dient samen gemaakt te worden. Volgende straten en gebieden kunnen volgens ons zeker deze legislatuur uitgevoerd worden:

- Wilgenpark fase 2 (2019), Galgenstraat/Blakstraat (2019), Leopoldlaan (2020), Kaaistraat + openleggen stadskanaal (2020), Désiré Goethalsstraat/deel Raverschootstraat (tussen Désiré Goethalsstraat en Mandeweegskanalen)/Korte Moeie/Ijzerstraat/Mandeweegskanalen (2021), ...
- In afwachting van een grondige aanpak van de Tieltssteenweg kan voor deze straat een schrammagg uitgevoerd worden als onderhoudswerk.

Het oprichten van een arbeidersploeg voor evenementen (voor de zomerperiode) is een wens van de dienst met het tijdelijk uitbreiden van de arbeidersploeg. Ook is er een tekort aan goede wegenarbeiders. Los van het eventueel bijkomend aanwerven van nieuwe arbeiders moet er ook blijvend ingezet worden in onze huidige arbeiders. Motivatie is hiervan van cruciaal belang. Het maximale halen uit ons team is zeer belangrijk!

Vanuit onze dienst hopen wij ook op een strenger toezicht op de afgeleverde vergunningen openbaar domein. We hopen via een nieuw retributiereglement en het betalend maken de hinder te beperken in tijd en oppervlakte. Ook moet de politie strenger kunnen optreden bij het niet naleven ervan (GAS-boetes).

Een belangrijke uitdaging voor deze legislatuur is een grote stap zetten in de realisatie van de zuidelijke omleidingsweg R43. Hieraan gekoppeld is het ontwikkelen van een duidelijke gedragen visie waar het bestuur naar toe wil gaan met de herinrichting van de huidige doortocht. Wij hoeven niet te wachten met de aanpak van de doortocht totdat de ring er volledig ligt. De aanpak van bijvoorbeeld de Molenstraat kan volgens ons al vroeger uitgevoerd worden. Ook dient er samen bekeken te worden met welke kleinere ingrepen die kwaliteit en leefbaarheid van de doortocht al op korte termijn kan verbeterd worden.

3.2.4 Vooruitgang dossier Ring

Onderstaande tabel geeft de stand van zaken weer van het Ringdossier in augustus 2023.

tabel 14 Voortgangsrapportering Ringdossier – 31 augustus 2023

voortgangsrapportering Ringdossier R43 - 31 augustus 2023																							
Fase	beschrijving	aanstellen ontwerper	opmaak startnota	goedkeuring startnota	opmaak projectnota	goedkeuring projectnota	start procedure Project-MER	einde procedure Project-MER	toelichting tracé en stand van zaken aan brede publiek	start procedure omgevingsvergunning	einde procedure omgevingsvergunning	start opmaak ontgegensplannen	voltooiing grondverwerving	start opmaak technisch ontwerp	afronden technisch ontwerp	opmaak uitvoeringsbestek	goedkeuring uitvoeringsbestek	gunning aannemer	start werken	voorlopige oplevering	definitieve oplevering	percentage voltooiing per fase	
Fase 1	werken aan "Den Teut" en kruispunt Industrielaan + aanleg ventwegen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	nvt	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	89,5%
Fase 2	werken aan kruispunt Raverschootstraat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	nvt	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	52,6%
Fase 3	werken tussen Nieuwendorpe en Tieltssteenweg (incl. aanleg rotonde en fietsersbrug)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	45,0%
Fase 4	werken tussen Tieltssteenweg en NS Gentse Steenweg	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	40,0%

(bron: eigen diensten)

3.2.5 Bevragingen Eeklo Zuid

Naar aanleiding van de nieuwe verkeerscirculatie in de Zuidmoerstraat werden in het najaar van 2020 enkele enquêtes uitgevoerd:

- bevraging buurtbewoners: ong. 2.500 gezinnen ontvingen een bewonersbrief met een digitale link / QR-code naar een digitale bevraging. Enquêtes op papier waren ter beschikking via de welzijns-campus in de buurt. De respons bedroeg bijna 20%;
- bevraging ouders van basisschoolkinderen in de buurt (De Meidoorn);
- bevraging werknemers van diverse bedrijven/organisaties in de buurt (WZC, kinderopvang, welzijns-campus, leerkrachten school,...).

3.2.6 Bevraging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan

Om info te krijgen over de wensen van de bewoners inzake parkeerplaatsen en ontharding werd in het najaar van 2021 een korte bevraging gedaan in de buurt Westlaan – Eduard Neelemanslaan – Heidelaan. Er kon schriftelijk en online worden ingevuld. 36 personen vulden de bevraging in. In 2022 werd een onthardingsproject uitgevoerd in de wijk.

3.2.7 Melkerij

De Melkerij – het plein tussen de Raamstraat en Kerkstraat – wordt van een betonnen parkeervlakte herschapen in een ontmoetingsplek waarbij sociaal contact en het samen brengen van mensen en buurtbewoners centraal staan. Met ontharding van de zone en herinrichting van parkeerplaatsen geven we de buurt een groener en veiliger beeld. De fietsverbinding tussen het station en het stadscentrum wordt doorheen de Melkerijsite meer geaccentueerd.

De stad zal in 2023 en 2024 samen met de buurtbewoners en de partners op het terrein een voorstel uitwerken om de ontmoetingsruimte in te vullen op een duurzame en verbindende manier.

Voor de omvorming van de Melkerij tot ontmoetingsplek en groene verbinding ontvangt de stad € 50.000 subsidie.

Platteland Plus: Vlaanderen en provincie Oost-Vlaanderen investeren in hun platteland.

3.2.8 Trajecten Dorp-Kern-Gezond

Met 'Dorp-Kern-Gezond' willen Logo Gezond+ en stad Eeklo samen met partners Bos+ en Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei de Graswijk en in het bijzonder het stenen plein in de Helmstraat omtoveren tot een bruisende ontmoetingsplek. Buurtbewoners bepaalden mee welke richting het project uitging. De stad maakte gebruik van een zit-, groen- en speelelement dat we blijvend ook op andere locaties als testopstelling kunnen inzetten.

Tussen november 2022 en juni 2023 waren er enkele participatiemomenten. Het moeilijk te lezen pleintje aan de Helmstraat wordt omgevormd tot een combinatie van parkeerplaatsen en ontharding, gecombineerd met een andere verkeersregeling. In het najaar van 2023 wordt de proefopstelling geëvalueerd.

In het najaar 2023 stond het zit-, groen- en speelelement in de Sparrebosstraat, als testopstelling in het kader van de uitvoering van een burgerbudget door het straatcomité.

3.2.9 Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit

In voorbereiding op een actieplan rond duurzame mobiliteit bij het personeel en in aanloop naar een fietsleasetraject werden alle medewerkers van stad en OCMW bevraged rond hun gebruik van de (elektrische) fiets. In 2023 start een fietsleasetraject samen met Veneco. In de loop van 2023 wordt een bedrijfsvervoerplan uitgewerkt.

3.2.10 Uitvoering trage wegenplan

De stad Eeklo bouwt het trage wegennetwerk uit en zal op de Provincie Oost-Vlaanderen en het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei beroep doen voor de uitvoering in 2023- 2024 (einddatum: 30 november 2024).

3.3 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Afgewerkt mobiliteitsplan	Moeilijke oversteekbaarheid N9
Deelfietsen	Onveilige Zuidmoerstraat voor scholieren
Deelauto's	We doen te weinig controle inzake inname openbaar domein
Fietspunt	Permanentie in dienst mobiliteit & openbare werken
Enkele fietsstraten	Dienstverlening: te veel mails
Schoolstraat	Uitvoering van opdrachten niet altijd haalbaar – prioriteiten stellen is noodzakelijk
Gladheidsbestrijdingsplan	Eenvormig parkeertarief
Fietsvergoeding personeel	
Fietspad langs oude spoorwegbedding Lembeke-Eeklo	
Fietspad spoorweg in opmaak	
Goede samenwerking met scholen ivm mobiliteit	
Goede samenwerking met AWV, De Lijn, politie, provincie, eigen diensten,...	
R43 dossier in opmaak	

3.4 Externe documenten

3.4.1 Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities

Rangschikking Europese landen 2014	Land	Aantal verloren uren in het verkeer in 2014
1	België	51
2	Nederland	41
3	Duitsland	39
4	Luxemburg	34
5	Verenigd Koninkrijk	30

Bron: INRIX 2014

In de top 10 van Europese steden met de meeste files staan 3 Belgische steden: Brussel (plaats 2), Antwerpen (plaats 4) en Gent (plaats 10).

Rangschikking 2014	Stedelijk gebied	Aantal verloren uren in het verkeer in 2014
1	Londen (commute zone)	96
2	Brussel	74
3	Keulen	65
4	Antwerpen	64
5	Stuttgart	64
6	Karlsruhe	63
7	Milaan	57
8	Düsseldorf	53
9	Utrecht	53
10	Gent	52

Bron: INRIX 2014

3.4.2 Uit: de 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

(dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren).

Binnen deze enquête was MOBILITEIT een van de grote thema's.

- Binnen Eeklo verplaatst drie-kwart van de bevroagde tieners zich per fiets, 32% gaat te voet, evenveel worden met de auto gevoerd. In het Meetjesland wordt er iets meer gefietst, maar gaan de scholieren minder te voet. Dit ligt uiteraard aan de korte afstanden voor veel voorzieningen in Eeklo, maar anderzijds wordt ook het fietsonveilige centrum aangehaald.
- 17% van de Eeklose jongeren voelt zich (heel) onveilig in het Eeklose verkeer. Voor het Meetjesland scoort dit 10%:
 - o fietsen:
 - een aanpak van de N9 is nodig: gevaarlijke oversteekplaatsen, fietspaden dicht bij verkeer;
 - Zuidmoerstraat: te druk, te veel auto's tot aan de schoolpoort, voorstel voor verkeersvrije straat in spits;
 - Brugsesteenweg en Vrombautstraat zijn gevaarlijke fietswegen (verkeer te dicht);
 - de staat van fietspaden laat te wensen over;

- voetgangers vinden de oversteekplaatsen op de N9 onveilig. Hetzelfde geldt voor de plaatsen waar ze door obstakels op het trottoir de weg op moeten.
- Verplaatsingen buiten Eeklo gebeuren per fiets (25%), maar vooral per bus (45%) en met de auto (70%).
- Vanuit Eeklo geraken de meeste (82%) jongeren waar ze willen geraken, omdat er veel mobiliteitsmogelijkheden zijn (station, bus, trein,...). Dit gaat alleen op voor de trein richting Gent. Om naar Brugge te gaan is een grote omweg nodig. Treintickets zijn ook duur; de busverbindingen zijn lang en complex.

AANBEVELINGEN UIT DE BEVRAGING INZAKE MOBILITEIT:

- Expertise van de jongeren benutten.
- Mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken.
- Aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering.
- Autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.
- Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk).
- Tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum.
- De dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS.

3.4.3 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier de letterlijke weergave van de items aan op het vlak van MOBILITEIT:

1 Bied gezinnen groeikansen

2 Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.1 jong en oud: veilig onderweg

- *Maak kruispunten en oversteekplaatsen veilig (manoeuvrerruimte of voorsorteervakken voor fietsers, lichten op ooghoogte, conflictvrije kruispunten, maximaal afgescheiden fietspaden...).*
- *Zorg voor een weginrichting die kinderen gemakkelijk kunnen "lezen" (**hanteer de kindnorm in het verkeer**).*
- *Creëer verkeersluwe woonwijken met aangepaste verkeersinfrastructuur; zorg dat kinderen (8-12 jaar) zich vrij in hun wijk kunnen bewegen.*
- *Zorg voor een verkeersluwe schoolomgeving bij begin en einde schooldag.*
- *Zorg voor veilige routes (kindlinten) tussen woonkernen, scholen en vrijetijdsinitiatieven (sportclubs, jeugdbeweging...), via de aanleg van trage wegen.*
- *Zorg voor voldoende fietsstallingen op het openbaar terrein, indien mogelijk bewaakt en overdekt.*
- *Stimuleer initiatieven die de veiligheid van fietsers en voetgangers verhogen (bv. fietslessen voor kinderen en sensibilisering rond zichtbaarheid in het verkeer).*
- *Informeel en sensibiliseer over alternatieven voor verplaatsingen met de auto.*
- *Maak van de handhaving van de verkeersregels een absolute prioriteit.*
- *Bouw het openbaar vervoer goed uit in de Vlaamse vervoersregio's, ook met nachtbussen.*
- *Pak vervoersarmoede aan zodat ook inwoners die niet de nodige financiële middelen hebben, zich kunnen verplaatsen.*
- *Neem initiatieven voor mensen die zich moeilijk zelfstandig kunnen verplaatsen, zoals ouderen of personen met een handicap.*
- *Geef gezinnen, kinderen, jongeren en ouderen inspraak bij het verkeersbeleid (bv. via buurtoverleg of buurtcoaches).*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

4 Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1 hanteer de kindnorm als leidraad

- *Verbeter de duurzaamheid van de gemeente door een betere stadsplanning, duurzamer openbaar vervoer, mobiliteit, gebouwen (energie) en meer biodiversiteit.*
- *Zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte.*
- *Pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen.*
- *Maak actieplannen om scholen beter bereikbaar te maken met alternatieve vervoersmiddelen (fiets, te voet, openbaar vervoer).*
- *Pas de verkeersinfrastructuur in de schoolomgeving aan. Verkeersborden alleen volstaan niet. Communiceer op een gerichte en goed zichtbare manier over de zone 30 rond scholen.*
- *Voer een permanente snelheidsverlaging in tot 90 km op de snelwegen die doorheen dichtbebouwde gebieden lopen (de zogenaamde smogzones).*

3.4.4 Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)

Sinds 1 januari 2019 is Vlaanderen opgedeeld in 15 vervoerregio's. Dat zijn clusters van gemeenten waarin mobiliteit op elkaar wordt afgestemd. Elke vervoerregio heeft een vervoerregioraad waarin vertegenwoordigers zitten van onder meer het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), De Lijn en de lokale overheden. De vervoerregioraad is hét basisplatform voor overleg over mobiliteit en moet ervoor zorgen dat mobiliteit gestroomlijnd wordt op Vlaams niveau.

Samen met de vervoerregio's wordt ook het concept van **basisbereikbaarheid** geïntroduceerd. Daarmee worden belangrijke maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraaggericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen, ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren.

Eeklo maakt deel uit van Vervoerregio Gent. Deze Vervoerregio omvat 23 gemeenten en telt ongeveer 677.000 inwoners. Het gaat om een grote regio, niet alleen in aantal gemeenten, maar ook in oppervlakte (ca. 1200 km²). De regio bevindt zich in de Vlaamse ruit op het knooppunt van een aantal belangrijke verkeersnetten over spoor, water en de weg. Die assen verbinden de regio met de kust, Antwerpen, Brussel, ... De North Sea Port is de belangrijkste tewerkstellingspool.

De vervoerregioraad stelt een mobiliteitsplan op voor de hele regio. Dit plan legt de globale mobiliteitsvisie voor een langere termijn vast voor de vervoerregio, en dat voor alle vervoersmodi. Vervoerregio Gent keurde op 7 juli 2020 de oriëntatienota goed, een eerste stap in de opmaak van het regionaal mobiliteitsplan. De oriëntatienota beschrijft hoe onze mobiliteit georganiseerd is, hoe de bestaande netwerken gebruikt worden, hoe we ons verplaatsen, welke verplaatsingsrelaties er zijn, ... Ook knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen komen aan bod.

Sindsdien werd gewerkt aan een visienota. Deze visienota bevat de visie op de gewenste mobiliteit in 2030 binnen de vervoerregio en zet de strategische lijnen uit die de basis vormen voor het uitwerken van mobiliteitsnetwerken. De visienota werd goedgekeurd door de vervoerregioraad op 28 januari 2022.

In 2022 werd ook een participatietraject gelopen, met onder meer een burgerbevraging en mobiliteitscafés met burgers.

In het kader van de opmaak van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) voor de vervoerregio Gent wordt een plan-MER opgemaakt. Vervoerregio Gent verstuurde de Nota inhoudsafbakening (NIA) op 13 juni 2022 naar de verschillende adviesinstanties. Na de adviesronde werd de Nota Inhoudsafbakening (NIA) bijgewerkt, rekening houdend met de binnengekomen adviezen (september 2022).

Het openbaar onderzoek over het voorlopig Ontwerp Regionaal Mobiliteitsplan en het Ontwerp plan-MER voor de vervoerregio Gent liep van 31 mei tot en met 29 juli 2023.

3.4.5 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake mobiliteit staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

MOBILITEIT

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 3 - investeren in fiets- en wandelpaden (score van 41%).	Uitwerken van en investeren in voet- en fietspadenplan (meerjarenplanacties <i>De stad zet prioritair in op de zwakke weggebruiker</i> en actie <i>We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen</i>).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 8 – aanmoedigen van fietsgebruik (score van 31 %).	Garantie van veiligheid is noodzakelijk. Inzet op mountainbiketrajecten . Project Op Wielekes (uitleen van fietsen) wordt opgestart. Afspuitstand voor fietsen aan het Sportpark uitwerken. Sportpark kan vertrekpunt van fietsroutes zijn (evt. samenwerking zoeken met fietsenzaak voor herstel).

3.4.6 Uit: Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21

Het rapport beschrijft de resultaten van een enquête rond fietsinvesteringen bij alle lokale besturen in Vlaanderen, uitgevoerd door Mobiel 21 in opdracht van Fietsberaad Vlaanderen. De bedoeling was om inzicht te krijgen in de klemtonen die steden en gemeenten vandaag in hun fietsbeleid leggen.

'Steden en gemeenten investeren in 2022 drie keer meer in fietsbeleid dan vijf jaar geleden. Het gaat dan vooral om de aanleg van fietsinfrastructuur, fietsnetwerken, aanpassingen aan kruispunten en het monitoren van het fietsgebruik en -gedrag. De verdere uitbouw van fietsinfrastructuur moet samen met alle andere overheden en instanties (Vlaamse overheid, provincies, NMBS ...) gebeuren.

Steden en gemeenten investeren in 2022 naar schatting tussen de 15 en 20 euro per inwoner aan fietsbeleid. Dat is drie keer meer dan in 2017. Hoe meer inwoners een gemeente heeft, hoe meer middelen er voor fietsbeleid vrijgemaakt worden, al weegt dat bedrag voor een kleinere gemeente vaak zwaarder door. Het mediaanbedrag voor investeringen in fietsinfrastructuur is 300.000 euro/jaar; voor fietsparkeren is dat 15.000 euro.

Verkeersveiligheid is voor de respondenten de belangrijkste beweegreden om eigen middelen te blijven investeren in de fiets. Daarna volgt de shift naar duurzame mobiliteit en de leefkwaliteit in de publieke ruimte.

De Vlaming neemt steeds meer de fiets en wil betere fietsroutes, vooral op de korte afstanden binnen de kernen van steden en gemeenten. Dat staat niet gelijk aan het massaal aanleggen van fietspaden. Op veel plaatsen kan met een fietsstraat of een zone 30 en beperkter autoverkeer veel resultaat geboekt worden. Zone 30 moeten leesbaarder, al kost het tijd en middelen. Ook fietsparkeren is belangrijk.'

Reflecties vanuit Fietsberaad Vlaanderen op de resultaten:

- 1) *Gezocht: voldoende en geormerkte middelen voor fietsbeleid*
- 2) *Gezocht: veilige en voldoende fietsparkeervoorzieningen*
- 3) *Gezocht: parkeervoorzieningen voor overmaatse fietsen*
- 4) *Gezocht: initiatieven die nieuwe vormen van fietsen stimuleren*
- 5) *Gezocht: blijvende investering in Fietspunten*
- 6) *Gezocht: verduidelijk en concretisering van de rol van de vervoerregio*
- 7) *Gezocht: samen positief fietsbeleid maken.*

3.4.7 Uit: Impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België

(Bouwen, L., Dons, E. & Schoeters, A. (2022) – Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België, Brussel: Vias institute)

De Federale overheid vroeg aan Vias Institute om een studie te maken naar de impact van het fietsen op de economie, de volksgezondheid en het klimaat.

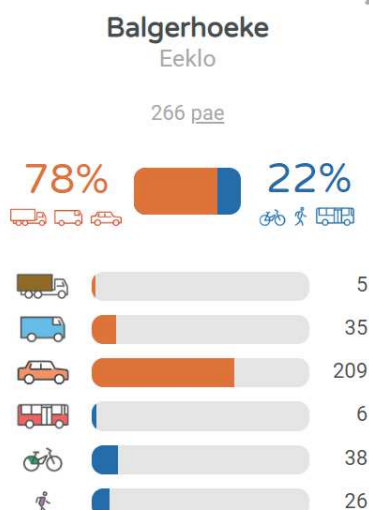
*Volgens een voorzichtige schatting geeft de fietssector **werk aan 5.175 mensen** in België (verkoop, productie, infrastructuur en toerisme). Daarnaast ontvingen in 2020 592.629 werknemers (d.w.z. ongeveer één op zeven) een fietsvergoeding (0,25/km), voor een totaalbedrag van 158 miljoen euro op jaarbasis.*

*De fiets heeft **concrete voordelen voor de volksgezondheid**. In totaal worden in België jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen vermeden door te fietsen. Ook voor het individu vermindert fietsen het risico van vroegtijdig overlijden met ongeveer 10%. De impact is het grootst voor wie nog niet fietst. Maar ook voor wie dat al wel doet en besluit dat nog vaker te doen, zijn er bijkomende gezondheidsvoordelen.*

*Ten slotte heeft fietsen ook een **positief effect op het klimaat**. In België zullen de broeikasgasemissies van de vervoerssector in 2020 goed zijn voor een kwart van de totale CO₂-emissies (een stijging met 6% ten opzichte van 1990). Fietsen bespaart 137.717 ton CO₂-uitstoot, of de jaarlijkse uitstoot van ongeveer 19.000 Belgen.*

3.4.8 Uit: Straatvinken 2022

Straatvinken is een **jaarlijks telmoment** dat nagaat hoe gezond het verkeer is in onze straten. Dat gebeurt via een speciale tel-tool of een papieren telformulier. Tijdens het telmoment noteren burgers gedurende één uur hoeveel voetgangers, fietsers en andere voertuigen er door hun straat passeren. Wetenschappers onderwerpen de resultaten vervolgens aan een analyse. Het telmoment vond plaats tijdens de avondspits op een donderdagavond in mei. Daarnaast brengen de Straatvinken ook de bredere **verkeersleefbaarheid** van hun straat in kaart over de manier waarop ze hun straat beleven. Het collectieve telmoment van de vijfde editie vond plaats op **donderdag 19 mei 2022**.

	vrachtwagen	bestelwagen	Auto/moto	bus	fiets	voetganger
Doornstraat			3		1	1
Raashekke	0	3	60	2	8	6
Visstraat	0	14	114	1	35	31
Zandstraat	1	16	119	3	24	13
Schaperijstraat	0	22	127	0	10	3
Gulden	0	26	164	3	34	39
Sporenstraat						
Balgerhoeke	5	35	209	6	38	26
Stationsstraat	9	95	758	17	83	82

'Op 19 mei 2022 telden bijna 3.000 burgers mee, verspreid over meer dan 1.500 straten in 257 steden en gemeenten in heel Vlaanderen. De verkeersdrukke in Vlaanderen is de voorbije jaren weliswaar lichtjes afgenomen, maar ruim onvoldoende om een kentering te realiseren in de beleving van onze straten. Ook uit de analyse van de bijna 2.000 verhalen die burgers deelden voor de leefbaarheidsbevraging straat-O-sfeer blijkt dat de verkeersdrukke, de verkeersonveiligheid, de ongeschiktheid van straten voor spelende kinderen en de geluidsoverlast blijven wegen op de leefbaarheid.'

'In de periode 2019-2022 daalde de verkeersdrukke in de gemiddelde woonstraat in Vlaanderen met 9 procent. Een belangrijke verklaring is de toename van het telewerk. Straatvinken ziet voorlopig echter weinig beweging in de samenstelling van het verkeer. De modal split blijft vrij stabiel, zowel in de rand van de steden, de plattelandsgebieden, de kleinstedelijke regio's als de grotere steden. Dat is verontrustend aangezien de Vlaamse overheid doelstellingen heeft vastgelegd voor de modal shift naar duurzamer verkeer. Het voornemen om de mobiliteit te verduurzamen heeft nog maar weinig opgeleverd.'

3.4.9 Uit: Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurp nodig – De Tijd – 14/01/2023 (Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx)

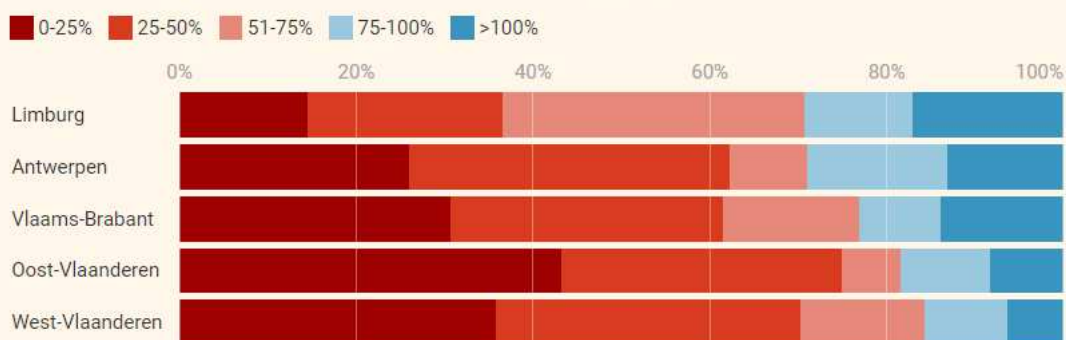
'In bijna een op drie gemeenten in Vlaanderen is minder dan een kwart van de publieke laadinfrastructuur nodig in 2025, al geïnstalleerd. Dat leert dataonderzoek van De Tijd naar de huidige en gewenste laadpaalinfrastructuur. Een op de acht steden en gemeenten loopt voor op het laadpalenschema'.

Voor elke gemeente werd de behoefte ingeschat tegen 2025, rekening houdende met het aantal inwoners, het aantal vrijstaande woningen, het inkomen en het autobezit.

PROVINCIES LIMBURG EN ANTWERPEN LOPEN VOOR OP DE REST

Gemeenten volgens aantal laadequivalenten ten opzichte van behoefteanalyse

Grafiek: Analyse De Tijd • Bron: Departement Mobiliteit en Openbare Werken

3.4.10 Jonge Wegweters

(Jonge Wegweters is een toolbox voor steden, gemeenten en vervoerregio's om jongeren te betrekken bij het (boven)lokale mobiliteitsbeleid en om op een participatieve manier te analyseren welke impact het mobiliteitsbeleid heeft op hun autonome en duurzame verplaatsingen. Het is een samenwerking tussen Bataljong en Kind & Samenleving).

Tussen 2020 en 2022 werden proeftuinen van Jonge Wegweters georganiseerd in Dilsen-Stokkem, Peer, Bornem, Mechelen en Kortrijk. Lokale jongeren formuleerden concrete aanbevelingen op maat van hun stad of gemeente, maar hun adviezen stoppen niet bij de gemeentegrenzen. Zo is er een beter zicht op hoe jongeren hun verplaatsingen ervaren en leerden heel wat over de leefwereld van jongeren, mobiliteit en participatie. Ze kwamen tot 10 scherpe inzichten:

- Jongeren zijn de constructieve stem in het mobiliteitsdebat.
- De beleving van jongeren helpt om verkeersveiligheid te verhogen.
- Leesbare en duidelijke oversteekplaatsen zijn de basis.
- Voor veel jongeren is fietsen vanzelfsprekend.
- Jongeren bekijken mobiliteit vanuit een breder perspectief.
- Handige Hoppinpunten en deelmobiliteit op maat van jongeren.
- Jongeren vragen meer houvast en kennis over mobiliteit.
- Trek met jongeren de straten op. Het is de investering waard.
- Durf jongeren te bevragen.
- Ga voor een wederzijds engagement en koppel terug.

3.4.11 Uit: Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul

“De Vlaming verplaatst zich gemiddeld 2,7 keer per dag en legt gemiddeld 29,8 km af. Dat blijkt uit de resultaten van een studie over de verplaatsingen van de Vlaming, het Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 (OVG 6) van het Departement Mobiliteit en Openbare werken. We fietsen en wandelen steeds meer: 18% van onze verplaatsingen gebeurt met de fiets. 17% doen we te voet. Daarnaast is de elektrische fiets aan een stevige opmars bezig.

Vaak wordt gedacht dat onze werk- en schoolgerelateerde verplaatsingen, zoals zakelijke verplaatsingen (4%), werken (13%) en onderwijs (7%), een groot aandeel in ons verplaatsingsgedrag innemen, maar dat klopt niet. Deze zijn samen slechts goed voor 24% van het totaal aantal verplaatsingen. De meeste verplaatsingen maken we in onze vrije tijd (60%), bijvoorbeeld om te gaan winkelen (23%), om sportieve of culturele hobby's (15%) uit te oefenen, om iemand te bezoeken (10%), te wandelen, rond te rijden of te joggen (6%), of voor diensten zoals een doktersbezoek (6%). Voor het overige verplaatst de Vlaming zich om spullen of personen op te halen of weg te brengen (14%) of voor 'iets anders' (2%).

Onze verplaatsingen doen we nog steeds voornamelijk met de auto (43% als bestuurder en 14% als passagier), maar opvallend is wel dat de auto voor het eerst onder de 60% in de modal split duikt. Ter vergelijking: in 2019 had de auto nog een aandeel van 65%. Sinds de opstart van dit onderzoek in 1994 lag het fietsgebruik in Vlaanderen nog nooit zo hoog. We doen 18 % van onze verplaatsingen met de (elektrische) fiets. Dat is een stijging van 4%-punt t.o.v. 2019. 12,5% rijdt niet-elektrisch, 5,3% elektrisch en 0,3% met een speedpedelec. 17% van onze verplaatsingen doen we te voet, een stijging van 5%-punt t.o.v. 2019. Het openbaar vervoer (lijnbus, tram, (pre)metro en trein) wordt minder gebruikt: daar maken we voor zo'n 4% van onze verplaatsingen gebruik van, terwijl dat in 2019 nog 7% was. Zo'n 3% gebeurt op een andere manier: bestelwagen, step, ...

77% van de Vlaamse gezinnen heeft minstens één fiets. Dat aantal ligt in lijn met eerdere onderzoeken. Het aantal Vlamingen dat een elektrische fiets bezit stijgt fors. 35% van de gezinnen met een fiets heeft een elektrisch exemplaar. Ter vergelijking: pre-corona was dit nog maar 20%. De Vlaming gebruikt de elektrische fiets niet alleen voor afstanden van 5 tot 15 km en langer, maar ook voor korte afstanden tot 5 km.”

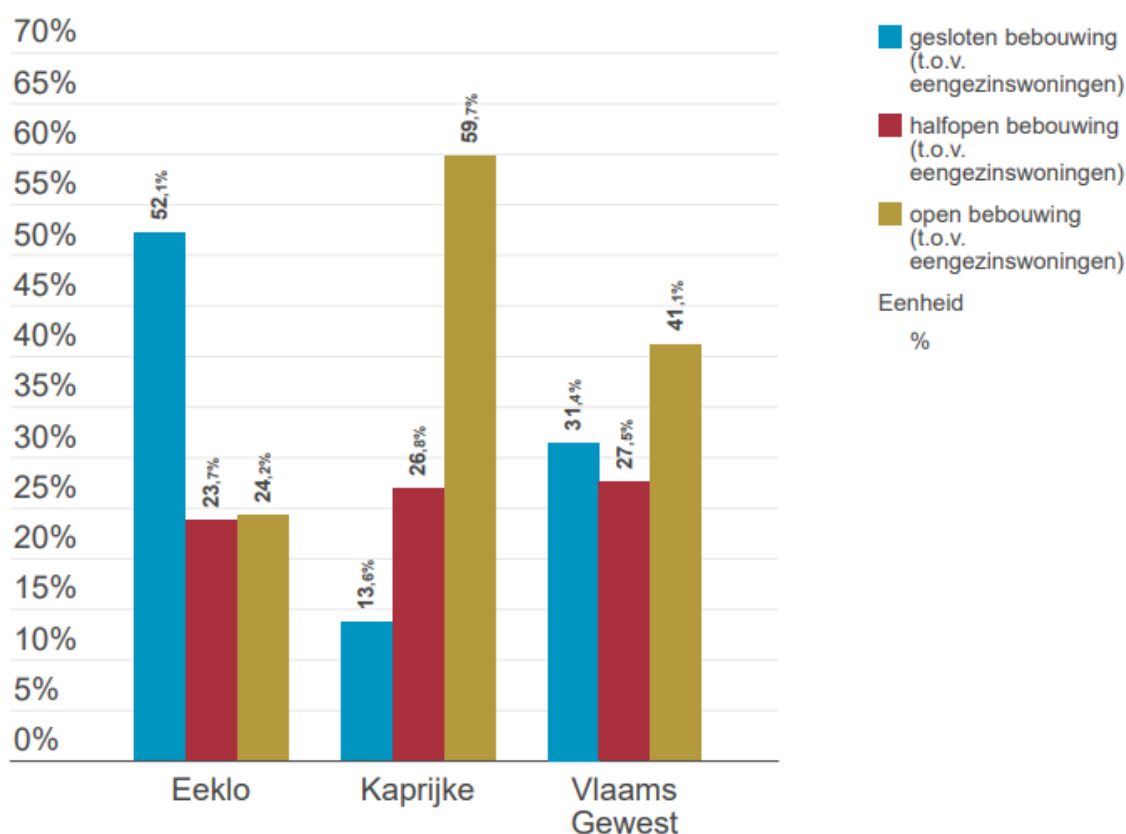
4 WONEN

4.1 Cijfergegevens

4.1.1 Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel

Eeklo telt 11.065 woonegelegenheden voor 10.168 private huishoudens in 2023. Dit betekent een woning'overschot' van 8,8%. 3% is het minimum om voor voldoende woningdynamiek te zorgen.

grafiek 28 Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, Kaprijke, Vlaams Gewest – 2023

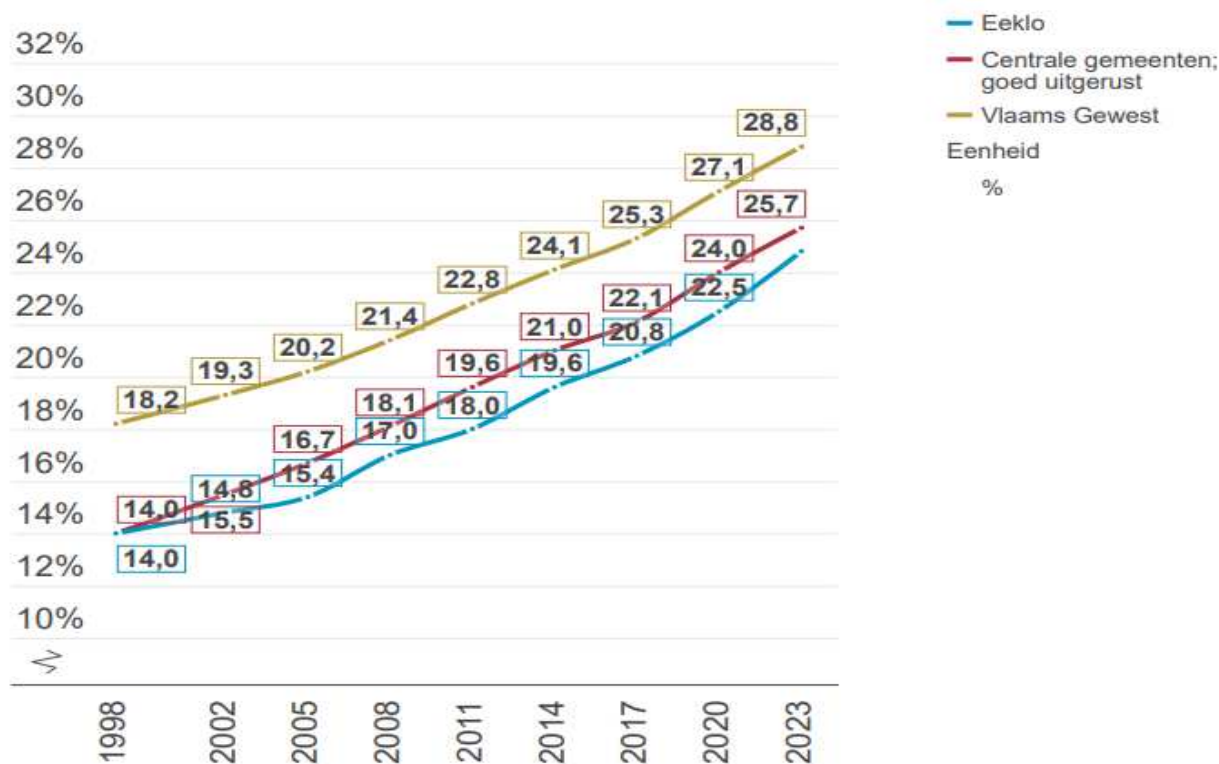

Bron: Statbel - Gebouwenpark | provincies.incijfers.be

Het aandeel gesloten bebouwing in Eeklo (t.o.v. het aantal ééngesinswoningen) bedraagt in 2023 52,1% (appartementen niet meegerekend). De buurgemeenten scoren daar aanzienlijk minder (Kaprijke als voorbeeld in de grafiek). Minder dan een kwart van de Eeklose bebouwing is open bebouwing. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' heeft 34,7% gesloten bebouwing, 27% halfopen bebouwing en 38,3% open bebouwing. Het Vlaamse Gewest heeft een gelijkaardige score.

Het aandeel appartementen binnen de woonegelegenheden blijft de jongste 25 jaar stijgen, zowel in het Vlaamse Gewest, de provincie als in Eeklo. Eeklo zit nu aan 24,8% appartementen. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' telt 25,7% appartementen, het Vlaamse Gewest 28,8%

grafiek 29 Appartementen t.o.v. alle woonegelegenheden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1998 tot 2023

Bron: Statbel - Gebouwenpark | provincies.incijfers.be

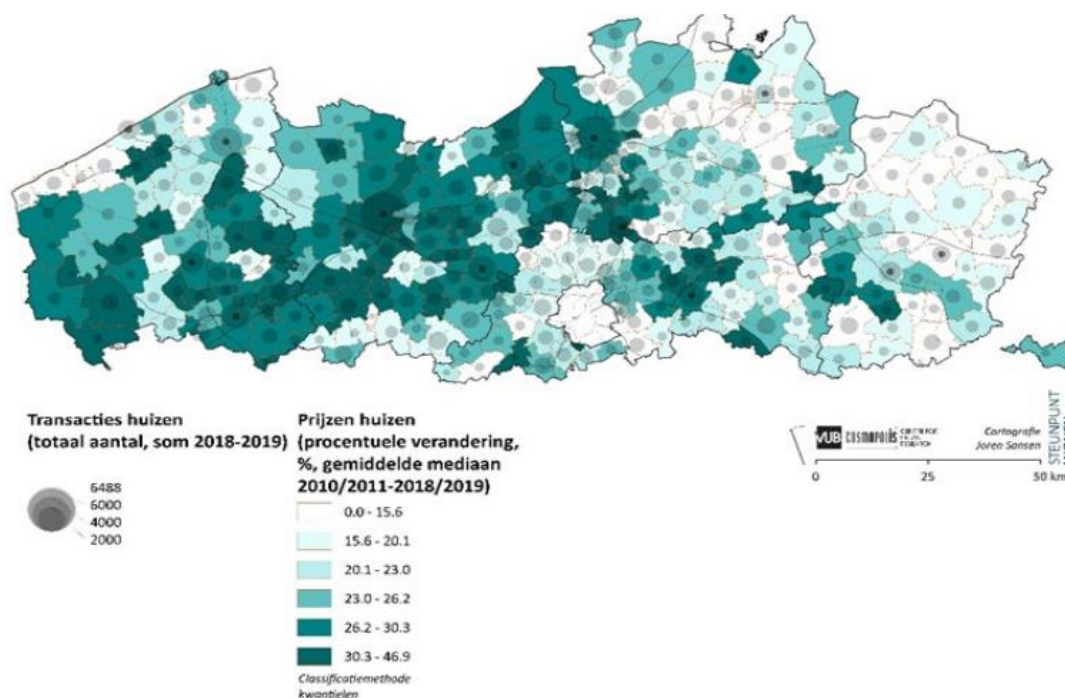
94% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de burgerbevraging in de Gemeente-Stadsmonitor isolerend glas in de woning; 88% heeft dakisolatie; 69% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers zijn tussen 2017 en 2020 fors gestegen.

Eeklo telt in 2023 veel oude woningen (gebouwd vóór 1946): 29,5%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 29,1%. Het Vlaamse Gewest heeft 26,2% woningen van vóór 1946. In buurgemeente Sint-Laureins bedraagt dit nog altijd 33,9%. Het aandeel woningen van vóór 1946 daalt uiteraard geleidelijk aan met de jaren.

Eeklo heeft ook heel veel kleine woningen (tot 104m² grondoppervlakte): 55,6% ten opzichte van 37,2% in het Vlaamse Gewest. Meer landelijke buurgemeenten zoals Sint-Laureins (19,6%) hebben heel wat minder kleine woningen. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 40,8%.

De mediaanprijzen voor woningverkoop liggen in 2022 in Eeklo (€ 250.000) lager dan het Vlaamse gemiddelde (€ 315.000). De buurgemeenten liggen tussen € 280.000 (Sint-Laureins) en € 325.000 (Kaprijke). Onderstaande kaart uit de Woonmonitor 2021 toont de evolutie van de verkoopprijzen van huizen. Eeklo kleurt hier donker, wat betekent dat de prijzen tussen 2010 en 2019 fors stegen.

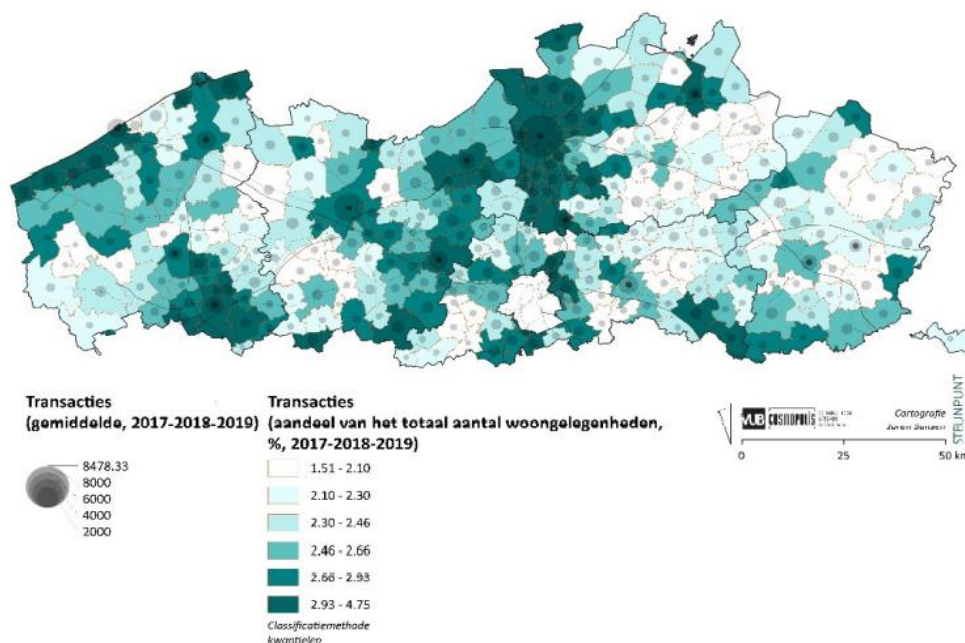
grafiek 30 *Toename mediaan prijzen verkochte huizen, procentuele verandering tussen gemiddelde mediaan 2010/2011 en gemiddelde mediaan 2018/2019; en aantal verkochte huizen in 2018 en 2019*

Bron: Statbel, op basis van AAPD

Op de kaart hieronder vind je het aantal verkochte woningen (gemiddelde van 2017-2018-2019) ten opzichte van het aantal woningen in 2019. Ook hier kleurt Eeklo donker. Dit betekent dat de jongste jaren heel wat woningen in Eeklo van eigenaar zijn veranderd.

grafiek 31 *Gemiddeld aantal verkochte woningen in 2017-2018-2019, in aantal woongelegenheden en als aandeel van de woningvoorraad in 2019*

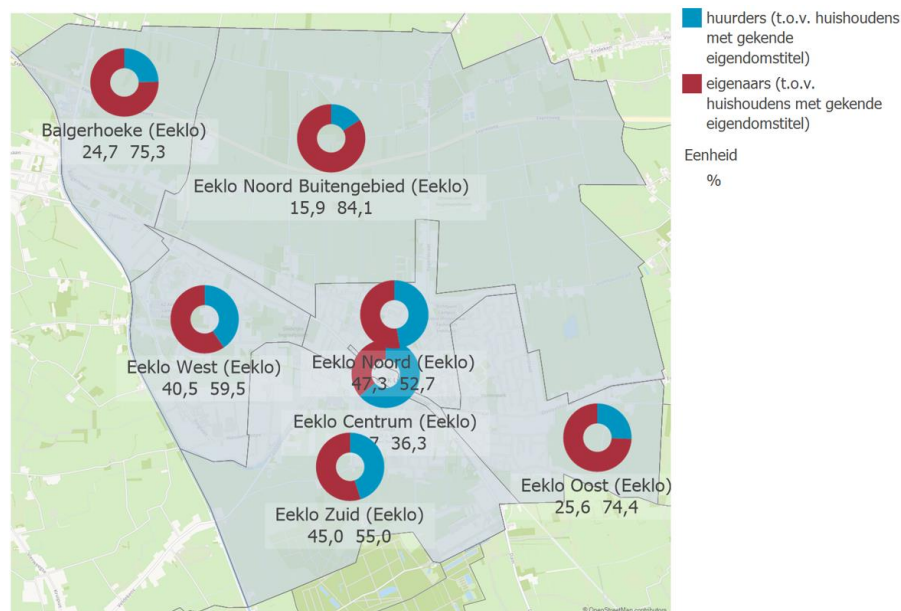
Bron: Statbel, op basis van AAPD

In Eeklo werd bij 52% van de huurders minstens 30% van het gezinsinkomen aan huur gespendeerd (Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020). In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal is dit 44%. Voor eigenaars is dit 10% voor Eeklonaren en 12% voor gelijkaardige gemeenten.

Eeklo telde in 2022 40,6% huurders en 59,4% eigenaars. In de buurgemeenten ligt het percentage eigenaars 73% of hoger; in het Vlaamse Gewest ligt het op 68,8%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' telt 31% huurders en 69% eigenaars.

We zien grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten. Zo is het aandeel eigenaars in Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en Eeklo Oost hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In Eeklo centrum zien we een huurpercentage van bijna 64%.

grafiek 32 Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2022

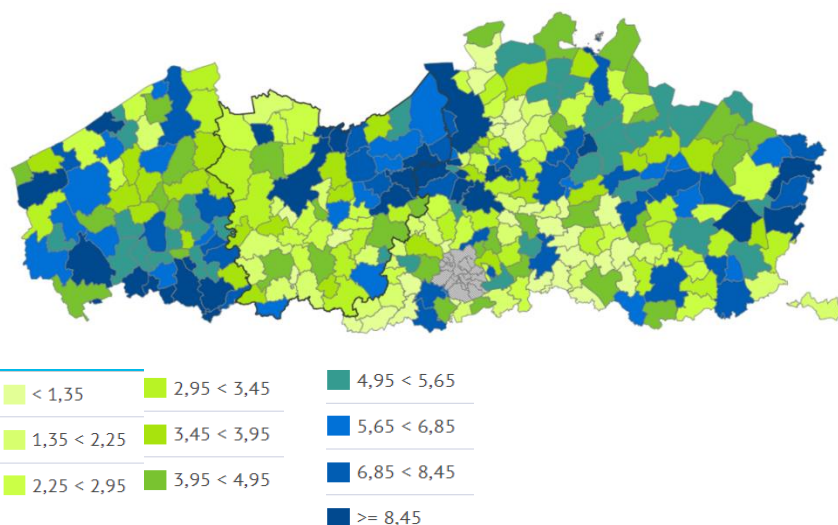

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

4.1.2 Sociale huur

In 2022 zijn er in Eeklo 759 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 107 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 866 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,7%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' heeft 6,8% sociale huurwoningen. De buurgemeenten scoren hier zeer laag (vb. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 2,9%).

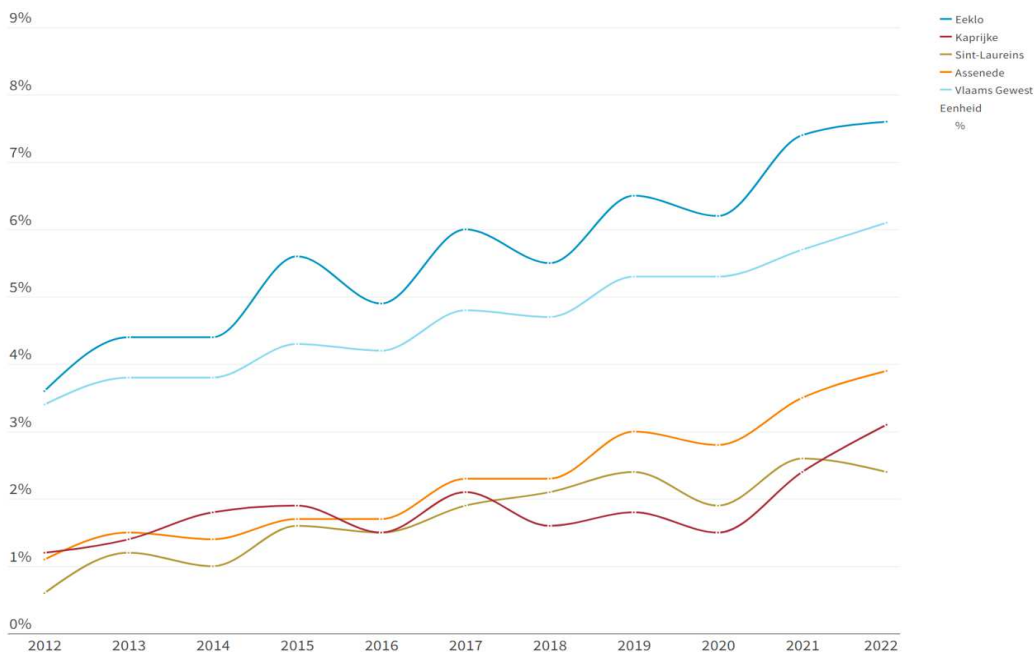
grafiek 33 Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2022

(bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - provincies.incijfers.be)

7,6% van de Eeklose gezinnen staat op de wachtlijst voor een sociale woning. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 6,2%; het Vlaamse Gewest op 6,1%; gemeenten als Kaprijke vb. staan op 3,1%; Sint-Laureins op 2,4%.

grafiek 34 Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2022

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Kandidaat-huurders | provincies.incijfers.be

Eeklo telde eind 2007 735 sociale woningen. Tegen 2025 moesten er volgens het Bindend Sociaal Objectief 69 bijkomen. Op dit ogenblik zijn er al 152 gerealiseerd (= 220%). De buurgemeenten hebben hierin wel nog werk: Assenede zit op 81%, Aalter op 69%, Lievegem op 59%, Sint-Laureins op 50%, Maldegem op 47% en Kaprijke op 39%.

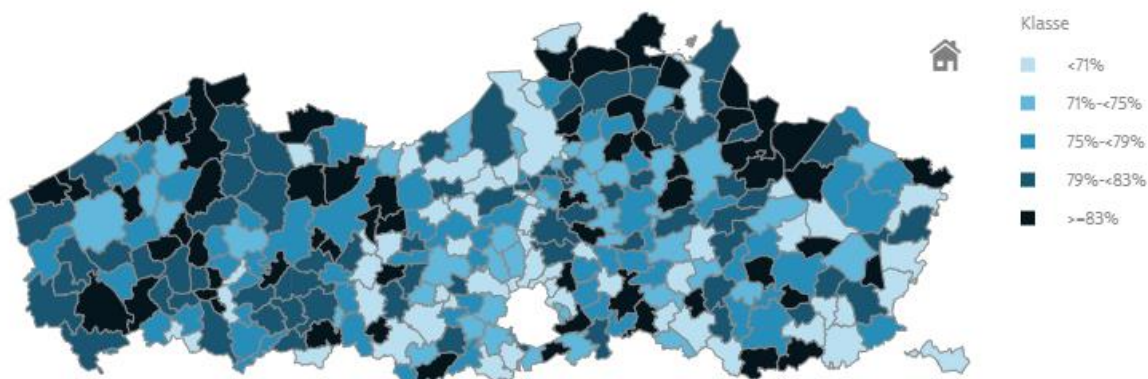
De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is in 2022 1.064 dagen. In het Vlaamse Gewest is dit 1.309 dagen. Voor Kaprijke: 1.043 dagen, voor Sint-Laureins 1.056 dagen, voor Assenede 1.004 dagen.

4.1.3 Tevredenheid over de woonsituatie

Uit de survey van de Gemeente-Stadsmonitor (2020) komen volgende resultaten inzake wonen:

- 86% van de Eeklonaren is tevreden over zijn/haar woning (in buurgemeenten scoort dit meer dan 90%). Dit is 2% minder dan in 2017. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 90%.
- 64% is tevreden over het zicht op groen (= lage score, was in 2017 66%). Het Vlaamse Gewest scoort 72%, In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 75%.
- 74% is tevreden over de buurt (buurgemeenten: 83% en meer). Eeklo zakt een procentje in vergelijking met 2017. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 82%.
- 62% van de Eeklonaren is tevreden over de stad. Dit is een hele lage score. Dit is niet gewijzigd sedert 2017. In heel het Vlaamse Gewest zijn er 10 gemeenten die nog lager scoren. Het Vlaamse gemiddelde is 75%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 75%.

grafiek 35 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

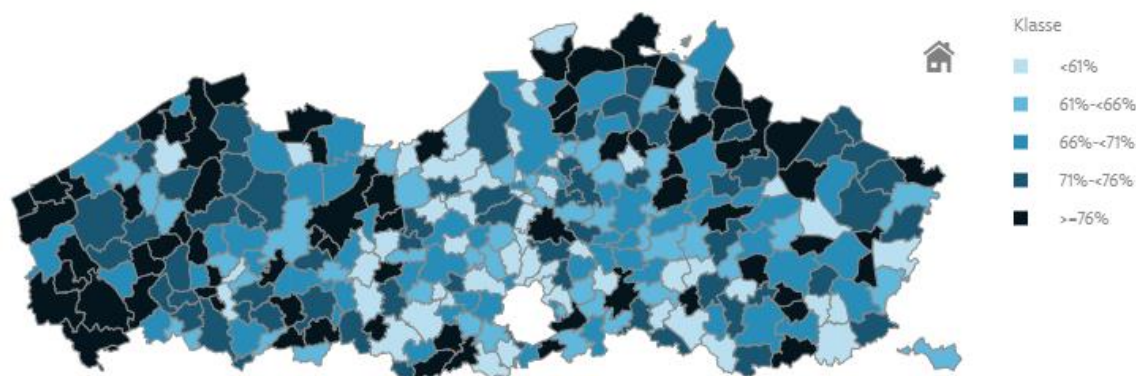

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

- 83% van de Eeklonaren woont in 2020 graag in de stad Eeklo (dit was 79% in 2017). Ten opzichte van de buurgemeenten is dit laag. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 91%.
- 22% had intenties om te verhuizen. 10% wil in Eeklo blijven wonen, 12% niet. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 9%.
- 73% woont al meer dan 10 jaar in Eeklo. Het Vlaamse gemiddelde is 75%; gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 76%.
- 49% van de Eeklonaren vindt dat de straten en trottoirs net zijn (was 53% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 64%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 66%.

47% van de ondervraagde Eeklonaren is in 2020 fier op zijn of haar stad (dit is 1 procentpunt hoger dan in 2017). Dit is de op 6 na laagste score voor heel het Vlaamse Gewest. Het Vlaamse gemiddelde ligt op 68%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo haalt dit 65%.

grafiek 36 Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

De resultaten van de Buurtenmonitor 2022 geven het volgende inzake tevredenheid over de woning en woonomgeving:

- Tussen de buurten onderling is de tevredenheid over de globale leefbaarheid in de buurt lager in Eeklo Centrum in vergelijking met alle andere buurten (met uitzondering van Eeklo-Zuid). Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost.
- Tevredenheid over buurt:
 - o in Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt.

- in Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen.
- Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst. Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.
- In Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied is er een grotere tevredenheid met de eigen woning dan in Eeklo Centrum.
- Op vlak van zicht op groen scoort Eeklo Noord Buitengebied significant hoger dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten.
- Fierheid over de buurt: Balgerhoeke scoort duidelijk hoger dan de meeste andere buurten. Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren lager dan Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo Oost.
- Nethheid: Balgerhoeke lijkt de uitzondering en scoort duidelijk hoger dan alle andere buurten op vlak van nethheid straten en voetpaden. Eeklo Zuid scoort het slechtst.

4.1.4 Kencijfers eigen diensten

In 2022 werden in Eeklo 124 conformiteitsattesten uitgereikt (= 30,53 per 1.000 huurwoningen). De Belfiuscluster scoort hier 14,62. In 2021 was dit voor Eeklo 111 stuks (= 27,95 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 12,42 per 1.000 huurwoningen. In 2020 was dit voor Eeklo 148 stuks (= 37,96 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 12,31 per 1.000 huurwoningen. De scores voor 2019 waren respectievelijk 54,45 (210 stuks) en 11,66.

Volgens het reglement verplicht conformiteitsattest moest in 2022 gestart worden met de woningen ouder dan 35 jaar. Gezien de achterstand in de behandeling van dossiers ondertussen was opgelopen tot 2 jaar en gezien er personeelsproblemen waren in de Woonwijzer, waardoor geen woningcontroleur beschikbaar was, is de werking van het verplicht conformiteitsattest tijdelijk opgeschort. De nieuwe verordening verplicht conformiteitsattest werd goedgekeurd door de gemeenteraad van 20/03/2023. De bevoegde Vlaamse minister keurde op 17/05/2023 de verordening goed, waardoor eind mei 2023 kon gestart worden. Het uitvoeren van de conformiteitsonderzoeken wordt gespreid over verschillende jaren.

In Eeklo zijn in 2022 15 besluiten genomen tot ongeschiktheid/onbewoonbaarheid van woningen (= 3,69 per 1.000 huurwoningen). Voor de Belfiuscluster was dit 2,95. In 2021 ging dit om 23 besluiten (= 5,79 per 1.000 huurwoningen). Voor de Belfiuscluster was dit 2,53. In 2020 zat dit voor Eeklo nog op 9,75; de Belfiuscluster op 4,05. In 2019 was dit respectievelijk 2,33 en 2,44.

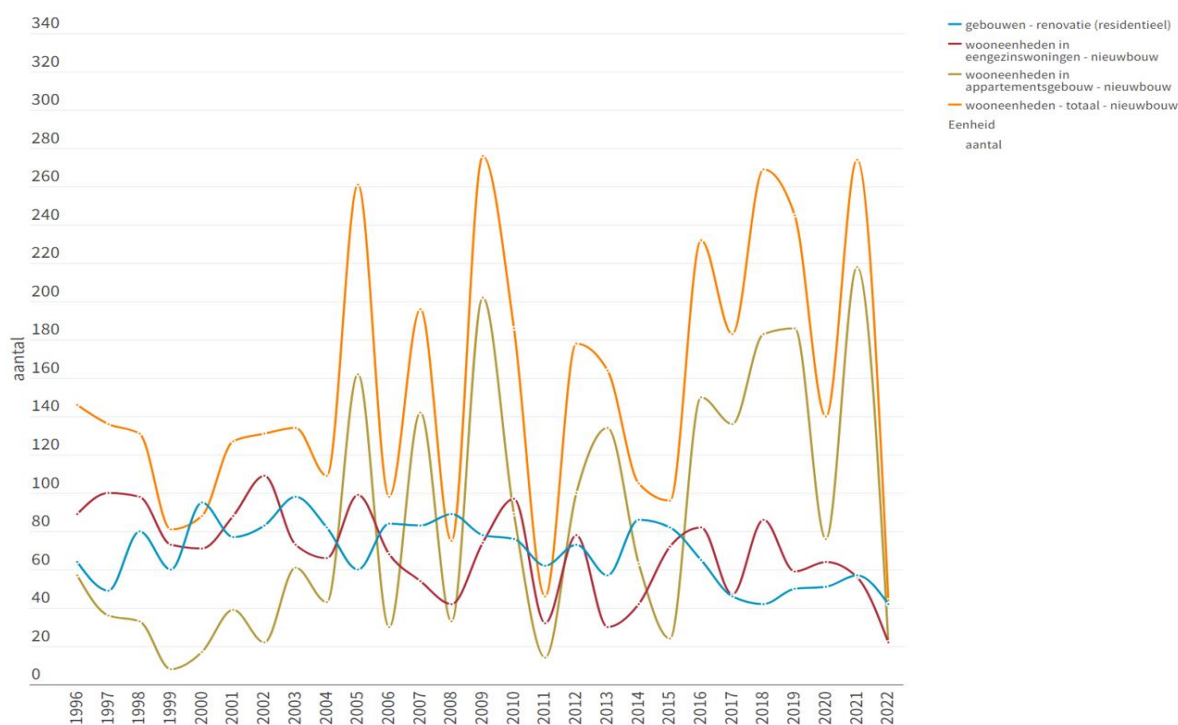
In 2022 zijn in Eeklo 249 onderzoeken uitgevoerd in het kader van woningkwaliteit (= 61,31 per 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 37,39. In 2021 zijn in Eeklo 243 onderzoeken uitgevoerd in het kader van woningkwaliteit (= 61,19 per 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 31,14. In 2020 deed Eeklo woningonderzoeken in 219 woningen (56,17 per 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,57). In 2019 lag dit op 364 Eeklose woningen (= 94,37 per 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,25).

(bron: VLOK)

Tussen 2015 en 2021 werd de Vlaamse renovatiepremie door 419 Eeklose gezinnen aangevraagd, waarvan 338 keer goedgekeurd, voor in totaal € 1.080.820.

In de grafiek hieronder wordt het aantal nieuwbouw- en renovatieprojecten in de stad weergegeven, tussen 1996 en 2022. De pieken duiden op realisatie van nieuwe woonwijken (oranje: nieuwbouw woongelegenheden; rood: nieuwbouw eengezinswoningen; lichtgroen: nieuwbouw appartementen; blauw: renovatie woongelegenheden). In 2022 werden 44 nieuwe woongelegenheden vergund, waarvan 22 eengezinswoningen en 22 appartementen. Dit is een heel laag aantal. 42 woningrenovaties werden vergund.

grafiek 37 Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2022

(bron: Statbel – statistiek bouwvergunningen en begonnen gebouwen – provincies.incijfers.be)

4.1.5 Uit: Klimaatrapport van provincies.incijfers.be

In het klimaatrapport van provincies.incijfers.be staan enkele woon- en woninggerelateerde kencijfers.

Opgeteld voor de periode 2018-2022 noteren we voor Eeklo 19 uitbetaalde premie(s) voor zonneboilers. Het gaat om 2,0 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v. 2,7 per 1.000 huishoudens in Oost-Vlaanderen en 2,2 in het Vlaamse Gewest).

In de jongste 5 jaar (2018-2022) tellen we voor Eeklo 15 uitbetaalde premie(s) voor warmtepompen. Het gaat afgerond om 1,5 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v. 3,2 per 1.000 huishoudens in Oost-Vlaanderen en 2,5 in het Vlaamse Gewest).

In de periode 2018-2022 noteren we voor Eeklo 136 uitbetaalde premie(s) voor vloerisolatie. Het gaat om 14 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v. 11,4 per 1.000 huishoudens in Oost-Vlaanderen en 10,1 in het Vlaamse Gewest).

Wat betreft beglazing gaat het in diezelfde periode van 5 jaar voor Eeklo om 403 uitbetaalde premie(s). Dit zijn 41,4 aanvragen per 1.000 huishoudens (t.o.v. 45,4 per 1.000 huishoudens in Oost-Vlaanderen en 42,3 in het Vlaamse Gewest).

In Eeklo werden gedurende de jongste 5 jaar 613 premies voor dakisolatie uitbetaald (2018-2022). Dat zijn 62,9 premies per 1.000 huishoudens. In Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest gaat het respectievelijk om 54,3 en 60,8 per 1.000 huishoudens.

Voor muurisolatie gaat het om 25,2 aanvragen per 1.000 huishoudens of 246 in totaal voor de laatste 5 jaar. In Oost-Vlaanderen is dat 29,4 en in het Vlaamse Gewest 25,1 per 1.000 huishoudens. Het aantal aanvragen voor een premie voor muurisolatie kent een dalende trend tussen 2015 en 2022.

In Eeklo werden 1.529 EPB-dossiers ingediend van 2010 tot en met 2022. Het gemiddeld E-peil van de Eeklose nieuwbouwwoningen daalt met de jaren, en zat in 2022 op 29.

4.1.6 Mobiscore

De Mobiscore berekent de afstand van elk adres in het Vlaamse Gewest naar verschillende soorten voorzieningen: winkels en horeca, kinderopvang en scholen, dokters en ziekenhuizen, sport- en cultuurinfrastructuur en openbaar vervoer. De score houdt rekening met het verwachte aantal verplaatsingen voor specifieke voorzieningen en het vervoermiddel dat een gemiddelde Vlaming zou gebruiken voor deze verplaatsingen. Daarnaast houdt de Mobiscore rekening met de milieukosten (luchtvervuiling, files, geluidshinder, ...) van dat vervoermiddel. In 2022 werd de Mobiscore geactualiseerd.

Als voorbeeld gaven we drie straten in Eeklo in, verspreid over het grondgebied. Omdat Eeklo heel goed scoort op voorzieningenniveau, scoren de meeste woningen vrij goed tot goed in Eeklo:

(bron: www.mobiscore.be)

4.2 Interne documenten

4.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Wonen

- invoeren van verplichte conformiteitsattesten;
- inzetten op leegstand, verkrotting, verwaarlozing van huizen en handelspanden.

4.2.2 Visienota sociaal wonen Eeklo – december 2022

Eind 2022 werd een visienota rond sociaal wonen in Eeklo uitgewerkt. De conclusies zijn de volgende:

‘Het bindend sociaal objectief (BSO) werd in Eeklo reeds bereikt. Om die reden wenst stad Eeklo in te zetten op eerder kleinschalige sociale woonprojecten, eerder dan het aantrekken van grote projecten. De kleinschaligheid binnen projecten heeft als voordeel te blijven zorgen voor een sociale mix in buurten. Echter heeft men nog steeds te maken met lange wachtlijsten om een sociale huurwoning te bekommen. Dit zijn heel wat Eeklose gezinnen en alleenstaanden op zoek naar een sociale huurwoning in Eeklo, waarvoor momenteel onvoldoende aanbod bestaat. Bij de sociale huisvestingsactoren werd vastgesteld dat de groep kwetsbaren op zoek naar een sociale huurwoning steeds groter en kwetsbaarder wordt. Inzetten op een goede begeleiding vormt een kernwaarde in een goed uitgewerkt sociaal woonbeleid.

Rekening houdende met de demografische evoluties zal het realiseren van bijkomende sociale woontiteiten nodig zijn om het aandeel sociaal wonen in Eeklo te bestendigen. Gezien de vele kandidaat-huurders op de wachtlijst met Eeklo als voorkeursgemeente, kan geconcludeerd worden dat Eeklo te kampen heeft met een té klein aanbod, eerder dan een niet aangepast aanbod. Voortgaand op deze wachtlijst kan gesteld worden dat er een behoefte is aan kleinere woongelegenheden. Er kan echter niet voorbijgegaan worden aan het feit dat er ook een beperkt aantal grotere gezinnen op de wachtlijst staan en dat zij langer moeten wachten vooraleer er een woning kan worden toegewezen (ook de private huurmarkt biedt hier weinig mogelijkheden). Om die reden dient er – naast de kleinere woontiteiten – ook aandacht te zijn voor woongelegenheden met voldoende capaciteit om deze grotere gezinnen te gaan huisvesten bij de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Naast het maximaal afstemmen van woonbehoefte op het aanbod bij het realiseren van nieuw bijkomende woonprojecten, zet de stad Eeklo reeds in op diverse zaken om de minder kwalitatieve woningen in het laagste segment van de private huurmarkt te verbeteren:

- *Inzetten op de samenwerking met het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland;*
- *Een samenwerking opstarten met organisaties die ontzorging in kader van renovatie van woningen koppelen met sociale verhuur;*
- *Inzetten op het verbeteren van de kwaliteit door o.a. actief in te zetten op:*
 - o *Verordening verplicht conformiteitsattest;*
 - o *Administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring;*
 - o *Ondersteuning via het woon- en energieloket m.b.t. renovatiepremies;*
 - o *Toeleiding energiebesparende maatregelen;*
- *Inzetten op een actief beleid rond leegstaande woningen en gebouwen;*
- *Inzetten op een actief beleid rond verwaarloosde woningen en gebouwen.*

De focus op specifieke doelgroepen wordt verder opgevangen in het traject van de toewijs van de woonmaatschappij. Eeklo neemt hieraan actief deel. Het zal ook van belang zijn om in dit traject van toewijs de welzijnsactoren mee te nemen.

Tot slot vormt het begeleiden van de kwetsbare doelgroep en de samenwerking met diverse partners hierrond een kernwaarde in het sociaal woonbeleid.’

4.3 Gesprekken

4.3.1 Woonwijzer Meetjesland

Op 14 december 2018 werd een gesprek gevoerd met Maarten Quintelier, de toenmalige coördinator van Woonwijzer Meetjesland.

Wooncentrum Meetjesland voert al sedert 1998 adviserende en beleidsondersteunende taken uit voor diverse gemeenten in het Meetjesland waar het woonproblematieken en woonthema's aangaat. In 2021 ging de dienstverlening van Wooncentrum Meetjesland over in Veneco.

De zitdagen in Eeklo vinden plaats in de Zuidkaai.

De woonwijzer/Veneco ondersteunt stad/OCMW inzake woononderzoeken in functie van conformiteitsattesten en woonkwaliteit.

Trends die in 2018 werden aangehaald vanuit de Woonwijzer:

- Kleinere woonegelegenheden / samenhuizen;
- Verordening rond woonkwaliteit (moet matchen met de trend van kleiner behuizen);
- Renovatie van sociaal patrimonium zonder dat er nieuwe woningen bijkomen;
- Aandacht voor energie en duurzaamheid;
- Behoud van vrije ruimte;
- Gevecht tegen CO₂ vervuiling van particuliere oorsprong.

4.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Actief inspelen op woonkwaliteit via procedures OG/OB	Kennis woonadvies zit extern
Verplicht conformiteitsattest	Info van woonoverleg wordt te weinig teruggekoppeld naar politiek
Samenwerking met Woonwijzer	Woonpremies worden heel weinig aangevraagd: niet aangepast / niet bekend?
Eigen gemeentelijke woonpremies	

4.5 Externe documenten

4.5.1 Uit: Woontrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst? (Matexi op Woondag van VVSG en Wonen Vlaanderen op 6/12/18)

Nieuwe trends inzake wonen:

- co-living – cohousing: co-living is goed voor koppels zonder kinderen, in de stad, delen van buitenruimte/keuken/werkplekken (niet sanitair, slaapvertrekken), sociaal contact, bijbetalen voor extra services;
- full serviced co-living;
- nieuwe bouwmethododes: microwonen, flexibel wonen, modulair bouwen;
- circulair (ver)bouwen;
- co-creatie;
- groepswoonbouw is nog vaak niet kwalitatief genoeg en biedt te weinig diensten aan. Hier moet anders over gedacht worden: nadruk op maatschappelijke winsten, betaalbaarheid, collectieve tegenover persoonlijke voordelen;
- belang van derde plekken in de stad (naast plek voor wonen en plek voor werken).

4.5.2 Uit: Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2017)

Het BRV schuift volgende principes voor woonomgevingen naar voor:

“LEVENSLLOOPBESTENDIG INRICHTEN

Publieke en niet-publieke ruimtes zijn ingericht op maat van iedereen, ongeacht leeftijd of beperkingen. Functies voor alle fasen van de levensloop zijn beschikbaar. Creativiteit wordt aan de dag gelegd om de ruimte zuinig en functioneel en integraal toegankelijk in te richten voor zowel jong als oud, zorgbehoevend of gezond.

REKENING HOUDEN MET DEMOGRAFIE BIJ NIEUWBOUW OF RENOVATIE

Demografische tendensen, zoals de trend naar kleinere huishoudens en de vergrijzing, zijn een belangrijke factor bij de transformatie van de bebouwde ruimte. Het woningpatrimonium zal worden aangepast op basis van de veranderende huishoudenssamenstelling en de vergrijzing.

FLEXIBELE WOONGELEGENHEDEN

Woongelegenheden zijn flexibel en multifunctioneel om tegemoet te komen aan veranderende gezinsgroottes. Variabele indelingen, mogelijkheden tot uitbreiding, en opsplitsing van ruimtes, gemeenschappelijke ruimtes aanpasbaar aan de levensfase en meergenerationeel wonen worden ruimtelijk gefaciliteerd.

WOONWIJKEN MET AANDACHT VOOR SOCIALE MIX

De leefkwaliteit van woonwijken is een belangrijk aandachtspunt. Daarom is het belangrijk dat in woonwijken diverse woonvormen aan bod komen, waarbij zowel meergenerationeel wonen, inkomensgerelateerd wonen, kleinere woonvormen enzovoort samen voorkomen en plaats bieden voor oud, jong, alleenstaanden en gezinnen en waarbij de publieke groene ruimte zo is ingericht dat ze een goede ontmoetingsplaats vormt. Dit bevordert de sociale cohesie.”

4.5.3 Uit: Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context (2017)

“Wonen is een basisbehoefte en is daardoor heel wat meer dan het hebben van een dak boven het hoofd. Wonen voorziet in sociale status, heeft impact op de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs en andere diensten. Wonen is een kader waarbinnen het gezin functioneert en een manier waarop economische, sociale en politieke relaties worden gestructureerd” (Achterberg & Marcuse, 1983) – p. 4

*“In deze Belgisch-Vlaamse woonorde bestaan grosso modo drie posities. De meerderheidspositie is die van de **woningeigenaar**. Deze positie vereist startkapitaal en financiële stabiliteit. Een minderheid van de bevolking die niet voldoende eigen middelen heeft om zich een woning aan te schaffen, bevindt zich op de huurmarkt. Een tweede positie in de woonorde is die van de **sociale huurder**. Om deze tweede positie te voorzien, speelt de geïnstitutionaliseerde solidariteit van de samenleving een centrale rol, aangezien via overheidsmiddelen de toegang tot een woning wordt gerealiseerd voor een groep die dit niet zelf kan realiseren. De aanhoudend lange wachtlijsten tonen echter aan dat de nood veel groter is dan het aanbod. Beschikbare woningen worden toegewezen volgens toewijzingscriteria en wachtlijsten worden gemanaged door het invoeren van prioriteitsregels voor specifieke groepen. Een beperkt inkomen is op dit marktsegment geen belemmering om toegang te krijgen. Een derde en laatste positie binnen de woonorde is die van de **private huurder**. Dat is – een kleine groep welgestelde huurders buiten beschouwing gelaten – de minst gunstige positie. De groep die via de private huurmarkt toegang tot een woning vindt, houdt procentueel het minst over van haar inkomen. Deze groep verarmt dus via haar positie in de woonorde (De Decker e.a., 2015). Op de private huurmarkt is discriminatie een belangrijk mechanisme dat de toegang tot wonen verhindert voor specifieke groepen (bijvoorbeeld etnisch culturele minderheden, mensen met een vervangingsinkomen, personen met een handicap – zie Loopmans e.a., 2014)” – p. 7*

“Er is dus gaandeweg een woonorde ontstaan met als norm het bezit van een eigen gezinswoning, bij voorkeur met tuin (De Decker, 2011b) en gelegen buiten de stad (bijvoorbeeld Verhetsel e.a., 2003). Een gesettelde norm werkt structurend en wanneer succesvol zelf versterkend (Meeus & De Decker, 2013). Het bereiken van de norm is voor zowel het beleid – bijvoorbeeld 70% is eigenaar - als de mensen bovendien een indicator van succes. ‘Eigenaar worden’ is voor laatstgenoemde dan ook een krachtig signaal. Het indiceert ‘geslaagd zijn’, ‘erbij horen’ en afhankelijk van de uitvoeringsgraad en locatie van de woning ook ‘status’” – p. 9

“Gezien er in België en later Vlaanderen nauwelijks projectmatig werd gebouwd, dienden de huishoudens zelf ofwel hun woning te bouwen of op zijn minst daartoe het initiatief te nemen (Smets, 1977). Het eigen initiatief zou dan ook de praktijk gaan domineren (Dol e.a., 2012). Met als gevolg een dominantie van hyper-kleinschaligheid, de bouw van woning per woning op een eigen perceel” – p. 10

“Vandaag is ‘anders’ wonen en meer dan voorheen ‘stedelijk’ wonen een legitiem alternatief. De stad is ‘pret’ (De Decker & Meeus, 2012). Een nieuwe ‘wie zijn ze?’-stedelijke middenklasse lijkt gaandeweg haar intrede te doen. Feit is dat de steden bruisen en bakfietsen, pop-ups en baristas niet uit het straatbeeld zijn weg te denken. Over de motieven en vooral de perspectieven van deze stedelingen is nog weinig geweten. Een combinatie van argumenten lijkt in het geding. Voor een groep zal het ongetwijfeld een pragmatische keuze zijn (en daarin verschillen ze niet van de ‘die hard’ stedelingen): in de stad is alles nabij – scholen, winkels, vrije tijd. Een tweede auto is niet nodig en men verspilt geen quality time in de files. Verplaatsingen te voet en met de fiets domineren. Een andere groep zal meer dan waarschijnlijk (ook) voor de stad kiezen om principiële redenen, vanuit het duurzaamheidsperspectief. Ze nemen er de stedelijke drukte wel bij...

...Zonder dat getal te verabsoluteren, was en is voor velen het bouwen of kopen en verbouwen van een woning, zo rond de imaginaire deadline van 30 jaar, een quasi definitief gegeven. Het was de woning waarin men zou sterven. De vraag stelt zich of dit voor nieuwe stedelijke middenklasse ook zo is. Is die stedelijke woning een plek waarin met een lange tijd wenst te blijven? Of is het een opstap naar iets anders? Gefinancierd met de meerwaarde van de verkoop van stedelijke woning? Ook daar is nog weinig over geweten. De hypothese leeft dat ook in Vlaanderen een soort ‘woonladder’ ontstaat, dat men m.a.w. start in een kleine eigendoms woning om vervolgens – eventueel via extra tussenstappen – naar de min of meer definitieve gezinswoning te verhuizen (Winters, e.a., 2015).” – p. 11-12

4.5.4 Uit: Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen (2018)

P.3:

“Het verwerven van een eigen woning heeft veel betekenissen:

- sociale stijging op de ladder, het gevoel ‘geslaagd zijn’ of op zijn minst erbij te horen
- onafhankelijkheid
- appeltje voor de dorst/pensioen
- eigenheid en individualiteit
- geprezen ‘privacy’
- vrij groot kunnen bouwen (door DIY besparen en geleidelijk aan comfort toevoegen).

(De Decker P., Eigen woning: geldmachine of pensioensparen?, Garant: Antwerpen-Apeldoorn (2013).)”

“De stedelijke woningtypologieën dienen (gedeelde) binnen- en buitenruimten te hebben voor een familiefeest, een barbecue of het bricoleren. Ook een (gedeelde) tuin behoort tot deze mogelijkheden. Hier stellen zich diverse ontwerpvragestukken, zoals per hoeveel woningen bepaalde ruimten nodig zijn. Maar ook naar diversiteit. Senioren zullen een andere soort buitenruimte wensen, dan jongeren bijvoorbeeld.” – p. 5

“Een fietsenberging zal een onmiskenbaar onderdeel van het stedelijk wonen vormen. Bij collectieve woonprojecten is een (gedeelde) fietsenstalling een must. Stedenbouwkundig heeft dit tot gevolg dat woonlocaties op fietsafstand van het stadscentrum of bepaalde faciliteiten (scholen, kinderopvang, werkgelegenheid) gegeerd zijn en blijven. Door de doorbraak van de elektrische fiets kan de actieradius toenemen. Bij etnisch-culturele minderheden is dit minder evident, en moet meer ingezet worden op openbaar vervoer en autodelen.” – p. 7

“Er werd nog geen systematisch onderzoek naar gedaan, maar er zijn wel aanwijzingen dat 1e en 2e generatie migranten ook het Belgische woonpatroon achterna gaan. Ze ervaren ook dat huren in België geldverlies betekent, en streven er ook naar om een eigen woning te verwerven.” – p. 9

“Het huis wordt meer en meer een werk- en ontspanningsplek die door zijn technologie een afgelegen locatie (zoals een suburbane of landelijke omgeving) mogelijk maakt. De digitale communicatie en mogelijkheden verminderen de noodzaak aan verplaatsingen. Door het thuiswerken (ook het nieuwe werken genoemd) wordt het huis een (tijdelijke) werkplek en daardoor kan een langere woon-werkafstand mogelijk zijn.

Door de digitale intrusie in huis waardoor afleiding verleidelijk is, zoeken studenten rustige publieke interieurs op, vnl. bibliotheken, om te studeren onder peer pressure. Voor werkenden nemen diverse vormen van gedeelde werkplekken, satellietkantoren, aan belang toe. Ook zij laten een grotere woon-werkafstand toe. Ruimten waar sociale controle mogelijk is, winnen dus aan belang.” – p. 9

“Ouderen wensen zo lang mogelijk in hun (te grote) woning te blijven wonen. Ze huren liever zorg in dan de zorg zelf op te zoeken. Daarnaast blijven de jongeren langer thuis wonen (42,5% van de Vlaamse jongeren tussen 18 en 34 jaar woont nog thuis) (“Almaar meer jongeren blijven thuis plakken”, 15/05/2017, De Standaard) . Niet omdat ze thuis willen wonen maar omdat een woning verwerven niet evident is. (ILIV, “Ook generation Y hunkert naar een eigen thuis”, persdossier oktober 2014, in: <http://docplayer.nl/93444-Ookgeneration-y-hunkert-naar-een-eigen-thuis.html>)

Deze twee groepen hebben een woonwens die tijdelijk met mekaar verenigd wordt. Kan er geen cohousingsvorm ontworpen worden die deze tijdelijke coalitie voor een langer moment mogelijk maakt? Dus feitelijk een vorm van kangoeroewonen, zij het dat de woningtypologie niet noodzakelijk onder één dak hoeft te gebeuren. (De Vos E., Onder één kap. Kangoeroewonen in de jaren zestig en zeventig, Ruimte: vakblad van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning / Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)” – p. 11

“Bewoners in diverse suburbane wijken overlijden of trekken noodgedwongen naar zorgcentra. Daardoor komen deze villawoningen in de komende jaren leeg te staan en worden ze te koop aangeboden. Het moment dat deze woningen vrij komen, biedt bepaalde opportuniteiten. Te grote villa’s kunnen omgevormd worden in co-housingsprojecten. Villa’s op ‘verkeerde plaatsen’ kunnen afgebroken worden waardoor de grond voor een ander doel kan ingezet worden. Enzoverder. Theoretisch zijn er veel mogelijkheden, maar de (politieke) en sociaal-economische realiteit maakt beslissingen hier niet eenvoudig (Van De Weijer M. & Van Cleempoel K. (2013) Architecture for Change? Obduracy of dwelling typologies and corresponding design positions.)” – p. 11

“Collectieve woonprojecten kunnen worden ingedeeld volgens drie financiële modellen: bouwgroepen (wonen in persoonlijke eigendom voor eigen gebruik), wonen in een huurwoning onder het investeerdersmodel en coöperatieven (wonen met een mix van eigenaars en huurders). Het eerste en laatste model zijn reeds (in beperkte mate) in Vlaanderen te vinden. Het oprichten van de CLTs (community landtrust projecten) in diverse steden (Brussel, Kortrijk, Gent, Antwerpen) valt onder het laatste model. Dit is nog in de pioniersfase, maar hier is zeker nog marge om verder door te groeien, mits goede omkadering.

De term ‘bouwgroepen’ is niet gangbaar bij ons, maar het beperkt aantal collectieve woonprojecten die in Vlaanderen gerealiseerd zijn, zijn meestal volgens deze formule. De buitenlandse voorbeelden tonen aan dat deze modellen tot architecturaal hoogstaande en betaalbare woonprojecten kunnen leiden met kwalitatieve privé ruimten, evenals waardevolle gemeenschappelijke ruimten.

Nieuw in dit verhaal is dat het vaak de architecten zijn die de verschillende partijen (investeerders en kandidaat bewoners) actief rond de tafel samenbrengen, en zo een collectief woonproject opstarten. In Vlaanderen ligt het initiatief meestal bij een aantal bewoners die samen een collectief woonproject willen opstarten.” – p. 12

4.5.5 Uit: Woonsurvey 2018

In de Woonsurvey ‘Wonen in Vlaanderen anno 2018’ werden ongeveer 3.000 huishoudens geïnterviewd over hun woonsituatie. Het eerste doel van deze bevraging was een monitoring van de voornaamste indicatoren die relevant zijn voor het woonbeleid, met aanvullende analyses naar achtergrondkenmerken van huishoudens en woningen. Een tweede doel was om analyses uit te voeren over een aantal specifieke woonthema’s: de woningkenmerken, motieven m.b.t. eigenwoningbezit, aspecten van eigendomsverwerving en private huur, en attitudes rond ‘slim wonen en leven’. Er vond deze keer geen objectieve inwendige screening van de woning plaats, zodat de beoordeling van de kwaliteit van de

woning afhankelijk is van de mening van de respondent, die tot op zekere hoogte subjectief is. De voornaamste bevindingen:

De kwaliteit van de woningen

- in het algemeen gaat de kwaliteit van de woningen erop vooruit;
- de kwaliteit van de woningen op de eigenaarsmarkt is beter dan deze op de huurmarkt;
- het gebruik van hernieuwbare energie is sterk gestegen, maar is een evolutie die zich quasi uitsluitend op de eigenaarsmarkt ontwikkelt;
- het isoleren van de woningen zet zich verder door;
- kwetsbare huishoudens blijven achterop.

Eigendomsstatuut en motieven voor eigenwoningbezit

- het aandeel eigenaars blijft op peil en bedraagt 72%
- het profiel van private en sociale huurders wijzigt licht: op de private huurmarkt zien we een hoog aandeel alleenstaanden (48%) en jongeren (28%), terwijl de hoogste inkomens er ondervertegenwoordigd zijn. De inkomensgrenzen van de sociale huursector zorgen ervoor dat deze huurders een kwetsbaar profiel kennen. Zo valt ongeveer de helft van de sociale huurders binnen de laagste inkomens en is er een sterke oververtegenwoordiging van werklozen en personen die ziek/arbeidsongeschikt zijn. Verder kent deze sector een hoog aandeel eenoudergezinnen en een toenemend aandeel alleenstaanden en ouderen.
- eigenwoningbezit blijft een wens van de Vlaming, tenzij men de nodige middelen ontbreekt.

Woonuitgaven

- de huurprijs voor private en sociale huurders kent een lichte stijging;
- de huurprijs stijgt gemiddeld niet voor de meest kwetsbare groepen;
- de gemiddelde afbetaling voor eigenaars stijgt licht in de jongste periode.

Betaalbaarheid

In 2018 heeft ongeveer 1 op 5 huishoudens in Vlaanderen een woonquote van meer dan 30% (aandeel van het inkomen dat naar wonen gaat), en dus een betaalbaarheidsrisico volgens deze indicator. Net zoals in 2013 ligt het risico het hoogst bij de private huurders, met 52% boven de 30%-norm, tegenover 27% van de eigenaars met een hypotheek en 23% van de sociale huurders. Deze cijfers liggen even hoog als in 2013.

Bij de afbetalende eigenaars valt maar 8% van de 64-plussers boven de 30%-norm inzake woonquote terwijl dit bij de private huurders oploopt tot 71%.

31% van de private huurders en 34% van de sociale huurders heeft een resterend inkomen dat lager ligt dan de budgetnorm, die toelaat menswaardig te participeren in de samenleving. Deze cijfers verschillen niet significant van deze voor 2013 en 2005.

Slim wonen en leven

“Slim Wonen en Leven’ is een van de zeven transitietrajecten van de Vlaamse overheid die kaderen in de Visie2050. De transitie wil verandering brengen in de traditionele en diep genestelde Vlaamse woonwensen. De toekomstvisie is dat in 2050 de huishoudens in Vlaanderen kiezen voor een duurzame woning en omgeving, op een slimme locatie en aangepast aan de woonbehoefte op dat ogenblik.

In de toekomstvisie gaat de voorkeur uit naar compacte en gestapelde woonvormen, gelegen in kernen van stad of dorp. Uit de bevraging blijkt dat de huidige woonwensen daar nog ver van af staan. Gevraagd naar hun voorkeur voor verschillende woningtypes antwoordt 72% het liefste in een open of halfopen woning te wonen, 10% zou het liefste een rijwoning betrekken en 17% een appartement of studio. Gevraagd naar de favoriete ligging antwoordt slechts een op drie huishoudens het liefst in een stad of de kern van een dorp te wonen en verkiest een op drie het platteland.

De toekomstvisie van Slim Wonen en Leven stelt ook voorop dat de woonsituatie is aangepast aan de noden van de levenssituatie en dat huishoudens de woonsituatie durven in vraag te stellen als er iets

verandert in de levenssituatie. Uit de antwoorden blijkt weinig bereidheid tot dergelijke aanpassingen. Zo zegt bijvoorbeeld 40% absoluut niet bereid te zijn om te verhuizen wanneer iemand in het huishouden elders zou beginnen werken en zo dichterbij het werk zou kunnen wonen. Een even groot aandeel zou niet bereid zijn te verhuizen als het gezin kleiner zou worden.

Ruimten delen wordt in Slim Wonen en Leven gezien als een ander belangrijk aspect van duurzaamheid, omdat er zo ruimte vrijkomt voor andere functies die het leven aangenamer kunnen maken, omdat het de natuur ten goede komt, water- en hitteoverlast kan voorkomen ... Maar ook hiervoor is de Vlaming nog geen vragende partij.

De wensen van de Vlaamse huishoudens over hun buurt staan veel minder veraf van het toekomstbeeld Slim Wonen en Leven dan de wensen over de individuele woning. Ook nu al hechten huishoudens een groot belang aan een veilige fiets- en wandelomgeving, de nabijheid van dagelijkse voorzieningen en een goed contact met de burens. Niet alleen tonen de antwoorden de sterke waardering voor deze buurtkenmerken, ook blijkt uit de antwoorden een grote bereidheid om het gedrag te veranderen indien de buurt er anders zou uitzien. Zo zegt 69% van de respondenten in geval van verhuis naar een buurt waar mooi verzorgde pleintjes en groen zijn, tevreden te zijn met een minder grote private buitenruimte (tuin of terras). En 83% zou minder gebruik maken van voorzieningen buiten de buurt in geval van verhuis naar een buurt waar dagelijkse voorzieningen aanwezig zijn. Tot slot zou 65% in geval van verhuis naar een buurt waar het veilig wandelen en fietsen is, minder met de wagen rijden. Deze resultaten tonen dat de uitdaging wat betreft de woonomgeving er dus niet zozeer in bestaat de wensen van de huishoudens te veranderen, eerder om in beleid en praktijk een hogere prioriteit te geven aan deze buurtkenmerken. Als de infrastructuur van buurten verandert, zullen mensen zich mogelijk anders gedragen, wat dan opnieuw de buurt ten goede komt (bv omdat er minder auto's zullen rijden) en ook anderen kan aanzetten tot ander gedrag.

Kenmerken van buurten komen ook in grote mate overeen met de locatie. Op basis van deze bevindingen zou via de buurtkenmerken ook kunnen ingezet worden op het beïnvloeden van de woonlocatiekeuze. Het wijst bijvoorbeeld op het belang van voldoende groenvoorziening en veilige verkeersinfrastructuur voor zachte weggebruikers op stedelijke locaties."

4.5.6 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van WONEN:

1. Bied gezinnen groeikansen

2. Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.1 jong en oud: veilig onderweg

- Maak kruispunten en oversteekplaatsen veilig (manoeuvrerruimte of voorsorteervakken voor fietsers, lichten op ooghoogte, conflictvrije kruispunten, maximaal afgescheiden fietspaden...).
- Zorg voor een weginrichting die kinderen gemakkelijk kunnen "lezen" (hanteer de kindnorm in het verkeer).
- Creëer verkeersluwe woonwijken met aangepaste verkeersinfrastructuur; zorg dat kinderen (8-12 jaar) zich vrij in hun wijk kunnen bewegen.
- Zorg voor een verkeersluwe schoolomgeving bij begin en einde schooldag.
- Zorg voor veilige routes (kindlinten) tussen woonkernen, scholen en vrijetijdsinitiatieven (sportclubs, jeugdbeweging...), via de aanleg van trage wegen.
- Zorg voor voldoende fietsstallingen op het openbaar terrein, indien mogelijk bewaakt en overdekt
- Stimuleer initiatieven die de veiligheid van fietsers en voetgangers verhogen (bv. fietslessen voor kinderen en sensibilisering rond zichtbaarheid in het verkeer).
- Informeer en sensibiliseer over alternatieven voor verplaatsingen met de auto.
- Maak van de handhaving van de verkeersregels een absolute prioriteit.
- Bouw het openbaar vervoer goed uit in de Vlaamse vervoersregio's, ook met nachtbussen.

- *Pak vervoersarmoede aan zodat ook inwoners die niet de nodige financiële middelen hebben, zich kunnen verplaatsen.*
- *Neem initiatieven voor mensen die zich moeilijk zelfstandig kunnen verplaatsen, zoals ouderen of personen met een handicap.*
- *Geef gezinnen, kinderen, jongeren en ouderen inspraak bij het verkeersbeleid (bv. via buurtoverleg of buurtcoaches).*

2.2 gezinnen kunnen rekenen op financiële ondersteuning

- *Informeer gezinnen actief over alle gemeentelijke of andere premies (digitaal en op papier).*
- *Geef een gemeentelijke premie voor energiebesparende investeringen (dak-, muur- en vloerisolatie, hoogrendementsbeglazing, energiezuinige verwarmingsketel, zonneboiler, zonnepanelen...). Zeker nu alle federale en gewestelijk fiscale stimuli in de personenbelastingen zijn weggefallen.*

2.3 duurzaam wonen voor elk gezin

- *Werk een visie uit over nieuwe woonvormen, zoals cohousing en kangoeroewonen, om flexibel te kunnen inspringen op mogelijkheden en vragen.*
- *Zorg voor een woonbeleid dat aandacht besteedt aan alle levensfasen. Streef een goede mix na van gezinswoningen, wooneenheden voor koppels en alleenstaanden, woningen voor ouderen en personen met een beperking.*
- *Zorg voor voldoende sociale woningen voor alle gezinsvormen.*
- *Stop met verkavelingen in het buitengebied. Kies resoluut voor inbreiding en gebruik creatieve oplossingen om de woondensiteit in het centrum te verhogen.*
- *Creëer groenvoorzieningen, parkjes, speelpleinen. Wonen stopt niet bij de voordeur, ook de omgeving is belangrijk om je goed te voelen in je buurt.*
- *Stel een renovatieplan op met trajectbegeleiding per wijk om bewoners te ondersteunen (bv. via een burenpremie) met daarbij zeker aandacht voor de zwakste doelgroepen (ouderen, mensen met een laag inkomen, zorgende gezinnen).*

3. Versterk de netwerken van gezinnen

3.1 een warme gemeente, een warme buurt

- *Ondersteun verenigingen en buurtcomités met subsidies of materiaal (bv. via lagere tarieven voor huur van een zaal of via materiaal van de gemeente) zonder veel administratieve rompslomp.*
- *Organiseer of faciliteer laagdrempelige sociale activiteiten voor inwoners in alle levensfasen.*

4. Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1. hanteer de kindnorm als leidraad

- *Verbeter de duurzaamheid van de gemeente door een betere stadsplanning, duurzamer openbaar vervoer, mobiliteit, gebouwen (energie) en meer biodiversiteit.*
- *Zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte.*
- *Bescherm gevoelige gebieden met lage-emissiezones ((kleuter)scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen...) conform de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie.*
- *Pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen.*
- *Maak actieplannen om scholen beter bereikbaar te maken met alternatieve vervoersmiddelen (fiets, te voet, openbaar vervoer).*
- *Pas de verkeersinfrastructuur in de schoolomgeving aan. Verkeersborden alleen volstaan niet. Communiceer op een gerichte en goed zichtbare manier over de zone 30 rond scholen.*
- *Voer een permanente snelheidsverlaging in tot 90 km op de snelwegen die doorheen dichtbebouwde gebieden lopen (de zogenaamde smogzones).*
- *Creëer een pesticidenvrije gemeente. Sensibiliseer en informeer alle sectoren en inwoners.*
- *Ondersteun burgers en scholen/kinderdagverblijven/zorgvoorzieningen bij het vergroenen van hun straat of buurt.*

- *Stimuleer initiatieven van stadslandbouw, bv. Volkstuinjes.*
- *Zorg voor voldoende avontuurlijke buitenspeelruimte en andere geschikte plekken (binnen en buiten) voor kinderen en jongeren.*
- *Wees extra bedachtzaam met producten die de binnenluchtkwaliteit beïnvloeden in kinderdagverblijven en scholen.*

4.2.gemeenten gaan de klimaatuitdagingen aan

- *Stimuleer maatregelen voor energiezuinigere en milieuvriendelijke woningen.*
- *Wijs burgers op het belang van duurzaamheid bij renovatie en nieuwbouw. Geef als gemeente zelf het goede voorbeeld.*

4.5.7 Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)

In deze studie worden gemeentelijke woonbehoeften bekeken op het niveau van de woonregio. In het verleden werden woonregio's vaak geïdentificeerd en afgebakend op basis van drie criteria: bouwgrondprijzen, migratiestromen en pendelstromen.

*“Deze elementen brengen echter lang niet allemaal woonregio's in beeld. Wanneer we bouwgrondprijzen gaan vergelijken op het regionaal niveau, kunnen we doorgaans een aantal pieken en dalen vaststellen binnen elke regio. De pieken komen vrijwel altijd overeen met de centrumsteden en worden vervolgens beschouwd als de centra van de woonregio. Ook de pendelgegevens kennen een gelijkaardig patroon, hierbij komen ook vooral de stedelijke centra – die doorgaans samenvallen met de tewerkstellingspolen – nadrukkelijk in beeld. Het zijn de migratiegegevens die ons echt iets leren over de actieradius van bewoners binnen een woonregio. Een woonregio wordt daarom in deze studie gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. **Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio.** Vanuit een grotere kennis van de woonregio kunnen de toekomstige woonbehoeften kwantitatief en kwalitatief ingepast worden op locaties die reëel aansluiten op het functioneren van de woonfunctie. Dit heeft een positieve impact op de haalbaarheid van het ruimtelijk beleid.”*

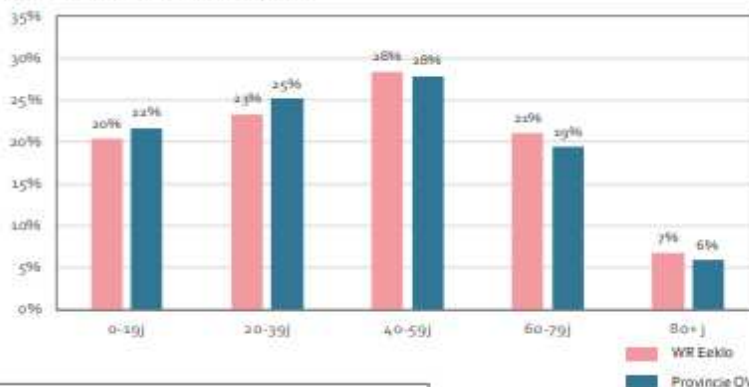
De afbakening van woonregio's heeft duidelijk gemaakt dat Gent bijzonder dominant is binnen de provincie. Daarnaast zijn er een aantal kleinere woonregio's aanwezig, zoals die van Oudenaarde, Aalst, Geraardsbergen en Sint-Niklaas. Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke.

EKKLO									
WOONREGIO 7									
	OPP	BEVOLKING	DICHTHEID	HUISHOUDENS					
2017									
Woonregio	180 km ²	54.701 inw	304 inw/km ²	28,3%	36,8%	15,5%	14,2%	5,1%	23.822 HH
Provincie	1.999 km ²	1.499.183 inw	500 inw/km ²	31,7%	34,3%	14,7%	13,1%	6,2%	640.651 HH
2035									
Woonregio		57.302 inw	319 inw/km ²	30,1%	38,3%	13,8%	13,1%	4,7%	25.698 HH
Provincie		1.620.443 inw	540 inw/km ²	33,0%	35,2%	13,4%	12,4%	6,0%	705.868 HH

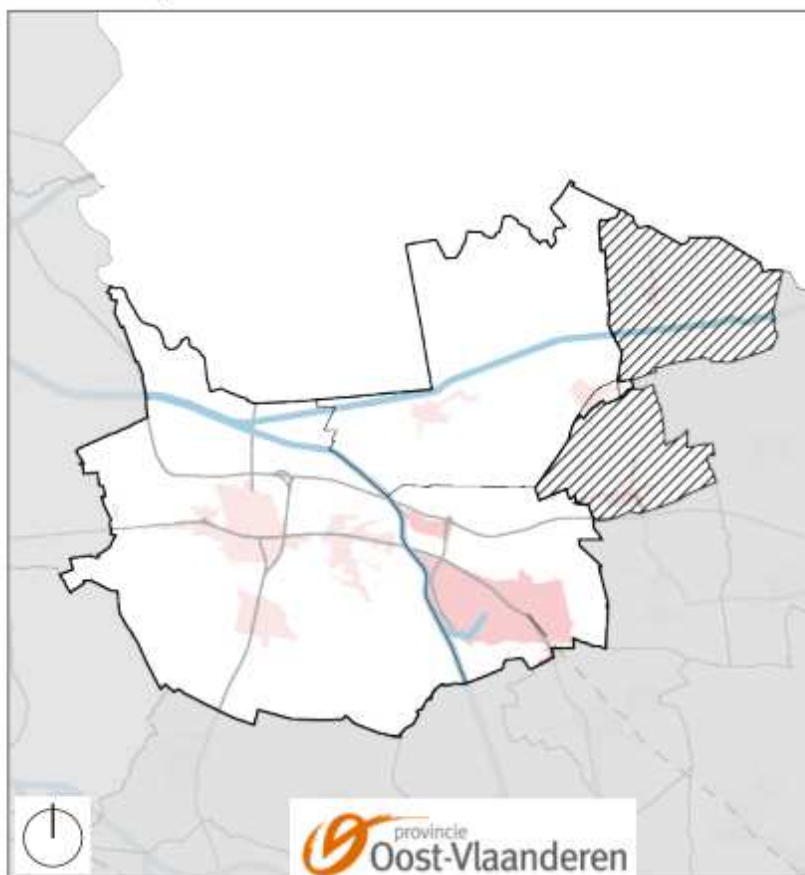
SITUERING

LEEFTIJDVERDELING (2017)

Detail Woonregio

Autonomie

Verhuisrelaties met andere Woonregio's

Legende

- hoofdwegen
 - spoorwegen
 - waterwegen
 - bebouwde kern
 - stedelijk gebied
 - woonregio grens
 - gemeentegrens
 - Overgangszone
- 0 2,5 5 km

Meetjesland

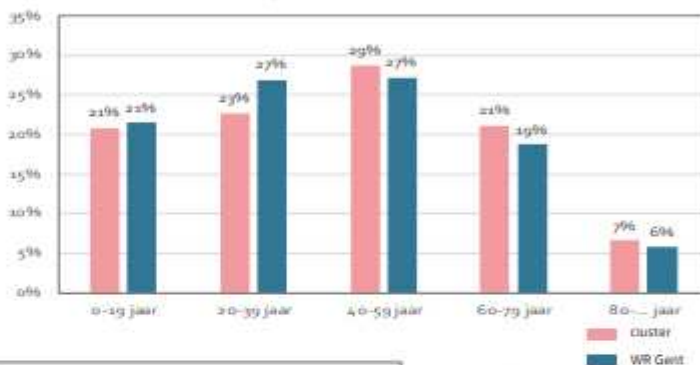
CLUSTER 4

	OPP	BEVOLKING	DICHTHEID	HUISHOUDENS					
2017									
Wooncluster	275 km ²	81.173 inw	295 inw/km ²	26,8%	37,8%	15,7%	14,1%	5,5%	33.788 HH
WR Gent	1.266 km ²	695.790 inw	546 inw/km ²	33,5%	33,4%	13,9%	13,0%	6,2%	300.515 HH
2035									
Wooncluster		86.956 inw	316 inw/km ²	28,7%	38,9%	14,1%	13,1%	5,1%	37.058 HH
WR Gent		748.959 inw	592 inw/km ²	34,5%	34,2%	12,8%	12,4%	6,2%	328.028 HH

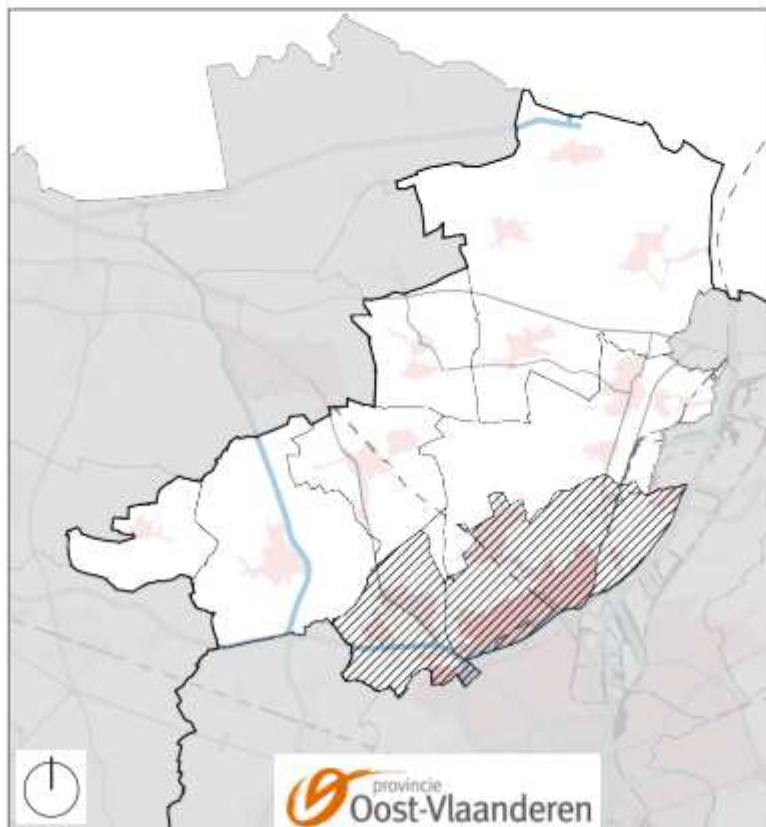
SITUERING

LEEFTIJDVERDELING (2017)

Detail Wooncluster

Autonomie

Legende

- hoofdwegen
- spoorwegen
- waterwegen
- bebouwde kern
- stedelijk gebied
- wooncluster grens
- gemeentegrens
- Overgangszone

4.5.8 Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek - Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021)

Dit rapport vat het onderzoek samen dat tussen 2016 en 2020 is uitgevoerd naar de werking van de Vlaamse woningmarkt. Terugkerende thema's zijn:

- de demografische vraagdruk op de Vlaamse steden
- het verbeteren van de woningkwaliteit
- de realisatie van nieuw woonaanbod en
- de regionale vraag naar woningen.

De rode draad in deze thema's is de druk die hoger opgeleiden uitoefenen op centrale regio's in Vlaanderen, in het bijzonder de centrumsteden. Deze druk verklaart in belangrijke mate de regionale verschillen in woningprijzen. Er zijn daarnaast ook effecten op het *sortingproces*: huishoudens maken een bepaalde woon- en locatiekeuze op basis van hun voorkeuren en hun beschikbaar budget.

Demografische druk van voornamelijk hoger opgeleiden kan zowel op een lokaal als een regionaal niveau zorgen voor veranderingen in dat proces: enerzijds **segregatie**, waarbij achtergestelde buurten, waar de lage inkomens zich in toenemende mate concentreren, leiden tot minder kansen voor zij die er wonen en anderzijds **gentrificatie**, waar buurten bewoond worden door een groeiend aandeel hoger-opgeleiden, met stijgende vastgoedprijzen tot gevolg, waardoor lagere inkomens zich er in mindere mate kunnen vestigen wegens financiële beperkingen en armere huishoudens mogelijk verdrongen worden. Bovendien kan de link gelegd worden met een vertraagde of zelfs omgekeerde werking van het filteringsproces. **Filtering** impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen.

Deze studie formuleert enkele aanbevelingen voor het Vlaams beleid, zowel wonen als ruimtelijk. De voornaamste aanbeveling is om (toekomstige) vraag naar woningen (woonbehoefte) in kaart te brengen.

De ruimtelijke uitdaging is immers tweevoudig:

- Enerzijds is er een mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverduunning.
- Anderzijds is er de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Vanuit woonbeleid dient hier vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een te beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.

4.5.9 Uit: Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021)

De Vlaamse Regering lanceerde eind 2014 het Renovatiepact om gezamenlijk met een brede groep stakeholders een coherent actieplan uit te werken. Dit plan moet leiden tot een sterk verhoogde renovatiegraad en energieprestaties die in lijn liggen met de Europese energie- en klimaatdoelen. Inzake woongebouwen werd bepaald dat deze uiterlijk tegen 2050 een vergelijkbaar energieprestatieniveau moeten halen als nieuwbouwwoningen met vergunningsaanvraag in 2015. De uitdagingen zijn enorm en actie is dan ook nodig.

Het Vlaams Energie Agentschap en het Kenniscentrum van de Vlaamse steden werken in het LIFE BE REEL! -project samen aan een begeleidingstraject waardoor steden en gemeenten een renovatiestrategie voor de private woningmarkt in hun gemeente kunnen opmaken.

Het project maakte d.m.v. een masterclass een concreet draaiboek op dat de Vlaamse gemeenten kan helpen bij het opmaken van die renovatiestrategie. Deze masterclass werd begeleid door BUUR die

ervaring heeft met het opmaken van dergelijke draaiboeken. Er is een nulmeting gemaakt van de private woningmarkt en een eerste analyse ervan voor de deelnemende gemeenten aan de masterclass. Deze nulmeting omvatte een digitale analyse die de stad zou toelaten om prioritaire segmenten binnen de renovatiestrategie te identificeren.

Het BE REEL!-project zocht voor de concrete uitvoering een beperkt aantal steden en gemeenten die al een traject hebben afgelegd inzake het stimuleren van renovatie van de private woningmarkt. De deelnemende steden werden betrokken bij de opmaak van het draaiboek. Op basis van een nulmeting werd een roadbook opgemaakt op maat van de stad.

De stad Eeklo werd hierbij geselecteerd omwille van ons vooruitstrevend energiebeleid, deelname aan energiewijken, de opmaak van warmtetransitievise alsook op expliciete vraag van de VVSG en BUUR. We volgden dit traject samen met Antwerpen, Genk, Gent, Harelbeke, Heist-op-den-Berg, Hoogstraten en Mechelen.

De renovatiestrategie is een prioritair thema en één van de hoofdoelstellingen binnen het klimaatactieplan. De stad Eeklo tracht een sociaal gedragen en integrale energietransitie door te voeren waarbinnen het oogsten van omgevingsenergie en het lokaal houden van gegenereerde meerwaarden als speerpunten gelden. In dat licht werden afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen (windlandschap, warmtezonerings, warmtenet ...). In 2020 werd een warmtetransitievise opgemaakt die een warmtezonerings verfijnt en het toekomstbeeld op het vlak van renovatie energievoorziening expliciteert op wijkniveau. Een nulmeting en het opmaken van een draaiboek op maat van de stad Eeklo lijkt een goed vervolg om het duurzame pad verder te zetten en tot concrete uitvoering te gaan. Het herbekijken van subsidies naar particulieren in functie van renovatieopgave en een doordacht huisvestingsbeleid zijn hiervan essentiële onderdelen.

Het draaiboek werd gerealiseerd, maar de resultaten voor Eeklo waren enigszins teleurstellend, omdat dit nogal theoretisch bleef.

4.5.10 Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. Leuven: Steunpunt Wonen (2021)

De COVID-19 crisis heeft via (technische) werkloosheid en inactiviteit een belangrijke impact gehad op het inkomen en de financiële situatie van Belgische huishoudens. Naast het effect op de arbeidsmarkt, heeft de crisis dus ook een impact op de woonsituatie van Vlaamse huishoudens. Die impact bestaat niet enkel uit de **betalingsmoeilijkheden** die huurders en eigenaars ervaren om respectievelijk de huur en aflossing van de lening tijdig te betalen, maar bestaat ook uit de mogelijke problemen die voortvloeien uit de beperkte grootte van een woning tijdens de crisis. Telewerken en stay-at-home orders dwingen huishoudens er immers toe om het merendeel van hun tijd thuis te spenderen. Problemen zoals de **beperkte grootte van de woning** worden op deze manier mogelijk uitvergroot. Tot slot is er ook een mogelijk effect, in het bijzonder bij kwetsbare huurders, op het risico tot dakloosheid en de algemene woononzekerheid bij Vlamingen.

9% van de Vlaamse huurders ondervond betalingsmoeilijkheden als gevolg van de crisis. Bij eigenaars ervaart 3% problemen met het tijdig betalen van de aflossing van de lening ten gevolge van de pandemie. Eerder onderzoek op basis van de Vlaamse Woonsurvey toonde reeds dat in 2018 al meer dan één op tien huurders aangaf problemen te ervaren bij de betaling van de woonuitgaven, tegenover 5% van de eigenaars met een afbetaling (Heylen & Vanderstraeten, 2019). Voor 2020 zullen deze cijfers vermoedelijk aanzienlijk hoger komen te liggen, en zal het verschil tussen huurders en eigenaars verder toenemen.

De betalingsmoeilijkheden ten gevolge van COVID-19 zijn groter bij jonge respondenten, zo blijkt uit de Grote Coronasurvey. Huurders worden bijzonder hard getroffen door de crisis: ze werken immers relatief meer in de zwaar getroffen economische sectoren, worden doorgaans vaker (technisch) werkloos en

hebben hierdoor relatief vaker inkomensverlies. Vervolgens rapporteert een significant deel van huurders en eigenaars dat ze problemen ervaren met de beperkte grootte van de woning. Dit komt vooral voor bij respondenten met jonge en grote gezinnen alsook werklozen en thuiswerkers. Het type woning is de belangrijkste voorspeller voor dergelijke problemen, maar we vinden ook dat wonen in een centrumstad deze problemen ietwat vergroot. Tot slot vinden we terug dat een minderheid van huurders en eigenaars onzeker is over de huidige woonsituatie en het risico lopen om dakloos te worden. Deze problemen situeren zich vooral bij de meest kwetsbare huurders.

Er zijn mogelijke andere gevolgen op de (ervaring van) de huisvestingssituatie die we niet in de analyse behandeld hebben. Zo kunnen andere karakteristieken van de woning, zoals een ontoereikende kwaliteit (vochtproblemen en dergelijke meer), ook een effect hebben op de psychische gezondheid van bewoners wanneer ze een groter deel van de tijd thuis dienen te spenderen. Daarnaast focust het rapport op de problematiek van een welbepaalde periode van de COVID-19 crisis (mei 2020), maar zijn er vooralsnog geen gegevens van de effecten op de huisvestingssituatie van de tweede golf eind 2020, of op de lange termijn gevolgen van de pandemie. Tot slot capteren we ook niet alle Vlaamse inwoners via surveygegevens. Zo worden via online enquêtes mogelijk niet de meest kwetsbare huishoudens bereikt alsook huishoudens in het grijs wooncircuit.

De analyse toont aan dat de COVID-19 een significant effect had op de huisvestingssituatie van Vlaamse huurders en eigenaars. **Bestaande ongelijkheden tussen huurders en eigenaars worden daarbij uitvergroot.**

5 MILIEU – NATUUR – ENERGIE

5.1 Toestand in Eeklo

Milieu/klimaat:

- IVM Milieubeheer op het grondgebied
- recyclagepark uitgebaut door IVM
- Kringloopwinkel op het grondgebied
- traject Mooimakers
- klimaatactieplan - klimaatadaptatieplan
- ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1
- subsidies afkoppeling regenwater, groendak, ontharding private voortuinen
- onthardingsprojecten verspreid in de stad
- Fairtradestad

Natuur:

- het Leen
- Heldenpark
- bosgebied Lange Moeiakker en Waaistraat
- stadsbos Galgenhof
- geboortebos

Energie:

- pionier in de windenergie
- zonnepanelen op eigen gebouwen (stadskantoor, sportpark, Zuidkaai,)
- warmtekrachtkoppeling aan stadskantoor
- uitbouw van warmtenet
- zonnedelen
- Europees project rond energiearmoede (Power Up)

Voedsel:

- Eeklo zet in op een voedselstrategie door samenwerking in het Europese project Foodlab en via een lerend netwerk op Vlaams niveau.

5.2 Cijfergegevens milieu

5.2.1 Afval / riolering

In 2022 werd in Eeklo in totaal 2.783,98 ton restafval opgehaald; er kwam ook 335,92 ton grof vuil binnen. Dit is samen goed voor 3.119,90 ton afval.

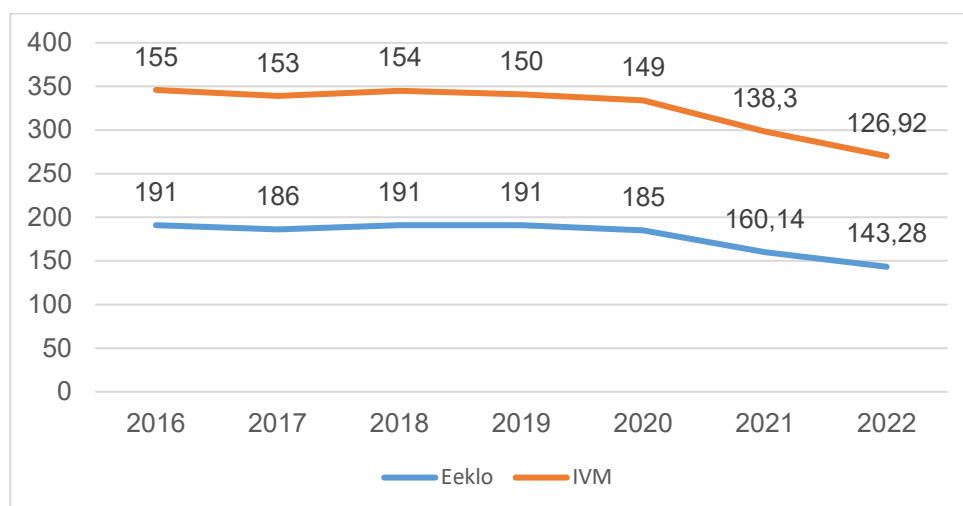
- Productie restafval

Eeklo: **143,28 kg** per inwoner (191 kg in 2016, 186 kg in 2017, 191 kg in 2018, 191 kg in 2019, 185 kg in 2020, 160,14 kg in 2021).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **126,92 kg** per inwoner (155 kg in 2016, 153 kg in 2017, 154 kg in 2018, 150 kg in 2019, 149 kg in 2020, 138,3 kg in 2021).

Het restafval per inwoner in Eeklo is fors gedaald en haalt bijna het oorspronkelijke doel opgelegd in het Uitvoeringplan huishoudelijk afval van 141 kg per inwoner. Het Lokaal Materialenplan 2023-2030 legt de grens nu lager, namelijk op 100 kg restafval per inwoner op Vlaams niveau tegen 2030.

grafiek 38 Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2022

(bron: IVM jaarverslag – eigen bewerking)

- o Papier en karton

Eeklo: **55,01 kg** per inwoner (65,61 kg in 2016; 61,91 kg in 2017; 59,11 kg in 2018; 60,92 kg in 2019; 61,61 kg in 2020, 63,48 kg in 2021).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **58,53 kg** per inwoner (70,20 kg in 2016; 67,84 kg in 2017; 64,72 kg in 2018; 64,29 kg in 2019; 67,31 kg in 2020, 65,91 kg in 2021).

Eeklo scoort laag binnen het IVM-gebied.

- o Glas

Eeklo: **31,85 kg** per inwoner (31,98 kg in 2016; 33,11 kg in 2017; 27,28 kg in 2018; 29,98 kg in 2019; 34,37 kg in 2020, 30,99 kg in 2021).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **30,99 kg** per inwoner (34,50 kg in 2016; 33,65 kg in 2017; 33,99 kg in 2018; 33,70 kg in 2019; 36,17 kg in 2020, 34,40 kg in 2021).

Eeklo ligt iets hoger dan het IVM-gemiddelde.

- o PMD

Eeklo: **22,30 kg** per inwoner (12,94 kg in 2016; 12,45 kg in 2017; 13,31 kg in 2018; 16,05 kg in 2019; 19,96 kg, 22,26 kg in 2021).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **22,26 kg** (12,61 kg in 2016; 12,43 kg in 2017; 13,28 kg in 2018; 15,65 kg in 2019; 21,41 kg in 2020, 22,52 kg in 2021).

Eeklo ligt op het niveau van het IVM-gemiddelde.

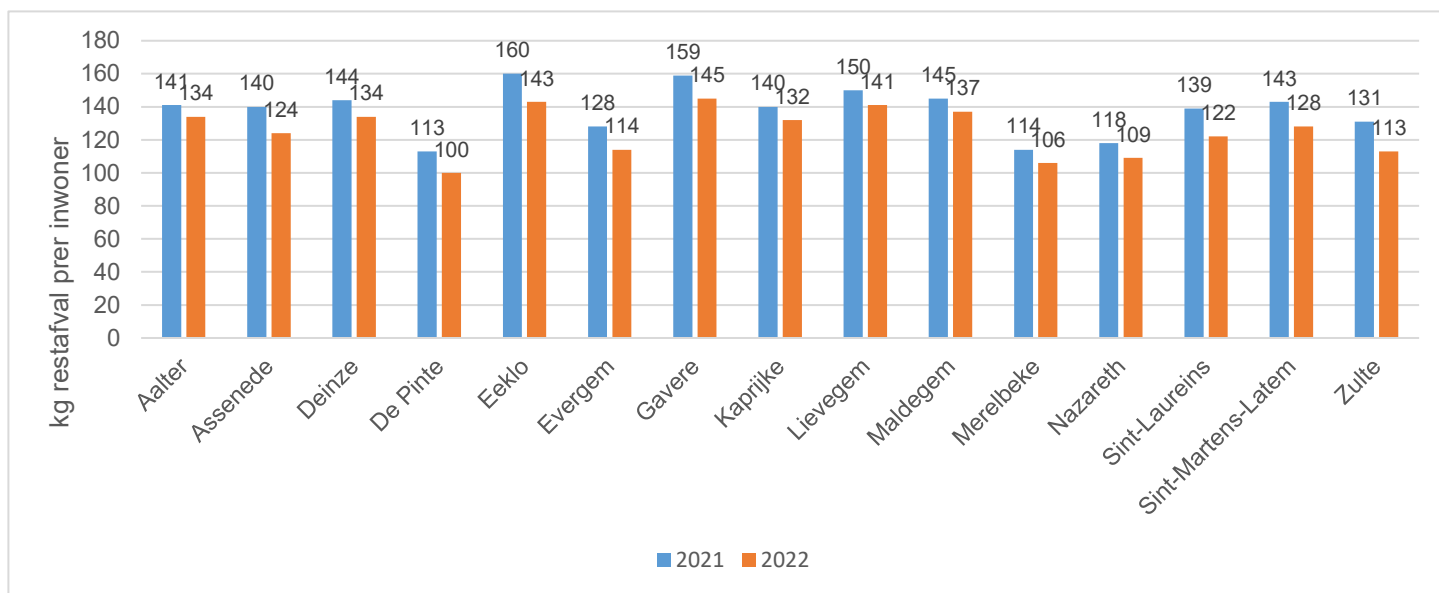
- o Groenafval

Eeklo: **2.256,38 ton** (3.141,50 ton in 2017; 3.067,46 ton in 2018; 3.334,24 ton in 2019; 2.714,02 ton in 2020, 2.587,56 ton in 2021).

- o GFT-ophaling:

Eeklo: **784.200 kg** opgehaald in 2022; dit is 36,01 kg per inwoner (31,10 kg in 2021).

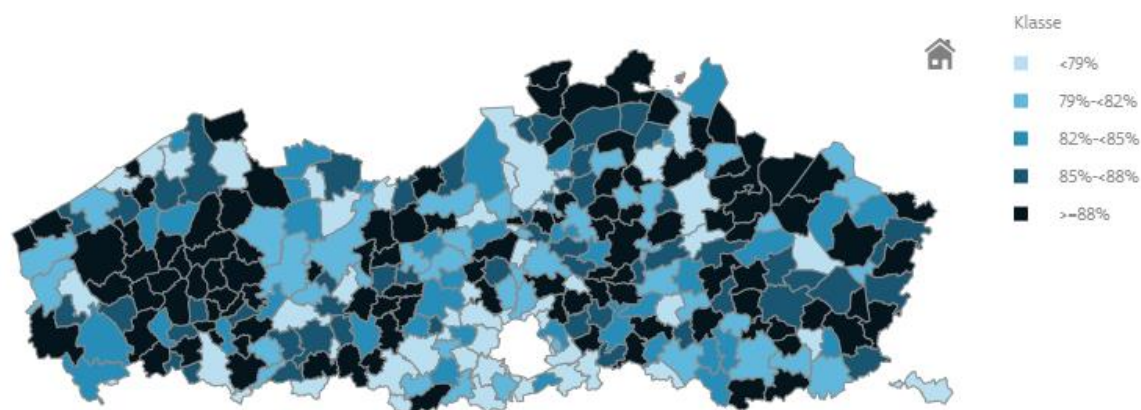
grafiek 39 Aantal kg restafval per inwoner – IVM-gemeenten – 2021-2022

(bron: IVM jaarverslag – eigen bewerking)

83% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over de huisvuilvoorzieningen. Dit was in 2017 nog 89%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo dalen van 86 naar 85%.

grafiek 40 Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

De **zuiveringsgraad** is het aantal inwoners dat aangesloten is op de riolering en loost in een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) t.o.v. het totaal aantal inwoners. In Eeklo ligt dit in 2021 op 96,9%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 86%. In de Belfiuscluster is dit 85,6%.

Eeklo heeft een zeer hoge **rioleringsgraad**: 96,9% van de inwoners die kunnen aangesloten worden op riolering zijn in 2021 reeds aangesloten. Voor het Vlaamse Gewest is dit 88,1. In de Belfiuscluster bedraagt de rioleringsgraad 87,7%. De rioleringsgraad is een indicator van de vordering van de uitbouw van het rioleringsstelsel binnen de gemeente.

5.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 15 Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018-2019-2020-2021-2022

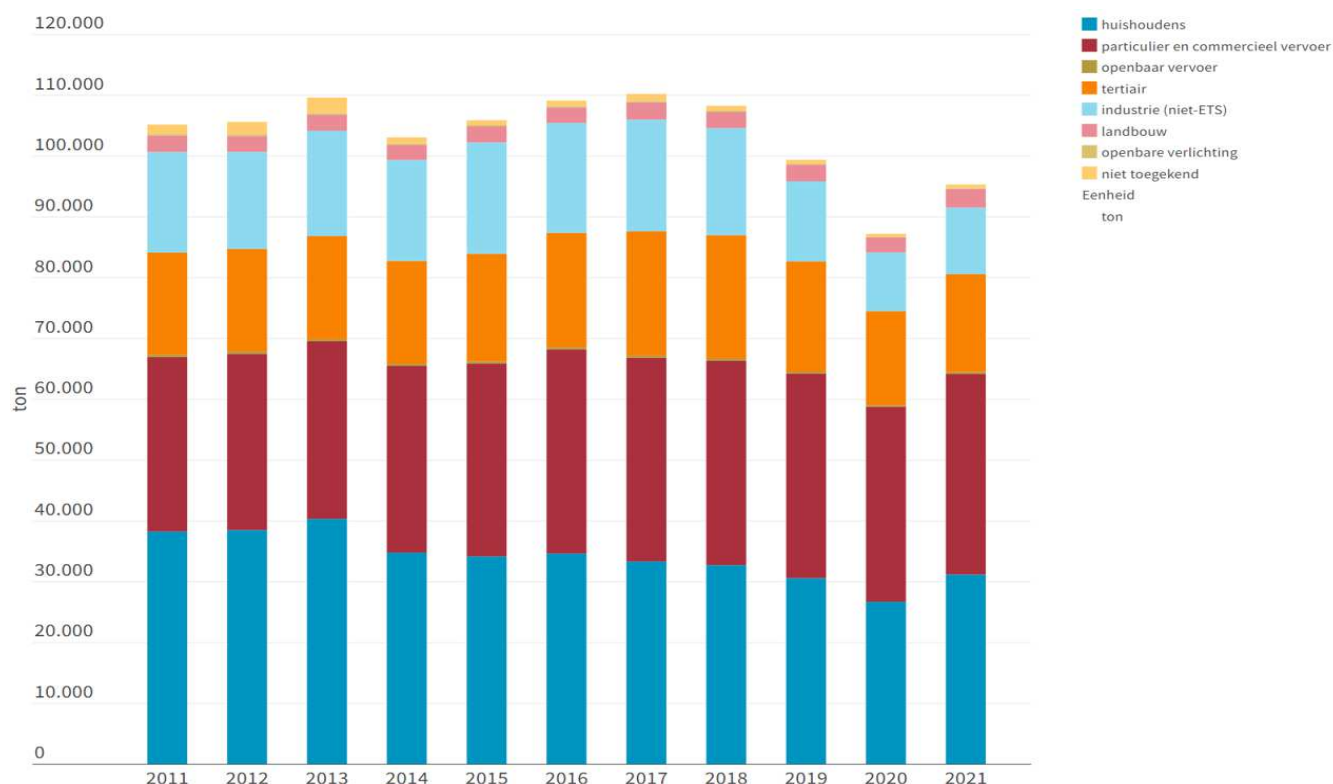
	2018	2019	2020	2021	2022
uitbetaald subsidiebedrag afkoppeling hemelwater / groendak in euro	2.100	3.500	4.472,38	9.800	3.700
uitbetaald subsidiebedrag energiebesparende maatregelen in euro	7.241,35	4.024,91	5.444,73	5.928,28	3.161

(bron: eigen bewerking)

5.3 Cijfergegevens energie

5.3.1 CO₂-emissies

tabel 16 Evolutie van de CO₂-emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2021

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

Eeklo kent in 2021 een daling van de CO₂-uitstoot met 9,4% t.o.v. 2011. Na de forse daling in 2020 is dit opnieuw een stijging van de CO₂-emissies. De uitstoot neemt enkel nog toe bij particulier / commercieel vervoer. Eeklo wil tegen 2030 een daling met 68%.

tabel 17 Evolutie CO₂-emissies in ton/sector – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2021 t.o.v. 2011

	Eeklo	centrale gemeenten, goed uitgerust	Vlaams Gewest
huishoudens	-18,5%	-14,9%	-13,2%
particulier en commercieel vervoer	15,1%	13,9%	1,2%
openbaar vervoer	-20%	-21,5%	-21,2%
tertiair	-4,2%	6,5%	0,1%
industrie (niet-ETS)	-33,9%	-24,1%	-8,9%
landbouw	14,3%	14,3%	28,4%
openbare verlichting	-63,6%	-39,4%	-28,6%
CO ₂ -emissie niet toegekend	-60,1%	-51,%	-31,4%
totaal	-9,4%	-3%	-4,6%

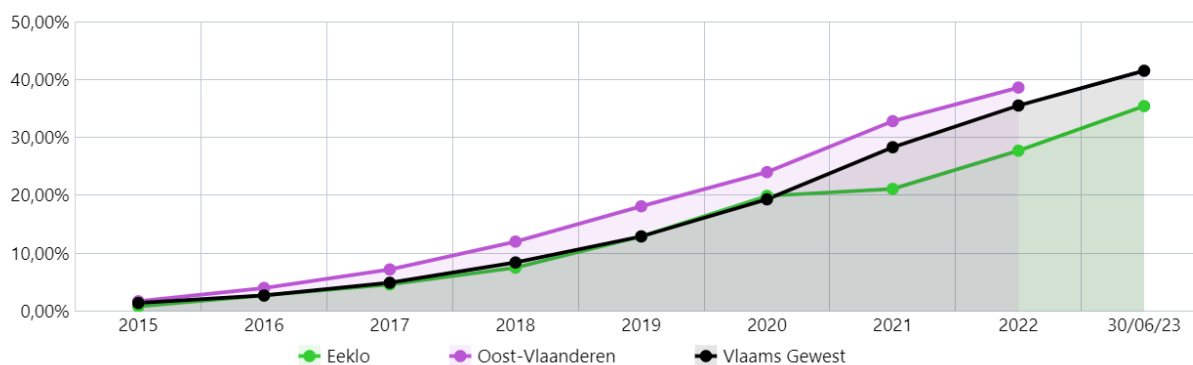
< -20,00	
-20,00 < -10,00	
-10,00 < 0,01	
0,01 < 10,00	
>= 10,00	

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) | provincies.incijfers.be

In Eeklo zorgt transport voor 35% van de totale CO₂-uitstoot (2021). Dit omvat de uitstoot van het particulier en commercieel vervoer, alsook het openbaar vervoer (De Lijn) door verplaatsingen op het grondgebied van de stad. Scheepvaart en spoorverkeer zitten niet in de cijfers.

In Eeklo is de openbare verlichting op de gemeentewegen verantwoordelijk voor 0,1% van de totale CO₂-emissie op het grondgebied. De verledingsgraad in Eeklo stijgt van 0,8% in 2015 naar 35,4% op 30 juni 2023, terwijl het Vlaamse Gewest een stijging zag in die periode van 1,4% naar 41,50%.

grafiek 41 Evolutie verledingsgraad – Eeklo, Vlaams Gewest – 2015 tot 2023

Bron: Fluvius - provincies.incijfers.be

5.3.2 Energieverbruik woningen

De huishoudens zorgen in Eeklo voor 32,7% van de totale CO₂-uitstoot in 2021 (dit is een stijging t.o.v. 2020). Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

De CO₂-uitstoot door huishoudens in de stad evolueerde van 38.210 ton in 2011 tot 26.670 ton in 2020, maar stijgt in 2021 weer tot 31.142 ton. Over het algemeen daalt het energieverbruik en dus ook de uitstoot van de woningen in het Vlaamse Gewest door renovatie en energie-efficiënte nieuwbouw. De CO₂-uitstoot vermindert enerzijds door een lager energieverbruik, maar anderzijds ook door een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. Maar ook diverse andere factoren

hebben een invloed zoals de bevolkingsgroei, de grootte en de ouderdom van de woningen, het gedrag van de inwoners en of het dat jaar om een koude of warme winter ging. Volgens de graaddagen had 2021 een koudere winter.

Een huishouden in Eeklo stootte gemiddeld 2,74 ton CO₂ uit in het jaar 2020; in 2021 was dit 3,15 ton. Voor het Vlaamse Gewest ligt dit gemiddelde op 3,74 ton CO₂ per huishouden (3,47 ton in 2020). Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 3,54 ton (3,28 ton in 2020). Deze knik in de CO₂-uitstoot zien we dus overal terugkomen.

grafiek 42 Evolutie totale CO₂-uitstoot door huishoudens, per huishouden – 2011 tot 2021

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

In 2021 bedraagt het elektriciteitsverbruik **20,3%** van het totale energieverbruik in de woningen in **Eeklo**. Fossiele brandstoffen (hoofdzakelijk voor verwarming en sanitair water) zijn goed voor **72,6%** van het energieverbruik.

In 2021 bedraagt het elektriciteitsverbruik per huishouden in Eeklo 3,70 MWh. Dit is minder dan in het Vlaamse Gewest (3,96 MWh). Het Eeklose verbruik daalt gevoelig tussen 2011 en 2020, maar stijgt dan weer in 2021.

In 2021 is het verbruik van fossiele brandstoffen per huishouden in Eeklo gelijk aan 13,20 MWh. Ter vergelijking: het gemiddelde per huishouden in het Vlaamse Gewest ligt op 13,83 MWh, voor de 'centrale gemeenten, goed uitgerust' zit dit op 13,37 MWh. Schommelingen kunnen het gevolg zijn van weersomstandigheden.

5.3.3 Hernieuwbare energie

Verwarming van woningen en sanitair water gebeurt deels via hernieuwbare energiebronnen: hout, zonneboilers en warmtepompen. In 2021 wordt dit voor Eeklo ingeschat op 7% van het totale energieverbruik door huishoudens. Dit gaat om hout, zonneboilers en warmtepompen voor verwarming en sanitair water. Hout is een hernieuwbare brandstof, maar verwarmingsinstallaties met hout zijn vaak inefficiënt en veroorzaken luchtverontreiniging. Naast bijkomende productie van groene stroom is de omschakeling naar groene warmte een grote uitdaging.

In de CO₂-inventarissen die voor elke Vlaamse gemeente worden opgemaakt sedert 2011, is de evolutie terug te vinden van de opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie. Onderstaande tabel geeft de Eeklose situatie weer.

tabel 18 Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2021

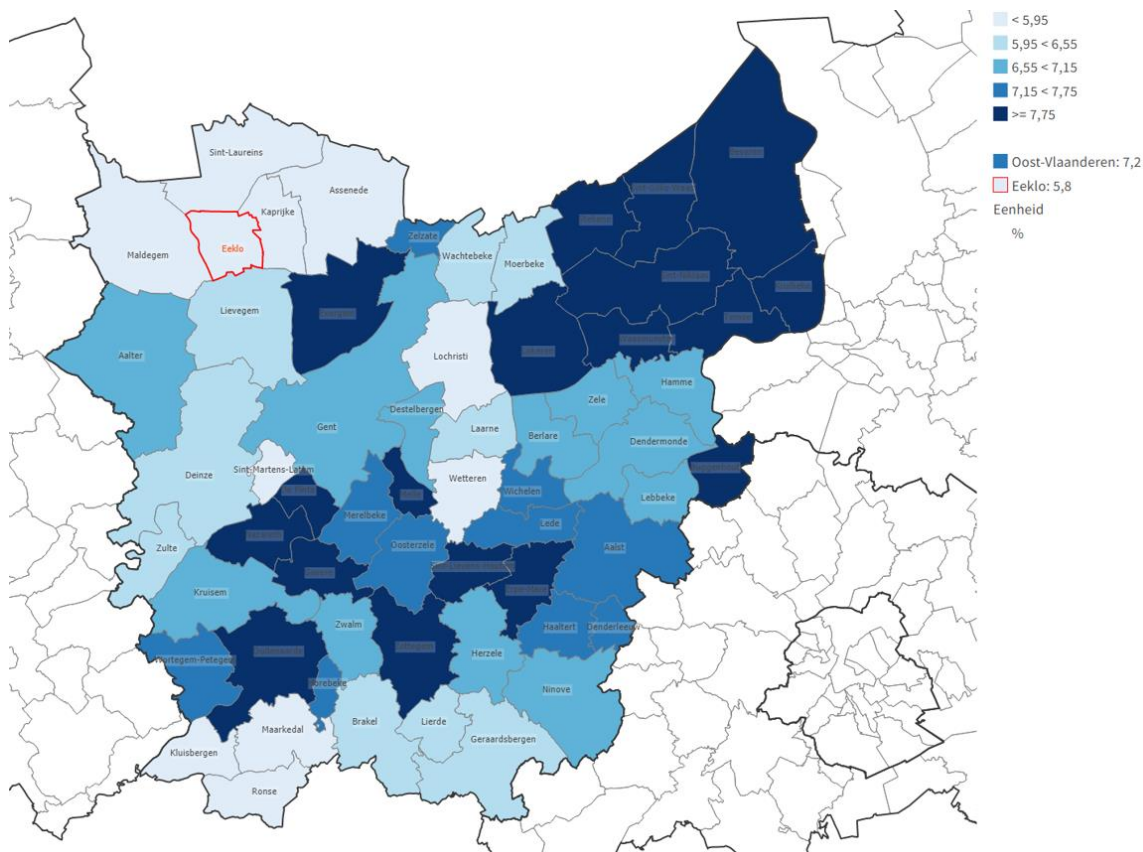
EEKLO	TOTAAL	Wind	wind %	PV zon)	PV%	WKK%	Overige%
2011	19.944	17.150	87,8	1.534	7,7	/	4,5
2012	28.859	25.163	88,6	2.796	9,7	/	3,1
2013	32.089	27.970	87,2	3.219	10	/	2,8
2014	31.013	26.629	85,9	3.484	11,2	/	2,9
2015	31.333	26.811	85,6	3.623	11,6	/	2,8
2016	30.950	26.181	84,6	3.839	12,4	0,09	2,9
2017	32.098	26.887	83,8	4.267	13,3	0,1	2,8
2018	34.503	28.349	82,2	5.211	15,1	0,1	2,6
2019	66.559	58.856	88,4	6.759	10,15	0,07	1,35
2020	107.637	100.858	93,7	6.707	6,23	0,07	/
2021	83.276	72.898	87,5	10.290	12,4	0,1	/

(bron: www.burgemeestersconvenant.be – eigen bewerking)

In Eeklo nam de hoeveelheid opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie tussen 2011 en 2020 met 440% toe. In 2021 daalde dit met 22,6%, vooral het gevolg van mindere elektriciteitsopwekking via windturbines (3 oude turbines werden afgebroken). Het aandeel windenergie is in Eeklo groot. De opgewekte elektriciteit uit zonnepanelen stijgt.

In Eeklo wordt 5,8% van het zonnepotentieel van de daken benut (2022). Voor Oost-Vlaanderen is dit 7,2%. Voor het Vlaamse Gewest en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' gaat het om 7,4%.

grafiek 43 Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2022

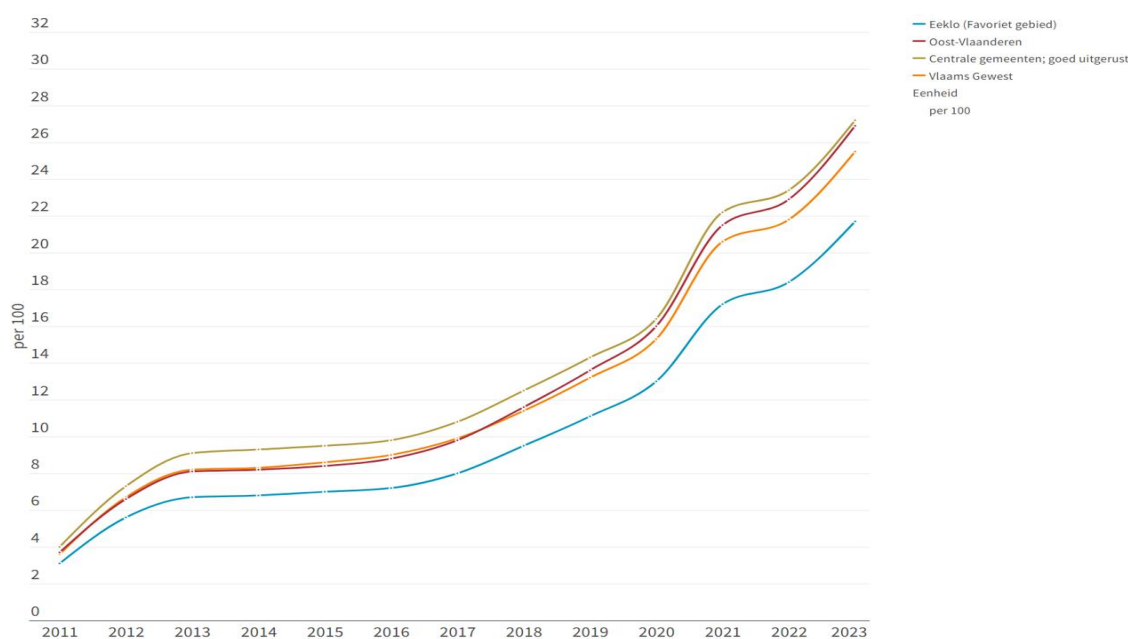

(bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap – provincies.incijfers.be)

Eeklo is ook gestart met het project 'Zonedelen': als Eekloonaar stel je je dak ter beschikking, je krijgt direct een korting op jouw elektriciteitsfactuur en de panelen betaal je vervolgens af met de rest van de factuur die je normaal zou betalen.

Hieronder wordt de evolutie weergegeven van het aantal PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. Eeklo is de donkerblauwe lijn onderaan. De trend is overal dezelfde, maar Eeklo hinkt een beetje achterop. Eeklo telt in 2023 21,7 PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 25,5. 'Centrale gemeenten goed uitgerust' scoren 27,2.

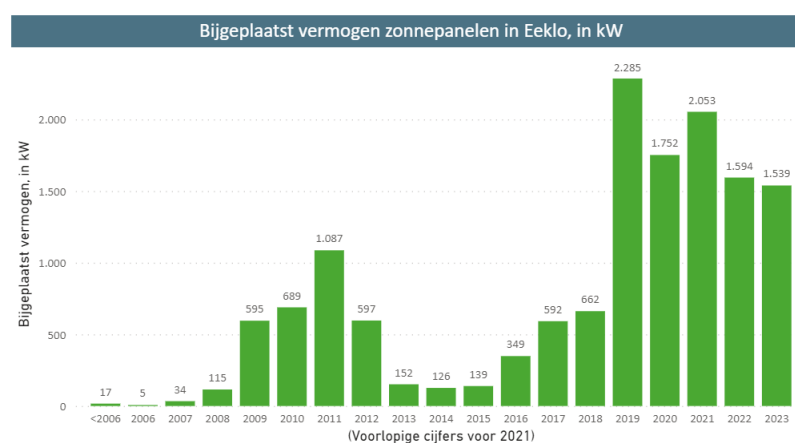
grafiek 44 PV-installatie kleiner dan 10 KW per 100 huishoudens – Eeklo, provincie, cluser, Vlaams Gewest – 2011 tot 2023

Bron: Vlaams Energie- en Klimaataagentschap en Fluvius - PV | provincies.incijfers.be

grafiek 45 Bijgeplaatst vermogen zonnepanelen in Eeklo, in kW – tot 31/08/2023

Aantal installaties:	2.490
Aantal installaties per 1000 inwoners:	114
Vermogen, in MW:	14
Vermogen per km ² , in kW/km ² :	472
Vermogen per inwoner, in W/inw:	660
Potentieel vermogen, in MW:	195

(bron: <https://apps.energiesparen.be/energiekaart> - VEKA)

In het Vlaamse Gewest zijn in 2023 in totaal 672 grote windturbines geïnstalleerd, samen goed voor een totaal vermogen van 1.731,11 MW. In Oost-Vlaanderen zijn dat 216 grote windturbines, met een totaal vermogen van 584,7 MW. In Eeklo zijn er in 2023 19 windturbines met een totaal vermogen van 41,75 MW. Het afgelopen jaar zijn in Eeklo 3 oude windturbines afgebroken.

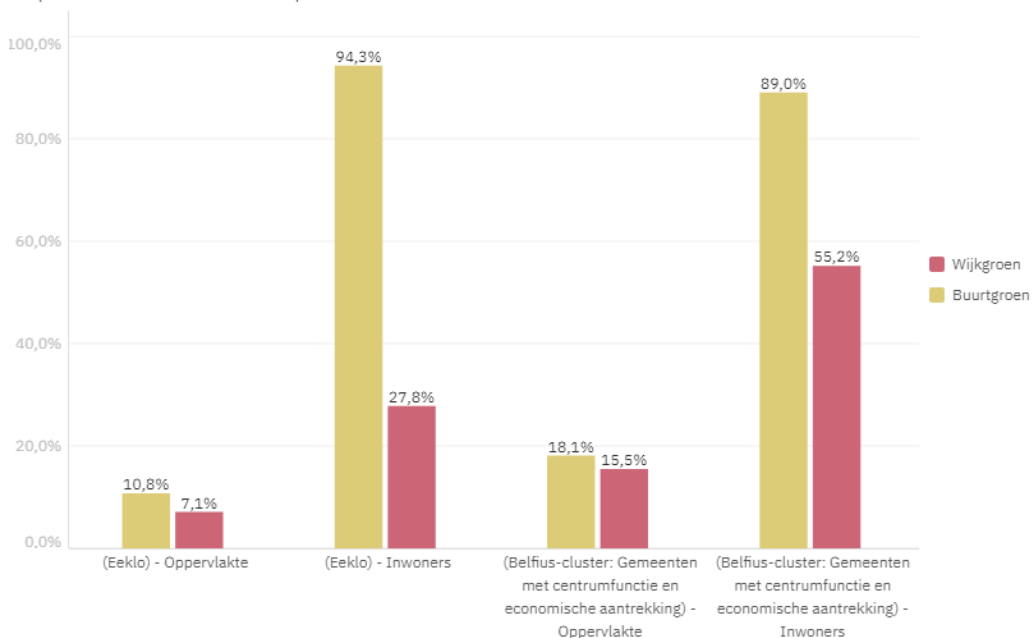
In de burgerbevraging van de Gemeente-Stadsmonitor 2020 werd gepolst naar het draagvlak voor het plaatsen van windmolens op het grondgebied van de gemeente. Het Vlaamse gemiddelde is 52%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 51%. Eeklo scoort hier hoog met 63%.

5.4 Cijfergegevens natuur

Wat **buurtgroen** betreft (= minimumoppervlakte van 1 ha) is dit in 2019 voor bijna 95% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen 400m). De Belfiuscluster scoort 89% (= lager dan in 2016). De buurtgroenzones vormen in totaal bijna 11% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster is dit 18,1%. De **wijkgroenzones** (= minimumoppervlakte van 10 ha) zijn voor 27,8% van de Eeklonaren bereikbaar (= binnen 800m), maar zijn amper 7% van de Eeklose oppervlakte (clustergemiddelde = bijna 16%). De bereikbaarheid van wijkgroen is tussen 2016 en 2019 gedaald van 45% naar 27,8%.

grafiek 46 Groen in de buurt – Eeklo, Belfiuscluster – 2019

Aandeel oppervlakte ingenomen door woongroen, buurtgroen en wijkgroen, en aandeel inwoners dat binnen bepaalde afstand hiervan woont, in procenten

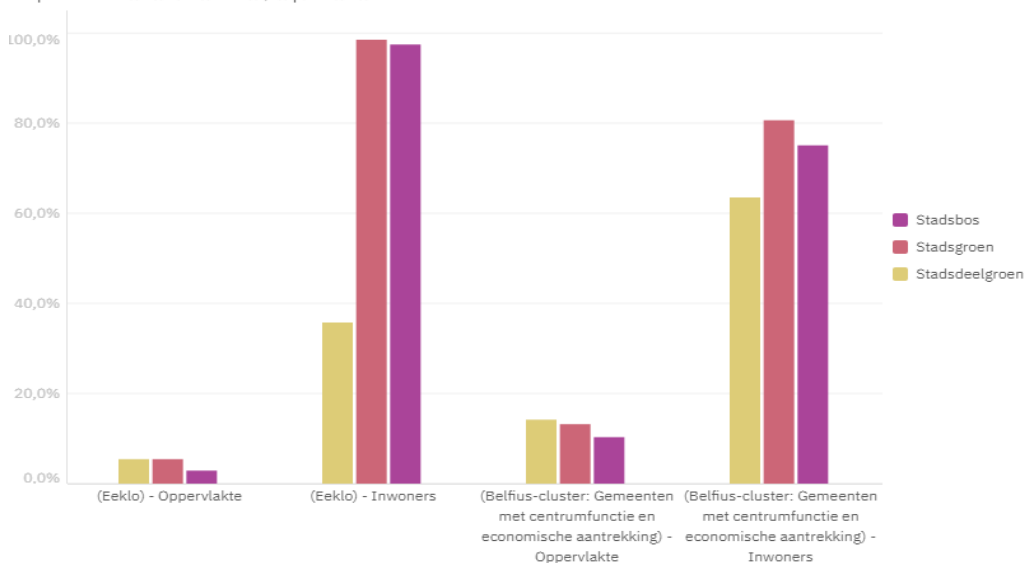

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – Gemeente-Stadsmonitor)

In 2019 woont bijna 98% van de Eeklonaren binnen 5 km van een **stadsbos** (groene zone van min. 200 ha). Binnen de Belfiuscluster is dit 75%. Eeklo telt amper 2,90% stadsbos op het grondgebied. In de cluster gaat dit gemiddeld om 10,3%. Wat **stadsdeelgroen** betreft (groen van minimum 30 ha) is dit voor 35,8% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen een afstand van 1,6 km). Dit was in 2016 nog 42%. Dit geldt voor 63,5% binnen de Belfiuscluster. De stadsdeelgroenzones vormen in totaal 5,4% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster is dit gemiddeld 14,2%. De **stadsgroenzones** (= groen met een minimumoppervlakte van 60 ha) zijn voor 98,5% van de Eeklonaren bereikbaar (= binnen 3,2 km). In de Belfiuscluster is dit 80,6%. Het stadsgroen beslaat amper 5,4% van de Eeklose oppervlakte (Clustergemiddelde = 13,2%).

grafiek 47 Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Belfiuscluster – 2019

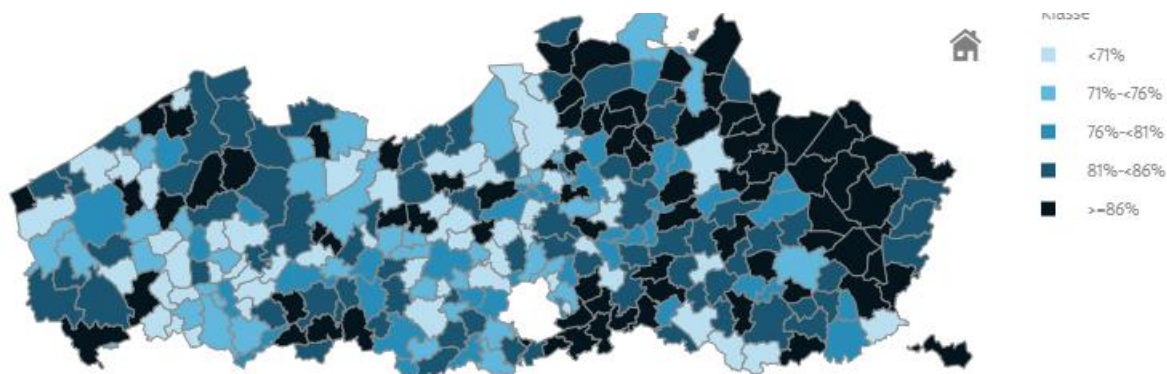
Aandeel oppervlakte ingenomen door stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos, en aandeel inwoners dat binnen bepaalde afstand hiervan woont, in procenten

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – Gemeente-Stadsmonitor)

74% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over natuur- en groenvoorzieningen in de stad. Dit is dezelfde score als in 2017. Het Vlaams gemiddelde bedraagt 78% (komt van 75%). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 80% (komt van 78%).

grafiek 48 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

86% van de Eeklonaren bezoekt 1 of meerdere keren een bos of park in de stad zelf in 2020. In 2017 was dit nog 92%. 77% gaat (ook) naar een andere gemeente.

Amper 64% van de Eeklonaren is tevreden over het zicht op groen vanuit de eigen woning. Dit is laag voor de regio. In Eeklo is dit cijfer licht gedaald sedert 2017, in de buurgemeenten is dit gestegen. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren gemiddeld 75%.

De Buurtenmonitor leert ons dat op vlak van zicht op groen Eeklo Noord Buitengebied significant hoger scoort dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten.

5.5 Klimaatscenario's

De VMM werkte het Klimaatportaal Vlaanderen uit. Om de toekomstige klimaatverandering in beeld te brengen, wordt gebruik gemaakt van klimaatmodellen die als referentie voor Vlaanderen gelden. De data zijn gebaseerd op klimaatscenario's voor 2050 en 2100. Het effectieve toekomstige klimaat zal sterk afhangen van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Hoe meer broeikasgassen worden uitgestoten, hoe meer het klimaat verandert, en hoe groter de potentiële impact zal zijn.

De klimaattoestanden, -effecten en -impacts (data voor 2030, 2050 en 2100) werden berekend op basis van het hoog-impacts scenario. Concreet betekent dit dat rekening wordt gehouden met wereldwijd een gemiddelde temperatuurstijging tussen 3,2°C en 5,4°C tegen 2100 ten opzichte van het pre-industriële tijdperk (1750-1850).

DROOGTE

Door de klimaatverandering wordt een stijging van de temperatuur verwacht en een toename van de potentiële verdamping tot 688 mm in 2100 t.o.v. 545 mm in het huidige klimaat in Eeklo. Samen met de veranderende neerslagpatronen, nl. een toename in winterneerslag maar vooral een daling van de zomerneerslag van 186,7 mm in het huidige klimaat naar 114,5 mm in 2100, kunnen hierdoor vaker periodes met een tekort aan water optreden.

Eeklo telt 170,3 dagen met minder dan 0,1 mm neerslag/dag of droge dagen per jaar in het huidige klimaat. Dit aantal neemt toe tot 232,6 droge dagen in 2100. Daarmee zal de stad in 2100 minder droge dagen per jaar tellen dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest.

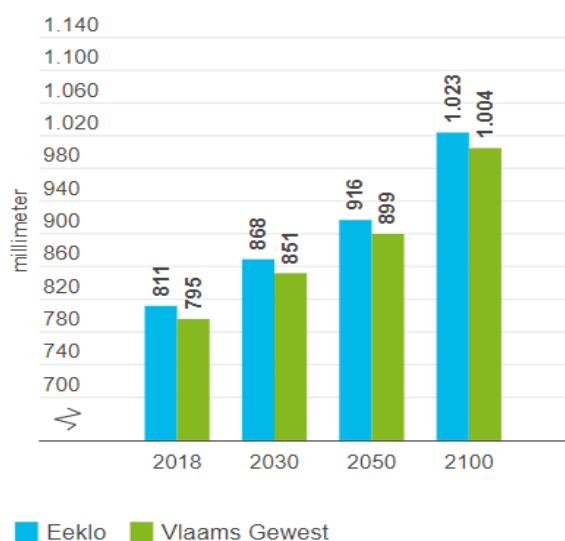
In Eeklo stellen we een stijging vast van het aandeel landbouwpercelen met significante droogtestress van 6,3% in het huidige klimaat naar 11,0% in 2100.

De WaterAtlas is een interactieve kaartentool van Vlaanderen die professionelen, maar bij uitbreiding iedereen, gratis kunnen raadplegen en die inzicht geeft in het potentieel van verschillende alternatieve waterbronnen. Op wateratlas.be maken kaarten de match tussen een lokale alternatieve waterbron en een lokale watervraag. Deze duurzame waterbronnen kunnen zowel grootschalige hemelwateropvang zijn als behandeld afvalwater. De lokale watervraag kan zowel gaan over huishoudens, bedrijven als landbouw.

De WaterAtlas maakt op die manier voor het eerst deze ruimtelijke data op een publiek platform beschikbaar. Het brengt in beeld waar in droge periodes water beschikbaar kan zijn. Op die manier versnelt de WaterAtlas de transitie naar een klimaatrobuust Vlaanderen en steunt het vele lokale projecten.

WATEROVERLAST EN OVERSTROMING

Het jaarlijks neerslagtotaal in Eeklo in het huidige klimaat bedraagt 811 mm. Volgens het hoog-impacts scenario zal dit toenemen tot 1.023 mm in 2100. Daarmee zal het jaarlijkse neerslagtotaal in Eeklo rond het gemiddelde in het Vlaamse Gewest liggen.

grafiek 49 *Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)*

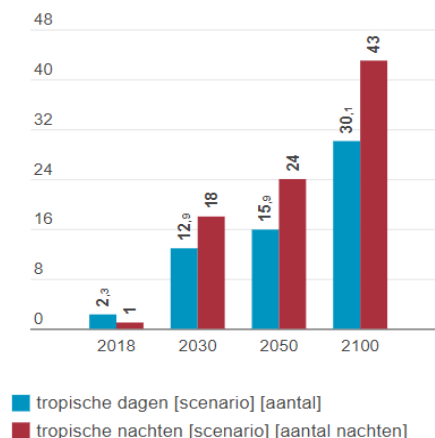
Bron: Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij | provincies.incijfers.be

Een daling van het aantal neerslagdagen en een toename van de hoeveelheid neerslag, wil zeggen dat het op kortere tijd heviger zal regenen. Dit zal zich voornamelijk tijdens de zomermaanden voordoen. Het aantal dagen met zware neerslag (> 20 mm per dag) neemt toe van 3,3 dagen volgens het huidige klimaat tot 14,8 dagen tegen 2100. Daarmee ligt het aantal dagen met zware neerslag in Eeklo in 2100 lager dan het gemiddelde in het Vlaamse Gewest.

Voor wateroverlast ten gevolge van intense neerslag gaat dit in het huidige klimaat over 433 gebouwen in Eeklo. In 2050 stijgt dit naar 909.

HITTE

De gemiddelde zomertemperatuur bedraagt in het huidige klimaat 16,8°C en kan stijgen tot 24,9°C in 2100 in Eeklo. Door de klimaatverandering neemt ook het gemiddeld aantal dagen waarop de maximumtemperatuur gelijk is aan 30°C of meer, of tropische dagen, toe (van 2,3 dagen in het huidige klimaat tot 30,1 dagen in 2100). Het aantal tropische nachten waarbij de temperatuur niet beneden de 20°C zakt, neemt nog veel sterker toe.

grafiek 50 *Evolutie tropische dagen en nachten per jaar (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)*

Bron: Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij | provincies.incijfers.be

Het aantal hittegolfdagen zal toenemen van gemiddeld 4,5 hittegolfdagen in het huidige klimaat tot 17,9 in 2050 en 48,4 in 2100.

In het huidige klimaat worden in Eeklo 0,0% van de kwetsbare inwoners van 0-4 jaar en 65+ jaar getroffen door hitte, in 2030 gaat het over 13,5% (tegenover 31,3% in het Vlaamse Gewest) en tegen 2100 zal 100% van deze kwetsbare groepen getroffen worden door hitte in gans Vlaanderen.

5.6 Interne documenten

5.6.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

EEKLONET = prioriteit

- **voldoende materiaal** kunnen inzetten in een uitgebreide ploeg;
- **project Mooimakers** uitwerken (= ambassadeurschap);
- **sensibilisering** is belangrijk, maar ook inzetten op **handhaving** is een noodzaak;
- realisatie **warmtenet** verder faciliteren;
- inzetten op **handhaving** via o.m. het in dienst nemen van **gemeenschapswachten**;
- **praktische uitwerking van het klimaatactieplan** in het kader van ontharding / hittebestendig maken van de stad door verder te werken met voorbeeldprojecten als ontharding van het Scouts- en Van Dammepad, heraanleg van het Wilgenpark, geveltuintjes in de Roze en de Patersstraat, ...

Zo willen we in de toekomst verder werken bij o.m.:

- de concretisering van het beeldkwaliteitsplan via het ontharden en vertuinen van het ceremonieplein op de Markt en het vergroenen van de Boelare tussen N9 en Van Ackerstraat;
- opnemen in bestekken dat straten/pleinen na heraanleg uit minder verharding moeten bestaan: bv. Heldenpark, Geraniumlaan, Elzenbosstraat, Akkerstraat, Jan Frans Willemsplein, Burggravenstraat, Parkplein;
- weghalen overbodige verharding rond het Stadskantoor als voorbeeld op het bedrijventerrein;
- versmallen Kottestraat en Tennisstraat om de groenstructuur tussen de site van het oude zwembad en rond de Oostveldkerk te versterken en herprofilieren Lekestraat conform de conceptstudie Oostveld.

5.7 Gesprekken

5.7.1 Kringloopwinkels Meetjesland m-accent

tabel 19 Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2022

	Omzet Kringloopwinkel Eeklo in €	Inzameling alle winkels in kg	Hergebruik in kg per inwoner	Hergebruik in percentage
2014	526.074	984.236		61,6%
2015	554.066	1.055.968	5	53,7%
2016	524.935	1.345.739	5,9	51%
2017	610.600	1.524.428	6,2	45,9%
2018	629.252	1.621.530	6,67	48,17%
2019	652.157	1.758.876	7,72	51,66%
2020 (winkels waren 12 weken gesloten tgv corona)	553.930	1.396.119	5,65	51,88%
2021 (uitbreiding van winkelruimte met 600 m ²)	765.520	1.485.651	7,08	61%
2022	971.347	1.597.181	7,63	62%

(bron: Kringloopwinkel Meetjesland - activiteitenverslag)

Op 12 december 2018 werd een gesprek gevoerd met Ronny Vandeputte, de coördinator van Kringloopwinkel Meetjesland.

Opmerkelijke trends:

- Er is een stijging van de omzet in Kringloopwinkel Meetjesland. Deze stijging is het gevolg van de gestegen inzameling, goed personeel, uitbreiding van de winkels en een geslaagde communicatie naar de middenklasse. De gestegen inzameling zorgt wel voor druk op de verkoop. Goederen moeten sneller de winkel kunnen verlaten. De cijfers zakken aanzienlijk in 2020 ten gevolge van corona en de tijdelijke sluiting van de winkels.
- Stijging van het aantal erkende tewerkstellingsplaatsen.
- Percentage aan herbruikbaar materiaal daalt doordat de kwaliteit van het materiaal daalt en doordat kwalitatief materiaal zoals eiken meubilair niet goed verkoopt. Het aandeel restafval stijgt hierdoor waardoor de kosten voor de Kringloopwinkel stijgen.
- Spanning tussen aantal kg opgehaald materiaal en (te weinig) personeel.
- Textielcontainers: 15% herbruikbaar. Deze containers zijn een hefboom voor andere producten. De afspraak met het stadsbestuur omtrent de containers hangt vast aan de overeenkomst tussen stad en Kringloopwinkel.
Vanaf 2020 gebeurt dit via een openbare aanbesteding van IVM waarbij 50% via sociale economie en 50% via de vrije markt wordt geregeld.
- Middelen Kringloopwinkel:
 - subsidie via aangesloten gemeenten voor de werking;
 - subsidie via Vlaanderen voor sociale tewerkstelling;
 - inkomsten uit verkoop;
 - er is weinig ruimte om in te spelen op andere vormen van circulaire economie.
- Recyclageparken:
 - bijna geen ophaling via recyclagepark in Eeklo (in 2018 amper 640 kg). In andere gemeenten wordt er wel ingezameld via de recyclageparken: in Aalter bijna 51.000 kg en Maldegem 25.671 kg.
- Circulaire economie: Er zijn plannen om in het nieuwe gebouw (aanpalend aan bestaande gebouw) een cafetaria in te richten en een plantenrecovery op te zetten ism PZ Sint-Jan. Hierbij wordt ook de nadruk gelegd op ontmoeting.
- Arbeidszorg: door de samenwerking met OCMW Eeklo en PZ Sint-Jan worden de zwakste doelgroepen bereikt en wordt er arbeidszorg aangeboden.
- Toekomstplannen:
 - hergebruik vergroten;
 - werken in en aan circulaire economie;
 - werken aan mobiliteit (fietsherstel, fietsverhuur, duurzame mobiliteit);
 - Inzetten op sociale economie.

Als er gewerkt wordt met 1 convenant (stad en OCMW – Kringloopwinkel) moet er zowel voorzien worden dat er ingezet wordt op toelage per inwoner en per tonnage enerzijds en voor de omkadering anderzijds.

5.8 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Premies hemelwater, energiebesparing, katten,...	Beperkte uitbetaling van premies komt voornamelijk omdat heel wat inwoners al energiebesparende maatregelen hebben gedaan, maar anderzijds (en veel belangrijker) dat het subsidiebedrag geen 'incentive' vormt om de investering te doen....
Engagement met Kringloopwinkel	Samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd, ...
Fairtrade-gemeente	Link ruimte-milieu-klimaat-mobiliteit niet altijd in achterhoofd

Ontharding bepaalde zones	Veel administratieve taken naar lokaal bestuur
Warmtenet in opbouw	Gebrek aan een onthaalbeleid voor omgevingsvragen': dispatchen van de verschillende types vragen en de communicatie daarover
Emissiearm eigen wagenpark: Sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Gezien de ontwikkelingen op de markt werd toen gekozen om over te schakelen op CNG. In functie van het klimaatactieplan is dit een tussenfase. Dit zorgt voornamelijk voor verbetering van de luchtkwaliteit (95% minder fijn stof dan diesel), maar heeft een beperkte impact op CO ₂ -reductie.	Emissiearm eigen wagenpark: Sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Gezien de ontwikkelingen op de markt werd toen gekozen om over te schakelen op CNG. In functie van het klimaatactieplan is dit een tussenfase. Dit zorgt voornamelijk voor verbetering van de luchtkwaliteit (95% minder fijn stof dan diesel), maar heeft een beperkte impact op CO ₂ -reductie.
Elektrische laadpalen	
Invoeren van enkele fietsstraten	
Geboortebos aangeplant in 2018	
EekloNET-ploeg	
Mooimakersproject	
Gemeenschapswacht in dienst	
Subsidieprojecten boscompensatie	
Fietsvergoeding voor personeel	
Handhavingsambtenaar in dienst	
Uitgebreide Noord-zuidwerking	
Lid van Regionaal Landschap Meetjesland	
Burgemeestersconvenant - klimaatplan	
Klimaatadaptatieplan in opmaak <i>(is ondertussen opgemaakt)</i>	
Zonnepanelen op diverse eigen gebouwen	
Warmtekrachtkoppeling aan stadskantoor	
Volkstuintjes in diverse buurten	
Stadsbos	
Smart Citiesproject inzake luchtkwaliteit	
Beperkte openingsuren dienst omgeving: dit is geen zwakte voor de eigen werking – dit zorgt er voor dat tijdens hetzelfde tijdsbestek meer dossiers op een kwalitatievere manier kunnen verwerkt worden. Daarnaast kunnen onze diensten dagelijks via afspraak bezocht worden. De 'sociale loketfunctie' (de wekelijkse klanten) naar de burger toe is verdwenen maar dat is geen kerntaak <i>(dit is ondertussen geëvolueerd naar een systeem op afspraak)</i> .	

5.9 Externe documenten

5.9.1 Uit: Memorandum voor het Meetjesland (Natuurpunt & Partners Meetjesland) (2018)

- Meer natuur voor iedereen – verdere uitbouw van natuur- en bosgebieden is cruciaal, zowel op vlak van klimaat als van biodiversiteit;
- Koesteren van typerende planten- en diersoorten;
- Natuurlijke verbindingen maken is cruciaal: behoud van waardevolle landschapselementen, bermbeheerplan;

- *Meer natuur voor meer welzijn: een natuurlijke en groene gemeente heeft een rechtstreeks positief effect op welzijn en gezondheid van de burger;*
- *Behoud van specifieke landschapskenmerken is cruciaal voor de identiteit van de regio;*
- *Voeding en landbouw: inzetten op gezond en lokaal geproduceerd voedsel (voedselstrategie);*
- *Inzetten op energie en klimaat: verminderen van CO₂ uitstoot;*
- *Voorrang voor voetgangers, fietsers en collectief vervoer (actieplan fietspaden, goede verbindingen met buurgemeenten, belevingstrajecten);*
- *Kernversterkende ruimtelijke ordening = basis voor een klimaatneutrale gemeente (gedeelde woonvormen, betonstop concreet maken, groen in het centrum).*

5.9.2 Uit: Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015)

“Een voedselstrategie uitwerken is een proces waarbij wordt nagedacht over hoe het voedselsysteem kan veranderd worden en wat er kan gedaan worden om die verandering te realiseren. Het zet ‘voedselproductie en -consumptie’ op de agenda, bouwt verder op bestaande initiatieven en zoekt meerwaarde door verschillende groepen bij elkaar te brengen. Dat heeft zowel horizontale als verticale dimensies:

- *horizontaal doordat het over verschillende beleidsvelden gaat: gezondheid, welzijn, landbouw, milieu, economie en lokale ontwikkeling, sociale en culturele aspecten en opvoeding*
- *verticaal omdat het met de verschillende schakels in het voedselsysteem moet rekening houden: voedselproductie, verwerking, bewaring, transport, verkoop, consumptie en reststromen.” – p. 6*

“Korte keten initiatieven zijn typerend voor de invulling van lokale voedselstrategieën. De korte keten in de landbouw is een duurzaam afzetsysteem waarbij een rechtstreekse relatie bestaat tussen de producent en de consument. Door het beperkt aantal tussenschakels is de korte keten transparant en kan de producent zijn prijs, de productiemethode en het aanbod zelf bepalen. De korte keten duidt niet enkel op de afgelegde afstand (bv. voedselkilometers, afstand producent – consument), maar kan ook – ruimer bekeken – als een middel gezien worden om de duurzame ontwikkeling van ons voedselsysteem te promoten. Voorbeelden zijn hoevewinkels, boerenmarkten, Voedselteams, Community Supported Agriculture (CSA), pluktuinen, ... “ – p. 6

DOELSTELLINGEN van een voedselstrategie (p. 7):

- *Lokale voedselstrategieën zijn een nieuwe inkomstenbron voor landbouwbedrijven en vergroten de toeristische uitstraling van de regio.*
- *Lokale voedselstrategieën maken consumenten bewust van de problematiek van voedselverspilling.*
- *Lokale voedselstrategieën confronteren burgers met hun consumptiepatroon en bieden potentieel als basis voor een gezonder voedselpatroon.*
- *Lokale voedselstrategieën bieden mogelijkheden voor een meer milieuvriendelijke landbouw.*
- *Lokale voedselstrategieën bieden een opportuniteit voor onderwijs - op alle niveaus, van kleuterschool tot volwassenenonderwijs.*
- *Lokale voedselstrategieën versterken de sociale cohesie.*

5.9.3 Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)

www.klimaatruimte.be reikt de Vlaamse overheid ruimtelijke strategieën en concrete klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes aan waarmee we zelf aan de slag kunnen, om een antwoord te bieden op drie effecten van de klimaatverandering: hittestress overdag en 's nachts, droogte en wateroverlast

- *Ruimtelijke strategieën: ontharding, bebossing, ventilatie, ruimte voor water, warmteopnamebeheersing en afscherming.*
- klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes
 - *Onverharde oppervlaktes behouden;*
 - *Verharding van infrastructuur beperken;*
 - *Footprint van gebouwen beperken;*
 - *Vergroenen van parken;*

- *Infiltrerende infrastructuur;*
- *Nieuwe groene open ruimtes creëren;*
- *Bouwmaterialen met hoge reflectie en/of lage absorptie (wit beton,...);*
- *Verharding met hoge reflectie (wit asfalt, lichtgekleurde natuursteen,...);*
- *Groendaken en -gevels;*
- *Schaduw creëren door luifels, planten, pergola's;*
- *Opgaand groen langs infrastructuur, in parken, op pleinen, in private tuinen;*
- *Bossen;*
- *Windblokkades wegnemen;*
- *Water bufferen en infiltreren;*
- *Hemelwater capteren;*
- *Water toegankelijk maken;*
- *Water vernevelen voor afkoeling van de publieke ruimte (fontein, stratspreklers);*
- *Publieke ruimte afschermen (poreuze windschermen, glazen overkappingen, bomen, luifels,...).*

5.9.4 Uit: Inzetten op hernieuwbare warmte (BBL – gemeente voor de toekomst) (2018)

Wat kunnen we als gemeente doen inzake hernieuwbare energie?

- *Een warmtezoningsplan opmaken met een gedetailleerde warmtevraagkaart (privaat, organisaties, lokaal bestuur).
De bedoeling hiervan is het uitdragen van een heldere en duurzame warmtevisie, om burgers en bedrijven te informeren en te stimuleren om bij nieuwe investeringen in hun warmtevoorzieningen al rekening te houden met toekomstplannen.*
- *Warmtebeleid op lange termijn: hoe fossiele verwarming vervangen door hernieuwbare technieken tegen 2050:*
 - *bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een warmtetoets vragen (nieuwe wijken, RUP ...), zowel inzake technische aspecten, aanwezige belangen, te betrekken derden ...;*
 - *bestaande wijken en bedrijvzones: goed zicht houden op alle investeringsplannen en timings van netbeheerders en intercommunales: heraanleg straten, nieuwe rioleringen ...;*
 - *geef het goede voorbeeld als lokale overheid: vergroen de verwarming van je eigen gebouwen;*
- *Informeel en organiseer participatie:*
 - *informeren van burgers over nood aan hernieuwbare energie;*
 - *warmtezoningsplan gebruiken om de discussie aan te gaan met de burger (bepalen van renovatieplannen in kerngebied: stookplaats aan straatzijde laten installeren om aan te kunnen sluiten op warmtenet).*

5.9.5 Uit: Memorandum SPRINGZAAD.be: inspiratie voor een prikkelend speelnatuurbeleid (2018)

1. *“Bouw een groen speelweefsel in de stad.*
2. *Vergroen de schoolspeelplaatsen.*
3. *Groene avontuurlijke speelruimte bij jeugdlokalen.*
4. *Behoud of creëer wilde landjes (wild en avontuurlijke zone).*
5. *Groenbeheer met respect voor speelnatuur.*
6. *Avontuurlijk buitenspelen = belangrijk.*
7. *Samentuinen met kinderen”.*

5.9.6 Uit: Suggesties voor lokale besturen (Bond Beter Leefmilieu - gemeente voor de toekomst) (2018)

- *Klimaatgroenscan: uitwerken van klim(aat)groenplannen = airco voor hitte-eilanden.*
- *Gedeeld gebruik van materiaal tussen burens (= circulaire economie): gereedschap, autodelen, circulair aankoopbeleid.*
- *Lokale voedselstrategie: voedselproducenten en -consumenten dicht bij elkaar brengen en zo sociale cohesie en integratie bevorderen. Een goed uitgewerkte voedselstrategie draagt bij aan de gemeentelijke klimaatdoelstellingen.*
- *Maatregelen voor schone lucht:*
 - *houd doorgaand autoverkeer uit de kern;*
 - *heldere doelstellingen voor emissievrij transport: emissievrij eigen wagenpark, emissievrije taxi's, emissievrije openbaar vervoer, emissievrije stedelijke distributie*
 - *voldoende slimme laadinfrastructuur en snellaadpalen voor emissievrij personen- en goederenvervoer;*
 - *STOP-principe bij alle infrastructuurwerken;*
 - *actieplan om gedeelde emissievrije mobiliteit te doen stijgen;*
 - *stem verschillende transportmodi op elkaar af (mobipunten);*
 - *digitaal MaaS-platform: mobiliteit als een dienst = 1 app om intermodale reis te plannen en te betalen;*
 - *verminder blootstelling van burgers aan ongezonde lucht: omgeving van scholen, BKO's, sport, rv'ts, recreatiegebieden beschermen door extra maatregelen te nemen zoals autovrije straten, snelheidsverlaging, vergroening;*
 - *investeren in metingen, preventie en bewustmaking over luchtkwaliteit (apps, sms, schermen,...).*

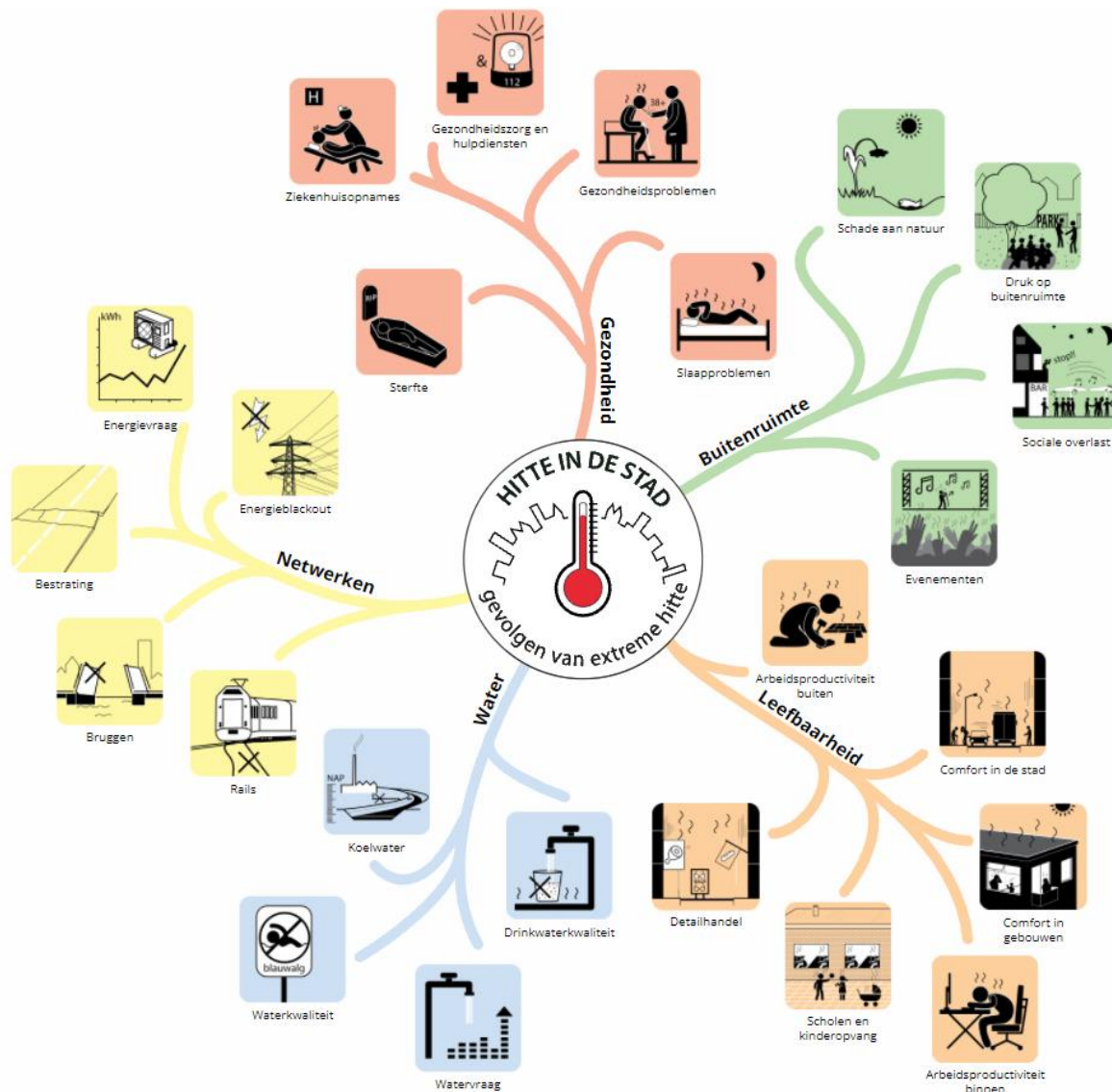
5.9.7 Uit: BOS+ - Bos en bomen (inspiratie voor een nieuw beleid (2018))

Werk maken van meer en beter bos en bomen in de gemeente betekent zorgen voor een speelvriendelijke, gezondere, klimaatresistentere, biodiversere gemeente, waar het goed wonen is voor jong en oud.

- *Werk maken van bosbehoud = bedachtzaam omspringen met omgevingsvergunningen waarmee ontbossing gepaard gaat. Dit betekent ook verplichte boscompensatie op het grondgebied van de gemeente.*
- *Werk maken van bosuitbreiding = 100m² bos per inwoner is streefdoel (= 210 ha in Eeklo). Privéboseigenaars stimuleren om hun bos open te stellen voor het publiek. = speelbossen, wandelbossen, geboortebossen, vredesbossen, smulbosranden ...).*
- *Werk maken van boombeheerplannen = groen-blauwe gemeentes met voldoende natuurstroken en waterpartijen.*
- *Werk maken van Avontuurlijk speelgroen voor kinderen en van Integraal Toegankelijk groen voor alle bewoners: in gemeentelijke parken en speelpleinen ruimte maken voor speelgroen; verloren stukjes groen een nieuwe inrichting geven; bestaande bossen erkennen als speelzone; samenwerken met jeugddienst/-werk/scholen.*
- *Werk maken van een Noord-Zuidwerking met aandacht voor het bos = aandacht voor projecten rond leefomgeving in het Zuiden + aandacht voor circulaire economie en duurzame consumptie in het Noorden.*
- *Werk maken van buffergroen: grondige inventaris maken van wat groen en blauw is in de gemeente (www.geopunt.be): actieplan met als doel in alle buurten een voldoende aanbod aan groen en blauw te realiseren.*
- *Werk maken van een duurzaam buitengebied = duidelijke keuzes maken op vlak van ruimtelijke ordening, met vrijwaring van wat nog rest aan open ruimte centraal stellen.*
- *Natuur- en bosbeleving stimuleren: natuurbeleving is een absolute meerwaarde voor welbevinden en gezondheid in drukke tijden.*

5.9.8 Uit: studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden

Hieronder wordt grafisch weergegeven wat de gevolgen zijn van extreme hitte in de stad.

Bron: Hogeschool van Amsterdam

5.9.9 Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid

"In de transitie naar een circulaire economie hebben biomassa- en voedsel(rest)stromen veel te bieden. Maar ondanks het feit dat Vlaanderen een van de internationale koplopers is in het duurzaam beheer van voedselverlies en biomassa, wordt het potentieel van biomassa- en voedsel(rest)stromen er nog onvoldoende benut. Bovendien stellen zich nog heel wat uitdagingen bij het sluiten van de kringloop, zowel op juridisch-beleidsmatig, operationeel, economisch als milieuhygiënisch vlak. Voedselverlies en

biomassa(rest)stromen ontstaan in alle fasen van de voedsel- en biomassaketen en raken aan diverse maatschappelijke domeinen. Het beheer ervan behoort tot de bevoegdheid van verschillende beleidsdomeinen en tal van sectoren en stakeholders zijn betrokken. Er is daarom nood aan een allesomvattend plan, dat oplossingen aanreikt en acties uitstippelt die zorgen voor een goed afgestemd beleid.

Het actieplan bouwt verder op de realisaties en openstaande uitdagingen van de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020 en het Actieplan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020. Er is een sterke wisselwerking tussen dit actieplan en andere Vlaamse beleidsplannen. Biomassa en voeding is één van de vijf belangrijke thema's binnen de Transitie Circulaire economie en de "Visie - in 2050 is Vlaanderen Circulair". Daarnaast stelt de Vlaamse Regering zichzelf het doel om een geïntegreerd Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen. Dit actieplan draagt daaraan bij door te focussen op het vermijden van voedselverlies doorheen de keten en te evolueren naar een (meer) circulair voedselsysteem. Ten slotte ondersteunen de acties van het plan de doelstellingen en ambities in het Vlaams energie- en klimaatplan 2021-2030.

Drie kringlopen

Het Vlaams actieplan is opgebouwd rond drie materiaalkringlopen.

Kringloop 1: voedsel(rest)stromen van producent tot en met consument, ofwel de voedselverlies- en afvalstromen van producent (primaire sector), producentenorganisaties (hierna tuinbouwcoöperaties genoemd), voedingsindustrie, distributie, catering, horeca en consumenten;

Kringloop 2: biomassa(rest)stromen die ontstaan in het groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer;

Kringloop 3: hout(rest)stromen van industrie en huishoudens."

5.9.10 Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 en 2.1 (2022-2023)

Vlaanderen en de lokale besturen hebben de handen in elkaar geslagen om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. We zijn gestart met het LEKP 1.0 om een nieuw ecosysteem uit te bouwen, waarbij lokale stakeholders, lokale besturen en het Vlaamse niveau nauwer samenwerken. Tegen eind oktober 2021 hadden 293 van de 300 lokale besturen het LEKP 1.0 ondertekend (waaronder Eeklo). Door de aangescherpte Europese Klimaatambities ('Fit for 55') besliste de Vlaamse regering in november 2021 over een pakket extra maatregelen om de CO₂-uitstoot sterker te verminderen. Daarbij werd ook de rol van de lokale besturen herbevestigd en nieuwe doelstellingen voorgesteld. Vervolgens heeft de Vlaamse overheid in overleg met VVSG een voorbereidend traject doorlopen om te komen tot een vernieuwd LEKP 2.0.

In het najaar van 2022 werden we geconfronteerd met een energiecrisis. Deze crisis maakte duidelijk dat we nog te afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Daarom werd op 16 december 2022 het LEKP 2.1 goedgekeurd door de Vlaamse regering als addendum op het LEKP 2.0. Door de oorlog in Oekraïne en bijgevolg de energiecrisis dreigen steeds meer huishoudens geconfronteerd te worden met energiearmoede. Op wijkniveau kunnen oplossingen op maat uitgewerkt worden om versneld te renoveren en meer hernieuwbare energie toegankelijk te maken via energiegemeenschappen. Eeklo engageerde zich in 2023 voor LEKP 2.0 en 2.1.

Lokale besturen engageren zich in het kader van LEKP 1.0 om:

- *het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;*
- *een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% te realiseren in hun eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed);*
- *een reductie van de CO₂-uitstoot van hun eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 te realiseren;*
- *tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting te verLEDden;*

- *het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffing op hernieuwbare energie-installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025;*
- *lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken;*
- *burgers, bedrijven en verenigingen te stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het Pact te behalen.*

Lokale besturen engageren zich in het kader van LEKP 2.0 bijkomend:

- *de doelstelling m.b.t. CO₂-reductie voor eigen gebouwen en technische infrastructuur wordt verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies tegen 2030 t.o.v. 2015. De scope van deze doelstelling voor CO₂-reductie wordt daarnaast uitgebreid naar eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023. De doelstelling dient op entiteitsniveau en niet per individueel gebouw of voertuig bekeken te worden om zo kostenefficiënt mogelijk de lange termijnklimaatdoelstellingen te halen.*
- *geen nieuwe principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.b.t. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA;*
- *aanpassingen in de streefdoelen onder de 4 werven (basis verder):*
 - ***Nieuwe uitdaging onder Werf 2:***
 - *25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030;*
 - *inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaat Tafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024;*
 - ***Nieuwe uitdaging onder Werf 3:***
 - *1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners (99.000 laadpunten (CPE)) tegen 2030.*

Lokale besturen engageren in het kader van LEKP 2.1 bijkomend (nieuwe uitdaging Werf 2):

- *realisatie van minstens één thematisch wijkverbeteringscontract waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door 4 elementen: (i) het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie, (ii) het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm, (iii) binnen een specifieke wijk, (iv) met oog voor sociale diversiteit;*
- *opmaak van een voorgesteld renovatietraject op maat van elke bewoner waar de klimaat Tafel georganiseerd wordt, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025;*
- *een verdubbeling en versnelling voor de doelstelling: '1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030': minstens 36 kWp in plaats van 18 kWp per 500 inwoners, waarvan 18 kWp per 500 inwoners wordt gerealiseerd voor einde 2025;*
- *toegang tot de activiteiten van een energiegemeenschap operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.*

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 1.0 om:

- *via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;*
- *via andere partners binnen de Vlaamse overheid lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;*
- *samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen dit Pact;*
- *haar eigen voorbeeldfunctie in te vullen en relevante actoren te overtuigen om het Pact te ondertekenen;*
- *in samenspraak met het middenveld, onderzoeksinstellingen en de verschillende sectororganisaties de wederzijdse engagementen i.h.k.v. het Pact op te volgen en te stroomlijnen;*

- aan lokale besturen (en/of andere actoren) de beleidsmaatregelen, voorzien door de Vlaamse, Federale en Europese begroting, actief en stelselmatig te promoten die nuttig kunnen zijn om mee de doelstellingen van het Pact te realiseren;
- ter bijkomende ondersteuning van de klimaatpactacties van de gemeenten die het Pact ondertekenen, in een extra jaarlijks budget van 10.000.000 euro, evenals een vast gedeelte van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams klimaatfonds, te voorzien.

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 2.0 bijkomend:

- de verhoogde doelstellingen voor het publiek patrimonium en mobiliteit (55% CO₂-reductie tegen 2030) alsook 3% jaarlijkse primaire energiebesparing is eveneens van toepassing op de Vlaamse overheid;
- territoriaal coördinatorschap door Vlaanderen (VR 2022 2502) voor het Europese Burgemeestersconvenant om o.a. technische en strategische bijstand aan ondertekenende gemeenten te verlenen voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAPS);
- om concrete praktijkgerichte oplossingen voor drempels bij voortrekkersteden en -gemeenten die het LEKP 2.0 ondertekenen te ondersteunen, faciliteert ABB een Werkplatform. Overeengekomen drempels worden door de Vlaamse Regering frequent (minstens jaarlijks) opgevolgd per bevoegd beleidsdomein;
- via het Netwerk Klimaat ondersteunt de Vlaamse overheid steden en gemeenten bij de opmaak van lokale warmteplannen en renovatiestrategieën. Naast de 'inspiratiekaart warmtezonerings' zullen alle steden en gemeenten weldra ook beroep kunnen doen op een 'startanalyse lokale renovatiestrategie'. Dit is een grafisch werkinstrument dat de lokale besturen zal helpen om prioriteiten te bepalen voor het lokale renovatie- en sloopbeleid;
- verder bouwend op de start-analyse van het Netwerk Klimaat wordt een 'Wijkrenovatietool' aangeboden aan lokale besturen en hun partners om collectieve renovatietrajecten data gestuurd te concretiseren en op te volgen t.e.m. uitvoering. Deze tool kan een handig instrument zijn om de klimaattafels wijkgericht te organiseren;
- versterking van de basisfinanciering van energiehuizen;
- de invoering van de 'Mijn VerbouwPremie' en de 'Mijn VerbouwLening' en de versterking van het noodkoopfonds. Zo wordt er gestreefd naar een evenwichtige mix van het activeren van privaat kapitaal door financieringsinstrumenten (premies (waaronder de EPC-labelpremie) en langlopende leningen met incentives voor diepgaande renovaties via het renteloze renovatiekrediet (via banken)), ontzorging (door energiehuizen en BENOvatiecoaches) en verplichtingen (zoals de niet-residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/22 en residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/23, publieke en overheidsgebouwen moeten een minimaal EPC-label behalen tegen 2028 en alle niet-residentiële gebouwen tegen 2030);
- blijvend in te zetten op het ondersteunen van de lokale besturen bij het realiseren van state of the art fietsinfrastructuur;
- de noodzaak voor een taksshift tussen de energievectoren (elektriciteitsfactuur verlichten door kosten door te schuiven naar fossiele energiedragers) wordt door de Vlaamse Regering principieel erkend. Eerste stappen hiertoe zijn ondernomen (opkoop groenestroomcertificaten bij de netbeheerders, verlaging van de quotaverplichting bij de leveranciers, schrappen kost openbare verlichting, vergoeding REG-premies via de Vlaamse Veerkrachtmiddelen, de kost voor de minimale levering aardgas en kortingsbonnen elektrische huishoudtoestellen via het energiefonds). Het blijft desalniettemin de expliciete ambitie ... om de inspanningen continu verder te zetten zodat er zoveel mogelijk bijkomende kosten uit de elektriciteitsfactuur worden gehaald;
- eind 2024 zullen het LEKP 1.0 en 2.0 geëvalueerd worden op het vlak van realisatie van de doelstellingen en voorziene financiering. Ook zullen we tegen dan meer zicht hebben op de uitvoering van een structurele taksshift. Op basis van deze analyse en na verder overleg met VVSG, kan hieruit een nieuw pakket voortvloeien met (additionele) financiering enerzijds en nieuwe engagementen anderzijds, waaronder de vraag om de bestaande heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA stop te zetten tegen 1/1/2026;
- een eenmalige additionele budgettaire impuls voor LEKP 2.0 ondertekenaars van 22,5 miljoen euro voor de aangescherpte ambities van LEKP 2.0 te ondersteunen tijdens deze legislatuur. Deze middelen worden verdeeld als volgt: 8,75 miljoen euro voor 2022, 8,75 miljoen euro voor 2023 en 5 miljoen euro voor 2024. Deze engagementen kunnen binnen de perken van de

daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene en beschikbare middelen en kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid.

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 2.1 bijkomend:

- o een sterke kennisoverdracht organiseren tussen lokale besturen met de eerste leerlessen uit de 11 lopende wijkverbeteringscontracten wat betreft het vernieuwd instrumentarium in het kader van de werkplatformen (deze gaan van start in 2023);
- o de beoogde wijkrenovatietool uit te breiden met de ontwikkeling van een digitaal platform (de 'Digital Twin') waarbij (i) databronnen gecombineerd worden met de best beschikbare instrumenten en analyses (zoals bijvoorbeeld warmtezoneringskaarten) en (ii) waarop publieke of private instrumenten op kunnen aansluiten (overheden, Energiehuizen, bouwsector, applicatie- en softwarebedrijven, ...). Deze wordt niet enkel aan lokale besturen aangereikt, maar kan dus ook gekoppeld worden met Energiehuizen om renovatietrajecten procesmatig te begeleiden;
- o het aanbieden van een technische assistentiehuis om lokale besturen en hun OCMW's te ondersteunen in het opstarten van lokale energiegemeenschappen waarbij activiteiten ten gunste van mensen met risico op energie armoede kan worden uitgerold. De hub wordt aanbesteed in 2023 en zal zich inzetten voor het inhoudelijk technische, het aanbestedingsmatige, juridische en financiële maatwerk bij de realisatie van de activiteiten van de energiegemeenschap.
- o het voorzien van een additionele budgettaire impuls van 16 miljoen euro voor de capaciteit bij lokale besturen ter realisatie van de versterkte engagementen in de komende twee jaren: 9.000.000 in 2023 en 7.000.000 in 2024.

5.9.11 Uit: Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent – goedgekeurd in CBS Eeklo in juli 2023

“Onze burens in Wallonië, maar ook in Limburg en Vlaams-Brabant werden in de zomer van 2021 geconfronteerd met een nooit geziene neerslag gevolgd door zeer zware overstromingen. De materiële schade maar ook het menselijk leed waren enorm. Analyses werden gemaakt en acties geformuleerd om beter gewapend te zijn tegen overstromingen in de toekomst. Want alhoewel het nooit mogelijk zal zijn het risico op wateroverlast tot nul te reduceren – zeker niet als het gaat over neerslagen zoals deze die zich toen hebben voorgedaan – is het zonder enige twijfel nodig en nuttig maatregelen uit te voeren om de waterveiligheid te verhogen. De klimaatverandering met meer extremen – meer wateroverlast maar ook langere periodes van droogte - drukt ons met de neus op de feiten.

Als gevolg van deze gebeurtenis heeft men rekenwerk uitgevoerd, waarbij bij wijze van denkoefening werd nagegaan wat de mogelijke gevolgen zouden kunnen zijn in Vlaanderen, mocht een dergelijke neerslag onze regio's treffen. Deze oefening resulteerde in de zgn. 'waterbomkaarten'. De regio is zich er goed van bewust dat deze kaarten het product zijn van een zeer rudimentaire doorrekening. Toch kan het signaal dat hiermee gegeven werd niet ontkend worden: de regio rond Gent zou bijzonder zwaar getroffen worden.

Er zijn de voorbije twee eeuwen heel wat aanpassingen doorgevoerd aan het natuurlijk watersysteem in de regio. We denken aan de aanleg van het Leopoldskanaal na de Belgische onafhankelijkheid om de door Nederland geblokkeerde waterafvoer te herstellen; de rechttrekkingen van de Leie en Bovenschelde; maar ook de aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen in functie van de scheepvaart en economische welvaart; het aanleggen van het Afleidingskanaal en de Ringvaart om de waterveiligheid te verhogen; het innemen van tal van vroegere meersen in het kader van stedelijke ontwikkeling. Deze oplossingen werden uitgewerkt op basis van de op dat moment beschikbare inzichten en hebben er mee voor gezorgd dat de regio uitgegroeid is tot een bloeiende economische regio.

Rekening houdend met deze context, maar vooruitkijkend naar een toekomst met een veranderend klimaat, vraagt de regio aan Vlaanderen om samen na te gaan hoe de referentieregio Gent robuuster kan gemaakt worden zodat we beter voorbereid zijn op een klimaat met meer extreme neerslag en droogte. Het Sigmaplan, dat is uitgewerkt voor het Benedenscheldebekken, kan als voorbeeld worden aangehaald.

Concreet vraagt het politiek streekforum van de referentieregio Gent om – samen met de stakeholders uit de regio – een proces op te starten waarbij de komende jaren de volgende stappen worden uitgewerkt:

- 1. Uitwerken van een rekenmodel om de waterveiligheid te verhogen waarbij verschillende scenario's op hun efficiëntie worden onderzocht;*
- 2. Zoeken naar win-win situaties waarbij de verschillende maatschappelijke opgaven o.a. op het vlak van waterveiligheid en waterschaarstebestrijding, maar ook op vlak van natuur, wonen, recreatie, landbouw en economie hand in hand kunnen gaan;*
- 3. Uitvoeren van een maatschappelijke kosten-baten analyse van de maatregelen;*
- 4. Concreet uitvoeren van de meest waardevolle maatregelen i.s.m. de besturen van de regio.*

De besturen, actief binnen de referentieregio Gent, bieden aan om dit proces ten volle te ondersteunen en mede-eigenaarschap op te nemen van deze uitdaging, niet enkel technisch inhoudelijk maar ook door te zorgen voor een stevig lokaal draagvlak. Dit houdt ook in dat de referentieregio op een solidaire manier vorm geeft aan het verdeelvraagstuk m.b.t. het creëren van bijkomende ruimte voor water.”

5.9.12 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 4 – Omgeving, ruimte en leefmilieu eisen een volwaardige plek

Meer dan ooit is de kwaliteit van de leefomgeving een thema. Klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffenschaarste,... Hoewel veel van deze uitdagingen zich op een mondiaal niveau situeren, is de rol van lokale besturen essentieel. Steeds meer mensen zien in dat het anders moet. Een gemeente is het best geplaatst om dit besef om te zetten naar lokale beleidsinitiatieven. Dit betekent uiteraard niet dat lokale besturen de enige overheid zijn die hierin verantwoordelijkheid draagt. Er is nood aan een coalitie van verschillende bestuursniveaus, partners uit de privé en kennisinstellingen en burgers om de uitdagingen op het vlak van klimaat en energie aan te gaan. Bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's kunnen het lokale beleid ondersteunen.

In Vlaanderen neemt de druk op de reeds schaarse ruimte steeds toe. Verdichting is daarbij een mogelijk antwoord, op voorwaarde dat dit op een kwalitatieve manier gebeurt, zowel in bouwwijze/architecturaal, als met aandacht voor het samenleven. Er liggen ook nog heel wat kansen in het multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen. Jarenlang zette de stadsplanning in Vlaanderen de auto centraal, nu moet de mens centraal staan: hij heeft nood aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte die hem uitnodigt om te wandelen, fietsen, spelen en wonen.

Ook op het vlak van klimaatverandering en energietransitie kunnen de natiestaten niet alléén die de gepaste oplossing aanbieden. Lokale overheden staan klaar, om met de steun van andere overheden, gepaste oplossingen uit te werken.

Ruimte

- Druk op de schaarse ruimte, verdichting als uitdaging
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit,...

Mobiliteit

- Automobilititeit verstikt de wegen en de woonomgevingen
- Nieuwe wegen worden ingeslagen

Leefmilieu en -omgeving

- Klimaat en biodiversiteit onder druk
- Energietransitie, van fossiele naar andere brandstoffen
- Leefkwaliteit wint aan belang

STRATEGISCH DOSSIER 6 – Een kwaliteitsvolle leefomgeving door een trendbreuk op het vlak van omgeving en klimaat

Samen een trendbreuk realiseren op het vlak van omgeving en klimaat om te komen tot een kwaliteitsvolle leefomgeving

Lokale besturen spelen een voortrekkersrol en helpen in het tot stand brengen van de noodzakelijke mentaliteits- en gedragswijziging bij burgers en bedrijven.

- De mondiale en Europese klimaatdoelstellingen lokaal vertalen en realiseren, door de CO₂-uitstoot te verminderen en door de gevolgen van felle neerslag, droogte en hitte te temperen of op te lossen.
- De onbebouwde ruimte minder en uiteindelijk niét verder aansnijden, en binnen de bebouwde oppervlakte verweven, verdichten en ontharden met versterking van de ruimtelijke leefkwaliteit.
- Duurzame en slimme mobiliteit, minder louter auto-mobiliteit.
- Kringlopen sluiten. Circulaire economie, evolueren van 'producten bezitten' naar meer gebruik maken van (deel-)diensten, afval gebruiken als grondstof, méer korte ketens.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen binnen het bestuur een **cultuuromslag** realiseren op het vlak van werken aan de klimaatdoelstellingen en die ook extern stimuleren en faciliteren (bij en met burgers, middenveld en bedrijven).
2. We willen ons lokaal **ruimtelijk** en **vergunningbeleid** richten op een ontwikkeling van verdichten en mengen van functies gecombineerd met een verhoogde leefkwaliteit. We willen op intergemeentelijke schaal komen tot bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's.
3. We willen gaandeweg **méer verharde oppervlakten ontharden**, zodat regenwater makkelijker kan insijpelen. We zorgen op die manier ook voor meer **groen** voor een gezonde, prettige leefomgeving en verkoeling bij hitte.
4. We willen inzetten op het STOP-principe in het kader van verkeersveiligheid en een multimodaal vervoersysteem. We stimuleren **deelsystemen voor auto en fiets**. We zetten in op een duurzame mobiliteit door de weginrichting, een sturend (auto- en fiets-)parkeerbeleid, en door mee te werken aan mobiliteitspunten (knooppunten van openbaar vervoer en andere vervoersmodi, met voorzieningen zoals fietsenstalling, brievenbus, automaat, afhaalpunt, ... aanwezig zijn) en aan veilige fietsroutes (fietsstraten, duidelijke bewegwijzering, ...). We benutten technologische mobiliteitsontwikkelingen, open data, apps. We nemen onze voorbeeldrol op door het eigen wagenpark te verkleinen en te vergroenen en denken na over lokale lage-emissie-zones.
5. We willen de **Burgemeestersconvenant 2030** ondertekenen en uitvoeren: ondersteunen of opstarten van initiatieven die de **energetische kwaliteit** van woningen en gebouwen verhogen; hernieuwbare energieprojecten mogelijk maken; voor het eigen grondgebied mee een toekomstvisie uitwerken over groene warmte.
6. We willen de **circulaire economie** toepassen in de eigen aankopen en openbare werken: korte ketens faciliteren in de eigen gemeente; afval zoveel mogelijk hergebruiken of selectief inzamelen (recyclage, compostering); toepassen van het principe 'de vervuiler betaalt'.
7. We willen met deze acties ook inzetten op **luchtkwaliteit** en een gezonde leefomgeving.

6 RUIMTE & INFRASTRUCTUUR

6.1 Cijfergegevens

6.1.1 Bevolkingsdichtheid / bebouwing

De bevolkingsdichtheid voor Eeklo bedraagt in 2023 731 inwoners per km². In 2017 was dit nog 689. De gemiddelde bevolkingsdichtheid in het Vlaamse Gewest ligt in 2023 op 498 inwoners per km². De Belfiuscluster haalt 425 inwoners per km² (cijfers Gemeente-Stadsmonitor Vlaanderen). We merken heel grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten: zo gaat de bevolkingsdichtheid van 68 inwoners per km² in Eeklo Noord Buitengebied naar 7.991 inwoners per km² in Eeklo Centrum.

De bebouwingsgraad van Eeklo bedroeg in 2021 7,8%. Het Vlaamse gewest haalt 5,2%. (cijfers: Statistiek Vlaanderen)

De opdeling van de bebouwde en onbebouwde oppervlakte ziet er in 2021 in Eeklo, de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest als volgt uit (cijfers: Gemeente-Stadsmonitor Vlaanderen):

Bebouwd:

- Eeklo: 64,3% wonen – 22,7% economie – 10,4% welzijn & recreatie – 2,6% rest
- Belfiuscluster: 70,3% wonen – 20,2% economie – 6,4% welzijn & recreatie – 3,1% rest
- Vlaams Gewest: 75,3% wonen – 15,6% economie – 6,5% welzijn & recreatie – 2,6% rest

Onbebouwd:

- Eeklo: 85,6% akker- en grasland – 6,3% bos/boomgaard – 2,3% tuin/park – 0,5% recreatieterreinen – 5,3% andere
- Belfiuscluster: 78,7% akker- en grasland – 10,2% bos/boomgaard – 1,2% tuin/park – 0,4% recreatieterreinen – 9,5% andere
- Vlaams Gewest: 74,7% akker- en grasland – 13,3% bos/boomgaard – 1,5% tuin/park – 0,4% recreatieterreinen – 10,1% andere.

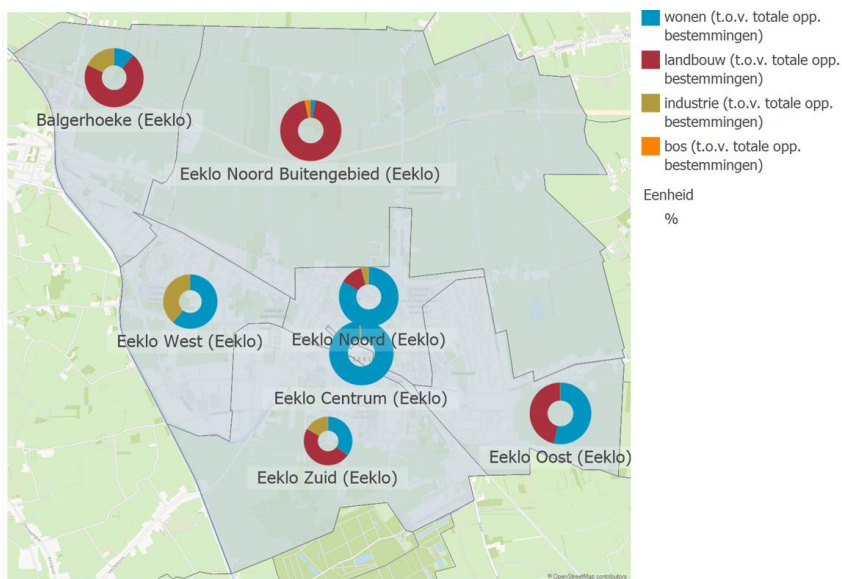
tabel 20 Bestemmingscategorieën – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2022

	Eeklo	Vlaams Gewest	Centrale gemeenten; goed uitgerust
wonen (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	21,1	16,7	12,4
landbouw (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	57,3	57,6	65,1
industrie (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	7,1	3,4	3,9
bos (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	1,2	3,3	1,5

(bron: ruimteboekhouding – provincies.incijfers.be)

Ten opzichte van de totale bestemmingsoppervlakte wordt in Eeklo 21,1% voor wonen gebruikt en 7,1% voor industrie. Dit is een heel andere indeling dan voor de cluster van vergelijkbare centrale gemeenten; goed uitgerust.

grafiek 51 Bestemmingscategorieën – buurten in Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

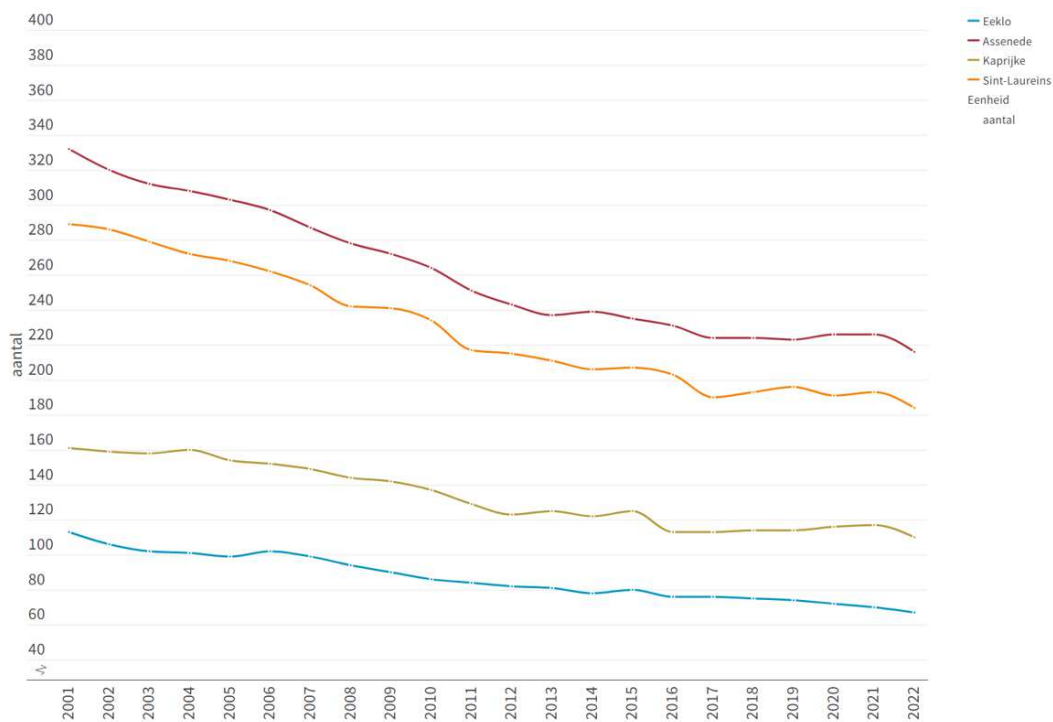
In Eeklo zijn er in 2022 nog 67 landbouwbedrijven van gemiddeld 20,06 ha groot. De tewerkstelling in de landbouw neemt met de jaren lichtjes toe.

tabel 21 Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo – 2021

	Eeklo
Aantal runderen	4.158
Aantal varkens	32.765
Aantal stuks pluimvee	30.249

(bron: Vlaamse Landmaatschappij – Gemeentestatistieken – provincies.incijfers.be)

grafiek 52 Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2022

Bron: Statbel - Landbouwresultaten | provincies.incijfers.be

grafiek 53 Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo – 2017 tot 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
arbeidsplaatsen in landbouw	109	110	129	124	121	124

(bron: RSZ en RSVZ – provincies.incijfers.be)

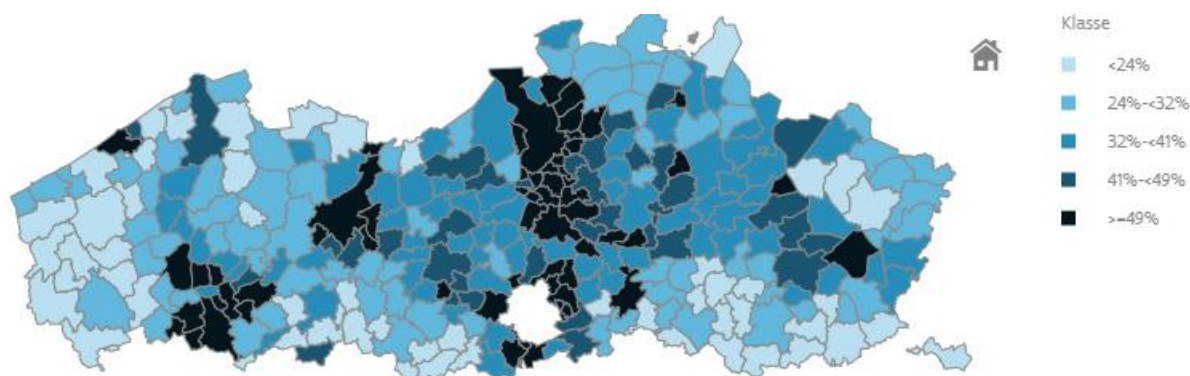
6.1.2 Verharding / ruimtebeslag

Verharding wordt uitgedrukt als de oppervlakte waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-) ondoorlaatbare materialen: in Eeklo staat dit in 2021 op 21%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 15%, de Belfiuscluster scoort 17%.

Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte, ingenomen door onze nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres enz. Parken en tuinen maken hier ook deel van uit. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke.

Eeklo scoort 39% in 2019. In 2016 was dit 38,3%. In Drogenbos, Mortsel, Edegem en Machelen ligt het ruimtebeslag van alle Vlaamse gemeenten het hoogst. Het gaat in die gemeenten telkens om meer dan 80% van het grondgebied. In Zuienkerke ligt het ruimtebeslag met 10% het laagst.

grafiek 54 Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2019

(bron: Departement Omgeving, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

6.2 Interne documenten

6.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

- uitwerken van een **nieuw ruimtelijk beleidsplan** voor Eeklo;
 - implementeren van de **nieuwe wetgeving** (codextrein) inzake ruimtelijke ordening en omgevingsvergunning;
 - realisatie **warmtenet** verder faciliteren;
 - inzetten op **handhaving** via o.m. het in dienst nemen van **gemeenschapswachten**;
 - praktische uitwerking van het **klimaatactieplan** in het kader van ontharding / hittebestendig maken van de stad door verder te werken met voorbeeldprojecten als ontharding van het Scouts- en Van Dammepad, heraanleg van het Wilgenpark, geveltuintjes in de Roze en de Patersstraat ...
- Zo willen we in de toekomst verder werken bij o.m.:

- de concretisering van het beeldkwaliteitsplan via het ontharden en vertuinen van het ceremonieplein op de Markt en het vergroenen van de Boelare tussen N9 en Van Ackerstraat;
- opnemen in bestekken dat straten/pleinen na heraanleg uit minder verharding moeten bestaan: bv. Heldenpark, Geraniumlaan, Elzenbosstraat, Akkerstraat, Jan Frans Willemsplein, Burggravenstraat, Parkplein;
- weghalen overbodige verharding rond het Stadskantoor als voorbeeld op het bedrijventerrein;
- versmallen Kottestraat en Tennisstraat om de groenstructuur tussen de site van het oude zwembad en rond de Oostveldkerk te versterken en herprofilieren Lekestraat conform de conceptstudie Oostveld.

REALISATIE PROJECT HARTWIJK

2019

Realisatie 1ste fase centraal Oeverpark en opmaak verkoopdossiers op basis van opmetingsplannen, schattingsverslagen en kwaliteitsdoelstellingen op vlak van duurzaamheid, architectuur en sociale mix.

2020 > 2024

Realisatie warmtenet en realisatie bouwprojecten

2022

Opstart realisatie 2de fase Oeverpark en opstart verkoopdossiers 2de fase Hartwijk

6.2.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Het versterken van de stadskern met gemengde functies, met aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte en de algemene beeldkwaliteit vormt een essentieel uitgangspunt om tot een goede ruimtelijke ordening te komen.

Om dit te bewerkstelligen is een fusie met buurgemeenten een noodzaak. Het kan immers niet zijn dat er in Eeklo een beleid wordt gevoerd om bv. grotere handelszaken in het centrum te concentreren, dit om het buitengebied te vrijwaren van bebouwing, en dat omliggende gemeenten tussentijds deze zaken langs hun invalswegen toelaten.

In de versterkte kern moeten kwalitatieve woonprojecten worden gerealiseerd en dit voor een mix van verschillende generaties en sociale klassen.

Door nieuwe woonvormen te stimuleren zoals meergeneratiewoningen, meegroeiwoningen, flexi-woningen, gedeeltelijk ondergronds wonen, cohousing ... kan ingespeeld worden op een toekomstige woonbehoefte. Het doordacht en duurzaam renoveren van het bestaande gebouwenpatrimonium binnen de stedelijke kern houdt rekening met mens en milieu. Het renoveren en vernieuwbouwen heeft daarbij voldoende aandacht voor rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie.

Voldoende ruime, architecturale kwaliteitsvolle (BEN)woningen aan en in een groene omgeving, gekoppeld aan veilige fietsinfrastructuren en nabij allerlei diensten, kunnen bewoners stimuleren om in het centrum te blijven wonen.

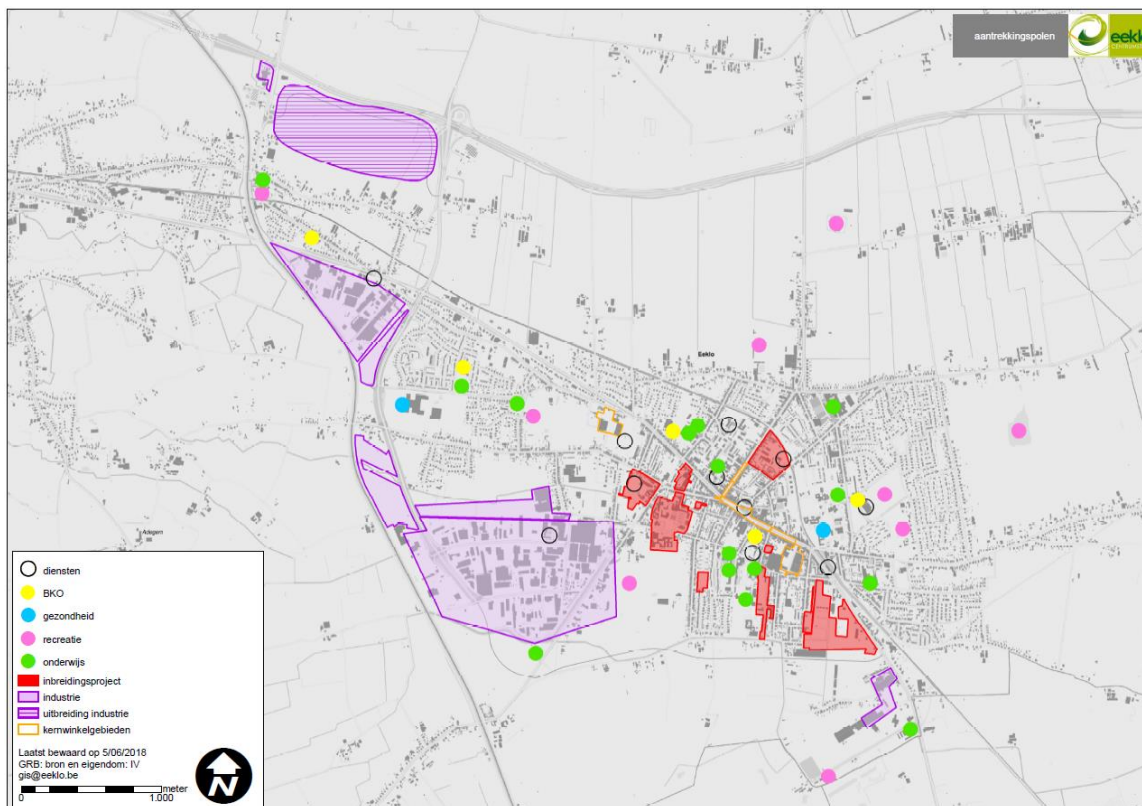
Energie, water en groen dienen hierbij als structurende elementen voor de ontwikkeling van een dynamische klimaatgezonde en -bestendige stad.

Lokale, duurzame voeding en het zichtbaar verkorten van de voedselketen (door vb. stadslandbouw, volks- en daktuinen) versterken het ecologisch en sociaal weefsel binnen de stad. Het functioneel inzetten van deze groenblauwe lobben zorgt bovendien voor een verhoogde biodiversiteit, reductie van hitte-stress en een optimale waterinfiltratie in de stad.

6.3 Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten

(Uit het mobiliteitsplan 2018)

De onderstaande kaart geeft een overzicht van de lopende en geplande ruimtelijke projecten die grote

invloed hebben op verkeer en mobiliteit.

Diensten zijn onder andere stadskantoor, stadhuis, vredegerecht, begraafplaatsen centrum en Balgerhoeke, cultuurcentrum De Herbakker, Kunstacademie, bibliotheek, openbaar vervoersknooppunt, sociaal huis, OCMW, dienstencentrum Zonneheem, recyclagepark, politiezone Meetjesland centrum en het sportpark.

BKO is Buitenschoolse KinderOpvang en zijn gelegen in Balgerhoeke, Zuidmoerstraat, Abdijstraat, Eikelstraat en aan het Sportpark.

Gezondheid is AZ Alma dat gelegen is aan de Ringlaan. Het psychiatrisch centrum Sint-Jan is gelegen in de Oostveldstraat.

Recreatie is de Huysmanhoeve gelegen in Bus; plein Balgerhoeke met petanquebaan, elektrische oplaadpunten en stoomtrein; het provinciaal domein Het Leen en Lange Moeie; de jachthaven aan de Nijverheidskaai; Heldenpark; voetbalterreinen FC Meetjesland, Balgerhoeke en Sportpark.

Scholen. Eeklo kent een grote scholengemeenschap en een kunstacademie.

Inbreidingsprojecten zijn onder andere site Van Damme aan Tieltsesteenweg, Sogeta is gelegen langs Zuidmoerstraat en Gulden Sporenstraat, Broedershof aan de Broeders van Liefdestraat, de site Hartwijk in de Moeie, Sportpark, zorginstelling Dr.Coppens in studie (*dit is ondertussen gerealiseerd*)

Industrie en KMO zone regionale bedrijventerreinen zijn Nieuwendorpe, Nieuwendorpe Zuid, Kunstdal - Kunstberg, Broeken en (toekomstig) Balgerhoeke. Tieltsesteenweg en Pokmoere zijn lokale bedrijventerreinen.

Kernwinkelgebieden. Het kernwinkelgebied in het centrum is te verstaan als klein- en particuliere handel, winkels en ook groothandelszaken. Delhaize, Colruyt en Aldi liggen buiten het kernwinkelgebied.

Op de kaart is duidelijk te zien dat Eeklo een compacte stad is waar de aantrekkingspolen in het centrum liggen en waar toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen zich in het centrum zullen concentreren.

Stadsvernieuwingsprojecten

- aanleg van het doortrekken van de zuidelijke ring R43;
- met het doortrekken van de zuidelijke ring R43 wordt de N9 omgebouwd tot ruggengraat van een kwalitatief leefbare stad: realisatie van de knooppunten aan zuidelijke ring en sanering van de huidige Ringlaan R43; realisatie van de stadspromenade in diverse fases; realisatie van de overgangsgebieden Leopoldlaan; herwaardering van de stationsomgeving is afhankelijk van de bouw van een nieuw stationsgebouw;
- herdefiniëren van het kernwinkelgebied is in 2018 uitgevoerd;
- RUP Boelare – Kerkstraat: de stad Eeklo heeft, naast zeven andere steden en gemeenten, haar medewerking toegezegd aan het project Spazio, dat gesubsidieerd wordt in het kader van de oproep ‘Ondernemingsvriendelijke gemeente’ van het Agentschap Ondernemen en Vlaanderen in Actie. Doel is om het beleid en de dienstverlening van lokale besturen beter af te stemmen op de noden van ondernemingen (*Bron: RUP stedelijk inbreidingsproject Boelare – Kerkstraat, Veneco november 2016*);
- RUP Van Damme – politiesite: de Van Damme site is een plek met een industrieel verleden en bevindt zich tussen de Raverschootstraat in het noorden, Tieltssesteenweg in het (zuid)oosten. Op loopafstand bevindt zich het marktplein. Op een gedeelte van het plangebied is het huidige politiekantoor aanwezig (*Bron: RUP herziening politiezone Van Damme, toelichtingsnota, mei 2017. Studiebureau Sweco*). Dit politiegebouw is ondertussen verkocht;
- Krügeromgeving;
- Hartwijk: de Hartwijk is het vrijgekomen domein van het ziekenhuis AZ Alma dat begin 2017 naar de Ringlaan R43 is verhuisd. Het vrijgekomen domein dat gelegen is tussen Koning Albertstraat en Zuidmoerstraat wordt ingericht als wooninbreiding en kadert in een groter strategisch project Pijkensakker (verkaveling in uitvoering) – Van Damme site en Hartwijk of ecowijk. Eind 2016 werd de projectsubsidie van € 2.500.000 toegewezen voor de realisatie van het centraal oeverpark. Belangrijk hierbij is het opvolgen van de aanbevelingen die in het juryverslag werden geformuleerd.
Het project maakt deel uit van de realisatie van een water-, groen- en fietsas die vanuit de Broeken over Pijkensakker, RUP Van Damme-Politiesite richting Cocquytstraat loopt. Belangrijk is de aankoppeling van de site aan het warmtenet (lopend dossier).

Het doel van het project De Hartwijk is een duurzaam stadsvernieuwingsproject te realiseren met aandacht voor groen, water, autoluwe mobiliteit, fietsers, vernieuwende woonvormen, erfgoed, energie in coproductie met partners.

Het masterplan is opgesteld aan de hand van de duurzaamheidsmeter met als ambitie een ‘very good’ score van 68% te behalen. Deze doelstelling wordt behaald door in te zetten op de hierboven aangehaalde thema’s. Dit project moet kansen krijgen om te groeien, 2028 is dan ook de ontwikkelingshorizon. *Het Oeverpark 1ste fase wordt aangelegd vanaf december 2023.*

- conceptstudie stadsvernieuwingsproject Oostveld – 2018: de wijk Oostveld heeft een groot potentieel en draagt tegelijk heel wat maatschappelijke, ecologische en ruimtelijke uitdagingen in zich: leegstand en veroudering van patrimonium, vergrijzing, klimaatverandering, verouderde wegeninfrastructuur, betaalbaarheid van publieke diensten en infrastructuur... zijn de gekende uitdagingen.

De wegstructuur bestaat vandaag uit 2 belangrijke barrières (N9 en Oostveldstraat) en een verder homogeen netwerk van secundaire wegen zonder duidelijke hiërarchie. De belangrijkste voorwaarden tot een leesbare wegstructuur zijn:

- herprofilering Oostveldstraat van aan zwembad tot N9 i.f.v. leefkwaliteit;
- Lekestraat als ruggengraat voor de wijk doortrekken over de N9 naar de Zuidmoerstraat (historische as);
- downgraden van N9;
- herinrichting Oude Gentweg en Spoorwegstraat om sluikverkeer tegen te gaan

(*Bron: Eindrapport Consultancy-opdracht:conceptbegeleiding stadsvernieuwingsproject “Oostveld”, september 2018, Vito, MOPurbandesign, Oksigen Lab*).

- RUP stedelijke inbreidingsprojecten Sogeta en Broeders van Liefde;
- Project Paterskerk – Markt-Zuid: dit project is gelegen langs N9 midden in het centrum (Markt) van Eeklo. Het is een reuze-bouwblok tussen Markt en College O.-L.-V.-Ten Doorn met waardevolle ruimte binnenin, maar met gesloten en deels dichtgeslibd bouwblok. De noord-zuidverbinding verloopt via smalle straten, met name Collegestraat en Patersstraat. Openbare verlichting en omgevingskwaliteiten worden meegenomen in het concept.
(Bron: Site Paterskerk Eeklo, plusofficearchitects, januari 2018)
Voor deze zone is ondertussen een project uitgewerkt, waarvoor Stedenbeleid subsidie toekende.
De uitvoering hiervan is in opstartfase.

Ondertussen zijn nog een aantal RUP's in opmaak / lopende (stand van zaken zomer 2023):

Herziening Ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Heldenpark:

De aanleiding voor dit RUP kwam er door een geding van de Vlaamse Belastingdienst rond planbaten. In juni 2023 werd dit geding beëindigd en volgde een ontheffing van de planbaten. De noodzaak om het RUP te herzien vervalt bijgevolg. Er wordt een inrichtingsschets voor de voormalige zwembadsite uitgewerkt door de ontwerper op afroep. Vervolgens kan beslist worden over de verkoopprocedure en over de lopende herzieningsprocedure.

Inrichtingsstudie en RUP Leke:

Er wordt een inrichtingsvisie uitgewerkt voor het binnengebied tussen CC De Leke en de Kottenstraat. Veneco heeft een eerste ontwerp van het ontwerpend onderzoek uitgewerkt. Dit dient nog aangevuld te worden met een bomeninventaris die opgemaakt wordt door Woonmaatschappij Meetjesland.

RUP Galgenhof:

Er werd een consensus gevonden rond de ontwikkelingsmogelijkheden voor de site Hubo/Tom&Co, wat toelaat de opmaakprocedure te hernemen. Veneco werd hiertoe aangesteld en de startnota werd voorbereid. Deze wordt in de zomer voorgelegd aan het CBS.

RUP Lilan:

De opmaakprocedure voor de herneming van RUP Lilan werd opgestart. Er werden twee ontwerprondes uitgevoerd binnen een ontwerpend onderzoek naar de bouw mogelijkheden. Het herwerkte voorstel zal voorgelegd worden aan het CBS.

Brownfieldconvenant Textiles d'Eecloo in de Zuidmoerstraat:

De werkzaamheden van het Brownfieldconvenant werden opgestart vanuit de stuurgroep waar Stad Eeklo deel van uitmaakt. De onderzoeken naar de bodemverontreiniging zijn lopende. Bijgevolg is er nog geen duidelijkheid over de impact op het beschermd monument en het aanwezige groen. De werkzaamheden rond een masterplan voor de herontwikkeling is momenteel on hold, tot er meer duidelijkheid is over de te behouden elementen.

RUP Leopoldlaan:

De opmaak van het RUP kent 3 plandoelstellingen: herbestemmen ambachtelijke zones, zonevreedde woningen en zonevreedde bos. Er vonden 2 voorbereidende workshops plaats met het college (maart, april 2023) omtrent de concrete invulling van de plandoelstellingen. Hierna vond een consultatieronde met een aantal eigenaren plaats. De input van al deze momenten zal verwerkt worden in de startnota (najaar 2023).

GRUP 'schrappen reservatiestrook Schipdonkkanaal':

Stad Eeklo maakt deel uit van het planteam omtrent de opmaak van dit GRUP. Door het planteam werd de startnota voor het GRUP 'opheffen reservatiestroken van het Schipdonkkanaal' afgewerkt. De startnota werd op 14/07/2023 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Wooninbreiding – woonuitbreiding

Er is eerder een streven naar wooninbreidingsprojecten dan naar woonuitbreidingsprojecten. Dit wil zeggen dat eerst de beschikbare gronden binnen de bestaande woonkern zullen worden gebruikt. Het

voordeel is dat in het buitengebied het landelijk karakter kan behouden blijven. Bij projecten als wooninbreiding moet rekening gehouden worden met de verplaatsingen en mobiliteit binnen de kern. Het voordeel van een compacte stad is dat de diensten en functies op loop- en fietsafstand zijn. Slimme mobiliteitsschakels worden aangelegd zodat wijken gemakkelijke ontsluitingswegjes hebben voor de zachte weggebruiker.

Anderzijds hebben inbreidingsprojecten hun grenzen, zij mogen geen nieuwe mobiliteitsproblemen veroorzaken. De mobiliteitsafwikkeling wordt met een mobiliteitstoets of mober getoetst.

In de loop van 2023 wordt gewerkt aan een visienota rond verdichting.

Schoolomgeving - schoolstraten

Het uitgangspunt voor schoolomgevingen is voorrang geven aan langzaam verkeer en openbaar vervoer. De bereikbaarheid van de scholen wordt verbeterd door de (bovenlokale) fietsverbindingen te promoten en uit te breiden. Het openbaar vervoer is voor een scholenstad als Eeklo zeer belangrijk. De verkeersveiligheid en leefbaarheid worden vergroot door de installatie van schoolstraten.

Handelsactiviteiten en diensten

Het uitgangspunt is dat handel en diensten in de stadskern dienen te worden geconcentreerd. Gelet op het feit dat Eeklo een centrumstad en inkoopstad is (zie studie EROV), is het economisch noodzakelijk dat de handelszaken bereikbaar zijn en blijven. Voor inwoners van Eeklo wordt te voet of de fiets gepromoot maar als inkoopstad moet er ook rekening gehouden worden met klanten die niet uit Eeklo afkomstig zijn en moet er aandacht zijn voor de leveringen (laden en lossen). De KMO's zullen zich in de nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen. Door de N9 te herwaarderen voorziet men een nieuwe impuls op de ontwikkeling van handels- en dienstenactiviteiten in het centrum.

Het verder ontwikkelen van de industriegebieden:

- PRUP Kunstdal - uitbreiding Kunstberg in 2017 (5 ha);
- PRUP Balgerhoeke;
- RUP Broeken 2018 (opp. 5,5 ha);
- uitbreiding Nieuwendorpe ;
- correcte en eenduidige bewegwijzering naar de industrieterreinen met de nieuwste technologische ontwikkelingen;
- samen met Veneco verder ontwikkelen van bestaande en nieuwe industrieterreinen met aandacht voor afwatering, mobiliteit, groen ...

6.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
geïntegreerde aanpak stedenbouw en stadsontwikkeling	Link ruimte-milieu-klimaat-mobiliteit niet altijd in achterhoofd
Ontharding bepaalde zones	Veel administratieve taken naar lokaal bestuur
Warmtenet in opbouw	Samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd, ...
Burgemeestersconvenant – klimaatplan	Gebrek aan een onthaalbeleid voor omgevingsvragen': dispatchen van de verschillende types vragen en de communicatie daarover
Klimaatadaptatieplan in opmaak	
Volkstuinjes in diverse buurten	
Invoeren van enkele fietsstraten	
Gemeenschapswacht in dienst	

Subsidieprojecten boscompensatie	
Hartwijk als ecowijk uitbouwen	
Beeldkwaliteitsplan	
Nadenken over ruimtelijke invulling via RUP's	
Ontvoogde stad	
Handhavingsambtenaar	
Noord-zuidwerking	
Beperkte openingsuren dienst omgeving: dit is geen zwakte voor de eigen werking – dit zorgt er voor dat tijdens hetzelfde tijdsbestek meer dossiers op een kwalitatievere manier kunnen verwerkt worden. Daarnaast kunnen onze diensten dagelijks via afspraak bezocht worden. De 'sociale loketfunctie' (de wekelijkse klanten) naar de burger toe is verdwenen maar dat is geen kerntaak (<i>dit is ondertussen geëvolueerd naar een systeem op afspraak</i>).	
Korte antwoordtermijn	

6.5 Externe documenten

6.5.1 GECORO – toekomst oefening 2019

AANDACHTSPUNTEN voor het meerjarenplan van de stad en het toekomstig ruimtelijk beleidsplan:

1. Kernversterking en behoud open ruimte

Het versterken van de kern van de stad met gemengde functies, dit met aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte en de algemene beeldkwaliteit is een essentieel uitgangspunt.

Om dit te bewerkstelligen is een fusie met omliggende gemeenten een noodzaak.

Het kan immers niet zijn dat er in Eeklo een beleid wordt gevoerd om bv. grotere winkels in het centrum te concentreren en dat omliggende gemeenten tussentijds deze winkels langs de invalswegen toelaten.

2. Wonen

In de versterkte kern moeten kwalitatieve woonprojecten worden gerealiseerd en dit voor een mix van verschillende generaties en sociale klassen.

Door nieuwe woonvormen te stimuleren zoals meergeneratiewoningen, meegroeiwoningen, flexi-woningen, ondergronds wonen, cohousing ... kan ingespeeld worden op toekomstige woonbehoeften.

Voldoende ruime en architecturale kwaliteitsvolle woningen aan en in het groen kunnen bewoners stimuleren om in het centrum te blijven wonen.

3. Energie en water

Energieneutraliteit, hernieuwbare energie, ontharding en water inzetten als elementen in de publieke ruimte moeten als rode draad door de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling lopen.

6.5.2 Uit: Betonrapport Vlaanderen (2018)

In Vlaanderen verdwijnt elke dag 6 ha open ruimte onder het beton, meer dan in elke andere Europese regio. Dit leidt tot veel fileleed, hoge infrastructuurkosten, ongezonde leefomgeving en versnipperde natuur. Dit leidde tot de BETONSTOP van de Vlaamse regering: geen bijkomende inname meer van landbouwgrond en natuur. De realisatie ligt evenwel op niveau van de lokale besturen.

- Het overtollig aanbod aan bouwgebied in Vlaanderen bedraagt 57.500 ha. Voorstel is om deze te schrappen zodat er geen risico is om ze toch vol te bouwen.
- Verdichten: extra woon- en werkplekken op goed bereikbare plaatsen (creativiteit!). Kernen versterken: voldoende grote schaal voor winkels, verenigingen, horeca, OV
- Start lokaal!

BETONRAPPORT

DETAILFICHE **EEKLO**

OOST-VLAANDEREN • OPP: 3044 HA • INW: 20 708

PLAATS
(OP 308 GEMEENTEN)

VLAAMS
GEMIDDELDE

VERHARDING Woningen, gebouwen, straten, parkings	19%	71	14%
RUIMTEBESLAG Wonen, werken, mobiliteit, recreatie	37%	116	33%
BETONSNELHEID open ruimte per dag verloren tussen 2005 - 2015	156 m²/dag	166	201 m²
LEEFDICHTHEID Inwoners per hectare bebouwing. Hoe hoger de leefdichtheid, hoe efficiënter het ruimtegebruik.	29 inw/ha	52	25 inw/ha
EVOLUTIE LEEFDICHTHEID Met hoeveel inwoners stijgt of daalt de bebouwing per hectare (2005-2015)	-1 inw/ha	187	-1 inw/ha
BESCHIKBARE BOUWGROND Oppervlakte open ruimte bedreigd door betonning	220 ha	109	258 ha

ONTWIKKELINGSKANS A3: Goed gelegen voor verdere ontwikkeling

6.5.3 Uit: Werelddag van de stedenbouw 2018 (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning)

Urban sprawl: verspreide bebouwing, linten en verkavelingen

“Indien we onze ruimte nog verder versnipperen, maakt dat mobiliteit en nutsvoorzieningen erg duur en worden kostbare open ruimte en natuur vernietigd. Nu ingrijpen door te kiezen voor ruimtelijk rendement en kernversterking kan ons de komende jaren en decennia dus heel wat kosten besparen.”

Verspreide bebouwing wordt door ons systeem in stand gehouden: ideaal beeld van een vrijstaande woning dat ook nog gesubsidieerd wordt.

Dit is niet alleen ruimtelijk, maar draait ook om gezondheid, vergrijzing, diversiteit, mobiliteit, klimaat, water, energie,...

“Er is nood aan:

- *sturend ruimtelijk planningsbeleid;*
- *interbestuurlijke programmatorische uitvoering;*
- *aanpassing van fiscale, financiële en juridische instrumenten;*
- *voorkomen = aansnijden van open ruimte stoppen;*
- *genezen = kernversterkend werken;*
- *ontharden.”*

“Taak van de GEMEENTEN

Lokale beleidsplannen of omgevingsplannen moeten volop de kaart trekken van ‘sprawl keren’: open ruimte hard definiëren en beschermen en hiervoor krachtige, kwalitatieve ontwikkelingsperspectieven voorzien, en anderzijds verdichtingsgebieden aanduiden. Dit betekent in de eerste plaats het bevriezen/schrappen van woonuitbreidingsgebieden en overtollig woon- en industriegebied. We mogen het uiteraard ook niet verengen tot generieke kwantitatieve opgaven, we moeten respect opbrengen voor ruimtelijke draagkracht en de eigenheid van de gebieden. Daarvoor is een veel fijngevoeliger analyse nodig ... Rode draad is dat nieuwe verdichtingsoperaties de eigenheid en de leefwereld van bewoners respecteren. Tot slot schuiven we graag het idee naar voor van ‘strategische landbouwgebieden’ waar zonevreemde basisrechten buitenspel kunnen worden gezet.”

6.5.4 Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)

Op basis van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dient een gemeentelijk beleidsplan ruimte opgemaakt te worden. De strategische visie van het BRV:

Strategische doelstelling 1: Verminderen van het bijkomend ruimtebeslag

Het bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag is tegen 2040 teruggedrongen tot 0 hectare. Het verhogen van het ruimtelijk rendement in het bestaand ruimtebeslag is aantrekkelijker dan ruimtelijk uitbreiden.

Strategische doelstelling 2: Europees stedelijk-economische ruimte en energienetwerken

Het versterken van de ruimtelijke ruggengraat gebeurt door bijkomende woongelegenheden en ruimte voor ondernemerschap te ontwikkelen rond aan te duiden strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruggengraat. De woondichtheid op bewandelbare afstand rond het geheel van strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruimtelijke ruggengraat neemt tegen 2050 met 50% toe ten opzichte van 2015. Tegelijk zal het bedrijfsoppervlak op deze locaties jaarlijks stijgen door werk te maken van gemengde ontwikkeling. Vooral locaties met een hoge knooppuntwaarde zijn dé plaats om zo veel mogelijk bijkomende economische activiteiten op te vangen. Een proactief en toekomstgericht aanbodbeheer geeft ondernemers vlot vestigingsmogelijkheden binnen een ruim gamma werklocaties gaande van verweven locaties tot functionele bedrijventerreinen. Hernieuwbare energie krijgt met de invoering van de bestemmingsneutraliteit voldoende (verweven) ruimte om een volledige transitie naar hernieuwbare energie tegen 2050 te realiseren door enerzijds een toename van de productie van hernieuwbare energie en anderzijds door het verhogen van de verbondenheid in het Europees energienetwerk.

Strategische doelstelling 3: Palet van leefomgevingen

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten realiseren een goede inrichting vanuit de kernkwaliteiten voor ruimtelijke ontwikkeling:

1. *Gedeeld en meervoudig gebruik.*
2. *Robuustheid en aanpasbaarheid.*
3. *Herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving.*
4. *Waardering van erfgoed en de karakteristieken van het landschap.*
5. *Biodiversiteit, ecologische samenhang en bodemkwaliteit.*

6. Klimaatbestendigheid.
7. Energetische aspecten.
8. Gezondheid.
9. Inclusief samenleven.
10. Economische vitaliteit.

Strategische doelstelling 4: Wonen en werken nabij huidige en toekomstige collectieve vervoersknopen en voorzieningen

De woondichtheid en het bedrijfsvloeroppervlak zullen op het geheel van plaatsen met een (zeer) goede knooppuntwaarde en een (zeer) goed voorzieningenniveau (beide al dan niet in min of meerdere mate aanwezig) tegen 2050 met minstens 30% zijn gestegen ten opzichte van 2015. Dit gebeurt op maat van elk knooppunt. Er wordt naar gestreefd om tegen 2050 geen substantieel aantal bijkomende woongelegenheden en werkplekken meer te realiseren op te lange verplaatsingstijd van een collectieve vervoersknoop of groep voorzieningen, tenzij dit om duidelijke ruimtelijk rendementsoverwegingen aangewezen is.

Strategische doelstelling 5: Robuuste open ruimte

De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015. De totale bestemde oppervlakte voor de open ruimte bestemmingen zal in 2050 ca. 72,5% van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen. Daarnaast wordt een beleid gevoerd zodat het aandeel landbouwgebied dat niet door de professionele landbouw wordt gebruikt in 2050 is afgenomen ten opzichte van 2015, en zodat in 2050 in de Speciale Beschermingszones alle maatregelen zijn genomen en ingrepen zijn uitgevoerd zodat de gunstige staat van instandhouding is bereikt en waarbij rekening is gehouden met socio-economische factoren. Er geldt een strikt kader voor het hergebruik van voormalige landbouwbedrijfsgebouwen of andere bestaande zonevreemde bebouwing en voor nieuwe zonevreemde ontwikkelingen in de open ruimte.

Strategische doelstelling 6: Netwerk van groenblauwe aders

Na het in kaart brengen van het te realiseren fijnmazig netwerk van groenblauwe aders, is dit netwerk tegen 2050 maximaal ingericht. Dit betekent een substantiële vermeerdering van het aandeel wateroppervlakte en groen in open ruimte en steden en dorpen ten opzichte van 2015. De verhardingsgraad binnen de bestemmingen gedomineerd door ruimtebeslag is tegen 2050 gestabiliseerd en bij voorkeur teruggedrongen ten opzichte van 2015. De verharding neemt na 2050 niet meer toe.

6.5.5 Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)

Waar (ver)bouwen we beter wel, waar niet?

- Recept 1: De knooppuntenkaart als vertrekpunt om kansen te vinden.
- Recept 2: De juiste woningen op de juiste plekken dankzij een woonomgevingsplan.
- Recept 3: Woonuitbreidingsgebieden omvormen tot open ruimte.

Hoe stuur je als gemeente kernversterking aan?

- Recept 4: Breng vraag en aanbod in kaart.
- Recept 5: Start vanuit de identiteit en beeldkwaliteit van je gemeente.
- Recept 6: Hoe dicht is te dicht? Leefkwaliteit als doel.
- Recept 7: Stapelen en schakelen met woningen.
- Recept 8: De tweegezinswoning.
- Recept 9: Collectief bouwen en wonen.
- Recept 10: Binnengebieden ontwikkelen.
- Recept 11: Religieus erfgoed duurzaam inzetten.
- Recept 12: Verdichten van verouderde buurten.
- Recept 13: Ruimtelijke ordening op maat van fietsers.
- Recept 14: Verdichten en vergroenen.
- Recept 15: Ontharden als oplossing voor watertekort en overstromingen.
- Recept 16: Onderhandelen met ontwikkelaars.
- Recept 17: Concurrentiedialoog en marktverkenning.
- Recept 18: Draagvlak zoeken voor verdichting.
- Recept 19: Een internetplatform en social media voor participatie.

Recept 20: Stedenbouwkundige lasten als instrument voor maatschappelijke return.

Recept 21: Eigen gronden of gebouwen strategisch inzetten.

Recept 22: Erfpacht als alternatief voor grondaankoop.

Kernversterking als basis voor duurzame energie

Recept 23: Een warmtezoneringsplan voor warmte zonder olie of gas.

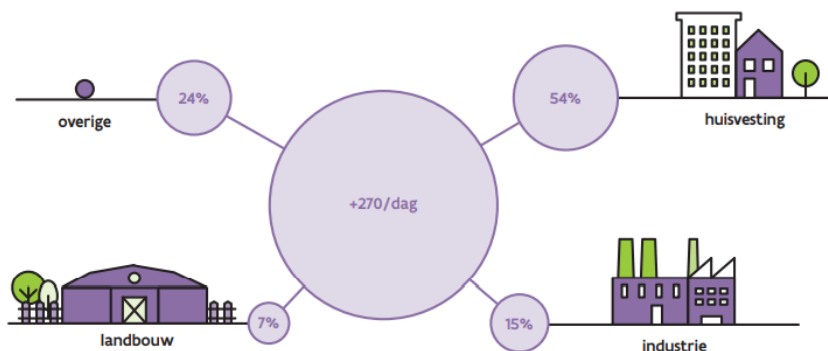
Recept 24: Een stappenplan voor warmtenetten.

Recept 25: Zon en wind voor iedereen dankzij een coöperatieve.

6.5.6 Uit: Ruimterapport Vlaanderen - Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Brussel: Departement Omgeving

Dit rapport vertrekt vanuit een aantal maatschappelijke opgaven waarvoor Vlaanderen staat. De inhoudelijke focus is verbreed vanuit thema's zoals verdichting en ruimtebeslag naar thema's met een ruimere insteek zoals natuurlijk kapitaal en gezondheid. De onderzoekers maakten hierin keuzes, onder meer op basis van de impact van deze opgaven op onze fysieke leefomgeving en op basis van de kennis en data die de afgelopen jaren door middel van onderzoek werd verzameld.

- 10-20% van het landgebruik veranderde tussen 2013 en 2019. Gras- en akkerland blijven dominant in landgebruik, ook al kende grasland een zeer sterke daling.
- Een groot deel van Vlaanderen is verhard en de verharding blijft toenemen. 3/5 van de verharding is niet bebouwd.
- Dagelijks komen er ongeveer 270 gebouwen bij. Iets meer dan de helft daarvan is bedoeld voor wonen, een kwart voor industrie en landbouw

- De kernen groeien in Vlaanderen en de verspreide bebouwing blijft toenemen. Verspreide gebouwen evolueren naar linten, linten evolueren naar kernen.
- De oppervlakte open ruimte neemt nog steeds af. De versnippering gaat nog steeds verder.

De ruimte in Vlaanderen onderging een aantal wijzigingen waardoor de verstedelijking verder toenam in de periode 2013-2019. De oorzaken voor deze verstedelijking zijn onder andere toe te schrijven aan de toename van de bevolking en van de tewerkstelling. Hoe de ruimte in Vlaanderen evolueerde kunnen we meten met verschillende indicatoren:

- Het landgebruik voor de harde functies nam in oppervlakte toe. Vooral de oppervlakte ingenomen door huizen en tuinen (+5.000ha), en in mindere mate ook door transportinfrastructuur steeg. Binnen de zachte landgebruiken merken we grotere verschillen op. Vlaanderen heeft in 2019 meer akkerland (+4.000ha) en minder grasland (-20.000ha), en ook de ruimte voor landbouwgebouwen en -infrastructuur nam toe.
- Het ruimtebeslag groeide met circa 11.000 ha of 2,5%. Dit is gemiddeld 5,1 ha/dag.

- De verhardingsgraad steeg van 14,33% naar 15,40% in 2018.
- Er kwamen jaarlijks circa 100.000 gebouwen bij (270 gebouwen/dag), waardoor het gebouwenbestand met 14% toenam.

Het Ruimterapport Vlaanderen 2021 bestaat uit een aantal hoofdstukken, die niet thematisch zijn zoals in de vorige editie, maar die willen komen tot conclusies voor een **omgevingsdenken**. De verwachte evoluties werden letterlijk overgenomen uit het rapport (cursief), net als de betekenis van die evoluties (blokken in kleur).

INSTRUMENTARIUM

Welke evoluties verwachten we?

Het instrumentarium moet ons in staat stellen om antwoorden te bieden op (nieuwe) ruimtelijke uitdagingen. Daarom is het continu in verandering. De veranderingen tonen zich zowel in nieuwe instrumenten als in aanpassingen van bestaande instrumenten. Dit is nodig opdat bestaande instrumenten geen struikelblok zouden vormen om het beleid tot uitvoering te brengen. Algemeen weerspiegelen de recente wijzigingen een zoektocht naar meer maatwerk en integratie om de complexe realiteit beter te vatten.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Meer samenwerking om beleid in de praktijk te brengen.

Steeds vaker kiest de overheid voor instrumenten die via samenwerking haar beleid in de praktijk brengen: brownfield-convenanten, subsidies, het beleidsplan ruimte, de procedure complexe projecten ... Hiermee komt een deel van de verantwoordelijkheid voor bepaalde keuzes bij andere partijen te liggen: lokale overheden, stakeholders en burgers. Besturen wordt zo meer en meer een wisselwerking tussen publieke en private actoren. Hetzelfde geldt voor instrumenten die inzetten op gedragsverandering en zo handhaving zonder sanctioneren mogelijk maken.

2. Capaciteit als struikelblok voor een strategisch decentraal ruimtelijk beleid.

De afgelopen jaren vond een decentralisatie plaats naar het lokale niveau. Dit leidde tot enkele belangrijke voordelen: het beleid en de beleidskeuze kwamen dichterbij de burger, er kwam meer ruimte voor lokale expertise. Maar deze decentralisatie stoot ook op uitdagingen. Zo stellen we vast dat er vaak onvoldoende capaciteit is voor het uitwerken van strategisch ruimtelijk beleid, wat eveneens leidt tot een minder consequente toepassing en handhaving van de visie in ruimtelijke ordening. Om dit te overstijgen zien we de groei van informatieve en communicatieve instrumenten gericht op lokale besturen. Een sprekend voorbeeld hiervan is de Bouwmeesterscan. Al blijft de populariteit hiervan in de praktijk beperkt.

NATUURLIJK KAPITAAL BESCHERMEN

Welke evoluties verwachten we?

De druk op de open ruimte en het natuurlijk kapitaal in Vlaanderen blijft hoog. De open ruimte in Vlaanderen neemt nog steeds af in oppervlakte. Sommige voorraden staan onder druk door een (dreigend) onevenwicht in vraag en aanbod. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de ontginning van delfstoffen voor de bouwsector of het oppompen van grondwater voor de industriële processen en landbouw. Andere voorraden staan onder druk door het intensieve gebruik. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de bodem die onder andere door de intensifiëring van de landbouw verzuurt. Daarnaast zien we ook dat nieuwe voorraden aangesproken worden, waaronder geothermie om op een duurzame manier in de energiebehoefte te voorzien.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte?

Door het natuurlijk kapitaal met een ruimtelijke bril te bekijken, worden nieuwe, meer duurzame omgangsvormen mogelijk.

1. Duurzaam (her)gebruiken van natuurlijk kapitaal

Ondergronds bevinden zich heel wat hulpbronnen zoals delfstoffen, energiebronnen en watervoorraden. Daarnaast zijn er heel wat functies van de ondergrond die we nu of in de toekomst willen (her)benutten bijvoorbeeld opslagcapaciteit voor warmte, gas of radioactief afval of infiltratiecapaciteit. Omdat sommige boven- en ondergrondse functies elkaar negatief kunnen beïnvloeden of hypothekeren moeten we keuzes maken. Hergebruik van verlaten ruimtes en uitgedoofde of uitgeputte functies zijn daarbij een aandachtspunt. Zo kunnen verlaten ontginningsgebieden kansen bieden voor het ontwikkelen van bijzondere natuur. Of kunnen ze dienen als een opslagplaats voor energie in de vorm van water of warmte, om zo een hernieuwbare energiemix te ondersteunen.

2. Het bodemkapitaal in de open ruimte beschermen

Landbouw is de belangrijkste actor in de open ruimte en de bodem is een belangrijke hulpbron voor deze sector. Heel wat cijfers tonen dat de huidige landbouwactiviteiten de bodem sterk uitputten, terwijl een gezonde bodem net bijdraagt aan een vruchtbare omgeving met een hoge productiviteit. Meer nog, gezonde landbouwbodems leveren een bijdrage aan koolstofopslag en waterbuffering, waarmee ze een mildereffect hebben op de klimaatverandering.

3. Nieuwe vormen van natuurlijk kapitaal zien en aanspreken

Hoewel de grens tussen open ruimte en bebouwde ruimte steeds meer vervaagt, en de open ruimte sterk versnipperd raakt, is er nog veel natuurlijk kapitaal te vinden in de bebouwde ruimte. Tuinen bestrijken grote oppervlaktes, bermen kunnen we zien als groenblauwe verbindingen tussen de open ruimtegebieden, er zijn publieke parken en vijvers of waterlopen. Door deze plekken te versterken kunnen ze een belangrijke rol opnemen in het mildere van de klimaateffecten.

STROMEN VERDUURZAMEN

Welke evoluties verwachten we?

Om stromen te verduurzamen zijn verschillende strategieën mogelijk én nodig. Die strategieën kunnen op hun beurt nieuwe eisen stellen aan hoe we de ruimte inrichten. We onderscheiden er alvast drie die potentieel hebben voor het verduurzamen van stromen én daarbij de link maken met de ruimte.

1. Stromen circulair maken

Het circulair organiseren van stromen is erop gericht om afval en emissies te vermijden en zo ook de inzet van nieuwe grondstoffen zo veel mogelijk te beperken. Onder deze strategie passen initiatieven rond hergebruik en recycling maar ook deelinitiatieven dragen hieraan bij.

2. Stromen lokaal organiseren

Door productie en consumptie dicht bij elkaar te brengen, kan het transport en de negatieve impact ervan op de leefomgeving beperkt worden. Bovendien kan vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden waardoor overschotten en tekorten vermeden kunnen worden.

3. Stromen energiezuiniger maken

Een stroom energiezuiniger maken kan zowel door de energie-efficiëntie te verhogen als door energiearme alternatieven te stimuleren.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

Het duurzaam organiseren van bepaalde stromen stelt nieuwe eisen aan hoe we de ruimte inrichten. Per stroom gaan we kijken wat de ruimtelijke noden en opportuniteiten zijn voor elke mogelijke verduurzamingsstrategie.

1. Minerale grondstoffen

De voorraden grondstoffen zijn beperkt (Hoofdstuk 3). Dit vereist dat we zuinig omgaan met de beschikbare voorraden. Hergebruik en recyclage van bouwmaterialen zorgt dat we die kringloop (gedeeltelijk) kunnen sluiten. Hierdoor ontstaat een ruimtevraag om gebruikte materialen/grondstoffen op te slaan. Het aanbod van gebruikte materialen volgt namelijk niet onmiddellijk de vraag. De meest geschikte locaties houden vooral verband met de transporteerbaarheid van de materialen. Sommige zaken kunnen omwille van de hoge kosten slechts 20-30 km afleggen, andere zaken moeten bij voorkeur over water vervoerd worden. Hoe lokaler we nieuwe grondstoffen kunnen ontginnen, hoe minder transport nodig is. Hierdoor beperken we de kosten, de impact van transport maar ook de ruimtevraag voor het aanleggen van grote stocks.

2. Voedsel

Overal in Vlaanderen ontstaan korteketen initiatieven rond voedsel. Door het meer lokaal organiseren worden transportkilometers beperkt en kan voedselverspilling sterk teruggedrongen worden. Minder verspilling betekent globaal een kleinere ruimtevraag voor productie. Tegelijkertijd zorgt dit ook voor gezondere en meer klimaatverantwoorde voedselpatronen.

3. Mensen en goederen

Mensen en goederen leggen dagelijks heel wat kilometers af. Zo zien we dat wie in een kern woont met een goed voorzieningenaanbod, minder kilometers aflegt dan wie zeer verspreid en ver weg van voorzieningen woont. De impact van die afgelegde kilometers hangt sterk af van de gebruikte vervoersmodus. Is men aangewezen op een eigen wagen dan zal de impact groter zijn dan wanneer men gebruik maakt van openbaar vervoer, fiets of deelsysteem.

Zowel voor het transport van mensen als goederen is de fiets in opmars. Bovendien is er potentieel voor verdere groei indien de infrastructuur voorzien wordt. Naast de fiets stijgt ook de populariteit van deelsystemen en dit vooral in verstedelijkte gebieden. Door autodeelsystemen komt parkeerruimte vrij. Een private wagen staat immers het merendeel van de tijd ergens geparkeerd. En één deelwagen vervangt 4 tot 10 private wagens. Tot slot zorgt ook de elektrificatie van het wagenpark voor een verdere verduurzaming. Maar om echt een omslag te maken is er nood aan veel bijkomende laadpalen. En dit vooral op plaatsen waar men geen eigen oprit heeft.

GEZONDE LEEFOMGEVING WAARBORGEN

Welke evoluties verwachten we?

De druk op onze fysieke leefomgeving is zeer hoog. Dit leidt ertoe dat we worden blootgesteld aan diverse stressoren zoals luchtvervuiling, omgevingslawaai, hittestress ... De mate van blootstelling hangt af van waar iemand woont, werkt en tijd doorbrengt of waar iemands voedsel wordt geproduceerd. Maar in Vlaanderen zijn de verschillen tussen gebieden eerder klein. Dit omwille van de grote versnippering en verstedelijking. Vrijwel iedereen ondergaat dus een te hoge blootstelling aan diverse stressoren, met mogelijk negatieve gezondheidseffecten tot gevolg. Het beperken van de (impact van) hinderaspecten is daarom, in combinatie met gezondheid bevorderende ingrepen, één van de belangrijkste ruimtelijke uitdagingen. Naast de aandacht voor de meetbare blootstelling aan diverse stressoren, komt ook de menselijke waardering van de omgeving steeds meer op de voorgrond. Het gaat dan om de beleving van hinder of de appreciatie van groen in de leefomgeving, en komen we meer en meer op het terrein van de subjectieve kwaliteit.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk gebied?

Door ruimtelijke transformaties kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan gezondheidspreventie door ruimte te ontwikkelen die de schadelijke gezondheidseffecten beperkt en de positieve effecten maximaliseert. Bovendien merken we dat positieve ingrepen een cumulatief effect hebben. Zo zorgt de nabijheid van groen zowel voor een milderend effect op vlak van blootstelling als op vlak van tevredenheid over de leefomgeving. Daarnaast kan ruimtelijk beleid ook een rol spelen binnen curatieve gezondheidszorg, door aandacht te hebben voor aanbod van zorginstellingen of door omgevingen te creëren die herstel en heling bevorderen.

In de ruimtelijke visievorming zagen we de afgelopen jaren de interesse groeien voor het complexe samenspel tussen ruimtegebruik, omgevingskwaliteit, blootstelling aan stressoren en de uiteindelijke gezondheidseffecten. Maar deze thematiek trekt niet enkel de aandacht van professionals, er is ook grote maatschappelijke interesse. Dit toont zich in de vele actiegroepen rond thema's als lawaai, luchtvervuiling en chemische stoffen. Maar ook in het enthousiasme waarmee mensen bijdragen aan Citizen Science projecten zoals Curieuzeneuzen. Dit stelt ons in staat om grondig onderzoek te doen naar het exposoom, of de mate van blootstelling. Maar ook voor de subjectieve waardering van onze leefomgeving is de bijdrage van individuen zeer waardevol. De inzichten die hieruit voort komen, stellen ons in staat om betere keuzes te maken op weg naar kwaliteitsvollere leefomgevingen.

DE BEBOUWDE RUIMTE DUURZAAM TRANSFORMEREN

Welke evoluties verwachten we?

Ondanks de ambitie om het ruimtebeslag terug te dringen, stellen we vast dat er nog steeds nieuwe ruimte wordt aangesneden, vooral voor nieuwe (eengezins)woningen. Maar gelukkig zien we ook inspanningen om de open ruimte te vrijwaren. Zo zorgt een rendementsverhoging door verweving of verdichting ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Dit voorkomt dus rechtstreeks het aansnijden van open ruimte. Daarnaast zien we binnen de bebouwde ruimte transformaties die onrechtstreeks de open ruimte beschermen en versterken. Een energetische opwaardering van gebouwen zorgt bijvoorbeeld voor een daling van de energievraag en dus ook van de mogelijke impact van (hernieuwbare) energieopwekking op onze open ruimte. En het ontharden van wegen, opritten, terrassen, ... zorgt er dan weer voor dat we ook binnen de bebouwde ruimte meer ruimte hebben voor gezonde, waterdoorlatende bodems.

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Rendementsverhoging

Het verdichten of verweven van wonen en werken zorgt ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Tegelijkertijd kan dit zorgen voor een levendige wisselwerking tussen de verschillende functies en gebruikers. Maar het kan ook leiden tot negatieve effecten want niet alle gebouwen, functies en locaties of ruimten zijn geschikt om te verweven. Denk maar aan zwaar industriële activiteiten die enkel thuis horen op een bedrijventerrein. Een duurzame rendementsverhoging, die de open ruimte vrijwaart en een gezonde leefomgeving niet in het gedrang brengt, vraagt dus een voortdurende afweging tussen verschillende aspecten waaronder de wensen en noden van mensen en economische activiteiten, ligging, ruimtelijke kwaliteit, groen en publieke ruimte. Maar als we dit goed doen kunnen er kwaliteitsvolle omgevingen ontstaan die de verschillende noden en wensen verbinden.

2. Energetische opwaardering

De Vlaamse gebouwen hebben, door hun ouderdom, een groot aandeel in broeikasemissies en zijn daarom een belangrijke factor in de strijd tegen de klimaatverandering. Een energetische opwaardering van de bebouwde ruimte kan via drie pistes verlopen: (i) het energieverbruik terugdringen, bijvoorbeeld door te verdichten in kernen; (ii) de energieverliezen reduceren, bijvoorbeeld door energetische renovaties en (iii) hernieuwbare energie opwekken, bijvoorbeeld door zonnepanelen te plaatsen. Ongeacht de piste die gekozen wordt, staat of valt de impact met de schaal waarop de ingrepen gebeuren.

3. Ontharding

Het verharderen van onze oppervlakte heeft ertoe geleid dat regenwater te snel afgevoerd wordt waardoor de bodem uitdroogt. Die droogte vormt een risico voor mens en natuur en dus moet de Vlaamse bodem terug een spons worden. Opnieuw hangt de impact af van de schaal waarop onthardingsingrepen kunnen gebeuren. Gezien transportinfrastructuur een aanzienlijk aandeel heeft in de verharde ruimte is het interessant om te bekijken hoe deze doorlatend kan gemaakt worden zodat de onderliggende bodemfuncties hersteld kunnen worden.

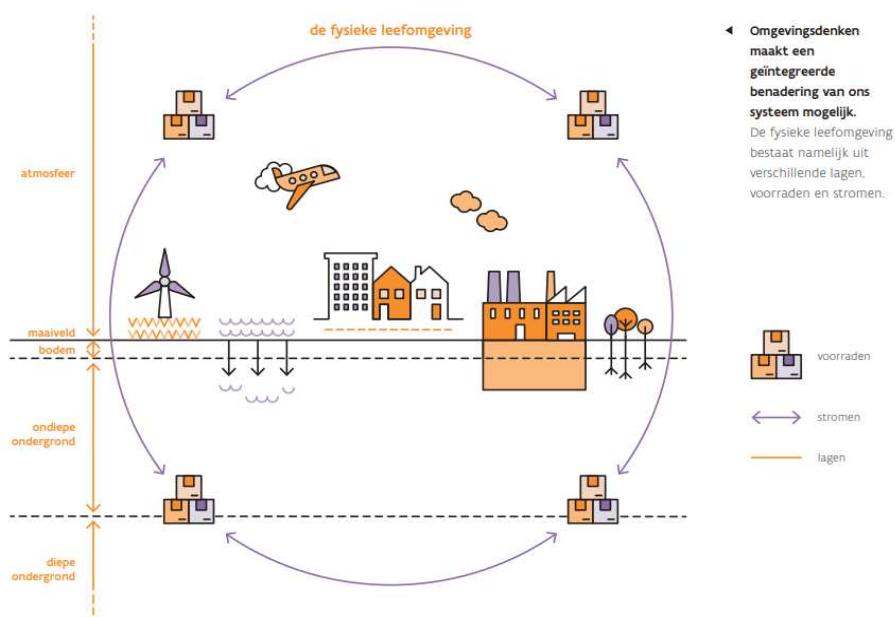
CONCLUSIES VOOR HET OMGEVINGSDENKEN

Welke inzichten voor het omgevingsdenken kregen we?

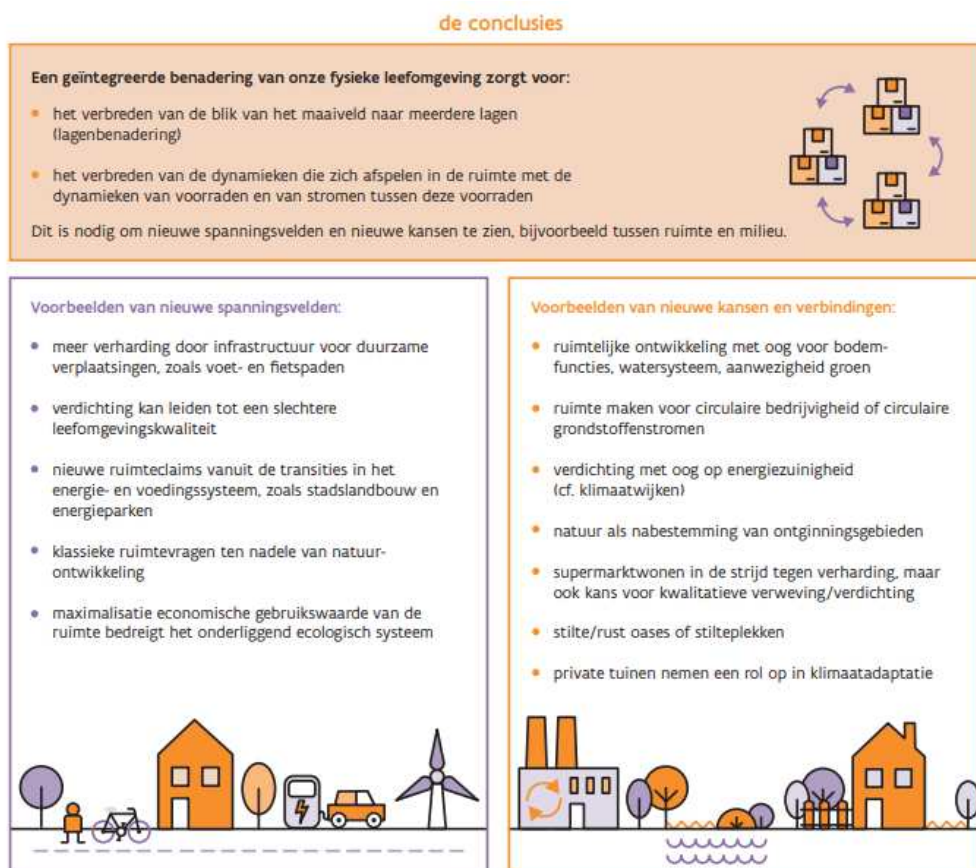
1. Het omgevingsdenken leert ons dat de fysieke leefomgeving veel verschillende dimensies en lagen kent. De lagen zijn een drager van voorraden die we kunnen benutten, als de toestand en kwaliteit van de laag dit toelaat. De lagen stoppen ook niet aan de grenzen van een klassieke ruimtelijke indeling. Zo kunnen grondwaterlagen boven en naast elkaar voorkomen op verschillende dieptes. Door in 3D na te denken over de lagen in onze leefomgeving, creëren we nieuwe indelingen en kunnen we uitdagingen concreter positioneren en beschrijven. Ook wordt duidelijk dat de lagen in relatie staan tot elkaar.

2. Het omgevingsdenken laat ons kijken naar de dynamieken binnen en tussen de verschillende voorraden en stromen. Die dynamieken ontstaan door maatschappelijke activiteiten en natuurlijke processen en bepalen sterk de toestand waarin de voorraden en stromen verkeren. Die toestand, met name de hoeveelheid en de kwaliteit van de voorraden en stromen, is sterk afhankelijk van het tijdstip. Ook evoluties kunnen verschillen en sneller of net trager verlopen. Zo wordt de grondwaterstand sterk beïnvloed door het weer, de infiltratie van neerslag en de onttrekking door de mens; het herstel van de waterlagen neemt langere tijd in beslag.

3. Het omgevingsdenken brengt spanningsvelden maar ook nieuwe oplossingen naar boven. Door met een brede blik te kijken worden bijkomende voorwaarden aan het ruimtegebruik opgelegd. De veelheid aan uitdagingen komen immers samen in beeld. Het omgevingsdenken heeft de rol dat spanningsveld te overstijgen en door de koppeling van vraagstukken nieuwe pistes voor oplossingen te creëren. De opgaven worden immers meer geïntegreerd benaderd (verdichting en de energietransitie worden gekoppeld), de concepten worden verruimd (niet enkel vervuiling, maar ook gedrag en beleving bepalen de gezonde leefomgeving).

grafiek 55 Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken

6.5.7 Uit: Ruimte voor logistiek – VRP in samenwerking met Departement Mobiliteit en Openbare Werken (2022)

*“Een duurzaam stedelijk logistiek beleid draait om het vinden van een balans tussen een betere leefkwaliteit en een vlotte bereikbaarheid en bevoorrading van de stad. Logistiek verkeer bleef vaak onder de radar van politieke en maatschappelijke discussies rond mobiliteit, maar door de groeiende aandacht voor milieu en leefkwaliteit komt ook de stedelijke logistiek in het vizier van het beleid. E-commerce is voor vele overheden dé trigger om beleid te voeren rond de verduurzaming van logistieke stromen in stedelijke regio’s. Heel wat steden hadden tot voor kort nauwelijks een stedelijk logistiek beleid. Als het al bestond, dan was het vooral versnipperd en gericht op de inperking van overlast en het weren van specifieke voertuigen op specifieke plekken: venstertijden, laad- en lostijden en -zones, LEZ’s. Dat beleid volstaat niet langer. Het veranderende logistieke veld vraagt om een meer integrale sturing door de stad. De opdracht voor lokale overheden rond stedelijke logistiek is meervoudig. **De overheid moet een actief beleid voeren en duidelijke keuzes maken over de ambities die ze heeft en de eisen die ze stelt.** Het beleid moet samenwerking en het delen van gegevens activeren, stimuleren en faciliteren. Het moet samen met het lokale bedrijfsleven en de logistieke sector oplossingen op maat uitdenken rond duurzame modi, efficiëntere organisatie, enz. Experimenteren en leren is daarbij aan de orde. Het moet ook op zoek naar de passende ruimte voor logistiek en die verschilt per gebied. Een autoluwe wijk heeft andere kansen en uitdagingen dan een winkelstraat aan een hoofdweg. Het kan gaan om meer ruimte voor transport over water, investeren in logistieke hubs, anders omgaan met laden en lossen, venstertijden en de slimme organisatie van de benodigde laadinfrastructuur. In Vlaanderen ontstond er mede onder impuls van de Green Deal Duurzame Logistiek en het Vlaams Instituut voor Logistiek een hele dynamiek in lastmilelogistiek tussen publieke partners en privépartners in de (centrum)steden. Zo ontstaat stilaan een heel ecosysteem van private actoren (pakketdiensten, fietskoeriers, cityhubs,...) die samen met lokale overheden en handelaren de goederenstromen aan het verduurzamen zijn. Een project zoals R!SULT bewijst dat daaruit geïntegreerde logistieke oplossingen voor stadsbeleving kunnen ontstaan. ...”*

6.5.8 Uit: Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)

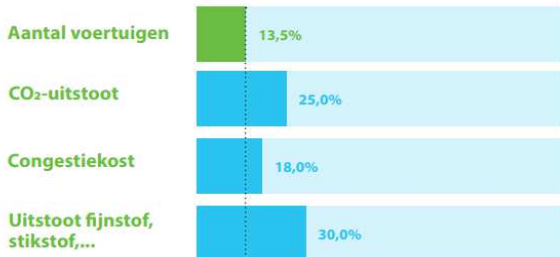
Wat is stedelijke logistiek?

Alle goederenvervoer met oorsprong of bestemming in de stad, zowel van of naar de ondernemers en publieke instellingen als naar de consument. Naast transport zijn ook andere logistieke activiteiten belangrijk, zoals laden, lossen, consolideren en toegevoegde waarde activiteiten.

Stadslogistiek veroorzaakt ...

Last mile transport - externe effecten

Bron: Verlinde, 2020

Bron: CE Delft

Compenseren?

Indien we dat willen compenseren moeten we ieder jaar ongeveer de oppervlakte van de provincie Waals-Brabant in bos erbij planten.

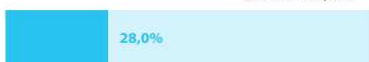
Bron: VIL

Last mile

Last mile is verantwoordelijk voor 28% van alle transportkosten van een product

Bron: Verlinde, 2020

3 belangrijkste sectoren binnen een stadscentrum

Bron: Topsector Logistiek

12% CO₂

25% CO₂

25% CO₂

Wat is de Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek?

Stedelijke logistiek heeft een buitenproportionele impact op de leefbaarheid van de stad. Om deze impact te verminderen en de transitie naar duurzame stedelijke logistiek in te zetten, kwamen verschillende organisaties samen. In 2019 werd de Vlaamse Green Deal opgericht.

Wat is een Green Deal?

Een Green Deal is een instrument van de Vlaamse overheid (departement Omgeving) om een 'groen project' te realiseren. Deelnemende bedrijven, overheden en organisaties gaan een inspanningsverbintenis aan en zetten concrete acties op die bijdragen aan het doel van de Green Deal. In dit geval: het bevorderen van het efficiënt en emissievrij belevaren van steden. De acties binnen de Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek hebben minstens een van de volgende vier meetbare doelen:

- ▶ Voertuigkilometers **vermijden**.
- ▶ Niet of moeilijk te vermijden kilometers **verschuiven** naar een milieuvriendelijker transportmiddel of tijdstip.
- ▶ Niet of moeilijk te verschuiven kilometers te **verschon**en via zero-emissie voertuigen.
- ▶ Actoren **verbinden** rond duurzame stedelijke logistiek.

Tips voor lokale besturen:

Bouw interne expertise op

Maak interne middelen vrij om voldoende en deskundig personeel te laten werken op dit thema.

Spreek ambitie uit

Formuleer een heldere visie, ontwikkel een roadmap en denk na over flankerend beleid.

Wees transparant naar de stakeholders, zodat zij deze ambitie mee kunnen realiseren en uitdragen.

Dialoog staat centraal

Breng alle relevante stakeholders voor jouw stad of gemeente in kaart en bij elkaar. Ga de dialoog aan en detecteer gelijkgezinden.

Experimenteer met piloten

Start pilootprojecten op met logistieke spelers op jouw grondgebied. Leer uit deze ervaringen en pas het (geplande) beleid daarop aan.

Eigen vloot eerst

Geef het goede voorbeeld en start met de vergroening en verduurzaming van de eigen logistieke vloot.

Publieke aanbestedingen als aanjager

Neem duurzame beleving op in alle bestekken voor leveringen aan de gemeente of stad. Werk samen met onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, e.d. en creëer volume voor duurzame transporteurs.

Wees toegankelijk voor vragen

Zorg voor een deskundig aanspreekpunt voor alle professionals met prangende vragen rond dit thema.

Vertrouw op kennis

Het warm water is al uitgevonden. Werk samen met kennisinstellingen om de impact van acties en beleid te monitoren.

Ondersteun initiatieven op jouw grondgebied

Voorzie tijdelijke financiële ondersteuning voor logistieke spelers die innovatieve oplossingen willen lanceren.

Deel ervaringen

Neem deel aan ervaringsuitwisselingen met andere steden en gemeenten en stem jullie progressief beleid met elkaar af.

6.5.9 Beleidsplan Ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)

De Provincieraad van Oost-Vlaanderen van 6 september 2023 besliste om de voorlopige vaststelling van het ontwerp van het beleidsplan 'Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050' in te trekken: *"Die beslissing kwam er op basis van de informele en formele reacties, waaruit werd geconcludeerd dat het ontwerp onvoldoende wordt gedragen.*

Een beleidsplan blijkt vooruit en schetst hoe een bestuur in de toekomst wil omspringen met de schaarse ruimte. De termijn van 90 dagen waarbinnen burgers, adviesinstanties, besturen, middenveldorganisaties ... zich konden uitspreken over het provinciaal beleidsplan voor Oost-Vlaanderen liep af op 19 juli 2023.

Op basis van de principes uit het voorontwerp zal worden gewerkt aan een nieuw ontwerp van het beleidsplan. De reacties en adviezen uit het afgelopen openbaar onderzoek zullen daarbij een belangrijke informatiebron vormen. Er zal bovendien voldoende tijd worden uitgetrokken voor een nieuw overleg- en inspraaktraject.

De Provincie zal de autonomie van de gemeentebesturen voldoende ruimte geven, ontwikkelingskansen voor het platteland blijven bieden en voldoende duidelijkheid scheppen over het toekomstig bovenlokaal ruimtelijk beleid.”

6.5.10 Uit: Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)

“Stadsontwikkeling is meer dan het ontwikkelen op stadgrond. Het is stad ontwikkelen: bijkomende ruimte maken om de stad in al haar facetten volwaardig te laten groeien. Stad ontwikkelen omvat naast het bouwen van woningen dus ook de inrichting en het programmeren van de publieke ruimte, het aanleggen van infrastructuur en het realiseren van voorzieningen voor de bewoners en gebruikers van de stad. Stad ontwikkelen gaat ook over het inschakelen van al het potentiële vastgoed om stad te maken: zowel commercieel vastgoed (in privaat eigendom) als maatschappelijk vastgoed (in publiek eigendom). Ten slotte betekent stad ontwikkelen ook het koppelen van overheidssturing aan economische marktdynamiek en burgerinitiatief.”

6.5.11 Uit: Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) - 2023

“Het uitzicht en het karakter van steden en gemeenten werden doorheen de geschiedenis gevormd door de bouwende mens. Of een dorpsplein gezellig is, een boulevard aantrekkelijk of een woonwijk levendig, hangt af van de ontwerpkeuzes die zowel door publieke als door private actoren gemaakt worden. Een bouwproject staat dus nooit op zichzelf, maar draagt bij tot een geheel: het dorp, de wijk of de stad. Daarom is een privaat bouwinitiatief ook altijd een zaak van publiek belang. Lokale omgevingsambtenaren hebben de opdracht om vergunningsaanvragen te beoordelen en spelen op die manier een rol in de kwaliteitsvorming van onze leefomgeving.”

Op vraag van een aantal steden en experts dachten de VRP, Team Vlaams Bouwmeester en UHasselt in het najaar van 2022 samen met gemeentelijke omgevingsambtenaren uit 11 centrumsteden in een lerend netwerk over deze thematiek na. Dit leidde tot bovenstaande publicatie.

Er kwamen 5 lessen uit voor lokale besturen:

- Een open start leidt vaker tot een efficiënte samenwerking.
- Een goed doordachte en transparante procesarchitectuur leidt tot een betere verstandhouding.
- Betrek omwonenden vanuit een breed maatschappelijk perspectief.
- Werk lokaal aan kwaliteitskaders (en communiceer daarover).
- Pingpong tussen rekenen en tekenen.

6.5.12 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 4 – Omgeving, ruimte en leefmilieu eisen een volwaardige plek

Meer dan ooit is de kwaliteit van de leefomgeving een thema. Klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffenschaarste,... Hoewel veel van deze uitdagingen zich op een mondiaal niveau situeren, is de rol van lokale besturen essentieel. Steeds meer mensen zien in dat het anders moet. Een gemeente is het best geplaatst om dit besef om te zetten naar lokale beleidsinitiatieven. Dit betekent uiteraard niet dat lokale besturen de enige overheid zijn die hierin verantwoordelijkheid draagt. Er is nood aan een coalitie van verschillende bestuursniveaus, partners uit de privé en kennisinstellingen en burgers om de uitdagingen op het vlak van klimaat en energie aan te gaan. Bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's kunnen het lokale beleid ondersteunen.

In Vlaanderen neemt de druk op de reeds schaarse ruimte steeds toe. Verdichting is daarbij een mogelijk antwoord, op voorwaarde dat dit op een kwalitatieve manier gebeurt, zowel in bouwwijze/architecturaal, als met aandacht voor het samenleven. Er liggen ook nog heel wat kansen in het multifunctioneel gebruik van ruimtes en gebouwen. Jarenlang zette de stadsplanning in Vlaanderen de auto centraal, nu moet de mens centraal staan: hij heeft nood aan een kwaliteitsvolle publieke ruimte die hem uitnodigt om te wandelen, fietsen, spelen en wonen.

Ook op het vlak van klimaatverandering en energietransitie kunnen de natiestaten niet alléén die de gepaste oplossing aanbieden. Lokale overheden staan klaar, om met de steun van andere overheden, gepaste oplossingen uit te werken.

Ruimte

- Druk op de schaarse ruimte, verdichting als uitdaging
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit,...

Mobiliteit

- Automobilititeit verstikt de wegen en de woonomgevingen
- Nieuwe wegen worden ingeslagen

Leefmilieu en -omgeving

- Klimaat en biodiversiteit onder druk
- Energietransitie, van fossiele naar andere brandstoffen
- Leefkwaliteit wint aan belang

STRATEGISCH DOSSIER 6 – Een kwaliteitsvolle leefomgeving door een trendbreuk op het vlak van omgeving en klimaat

Samen een trendbreuk realiseren op het vlak van omgeving en klimaat om te komen tot een kwaliteitsvolle leefomgeving

Lokale besturen spelen een voortrekkersrol en helpen in het tot stand brengen van de noodzakelijke mentaliteits- en gedragswijziging bij burgers en bedrijven.

- De mondiale en Europese klimaatdoelstellingen lokaal vertalen en realiseren, door de CO₂-uitstoot te verminderen en door de gevolgen van felle neerslag, droogte en hitte te temperen of op te lossen.
- De onbebouwde ruimte minder en uiteindelijk niét verder aansnijden, en binnen de bebouwde oppervlakte verweven, verdichten en ontharden met versterking van de ruimtelijke leefkwaliteit.
- Duurzame en slimme mobilititeit, minder louter auto-mobilititeit.
- Kringlopen sluiten. Circulaire economie, evolueren van 'producten bezitten' naar meer gebruik maken van (deel-)diensten, afval gebruiken als grondstof, méer korte ketens.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen binnen het bestuur een **cultuuromslag** realiseren op het vlak van werken aan de klimaatdoelstellingen en die ook extern stimuleren en faciliteren (bij en met burgers, middenveld en bedrijven).
2. We willen ons lokaal **ruimtelijk** en **vergunningbeleid** richten op een ontwikkeling van verdichten en mengen van functies gecombineerd met een verhoogde leefkwaliteit. We willen op intergemeentelijke schaal komen tot bovenlokale en geïntegreerde gebiedsprogramma's.
3. We willen gaandeweg **méer verharde oppervlakten ontharden**, zodat regenwater makkelijker kan insijpelen. We zorgen op die manier ook voor meer **groen** voor een gezonde, prettige leefomgeving en verkoeling bij hitte.
4. We willen inzetten op het STOP-principe in het kader van verkeersveiligheid en een multimodaal vervoersysteem. We stimuleren **deelsystemen voor auto en fiets**. We zetten in op een duurzame mobiliteit door de weginrichting, een sturend (auto- en fiets-)parkeerbeleid, en door mee te werken aan mobiliteitspunten (knooppunten van openbaar vervoer en andere vervoersmodi, met voorzieningen zoals fietsenstalling, brievenbus, automaat, afhaalpunt,... aanwezig zijn) en aan veilige fietsroutes (fietsstraten, duidelijke bewegwijzering, ...). We benutten technologische mobiliteitsontwikkelingen, open data, apps. We nemen onze voorbeeldrol op door het eigen wagenpark te verkleinen en te vergroenen en denken na over lokale lage-emissie-zones.
5. We willen de **Burgemeestersconvenant 2030** ondertekenen en uitvoeren: ondersteunen of opstarten van initiatieven die de **energetische kwaliteit** van woningen en gebouwen verhogen; hernieuwbare energieprojecten mogelijk maken; voor het eigen grondgebied mee een toekomstvisie uitwerken over groene warmte.
6. We willen de **circulaire economie** toepassen in de eigen aankopen en openbare werken: korte ketens faciliteren in de eigen gemeente; afval zoveel mogelijk hergebruiken of selectief inzamelen (recyclage, compostering); toepassen van het principe 'de vervuiler betaalt'.
7. We willen met deze acties ook inzetten op **luchtkwaliteit** en een gezonde leefomgeving.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We willen een Vlaams **moratorium** op het ontwikkelen van **manifest slecht gelegen**, niet ontwikkelde woon- en woonreservegebieden (waterziek, excentrisch ...) met betekenisvolle financiële compensatie door Vlaanderen. We vragen Vlaanderen ook voor de gemeenten budgetneutrale instrumenten waarmee zij effectief lokaal kunnen werken aan verdichting met kwaliteitsvolle leefomgeving. (FICHE 35)
2. We willen dat de centrale overheden voluit de mogelijkheden creëren om **lokale hernieuwbare energie** mogelijk te maken en eigen gemeentelijke keuzes hierin te maken (zonne-delen, gradaties in participatie bij windprojecten). (FICHE 36)
3. **Geef het lokale bestuur de mogelijkheden om ook aan de context van de school (en omgeving) te werken.** Onderwijs en de lokale buurt zijn nauw verweven. Er moet niet alleen aandacht zijn voor het schoolgebouw maar ook voor de context ervan. Als een verkaveling wordt ingepland, dan hoort daar ook ruimte bij voor openbare dienstverlening, bv. onderwijs, bij. Tegelijk staat de school niet alleen. Als er bijkomende ruimte komt voor onderwijs, dan kunnen misschien andere publieke behoeften daar ook een plek vinden (bv. wonen). Het is aan het lokale bestuur om de concrete verwachtingen te formuleren en te helpen realiseren. Ook moeten gemeenten kunnen wegen op een veilige en duurzame mobiliteit rond nieuwe scholenbouwprojecten.
4. We willen dat er een **Vlaamse gebiedsdekking** van Bluebike-deelfietsystemen komt voor voor- en natransport bij vervoersknooppunten. In een reeks stations en knooppunten met veel fietspotentieel zijn deze reeds aanwezig. Nu moet een stap verder worden gezet. (FICHE 37)
5. We willen dat gemeenten **meer impact hebben op de lokale verkeersveiligheid.** Gemeenten moeten inspraak hebben over de verkeersveiligheid op de gewestwegen in hun grondgebied. We vragen ook van de federale en Vlaamse overheid een groter gemeentelijk aandeel uit het verkeersveiligheidsfonds. We vragen bij de verdeling van dit fonds een groter gewicht voor criteria die de handhaving van de verkeersveiligheid in de gemeente stimuleren.
6. We willen dat stimuli voor **individueel autogebruik**, in het bijzonder van salariswagens, fiscaal en ook op andere manieren geheroriënteerd worden, en dat personen- en goederentransport gestuurd wordt naar niet-fossiele of tijdelijk milieuvriendelijker energiebronnen voor zover die alternatieven beschikbaar komen.
7. We willen extra investeringen in de aanwezigheid en de frequentie van **openbaar vervoer**, met name waar de gemeenten dat in de vervoerregio's beargumenteerd en vraaggericht gezamenlijk vragen. (FICHE 38)
8. We vragen van de Vlaamse overheid het infrastructureel verzekeren van de fietsveiligheid aan kruispunten met gewestwegen, alsook het verbreden van de op gemeenten gerichte financiële stimulansen voor **fietsinfrastructuur** naar méér dan fietspaden (bv. fietsveiligheid op routes met gemengd verkeer, fietsparkeervoorzieningen aan knooppunten,...) (FICHE 39)
9. Bij de planning en financiering van **investeringen** in werken die de publieke ruimte raken (wegen, riolen, leidingen ...) willen we systematischer onderlinge **afstemming** en integratie, met een bepalende **regierol** voor de gemeente, en voor de vervoerregio voor keuzes met bovenlokale impact. (FICHE 40)
10. We willen dat de **regierol** van gemeenten en hun verenigingen wordt bevestigd in de organisatie van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval: zij bepalen wie wanneer en hoe huishoudelijk afval mag inzamelen op hun grondgebied. Afvalbeheer is een dienst van algemeen belang. We vragen de gemeenten zowel structureel, inhoudelijk als financieel te steunen. (FICHE 41)
11. We willen dat **producenten volledig verantwoordelijk** zijn voor hun producten eens deze bij het afval belanden. Dit stimuleert ecodesign en een efficiënter gebruik van grondstoffen. Bovendien vragen we dat de inkomsten uit de federale taks op wegwerpverpakkingen wordt ingezet voor de financiering van de kosten van lokale besturen voor het opruimen van verpakkingsafval in zwerfvuil (FICHE 42).
12. We willen dat de Vlaamse **afvalverbrandingscapaciteit** optimaal **afgestemd** blijft op de **hoeveelheid huishoudelijk restafval** (niet teveel, niet te weinig), door bijvoorbeeld het beperkt houden van het aantal vergunningen voor afvalverbrandingsovens. Ook vragen we om economische dumping van Vlaams afval naar ons omringende landen te vermijden. (FICHE 43)

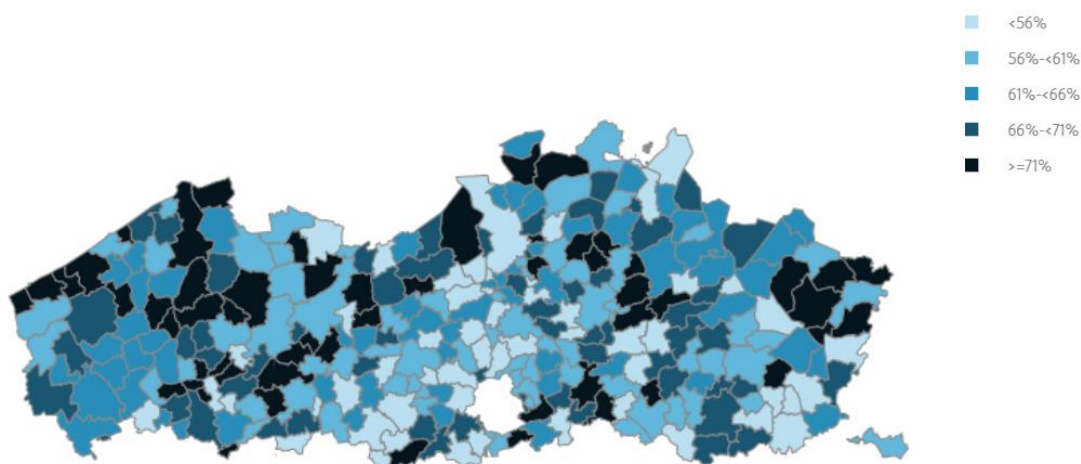
7 OVERHEID

7.1 Cijfergegevens

7.1.1 Info aan en consultatie van inwoners

60% van de Eeklonaren voelt zich in 2020 voldoende geïnformeerd over nieuwe ingrepen (dit was in 2017 nog 67%). Dit is een middelmatige score. Het Vlaamse gemiddelde is 62%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen hier 63%.

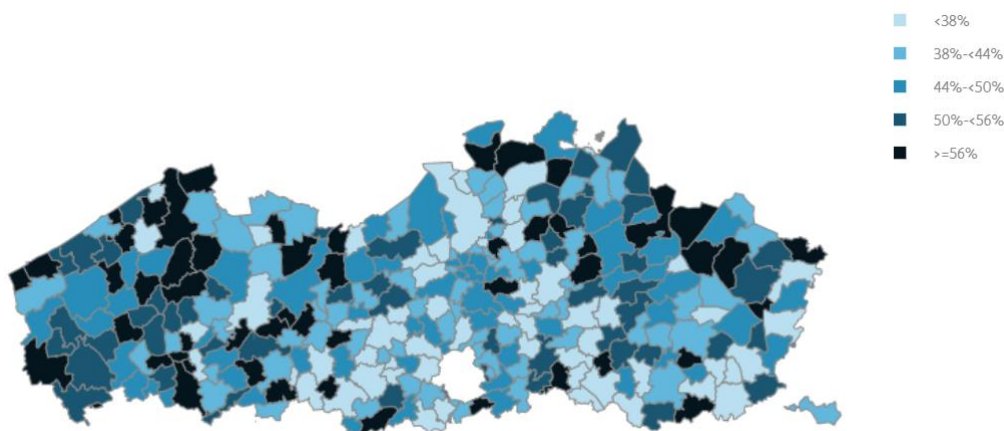
grafiek 56 *Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Slechts 35% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende inspanningen gebeuren om bewoners bij veranderingen te betrekken (t.o.v. 41% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 45%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaan hier van 48 naar 44%.

grafiek 57 *Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

tabel 22 Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2020

tevreden over	info over activiteiten	info over voorzieningen	info over beslissingen bestuur	communicatie	hoe gemeente met vragen omspringt	
	2020	2020	2020	2020	2017	2020
Eeklo	71%	66%	44%	45%	39%	36%
gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo	79%	69%	46%	56%	48%	46%
Vlaams gemiddelde	76%	68%	45%	56%	46%	47%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

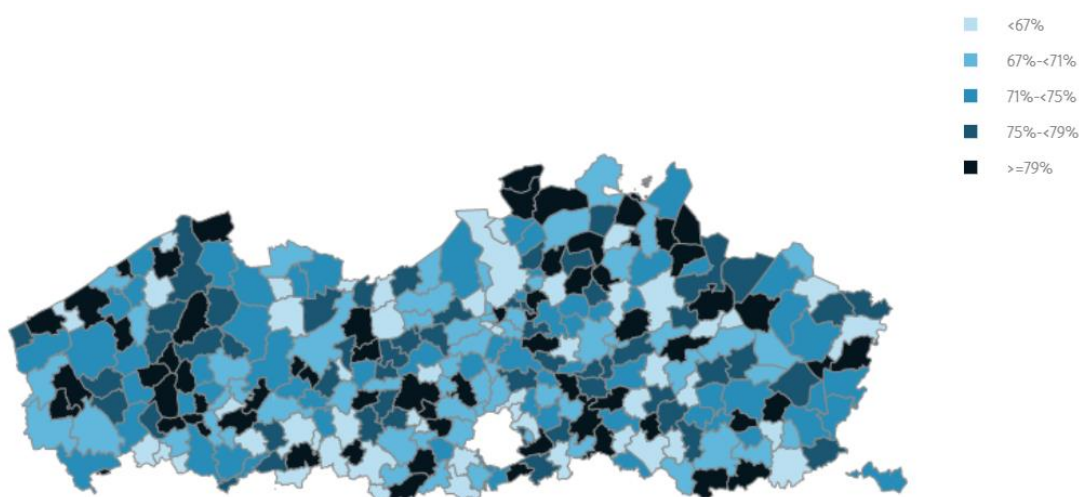
7.1.2 Tevredenheid over dienstverlening

Eeklo geeft in 2020 een tevredenheidspercentage van 62% voor loketvoorzieningen (komt van 73% in 2017) en 57% voor digitale dienstverlening (komt van 60%). Het Vlaamse gemiddelde is respectievelijk 72 en 69%. De tevredenheid in Eeklo ligt dus gevoelig lager.

Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaan voor tevredenheid over loketvoorzieningen van 79 naar 73%. Corona kan aan de oorzaak liggen van deze evolutie omdat loketten vaak beperkt open waren.

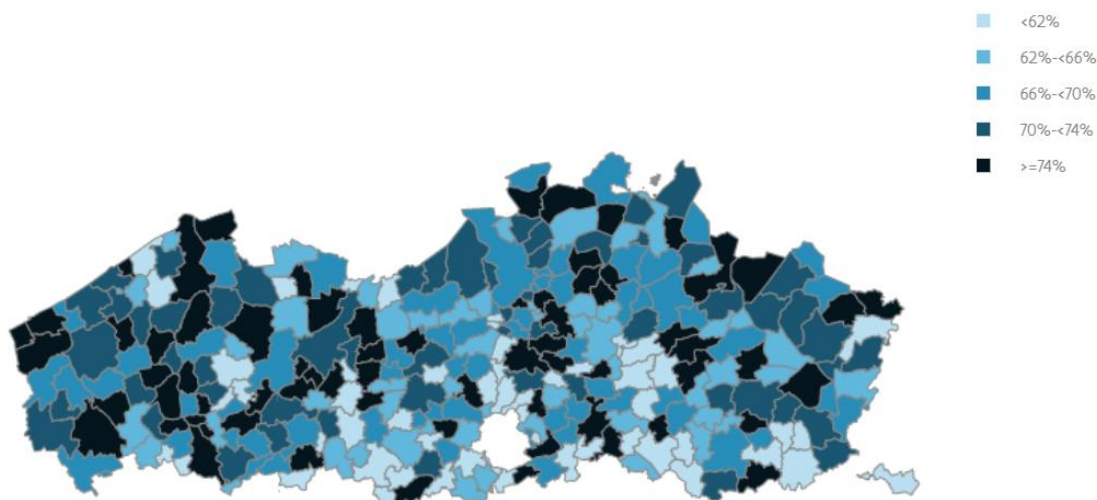
Voor de digitale dienstverlening gaan gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo van 67 naar 69%. De lage score in Eeklo kan te maken hebben met de verouderde website. Die werd volledig vernieuwd in maart 2021, dus enkele maanden na de burgerbevraging.

grafiek 58 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

grafiek 59 Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Bekijken we de diverse instanties waarvoor er VEEL vertrouwen is, dan zien we in 2020 in Eeklo dat 26% van de inwoners veel vertrouwen heeft in het eigen gemeentebestuur (dit is een lage score, maar is wel 2 procentpunten gestegen sedert 2017). Die score daalt naar gelang het bestuursniveau verder verwijderd is: 18% voor de Vlaamse overheid, 12% voor de federale overheid. Voor Europese overheid ligt het vertrouwen dan weer op 15%. Het vertrouwen in de politie ligt veel hoger, namelijk op 52% (komt van 42% in 2017).

De Vlaamse gemiddelden liggen op 34% voor het gemeentebestuur, 16% voor de Vlaamse overheid, 11% voor de federale, 16% voor de Europese overheid en 47% voor de politie.

Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen respectievelijk 32%, 16%, 9%, 14% en 47%.

Volgens de Statistiek-Vlaanderenbevraging in het voorjaar van 2022 bleek de tevredenheid over het beleid bij de bevolking van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder hoger bij de lagere bestuursniveaus. De gemiddelde tevredenheid van de bevolking over het beleid lag op een schaal van 0 (heel ontevreden) tot 10 (heel tevreden) in 2022 op 5,6 bij de lokale overheid, op 5,2 bij de provinciale overheid, op 4,8 bij de Vlaamse overheid en op 4,4 bij de federale overheid. De tevredenheid met de Europese overheid lag gemiddeld op 4,6.

In vergelijking met het voorjaar van 2021 nam de gemiddelde tevredenheid met het beleid af op nagenoeg alle bestuursniveaus. Enkel bij de Europese overheid was dat niet het geval.

(De Statistiek Vlaanderen-bevraging wordt verschillende keren per jaar afgenomen bij een staal van 6.000 inwoners van het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder en wordt gebruikt als bron voor een aantal Vlaamse openbare statistieken.)

In de Buurtenmonitorbevraging van begin 2022 blijkt dat 56,1% van de respondenten het eerder of helemaal eens is met de stelling 'ik krijg voldoende informatie over de activiteiten in mijn buurt'. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren, maar er zijn geen significante verschillen tussen de buurten.

Slechts 21,4% van de respondenten is het eerder of helemaal eens met de stelling 'ik ben tevreden over de manier waarop het bestuur met mijn vragen/klachten/verlangens omspringt'. Een groot percentage respondenten heeft geen mening over deze stelling. 4 buurten hebben een negatieve score. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren.

Binnen de buurten zijn de respondenten in Eeklo Zuid en Balgerhoeke significant minder tevreden over de betrokkenheid van het gemeentebestuur dan de respondenten op het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum lijkt van alle buurten de grootste tevredenheid te tonen.

De score op 'tevredenheid over de loketvoorzieningen' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo West. De 'tevredenheid over de digitale dienstverlening' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid. 70,9% van de respondenten is eerder of zeer tevreden over de loketvoorzieningen van de gemeente. Respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo West geven de hoogste score.

54,3% van de respondenten is eerder of helemaal tevreden over de digitale dienstverlening van de stad. De tevredenheid is het grootst bij de respondenten in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid.

Voor 10,5% van de respondenten is het zeer duidelijk en voor 39% eerder duidelijk hoe de digitale dienstverlening van de stad werkt. Voor ongeveer 10,5% is dit eerder of zeer onduidelijk. Een kwart maakte nog geen gebruik van de digitale dienstverlening.

7.1.3 Kencijfers eigen diensten

Hieronder staan de cijfers opgelijst voor communicatie, IT en klachtenbehandeling.

tabel 23 Kencijfers communicatie en IT Eeklo

COMMUNICATIE	2018	2019	2020	2021	2022
aantal verspreide persberichten	102	151	180	142	195

Bereik 2022 t.o.v. 2021 (=Het aantal accounts dat inhoud van of over je pagina heeft gezien, waaronder berichten, verhalen, advertenties, sociale informatie van Accountcentrum-accounts die interactie hebben met je pagina en meer. Deze statistiek is geschat.)

- Facebook Eeklo: 172.506 (+ 41,9%)
- Instagram Eeklo: 2.811 (- 19,2%: berichten + 89,7%; verhalen + 14,4%; betrokkenheid: - 19%)

Volgers 2022 t.o.v. 2021

- Facebook Eeklo: 6.156 (63,1 % vrouwen en 36,9 %; mannen +403 t.o.v. 2021)
- Instagram Eeklo: 1.384 (55,7 % vrouwen en 44,3 %; mannen +152 t.o.v. 2021)

Bezoeken aan profielpagina 2022 t.o.v. 2021

- Facebook Eeklo: 29.102 (+ 109%)
- Instagram Eeklo: 2.003 (+ 144,3%).

In kwartaal 1 van 2023 toonde stad Eeklo op vlak van IT volgende data:

- **67** betalende IT-toepassingen;
- **349** betalende Microsoftlicenties: **230** Business premium licenties (*Windows, e-mail, gehele Office suite*) + **44** F3 licenties (enkel e-mail) + **75** Microsoft F3 (e-mail + Windows);
- **59** Wifi Access Points, doorheen alle sites van Stad Eeklo;
- **2272** inkomende telefoongesprekken op het nummer van IT, 09 218 28 28 (828 intern);
- **671** aangemelde tickets van alle prioriteiten P1-P5 (met 2175 totaal in 2022);
- **325** apparaten in beheer: 214 laptops, 30 desktops en 81 tablets (iPad & Android).

tabel 24 Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018 tot 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal geregistreerde klachten	29	13	14	11	11
aantal ontvankelijke klachten	25	13	14	10 3 mobiliteit en openbare werken 2 omgeving 2 sport 2 jeugd 1 groendienst	11 3 mobiliteit en openbare werken 2 grondgebiedszaken 2 evenementen 2 CC De Herbakker 1 Stip 1 kinderopvang

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van verschillende intergemeentelijke samenwerkingen. Voor sommige betalen we een bijdrage, omdat zij in de plaats van of samen met het lokaal bestuur werken aan de realisatie van doelstellingen:

Audio
Bekken van de Brugse Polders
Bekken van de Gentse Kanalen
Cevi
Comeet
De Kringloopwinkel Meetjesland
De Volkshaard
De Watergroep
Ethias
IGS Westlede
ILV ondersteuning woonbeleid Aalter - Eeklo – Lievegem
Imewo
IVM
Kleine Landeigendom het Volk
LAC Gas en Elektriciteit
LIGO
Logo Gezond+
Woonmaatschappij Meetjesland
Medov
Meetjeslandse Burensportdienst
OVSG
Rato
Regionaal Landschap Meetjesland
Regionale Jeugdendienst Meetjesland – Meetjesman
Samenwerking voor Agrarisch Landschap vzw
TMVS
TMVW
Toerisme Oost-Vlaanderen
Veneco
Vervoerregioraad

Volkskrediet De Toren
VVOG Vereniging openbaar groen
VVSG
Waterschap Burggravenstroom
Welzijnsband Meetjesland
Wooneco (Woonwijzer Meetjesland en Energiehuis Veneco)
ZEFIER

7.2 Interne documenten

7.2.1 Audits

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van Audio. Zij voeren per jaar enkele audits uit.

Alle aanbevelingen ten gevolge van audits zijn gevat in een lijst. Per aanbeveling worden met de betrokken collega's afspraken gemaakt ter optimalisatie. Sommige aanbevelingen zijn in een project gegoten. De stafmedewerker procesbeheer rapporteert regelmatig aan het plaatselijk auditcomité over de voortgang. Het Plaatselijk Auditcomité komt gemiddeld 4 keer per jaar samen. Het jaarrapport wordt in juni voorgelegd en wordt ook in de gemeenteraad/OCMW-raad behandeld.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

In 2017-2018 ging dit om het auditen van burgergerichte processen; in 2019 over lokaal dienstencentrum, communicatie en HRM.

Vanuit Audit Vlaanderen was er in 2019 een audit voor de sportinfrastructuur en voor budgetbeheer.

Vanuit Audio werd in 2020 het volgende geauditeerd: monitoring en rapportering (14 dagen), maatschappelijke dienstverlening deel 3 (8 dagen) en ICT-veiligheid (5 dagen).

2021

In 2021 was er een audit Publieke Ruimte, via Audio (14 dagen).

Eind 2021 stonden 80 aanbevelingen op de lijst, over diverse diensten heen:

- 36 daarvan (= 45%) waren uitgevoerd;
- 26 daarvan (= 32,5%) waren in uitvoering;
- 12 daarvan (= 15%) waren ingepland;
- 6 daarvan (= 7,5%) waren nog niet ingepland.

2022

Wat betreft de aanbevelingen ten gevolgen van de audits, is er in 2022 en 2023 gestaag verder gewerkt aan de aanbevelingen. In het oog springen twee aanbevelingen:

- monitoring en rapportering. Door de ingebruikname van de tool Pepperflow werd dit vanaf het halfjaarrapport in september 2022 voor het eerst uitgerold. In 2023 werden verschillende sessies gehouden tussen MAT en diensten om onze huidige meerjarenplanindicatoren kritisch te bekijken en te evalueren.
- verhogen van de digitale maturiteit van de medewerkers: het project E365 wordt uitgerold naar de medewerkers. Er wordt intensief ingezet om alle collega's mee te krijgen, het projectteam is ter beschikking, we werken met sponsors en ambassadeurs, er worden instructiefilmpjes

gemaakt op maat van het bestuur. De diensten zullen begeleid worden om al de tools te leren inzetten ter optimalisatie van hun werking en processen.

In 2022 was er een **organisatiebrede zelfevaluatie**. De volgende thema's werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring. Naar aanleiding van die zelfevaluatie zijn verbetertrajecten opgestart. Het meest in het oog springend is het project kennismanagement. Dit raakt het traject E365, de uitbouw van het nieuwe intranet, onthaalbeleid, HRM en de feedbackcyclus.

We opteren om tegen eind 2023 28 klantgerichte processen te digitaliseren, met als doel de klanttevredenheid te verhogen.

In 2022 was er een opvolgaudit maatschappelijke dienstverlening deel 1 en 2 voor het OCMW. Voor de stad gebeurde een opvolgaudit communicatie en een audit omgevingsvergunningen.

2023

In 2023 volgt nog een audit gebouwenbeheer.

In 2023 was het aantal aanbevelingen op de lijst geëvolueerd naar 129 (omdat er telkens ook weer nieuwe audits gebeuren):

- 54 daarvan (= 42%) waren uitgevoerd;
- 45 daarvan (= 35%) waren in uitvoering;
- 26 daarvan (= 20%) waren ingepland;
- 4 daarvan (= 3%) waren nog niet ingepland.

7.2.2 Zelfevaluatie bestuurskracht

In 2016 nam de stad Eeklo deel aan een traject rond Zelfevaluatie bestuurskracht, op initiatief van de Vlaamse overheid. Hieronder is per onderdeel in de leidraad organisatiebeheersing opgenomen wat de voorstellen waren en wat de follow-up hiervoor is.

onderdeel in leidraad	voorstellen voor meer bestuurskracht	Gebeurd in 2018	Gebeurd sedert 2019
doelstellingen, proces- en risicomangement	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken	rondgang voorbereiding inspiratienota	rapportagematrix rapportagetool Pepperflow vanaf september 2022
doelstellingen, proces- en risicomangement	omgevingsanalyse ter voorbereiding van MJP 2020-2025 i.s.m. OCMW (net zoals huidig MJP)	opmaak planning voor inspraak diverse groepen + interne analyse diensten	vervolledigen omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	analyse woonbeleid, mobiliteit, tewerkstelling i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse + diensten	omgevingsanalyse + diensten
doelstellingen, proces- en risicomangement	opmaak profiel inwoner / stad i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse	omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	meer gebruik maken van strategisch management binnen de organisatie (ambtelijk / politiek)	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT en bij organisatiebrede zelfevaluatie

doelstellingen, proces- en risicomanagement	opmaken van de kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
doelstellingen, proces- en risicomanagement	meer inzetten op gebruik GIS		vanaf maart 2019 in beleids- en kwaliteitscel
doelstellingen, proces- en risicomanagement	opvolgen audits	Audio - procesbeheerder	Audio - procesbeheerder
doelstellingen, proces- en risicomanagement	plaatselijk auditcomité	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden
doelstellingen, proces- en risicomanagement	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2023
organisatiestructuur	kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
organisatiestructuur	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	ambtelijke samenwerking intergemeentelijk	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)
organisatiestructuur	fusiegesprekken		verkennende gesprekken in 2022 opgestart – burgerpanel voor mogelijke fusie in voorjaar 2023
organisatiestructuur	GR-commissie vroeger betrekken	taak toebedelen	hierover worden afspraken gemaakt in 2020
organisatiestructuur	terugkoppeling in GR voor IGS		hierover worden afspraken gemaakt in 2022
organisatiestructuur	IGS (intergemeentelijke samenwerking)	IGS bijsturen	hiervoor wordt in het najaar 2023 een grondige oefening gedaan
financieel management	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken		wordt meer ingezet als werkinstrument
financieel management	financiële rapportering en analyse	meer opnemen in het MAT	rapportagematrix
financieel management	kostprijs dienstverlening	ambtelijke voorbereiding - is gelinkt aan kerntakenanalyse	
financieel management	opvolgen toelagen		via inkantelingsproces stad-ocmw oefening in 2023-2024 voor de IGS en evenementenreglement
financieel management	opvolgen subsidiestromen	link op intranet om subsidies kenbaar te maken - proces uitgeschreven	gebruik Subsiediemanager vanaf 2022

financieel management	evaluatie retributies & belastingen	evaluatie belastingen: rapport	is gebeurd
financieel management	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat
HRM	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2023
HRM	oplossingen voor conflict leidinggevende-diensthofd-expert-coach-netwerker	bestaat deze intervisiegroep voor zittende leidinggevenden? Extra medewerker met tijd voor HR?	opstarten intervisiegroep zittende leidinggevenden + nieuwe feedbackcyclus in 2021
HRM	imago als werkgever bewaken	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget
HRM	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat
HRM	werkgroep aanwezigheidsbeleid i.s.m. OCMW	vormingen leidinggevenden - vormingen alle medewerkers	aanwezigheidsbeleid is uitgewerkt – dit wordt verder opgevolgd
organisatiecultuur	dilemmatraining voor ambtenaren en politici		traject uitgewerkt: vorming voor MAT, CBS en poule van medewerkers. Traject in thuiszorg in 2022. We starten dit in 2024 opnieuw op.
informatie & communicatie	betere interne communicatie	start notuleringspakket september 2018 voor CBS / GR	audit Audio najaar 2019 – opvolgaudit in 2022
belanghebbenden-management	werkgroep participatie	traject rond participatiecoaching met 6 medewerkers - verschillende trajecten	opstart digitaal platform ikdoemee.eeklo.be, interne participatiepool, digitaal burgerpanel, burgerbudget (vanaf 2023)
monitoring	werkgroep monitoring i.s.m. OCMW	opzetten van reeks kencijfers - voorstel aan diensten	kencijfers 2018 worden in omgevingsanalyse opgenomen; opmaak KPI's voor meerjarenplan; audit monitoring eind 2020; Pepperflow voor rapportage meerjarenplan vanaf september 2022, voor gelijkblijvend beleid vanaf 2023

In het kader van een mogelijke fusie werd een nieuwe bestuurskrachtmeting uitgevoerd door Idea Consult (2022). Dit was ook de basis voor een fusieverkenningdocument. Hieronder zijn de conclusies terug te vinden uit beide documenten.

Conclusies

Eeklo is geen grijze muis in het landschap van Vlaamse gemeenten. Tegelijk stad en platteland, om in verouderde begrippen te spreken, zowel ruimtelijk, maatschappelijk, als in de genen en cultuur.

Op een aantal vlakken weet de stad zich op een interessante manier te onderscheiden en presteert ze bovengemiddeld.

Er zijn ook werkpunten. Soms vrij gemakkelijk te remediëren, soms te overdenken hoe er met de beschikbare middelen het best kan op ingespeeld worden, soms ook het gevolg van omgevingsfactoren. Denk aan de krappe arbeidsmarkt.

De meest structurele uitdaging situeert zich op vlak van achterstelling en sociale stijging. Eeklo worstelt al decennia lang met een disproportioneel aantal bewoners die het sociaal moeilijk hebben en daaraan gerelateerd ook een minder goede gezondheid, lagere scholing en minder kansen op de arbeidsmarkt. Ook de handelskern (17% leegstand) en het publiek domein (fiets- en voetpaden, wijkgroen, zwerfvuil,...) vereisen verhoogde aandacht.

Er is een geïntegreerd stedelijk project nodig om hierin een trendbreuk te realiseren. Een beleid rond sociale stijging, gekoppeld aan nieuwe stedelijke projecten die tweeverdieners en jonge gezinnen aanspreken.

Om hierin succesvol te zijn, moet ook op externe communicatie en imagovorming worden ingezet. De nieuwe toekomst moet worden vertaald en verbeeld. De stedelijke morfologie, de nabijheid van Het Leen, het uitgebreide vrijetijdsaanbod, de BKO's, de nieuwe dynamiek rond klimaat en energie en het creatief talent, zijn interessante bouwstenen voor deze wissel op de toekomst.

Conclusies

Eeklo weet zich te onderscheiden en presteert bovengemiddeld tot opvallend positief op volgende punten:

- ▶ Strategie en organisatiebeheersing, zij het onder een zeker voorbehoud. De deskundigheid is vooral top down aanwezig is moet nog verder verankerd geraken in de organisatie;
- ▶ Projecten: Eeklo weet sterke projectvoorstellen uit te werken en extra middelen aan te trekken naar de stad en de regio.
- ▶ Het stadsbestuur beschikt over een aantal diensten of expertises waarover de buurgemeenten niet beschikken: gemeenschapswachten, juriste bij de aankoopdienst,...
- ▶ De stad heeft een bijzonder uitgebreid aanbod op zowel vrije tijd als sociaal beleid:
 - ▷ Projecten en werking rond kinder- en jongerenwelzijn
 - ▷ Ruim vrije tijdsaanbod, inclusief BKO's
 - ▷ Ruime sociale dienstverlening op welzijnscampus De Zuidkaai, met naast het OCMW ook andere sociale organisaties (huis van het nederlands, CAW, wijkcentrum De Kring, Vokans, Kompas, BKO Zuiderzon en Rode Kruis)

Conclusies

Tegelijk zijn er werkpunten:

- ▶ Organisatiemodel: naar volwaardige afdelingen, versterken coördinatie
- ▶ Medewerkers verbinden met de globale stedelijke ambitie, de visie op de stad en de organisatie
- ▶ Dienstverleningsmodel verder professionaliseren
- ▶ Interne en externe communicatie verbeteren
- ▶ Proactief beheer van infrastructuur (gebouwen, wegen)
- ▶ Goede opvolging en aansturing van de verschillende partnerschappen, intergemeentelijk en andere

Bijzonder aandachtspunt is ook de moeizame instroom van nieuwe medewerkers op bepaalde functies.

Een aantal specialisaties zijn de voorbije jaren intergemeentelijk ingevuld, wat een oplossing is, maar tegelijk ontstaat een grotere afstand en is er minder rechtstreekse aansturing (Welzijnsband, Veneco, provincie voor GIS en ICT).

Conclusies

Aanbevelingen

- ▶ Geïntegreerd stedelijk project nodig om een trendbreuk te realiseren
 - ▷ Combinatie van betere sociale mix en sociaal stijgingsbeleid
 - ▷ Aandacht voor aantrekkelijk publiek domein
 - ▷ Jonge gezinnen verleiden met aantrekkelijk woon- en stadsproject (o.a. BKO's)
- ▶ Toekomst vertalen en verbeelden in de nieuwe projecten voor de komende jaren (hartwijk, wijk zwembad,...)
- ▶ Het stedelijk weefsel, de groene omgeving (het Leen), het vrije tijdsaanbod, de profilering op klimaat en energie,... zijn sterke troeven om in dit toekomstverhaal uit te spelen

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Het stadsbestuur van Eeklo staat voor een complexe afweging en besluitvorming. Vooreerst binnenskamers, maar best wordt er snel een interactieve dialoog opgezet met de buurgemeenten.
- ▶ Ook de burens die op vandaag fusiegesprekken afhouden (Maldegem, Lievegem) dienen daarin te worden geconsulteerd om drie redenen:
 - ▷ De vraag vanuit dit onderzoek aan de buurgemeenten betrof enkel de Colleges en is van een andere orde dan een formele vraag tot dialoog.
 - ▷ Het denken rond fusie evolueert snel. Zelfs binnen onze consultaties ervoeren we een groeiend besef dat het bestuurlijk landschap er binnen 10 jaar grondig anders zal uitzien. Wie vandaag denkt voldoende uitgerust te zijn is morgen mogelijks een kleine gemeente.
 - ▷ Nu beschikken we over een onderbouwd dossier met alle data.

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Bij sommige mandatarissen uit de buurgemeenten ervoeren we argwaan tegen een fusie met Eeklo, maar werd het volledige plaatje afgewogen, inclusief de voordelen?
- ▶ Op vlak van expertise, maar ook financieel is fuseren met Eeklo interessant. Niet enkel omwille van de schuldovername door de Vlaamse overheid bij fusie, maar evenzeer omdat Eeklo behoort tot de groep van regionale steden, die een voorafname krijgen uit het gemeentefonds. Dat leidt bij fusie tot een aanzienlijk hogere bijdrage voor de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds. Het jaarlijks surplus varieert naargelang de grootte van de fusie (hoe groter, hoe meer), van €450.500 (Eeklo + Kaprijke) tot €3,7 miljoen (Eeklo, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Maldegem).

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Vanuit de gevoerde gesprekken met de Colleges van B&S leiden we af dat de eerste gesprekspartners voor fusie zich situeren in het Noorden en het westen van Eeklo. We hebben het dan over landelijke gemeenten (Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede) met eventuele uitbreiding tot Zelzate. Een fusie met deze besturen is 'complementair', waarbij de landelijke gemeenten kunnen terugvallen op de centrumfuncties en de expertise binnen het stadsbestuur, terwijl Eeklo haar troeven uitbreidt op vlak van toerisme, recreatie, open ruimte, maar ook (residentieel) wonen.
- ▶ Tegelijk moeten alle betrokkenen beseffen dat dit gevoelige veranderingstrajecten zijn. Om deze scenario's te doen slagen zal bijzondere aandacht moeten gaan naar het leren begrijpen van de sterk uiteenlopende beleidsuitdagingen ('stad' vs 'platteland'), naar de gelijkwaardigheid van partners, het omgaan met cultuurverschillen op organisatieniveau en de communicatie naar alle doelgroepen, inclusief burgers.

7.2.3 Participatietrajecten

Burgerparticipatie gaat om het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen samen met partners via netwerken, buurten, burgers,...om hen uit te dagen mee te denken, mee te doen en soms zelfs mee te beslissen in de diverse trajecten die we willen opzetten. Op deze manier ontstaat meer creativiteit en dit resulteert in een meer gedragen beleid waarbij we meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen

Burgerbetrokkenheid gaat zowel om themagerichte als buurtgerichte onderwerpen. We willen onze stakeholders zo vroeg mogelijk betrekken in onze beleidsprocessen. Dit gaat dan zowel om betrokken individuele burgers, ontstane burgerinitiatieven als om verenigingen en adviesraden. Deze adviesraden zitten in een veranderingstraject zonder de doelstelling uit het oog te verliezen: meer en gerichtere inspraak en participatie vanuit de Eeklose burger. Het is duidelijk dat dit nergens een makkelijk traject is, maar het doel dat we moeten voor ogen houden is dat we de burgerbetrokkenheid optimaal willen laten verlopen en dat we daarvoor de beste pistes bewandelen.

Daarnaast lopen er diverse participatietrajecten in stad/OCMW 2018-2020):

- coaching van een expertisepool rond participatie o.l.v. Levuur (zes medewerkers liepen een heel traject tussen april 2018 en februari 2019). Eind 2018 werd deze kennis overgedragen aan alle diensthoofden, die zelf konden aangeven welke projecten zij vatbaar zagen voor een participatieve insteek door personeel en/of burgers;
- diverse trajecten die binnen de organisatie lopen worden onder de loep genomen: jongerenparticipatie, meerjarenplan, Hartwijk, adviesraden ...;
- in Balgerhoeke is een traject 'De Verbinders' gestart onder leiding van het Plattelandscentrum waarbij stad en OCMW betrokken zijn (dit is tijdens corona stopgezet);
- participatietraject voor de nieuwe invulling en hertekening van de Blokhuttensite;
- in het voorjaar 2019 wordt het digitale participatieplatform ikdoemee.eeklobe gelanceerd waarbij we, naast alle offline participatievormen (info- en inspraakvergaderingen, adviesraden ...) ook een online tool opstarten om vooral de jongere generaties (tot ong. 40 jaar) beter te bereiken: Alco Op Hol, Pimp the Box, Stoep zonder Poep, Eeklo Koopt Lokaal ... Dit platform informeert ook als we bepaalde bevestigingen uitvoeren (mobiliteit Eeklo-Zuid, Corona Impact Monitor ...);
- intern traject inkanteling stad-OCMW waarbij via werkgroepen nagegaan en uitgewerkt wordt wat de verschillen in de werking zijn en hoe we deze 'gaten' kunnen dichtrijden;

- opstart buurtinforevergaderingen: eerste editie op 16/02/2020 in de Witte wijk – Graswijk. Er zijn nog twee andere buurten afgebakend: Balgerhoeke en Sint-Jozef. Omwille van corona is dit concept stopgezet;
- goedkeuring gemeentelijk participatiereglement op de gemeenteraad en OCMW-raad van april 2020;
- uitwerken participatiematrix op basis van participatieladder;
- inspraakmoment voor herinrichting Parkplein in 2020;
- participatietrajecten in LDC Zonneheem voor o.m. Zonneheemse feesten, vrijwilligerswerking in 2019 en 2020;
- drie inspraakmomenten in 2020 voor speelpleintjes Galgenakker, Feltreplein en Crielkens met de buurt;
- grote verkeersenquête najaar 2020 inzake verkeersafwikkeling Zuidmoerstraat in oktober 2020 (ruime buurt, ouders van schoolkinderen, werknemers);
- traject rond warmtetransitievisie;
- bevraging Corona Impact Monitor in mei 2020;
- opstart vrijwilligersmatching via platform Give a Day vanaf september 2020.

2021:

- interne bevestigingen bij diensthoofden i.v.m. telewerk, wensen rond participatie, evaluatie crisiscel;
- bevraging bewoners wijk Heidelaan-Neelemanslaan ivm herinrichting straat in najaar 2021;
- bevraging hondeneigenaars rond hondenpoep in de stad (najaar 2021);
- tevredenheidsonderzoek n.a.v. corona in bibliotheek, CC en zwembad;
- bevraging Weldoeners bij jongeren via Meetjesman;
- van eind 2021 tot februari 2022 liepen we het project Buurtenmonitor van de provincie (tevredenheidsbevraging in Eeklo, opgesplitst in 7 buurten).

2022

- participatiemoment in LDC over de buurt;
- participatiemarkt over het PRUP eHubt bedrijventerrein Balgerhoeke;
- project Straatvinken;
- Stoep zonder Poep (via ikdoemee.eeklo.be kunnen hondeneigenaars hun wandelroutes ingeven. Het traject wordt afgerond met het plaatsen van 5 hondenpoepzuilen op een aantal locaties in de stad (mei 2022));
- interne bevestigingen over mobiliteit, gebruik van Office 365, ergonomie op kantoor, verhuis stadsdiensten;
- opstart burgerpanel in Eeklo voor projecten/bevestigingen;
- samenwerking CC en De Kring voor het opstellen van een jongerenprogramma;
- project Babbelbanken op ikdoemee.eeklo.be i.v.m. oproep naar ideeën voor het plaatsen van nieuwe zitbankjes;
- Artist in Residence in CC: jongerencollectief;
- verderzetten Give a day voor vrijwilligersmatching;
- Pimp the Box: afronden traject om 10 elektriciteitsboxen te pimpen, in aanwezigheid van de creatieve inwoners (eind juni 2022);
- vrouwenstraatnamen (via ikdoemee.eeklo.be);
- lanceren voedselstrategie: samenwerken met burgers en organisaties;
- opstart project Zorgzame Buurten in wijk Sint-Jozef;
- invullen site oud-zwembad: overleg met jeugd- en sportactoren;
- vragenhalfuurtje in de gemeenteraad vanaf september 2022;
- bevraging herinrichting Cocquytstraat bij bewoners september 2022;
- bevraging *Eeklo in de toekomst* over identiteit en communicatie (najaar 2022);
- gezondheidsenquête (najaar 2022);
- opstart burgerbudget Meemakers9900 vanaf 20 september 2022 (30.000 euro per jaar);
- participatietraject renovatie Markt met infomarkt op 13 oktober 2022 en inspraakmogelijkheden via ikdoemee.eeklo.be en adviesraden;
- actualisatie afsprakennota adviesraden;
- deelname aan nationale DOE-meter (15/11 tot 15/12/2022).

1ste helft 2023: we koppelen onze trajecten aan de 5 treden van de participatieladder

Trede 1 (INFORMEREN): 7

- interne nieuwsbrief voor medewerkers thuiszorg
- digitale nieuwsbrief: CC/bib, KA!, mobiliteit, ondernemen, kidsgids, senioren.

In 2023 werden tot 15 augustus al 58 verschillende nieuwsbrieven verstuurd. Dit gaat in totaal om 81.847 nieuwsbrieven, waarvan 50,39% zijn geopend. In heel 2022 waren er 54 verschillende nieuwsbrieven. Dit ging in totaal om 76.418 nieuwsbrieven, waarvan er 47,60% zijn geopend. In de 2de helft van 2023 starten we met de nieuwsbrief vanuit Huis van het Kind.

Trede 2 (RAADPLEGEN): 16

- bevraging vrijwilligers tijdens vrijwilligersfeest (12/05/2023);
- interne bevraging rond telewerk voor leidinggevenden (mei-juni 2023);
- resultaten gezondheidsenquête (juni 2023);
- Gemeente-Stadsmonitor Vlaanderen (maart-juni), enkel voor steekproef (resultaten worden verwacht in januari 2024);
- tevredenheidsbevragingen ouders BKO-vestigingen (juni 2023);
- interviews citymarketingtraject met interne / externe stakeholders;
- workshops citymarketingtraject met interne / externe stakeholders;
- Consument via citymarketing voor burgers/bezoekers;
- Welzijnswijzer voor personeel (februari 2023);
- bevraging rond welbevinden op school (via De Plek) naar aanleiding van Vrouwendag;
- digitale bevraging rond drugs vanuit het Lokaal Drugoverleg;
- bevraging rond e-inclusie (intergemeentelijk);
- bevraging rond wonen van jongeren (vanuit lokaal sociaal beleid);
- 1 'koffieklets' in LDC Zonneheem;
- 1 participatiemoment i.v.m. invulling Zonneheemse Feesten 2023;
- burgertestpanel meldingen website (juni 2023).

Trede 3 (ADVISEREN): 12

= aantal adviezen vanuit adviesraden. Hiervoor werkten we in het najaar 2022 een sluitend systeem uit zodat we alle adviezen (gevraagd en niet-gevraagd) kunnen registreren. We namen dit in gebruik vanaf november 2022. In 2022 kwamen nog 10 adviezen binnen: 9 voor de Marktrenovatie (Sportraad, Seniorenraad, Economische raad, Covemo, ODE, Gecoro, ARC, jeugdraad en ELS) en 1 vanuit de seniorenraad i.v.m. het restaurant van het LDC.

In de eerste helft van 2023 waren er 12 adviezen: 3 van de sportraad (retributies, beleidssubsidiereglement en overlast/veiligheid aan het minigolfterrein), 2 van de seniorenraad (retributies en verkoop seniorenflats), 2 van de economische raad (terrasreglement en inname openbaar domein), 3 van het voorzittersoverleg (retributies, uitnodigingen, werkingsbudget), 1 van de ARC (retributies) en 1 van de Covemo (verkeerskussens Oude Gentweg).

Trede 4 (CO-PRODUCTIE): 15

- Artist in Residence in CC/KA!;
- Club Cultuur: traject rond laagdrempeligheid voor cultuurcentrumbezoek;
- Power Up traject rond duurzame energie voor kansarmen: project met 20 gezinnen;
- project Dorp Kern Gezond i.s.m. Logo Gezond Plus met een mobiel zit-/speel-/groenelement dat op verschillende locaties in Eeklo zal worden neergezet. We beginnen dit project in de Helmstraat, waar we de zone van de 'ovonde' samen met de buurt een nieuwe functie willen geven (november 2022 - april 2023);
- Grijs wordt groen: project rond ontharding – Vlaams Kampioenschap Tegelwippen via ikdoemee.eeklo.be (maart tot oktober 2023);

- de herinrichting van de begraafplaats (gestart in januari 2023): werking via een kerngroep en diverse themawerkgroepen;
- ontharding en herinrichting van de Melkerij (gestart in maart 2023);
- project Straatambassadeurs in Sint-Jozef: zij zijn de brug tussen de inwoners van Sint-Jozef, de senioren- en buurtzorgconsulent, stadsdiensten en beleid. Zeswekelijks zullen de ambassadeurs samenkomen met de senioren- en buurtzorgconsulent om te evalueren en verhalen uit te wisselen. In samenspraak met de straatambassadeurs wordt bekeken welke vorming / opleiding nodig is of welke richting we verder uit gaan;
- smaakvolle wandeling in Sint-Jozef (april 2023);
- burenontbijt in Sint-Jozef (juni 2023);
- 'witte pagina' in programma CC (in te vullen door jongeren);
- burgerpanel fusietraject in april / mei 2023;
- Buurtmakers in Sint-Jozef samen met de Arteveldehogeschool i.h.k.v. ontmoetingsplekken;
- ontwikkelen nieuw speelterrein John Buyckstraat met ouders en bewoners;
- opmaak fietsroutekaart door provincie Oost-Vlaanderen en Universiteit Gent, samen met stakeholders en een aantal burgers.

We starten ook met de uitbouw van een eigen vrijwilligersbeleid.

Trede 5 (MEEBESLISSEN): 6

Burgerbudget Meemakers9900: 5 projecten krijgen samen € 30.000, twee andere krijgen budget via het reglement 'vergroenen en openstellen schooldomeinen'. Eén ervan krijgt (nog) niet de nodige medewerking van de school.

Eind september 2023 doen we een tweede oproep, met een infomoment in oktober.

Daarnaast komt de interne participatiepool 10 x per jaar samen. Vanaf najaar 2023 zijn enkele participatievragen opgenomen in onze vernieuwde projectfiche.

7.2.4 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijlers:

STRATEGISCH PLANNEN & DENKEN

In een lokaal bestuur zijn we al te vaak bezig met dagelijkse dienstverlening en ontbreekt de tijd om de strategische langetermijnkijk te behouden. Hiervoor dient tijd vrij gemaakt te worden.

1. aandacht voor **langetermijnvisie**;
2. beleids- en beheercyclus gebruiken als **beleidsinstrument**;
3. belang van **rapportage** als basis voor bijsturing en evaluatie;
4. **organisatiebeheersing** heeft cruciale rol;
5. voeren van een **kerntakendebat**;
6. wat doen we op **lokaal niveau**, wat op **regionaal niveau**?
7. waar nemen we als lokaal bestuur de **regierol**, waar de **actorrol**?
8. afstemming van de **projectwerkingen stad-OCMW**.

TANDEM POLITIEK - ADMINISTRATIE

Lokaal besturen is samengaan van enerzijds politieke mandatarissen met beslissingsbevoegdheid waarvan er verschillende om de zes jaar wisselen en anderzijds deskundige ambtenaren die kennis hebben over en ervaring hebben met de diverse materies.

Goede samenwerking is noodzakelijk, waarbij rekening wordt gehouden met het primaat van de politiek en met de beleidsvoorbereidende / -adviserende rol van de administratie.

BURGERPARTICIPATIE EN PERSONEELSBETROKKENHEID ZITTEN IN HET DNA VAN DE ORGANISATIE

Burgerparticipatie is een voorwaarde voor een goed en gedragen beleid. De burger moet weten waar hij/zij zich op de participatieladder bevindt (informerend, adviseren tot co-produceren en meebeslissen). Inzake personeelsbetrokkenheid is interne communicatie van groot belang. Het is belangrijk om duidelijk te maken wat elk personeelslid mag verwachten van gegeven inspraak.

Burgers en personeelsleden mogen fier zijn op Eeklo en zich ambassadeurs van de stad voelen.

1. **participatietrajecten** uitwerken (digitaal platform, participatie 2.0, meerjarenplan ...);
2. nadenken over de mogelijkheid van een **burgerbudget**, waarbij een deel van het budget van het lokaal bestuur aan burgers 'gegeven' wordt, zodat zij mogen (mee)beslissen waar dit geld naar toe gaat;
3. **teambuilding voor personeel** met het oog op organisatiebetrokkenheid.

INTEGRITEIT IN BESLISSEN EN HANDELEN

In een lokaal bestuur dienen zowel de politiek als de administratie zich integer op te stellen en verwachten we een respectvolle omgang met elkaar.

1. goede kennis van de **wet op de overheidsopdrachten**;
2. **opvolgen van procedures** inzake gemeenteraad en college (zittingen, nota's, beslissingen);
3. **dilemmatraining** voor ambtenaren en politici.

DE JUISTE PERSOON OP DE JUISTE PLAATS

Een goed uitgewerkt evenwichtig personeelsorganogram met weloverwogen functieprofielen wordt ingevuld door gemotiveerd personeel dat blijvend wordt opgeleid.

1. inzetten op **competentiemanagement** en **goed leiderschap**;
2. dienstverlening op **kerntaken** degelijk uitbouwen;
3. goede **interne communicatie** (top-down en bottom-up);
4. **verzoenen van cultuurverschillen** n.a.v. inkanteling stad-OCMW;
5. er is de bedreiging van de **'war of talent' bij de lokale besturen** (vaak zoektocht naar dezelfde functieprofielen), maar er is ook de kans tot ambtelijke fusie op regioniveau .
(moeten we alle jobs op lokaal niveau invullen?)

Aparte diensten

Burgerzaken

- invoeren van een **klantgeleidingssysteem** en werken op afspraak. Dit zorgt voor minder lange wachtrijen en is klantgericht (is nu in experimentele fase).

Personeelsdienst

- aandacht voor **vormingsbeleid / aanwezigheidsbeleid / loopbaanontwikkeling** voor de medewerkers;
- **veilige werkomstandigheden** creëren, zowel inzake infrastructuur als werkplek;
- **inclusief personeelsbeleid**;
- **veerkracht van de medewerkers opkrikken** door inzet op algemene preventie & welzijn op het werk;
- **aanwervingsprocedures** sneller afhandelen.

Secretariaat

- uitwerken van een **nieuw dienstverleningsconcept** met veel aandacht voor een goed uitgebouwde front-office; streven naar een zorgzaam onthaal zonder onnodige doorverwijzing, werken op afspraak;
- algemene tool uitwerken voor **klachten en meldingen** van de burger.

IT & Informatieveiligheid

- op punt zetten van **interne IT-processen**;
- meer nadruk op de **I van Informatie** dan op de T van Technologie (technologie uitbesteden?);
- verder bewaken van de **informatieveiligheid** = prioritair (security & privacy);
- meer in kaart brengen van **geografische beleidsgegevens** (= GIS);
- **trainingscenter** opzetten voor burgers om digitale producten van het (lokaal) bestuur te leren kennen.

Communicatie

- op efficiënte en correcte manier **actuele info** verspreiden in een frisse vormgeving;
- richtlijnen voor inzetten van **sociale media** als officieel communicatiekanaal van de stad;
- meer **interne verspreiding** van stadsnieuws bij de medewerkers (dit leidt tot ambassadeurschap) ;
- nieuwe gebruiksvriendelijke **website** met integratie van e-gov toepassingen;
- **herkenbare kledinglijn** uitwerken voor medewerkers van vb. schoonmaak, gebouwen, groendienst ...

Facility

Gebouwen:

- **renovatie / verbouwing** van volgende stedelijke locaties: Kunstacademie, CC, ombouw Sint-Jozefskerk tot BKO, Blokhuttensite, oud zwembad, stadhuis, voetbalterreinen Zandvleuge en Balgerhoeke;
- **energiezuinigheid** in gebouwen blijft groot aandachtspunt;
- **meer uitbesteden** van grotere taken – poule van polyvalente arbeiders in huis houden;
- updaten van **eigen patrimonium** (o.m. inzake veiligheid);
- optimalisatie en valorisering van bestaand **patrimonium**. (bv. oud politiekantoor, stadhuis ...).

Schoonmaak:

- in **ploegen werken** (meer 's avonds als het rustiger is in de gebouwen);
- inzetten op **periodieke grote poetstaken**;
- **stilstaan bij onderhoud(sgemak)** bij investeringen (vloeren,...).

Beleids- & kwaliteitscel

- **blijvend werken aan organisatiebeheersing**;
- **meer inzetten op monitoring van de dienstverlening**;
- **aandacht voor participatie van de burger**;
- **de voortzetting van de convenanten met Wijkcentrum De Kring, Rode Kruis Opvangcentrum, Woonwijzer, Kringloopwinkel ...; zij realiseren doelstellingen van het lokaal bestuur inzake wonen, inclusie, toegankelijkheid, milieu ...;**
- **uitklaren en afstemmen van projectwerkingen bij stad en OCMW**;
- **opmaak van omgevingsanalyse en strategische nota voor het meerjarenplan.**

7.2.5 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Communicatie

De communicatiedienst werkt hoofdzakelijk ondersteunend, zowel intern als extern. Ze geven raad, luisteren, adviseren en intussen houden ze de hele organisatie in het achterhoofd. Ze gaan out-of-the-box, platgetreden paden mijden ze. Een goed geïnformeerde collega en burger is het doel. Sociale media, drukwerk, infoblad, website, ... geen kanaal is hen vreemd. Steeds op maat van de boodschap en de doelgroep.

Dienst Facility

Dienst Facility - de koepel van de aankoopdienst en de dienst gebouwen - richt zich op de interne klant en biedt vijf aspecten van dienstverlening aan: aankoop, voertuigbeheer, schoonmaak & services, gebouwenbeheer en magazijnbeheer.

Tussen de 2 diensten bestaat een duidelijke link op het vlak van contractbeheer. We willen die link nu ook gaan concretiseren en zichtbaar maken: de aankoopdienst voert aankopen en onderhoudscontracten in in Topdesk en koppelt die contracten aan het juiste gebouw en het juiste object; de dienst gebouwenbeheer is verantwoordelijk voor het bijhouden van het uitgevoerde onderhoud en de gemelde/afgewerkte interventies.

Om die link met de aankoopdienst zo goed mogelijk uit te werken, wordt voor de dienst gebouwen de volgende jaren hard ingezet op het uitgangspunt 'meten is weten'. Er zal gewerkt worden aan inventarisatie en conditiemeting van de gebouwen die behoren tot het stadspatrimonium. Vanuit dit opzicht werken ze aan een efficiënte manier van inzetten van eigen personeel vs. outsourcing via een raamcontract om een zo goed mogelijke dienstverlening te bieden aan de interne klant.

Er zal de komende jaren veel aandacht besteed worden aan het in orde brengen en opvolgen van een aantal wettelijke zaken: elektrische kasten, een actieplan rond asbest, legionella beheersplannen, brandpreventiedossiers, ... Daarnaast werd ook gestart met de opvolging van het energieverbruik van de verschillende gebouwen via Energie-ID.

Concreet vragen volgende dossiers op dit moment aandacht: BKO St.-Jozef (BKO @bij), gebouw Athene op de Zuidkaai, KA!, afbraak AZ Alma en het Galgenhof.

Binnen het aspect 'Schoonmaak & services' wordt er gewerkt aan het klantgericht maken van de dienstverlening. Daar waar het poetspersoneel vroeger aangestuurd werd door de medewerkers van de verschillende locaties (bv. stadkantoor, sport, ...), werd dit geherstructureerd naar 1 team met 1 aansturing. Op die manier wordt een éénduidige structuur gecreëerd doorheen alle gebouwen. Er wordt ook gewerkt aan de invoering van schoonmaakprogramma's (op vaste dagen vaste taken voor het poetspersoneel) per gebouw, met de nadruk op logica en uniformiteit. Voor de meeste gebouwen is zo'n schoonmaakprogramma al in werking, de site Zuidkaai, DC Zonneheem en het jeugdcentrum komen in de loop van volgend jaar aan de beurt. Om die nieuwe manier van werken en het creëren van 1 team schoonmaakpersoneel te benadrukken, is het de bedoeling om in 2019 nieuwe werkkledij aan te kopen om het team een frisse en moderne uitstraling te geven.

Het stadspatrimonium is het uithangbord voor Stad Eeklo. Zowel bij het onderhoud, bij kleine ingrepen en bij grote verbouwingen wordt duurzaamheid een belangrijke factor in de keuze van materialen en wijze van uitvoering. Als lokale overheid draag je hier een grote verantwoordelijkheid en is het belangrijk om je voorbeeldfunctie in die zin op te nemen.

Ook de aankoopdienst speelt hier een grote rol in. Voor elk bestek dient te worden bekeken hoe het duurzaamheids criterium kan worden ingeschreven en op welke manier punten zullen worden toegekend bij de toewijzing. Binnen de grenzen van de wetgeving overheidsopdrachten wordt gewerkt aan een optimalisatie van de opdrachten van dagelijks bestuur en een grondige aanpak van de andere dossiers.

Informatieveiligheid

Gerichte audits rond informatieveiligheid.

Trends die op ons afkomen n.a.v. de GDPR-regelgeving:

- vragen van burgers om al hun gegevens in te zien, te corrigeren of te wissen;
- toegenomen rechten en mondigheid van burgers zullen vroeg of laat ook leiden tot klachten en eventueel zelfs rechtsprocedures;
- trend naar Cloud-toepassingen zal ook vragen oproepen i.v.m. beveiliging en inzage door buitenlandse mogendheden;
- toename van complexiteit: steeds meer informatie wordt steeds vaker uitgewisseld met steeds meer partners. Er ontstaan meer samenwerkingen tussen verschillende besturen. Al die uitwisselingen zullen formeel geregeld moeten worden.

Interne preventie

Veiligheid is in alle opzichten steeds belangrijker aan het worden en wordt ook steeds strenger. Ook aandacht voor ergonomie en mentale belasting (psychosociaal).

Participatie

Participatie gaat om het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen samen met partners via netwerken, buurten, burgers ... om hen uit te dagen mee te denken, mee te doen en soms zelfs mee te beslissen in de diverse trajecten die de komende bestuursperiode worden opgezet. De beslissingsperiode kan hierdoor iets langer duren, maar op deze manier kan er meer creativiteit ontstaan en dit resulteert in een meer gedragen beleid waarbij we meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

We staan voor een brede visie op burgerbetrokkenheid. Dit gaat zowel om themagerichte als buurtgerichte onderwerpen. We hebben voorkeur voor projectgebonden trajecten, beperkt in de tijd, waarvoor er een tijdelijk sterk engagement kan komen. We willen onze stakeholders zo vroeg mogelijk

betrekken in onze beleidsprocessen. Dit gaat dan zowel om betrokken individuele burgers, ontstane burgerinitiatieven als om verenigingen en adviesraden. Deze adviesraden zitten in een transitietraject: nieuwe vergadertechnieken, samenwerkingen, andere samenstellingen, ... Het uiteindelijke resultaat van dit alles moet zijn dat we zoveel mogelijk burgers en verenigingen via zoveel mogelijk manieren kunnen bereiken.

Participatie is meer dan louter informeren en inspraak geven. Het is een manier van omgaan met de stakeholders waarbij ze engagementen kunnen opnemen. Het gaat om vertrouwen en betrokkenheid, met als resultaat samen tot gedeelde visies en soms zelfs acties te komen.

We wensen te zorgen voor de verdere uitbouw van de interne expertise rond participatie, zodat we dit zowel intern binnen het lokaal bestuur als naar onze burgers en verenigingen ten volle kunnen benutten. Onze medewerkers zullen hier op basis van hun kennis en kracht op ingezet worden. Het moet de mogelijkheid bieden om te experimenteren in bepaalde buurten met bv. burger- of wijkbudgetten. Er komt ook een digitaal participatieplatform voor specifieke kleine en grotere trajecten, zodat we ook de jongere gezinnen bereiken voor wie het moeilijk is via de meer traditionele vormen van participatie aan bod te komen.

Via allerlei methodieken krijgen specifieke doelgroepen als jongeren, senioren, mensen in armoede, ... aandacht om ook hun stem heel duidelijk te horen en hen te betrekken in participatietrajecten.

De uitdaging is om inwoners te helpen zich te ontwikkelen tot volwaardig burgerschap, waarbij ze participatief kunnen deelnemen aan het beleid op schaal van Eeklo, maar ook op schaal van hun eigen buurt. Dit kan enkel lukken als dit dicht bij hun leefwereld komt zodat de interesse groot genoeg is om mee te denken en te creëren.

7.2.6 Evaluatie Meerjarenplan 2014-2019

STAD EEKLO

De doelstellingen voor het meerjarenplan zijn niet echt geformuleerd als doelstelling. De acties / actieplannen zijn niet allemaal even gericht op de realisatie van de doelstelling. Er werden heel veel (te veel) acties opgemaakt.

Indicatoren en mijlpalen werden niet goed ingegeven; hier werd ook onvoldoende over nagedacht.

Het participatietraject met de organisaties die in Eeklo actief zijn + het burgerparticipatietraject (panel 2020 met 100 Eeklonaren) waren goede oefeningen met bruikbaar resultaat. Er werd na de opmaak van het meerjarenplan een vergelijking gemaakt tussen de inbreng vanuit de participatietrajecten en de definitieve actieplannen en acties. Deze bevindingen werden naar een aantal groepen teruggekoppeld. Deze feedback is zeer belangrijk.

Het grootste deel van de acties is uitgewerkt / gerealiseerd. Hieronder een overzicht:

- De stad gebruikt geschreven/digitale/audiovisuele communicatiemix om burger te informeren
- De communicatiedienst bundelt de communicatie-inspanningen van de diverse stadsdiensten
- De stad informeert het eigen personeel via diverse middelen
- De stad versterkt de informatie-uitwisseling en communicatie met het OCMW
- De stad optimaliseert de communicatie over wegenwerken
- De communicatiedienst zet in op participatie van burgers via Eeklo 2020
- Er is een afsprakennota voor bestuursorganen en inspraak-, overleg- en adviesorganen
- De stad hervormt de subsidiereglementen voor verenigingen tot een eenvoudiger systeem
- De stad zet in op burgerparticipatie via diverse kanalen
- De stad investeert in adequate opleiding voor het personeel
- Het Mid-office zorgt binnen het stadsbestuur voor gecentraliseerde dossieropvolging
- De stedelijke diensten worden ondersteund door optimaler gebruik van het GIS
- Uniforme inrichting van werkplekken leidt tot optimale benutting
- De stad screent zijn dienstverlening op de 7b-toegankelijkheid
- De stadsdiensten voeren een digitaal besluitvormingstraject in (bestuur 2.0)
- De organisatie maakt sluitende procesbeschrijvingen van organisatiebrede en risicovolle processen

- De stadsdiensten zetten in op e-gov dienstverlening
- Een logische digitale mappenstructuur wordt uitgewerkt voor alle diensten van stad en OCMW
- De stad en het OCMW werken samen aan de inkanteling
- De stad werkt verbetertrajecten uit n.a.v. de resultaten van de interne en externe audits
- De stad onderzoekt de optimalisatie van de retributiereglementen met betrekking tot dienstverlening stadsdiensten
- De stad realiseert een centraal reservatiesysteem voor alle diensten vrije tijd en welzijn
- De stad evalueert op regelmatige basis de diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- De stad investeert in een energiezuinig stadspatrimonium
- De stad stimuleert interne mobiliteit voor een optimale inzet van het stadspersoneel
- De stad ontwikkelt een vormingsbeleid en een vormingsreglement i.s.m. het OCMW
- De stad ontwikkelt een aanwezigheidsbeleid i.s.m. het OCMW
- De stad zet in op een gezondheidsbeleid i.s.m. het OCMW
- De stad voert competentie management in op alle domeinen van HR i.s.m. het OCMW
- De stad voert een tevredenheidsonderzoek i.s.m. het OCMW
- **Centraal reservatiesysteem**
- De stad streeft naar kwaliteitsvol leiderschap i.s.m. het OCMW
- De stad zet in op projectmanagement met aandacht voor het SMART E principe i.s.m. het OCMW
- De stad voert een aankoopbeleid mits toepassing van duurzaamheidscriteria
- De stad realiseert een milieuvriendelijk wagenpark
- De stad stimuleert duurzaam woon-werkverkeer bij burger en personeel
- De stad integreert de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) in werking en meerjarenplanning
- De stad stimuleert de inplanting van elektrische laadpalen voor fietsen
- In samenwerking met partners mogelijke socio-economische initiatieven voor fietsgebruik in combinatie met openbaar vervoer onderzoeken
- De stad engageert zich om het fietspunt mee op te starten en uit te bouwen
- De stad heeft aandacht voor minder-mobiele burger en stimuleert mobiliteit door projecten op maat
- De stad stimuleert de verplaatsingen met het openbaar vervoer binnen de stad (3de betalersysteem)
- De stad ijvert om het belbusgebied uit te breiden i.f.v. het nieuwe ziekenhuis (buslijn 58)
- De stad realiseert de heraanleg van de Roze
- De stad realiseert de heraanleg van de Patersstraat
- De stad realiseert de heraanleg van de Kaaistraat
- De stad werkt samen met rio-p voor verbetering van waterhuishouding en zuivering van afvalwater
- De stad voert ingrepen uit in de Leikensweg ten behoeve van de verkeersveiligheid.
- De stad werkt de categorisering van de wegen uit
- De stad brengt de zonering 50km/u op de landbouwwegen aan
- De stad werkt het verkeerscirculatieplan uit
- De stad realiseert volkstuintjes ter bevordering van de sociale cohesie, educatie en woonkwaliteit
- De stad investeert in de verdere ontwikkeling van het speelweefsel en duurzame skateruimte
- De stad werkt op lokaal vlak de bewegwijzering zwaarvervoerroute verder uit en maakt dit bekend
- De bibliotheek richt een academie van de smaak op
- De stad promoot de digitale erfgoedbank van COMEET
- De stad actualiseert het leegstandsregister
- De stad activeert eigenaars van leegstaande woningen en gebouwen
- De stad maakt de realisatie van sociale huisvestingsprojecten mogelijk
- De stad activeert niet-bebouwde gronden en niet-bebouwde percelen
- De stad vraagt analyse van wachtlijsten van sociale huisvestingsmaatschappijen
- De stad coördineert een degelijk woonbeleid via de versterking van de wooncel
- De stad ijvert voor een betere wisselwerking met het OCMW inzake woondossiers
- De stad maakt een RUP WUG omgeving Guldensporenstraat-Gentse Steenweg op
- De stad maakt een RUP op voor omgeving Kerkstraat - spoorweg
- De stad maakt een RUP van Damme-Politiesite op
- De stad maakt een RUP landbouwgebied ten zuiden van de E34/N49 op
- De stad maakt een RUP Stadsbos - begraafplaats op

- De stad voert acties om de populatie van zwerfkatten in te dijken
- De stad voert acties om schadelijke organismen te bestrijden
- De stad plant een geboortebos aan
- De stad maakt een RUP Heldenpark op (herziening)
- De stad help mee aan de aanleg van tunnel N49 - Sint-Laureinssesteenweg
- De stad bepaalt procedure met betrekking tot handhaving ruimtelijke ordening en milieu en past deze procedure toe
- De stad realiseert mee het politiekantoor
- De stad neemt initiatieven ter bevordering sociale veiligheid o.a. via meldpunt lokaal dienstencentrum
- De stad blijft investeren in een goede dienstverlening van de dienst 100
- De stad ondersteunt de fuif-stewards en voorziet opleidingen
- De stad investeert in correcte bewegwijzering op en rond de bestaande industrieterreinen
- De stad organiseert 2-jaarlijks afwisselend THEO's (even) en evenement voor promo lokale ondernemers
- De stad maakt van de parkeervrije markt een evenementplein tijdens de zomer
- De stad stimuleert de lokale handel via de Wiekie-bon
- De stad zet in op jongeren en tewerkstelling via brugprojecten en OAO-contracten
- De stad heeft oog voor bio-contracten
- De stad organiseert jaarlijks "Zomer in Zonneheem"
- De stad investeert in toegankelijk maken van reguliere vrijetijdswerkingen d.m.v. de KomUitPas
- De stad rolt de UITPAS uit in de diverse vrijetijdsdiensten en verenigingen
- De stad streeft naar een realistische prijszetting voor het gebruik van de stedelijke infrastructuur
- De stad stemt het vormingsaanbod van alle vrijetijdsdiensten zowel intern als extern op mekaar af
- De stad ondersteunt de erkende sportverenigingen aan de hand van het subsidiereglement "Beleidssubsidie"
- De stad ondersteunt jeugdsportbegeleiders & -coördinatoren via het subsidiereglement Impulssubsidie
- Het Cultuurcentrum viert z'n 25-jarig bestaan (seizoen 18-19)
- De bibliotheek investeert in nieuwe doelgroepen via 'Mijn Zadenbib'
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel, jaarlijks de Ballonmeeting en de Veldcross
- Het sporthome wordt verder uitgebaat door de stad tot de ingebruikname van het nieuwe zwembad
- De stad betreft de bib in de toeristische dienstverlening (eerste lijn)
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel initiatieven m.b.t. viering EEKLO 775 JAAR
- De sportdienst werkt een sportpromotiecampagne uit gericht op het nieuwe zwembad
- Uitwerken van samenwerkingsverbanden tussen sportdienst, BKO Dolfijn en sportclubs
- De stad realiseert het nieuwe zwembad via TMVS (Farys), alsook de omgevingswerken

Sommige acties zijn nog in uitvoering en zullen ook in 2019 en 2020 nog doorlopen:

- De stad inventariseert haar gebouwen
- Per stedelijk gebouw wordt een brandpreventiedossier opgemaakt
- Na realisatie van de vernieuwde scholencampus COLTD wordt het parkeren in de schoolbuurt geëvalueerd
- De stad stimuleert samenwerking met private partners voor de uitbating van ondergrondse parkings

Een actie werd afgevoerd

- De stad realiseert de heraanleg van de Zandstraat

Acties die niet (of niet volledig) gerealiseerd werden, komen op een of andere manier terug in de werking 2020-2025:

- De stad zet in op diversiteit binnen het personeel i.s.m. het OCMW
- Het Netwerk Langzaam Verkeer en het trage wegen plan worden verder uitgewerkt
- De stad zal het lokaal fietsnetwerk verder uitbouwen
- De stad optimaliseert het netwerk van voetpaden
- De stad brengt op strategische plaatsen fietsenstallingen aan
- De stad werkt een participatietraject uit voor de herinrichting van de N9 tot stadspromenade
- De stad organiseert op geregelde tijdstippen infoavonden en wijkdebatten

- De informatieverstrekking via de website wordt gepersonaliseerd (<http://mijn.eeklo.be>)
- De eerstelijnsdienstverlening wordt op een gestroomlijnde en efficiëntere manier uitgebouwd
- Data consolideren en redundantie elimineren door het stroomlijnen van data-uitwisseling en consistente weergave van kritische data
- De stad maakt een beleidsaccommodatieplan op
- De stad investeert in een duurzame renovatie van de Kunstacademie
- De fietsoversteek Sint-Jansdreef-N49 maakt het Netwerk Langzaam Verkeer zo volledig mogelijk
- De stad ijvert bij De Lijn en NMBS voor uitbreiding van de dienstverlening
- De stad ijvert om industrieterrein Kunstdal en scholencampus COLTD te laten bedienen door De Lijn
- De stad onderzoekt de mogelijkheid van gedifferentieerd parkeren
- De stad ondersteunt het principe van parkeerdelen en autodelen
- De stad zal inbreidingsprojecten realiseren in functie van bewoners- en/of werknemersparkeren
- De stad realiseert de heraanleg van het Mandeweegsken
- De stad realiseert de heraanleg van de Korte Moeie (incl. de afwikkeling kruispunt)
- De stad realiseert heraanleg Desiré Goethalsstraat / deel Raverschootstraat / Korte Moeie / IJzerstraat / Mandeweegsken
- De stad helpt mee aan de realisatie van de knooppunten aan de zuidelijke ring
- De stad voert een sanering uit van de huidige Ringlaan (op- en afritten,...)
- De stad realiseert het woonerf Raverschootstraat (vaartkant) in functie van de fietsoversteekplaats
- De stad maakt een verkeersplan op voor de omliggende straten rond de nieuwe site AZ Alma
- De stad brengt "de Hartwijk" op de markt vanuit de aanbevelingen en conclusies van de conceptstudie
- De stad realiseert de heraanleg van de Tieltsesteenweg / Veldekens
- De stad koopt gronden aan voor de milderende maatregelen
- De stad oefent voorkooprecht uit met betrekking tot PRUP zuidelijke omleidingsweg R43 (gemengd open ruimtegebied)
- De stad sensibiliseert de burger inzake netheid
- De stad neemt initiatieven om het restafvalcijfer te verminderen
- Omvorming en ontharding van paden en openbaar domein in het kader van het nul-gebruik van pesticiden
- Financiële ondersteuning voor afkoppeling privaat domein in het kader van gescheiden riolering en individuele waterzuivering
- De stad creëert een groenas (incl. fietspad) met waterberging
- De stad investeert in behoud en herstel van het grachtenstelsel in het kader van de waterhuishouding
- De stad werkt een imagobeleid als woonstad uit
- Bij de herwaardering van het stadscentrum worden ook laad- en loszones en venstertijden aangebracht
- De stad ondersteunt stille leveringen in het centrum die de leefbaarheid verbeteren (PIEK 2-traject)
- De stad koopt gronden in het deel PRUP Kunstdal (zone voor natuurontwikkeling en infiltratie)
- De stad faciliteert de zoektocht naar een locatie voor de bouw van een duurzaam skateterrein
- De stad bouwt aan een integraal speelweefsel
- De stad maakt een inventaris op van het grachtenstelsel en maakt werk van de opschaling van de polders
- De stad zet in op een Mooimakerstraject en wordt hierin begeleid door OVAM
- De stad voert een aankoop- en participatiebeleid rond kunst in de openbare ruimte
- De stad maakt een plan op en realiseert omgevingswerken voor de omgeving Wilgenpark
- De stad voert het beheersplan Heldenpark uit
- De stad realiseert omgevingswerken Jan Frans Willemsplein
- De stad investeert mee in de renovatie van de Sint-Vincentius-kerk
- De stad renoveert het Stadhuis
- De stad renoveert grafmonumenten op de stedelijke begraafplaats en werkt een reglement hieromtrent uit
- De stad richt het bestaande recyclagepark opnieuw in
- De stad investeert in duurzame natuur- en landschapsontwikkelingsprojecten
- De stad ondersteunt initiatieven m.b.t. coöperatieven inzake windenergie, warmtenet ...

- De stad zorgt voor financiële ondersteuning bij particulieren voor energiebesparende maatregelen
- De stad zorgt voor financiële ondersteuning bij particulieren in het kader van duurzaam waterbeleid
- De stad geeft invulling aan het burgemeestersconvenant
- De stad sensibiliseert de burger via milieu- en duurzame acties
- De stad realiseert de herinrichting van de Leopoldlaan en de aansluiting op de Brugsesteenweg
- De stad start met de realisatie van de stationsomgeving
- De stad start met de realisatie van de stadsprovenade in diverse fases
- De collectie van de VVV wordt optimaal beheerd en krijgt een permanent onderkomen in de Huysmanhoeve
- De stad brengt mobiliteitsvraagstukken in kaart en onderzoekt hoe ze bestaande/te ontwikkelen slimme systemen kan aanpakken
- De stad maakt een RUP beeldkwaliteitsplan/gabaritplan centrum op
- De stad herzielt BPA Krüger en maakt een RUP Krüger op (gebouw Stationsstraat - uitbreiding)
- Elk jaar worden in 1 Eeklose straat de groenvoorzieningen vernieuwd
- De stad inventariseert de gegevens inzake planbaten
- De stad evalueert bestaande huisvestingspremies en onderzoekt opties voor nieuwe premies
- De stad activeert verwaarloosde woningen en gebouwen
- De stad voert een woonbeleid voor kansengroepen
- De stad bewaakt de woonkwaliteit
- De stad stelt RUP Hartwijk op en realiseert dit, na opdracht "conceptbegeleiding stadsvernieuwing"
- De stad brengt "de Hartwijk" op de markt vanuit de aanbevelingen en conclusies van de conceptstudie
- De stad maakt een bomenplan op
- De stad actualiseert het GNOP (Gemeentelijk Natuurontwikkelings Programma)
- De stad maakt bosbeheerplannen op
- Druggerelateerde overlast wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- Sociale overlast wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- De politie brengt intrafamiliaal geweld in kaart en werkt preventief en curatief
- De fietsdiefstallen worden in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- De inbraken worden in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- Geweld wordt in het schoolmilieu in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt
- Cybercriminaliteit wordt in kaart gebracht en preventief/curatief gewerkt i.s.m. de politie
- De stad zet in op deradicalisering via de opstart van een lokale integrale veiligheidscel (LIVC)
- De stad voert een actief communicatie- en informatiebeleid rond het thema wonen
- De stad verkoopt de huidige zwembadsite na realisatie van het nieuwe zwembad
- De stad ijvert voor de beveiliging van het knooppunt Zeelaan (N9) - Balgerhoeke
- De stad investeert in veilige en toegankelijke jeugdvoorzieningen
- De jeugdendienst organiseert een laagdrempelig preventieaanbod op maat van jongeren
- De stad neemt i.s.m. Veneco alle aspecten rond duurzaamheid voor bedrijven (RUP Broeken) in acht
- De stad onderzoekt hoe KMO's met afval moeten omgaan en verduidelijkt bestemming geheven taksen
- De stad optimaliseert de benutting van de gronden op de bestaande industrieterreinen
- De stad voert bedrijfshuisvestingsbeleid en ijvert voor multifunctionele invulling voor de zone buiten de industrieterreinen
- Stad ontwikkelt i.s.m. Veneco bestaande/nieuwe industrieterreinen o.a. water, mobiliteit, groen, duurzaamheid
- De stad maakt werk van een stedelijk detailhandelsbeleid
- De stad werkt diverse acties uit voor handelaars, horeca, zelfstandigen en KMO's
- Het strategisch-commercieel plan wordt geïmplementeerd
- De stad besteedt aandacht aan leegstand en renovatie van winkelpanden
- De stad digitaliseert het marktgebeuren voor de marktkramers
- De stad en het OCMW maken een analyse van het profiel van de werklozen in Eeklo
- De stad neemt initiatieven m.b.t. sociale tewerkstelling
- De stad faciliteert initiatieven met het oog op activering van werklozen
- De stad ondersteunt de werking en de infrastructuur van de naschoolse kinderopvangplaatsen

- De stad breidt het aantal kinderplaatsen uit zowel in de naschoolse opvang als vakantieplaatsen
- BKO maximaliseert kansen om kinderen veilig en vrijwillig te laten deelnemen aan activiteiten buiten de opvang
- De stad richt een loket kinderopvang op
- De stad werkt een burenebeleid van de kinderopvang uit
- De stad ondersteunt de lessen voor mensen met een beperking in de kunstacademie
- De stad voert een inclusief beleid in de kinderopvang
- De stad voert een inclusief beleid in de jeugddienst
- De stad voert een inclusief beleid in de sportdienst
- De stad voert een inclusief beleid in de bibliotheek
- De stad voert een inclusief beleid in het lokaal dienstencentrum
- De stad voert een inclusief beleid in het Cultuurcentrum
- De stad werkt samen met 'Huis van het kind'
- De stad ondersteunt verder 'Schatjeseiland'
- De jeugddienst ondersteunt het OCMW bij overleggen rond jeugdwelzijn
- De jeugddienst bouwt met De Kring werkingen uit naar maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren
- De stad organiseert preventieacties over suïcide-problematiek
- De stad sensibiliseert burger, handelaar en stadspersoneel over dementie
- De stad werkt een uitvoeringsplan uit m.b.t. gezonde gemeente
- De stad is een hartveilige stad
- De stad organiseert preventieacties rond gezondheid
- Eeklo is een veerkrachtige stad
- De stad organiseert jaarlijks een actie voor alle vrijwilligers
- De stad inventariseert aanbod en nood aan vrijwilligerswerk in stadsdiensten
- De stad stemt het vrijwilligersbeleid binnen de stadsdiensten op elkaar af
- De stad werkt een vrijwilligersbeleid uit
- De jeugddienst organiseert een vormingsaanbod op maat van scholen e.a. organisaties
- De jeugddienst bouwt een kwaliteitsvol en laagdrempelig JIP uit op maat van jongeren
- De stad informeert en sensibiliseert in het Noorden
- Ontwikkelingssamenwerking integreren in de verschillende beleidsdomeinen en het bestuur van de stad
- Acties ter integratie van diverse etnische, culturele, sociale, religieuze, linguïstische minderheden
- De stad ondersteunt en werkt samen met NGO's verenigingen en 4de pijlers werkzaam in het Zuiden
- De stad versterkt samenwerking tussen woonzorgcentra en de sociale voorzieningen vanuit LDC en OCMW
- De stad realiseert mee de doelstellingen van het woonzorgdecreet via het LDC in samenwerking met OCMW-thuiszorgdiensten
- Aandacht voor toegankelijkheid van het zorgaanbod voor nieuwkomers en etnische culturele minderheden
- Het voorkomen van vereenzaming door te werken aan het behoud en herstel van het sociale netwerk
- De stad zet in op een holebibeleid
- De stad zet in op toegankelijkheid
- De jeugddienst zet in op doelgroep-specifieke werking in verband met strategisch veiligheids- en preventieplan
- De stad voert een beleid in samenwerking met partners zodat kansengroepen gelijke kansen krijgen om te sporten
- De jeugddienst maakt de jeugdwerking toegankelijk maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren
- De stad biedt podiumkansen, expositie- en repetitieruimte aan kunstenaars
- De stad ondersteunt verder de werking van de cultuurdienst door inzet van deskundig personeel
- De stad ondersteunt buurtgerichte gemeenschapsvorming
- De stad heeft aandacht voor cultuureducatie
- De stad zet kunst & cultuur meer op kaart via samenwerkingsprojecten tussen stedelijke cultuurpartners
- De stad biedt logistieke, materiële en financiële ondersteuning aan Eeklose verenigingen
- De stad maakt een masterplan voor de ABC-site
- De stad geeft een nieuwe invulling aan de site Blokhutten

- De sportsite aan de Zandvleuge wordt opgewaardeerd
- De stad investeert in de verbouwing van CC De Herbakker en cultuurcafé Bakkerei
- Het cultuurcentrum realiseert een eigen cultuuraanbod met een lokale en regionale uitstraling
- Het cultuurcentrum biedt actief ondersteuning aan amateurkunsten en (sociaal-)culturele verenigingen
- Er is een aangepast aanbod van kunst- en cultuureducatie in samenwerking met relevante actoren
- CC De Herbakker zet in op een brede publiekswerking
- Het cultuurcentrum verruimt regionale samenwerkingsverbanden
- De bib stimuleert cultuureducatie en leesmotivatie via e-boeken
- Een bibliotheek- infopunt bevordert E-inclusie en verhoogt informatiegeletterdheid en mediawijsheid
- Aangepaste kennismaking vr. gebruikers beperkte mobiliteit en moeilijk bereikbare doelgroepen
- De bibliotheek zet in op optimaliseren van de samenwerking met onderwijsinstellingen
- De bibliotheek vormt zich om tot modern informatie- en documentatiecentrum voor de stad en de regio
- De bib kiest vr doorgedreven samenwerking met Bibliotheken Meetjesland en participeert aan regiobib Meetjesland
- De bib zet in op nieuwe vormen van cultuureducatie en stimuleert leesmotivatie
- De stad stapt mee in lokale en regionale projecten rond jeugdbeleid en ondersteunt deze projecten
- De jeugddienst bouwt een twaalfpluswerking uit voor jongeren tussen 12 en 16 jaar
- De stad ondersteunt de werking van de jeugddienst en pikt in op actuele tendensen
- De jeugddienst organiseert activiteiten voor kinderen en jongeren tijdens de schoolvakanties
- De stad onderneemt verdere initiatieven ter promotie van lokale streekproducten
- De stad werkt verder mee aan de uitbouw van de Huysmanhoeve en haar werking
- De Kunstacademie beheert haar muziekinstrumentenpark aan de hand van een inventaris
- De stad onderzoekt de uitbouw van recreatieve projecten aan de jachthaven
- De stad ondersteunt het evenementenbeleid op logistieke, materiele en financiële wijze
- De stad ondersteunt op logistieke, materiële en financiële wijze jaarlijks het Herbakkersfestival
- De stad ondersteunt logistiek, materieel en financieel jaarlijks Kaaifeesten en Helden in het Park
- De stad zet in op duurzame evenementen
- De stad geeft voldoende logistieke ondersteuning en budget om de sportinfrastructuur te exploiteren
- De achterzijde van het sportcomplex/BKO wordt heringericht voor polyvalent gebruik
- De sportdienst organiseert sportdagen en sportklassen voor scholen van binnen en buiten Eeklo
- De sportdienst organiseert en promoot sportkampen voor kinderen van 3 - 16 jaar en naschoolse sport
- De sportdienst organiseert lessen en sport- en bewegingsacties voor alle leeftijden
- De stad maakt een studie over herlocalisatie van de sporthome
- De sportdienst organiseert met cc en ka een sport/cultuurkamp en onderzoekt aanbod uit te breiden
- De sportdienst herwerkt kleutersportkampen en werkt met BKO concept uit voor peuters/kleuters (t.e.m. 4 jaar)

OCMW Eeklo

Goede ervaring met het participatietraject Eeklo 2020: er werd rekening gehouden met de aanbevelingen van burgers en sleutelfiguren. De doelstellingen werden goed geformuleerd. Er werden geen indicatoren of mijlpalen geformuleerd.

Er wordt jaarlijks geëvalueerd in fox (eerste jaren werd er halfjaarlijks geëvalueerd).

Gerealiseerde acties:

- OCMW Eeklo voorziet in diverse vormen van aanvullende steun
- Er is een samenwerking met Wijkcentrum De Kring met betrekking tot de Sociale Kruidenier
- Het afsluiten van energielevering wordt zoveel mogelijk voorkomen
- Er is een samenwerking met Woonwijzer Meetjesland met betrekking tot energiebegeleiding
- OCMW Eeklo gebruikt de artikel 60 maatregel om activering te bevorderen

- Er wordt samengewerkt met Team tewerkstelling Cluster Meetjesland om inschakelingstrajecten op te starten
- De participatieladder wordt actief gebruikt onder meer bij het tot stand komen van GPMI's
- Er is afstemming met andere werkactoren binnen de Werkwinkel
- Er is een partnerovereenkomst (KB500)
- Het OCMW activeert leefloners naar duurzame tewerkstelling d.m.v. Tijdelijke Werkervaring (TWE)
- Er bestaan groepswerkingen die o.a. worden gerealiseerd i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er bestaat een vormingsaanbod in het kader van budgetteren
- Multidisciplinair cliëntoverleg wordt gestimuleerd
- Er worden gerecycleerde pc's aangeboden tegen sterk gereduceerde prijs
- Er is een laagdrempelige ontmoetingsplaats met aanbod aan materiële en sociale dienstverlening i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Aanbod aan vrijwilligerswerk voor maatschappelijk kwetsbare groepen i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er werden volkstuintjes gerealiseerd i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er wordt een inburgeringsbeleid gevoerd
- Er is een groepswerking voor anderstaligen i.s.m. Wijkcentrum De Kring
- Er wordt regie gevoerd inzake LSB
- Er worden werkingssubsidies voorzien voor organisaties die meewerken aan de realisatie van de sociale grondrechten
- Er worden preventieve acties uitgevoerd in het kader van middelengebruik
- Er wordt vroeghulp aangeboden in het kader van middelengebruik (Ketenzorg)
- Er is ordehandhaving in het kader van middelengebruik i.s.m. de politie
- Er is een lokaal woonoverleg
- Er is een woonloket voor elke burger
- Er zijn 2 noodwoningen en 3 winterwoningen
- De UiTPAS wordt ingezet om de vrijetijdsparticipatie te bevorderen
- Er bestaat een netwerk vrijetijdsparticipatie
- Er worden acties opgezet binnen het concept "Gezonde stad"
- Er bestaan acties voor specifieke patiëntengroepen
- OCMW Eeklo verhoogt de toegang voor kinderen tot paramedische en psychologische ondersteuning
- Er worden acties opgezet ter bestrijding van kinderarmoede
- Er is een Huis van het Kind
- Er worden gezonde maaltijden aangeboden aan kwetsbare kinderen gekoppeld aan integrale gezinsondersteuning
- Er is een preventief, remediërend aanbod voor jongeren die ongekwalificeerd uitstromen uit het secundair
- Aanstaande en jonge gezinnen worden ondersteund met betrekking tot opvoeding, gezondheid, realisatie grondrechten
- OCMW huurders worden begeleid
- Er worden preventieve acties uitgevoerd bij personen die bedreigd worden met een gerechtelijke uithuiszetting
- OCMW Eeklo verhuurt zelf en i.s.m. het SVK woningen aan kwetsbare doelgroepen
- Er zijn acties die kwetsbaren actief gaan opsporen
- Gebouw Zuiderzon werd gerealiseerd
- De toegankelijkheid van de thuiszorgdiensten is verhoogd
- Er is een gediversifieerd thuiszorgaanbod
- Het Seniorenactieplan werd opgemaakt en wordt uitgerold
- Er worden doelgroepwerknemers tewerkgesteld in de thuiszorg
- Er wordt meegewerkt aan de realisatie van de eerstelijnszorgzones
- De thuiszorgdiensten binnen het OCMW zijn een aanspreekpunt voor mantelzorgers
- Er wordt samengewerkt met andere thuiszorgdiensten en LDC Zonneheem
- Er werd een ontmoetingsdag georganiseerd op De Zuidkaai

- OCMW Eeklo ondersteunt een arbeidszorgproject i.s.m. lokale partners

Afgevoerde acties:

- Het project Eeklo jobteam werd na 4 jaar afgevoerd omdat het de doelstellingen niet (meer) realiseerde

Niet (volledig) gerealiseerd

- Er is een aanvullend aanbod aan psychologische hulpverlening
- Er wordt een hulpverleningsaanbod voorzien in het kader van middelengebruik
- Er wordt gewerkt aan de creatie van De Zuidkaai (inhoudelijk en infrastructureel) tot de centrale plaats voor alle welzijnsvragen

7.3 Gesprekken

7.3.1 Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing

In het kader van het project organisatiebrede zelfevaluatie stellen we in het voorjaar 2022 een projectteam samen van een tiental collega's, verspreid over de hele organisatie (grondgebiedzaken, zorg- en ouderenbeleid, sport, financiële dienst, beleidscel, omgeving, IT, secretariaat, cultuur).

Alle thema's uit de Leidraad organisatiebeheersing werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring. Van elk van de vergadermomenten werd een verslag gemaakt.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

TOP 10 van de aanbevelingen uit de organisatiebrede zelfevaluatie:

Voldoende opleiding voorzien, in veranderingstrajecten en bij indiensttreding
Kennismanagement: structuur opzetten
Mentorschap (meter/peter of buddy) invoeren bij indiensttreding, stage
Onthaalbeleid en exit-beleid uitwerken in een werkgroep
Uitwerken nieuwe intranet of het oude intranet updaten
Verkokering aanpakken
Corsa on the rails krijgen
Proces provisie: evalueren en bijsturen
Platform om processen te delen is te weinig gekend
Communicatie en samenwerking tussen de verschillende vestigingen verbeteren

7.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Gebruik van communicatiemix	Interne communicatie loopt niet altijd even gestructureerd
Inzetten op verschillende participatietrajecten	Opmvolging audits / bestuurskracht is niet altijd even up to date
Digitaal participatieplatform	GIS wordt te weinig ingezet voor beleidsmatige adviezen
Uitgevoerde zelfevaluatie bestuurskracht	We werken te weinig strategisch en te vaak operationeel
Procesbeheerder in huis	Er is nog geen afsprakennota politiek-administratie

Plaatselijk Audit comité	Werking van de ondersteunende diensten is soms te onzichtbaar
GIS-ambtenaar	Kennisoverdracht bij uitdiensttreding is soms te weinig
Data Protection Officer in huis	Achterstand inzake procesbeschrijvingen moeten we inhalen
Uitgewerkt systeem klachtenbehandeling	
Toepassing wet op de overheidsopdrachten	
Inzetten op integriteit in administratie en politiek	
Preventieadviseur in dienst	
Aandacht voor onderhoud van eigen gebouwen	
Centralisatie van aansturing schoonmaak	
Betere opvolging meerjarenplan	
Traject voor inkanteling bij ondersteunende diensten	
Goed uitgebouwde dienstverlening	
Verschillende processen zijn uitgeschreven	
Informatieveiligheidsplan en -plan	
Gebruik authentieke gegevensbronnen	
Intergemeentelijke archivaris	

7.5 Externe documenten

7.5.1 Uit: Nota kerntakendebat – IDEA Consult (2018)

In de discussie over het kerntakendebat gaat het volgens IDEA Consult over 3 dimensies (Bouckaert et al, 2003):

- De horizontale dimensie, met de verdeling van taken tussen overheid en samenleving (middenveld, bedrijven, ...);
- De verticale dimensie: op welk bestuursniveau worden de taken uitgevoerd?
- De derde dimensie: coördinatieproblematiek: naast aandacht voor het verdelen en scheiden van de taken moet er ook aandacht zijn voor samenwerking en interactie (de geïntegreerde en klantgerichte benadering).

“Uit de bestuurskundige literatuur leiden we af dat de primaire taak van de overheid bestaat uit:

- Beleidsbepaling (beslissingen nemen, kaders en spelregels bepalen);
- Regie over beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie.

Dit betekent dat de uitvoerende taken zowel in de beleidsvoorbereiding, -uitvoering, als -evaluatie desgevallend aan derde partijen kunnen overgelaten worden.

Potentiële voordelen van samenwerking en uitbesteding

Meer samenwerken en uitbesteden wordt noodzakelijk om binnen de bestaande middelen meer ruimte te maken voor regie. Naast kostenvoordelen die ontstaan vanuit samenwerking en uitbesteding, kunnen partnerschappen ook leiden tot:

- meer innovatieve oplossingen;
- meer gedragen oplossingen door de betrokkenheid van stakeholders;
- meer kwaliteit of doelmatigheid omwille van de inbreng van specialistische kennis;
- meer flexibiliteit.

Randvoorwaarden voor samenwerking en uitbesteding

Onze oproep tot het afwegen van samenwerking en uitbesteding, is geen ongenueanceerd pleidooi. In de literatuur zijn ook voldoende negatieve ervaringen te vinden. Elke vorm van samenwerking of uitbesteding moet gepaard gaan met een kostenbatenafweging.

Bovendien zijn er belangrijke randvoorwaarden in acht te nemen aan de kant van het bestuur:

- *samenwerking en uitbesteding moet vertrekken vanuit een goede opdrachtbeschrijving, met een precisering van de verwachtingen en het vereiste kwaliteitsniveau (service level agreements);*
- *samenwerking en uitbesteding vereisen opvolging in de tijd (monitoring) en kwaliteitscontrole;*
- *het lokaal bestuur moet beschikken over de basiscapaciteit en deskundigheid om de relatie met de externe partijen te managen en op te volgen.”*

7.5.2 Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren. Hierbij enkele resultaten die te maken hebben met de stad als organisatie:

- 35% van de bevroegde jongeren kennen de mensen van de jeugddienst. Dit is meer dan in het Meetjesland gemiddeld.
- Bijna 71% van de Eeklose jongeren weet niet of er een jeugdraad in Eeklo is. Een kwart weet dat er een jeugdraad is.
- Bijna 2/3 van de respondenten wil info krijgen over de gemeente of de jeugddienst via sociale media. 30% is niet geïnteresseerd in info. (deze regionale resultaten zijn gelijklopend voor de gemeenten).
- Snapchat is het meest gebruikte sociaal medium, gevolgd door Instagram, Messenger en Facebook. Whatsapp scoort al heel wat lager, terwijl Twitter weinig gebruikt wordt.

Aanbevelingen:

- Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid.
- Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen.
- Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen.
- Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.
- Blijf jeugdbewegingen infrastructureel, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen.

7.5.3 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items aan op het vlak van DIGITALISERING en VRIJWILLIGERSBELEID:

1. Bied gezinnen groeikansen
 - *Digitalisering: iedereen mee.*
 - *Zorg voor voldoende openbare computerruimtes waar inwoners, onder begeleiding, hun digitale vaardigheden kunnen bijwerken.*
 - *Ondersteun de campagne “Bib voor iedereen”. Bibliotheken zijn een belangrijke partner bij het inrichten van openbare computerruimtes. www.bibvooriiedereen.be.*
 - *Organiseer infomomenten rond E-government.*
 - *Let erop dat de gemeentelijke diensten ook toegankelijk zijn voor werkende gezinnen.*
 - *Voorzie in voldoende inclusieve communicatiemiddelen (op papier, telefonisch, aan een loket) zodat ook mensen die minder digitaal vaardig zijn alle nodige info krijgen en een beroep kunnen doen op alle diensten.*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.3 vrijwilligers moet je koesteren

- *Betrek vrijwilligers in lokale adviesraden en zorg voor een vrijwilligersvriendelijke vergadercultuur.*
- *Maak werk van een vrijwilligersbeleid: erken vrijwilligers en het verenigingsleven in de communicatie van de gemeente, organiseer een dankfeest voor vrijwilligers, organiseer of ondersteun activiteiten tijdens de Week van de Vrijwilliger ...*

- *Ondersteun de lokale jeugdwerkingen. Geef gemeentelijke premies voor kadervorming en bied materiële en logistieke ondersteuning om de werking te optimaliseren (activiteiten, speelterreinen en gebouwen, kampeermateriaal...).*

7.5.4 Uit: het Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden ism UGent en CSI Flanders (december 2018) – innovatie van stedelijke organisaties

ENKELE AANDACHTSPUNTEN:

Van waar komen we als lokaal bestuur?

- *Sterk uitvoeringsgerichte, vlakke organisatie: veel diensten;*
- *Zwakke planningscapaciteit op strategisch niveau, zwakke uitbouw met betrekking tot data en monitoring;*
- *Sterk schepenmodel, geen MAT, secretaris in solopositie;*
- *Verzelfstandigde entiteiten: beperkt, klassiek;*
- *Mono-centrische problematieken, vooral uitvoeringsgericht en beheersmatig ingevuld (focus op de eigen dienstverlening, bureaucratisch model);*
- *Relatieve stabiliteit / homogeniteit in politiek systeem en in de relaties tussen partijen; meer op dienstverlening gericht dan op ideologische keuzes.*

Wat zien we evolueren?

- *Evolutie naar grotere organisatieclusters in nagenoeg alle steden (zie organogrammen);*
- *Druk naar meer planning (intern en extern, BBC) onder overwegend strak financieel regime;*
- *Introductie van (veel meer) data en monitoring;*
- *Niet meer alleen uitvoerend, ook regie (strategisch en omgevingsgericht denken zit daarin vervat);*
- *Formulering van complexere, pluricentrische problematieken met veel meer gevoelige keuzes en veel lastiger publiek debat;*
- *Meer uitbouw van MAT, (veel) meer hooggeschoolden;*
- *Meer ambtelijke ambities en zelfbewustzijn, maar ook misschien meer 'bureaupolitiek' als eigen dynamiek;*
- *Sterke toename naar meer verzelfstandiging maar ook een meer kritische kijk naar verzelfstandigde entiteiten, meer druk richting 'concern'-gedachte (BBC).*

Waar staan we voor?

Veel transversale thema's:

- *Fijn stof en mobiliteitsdruk;*
- *'Betonstop', verdichting, open ruimte;*
- *Duurzaamheid en transitie, energie;*
- *Kindvriendelijke stad;*
- *Gezonde stad, stad en voedsel;*
- *Migratie, diversiteit, integratie;*
- *Vergrijzing, zorg, activering;*
- *Armoede, schooluitval...*
- *...*

Stedelijke beleidsproblematieken

- *Denken in maatschappelijke opgaven, strategische projecten, programma's, doelgroepen, ruimtes ... leidt per definitie tot transversale 'beleidsframes' (meervoudige afwegingen, complexer en minder verticaal beslissingspatroon, niet meer louter uitvoeringsgericht, meerdere partners en afhankelijkheden in en buiten de organisatie);*
- *Externe invloed / druk vanuit omgeving breed (vb. Duurzaamheidsdoelstellingen, Smart Cities, Vlaamse overheid via BBC of beleidsplannen ...);*
- *Impact van integratie OCMW (en legger van het sociaal beleid);*
- *Verandering aan de top: nieuwe AD's en hun beroepsbeeld;*
- *Functioneren van het MAT en interactie met CBS;*
- *CBS: mensen, cultuur, verhoudingen + beleidsframes.*

Ondersteunende diensten

- *Functie en impact van de klassieke ondersteunende diensten ('business partners' of eigen logica's en systemen);*
- *Financiële dienst: budgetcycli vaak nog zeer bureaucratisch en administratief benaderd;*
- *ICT: in enkele steden duidelijke evolutie naar veel meer stafdienst, betrokkenheid bij en impact op het strategische niveau is zeer wisselend; in andere steden eerder volgend;*
- *Personeelsdienst: in veel steden is het personeelsmanagement vanuit de personeelsdiensten middelmatig tot zwak;*
- *Relatie met delegatie / budgethouderschap / interne verzelfstandiging (mondjesmaat);*
- *Ondersteunende diensten komen bij alle schepenen en in alle domeinen binnen: integrerend vanuit systeemdenken en uniforme benadering (maar niet altijd ondersteunend...).*

Scenario 1

Organogram-model

Basis: organogram
(dus: uitsluitend gekoppeld aan diensten)

Scenario 2

Hybride-model

1. Gekoppeld aan het meerjarenplan voor de uitdagingen

én

2. Gekoppeld aan het organogram voor de reguliere werking

Scenario 3

Programma-model

Basis: uitdagingen en doelstellingen
(dus: uitsluitend gekoppeld aan meerjarenplan)

Scenario's gehanteerd in Aalst

7.5.5 Opvallende trends voor lokale besturen

Zeker in coronatijd is het verhaal van digitalisering van de dienstverlening in versnelde evolutie. Zowel het personeel dat aan telewerk doet en digitaal is uitgerust, maar ook een versneld overstappen naar werken op afspraak via digitale systemen. We zien ook de evolutie naar een gemeente zonder gemeentehuis.

7.5.6 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake communicatie en dienstverlening staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

COMMUNICATIE

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
19% vond de communicatie over corona niet makkelijk terug te vinden.	Alles moest snel gaan en er moest altijd snel geschakeld worden. De overzichtelijkheid liet soms te wensen over. De oude website maakte het ook niet makkelijk. Met de vernieuwing liep dit wat vlotter.

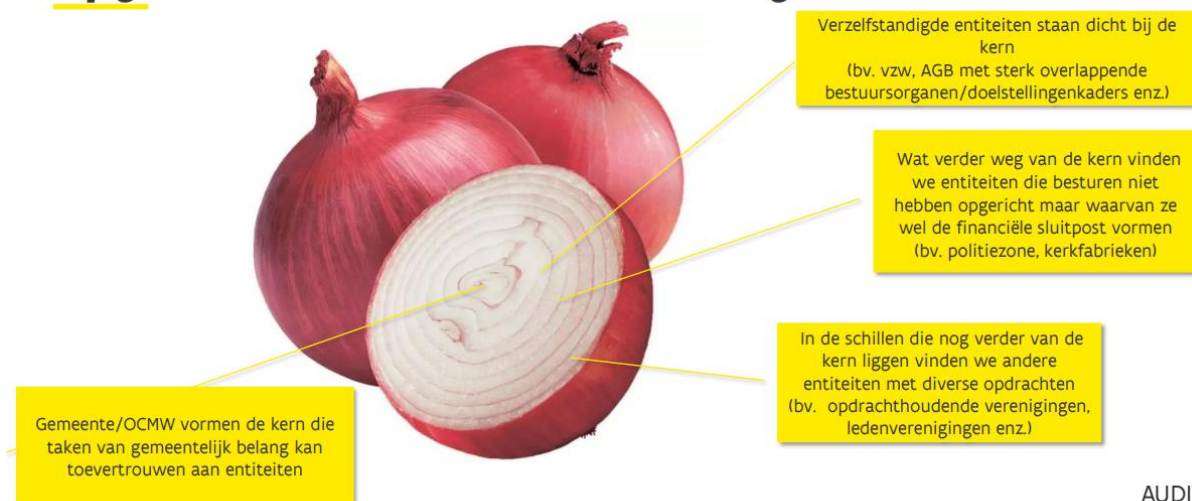
59% volgde de communicatie over corona via facebook; 46% via het infoblad; 32% via de website, 31% via affiches in straatbeeld.	Dit zijn ook de vier wijzen waarop de mensen info in eerste instantie wilden ontvangen. 23% wilde ook via elektronische nieuwsbrieven geïnformeerd worden, dit gebeurde nu te weinig; 15% via app (gebeurde maar door 9%). Is een gemeente-app een goede optie? Dit moet wel een tool zijn waarbij er niet apart tijd moet geïnvesteerd worden, maar moet via andere kanalen gevoed worden.

DIENSTVERLENING - Ervaringen met werken op afspraak tijdens corona:

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
52% geen ervaring. 16% genoeg tijd t.o.v. 1 % niet genoeg tijd maken. 12% sneller geholpen t.o.v. 5% trager 15% vond het belangrijk om niet in de rij te moeten staan.	De positieve reacties overheersen. Na de zomer wordt de baliewerking bevestigd (sommige zijn weer 'vrije inloop': stadskantoor, sociaal huis. Andere blijven op afspraak. Wat met balie Sportpark, jeugddienst ...?) Moeten we een verschil maken tussen balies en diensten die op afspraak werken?
14% werkt liever zonder afspraak (vooral hoge scores bij senioren).	Belangrijk om senioren het stelsel van afspraken goed aan te leren (zie meerjarenplanactie A-7.06.05 De stad zet in op digitaliseren voor doeltreffende communicatie en ondersteunt de burger hier in)

7.5.7 Uit: Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit | Globaal rapport | 20-12-2022

Dienstverlening/werking van lokale besturen is opgebouwd uit verschillende lagen

Aandachtspunt 1: Volg de entiteiten meer doordacht op en geef ze een expliciete plaats in de (reguliere) werking van het bestuur

– drie veel voorkomende aanbevelingen

Aanbeveling 1: Het lokaal bestuur categoriseert en prioriteert haar entiteiten en structureert het opvolgingsproces op basis hiervan.

Niet alle entiteiten moeten even intensief opgevolgd worden. Dat is ook niet werkbaar. Daarom is het aangewezen dat een lokaal bestuur parameters hanteert (bv. financieel belang) om keuzes te maken inzake de opvolging (frequentie, aard).

Aanbeveling 2: Betrek de entiteiten structureel bij het beleidsplanningsproces (bv. omgevingsanalyse, inhoudelijke afstemming doelstellingenkader).

Ook taken van gemeentelijk belang die aan entiteiten zijn toegewezen verdienen een analyse (bv. afvalbeheer). Om dubbel werk te vermijden, kunnen er hierover afspraken worden gemaakt. Een actieve afstemming en betrokkenheid bij het beleidsplanningsproces maakt dat acties elkaar aanvullen en versterken (bv. samenwerking over de sensibilisering inzake afval).

Aanbeveling 3: Verzeker een goed zicht op de kwaliteit van de dienstverlening door de entiteiten.

Dit is mogelijk door heldere afspraken te maken over de behandeling van klachten en meldingen en hierover een rapportering te vragen door de entiteiten. Dit is uiteraard enkel relevant voor die entiteiten met een concrete dienstverlening aan de burger of het bestuur.

Aandachtspunt 2: Versterk de ondersteuning van de raadsleden/mandatarissen

Aanbeveling 4: Het lokaal bestuur ondersteunt de mandatarissen door onder meer het aanleveren van basisinformatie (bv. fiche per entiteit) en mandaten toe te lichten (bv. verschillen tussen bestuursmandaat en lidmaatschap van een algemene vergadering).

Zeker nieuwe mandatarissen hebben geen goed zicht op de draagwijdte en taakbelasting van een mandaat bij een entiteit. Informatie hieromtrent delen en duiden is een gedeelde opdracht voor het management en het politieke niveau van het lokaal bestuur en de entiteiten.

Aandachtspunt 3: Zet in op een actueel en informatief overzicht

Aanbeveling 5: Het lokaal bestuur verzekert een volledig, actueel en informatief overzicht van haar entiteiten met inbegrip van een duidelijke categorisering ervan.

Dit is een basisvoorwaarde om de entiteiten doordacht te kunnen opvolgen. Het is daarenboven een decretale verplichting om dit overzicht, met een duiding van eventuele wijzigingen, jaarlijks voor te leggen aan de gemeenteraad.

7.5.8 Uit: Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico's bij lokale besturen Globaal rapport | 13.06.2023

Lokale besturen hebben de voorbije jaren onder impuls van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) belangrijke stappen gezet om de informatieveiligheid te verbeteren. In dit kader hebben ze ook risico's met betrekking tot informatieveiligheid in kaart gebracht.

Toch zijn er voor de meeste lokale besturen nog belangrijke verbeterpunten om verder te evolueren richting een breder, meer systematisch beheer van alle ICT-risico's:

- Lokale besturen willen inzetten op ICT en digitalisering, maar pakken dit weinig gestructureerd en concreet aan.
- Lokale besturen hebben slechts een deel van hun ICT-risico's in het vizier en schatten zelf in dat er nog belangrijke werkpunten zijn.
- Lokale besturen zijn zich onvoldoende bewust van de risico's die verbonden zijn aan hun samenwerking met externe leveranciers.
- De capaciteit en positionering van de ICT-functie sluiten onvoldoende aan bij het vereiste risicobeheer en de ambities op het vlak van digitalisering.

7.5.9 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

STRATEGISCH DOSSIER 7 – Participatie en coproductie van beleid

Lokale besturen kunnen maatschappelijke uitdagingen niet in hun eentje oplossen. Partnerschappen kunnen leiden tot meer flexibiliteit en innovatieve oplossingen, meer gedragenheid en betrokkenheid bij stakeholders, meer kwaliteit en doelmatigheid omwille van de inbreng van specialistische kennis. Veel lokale besturen zoeken nieuwe manieren om democratie vorm te geven of om burgers meer betrokken te maken. Ze heroriënteren zich naar andere omgangsvormen met burgers, het middenveld, ondernemers en onderzoekers. Participatie beperkt zich niet meer tot aftoetsen van reeds uitgestippeld beleid. Het primaat van de politiek blijft essentieel doch verwachten burgers dat beleid vandaag ook een gedeeld beleid is. Burgers mee laten werken rond te maken beleidskeuzes of burgers mee beleid laten uitvoeren zorgt voor de noodzakelijke betrokkenheid om de democratie opnieuw te versterken. Er is nood aan een stap die verder gaat dan deze van klassieke adviesraden, hoorzittingen of informatievergaderingen. Vernieuwende vormen van burgerparticipatie beperken zich niet tot denken of co-creatie, maar betekenen ook samen doen, ja zelfs samen coproduceren.

- Evolutie naar een nieuwe vorm van public governance, met de nadruk op netwerken en samenwerking, coproductie en participatie
- Burgerkracht inzetten: innovatieve en gedragen oplossingen, binnen de 'quadruple helix' (overheid, gemeenschap, ondernemers, experts/onderzoekers) en met interactie op het supra-lokale niveau (straten en wijken)
- Binnen participatie aandacht geven aan de betrokkenheid van iedereen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We maken werk van de ontwikkeling van een **brede visie** op burgerbetrokkenheid en innovatieve burgerparticipatie en coproductie.
2. We experimenteren met het "**quadruple helix-model**" als werkbare vorm waarbij innovatief wordt samengewerkt rond complexe lokale problemen tussen de lokale overheid en de burgers, middenveldorganisaties, bedrijven en kennisinstellingen. Vanuit prototypes kunnen we de ervaringen opschalen naar andere lokale besturen.
3. We willen werk maken van een uitnodigende en **participatieve bestuurs- en organisatiecultuur**, zowel bij de mandatarissen als de medewerkers, die getuigt van een open houding, een brede geest, de wil en goesting om specifieke competenties verder te ontwikkelen: verbindende communicatieve vaardigheden, creativiteit, netwerken, onderhandelen en beslissingsvaardigheden.
4. We willen bij initiatieven die van de lokale overheid komen:
 - i. Burgers en lokale initiatieven **in een vroeg stadium** betrekken bij een beleidsdossier. We creëren een band van betrokkenheid en zetten in op dialoog met individuele burgers, burgerinitiatieven, middenveldorganisaties, sociale profit-partners en bedrijven.
 - ii. Van de **adviesraden** een meer open **inspraakforum** maken met inbreng van alle geïnteresseerde burgers. We stimuleren een herdenking van de sectorale manier van werken van adviesraden. We investeren in innovatieve experimenten.

5. We willen bij initiatieven die van de burgers komen:
 - i. Mandatarissen en medewerkers actief ondersteunen met informatie en vorming over **participatiemethodes en -Instrumenten**, zoals bemiddelaars die investeren in lange termijnrelaties en tijdig feedback geven van burgers/middenveldorganisaties naar de eigen overheid en omgekeerd, projecten zoals Mechelenmakers, burger- en wijkbudgetten, een kindergemeenteraad, een participatie-ambtenaar, online participatietools, het recht om uit te dagen (right to challenge), wijkraden en dorpsraden met eigen bevoegdheden, ...
 - ii. Bekijken bij deze methoden en instrumenten wat er werkt, wat niet en waarom.
6. We investeren meer tijd in **persoonlijk contact**, door administratieve vereenvoudiging en digitalisering: bv. één loket in de frontoffice als toegangspoort voor alle dienstverlening voor de burgers, digitaal, telefonisch, fysiek; bv. aansluiten op het burgerloket. We stellen burgers/klanten maximaal centraal, niet de diensten of de locaties van de gemeente.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We vragen dat er een structureel samenwerkingsverband komt tussen het '**Kennisplatform** voor burgerparticipatie en coproductie' en de VVSG. Samen met het Vlaams niveau en de kennisinstellingen willen we een steunpunt vormgeven rond participatie en burgerbetrokkenheid dat op het lokale bestuursniveau de gewenste transitie succesvol kan realiseren.
2. We vragen dat tussen alle overheidsniveaus en sectoren **wetenschappelijke kennis**, opgebouwde ervaring, succesfactoren en sterke voorbeelden worden gedeeld. Dit leidt tot een ondersteunend, stimulerend kader voor een lokaal participatiebeleid.
3. We vragen subsidies, wetenschappelijke onderzoeken en het documenteren van **experimenten** op het lokale terrein.
4. We vragen afstemming met het onderwijs opdat kinderen en jongeren al in **scholen** kunnen oefenen in vaardigheden van burgerparticipatie, zoals met de lessen wereldburgerschap.
5. We vragen een **erkenning van de rol van lokale besturen als burger nabije overheid** bij projecten van de federale of Vlaamse overheid op ons grondgebied en willen een gegarandeerde en actieve rol in de informatie-, inspraak- en participatieprojecten die hiervoor worden opgezet.

8 ARMOEDE & WELZIJN

8.1 Toestand in Eeklo

Inzake armoede zijn er diverse partners op het grondgebied van Eeklo. Naast de werking van de eigen OCMW-diensten waarbij diverse projecten werkzaam zijn rond armoede (budgethulpverlening, Het Jonge Kind... Eeklo schakelt naar de toekomst, jongerenwelzijn- en participatieproject om schooluitval tegen te gaan en te bestrijden, Katrolwerking, sociale activering, Integratie erkende vluchtelingen), is er het Wijkcentrum De Kring (= vereniging waar armen het woord nemen) met een uitgebreide dienstverlening, maar ook een afdeling van CAW Oost-Vlaanderen, Agentschap Integratie en Inburgering, Vokans, VDAB, Jeugdhulp Don Bosco, ...

In 2021 is De Plek er bij gekomen, een jeugdwelzijnswerking die rust, actie en ondersteuning biedt aan jongeren en jongvolwassenen. Bij De Plek kunnen jongeren gewoon ontspannen of via de projectwerkingen stappen zetten naar reguliere opleidingsvormen of arbeid. Ook worden jongeren er ondersteund op vlak van onderwijs en werk en kunnen ze er terecht voor begeleiding op vlak van mentaal welzijn en verslavingszorg. De subsidie voor De Plek valt eind 2023 weg. Er wordt gewerkt aan een opvolger binnen een Jongerenhuis.

Er is een gezinsarmoedebestrijdingsplan in opmaak, met in eerste instantie aandacht voor kinderen (thema's kinderopvang, onderwijs...). Dit zal eind 2023 klaar zijn.

8.2 Cijfergegevens

8.2.1 Financiële gegevens

Het gemiddeld inkomen per inwoner voor 2020 ligt vrij laag in Eeklo (€ 19.346). Het aandeel aangiftes lager dan € 20.000 ligt voor Eeklo op 35,6%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 30,8%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dat 31,2%.

tabel 25 Fiscale statistieken – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2020 Voor de hogere inkomens zien we een omgekeerd beeld. In Eeklo is 25,6% van de aangiftes voor een inkomen van hoger dan € 40.000. Voor het Vlaamse Gewest is dit 31,6%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' 30,2%.

	Eeklo	Centrale gemeenten; goed uitgerust	Vlaams Gewest
gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner [€]	19346	20073	21035
aangiften 0-inkomens [aantal]	619	13110	208988
aangiften inkomen 1 - 10.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	10,1%	10,4%	10,7%
aangiften inkomen 10.001 - 15.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	6,8%	5,5%	5,6%
aangiften inkomen 15.001 - 20.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	18,7%	15,3%	14,5%
aangiften inkomen 20.001 - 30.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	23,6%	23,1%	22,5%
aangiften inkomen 30.001 - 40.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	15,2%	15,5%	15,2%
aangiften inkomen 40.001 - 50.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	8,8%	9,5%	9,5%
aangiften inkomen 50.001 - 60.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,4%	6,4%	6,4%
aangiften inkomen 60.001 - 75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,5%	6,2%	6,4%
aangiften inkomen >75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,9%	8,1%	9,3%
welvaartsindex [per 100]	98	101	107

Bron: Statbel - Fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

Het gemiddeld inkomen van een Eeklose inwoner stijgt met de jaren (van € 15.218 in 2008 naar € 19.346 in 2020). Dit is een stijging van 27,1%. In diezelfde periode steeg het gemiddeld inkomen van een Vlaming met 30,4%. Voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' steeg dit ook met 30,4%. De stijging in Eeklo is dus het laagst.

grafiek 60 Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2020

Bron: Statbel - Fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

In november 2020 bleken ook 788 Eeklose gezinnen voor 1.363 kinderen de sociale toeslag op het groeipakket ontvangen te hebben n.a.v. Corona. Er werden in Eeklo 2.900 tijdelijk werklozen geteld, samen met 512 zelfstandigen die een overbruggingsrecht ontvingen.

Als we het inkomen van Eeklo in 2008 en in 2020 index 100 geven, ziet de verhouding met de cluster en met het Vlaamse Gewest er als volgt uit:

tabel 26 Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2020

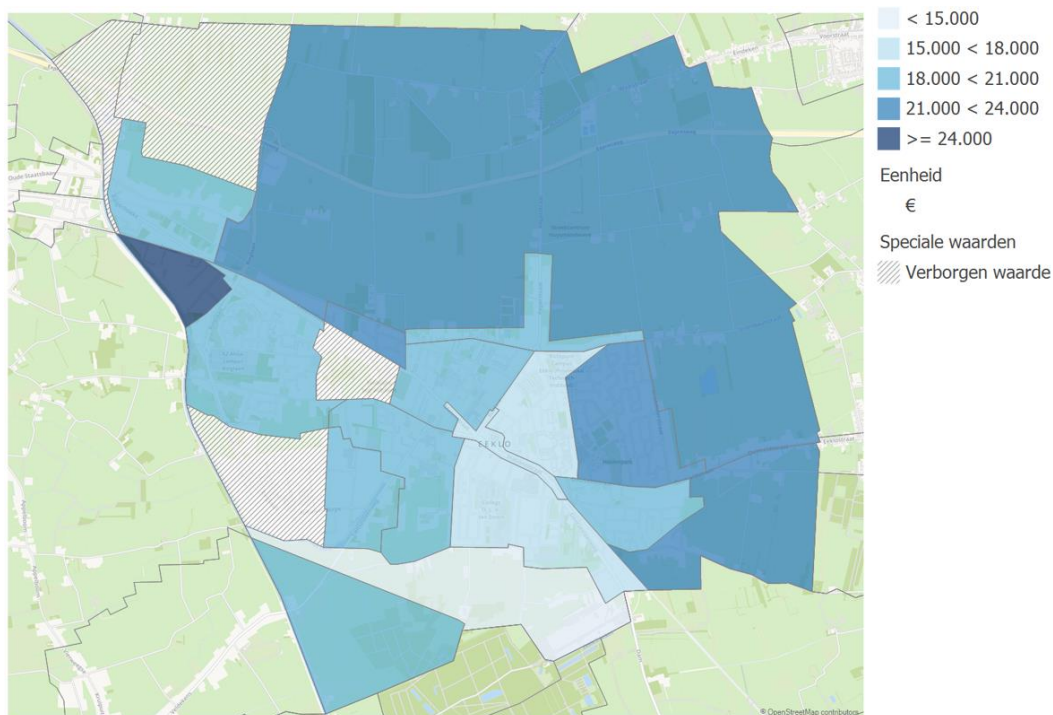
Gemiddeld inkomen per inwoner	Eeklo	Cluster CGGU	Vlaams Gewest
Index 2008	100	101,1	106
Index 2020	100	103,8	108,7

(bron: STATBEL – provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het verschil in gemiddeld inkomen met de cluster en het Vlaamse Gewest wordt groter. De welvaartsindex – dit is de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van de gemeente met dat van België – is 98 voor Eeklo. Scoor je meer dan 100, dan is het gemiddeld inkomen per inwoner hoger dan het nationaal gemiddelde. Eeklo valt dus net onder dat nationale cijfer. In het Vlaamse Gewest is dit 107, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dat 101.

Hieronder staat een opdeling van het gemiddeld inkomen per inwoner volgens statistische sector. In het noorden en noordoosten van Eeklo ligt dit hoger dan het Eeklose gemiddelde, in het centrum lager.

grafiek 61 Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2020

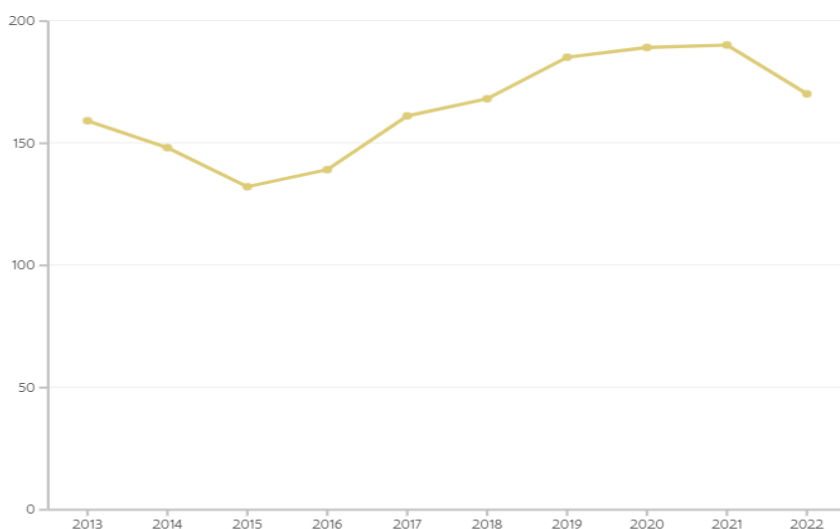

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be

Er wordt ook een opdeling gemaakt wat een inkomen beneden de kritische armoedegrens is. Dit gaat om het aandeel individuele aangiftes die lager zijn dan € 10.000 en het aandeel gemeenschappelijke aangiftes die lager zijn dan € 20.000. In Eeklo gaat dit in 2020 respectievelijk om 14,7% en 4,2%. Dit ligt lager dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest voor individuele (16,8%) en hoger voor gemeenschappelijke aangiftes (4,1%). Het aandeel van deze 'kritische' aangiftes daalt met de jaren. Voor de Belfiuscluster is dit 16,1% en 3,8%.

Eeklo heeft 0,78% leefloners begin 2022 (= 170); in de Belfiuscluster gaat dit om 0,53%, in het Vlaamse Gewest 0,62%. 22 Vlaamse steden/gemeenten scoren hoger dan Eeklo (in 2020 was dit nog 13, dus onze Vlaamse positie wordt hierin minder acuut).

grafiek 62 Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2012 tot 2022

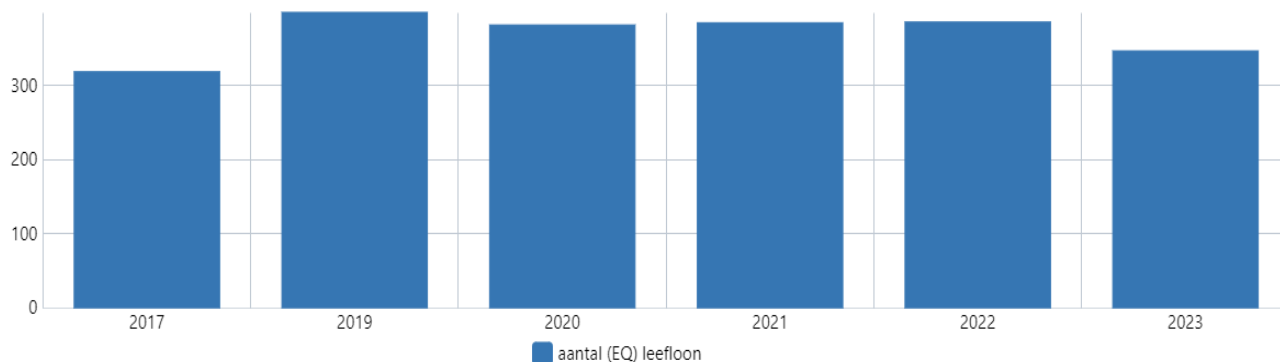

Bron: POD MI, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

(dit is het aantal leefloners bij het begin van het jaar)

Het absoluut aantal leefloners in Eeklo schommelt doorheen de jaren. Hieronder het aantal leefloners die gedurende een heel jaar zich aanmelden in het Sociaal Huis. In 2022 was dit 385 personen. De eerste helft van 2023 is dat 346.

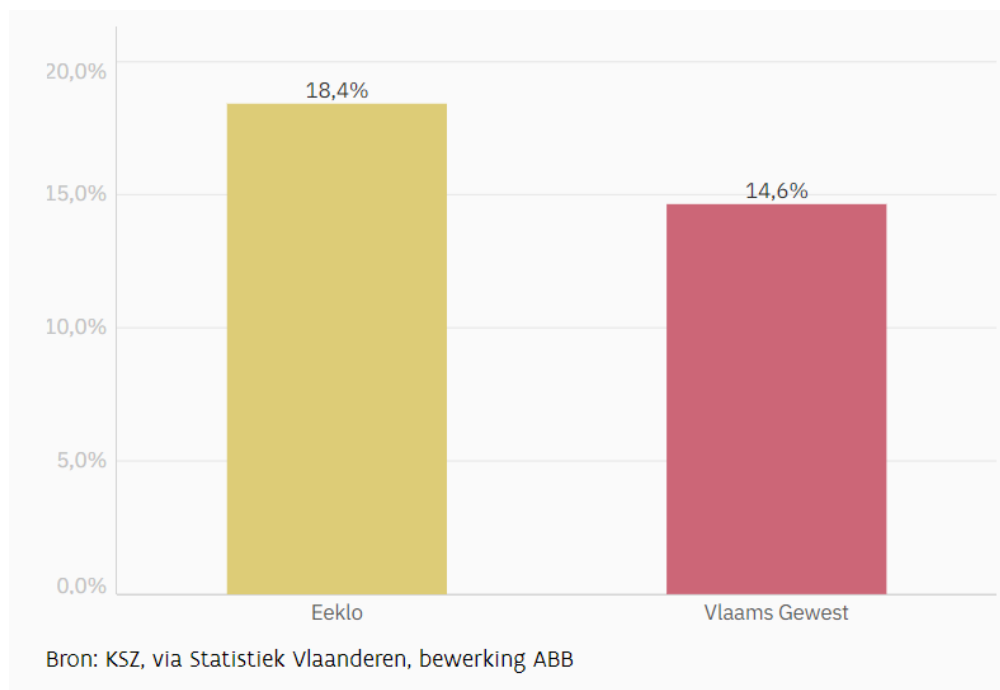
grafiek 63 Aantal personen met (EQ)leefloon op jaarbasis – Eeklo 2017 tot 2023

Bron: Sociaal Huis Eeklo

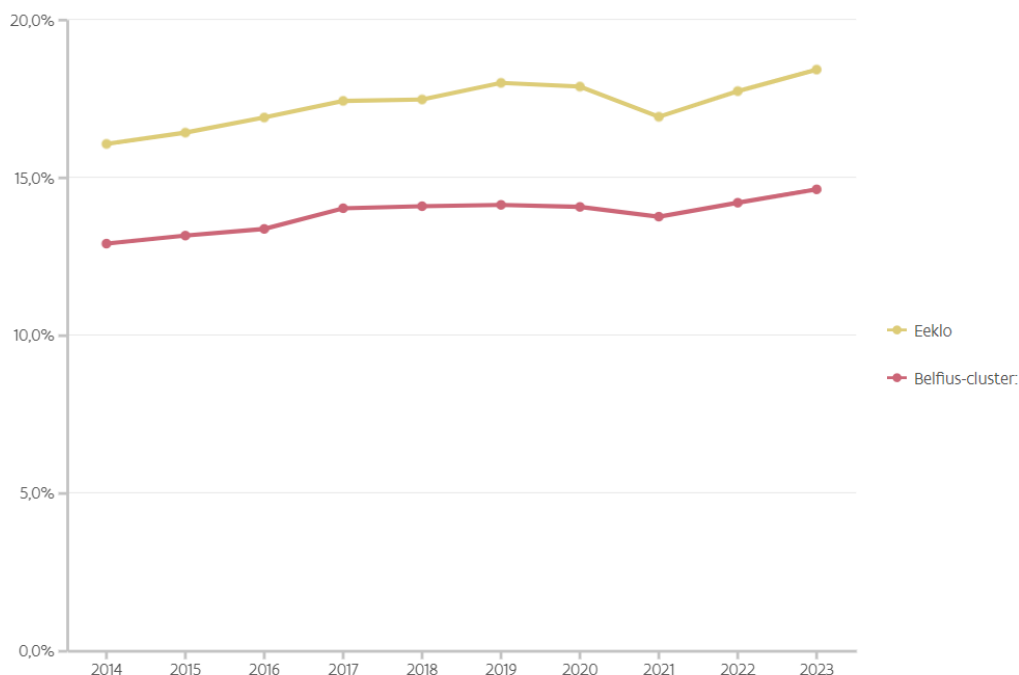
Eeklo	2017	2019	2020	2021	2022	2023
aantal (EQ) leefloon	318	398	381	384	385	346

grafiek 64 Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023

18,4% van de Eeklose inwoners heeft een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster zitten op 14,6%.

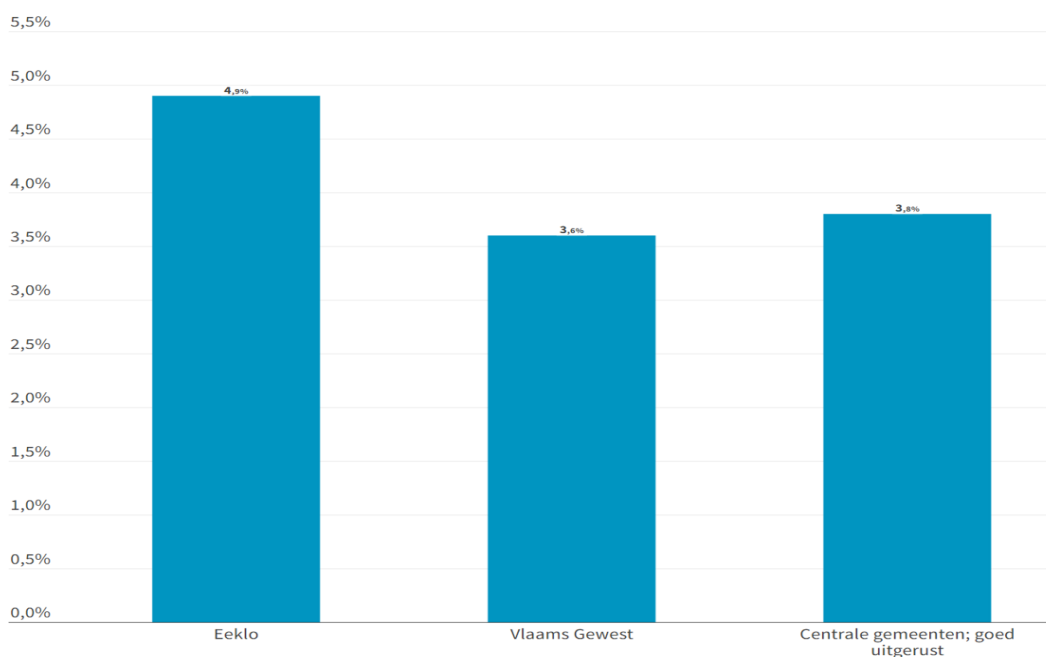
grafiek 65 *Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2023*

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

De trend in de evolutie van inwoners met een verhoogde tegemoetkoming is hetzelfde in Eeklo als voor het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster, maar Eeklo blijft aanzienlijk hoger scoren.

grafiek 66 *Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2022*

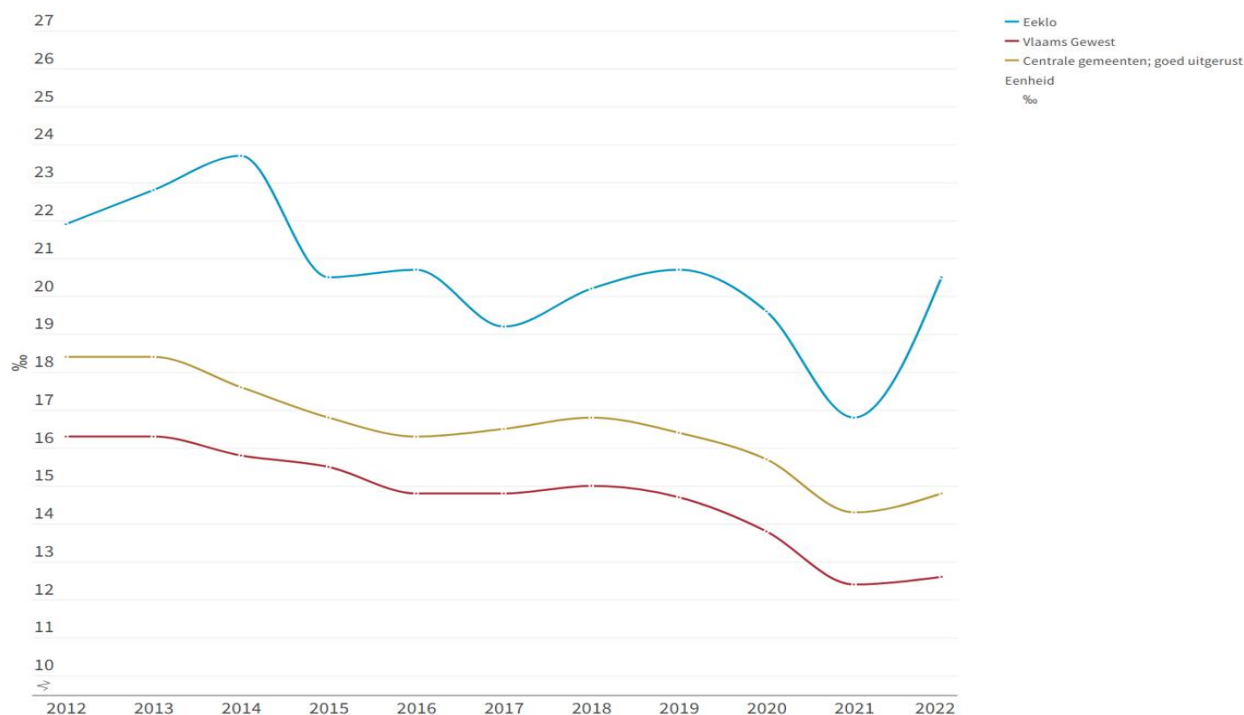

Bron: Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

Bij de inwoners van 65 jaar en ouder telt Eeklo 4,9% met een inkomensgarantie voor ouderen of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' komt aan 3,8%, het Vlaamse Gewest aan 3,6%. Dit percentage daalt met de jaren.

Een andere indicator inzake welzijn en armoede is de energie-armoede.

grafiek 67 *Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2012 tot 2022*

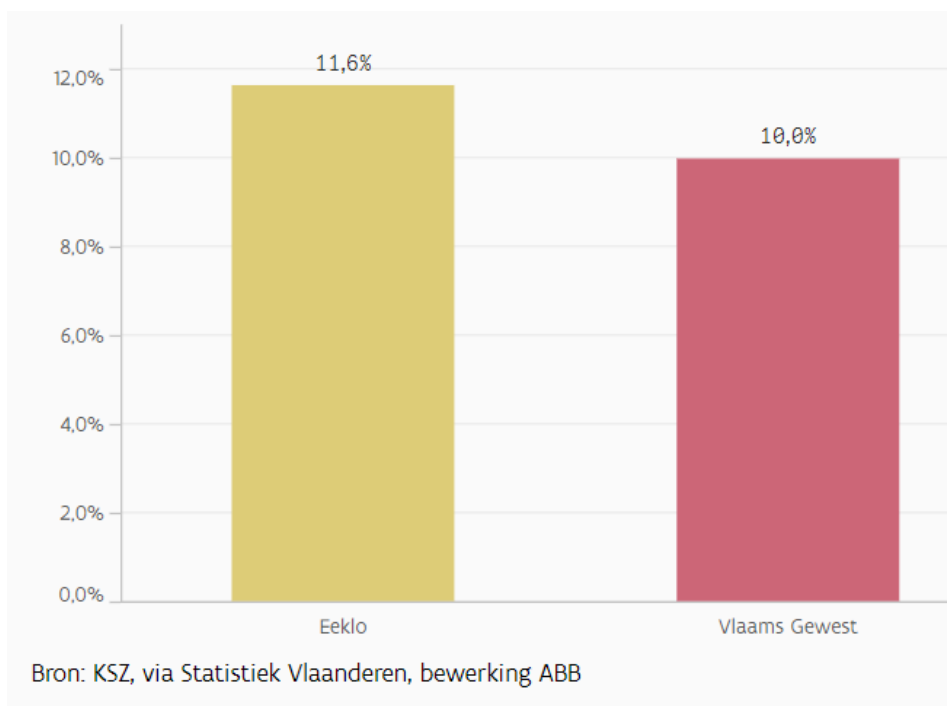
Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt | provincies.incijfers.be

In Eeklo staan er in 2022 20,5 budgetmeters voor 1.000 toegangspunten elektriciteit. Deze cijfers liggen hoger dan in het Vlaamse Gewest (12,6) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (14,8). Het aandeel daalde in alle gemeenten gevoelig in 2020 en 2021 omwille van de aangepaste maatregelen door corona. In Eeklo is dit in 2022 weer spectaculair gestegen.

8.2.2 Tewerkstellingsgegevens

11,6% van het aantal Eeklonaren tussen de 0 en 59 jaar woonde in 2020 in een gezin met lage werkintensiteit (kleiner of gelijk aan 0,2). Dit betekent dat er weinig werkintensiteit is bij de volwassen leden van het gezin: op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een werkintensiteit van het gezin berekend. Deze werkintensiteit varieert tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) en 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). De gezinnen met een werkintensiteit lager dan 0,2 worden beschouwd als gezinnen met een zeer lage werkintensiteit.

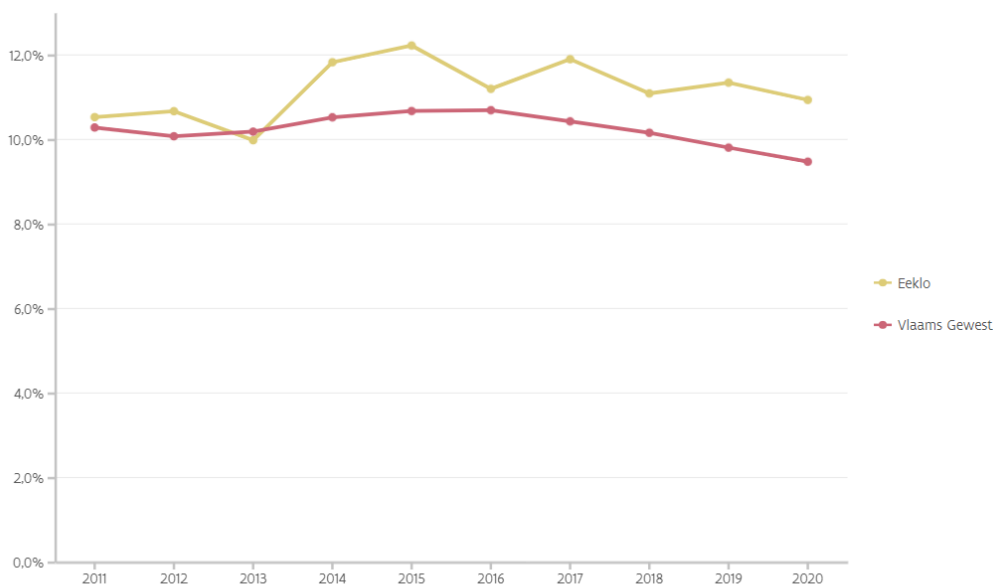
grafiek 68 Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2020

Het aandeel personen in een gezin met lage werkintensiteit in Eeklo is tussen 2011 en 2020 gedaald van 12,4 naar 11,6%. Tussen 2014 en 2017 zat het tegen of over de 13%. Het Vlaamse Gewest scoort in 2020 een waarde van 10%.

10,9% van de Eeklose kinderen tussen 0 en 17 jaar bevindt zich in een gezin met lage werkintensiteit. Deze index is tussen 2010 (= 10,2%) en 2020 (= 10,9%) gestegen, maar zat eerder hoger dan 12%. In 2020 gaat dit om 415 kinderen. Het Vlaamse gemiddelde is 9,5%.

grafiek 69 Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2011 tot 2020

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

8.2.3 Armoede-indexen

De **kansarmoede-index** is het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar x, jaar x-1 en x-2 en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x ten opzichte van het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x (in percentages). De kansarmoede-index wordt berekend op basis van beoordelingen door medewerkers van Kind en Gezin in gezinnen met een boreling. In concreto gaan de verpleegkundigen en gezinsondersteuners van Kind en Gezin na of er signalen zijn van kansarmoede op **6 domeinen**. Het gaat om het maandinkomen van het gezin, de opleiding van de ouders, het stimulatie-niveau van de kinderen, de arbeidssituatie van de ouders, de huisvesting en de gezondheid. Per levensdomein werd een ondergrens bepaald. Elk criterium wordt afzonderlijk beoordeeld. Wanneer de leefomstandigheden van een gezin bij 3 of meer van die 6 criteria zich op of onder de ondergrens bevinden, dan spreken we over kansarmoede in het gezin.

De inschatting van kansarmoede gebeurt voor alle borelingen met wie Kind en Gezin minstens 1 contact gehad heeft. Dat zijn nagenoeg alle borelingen. In 2021 had Kind en Gezin kansarmoede beoordeeld voor meer dan 97% van de borelingen. De kansarmoederegistratie gebeurt eenmalig (doorgaans in de eerste maanden na de geboorte) en moet als een *momentopname* beschouwd worden. De wijzigingen die zich in de daaropvolgende maanden/jaren in de levensomstandigheden van een gezin voordoen worden dus niet gecapteerd in de cijfers.

De kansarmoede-index voor Eeklo in 2022 is 24,1: dit betekent dat 24,1% van de geboortes plaatsvinden in een kansarm gezin. Dit is een hoog aandeel, en betekent na een daling in 2021 opnieuw een stijging. Het gemiddelde van het Vlaamse Gewest is 12,6.

grafiek 70 *Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest – 2017 tot 2022 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)*

Bron: Opgroeien - Kansarmoede-index | provincies.incijfers.be

Eeklo staat daarmee op de 11de plaats in het Vlaamse Gewest.

De **Onderwijskansarmoede-indicator** (OKI) wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (thuis taal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage, wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Voor Eeklo is de OKI 1,14, het gemiddelde van de Belfiuscluster is 0,79; het Vlaamse Gewest scoort 1. De OKI voor Eeklo daalde de afgelopen jaren; nu is er opnieuw een forse stijging waar te nemen.

In het najaar van 2020 werd de 13de ArmoedeBarometer van Decenniumdoelen uitgebracht. Deze kleurt oranje: in 275 van de 300 gemeenten is de armoede (zeer sterk) gestegen in vergelijking met 12 jaar geleden. De 13de ArmoedeBarometer evalueert de evolutie van armoede sinds 2008 voor de 300 Vlaamse gemeenten en dus voor Vlaanderen.

De 16 gebruikte indicatoren kunnen we opdelen in drie groepen: **armoede-indicatoren, indicatoren die potentiële armoede meten en indicatoren van inspanningen van gemeenten**. Telkens vind je ook het nulpunt van de evaluatie tussen haakjes.

DE ARMOEDE-INDICATOREN

- de armoedecijfers van Kind en Gezin (vanaf 2008);
- de Onderwijskansarmoede-indicator (vanaf 2008);
- het aantal budgetmeters voor elektriciteit en gas (vanaf 2015);
- het aantal mensen met een leefloon (vanaf 2008);
- het aantal mensen met een Integratietegemoetkoming voor Ouderen (IGO) vanaf 2008).

DE POTENTIËLE ARMOEDE-INDICATOREN

De indicatoren die potentiële armoede meten zijn indicatoren die wijzen op een mogelijk probleem. Situaties die hier gemeten worden zijn niet per se onmiddellijk gelinkt aan armoede, maar duiden op een mogelijk armoedeprobleem nu of in de toekomst:

- langdurige werkloosheid (vanaf 2008);
- het aantal schoolverlaters zonder diploma (vanaf schooljaar 2013-2014 t.e.m. 2017-2018);
- het aantal jaren schoolse vertraging (vanaf schooljaar 2014-2015 t.e.m. 2018-2019);
- het aantal huishoudens met een Verhoogde Tegemoetkoming (vanaf 2014);
- het aantal personen met een Ziekte en Invaliditeitsuitkering (vanaf 2012 tem 2018);
- het aantal kandidaat-huurders voor een sociale woning (vanaf 2011).

DE BELEIDSINDICATOREN

De laatste en derde groep indicatoren omvatten de inspanningen van de gemeenten. Omwille van de beperkte beschikbaarheid en vergelijkbaarheid zijn dit een klein aantal indicatoren:

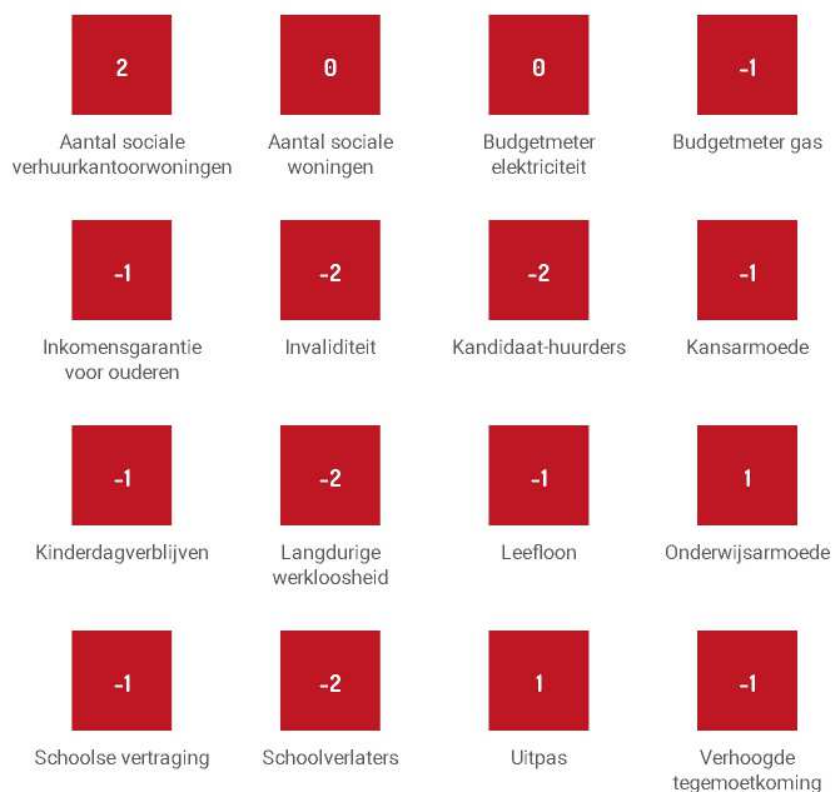
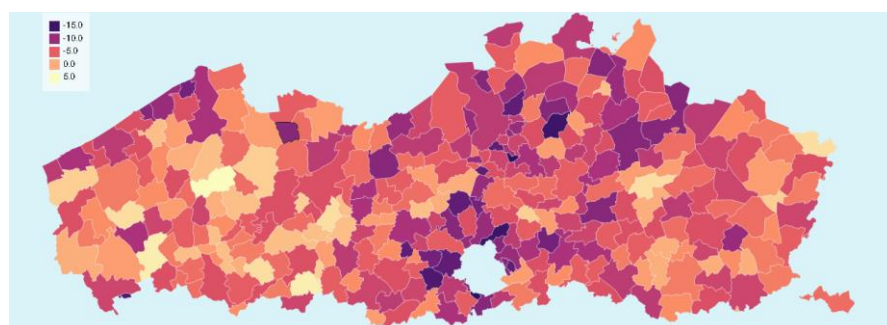
- aantal sociale verhuurkantoren (vanaf 2016);
- aantal sociale woningen (vanaf 2012);
- aantal kinderdagverblijven die inkomensgerelateerd werken (vanaf 2014);
- de UiTPAS (2019).

De evolutie van al deze indicatoren werd bekeken en gewaardeerd: een gemeente die het beter doet dan in 2008 (of ander beginpunt) scoort positief of positiever afhankelijk van de graad van verbetering en omgekeerd. Wanneer er amper iets wijzigde t.o.v. 2008 gaven ze 0. Nul evalueren ze ook als negatief: er is immers geen verbetering t.o.v. de beginsituatie. Zo komen ze tot vijf evaluaties, gaande van -2, -1 over 0, +1 tot +2. Een eenvoudige evaluatie die een beeld geeft van de situatie per indicator en ook voor alle indicatoren samen. Zo krijg je per indicator een beeld of de gemeente op deze indicator het beter doet of het slechter doet.

grafiek 71 Armoedebaarometer – Eeklo – 2020

DE LOKALE ARMOEDEBAROMETER: EEKLO

EINDSCORE

8.2.4 Sociale woningen

In 2022 zijn er in Eeklo 759 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 107 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 866 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,7%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' heeft 6,8% sociale huurwoningen. De buurgemeenten scoren hier zeer laag (vb. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 2,9%).

tabel 27 Aantal sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2022

	Eeklo	cluster centrale gemeenten goed uitgerust	Vlaams Gewest
officiële statistiek sociale huurwoningen (SHM + SVK)	866	14.413	172.872
officiële statistiek structureel leegstaande woningen SHM	31	517	9.435
eengezinswoningen SHM	473	6.912	65.146
appartementen SHM	255	5.880	85.082
eengezinswoningen SVK	45	416	3.933
appartementen SVK	62	607	8.537
sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens [per 100] (zonder structureel leegstaande woningen)	8,3	6,6	5,6
officiële statistiek sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens [per 100]	8,7	6,8	6

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen | provincies.incijfers.be

Bij de sociale huisvestingsmaatschappij zijn er 759 huurwoningen in 2022, waarvan 255 appartementen (= 33,6%) en 504 eengezinswoningen. Voor heel het Vlaamse Gewest bestaat het woningpatrimonium van de sociale huisvestingsmaatschappijen uit 56,7% appartementen en 43,3% eengezinswoningen.

Bij het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland zijn er in Eeklo 107 sociale woongelegenheden in 2022.

89,2% van de Eeklose sociale huurwoningen is bewoond door een Belgisch gezin. 7,1% is bewoond door een gezin van niet-EU-nationaliteit, terwijl zij maar 4,9% van de Eeklose bevolking uitmaken. We zien soortgelijke verhouding ook voor het Vlaamse Gewest en de cluster.

tabel 28 Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2023

	Eeklo	Centrale gemeenten; goed uitgerust	Vlaams Gewest
huurders van een sociale woning nationaliteit Belg (t.o.v. huurders)	89,2%	87,3%	83,9%
huurders van een sociale woning nationaliteit EU (excl. Belg) (t.o.v. huurders)	2,1%	4,3%	4,5%
huurders van een sociale woning nationaliteit niet-EU (t.o.v. huurders)	7,1%	7,8%	8,7%
Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	89,2%	89,8%	89,2%
Europese (EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	5,9%	6,5%	6,3%
niet-Europese (niet-EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	4,9%	3,7%	4,5%

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, Rijksregister | provincies.incijfers.be

tabel 29 Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

	Eeklo	Centrale gemeenten; goed uitgerust	Vlaams Gewest
kandidaat-huurders per domiciliegemeente [aantal]	789	12.297	170.201
kandidaat-huurders (t.o.v. particuliere huishoudens) [%]	7,8	5,8	5,8
gemiddelde wachttijd SHM [aantal dagen]	1.682	1.445	1.496

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Kandidaat-huurders | provincies.incijfers.be

In Eeklo staat 7,8% van alle gezinnen op een wachtlijst voor sociale woningen (= 789 gezinnen). Het Vlaamse cijfer en het cijfer van de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' bedraagt 5,8%. De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is 1.682 dagen.

8.2.5 Kencijfers eigen diensten

tabel 30 Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2019-2020-2021-2022

	2019	2020	2021	2022
aantal huisbezoeken aan 80-jarigen	103	103	40 + 44 telefonische contacten (corona!)	93 (tot juni 2023, daarna ander format - infosessie)

SOCIALE DIENST OCMW	2019	2020	2021	2022
aantal intakes	1.091	3.148	4.096	1.906 (fysiek onthaal) 5.456 (inclusief vragen via mailbox en telefonisch)
aantal personen met (equivalent) leefloon = aantal dossiers over het hele jaar	398	381	384	385
aantal leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	105	135	151	129
% leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	26,4%	35,4%	39,32%	33,5%
aantal leefloners in arbeidsbegeleiding	93	106	111	110
% leefloners in arbeidsbegeleiding	23,4%	27,8%	28,8%	28,6%
aantal personen in budgethulpverlening	289	312	292	271
aantal dossiers in LAC elektriciteit/gas	318	305	196	205
aantal dossiers in LAC water	269	202	/	109
aantal personen met recht op aanvullende steun	640	460	660	819
aantal toegekende huurwaarborgen	64	71	59	59
de gemiddelde hoogte van de verleende huurwaarborg in euro	1.377,84	1.380,07	1.302,10	1.671,56
totaal bedrag aan toegekende huurwaarborgen in euro	88.181,76	97.984,97	76.824,19	98.622,20

SOCIALE HUISVESTING OCMW	2019	2020	2021	2022
aantal noodwoningen	3 noodwoningen	5 noodwoningen – 1 doorgangswoning in renovatie	5 noodwoningen – 1 doorgangswoning	5 noodwoningen – 1 doorgangswoning
bezettingsgraad	63%	64,5%	68,3%	69,6%

(bron: sociale dienst stad Eeklo)

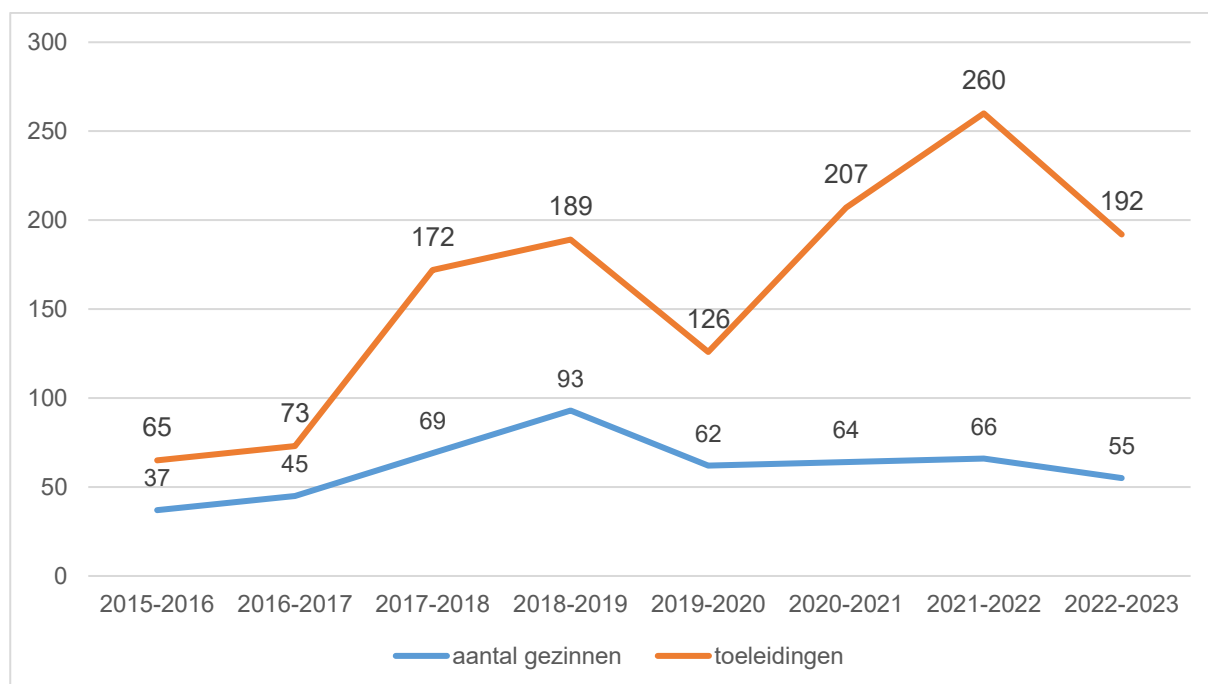
Sedert 2015 is in het Wijkcentrum De Kring een Brugfiguur actief. Deze wordt al enkele jaren betoelaagd door de stad Eeklo. Een brugfiguur is een neutrale vertrouwenspersoon tussen kwetsbare gezinnen, welzijnsorganisaties en de school. De brugfiguur werkt in Eeklo niet vanuit de school (wat meestal het geval is), maar vanuit het Wijkcentrum. Geleidelijk aan werkten meer en meer scholen mee, totdat nu alle basisscholen van Eeklo bij het project zijn betrokken.

De brugfiguur bereikte tijdens schooljaar 2022-2023:

- 55 gezinnen, waarvan 16 nieuwe aanmeldingen en 39 bestaande gezinnen;
- 24 van de gezinnen had een migratieachtergrond;
- 137 kinderen in deze gezinnen.

Ze verwees 192 keer door naar hulp- en dienstverlening. Tijdens het schooljaar 2022-2023 schonk de brugfiguur veel aandacht aan het toeleiden van de gezinnen naar cultuur en vrije tijd.

grafiek 72 Aantal gezinnen en toeleidingen werking Brugfiguur Eeklo – diverse schooljaren

(bron: cijfers Brugfiguur – eigen bewerking)

8.2.6 Anderstaligen

De stad heeft een ambtenaar bevoegd voor diversiteit, integratie en gezondheid. Ook vanuit de dienst Lokaal Mondiaal wordt rond diversiteit gewerkt.

Op de Zuidkaai is de dienst Inburgering gevestigd.

Wat gebeurde in onze organisatie in 2022?

- rubriek Eikenblad met voorstelling leden Wereldraad;
- Expeditie Ware Ware (thema discriminatie) door vzw Studio Globo i.s.m. jeugddienst: 9 klassen uit Eeklo deden hier aan mee;
- sprekersavond met dr. Réginald Moreels;
- organisatie schrijfacie Amnesty International in de stedelijke bib;
- er is een Taalpunt in de bib;
- oefenkansen Nederlands voor volwassenen "Actief met taal" via Wijkcentrum De Kring (ook in samenwerking met Kunstacademie): 2x/week: gemiddeld 20 deelnemers/week;
- verdere uitrol taalbeleid: o.a. via leidinggevenden;
- vorming doeltreffend communiceren met anderstaligen voor alle medewerkers van burgerzaken;
- sjabloon in duidelijke en klare taal ter beschikking voor brieven i.k.v. openbare werken en omgeving;
- we maken meer gebruik van sociaal tolken;

- i.k.v de Oekraïense vluchtelingen werd een infobundel in duidelijke taal gemaakt;
- mensen worden versterkt in taal op de werkvloer. Sinds 2022 zijn er 3 taalcoachingstrajecten opgestart i.k.v. sociale activering;
- er is een samenwerking met OCMW Gent in kader van AMIF – interactief. Dit gaat nog breder dan taal, maar over de expertise van derdelanders in sociale activering.

Voorleesplezier kleuters:

Een voorleesreeks bestaat uit 6 sessies. De laatste sessie vindt telkens plaats in de bib (in het kader van kennismaking met de bib): 1 reeks vond plaats in de Speelbazaar en 1 in basisschool Sint-Jozef. Voor het eerst werd gekozen om een reeks te laten plaatsvinden op de school Sint-Jozef. Dit omdat gemerkt werd dat de kinderen er echt nood aan hadden, maar er niet raken door een lage mobiliteitsgraad. Er werden voorleestassen gemaakt. Ouders kunnen deze uitlenen om thuis bezig te zijn met taal. Een voorleestas bestaat uit boekjes en spelletjes. Er worden telkens 3 exemplaren gemaakt en ontleend vanuit Voorleesplezier, de bib en Speelbazaar. Er zijn momenteel 6 actieve begeleiders voor dit project.

Taal- en spelbubbel:

In de krokusvakantie en zomervakantie vonden enkele activiteiten plaats in het kader van taalstimulerende activiteiten. De link werd in de namiddag ook gelegd met de reguliere GEKKO-werking.

De bevolking in Eeklo neemt tussen 1990 en 2023 toe met 17,4%, deze aangroei bestaat uit de toename van 4.459 personen van niet-Belgische afkomst (x 12) en de afname van 1.161 Belgen (-6,3%). Het aandeel inwoners van Eeklo van niet-Belgische herkomst bedraagt in 2023 21,8%. Dit komt van 2,13% in 1990, 4,5% in 2000, 8,47% in 2010 en 17,2% in 2020.

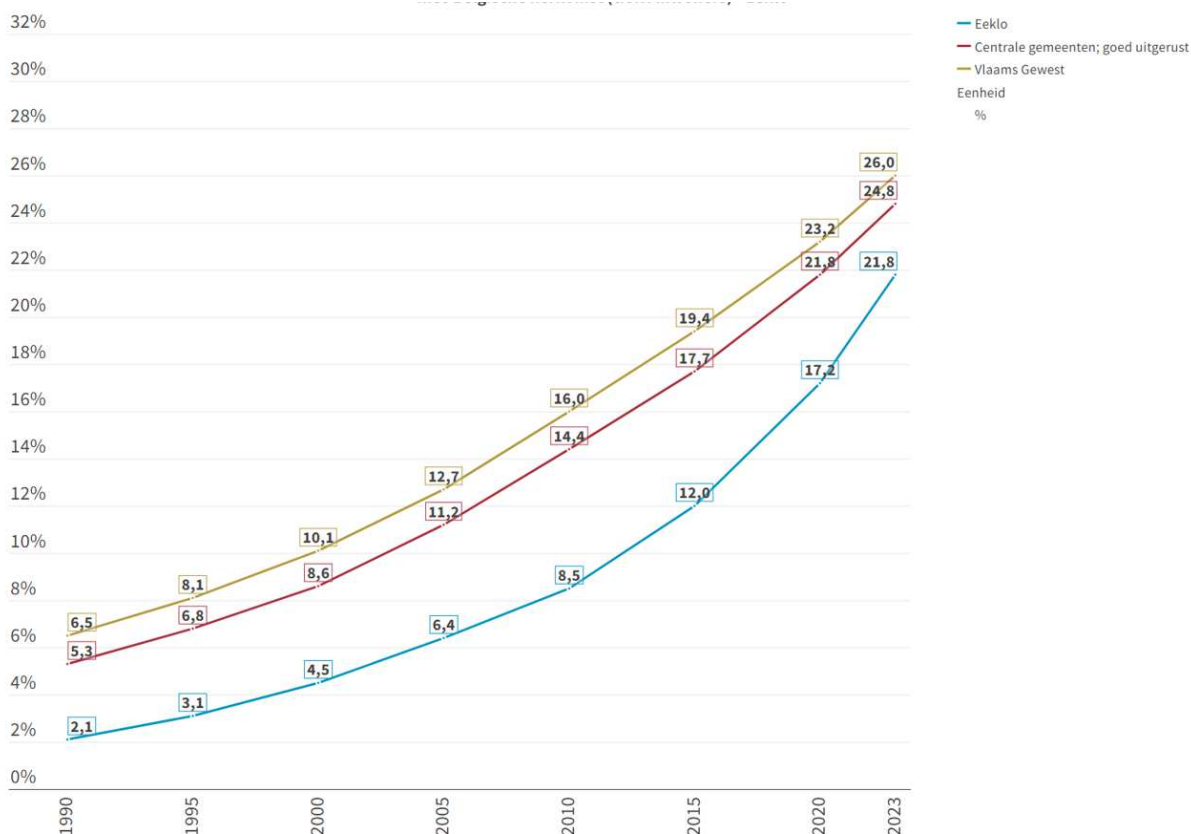
tabel 31 *Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2023*

	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
1990	18.566	405
2000	18.252	863
2010	18.494	1.712
2020	17.723	3.690
2023	17.405	4.864

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

Eeklo scoort in 2023 21,8% personen van niet-Belgische herkomst. Voor het Vlaamse Gewest is dit 26%, voor de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' 24,8%. Bij personen van niet-Europese herkomst gaat dit respectievelijk om 12,9%, 14,4% en 15,8%.

grafiek 73 Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2023

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

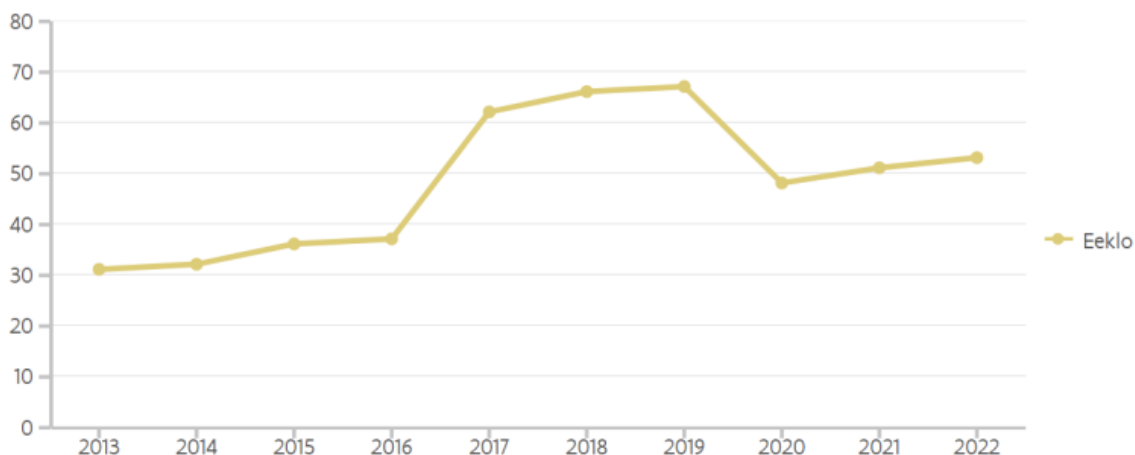
tabel 32 Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2023

	2010	2015	2020	2023	toename in %
Nederlandse herkomst	342	393	489	544	59,06
Franse herkomst	92	100	106	112	21,74
Zuid-Europese (EU) herkomst	79	93	113	142	79,75
Noord/West-Europese (EU) herkomst	61	60	66	65	6,56
Oost-Europese (EU) herkomst	153	392	800	1136	642,48
Oost-Europese (niet-EU) herkomst	346	455	550	791	128,61
ander rijk OESO land herkomst	59	60	66	70	18,64
Maghreb herkomst	106	146	215	305	187,74
Turkse herkomst	66	98	153	213	222,73
andere Afrikaanse herkomst	141	241	383	536	280,14
andere Aziatische herkomst	221	355	628	803	263,35
andere Centraal/Zuid-Amerikaanse herkomst	34	68	90	111	226,47
onbekende herkomst	12	22	31	36	200,00
TOTAAL	1712	2483	3690	4864	184,11

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

Het grootste aandeel van inwoners van niet-Belgische afkomst komt uit Oost-Europa (= bijna 40%). De grootste toename over de afgelopen 13 jaar is te zien in de groepen Oost-Europa, Afrikaans en Aziatisch.

tabel 33 Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2013 tot 2022

(bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen)

In 2022 waren er in Eeklo 167 meerderjarige nieuwkomers. Ongeveer 93% was jonger dan 50 jaar, bijna de helft komt uit niet-Europese landen. 8,4% is asielzoeker/vluchteling, 52,7% is arbeidsmigrant, 26,3% gezinshereniger.

72 van de 167 ondertekenden een inburgeringscontract, 53 behaalden een inburgeringsattest. Dit is een percentage van 31,7%. In het Vlaamse Gewest is dit 31,4%.

Bij risicofactoren voor armoede zien we gevoelig hogere scores bij personen van niet-Belgische origine. Hieronder maken we het onderscheid voor een aantal indicatoren tussen Eeklonaren van Belgische herkomst en van niet-EU-herkomst.

grafiek 74 Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020/2021

	Belgische herkomst			Niet-EU herkomst		
	2018	2020	2021	2018	2020	2021
aandeel leefloon	0,5%	0,54%	/	5,3%	4,63%	/
aandeel geboorten in kansarm gezin naar herkomst moeder	34,9%	39,1%	33,3%	48,1%	47,1%	52,7%
dagloon van + € 150	33%	36,3%		5,5%	8,6%	
werkloosheidsgraad	4,2%	3,2%	/	9,8%	7,2%	/
lage werkintensiteit in het gezin	10,6%	10,3%	/	24,7%	20,8%	/

(bron: Lokale integratiescan)

8.3 Interne documenten

8.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijlers

INCLUSIE IN ALLE BELEIDSDOMEINEN

Uitwerken en ondersteunen van organisatiebrede, integrale en inclusieve acties die bijdragen tot de realisatie van sociale grondrechten van minderheidsgroepen in de samenleving (vreemdelingen, kansarmen, mensen met een beperking, ...).

1. er wordt een **armoedetoets** uitgewerkt waaraan beslissingen van het lokale bestuur telkens worden onderworpen.
2. verder zetten van het **inclusief vrijetijdsbeleid** (zo zijn we nu al bezig met G-sportkampen, samenwerking met de Kring, UiTPAS met kansentarief, inclusieve werking in Kunstacademie ...).
3. uitwerken en invoeren van een **toegankelijkheidsbeleid** gebaseerd op de 7b's van toegankelijkheid (betaalbaarheid, beschikbaarheid, bereikbaarheid, begrijpbaarheid, betrouwbaarheid, bekendheid en bruikbaarheid): alle vormen van hulp-, dienst- en zorgverlening van stad en OCMW worden hieraan getoetst en aangepast.

WELZIJN

In dit beleidsdomein zijn de stedelijke en OCMW-diensten opgenomen:

Sociale dienstverlening

- Het **samenwerkingsverband** (Geïntegreerd Breed Onthaal) tussen welzijnspartners (OCMW, CAW, mutualiteiten, Woonwijzer, Wijkcentrum De Kring, Samenlevingsopbouw, ...) heeft als basisopdrachten: mensen informeren, welzijnsvragen van mensen verhelderen, hun rechten verkennen, ze naar de juiste diensten toeleiden en actief naar de mensen gaan.
- Het Sociaal Huis is de herkenbare **toegangspoort** voor elke burger tot de hulp-, dienst- en zorgverlening op de Welzijns-campus De Zuidkaai. Elke burger kan er terecht met een welzijnsvraag of wordt doorverwezen naar de best passende hulp-, dienst- of zorgverlening.
- Er zijn voldoende kansen tot **integratie en inburgering van "nieuwe" Eekloners** via een onthaalbeleid, taalbeleid, oefenkansen Nederlands ...
- Tewerkstellingsprojecten via sociale activering / brugprojecten.
- Er wordt voldoende aanbod aan **betaalbare en kwaliteitsvolle huurwoningen** gecreëerd. Verhuurders worden gestimuleerd hun huurwoningen energiezuiniger te maken en te verhuren via het sociaal verhuurkantoor (zijn we hier als lokaal bestuur actor?).
- Regierol voeren op het vlak van de bestending en de verdere uitbouw van het **Huis van het Kind Eeklo** waarbij linken worden gelegd naar het Geïntegreerd Breed Onthaal en de oprichting van de eerstelijnszones.

Individuele hulpverlening

- Meer burgers moeten kunnen beschikken over voldoende bestaansmiddelen om **menswaardig te leven**. Hiertoe kunnen we de aanvullende financiële steun in de richting van de budgetstandaard verhogen (bijzondere aandacht voor gezinnen met kinderen!).
- De **schuldhulpverlening** dient voldoende beschikbaar, toegankelijk en laagdrempelig te zijn.
- Burgers met een ontoereikend inkomen dienen toegang te hebben tot **materiële dienstverlening** zoals de sociale kruidenier en het sociaal restaurant.
- Aanpak van **dak- en thuisloosheid** via preventie van uithuiszettingen, aanbod woonbegeleiding en voldoende aanbod aan diverse crisisopvangvormen. Housing First is een innovatief model met bewezen lange-termijnoplossing voor chronisch daklozen.
- Evaluatie van de **onderhoudsplicht voor kinderen** waarvan de ouders de rusthuisfactuur niet kunnen betalen.
- Blijvend **aanbod materiële dienstverlening** voor kinderen zoals babykaart, kraamzorg, babybazaar, luierpremie, € 1 maaltijden voor lagere schoolkinderen.
- Aanbod aan **opvoedingsondersteuning** en **huishwerkbegeleiding**.
- **Outreachinge hulpverlening** voor jongeren die zonder diploma de school (dreigen te) verlaten.

8.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Eeklo, zorgzame stad

Een toenemend aantal mensen in de samenleving valt uit de boot omwille van ziekte, handicap, armoede, of een andere kwetsbare leefsituatie. Een sterk welzijnsbeleid biedt aan deze inwoners de nodige zorg, ondersteuning en begeleiding.

Het nieuwe Sociaal Huis Eeklo op de Welzijns-campus De Zuidkaai is voor elke inwoner het herkenbare en laagdrempelige aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening. We bieden een luisterend oor, geven informatie en advies aan elkeen die kampt met zorgen over zijn persoonlijk welzijn zoals inkomen, betalingsmoeilijkheden, huisvesting, relatie, gezondheid etc. Complexe vragen proberen we op te lossen door samenwerking tussen welzijnsdiensten. We nemen zelf het initiatief om contact te zoeken met ouderen, jonge gezinnen en kwetsbare jongeren om ervoor te zorgen dat ze de nodige rechten krijgen en zorg en ondersteuning ontvangen.

De vicieuze cirkel van armoede doorbreken we door mensen in armoede opnieuw perspectief te bieden om volwaardig deel te nemen in de maatschappij. We bieden aangepaste trajecten naar werk en zinvolle dagbesteding voor wie de stap naar werk nog niet mogelijk is. Schuldbemiddeling en budgetbegeleiding bieden mensen met een overmatige schuldenlast opnieuw perspectief op de toekomst. Anderstalige nieuwkomers bieden we kansen om zich in te burgeren en de Nederlandse taal te leren. Voor de meest kwetsbare gezinnen realiseren we een menswaardig inkomen door begeleiding te koppelen aan een structurele financiële ondersteuning. Met vroege opsporing voorkomen we dat inwoners afgesloten worden van gas en elektriciteit of uit hun woningen worden gezet.

We ondersteunen de verdere uitbouw van Wijkcentrum De Kring met een aanbod aan materiële en immateriële dienstverlening en als ontmoetingsplaats waar iedereen welkom is, maar met extra aandacht voor mensen die het moeilijk hebben. De brugfiguur onderwijs stapt actief naar gezinnen toe, biedt hen individuele begeleiding aan om hun situatie te verbeteren, om hun grondrechten op te nemen en om (kinder-)armoede tegen te gaan.

Door de regie Huis van het Kind te voeren zorgen we voor een gegarandeerd aanbod aan opvoedingsondersteuning, preventieve gezondheidszorg en ontmoeting voor elk gezin en elk kind. Er wordt hierbij extra ingezet op het bereiken van kwetsbare kinderen en gezinnen met een duidelijke link naar het Geïntegreerd Breed Onthaal en de oprichting van de eerstelijnszones.

Met een sterk welzijnsbeleid zorgt Eeklo ervoor dat elke inwoner telt.

Lokaal Sociaal Beleid

Begin 2018 werd het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De 4 belangrijkste pijlers in dit decreet zijn:

1. Lokaal Sociaal Beleid is onderdeel van het meerjarenplan;
2. Regierol op vlak van sociale hulp- en dienstverlening;
3. Maximaal realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening en aanpak van onderbescherming;
4. De keuze voor de vermaatschappelijking van de zorg.

Naast de afstemming van het Lokaal Sociaal Beleid op deze 4 pijlers uit het nieuwe decreet dient het Lokaal Sociaal Beleid ook afgestemd te worden op de specifieke lokale noden, behoeften voortbouwend op de gerealiseerde resultaten in de afgelopen periode enerzijds en op de visie omtrent de horizontale organisatiebrede inbedding van het sociale beleid waarbij het proportioneel universalisme als basisprincipe wordt vooropgesteld anderzijds.

Voor Eeklo betekent dit:

1. Lokaal Sociaal Beleid als onderdeel van het meerjarenplan
 - a. Participatie van alle burgers bevorderen en stimuleren;
 - b. Organisatiebreed, integraal en inclusief beleid op vlak van Diversiteit-Integratie-Gelijke Kansen-Gezondheid.
2. Optimaliseren van sociale hulp-, dienst- en zorgverlening
 - a. Regisserende rol opnemen als lokaal bestuur op vlak van hulp- en dienstverlening;
 - b. Faciliterende rol opnemen om actoren te laten samenwerken;
 - c. Aangaan van overeenkomsten met lokale actoren;
 - d. Aanbieden van experimenteerruimte voor lokale actoren;

- e. Synergie tussen actoren bevorderen.
3. Initiatieven uitwerken mbt toegankelijke hulp-, dienst- en zorgverlening
- Uitwerken en implementeren van een Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) met bijzondere aandacht voor het tegengaan van onderbescherming;
 - Sociaal Huis verder uitwerken als toegangspoort welzijn en gezondheid;
 - Huis van het Kind: opnemen van de regierol;
 - Uitwerken en invoeren van een toegankelijkheidsbeleid gebaseerd op de 7b's;
 - Meetjeslandse UiTPAS en de UiTPAS met kansentariaf in het bijzonder bestendigen.
4. Sterke publieke zorgverlening binnen het zorgcontinuüm
- Stimuleren van informele en vrijwillige zorg;
 - Ondersteunen of organiseren van het netwerk van professionele dienstverleners (zorgactoren) waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet;
 - Uitbouwen van toegangspoorten tot deze integrale zorg met inbegrip van ondersteuning van mantelzorgers.

Dit sluit heel nauw aan bij de ontwikkelingen op het vlak van de vorming van de eerstelijnszones waarbij we vanuit het Lokaal Sociaal Beleid Eeklo moeten betrokken blijven.

8.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen diensten	Zwaktes eigen diensten
samenwerkingsovereenkomsten met diverse externe partners: Woonwijzer, CBE, Kringloopwinkel, Asielcentrum,...	gegevensdeling met externe partners verloopt niet altijd goed; risico op dubbele werking
samenwerkingsovereenkomst met Wijkcentrum De Kring	er wordt te weinig gebruikt gemaakt van sociale media (sms, what's app)
lid van Welzijnsband Meetjesland: regierol sociale economie, arbeidsbegeleiding	de toegankelijkheid van de dienstverlening kent drempels (sociaal onderzoek vb.)
projecten en impulsmiddelen voor lokaal sociaal beleid	versnippering van het welzijnslandschap (expertise, efficiëntie)
UiTPAS met kansentariaf	dossierdruk sociale dienst OCMW
inclusief vrijetijdsbeleid (Kunstacademie – BKO – speelplein – CC – bib – g-sport)	gebrek aan kwalitatief en betaalbaar woningaanbod
Huis van het Kind	teveel versnippering in aanvullende steun
regierol via ambtenaar diversiteit-integratie-gezondheid en via coördinator lokaal sociaal beleid	onvoldoende hulpverleningsaanbod inzake middelengebruik / psychologische begeleiding
Welzijns-campus met bundeling eigen (sociaal huis) en externe sociale dienstverlening	
sociale activering	
noodwoningen OCMW	
rechtenonderzoek via telefonisch contact bij 75-jarigen en bezoek bij 80-jarigen	
diverse soorten aanvullende steun	
aanbod SVK	
outreachinge aanpak voor het Jonge Kind, Huis van het Kind, vluchtelingen,...	
netwerk via o.m. stuurgroep Brugfiguur, overleg onderwijs-welzijn, scholenoverleg, spijbeloverleg, lokaal drugoverleg, Ketenzorg, lerend netwerk kinderarmoede, stuurgroep UiTPAS, stuurgroep Woonclub, Zorgraad Eerstelijnszone, lokaal woonoverleg, centrumraad VCLB,...	

8.5 Gesprekken

8.5.1 Adviesraad Welzijn & Diversiteit – toekomsttoefening 25 september 2018

Wat zijn de belangrijkste items die aan bod kwamen?

Verbinding creëren tussen mensen, wijken.

Niet meer in doelgroepen denken: inclusief en voor iedereen.

Mobiliteit

- Duurzame mobiliteit;
- Overall geraken binnen Eeklo en van buiten Eeklo;
- Pendelbussen;
- Ontsluiting van wijken: vb. Sint-Jozef aansluiten op de ring;
- Werk maken van een mobiliteitsplan;
- Vervoer voor mensen in nood: ook binnen financiële mogelijkheden.

Vrije Tijd

- Bekendmaking vrijetijdsaanbod;
- Toegankelijkheid voor iedereen bevorderen;
- Bereikbaarheid voor iedereen bevorderen.

Gastvrijheid

- Zorgen dat iedereen verbonden is;
- Zich welkom voelen in Eeklo.

Wonen

- Gezond wonen;
- Verbinding tussen wijken: geen getto's creëren;
- Wijkraden;
- Ondersteunende diensten;
- Opbouwwerkers;
- Sociale cohesie tussen mensen en sociale mix;
- Contact tussen burens en ontmoetingsruimtes in de wijk;
- Leegstand aanpakken: renovatie stimuleren;
- Wonen voor alleenstaanden: aanbod (en betaalbaarheid) komt in het gedrang;
- Creëren van aangename buurten: mix van woonvormen en mix van samenstelling;
- Burgers betrekken in de ontwikkeling ervan;
- Aandacht voor gezinnen en kinderen.

Zorgaanbod

- Gezondheid is belangrijk;
- Levenslang (zelfstandig) wonen;
- Voldoende en kwalitatieve kinderopvang.

Kindvriendelijk

- Kindgerichtheid;
- Aanbod voor alle leeftijden (ook voor diegenen die bij het kind zijn).

Participatie

- Burgers moeten op een makkelijke manier dingen kunnen melden;
- Op diverse wijze naargelang de doelgroep: bijvoorbeeld sociale media voor jongeren;
- Daarnaast ook nog antennes binnen de wijken;
- Burger vaker bevragen;
- Stem geven aan iedereen;
- Superdiversiteit meenemen;
- Als stad participatie faciliteren.

Terug naar vroeger, maar op een moderne manier.

Sociale samenhang op straat, spreek tegen elkaar.

Wijken en buurten

- Mensen leren elkaar kennen;
- Kunnen beroep doen op elkaar;
- Inspraak;
- Samenaankopen en samen renoveren;
- Samentuinen en buurtwerking;
- Buurthuis in bepaalde wijken;
- Buurt inschakelen bij onderhoud van pleintjes, straten ...;
- Link met propere buurt en mooimakers;
- Wijkbudget om daaraan te werken;
- Beloning indien een wijk iets doet.

Diversiteit

- Ontmoetingsmomenten met diverse doelgroepen creëren;
- Educatie rond dit thema om zicht te verbreden;
- Werkgroep diversiteit en andere maatschappelijke thema's.

Senioren

- Niet bereikte senioren proberen bereiken;
- Vrijwilligersvervoer;
- Aandacht rond levenseinde: psycho-emotionele zorg en wilsbeschikking.

Tewerkstelling

- Veel laaggeschoolde werklozen: inspanningen leveren om hen te activeren;
- Veel kortdurende en deeltijdse jobs: komen snel terug in werkloosheid.

8.5.2 Wereldraad – toekomst oefening 4 oktober 2018

Wat zijn de belangrijkste items die aan bod kwamen?

- Meer betrokkenheid met *scholen*: de Wereldraad ondersteunt projecten maar weet niet waar scholen mee bezig zijn. Ook zij hebben mondiale projecten. Er zou een uitwisseling moeten zijn van initiatieven op *sociale media* van de Wereldraad en de scholen.
- Er dient meer samenwerking te zijn tussen andere steden en gemeenten.
- Er dient een vaste rubriek te zijn in het stedelijk infoblad.
- Ook *bedrijven* hebben soms activiteiten of projecten rond mondiaal burgerschap maar deze info bereikt de Wereldraad niet.
- Ook *jeugdbewegingen* kunnen aangesproken worden.

De leden stellen eveneens dat er binnenin de Wereldraad een expertise is waarop men beroep kan doen:

- expertise over bepaalde regio's in bepaalde landen;
- expertise over bepaalde domeinen;
- ervaring.

De Wereldraad moet een toegangspoort zijn tot mondiaal burgerschap.

De Wereldraad moet een katalysator zijn tussen verschillende domeinen. Bv. de toenmalige Gros heeft mee geholpen aan de integratie bij het realiseren van het Rode Kruis Opvangcentrum in Eeklo.

De Wereldraad moet zich toeleggen op mondiale *doelgroepen* maar vooral op de inwoners van Eeklo die niet wakker liggen van de mondiale problematiek. Dit kan door een herkenbaar verhaal te vertellen.

8.5.3 Uit: Memorandum Wereldraad

“Stad Eeklo heeft een mooie traditie in het ondersteunen van Eeklonars en organisaties die in Eeklo actief zijn rond de noordzuidproblematiek. De komende zes jaar zal een structurele aanpak noodzakelijk blijven. De Wereldraad vraagt aandacht voor de realisatie van de volgende punten:

1. *Onze stad ondersteunt actief de vierde pijler organisaties en de Ngo's die in Eeklo actief zijn. Een subsidiepot van € 1 per inwoner per jaar is het streefdoel.*
2. *De stad helpt mee om de zichtbaarheid van de organisaties aangesloten bij de Wereldraad groter te maken door systematisch plaats vrij te maken in haar publicaties en op haar website.*
3. *De stad blijft investeren in een mondiaal ambtenaar.*
4. *De Wereldraad is naast adviesorgaan voor het beleid ook een ontmoetingsplaats voor iedereen die actief is in de Noord-Zuidbeweging.*
5. *De stad gebruikt de agenda 2030, de duurzaamheidsagenda van de Verenigde Naties, als leidraad voor de opmaak van de beleids- en beheers cycli 2020-2025. De duurzaamheidsdoelstellingen overstijgen het beleidsdomein Noord-Zuid.*
6. *De stad ondersteunt initiatieven die helpen om de duurzaamheidsdoelstellingen in Eeklo te realiseren zoals bv fair-tradegemeente, repaircafés, promotie lokale landbouwproducten.*
7. *De stad geeft het goede voorbeeld door in alle openbare aanbestedingen aandacht te hebben voor duurzaamheid, schone kleren, faire producten.*
8. *De stad investeert in een duurzaamheidshuis. In dit huis kan de wereldwinkel worden ondergebracht maar is ook ruimte voor vergaderen en pop-up initiatieven rond noord-zuid en duurzaamheid.”*

8.5.4 Wijkcentrum De Kring

Op 14 december 2018 hadden we een gesprek met Jan Matthys, de coördinator van Wijkcentrum De Kring.

Wijkcentrum De Kring is een vereniging waar armen het woord nemen, een geïntegreerde basisschakel. Het wijkcentrum is een welzijnsorganisatie waar iedereen welkom is maar extra aandacht heeft voor mensen die het moeilijk hebben, kwetsbaar zijn, uitgesloten zijn, onderbeschermd zijn.

Met een toegankelijke dienstverlening ondersteunen ze mensen in hun basisnoden. Ze brengen mensen bijeen via verschillende activiteiten en werkgroepen. Door ontmoeting willen ze het netwerk van mensen in een kwetsbare positie vergroten. In haar werking schakelt het wijkcentrum voortdurend tussen materiële noden en immateriële noden.

Tevens strijden ze mee tegen de oorzaken of mechanismen die armoede en sociale uitsluiting in de hand werken of in stand houden. Dit doen ze door mensen te informeren, het verzamelen van signalen van mensen in een kwetsbare situatie, actie te voeren en met het beleid in gesprek te gaan. Door het geven van vorming maken ze anderen bewust van de leefwereld en uitsluiting van kwetsbare mensen.

Dit alles doen ze samen met een grote groep vrijwilligers die meewerken in al hun activiteiten en werkingen. Daarnaast werken ze samen met heel veel partners en (sociale) organisaties die hen op verschillende manieren ondersteunen

Vaststellingen en trends vanuit het wijkcentrum:

- Dak- en thuisloosheid stijgen. Dit is duidelijk merkbaar aan de bezoekers van De Kring.
- Ontoegankelijkheid van hulp- en dienstverlening voor bepaalde groepen waarbij De Kring vaak als toevluchtsoord, een soort laatste redmiddel wordt gezien door de doelgroep. Hierdoor ontstaat de vraag welke rol of functie De Kring hier moet in opnemen.
- Het belang van basis materieel aanbod blijft van groot belang

- Er is nood aan een outreachende medewerker van OCMW/Sociaal Huis/CAW die holistisch en generalistisch de situatie bekijkt en samen met de betrokkene een plan opmaakt. Een soort mobiele intaker die op afroep langskomt.
- Verschuiving in de werking:
 - o gestart met een basis materieel aanbod;
 - o in de loop der jaren veel werkingen uitgebouwd: ontmoeting, opvoedingsondersteuning ...;
 - o nu terug een stijging van de nood aan materiële ondersteuning vaak door een te laag besteedbaar inkomen (laag inkomen/uitkering vs dure huisvesting, EGW ...); De doelgroep die hier nood aan heeft zijn zowel geboren Eeklonars als nieuwe Eeklonars.
- Klimaat: er moet lokaal nagedacht worden over maatregelen voor en impact op kwetsbare doelgroepen.
- Alles staat in het teken van de sociale cohesie/een sociale mix teweegbrengen (proportioneel universalisme). In dit kader moet er nagedacht worden over een hervorming van de sociale kruidenier.
- Speel- en babybazaar: In deze werkingen wordt een gemengd publiek bereikt en is er een duidelijke koppeling van het materiële en het immateriële aanbod. Het uitwerken van een kinderfietsdeelsysteem kan hier een volgende stap zijn.

Waarom komen bezoekers naar De Kring?

Bezoekers zijn op zoek naar een netwerk, sociale contacten en bepaalde werkingen die hun interesse wekken.

Er is een evolutie merkbaar. Er worden meer kortlopende activiteiten georganiseerd. Er worden minder geprogrammeerde activiteiten opgezet maar vaker open activiteiten en meer buiten de Kring. Ook wordt meer aandacht gegeven aan gemengde, verbindende activiteiten.

Toekomst

- De Kring wil een sensibiliserende rol opnemen om co-creatie te organiseren met verschillende partners in een creatief proces. Ze zouden deze rol graag in de overeenkomst willen laten opnemen.
- Ze willen graag wijkgericht gaan werken. Een lopend voorbeeld is de huidige samenwerking met de jeugddienst in wijk Sint-Jozef. Hoe ze dit kunnen realiseren is echter nog niet duidelijk.
- Vrijtijdspunt Wegwijzer is momenteel minder in trek. De mogelijkheid om dit onder te brengen in een bestaande werking (vb. Sociaal Huis, Speelbazaar) moet worden bekeken.
- De samenwerking met stedelijke diensten die er al is kan in de toekomst ook anders aangepakt worden. Er moet meer ingezet worden op langdurige samenwerkingen.

8.6 Externe documenten

8.6.1 Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018)

De Vlaamse Regering heeft volgende Vlaamse beleidsprioriteiten bepaald in het kader van lokaal sociaal beleid (www.departementwvg.be/lokaal-sociaal-beleid):

Lokale besturen nemen een regierol op het vlak van lokaal sociaal beleid

“Het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid wil lokale besturen ondersteunen in het voeren van een lokaal sociaal beleid en hen stimuleren om daarbij een regierol op te nemen. Die regierol behelst verschillende niveaus.

Op strategisch niveau gaat het om de ontwikkeling van een gedragen, integraal en inclusief sociaal beleid door het lokaal bestuur, in samenwerking met lokale actoren en de bevolking. Het lokaal sociaal beleid krijgt een plaats in het strategische meerjarenplan van het lokale bestuur, binnen de principes van BBC (beleids- en beheerscyclus). Goed lokaal sociaal beleid betekent dat een lokaal bestuur beleidsdoelstellingen in functie van lokale noden bepaalt. Dit brengt ons automatisch bij het belang van een omgevingsanalyse en van participatie van (potentiële) doelgroepen en alle relevante actoren, zoals daar zijn ouderen (via ouderenbeleid en ouderenparticipatie) en personen in een armoedesituatie.

Op tactisch niveau gaat het om de coördinatie van vraag en aanbod van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Dat betekent dat het lokaal bestuur een netwerk van publieke en private actoren uit de hulp- en dienstverlening coördineert en samenbrengt om te komen tot een complementair aanbod aan lokale sociale hulp- en dienstverlening dat maximaal is afgestemd op de lokale behoeften. In dit kader zijn de volgende Vlaamse beleidsmaatregelen van belang:

- Het versterken en faciliteren van een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid
- Lokaal beleid op vlak van gezondheidszorg
- Aanpak van radicalisering en re-integratie van ex-gedetineerden
- Preventie en aanpak van dak- en thuisloosheid.

Naast regisseur, is een lokaal bestuur ook actor: lokale besturen bieden zelf ook sociale hulp- en dienstverlening aan. We zien de lokale besturen als een belangrijke partner op dit vlak. Zij ontwikkelen eigen sociale hulp- en dienstverlening die complementair is aan diensten die andere actoren aanbieden op hun grondgebied. Dat staat uiteraard los van de taken op vlak van sociaal beleid die de lokale besturen nu ook al opgelegd krijgen vanuit de federale en Vlaamse overheid, en hangt samen met de specifieke lokale context. Is een lokaal bestuur zowel actor als regisseur, dan verwachten we dat het een beheersmodel voorziet dat rolconflicten uitsluit. De Vlaamse overheid legt niet zelf een bepaald beheersmodel op, omdat dit behoort tot de autonomie van de besturen. Het scheiden van de rol van actor van de rol van regisseur kan op verschillende manieren gebeuren. Voorbeelden van hoe een beheersmodel eruit kan zien zijn: communiceren op een transparante wijze, gesystematiseerd overleg plegen met de lokale partners waar het lokaal bestuur verduidelijkt wat haar keuzes zijn en waar de partners een al dan niet bindend advies kunnen geven, en via een beslissingsprocedure met democratische controle en inspraak van de gemeenteraad. In het geval dat een bestuur bepaalde regisseurstaken toewijst aan een hulp- en dienstverleningsactor, dan moet deze actor eveneens de rol van actor op transparante wijze scheiden van de rol van regisseur.”

Lokale besturen realiseren de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal

“Burgers kunnen met een veelheid aan vragen zitten. Het betreft hier vooral vragen over waar ze het best terecht kunnen voor hulp- en dienstverlening en dit zowel materieel, psychosociaal, juridisch of meer zorg gerelateerd. Soms zijn die vragen acuut, dikwijls chronisch. Daarnaast worden hulp- en dienstverleningsorganisaties geconfronteerd met complexe vragen van zeer kwetsbare doelgroepen, die men vaak niet alleen kan oplossen en waardoor samenwerking tussen deze partners zich opdringt.

Het is de bedoeling om de toegankelijkheid van de hulp te verhogen door de krachten te bundelen, zodat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren (ouderen, zieken, personen met een handicap, personen in armoede), snel en binnen een aanvaardbare afstand, de weg vinden naar hulp. Een toegankelijk onthaal is bekend en bijgevolg snel herkenbaar, zichtbaar en pro-actief voor de burger.

1. Een Sociaal Huis uitbouwen

Een Sociaal Huis is minstens een herkenbaar lokaal aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening, zowel voor burgers als voor externe aanbieders van sociale hulp- en dienstverlening.

2. De functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal realiseren

Het realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO) vormt een Vlaamse beleidsprioriteit. Het GBO is een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het centrum voor

algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen (DMW). Deze samenwerking is gericht op twee belangrijke doestellingen:

- het realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening;
- het tegengaan van onderbescherming.

Zo moet een GBO minstens objectieve en volledige info over het aanbod aan hulp- en dienstverlening verstrekken, rechten verkennen en realiseren, hulpvragen herkennen en met respect voor de keuzevrijheid van de cliënt naar de gepaste hulp- en dienstverlening doorverwijzen.

Dit GBO zorgt ervoor dat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren, snel en binnen een aanvaardbare afstand de weg vindt naar hulp. Dat betekent dat het samenwerkingsverband bekend, herkenbaar en zichtbaar is voor de burger, dat men generalistisch werkt met specialisaties binnen handgebied, dat men outreachend werkt naar kwetsbare groepen, dat men zorgt voor continuïteit in de hulpverlening en dat men participatief en krachtgericht werkt.”

Lokale besturen nemen maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren

“Vermaatschappelijking van de zorg verwijst naar het streven om kwetsbare doelgroepen zoals mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ... een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen.

De keuze voor meer vermaatschappelijking is een keuze voor meer maatschappelijk engagement, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de relatie die er is met professionele zorgvertrekkers. Het doel van vermaatschappelijking is ‘kwaliteit van leven’ voor iedereen.

Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid haar verantwoordelijkheid afwentelt op de burger. Het betekent wel een fundamentele verschuiving in hoe zorg en welzijn wordt georganiseerd, omkaderd en gefinancierd. De overheid blijft een belangrijke rol spelen:

- *faciliterend, door de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te bieden;*
- *subsidiërend, door organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen te financieren;*
- *organiserend, aan de hand van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet.*

Vermaatschappelijking beperkt zich niet tot de welzijns- en gezondheidssector. Het centraal begrip is ‘inclusie’ en dit houdt in dat ook andere beleidsdomeinen als werk, wonen, onderwijs, mobiliteit, ruimtelijke ordening, cultuur en sport actief moeten betrokken worden.

De lokale schaal is bij uitstek de schaal waarop vermaatschappelijking vorm kan krijgen. Ook op lokaal niveau beperkt vermaatschappelijking zich uiteraard niet tot de welzijnssector. Het lokaal bestuur zou ervoor kunnen opteren om de vermaatschappelijking te realiseren via ingrepen op flankerende beleidsdomeinen zoals mobiliteit, ruimtelijke ordening of huisvestingsbeleid. Mogelijke voorbeelden in het kader van de ruimtelijke ordening zijn het ontwikkelen van woonzorgzones, waarbij zorgvoorzieningen maximaal worden ingebed in de lokale samenleving. In het kader van mobiliteitsbeleid kan een lokaal bestuur een toegankelijkheidsbeleid voeren zodat iedereen, ook minder mobiele, vlot toegang kan krijgen tot publieke plaatsen of plaatsen die voor een breed publiek worden opengesteld.

Het lokaal bestuur is door zijn nabijheid ook het best geplaatst om zorgzame buurten te realiseren waarin professionele hulp en informele zorg samen worden ingezet om de zorg die nodig is, waar te maken. Het daadwerkelijk ondersteunen of zelf organiseren van vrijwillige en informele zorg en het informeren en sensibiliseren van burgers is hierin cruciaal.

Door het versterken van het persoonlijke netwerk, komen (kwetsbare) mensen weer in hun kracht te staan en voelen ze zich verbonden met anderen. Sociale isolatie wordt zo doorbroken. Verschillende burgerinitiatieven leggen zich hierop toe en vormen een belangrijke partner naast het professionele zorgaanbod. Tal van vrijwilligers zetten zich in voor deze initiatieven, en brengen mensen (opnieuw) samen in een informeel netwerk. Dat kan op individueel niveau, maar ook op wijk- en buurtniveau.

8.6.2 Uit: Aanbevelingen voor een geletterde gemeente (Centrum Basiseducatie) (2018)

- *Maak van geletterdheid een horizontaal beleidsthema in stad of gemeente – voor 1 op de 7 volwassenen in Vlaanderen is laaggeletterdheid een rem om te functioneren in de maatschappij en op het werk.*
- *Maak uw dienstverlening toegankelijk voor laaggeletterden – digitale dienstverlening vraagt een zeker vorm van geletterdheid. Maak een prioriteit van e-inclusie.*
- *Geef uw laaggeletterd personeel kansen en geef aandacht aan geletterdheid in uw HR-beleid – de inzetbaarheid van medewerkers en de efficiëntie van de diensten verhogen door van geletterdheid een HR-thema te maken.*
- *Stimuleer lokale initiatieven om te werken aan geletterdheid.*

8.6.3 Uit: Bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van WELZIJN.

1. Bied gezinnen groeikansen

1.1 alle gezinnen kunnen terecht in het Huis van het Kind

- *Maak van een Huis van het Kind een 'loket' waar gezinnen informatie vinden over het gezinsondersteunend aanbod van de gemeente in de meest ruime zin (gezondheid, handicap, opvoeding, onderwijs, vrije tijd, premies...).*
- *Voorzie in de Huizen van het Kind ook ruimte voor ondersteuning van partnerrelaties of bemiddeling bij scheiding (vormingsaanbod en informatie over bemiddeling).*

2 Geef gezinnen zekerheid, bescherming en veiligheid

2.2 gezinnen kunnen rekenen op financiële ondersteuning

- *Informeer gezinnen actief over alle gemeentelijke of andere premies (digitaal en op papier).*
- *Zorg voor een toegankelijk infopunt dat gezinnen helpt met informatie over overheidssteun op Vlaams en federaal vlak (bv. kinderbijlagen en gezinsfiscaliteit), het uitoefenen van niet-automatische toegekende sociale rechten en financiële zaken zoals budgetbeheer.*
- *Zorg voor preventieve budgetbegeleiding voor gezinnen, d.w.z. begeleiding vooraleer ze kampen met financiële problemen of overmatige schuldenlast.*

2.3 duurzaam wonen voor elk gezin

- *Zorg voor voldoende sociale woningen voor alle gezinsvormen.*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.2 mantelzorgers erkennen en ondersteunen

- *Ondersteun, stimuleer of ontwikkel laagdrempelige en bereikbare initiatieven in de buurt of de wijk. Bv. het behoud of de uitbouw van gezinszorg, poetshulp, een lokaal dienstencentrum, boodschappendienst, mindermobielencentrale, oppas- en opvang, respijtzorg, vakantie- en vrijetijdsinitiatieven ...*
- *Maak van het Sociaal Huis een duidelijk herkenbare plaats waar elke inwoner terecht kan voor laagdrempelige informatie over zorg en ondersteuning, met om het even welke vraag over welzijn of sociale administratie. Dit is ook de plek waar een zorgend gezin zich kan laten registreren.*

3.3 vrijwilligers moet je koesteren

- *Betrek vrijwilligers in lokale adviesraden en zorg voor een vrijwilligersvriendelijke vergadercultuur.*
- *Maak werk van een vrijwilligersbeleid: erken vrijwilligers en het verenigingsleven in de communicatie van de gemeente, organiseer een dankfeest voor vrijwilligers, organiseer of ondersteun activiteiten tijdens de Week van de Vrijwilliger ...*
- *Ondersteun de lokale jeugdwerkingen. Geef gemeentelijke premies voor kadervorming en bied materiële en logistieke ondersteuning om de werking te optimaliseren (activiteiten, speelterreinen en gebouwen, kampeermateriaal...).*

8.6.4 Uit: Samen werken aan samenleven in uw gemeente (suggesties van de Koning Boudewijnstichting n.a.v. verkiezingen 2018)

Cluster 1: De buurt, centrum van sociale relaties en solidariteit

- ✓ *Buurtinitiatieven als aanstokers van sociale cohesie: sterke sociale cohesie wordt voor een groot deel op buurtniveau ontwikkeld. De gemeente kan een positief beleid voeren dat buurtinitiatieven aanmoedigt en ondersteunt, een rol opnemen in het samenbrengen van mensen, adviserende rol spelen, financiële leefbaarheid versterken door bv. een participatief budget.*
- ✓ *Filantropie dicht bij huis en dicht bij het hart.*
- ✓ *Onthaal en begeleiding van vluchtelingen: creëren van ontmoetingsplaatsen, het verhaal van vluchtelingen brengen via de gemeentelijke communicatie.*

Cluster 2: vergrijzing & dementie: een humane aanpak

- ✓ *Zorgzame buurten: buurttelefoons, rol van de buurt om de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van kwetsbare, thuiswonende ouderen te versterken.*
- ✓ *Dementievriendelijke gemeenten: oog hebben voor mantelzorgers, sociale inclusie van mensen met dementie, gebruik van de dementiometer als zelfevaluatie- en inspiratie-instrument.*

Cluster 3: Kinderen & jeugd

- ✓ *Onderwijs: versterken van het beleidsvoerend vermogen van scholen via een onlinezelfevaluatie-instrument voor scholen.*
- ✓ *Kinderarmoede: vergt een lokaal armoedebeleid dat rekening houdt met de factoren waar gezinnen lokaal mee kampen.*

Cluster 4: Huisvesting, essentieel in armoedebestrijding

- ✓ *Bestrijding van energie- en waterarmoede: vooral eenoudergezinnen en oudere alleenstaanden kampen met energiearmoede. Er zijn ook duidelijke verbanden tussen energiearmoede en gezondheidsproblemen. Belang van een geïntegreerd lokaal woonbeleid en beleid tegen water- en energiearmoede; begeleiding van huishoudens in energie- en waterarmoede; strijd tegen energiearmoede door renovatie van sociale woningen.*
- ✓ *Huurwaarborg is een belangrijk obstakel bij mensen in armoede – projecten wijzen uit dat: OCMW's verschillen betreffende toekenning van huursubsidies; toekenning van OCMW-huurwaarborg vraagt veel tijd; mensen hebben ook vaak sociale woonbegeleiding nodig.*

8.6.5 Uit: Scoren met lokaal sociaal beleid – Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek (5 oktober 2018 / Bram Verschuere, Filip De Rynck, Ben Suykens)

Het speelveld waarop het lokaal sociaal beleid wordt uitgetekend ziet er voor elke gemeente anders uit. Er is een palet aan tactische en strategische keuzes voorhanden, zodat elk lokaal bestuur een goede wedstrijd kan spelen.

“Welk aanbod van zorg?”

Lokale bestuurders zullen bij de start van de nieuwe legislatuur geconfronteerd worden met de vraag: welke zorg en ondersteuning willen wij onze inwoners aanbieden? En hoe? Moeten we aankloppen bij andere actoren? Bij private zorgaanbieders of andere overheden?

Dit zijn belangrijke vragen. Burgers komen met problemen meestal eerst bij hun lokaal bestuur aankloppen, omdat het zo dichtbij is. En als er één beleidsdomein is waarbij het in essentie om mensen gaat, dan wel het sociaal beleid: kinderen in armoede, zorgbehoevende senioren, gezinnen met een nood aan kinderopvang, of integratie van nieuwkomers.

...Het speelveld van lokale besturen lijkt overal gelijk, maar schijn bedriegt. Elk lokaal bestuur wordt met gelijkaardige maatschappelijke uitdagingen geconfronteerd, maar de omvang verschilt. Neem de werkloosheid, vergrijzing, wooncrisis of migratie. Deze slaan niet overal even hard toe.

Ongelijke gevolgen

Dat betekent dat de gevolgen van deze uitdagingen niet gelijk zijn voor alle gemeenten. Als de overgrote meerderheid van de vluchtelingen naar stedelijke centra trekt, is het effect van de migratiecrisis daar sterker voelbaar dan elders.

Hetzelfde kunnen we zeggen over de economische crisis. Die treft gebieden met een traditionele maakindustrie harder dan regio's waar mensen vooral in minder crisisgevoelige sectoren werken. Ook vergrijzing, en de bijhorende zorgvraag, komt niet in elke gemeente even sterk naar voor...

De spelregels

Spelregels krijgen ze opgelegd van centrale besturen, en deze zijn recent veranderd. De integratie van het OCMW in de lokale besturen, vanaf 2019, springt het meest in het oog. Deze beslissing past in het decentralisatiebeleid van de Vlaamse regering, die daarmee de bevoegdheden van de lokale besturen wil versterken. Een aantal materies die raakvlakken hebben met het sociaal beleid, zoals cultuur, sport, en jeugdwerk, zijn al naar het gemeentefonds overgedragen. Over die middelen kunnen de lokale besturen nu autonoom beschikken.

De integratie van het OCMW moet volgens voorstanders leiden tot een lokaal sociaal beleid waarbij zorg en welzijn aandacht krijgen in alle beleidsdomeinen. Denk maar aan wonen, vrije tijd, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Welzijn en zorg mogen, met andere woorden, niet los van andere beleidsdomeinen gezien worden. Op elk domein kunnen beslissingen genomen worden die impact hebben op mensen met zorgnoden of welzijnsvragen.

De mate waarin de Vlaamse lokale besturen effectief integraal sociaal beleid gaan ontwikkelen, kan je op dit moment niet voorspellen. En zullen onze lokale besturen blijven investeren in sociaal beleid, wanneer er niet langer zoiets als het OCMW bestaat? Ook daar kan je nog geen uitspraken over doen.

Van actor naar regie

Een andere belangrijke recente Vlaamse beleidskeuze, is dat de lokale besturen een onderscheid moeten maken tussen hun actorrol en hun regierol. Kort door de bocht betekent dit dat lokale besturen niet langer zowel diensten mogen aanbieden als het veld van lokale dienstverleners coördineren.

Een voorbeeld: veel lokale besturen bieden kinderopvang aan. Dat aanbod bestaat naast private kinderopvanginitiatieven, die in de gemeente aanwezig zijn. Dit zie je ook in de ouderenzorg. Heel wat lokale besturen baten woonzorgcentra uit, terwijl er private woonzorgcentra actief zijn in hun gemeente. Tegelijkertijd zijn de lokale besturen verantwoordelijk voor zorgplanning. Ze regisseren. Wat is de vraag naar kinderopvang of ouderenzorg en wat is het aanbod? Hoe stemmen we dat op elkaar af? In die regierol zijn de lokale besturen gesprekspartner van de Vlaamse overheid. Die laatste bepaalt hoeveel middelen voor zorg er in welke gemeente belanden. Hoeveel subsidies krijgt welke aanbieder voor hoeveel zorgplaatsen? Dat wordt in Brussel beslist.

Het gevaar bestaat dat lokale besturen eigen initiatieven bevoordelen wanneer ze met de Vlaamse overheid in gesprek gaan. Vandaar de vraag naar rolscheiding. Maar het aanbod van lokale besturen ontstaat vaak uit noodzaak. Omdat de lokale nood voor ouderen zorg of kinderopvang bijvoorbeeld te groot is. Of omdat er te weinig privaat initiatief is. Of omdat het privaat initiatief voor sommige kansengroepen ontoegankelijk is omwille van, bijvoorbeeld, de prijs.

Geïntegreerd breed onthaal

Een derde richtlijn van de Vlaamse overheid aan de lokale besturen is om een geïntegreerd breed onthaal te organiseren. Dat is een wat dure term voor iets wat een evidente rol van een lokaal bestuur

zou moeten zijn: ervoor zorgen dat de meest kwetsbare burgers de toegang naar de hulpverlening en de zorg vinden.

Veel lokale besturen richtten al sociale huizen op die dienstdoen als toegankelijke loketten waar burgers met al hun welzijns- en zorgvragen terecht kunnen. Indien nodig worden burgers doorverwezen naar gespecialiseerde dienstverlening.

Twee andere actoren doen hetzelfde: de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten en de centra algemeen welzijnswerk. De Vlaamse overheid vraagt de lokale besturen om de nodige samenwerking op te zetten. Zodat de mazen van het net, waar kwetsbare mensen vaak als eerste doorvallen, zoveel mogelijk gedicht worden.

Duidelijke opdrachten

De opdracht die de Vlaamse overheid geeft aan de lokale besturen kan dus worden samengevat als: voer een integraal lokaal beleid door van sociaal beleid een duidelijke gemeentelijke bevoegdheid te maken, zorg ervoor dat alle burgers, en zeker de meest kwetsbaren, toegang tot zorg en hulpverlening krijgen en evolueer van een actor naar een meer regisserende rol.

De mate waarin lokale besturen deze opdrachten kunnen aanpakken, wordt sterk bepaald door de zogenaamde bestuurskracht... Kan het bestuur de beleidsdoelen realiseren met de beschikbare middelen?

Verschillen tussen gemeenten

Neem de schaal: 70% van de Vlaamse gemeenten telt minder dan 20.000 inwoners. Een kleine 25% telt tussen de 20.000 en 40.000 inwoners, en slechts 6% van de Vlaamse gemeenten heeft meer dan 40.000 inwoners. De schaal hangt deels samen met de middelen: meer inwoners leidt tot meer belastinginkomsten. En een grotere ambtelijke organisatie levert schaalvoordelen op.

Maar besluiten dat meer bestuurskracht samenhangt met een grotere schaal is iets te simpel. Een grotere schaal leidt niet automatisch tot betere resultaten, omdat deze resultaten relatief zijn. Een kleine gemeente kan een bepaald probleem op haar maat en met haar mogelijkheden effectief aanpakken terwijl een grote stad hetzelfde probleem maar niet opgelost krijgt, ondanks de grotere capaciteit.

Er zijn ook belangrijke verschillen tussen even grote gemeenten op vlak van de gemiddelde socio-economische situatie van de inwoners. Deze situatie bepaalt zowel de belastinginkomsten en dus financiële slagkracht als de lokale noden. Zijn er bijvoorbeeld veel of weinig mensen in armoede of met financiële problemen?

Een lokaal bestuur moet dus haar mogelijkheden en bestuurskracht kennen. Op basis daarvan bepaalt ze haar tactiek. De keuzes die een lokaal bestuur maakt bij het uitrollen van sociale dienstverlening, zullen mee afhangen van zaken als schaal en socio-economische situatie van de gemeente.

De tactiek die het lokaal bestuur kiest om deze opdrachten tot een goed einde te brengen, is vooral een organisatorische vraag, die evenwel niet ideologisch neutraal is. De keuze voor een organisatie-model is sterk afhankelijk van de context: capaciteit, omgeving en politiek. En het gekozen organisatie-model zal het lokaal sociaal beleid kleuren.

Sociale toets

In een maximale lezing betekent integraal beleid dat het sociaal beleid als horizontaal beleidsdomein bij de burgemeester gelegd wordt. Dat geeft niet alleen het nodige politiek gewicht aan sociaal beleid, maar het kan ook betekenen dat er de nodige politieke druk wordt gelegd, zodat in andere beleidsdomeinen voldoende aandacht is voor kwetsbare burgers. Sociaal beleid wordt geïntegreerd in andere beleidsdomeinen, en de burgemeester bewaakt.

Een meer afgezwakte vorm van integraal beleid is dat elke beslissing op elk beleidsdomein vergezeld gaat van een sociale toets. Welk effect hebben maatregelen op vlak van pakweg vrije tijd, wonen of mobiliteit voor kwetsbare of zorgbehoevende burgers?

Wanneer sociaal beleid in een koker van één bevoegdheidsportefeuille wordt gestopt, bij een schepen van welzijn of sociale zaken, dan verkleinen de kansen op integraal lokaal sociaal beleid. Dit is zeker het geval wanneer die schepen onvoldoende politiek gewicht in de schaal kan leggen om collega-schepenen warm te maken voor sociale toetsen.

Of er echt integraal sociaal beleid zal worden gevoerd, is hoofdzakelijk een politieke keuze die gemaakt wordt aan het begin van de legislatuur.

Toegankelijk onthaal

Het organiseren van de toegang tot sociale dienstverlening voor de meest kwetsbaren is ook een politieke keuze. Want uiteindelijk gaat het om hoeveel geïnvesteerd wordt in een goed en toegankelijk onthaal.

Die geïnvesteerde middelen bepalen mee welke drempels mensen ervaren. Is er burgers nabije buurtwerking? Worden mensen actief aangesproken? Zijn er afspraken met verenigingen en andere organisaties over het signaleren van problemen of zorgnoden? Wordt er proactief informatie over het dienstverleningsaanbod verspreid? Of is er enkel een digitaal sociaal huis in de vorm van een website? Uiteraard is het organiseren van een goed onthaal ook een kwestie van capaciteit. Eigen middelen van het lokaal bestuur, maar ook middelen in de samenleving. Het helpt als mutualiteiten en het algemeen welzijnswerk een werking hebben op het grondgebied en er afspraken met hen kunnen worden gemaakt. Het helpt als er in de gemeente of in de wijk veel sociaal kapitaal is dat ook actief welzijnsnoden kan signaleren.

Private sector

En wat met de keuze voor acteur of regisseur? Welke tactische opties heeft het lokaal bestuur hier? In de meest extreme vorm organiseert het bestuur zelf geen dienstverlening. Deze besturen kiezen ervoor om de dienstverlening volledig over te laten aan de private sector.

Dat kan door de markt te laten spelen. Een andere optie, met een al langere geschiedenis, is om nauw samen te werken met de private non-profit sector, die in Vlaanderen een historisch sterke positie heeft in het welzijns- en zorglandschap. Dat leidt nu ook tot nieuwe vormen van publiek-private samenwerking, waardoor de grenzen tussen publiek en privaat initiatief vervagen.

In de mildere vorm van scheiding van actor- en regierol kan het lokaal bestuur ervoor opteren om een verzelfstandigd zorgbedrijf op te richten. Zo'n zorgbedrijven worden steeds vaker opgericht om de welzijnsdienstverlening te leveren. Het zijn verzelfstandigde organisaties die afstand bewaren tegenover het regisserende gemeentebestuur ...

Ideologische discussie

De mate waarin een lokaal bestuur haar actor- en regierol echt kan scheiden, hangt af van de omstandigheden. Soms is een lokaal bestuur gedwongen om te investeren in eigen publieke dienstverlening omdat het private aanbod onvoldoende kwantiteit of kwaliteit garandeert.

Organisatorische keuzes zijn niet neutraal. Ze worden niet enkel op basis van de beschikbare middelen of het aanwezige privaat zorgaanbod gemaakt. De verschillende opties zijn vaak onderhevig aan ideologisch geladen discussies.

Is een voldoende groot publiek aanbod noodzakelijk om de meest kwetsbaren te kunnen bedienen, omdat de private sector er misschien te weinig oog voor heeft? Kunnen we de markt loslaten op de meest kwetsbare mensen? Willen we lokale beleidsautonomie afstaan aan een bovenlokaal samenwerkingsverband? Het antwoord op dit soort vragen is sterk afhankelijk van de politieke kleur van wie het antwoord formuleert.

Realistische verwachtingen

Rest de vraag: werkt de tactiek? Los van de organisatorische keuzes die een lokaal bestuur al dan niet maakt: wat kunnen we redelijkerwijs van onze lokale besturen verwachten op vlak van lokaal sociaal beleid?

Zijn te weinig plaatsen in de kinderopvang of bedden in woonzorgcentra toe te schrijven aan lokale beleidskeuzes? Is het lokale bestuur verantwoordelijk voor de stijgende armoede in de gemeente? Gemeenten kunnen voor zichzelf ambities stellen, maar in hoeverre kan je het lokale bestuur afrekenen als deze ambities niet gehaald worden?

Deze vragen roepen een meer fundamentele vraag op: is het lokale bestuursniveau, zoals het nu georganiseerd is, het meest geschikt voor de grote welzijnsuitdagingen van onze tijd? Kunnen lokale besturen, met de kaarten die ze toebedeeld krijgen, wel impact hebben?

Weinig echte hefboomen

We zijn de laatsten om te beweren dat lokale besturen niet ambitieus mogen zijn op het vlak van sociaal beleid. En we weten dat veel lokale besturen veel middelen investeren in hun lokaal sociaal beleid.

Maar we moeten ook toegeven dat veel lokale besturen maar weinig hefboomen hebben om het verschil te maken. Dat is een kwestie van capaciteit en schaal. En dat heeft ook en vooral te maken met het feit dat veel beleidskeuzes die een grote impact hebben op het welzijn van mensen, op hogere bestuursniveaus worden genomen.

Op het federaal niveau worden keuzes gemaakt over de uitkeringen en leeflonen. Op Vlaams niveau wordt er beslist over de hoogte van de kinderbijslag en of deze al dan niet inkomensafhankelijk moet zijn. Dit alles heeft een directe weerslag op het lokale niveau.

De Vlaamse regering legt de prijs van een kamer in een woonzorgcentrum, de omvang van het budget dat een persoon met een beperking ontvangt, of de prijs van de kinderopvang vast. Deze beslissingen bepalen voor veel mensen de kans op toegang tot kwaliteitsvolle zorg.

Nauwelijks regulering

Wat ook meespeelt, is dat op een aantal cruciale beleidsdomeinen er nauwelijks sprake is van regulering door de overheid. Ook niet door de centrale overheid. Bijvoorbeeld op vlak van woonbeleid, meer bepaald de huurmarkt, waar heel wat kwetsbare mensen op aangewezen zijn.

Dit is in feite een fundamentele discussie over de rol van de overheid in een vrije markt. Wil men overheidssturing van bijvoorbeeld de huurmarkt, omdat dit van belang is voor een effectief en integraal sociaal beleid? Dan betekent dat een politieke keuze die breekt met het verleden.

Vervolgens duikt de vraag op of dit soort regulering een taak is van lokale besturen. En of de lokale besturen de capaciteit in huis hebben om effectief te kunnen reguleren: het beheren en monitoren van data, en het ontwikkelen van een performante regelgeving en dienstverlening.

Verschil maken

Veel instrumenten om integraal lokaal sociaal beleid te voeren ontbreken of liggen bij centrale overheden. Het punt is hier: de impact van centraal beleid, of het ontbreken ervan, dreigt op een aantal domeinen de discussie over integraal lokaal sociaal beleid bij voorbaat te compromitteren.

Integratie van het OCMW, is om die reden geen garantie op effectief integraal lokaal sociaal beleid.

Lokale besturen missen immers een aantal cruciale hefboomen om echt sturend op te treden. En dan is het soms lastig om voor kwetsbare mensen het verschil te maken.”

8.6.6 Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)

- 1) Koester een ondernemersvriendelijk klimaat voor sociale ondernemingen: aandacht voor bereikbaarheid, goede infrastructuur, fiscale voordelen.
- 2) Blijven investeren in zorg en welzijn: zorg voor ouderen, sociaal aanbesteden.
- 3) Blijven investeren in jeugd, sport en cultuur.
- 4) Social profit als motor van werkgelegenheid: participatie in uitbouw van lokale diensteneconomie, ondersteuning en performante samenwerking.
- 5) Investeer in overleg en samenspraak.

8.6.7 Uit: de digitale kansarmoedebarmeter van de Koning Boudewijnstichting (2020)

“De coronacrisis heeft duidelijk aangetoond welke opportuniteiten digitale technologieën met zich meebrengen. Ze heeft echter ook pijnlijk blootgelegd dat niet iedereen mee is. Voor deze mensen betekent dat een belemmering voor hun deelname aan de samenleving en de toegang tot hun rechten. We moeten vermijden dat de voordelen van de toenemende digitalisering van onze samenleving vooral te beurt vallen aan groepen die sociaal, cultureel en economisch al bevoordeeld zijn, waardoor de kloof tussen sociale groepen dieper wordt.

a) De ongelijke toegang tot digitale technologieën of ‘De digitale kloof van de eerste graad’

Een grote meerderheid van de Belgen heeft thuis een internetverbinding: het ging in 2019 om 90% van de huishoudens. 88% van hen heeft een breedbandaansluiting. Dat betekent ook dat 10% van de Belgische bevolking thuis niet over een internetverbinding beschikt.

De kwaliteit van de internetverbinding wisselt naargelang van de gewesten. In Wallonië blijven er gebieden (zones blanches) die niet zijn uitgerust met een glasvezelkabel of waar de verbinding van slechte kwaliteit is.

In 2019 waren de gezinnen met een laag inkomen en de alleenstaanden het minst met het internet verbonden:

o Bijna drie huishoudens op tien met een laag inkomen beschikken thuis niet over een internetverbinding. In vergelijking met onze buurlanden en het Europese gemiddelde vertoont België inzake internettoegang volgens het inkomen de grootste ongelijkheid.

o 22% van de alleenstaanden en 9% van de koppels zonder kinderen hebben thuis geen internetverbinding. Alleenstaande vrouwen in Wallonië zijn het meest kwetsbaar: 30% van hen beschikt thuis niet over een internetverbinding.

De manieren waarop mensen met het internet zijn verbonden worden steeds mobieler. De smartphone wordt dé drager waarmee mensen op het internet gaan, onafhankelijk van hun inkomen, opleidingsniveau of leeftijd.

De individuen die economisch en sociaal-cultureel het meest bevoordeeld zijn, zijn ook het vaakst multi verbonden. Anders gezegd: hoe lager het inkomen en hoe lager het opleidingsniveau, hoe meer de smartphone de enige drager is waarmee men z'n internetverbinding tot stand brengt. Het type drager heeft echter een belangrijke invloed op zowel de gebruiksmogelijkheden en -vormen als op de ontwikkeling van digitale competenties.

In 2019 was slechts 8% van de Belgen tussen 16 en 74 jaar een niet-gebruiker van het internet. Dat cijfer was in 2015 nog bijna het dubbele (14%):

o Bijna een kwart (24%) van de mensen met een laag inkomen is een niet-gebruiker. De kloof volgens inkomen is de jongste vier jaar kleiner geworden, maar blijft in België groter dan in onze vier buurlanden en dan het Europese gemiddelde.

o Meer dan één Belg op vijf (21%) die respectievelijk laaggeschoold is en tussen 55 en 74 jaar oud, gebruikt het internet niet. Dat percentage stijgt tot 28% bij de mensen tussen 65 en 74 jaar.

o Deze tendensen zijn in Wallonië meer uitgesproken dan in Vlaanderen.

b) Ongelijkheid op het vlak van digitale competenties of 'De digitale kloof van de tweede graad'

In 2019 beschikte slechts 38% van de Belgen over gevorderde digitale vaardigheden.

32% van de individuen heeft zwakke digitale vaardigheden. Als we daar de 8% niet-gebruikers aan toevoegen, dan kunnen we stellen dat 40% van de Belgische bevolking kwetsbaar is voor de toenemende digitalisering van de samenleving.

Deze kwetsbaarheid stijgt tot 75% van de mensen met een laag inkomen en die laaggeschoold zijn. Ook 79% van de vrouwen tussen 55 en 74 jaar, en 54% van de werkzoekenden, zijn digitaal kwetsbaar.

Kenmerkend voor digitale vaardigheden is dat ze voortdurend moeten worden bijgesteld. De snelle en permanente digitale innovaties verplichten iedereen om zijn vaardigheden continu op peil te houden. Wie dat niet doet, raakt achterop.

c) Ongelijkheid op het vlak van het gebruik van essentiële diensten of 'De digitale kloof van de derde graad'

In 2019 gebruikten negen Belgen op tien tussen 16 en 74 jaar regelmatig het internet, thuis of op andere plaatsen, van wie de grote meerderheid dagelijks (85%). De frequentie in het gebruik is globaal genomen dezelfde in de drie Belgische gewesten.

Internetbankieren en e-commerce hebben de Belgen zich in grote mate eigen gemaakt. Het gebruik van digitale overheidsdiensten lijkt daarentegen sinds enkele jaren op hetzelfde peil te blijven. Volgens de

enquête van Statbel-Eurostat is een regelmatige gebruiker iemand die in de drie maanden voorafgaand aan de bevraging minstens één keer het internet heeft gebruikt

o In het Vlaams Gewest worden de diverse onlinediensten het vaakst gebruikt, zowel e-banking (82%) als onlineaankopen (76%). Ter vergelijking: de percentages voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bedragen respectievelijk 67% en 66%, en voor het Waals Gewest 77% en 67%. Alleen voor e-administratie zijn de gebruikspercentages globaal genomen vergelijkbaar in de drie gewesten.

o De groepen die sociaal-economisch en cultureel meer zijn achtergesteld maken minder online gebruik van essentiële diensten dan de groepen uit meer bevoordeelde milieus. 51% van de internetgebruikers met een laag inkomen en 57% van degenen met een laag opleidingsniveau deden nog nooit een onlineaankoop. 37% van hen hebben nog nooit e-banking gebruikt en 55% en 67% heeft nog nooit gebruik gemaakt van e-administratie.

o 56% van de internetgebruikers met een laag inkomen en 57% van degenen met een laag opleidingsniveau kiezen ervoor om online geen formulieren te bezorgen aan administraties, terwijl ze nochtans deze administratieve stap (bv. tax on web) moesten zetten. De belangrijkste reden die hiervoor wordt aangehaald is dat men dan hulp moet vragen aan een derde. Dat wordt gevolgd door: te weinig vaardigheden en de complexiteit van de administratieve stappen.

Deze cijfergegevens lijken aan te tonen dat de voordelen van de toenemende digitalisering van onze samenleving vooral ten goede komen van de groepen die sociaal, cultureel en economisch bevoordeeld zijn. Hierdoor wordt de kloof tussen de sociale groepen in onze samenleving dieper.

8.6.8 Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek (Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020). Universiteit Gent)

Dit zijn de kernbevindingen uit het onderzoek dat werd gevoerd vóór de COVID-19 pandemie. We kunnen dus alleen maar vermoeden dat de effecten van onderstaande cijfers alleen maar groter zijn geworden ten gevolge van de pandemie. Aan dit onderzoek werkte ook Wijkcentrum De Kring mee.

- 20,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 2,1%.
- 15,5% van de inkomensarme personen heeft geen internetverbinding thuis omdat dit te duur is, terwijl niemand van de niet-inkomensarme personen dit als reden vermeldde.
- Ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart vaak vragen of problemen bij het gebruik van een computer of smartphone in het algemeen. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 7%.
- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen kan problemen of vragen bij het gebruik van een smartphone of computer niet zelf oplossen of heeft hulp nodig wanneer hij/zij iets nieuw probeert. Bij de niet-inkomensarme personen gaat het om ongeveer 15%.
- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online naar werk te zoeken (online vacatures vinden, solliciteren of zich registreren als werkzoekend). Bij de inkomensarme personen gaat het om ongeveer 10%.
- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online een uitkering of premie aanvragen). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 20%.

- Ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 10%.

De digitale kloof is dus nog altijd bijzonder groot. Voor veel elementaire zaken schept dit een groot probleem, wat alleen nog maar meer zichtbaar werd in 2020 t.g.v. de lockdown en de opgang van alle digitale vergader- en afsprakentools.

8.6.9 Uit: Lokale ArmoedeBarometer – Decenniumdoelen (2020)

(specifieke info voor Eeklo onder 8.20.3)

De 13de ArmoedeBarometer van Decenniumdoelen kleurt oranje: in 275 van de 300 gemeenten is de armoede (zeer sterk) gestegen in vergelijking met 12 jaar geleden. De ArmoedeBarometer evalueert de evolutie van armoede sinds 2008 voor de 300 Vlaamse gemeenten en dus voor Vlaanderen. Ze gebruiken hiervoor 16 indicatoren. Een greep uit de 16 meest in het oog springende:

- de armoede stijgt sterk tot zeer sterk in 275 van de 300 Vlaamse gemeenten.
- in 193 gemeenten stijgt de kinderarmoede, in 103 gemeenten blijft de kinderarmoede even hoog als in 2008.
- eind 2019 zijn er nog amper 9 gemeenten met een kinderarmoede onder de 2%, in 2008 waren er 60 gemeenten met een kinderarmoede van minder dan 2%.
- in 220 gemeenten stijgt het aantal personen met een leefloon, in amper 16 gemeenten daalt het aantal personen met een leefloon.
- in 159 gemeenten stijgt de langdurige werkloosheid, waarvan in 91 gemeenten sterk. In de kleine andere helft blijft de langdurige werkloosheid stabiel en dit ondanks de gunstige economische toestand eind 2019.
- in 265 gemeenten daalt het aantal schoolverlaters zonder diploma niet, in 115 gemeenten stijgt zelfs het aantal jongeren zonder kansen op de werkvloer.
- in 284 gemeenten groeit het aantal kandidaat-huurders voor een sociale woning sterk: meer dan 150.000 personen wachten op een sociale woning. De aangroei van het aantal sociale woningen staat hiermee in schril contrast: amper 1.300 woningen komen er per jaar bij. In 40 gemeenten daalt zelfs het aanbod sociale woningen.

Eind 2019 kleurde Vlaanderen dus al oranje. De economische en sociale gevolgen van COVID-19 komen daar vandaag nog bovenop. OCMW's, voedselbanken, onderzoekers verzameld in COVIVAT, armoedeorganisaties en sociale organisaties brengen elke dag nieuwe feiten over groeiende en schrijnende armoede. De pandemie verscherpt, verdiept en verbreedt de armoede. COVIVAT toonde aan dat vooral de armste en kwetsbaarste groepen getroffen zijn door de lockdown en de economische crisis: mensen met een laag diploma, huurders, alleenstaanden, en mensen met migratieachtergrond zijn de grootste slachtoffers, naast mensen die in flexibele en preciaire statuten werken.

8.6.10 Uit: sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)

De economische en maatschappelijke impact van het coronavirus is groot. Ook de sociale impact dreigt groot te worden.

In onderliggend rapport proberen we een beeld te schetsen van de sociale impact op kwetsbare personen zoals we deze in mei 2020 (bijna twee maand nadat de coronamaatregelen van kracht werden) merken in de werking van het Sociaal Huis.

We bekijken hierbij:

- Informatie uit rapporten UAntwerpen en VVSG;

- Impact op aanvragen maatschappelijke dienstverlening en leefloon;
- Welke noden worden gesignaleerd door cliënten?
- Welke impact kunnen we nog verwachten in de nabije toekomst?

Op basis van dit rapport kan nagedacht worden over maatregelen die lokaal kunnen ondernomen worden om de meest kwetsbare inwoners te ondersteunen.

8.6.10.1 Informatie uit rapporten

Bevraging UA Antwerpen bij 124 OCMW's (midden april 2020):

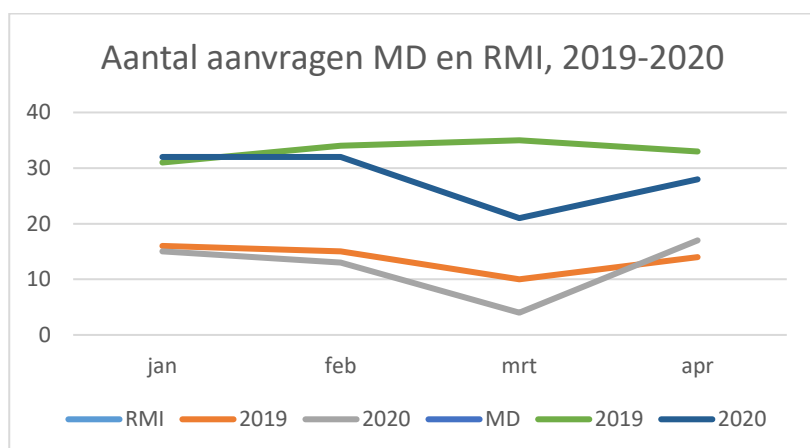
- Totaal aantal aanvragen leefloon is beperkt toegenomen (toename vooral alleenstaanden en personen met gezinslast);
- Toename van nieuwe vragen naar voedselhulp en voorschotten op uitkeringen;
- Geen opmerkelijke stijging in aanvragen bij gekende cliënten;
- Voornaamste noden: eenzaamheid, betalingsproblemen en voorschotten;
- De onderzoekers vrezen hogere financiële druk bij lokale besturen:
 - o toegenomen vraag naar voedselhulp;
 - o extra financiële steun;
 - o personeelskosten voor begeleiding leefloners, schuldhulpverlening en therapeutische interventies.

Bevraging VVSG (9 OCMW's):

- Stijging in aantal hulpvragen, maar vooral informatieve vragen (hoofdzakelijk rond tijdelijke werkloosheid, leefloon en aanvullende steun).
- Nieuwe hulpvragers zijn voornamelijk personen die in tijdelijke werkloosheid zijn beland.

8.6.10.2 Impact op aanvragen maatschappelijke dienstverlening en leefloon Sociaal Huis Eeklo

Het onthaalteam registreert alle nieuwe (aan)vragen die binnenkomen via het Sociaal Huis. Dit kunnen aanvragen maatschappelijke dienstverlening zijn, maar ook advies- en infovragen. In de periode vanaf de Coronamaatregelen (16/03/2020) tot 06/05/2020 werden 353 aanvragen genoteerd. 36 of 10% daarvan hielden verband met Corona. We merken dat dit vooral in de eerste weken het geval was. Hoofdzakelijk vragen in verband met verlies van job en tijdelijke werkloosheid (hulp bij aanvraag). Ook enkele vragen van personen zonder vast adres, die het extra moeilijk kregen door de 'blijf-in-je-kot'-maatregel.

In de maand maart 2020 waren 4 nieuwe aanvragen leefloon (RMI), in vergelijking met 10 vorig jaar. In de maand april 2020 waren er 17 nieuwe aanvragen leefloon, in vergelijking met 14 vorig jaar in dezelfde periode.

Sinds de start van de coronamaatregelen (13/03/2020) zijn er 20 nieuwe aanvragen leefloon geregistreerd. Niet alle zijn echter het gevolg van Corona. In dezelfde periode vorig jaar noteerden we 19 nieuwe aanvragen leefloon. We merken in april een stijging van het aantal aanvragen leefloon, maar het is onduidelijk of dit een gevolg is van de corona-maatregelen, of een inhaalbeweging ten opzichte van het uitzonderlijk lage aantal aanvragen in maart.

Voor wat betreft het aantal aanvragen maatschappelijke dienstverlening (financiële steun) zien we een gelijkaardig beeld: minder aanvragen in maart en lichte stijging in april. De cijfers blijven echter lager in vergelijking met vorig jaar.

Op dit moment is de impact op aanvragen voor financiële steun en leefloon beperkt. Er zijn hoofdzakelijk vragen in verband met verlies van job, inkomen en tijdelijke werkloosheid.

De vraag naar financiële steun (vb. voorschot op werkloosheid) zal afhangen van de snelheid waarmee de werkloosheidsdossiers worden afgehandeld. Volgens berichten in de media loopt de uitbetaling redelijk vlot. De aanvragen via de hulpkas verlopen iets trager dan de aanvragen via de vakbonden. Indien tijdig wordt uitbetaald, worden voorschotten via het OCMW vermeden.

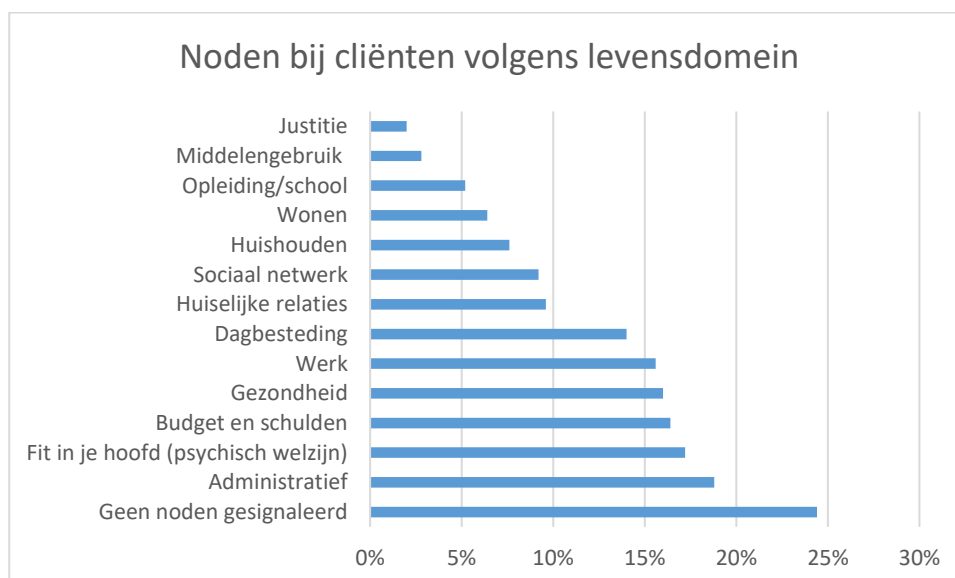
Mogelijks zijn er minder aanvragen omdat door de corona-maatregelen de dienstverlening van het Sociaal Huis minder toegankelijk is (sluiting van de gebouwen) of dat mensen hun aanvraag uitstellen omwille van de maatregelen. De verhuis van het OCMW naar Sociaal Huis begin maart kan ook een factor zijn die hierin meespeelt.

8.6.10.3 Overzicht noden bij cliënten

Alle maatschappelijk werkers werd gevraagd om pro-actief al hun cliënten te contacteren om te peilen naar specifieke noden als gevolg van de corona-crisis. Op deze manier houden we de vinger aan de pols.

Op basis van de registratie werden de zaken die door cliënten spontaan werden opgegeven genoteerd. Deze werden zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd. We classificeerden de noden volgens levensdomein.

Kwantitatieve analyse

Bij ongeveer 25% van de cliënten worden geen specifieke noden als gevolg van corona gesignaleerd. De meest voorkomende noden zijn administratief, psychisch welzijn, budget en schulden, gezondheid, werk en dagbesteding.

Dit rapport wordt regelmatig geactualiseerd en vormt de basis voor het uitwerken van een herstelplan tijdens/na corona met aandacht voor de kansarme groepen in Eeklo.

8.6.11 Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)

“Bij inkomensarme respondenten, alleenstaande respondenten en respondenten zonder een diploma hoger onderwijs is de afwezigheid van:

- *toegang tot het digitale;*
- *digitale vaardigheden en*
- *gebruiksmogelijkheden van digitale tools.*

Twee tot zes keer hoger in vergelijking met niet-inkomensarme respondenten, niet-alleenstaande respondenten en respondenten met een diploma hoger onderwijs.

Toegang tot het digitale

- *6,0% van alle respondenten heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet. Dit is bij inkomensarme mensen 19,7%, bij alleenstaanden 12,4% en bij lager opgeleiden 11,9%*
- *19,9% van alle respondenten heeft thuis een of meerdere computers te kort zodat alle gezinsleden voldoende gebruik kunnen maken van internet. Dit is bij inkomensarme mensen 43,2%, bij alleenstaanden 24,3% en bij lager opgeleiden 30,4%*
- *4,5% van alle respondenten heeft thuis geen internetverbinding. Dit is bij inkomensarme mensen 15,6%, bij alleenstaanden 10,0% en bij lager opgeleiden 8,8%.*

Digitale vaardigheden

- *11,7% van alle respondenten is weinig vaardig in het zoeken van informatie op het internet. Dit is bij inkomensarme mensen 29,7%, bij alleenstaanden 20,0% en bij lager opgeleiden 21,9%.*
- *12,4% van alle respondenten ervaart problemen om online informatie te begrijpen. Dit is bij inkomensarme mensen 34,5%, bij alleenstaanden 24,6% en bij lager opgeleiden 24,1%.*
- *16,4% van alle respondenten geeft aan weinig vaardig te zijn in ICT-problemen oplossen. Dit is bij inkomensarme mensen 38,6%, bij alleenstaanden 30,2% en bij lager opgeleiden 29,9%.*

Gebruiksmogelijkheden

- *11,9% van alle respondenten is niet in staat om het internet te gebruiken om alledaagse zaken te regelen (online bankzaken, aankoop, reservatie of ticket kopen). Dit is bij inkomensarme mensen 33,3%, bij alleenstaanden 22,0% en bij lager opgeleiden 25,4%.*
- *17,8% van alle respondenten is niet in staat om een job te vinden via het internet (online registreren als werkzoekend, vacatures zoeken, solliciteren). Dit is bij inkomensarme mensen 45,6%, bij alleenstaanden 31,7% en bij lager opgeleiden 34,6%.*
- *22,3% van alle respondenten is niet in staat om via het internet financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online uitkering of subsidie aanvragen). Dit is bij inkomensarme mensen 52,4%, bij alleenstaanden 38,1% en bij lager opgeleiden 40,4%.*

- 16,3% van alle respondenten is niet in staat om belangrijke informatie te vinden via het internet (informatie over sociale diensten, huisvesting en verzekeringen). Dit is bij inkomensarme mensen 39,5%, bij alleenstaanden 28,7% en bij lager opgeleiden 30,2%.

Drie concrete aanbevelingen:

1. Overheden moeten (blijvend) investeren in subsidiesystemen voor betaalbare ICT-toegang zodat kwetsbare personen en gezinnen zich voldoende computers en internet kunnen veroorloven. Dit kan door te investeren in toegang op openbare plaatsen. De covid19 pandemie heeft echter ook het belang van thuistoegang duidelijk gemaakt. Mogelijks kunnen telecomoperatoren internet, computers en smartphones tegen een sociaal tarief aanbieden aan kwetsbare personen en gezinnen.

2. Overheden, publieke en private organisaties dienen steeds een minimale niet-digitale dienstverlening (bv. fysiek loket) te waarborgen en toegankelijke ondersteuning bij digitale dienstverlening (bv. bel- of chatlijn of fysieke hulpbalie) te voorzien voor burgers die niet in staat zijn om zelfstandig gebruik te maken van digitale diensten. Deze niet-digitale dienstverlening en ondersteuning bij digitale dienstverlening kan in samenwerking met andere organisaties, bv. in de vorm van een gezamenlijk(e) loket of zitdag waar burgers terecht kunnen voor vragen en begeleiding. Verder is het van belang ondersteuning bij digitale diensten toegankelijk en laagdrempelig te maken zodat zij die hulp nodig hebben zich niet schamen, maar juist positieve ervaringen opdoen in het gebruik ervan, hetgeen zich in de toekomst kan omzetten in meer zelfstandig gebruik.

3. Er dient structureel te worden ingezet op digipunten of leerpunten waar burgers ervaringsgericht verschillende apps en websites kunnen leren gebruiken en waar wordt ingezet op het bevorderen van ICT probleemoplossende vaardigheden. Dit kan in de vorm van gestructureerde cursussen of in de vorm van ad hoc leermomenten, waarbij burgers met een concrete ICT-vraag of -nood langskomen die ter plekke wordt aangepakt, zoals nu al gebeurt in verschillende openbare bibliotheken. Hierbij is het van belang dat hulpvragers gestimuleerd worden om zaken onder begeleiding uit te proberen en niet louter een stappenplannetje te volgen of ICT-problemen in hun plaats laten oplossen.”

8.6.12 Uit: Lokale armoedebarmeter - Decenniumdoelen (2021)

“Op de eerste Lokale ArmoedeBarometer (september 2020) kleurde Vlaanderen rood: **omzeggens in elke Vlaamse gemeente is armoede uitgesproken aanwezig. Een stevig lokaal armoedebeleid is meer dan nodig, was toen de boodschap.** Dankzij de tweede Lokale ArmoedeBarometer (LAB2) is er een antwoord op de vraag of er een stevig lokaal armoedebeleid is.

61 Vlaamse gemeenten en 2 Brusselse gemeenten werden door 180 lokale armoede- en middenveldverenigingen getoetst met een vragenlijst opgesteld door Decenniumdoelen (Eeklo was hier niet bij). Aan de hand van 70 vragen vinkten deze verenigingen, mensen in armoede en hun medestanders aan wat zij cruciaal vinden in de uitvoering van een lokaal armoedebestrijdingsbeleid. De verenigingen gaven aan of er een bepaald aspect van armoedebeleid in de gemeente aanwezig is.

De tweede Lokale Armoedebarmeter geeft zo een beeld van het armoedebeleid op het lokale niveau. Bovendien dient de barometer ook als inspiratiebron voor de gemeenten.

Armoedebeleid veronderstelt een bewuste keuze van zowel lokale als hogere overheden. Beleid, blijkt uit de LAB2, gaat dus niet enkel over middelen en instrumenten, maar gaat in de eerste plaats over **een keuze voor een beleid.**

Zowel de federale als de Vlaamse overheid stuurt meer en meer beleid richting gemeenten. Gemeenten staan immers dicht bij de burger en kunnen antwoorden bieden die hogere overheden niet kunnen geven. Als het decentraliseren zorgt voor het ondermijnen van gelijke “rechten”, gelijke dienstverlening, gelijke ondersteuning en steun, goede betrokkenheid van mensen in armoede, dan is decentraliseren een verkeerde keuze met heel concrete negatieve gevolgen voor mensen in armoede.

De Vlaamse en federale overheid moeten verantwoordelijkheid opnemen. Lokaal armoedebeleid heeft nood aan duidelijke afdwingbare doelen, kaders en financiële middelen gekaderd binnen een stevig Vlaams en federaal armoedebeleid.

Participatie is een noodzakelijke voorwaarde

De vragenlijst heeft veel aandacht voor participatie en overleg. 75% van de bevroegde gemeenten pleegt overleg. Maar dit overleg is zelden structureel. Zelfs het gemeentelijk armoedeplan wordt maar in 1 op 3 gemeenten besproken met de lokale armoedevereniging. Toch zijn er heel wat gemeenten die inzetten op participatie en sterke initiatieven nemen om iedereen te betrekken bij het beleid.

Zichtbaar maken van wie onzichtbaar is

Discriminatie en sociale uitsluiting duwt mensen in armoede. In het beleid zijn mensen met een migratieachtergrond in de meeste gemeenten weinig zichtbaar.

Strijd tegen discriminatie en uitsluiting zijn de 'missing topics' van het lokale armoedebeleid.

Gemeenten moeten hier hun verantwoordelijkheid opnemen. De Vlaamse en federale overheid hebben bovendien de plicht om een duidelijk en concreet antidiscriminatiebeleid met doelen, instrumenten en budgetten uit te tekenen.

Armoede uit de schaduw halen

Gemeenten moeten inzetten op outreachend werken. Daarvoor moeten extra mensen worden ingezet als brugfiguren of wijkwerkers, om samen te werken met lokale armoedeverenigingen en sociale diensten, en om sociale diensten ook als ontmoetingsplek mee te ondersteunen. Zo halen we mensen in nood uit de schaduw.

Steun heeft een kader nodig

Er ontbreekt een duidelijk kader voor steun, zowel voor financiële steun als voor materiële hulpverlening. De rechtenverkenner kan beter gebruikt worden. Het Geïntegreerd Breed Onthaal stelt armoede amper prioritair. Nog té weinig gemeenten gebruiken REMI om aanvullende steun toe te kennen. Steun wordt bovendien soms ad hoc gegeven: steun is in sommige gemeenten nog pure hulpverlening. Gemeenten hebben een duidelijk en afdwingbaar kader voor steun en materiële hulpverlening nodig. Zowel de federale als de Vlaamse overheid moeten daarom inzetten op het lokaal verankeren van al deze instrumenten en de financiering ervan verzekeren.

Goed en betaalbaar wonen moet centraler staan

De lokale besturen en Vlaanderen hebben een torenhoge verantwoordelijkheid in het voorzien van goede en betaalbare (sociale) woningen. Hier ontbreekt echter bij vele gemeenten de nodige financiële middelen of de ambitie om de woonnood te lenigen. Vlaanderen moet hier dringend een versnelling hoger schakelen om het woonbeleid in de gemeenten te sturen en te ondersteunen: minstens 5000 sociale woningen per jaar en brede huursubsidies om wonen betaalbaar te maken.

Investeren in jongeren is nodig

*Het onderwijsluik in de bevraging komt maar gemiddeld uit de verf. Weinig gemeenten investeren in brugfiguren, lege brooddozen zijn geen echte topic. Sommige gemeenten komen via individuele steun tussen in de schoolkosten, maar een structureel beleid inzake schoolkosten ontbreekt veelal. Hier kunnen en moeten gemeenten stappen zetten: kinderen en jongeren verdienen alle aandacht. **Kinder- en jongerenarmoede moet een prioritair onderdeel worden van de lokale armoedeplannen.***

Ook Vlaanderen moet hier het voortouw nemen en gemeenten stimuleren: door het ondersteunen van brede scholen binnen buurten, het invoeren van een maximum factuur in het secundair onderwijs, en het verder investeren in het kleuteronderwijs.

Gemeenten kunnen de (lage) middelmaat overstijgen

Verschillende gemeenten hebben een eigen REMI-systeem gecreëerd in samenwerking met de lokale armoedeverenigingen. Enkele gemeenten evalueren hun steun, hulpverlening en manier van steun verlenen samen met mensen in armoede.

Sommige gemeenten voeren een sociale last (het voorzien van sociale woningen) in bij grote vastgoedontwikkelingen of creëren zelf betaalbare duurzame woningen of ontzorgen lage inkomens en verhuurders bij het duurzaam renoveren van hun woning.

Naast het ondersteunen van sociale economieprojecten om kansen op zinvol werk te creëren voor kwetsbare mensen, zetten verschillende gemeenten in op sociale clausules bij overheidsopdrachten en leiden zo ondernemers naar “fair werk” of voeren een gericht diversiteitsbeleid in hun eigen personeelsbeleid met veel aandacht voor mensen met een migratieachtergrond. Ook praktijktesten worden meer en meer gebruikt.

Naast het inzetten van de UiTPAS werken sommige gemeenten ook met vrijetijdsbemiddelaars om mensen in armoede te begeleiden en te stimuleren. Nog beter zijn de acties waar mensen in armoede of mensen met migratieachtergrond mee vorm kunnen geven aan cultuur en vrije tijd.

Gemeenten kunnen zelf het voorbeeld zijn van een inclusieve samenleving. Dat kan, als ze de middelmaat overstijgen en kiezen voor een “rijk” beleid.

Naast méér beleid, ook kwalitatief sterker beleid nodig

Armoedebeleid moet “kwalitatief” beleid zijn. Hiervoor is de stem van mensen in armoede onontbeerlijk. Participatie is dan ook het begin- en het eindpunt van een “rijk” en stevig armoedebeleid. Gemeenten, met ondersteuning van de Vlaamse en de federale overheid, moeten inzetten op de kwaliteit van hun beleid om de grondrechten van mensen in armoede te realiseren via participatie, kwaliteitsindicatoren of het meten van armoede in de tijd.”

Gemeenten “rijker” maken of uit het rood halen, is de opdracht: ambitie, participatie, samenwerking, en kaders, en bovendien extra inzetten op antidiscriminatie, outreachen, wonen, en kinderarmoede is nodig.

8.6.13 Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet (2021)

Een wijziging van het integratie- en inburgeringsdecreet zit er aan te komen, met volgende aandachtspunten:

- Het inburgeringstraject bestaat uit vier pijlers: lessen Nederlands, Maatschappelijke oriëntatie, versterken van de economische zelfredzaamheid en de vierde pijler sociale netwerking en participatie. Elke verplichte inburgeraar die niet werkt of niet studeert op het ogenblik van het ondertekenen van het inburgeringscontract neemt deel aan een traject ‘sociale netwerking en participatie’. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk. Lokale besturen krijgen hierover de regie.
- Inburgering wordt betalend.
- Voor het onderdeel NT2 binnen inburgering blijft Vlaanderen het taalniveau A2 vooropstellen. Inburgeraars moeten dit niveau behalen om hun inburgeringsattest te behalen. Verplichte inburgeraars die 2 jaar na het behalen van het inburgeringstraject niet werken of studeren zullen taalniveau B1 moeten behalen. Voor analfabeten en laaggeletterden blijft het huidige aangepaste taalniveau gelden. Wel wordt ook aan de VDAB gevraagd dat aan de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en hen erop wijzen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald moeten hebben.
- Verzoekers Internationale bescherming behoren niet langer tot de rechthebbende doelgroep van inburgering. Enkel deze die het statuut van 'erkend vluchteling' of 'subsidiar bescherming' toegewezen kregen, komen in aanmerking voor een inburgeringstraject.
- Om de verschillende onderdelen van inburgering af te stemmen is een geïntegreerde intake met alle actoren noodzakelijk. De Vlaamse regering wil daar deze legislatuur werk van maken

- Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt dat “Inburgeraars tijdens hun inburgeringstraject beroep kunnen doen op de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen. De gebruikersoverheden financieren deze dienstverlening. Na deze periode dient de anderstalige zelf te betalen voor deze dienstverlening. Het project taalhulpen wordt verder uitgerold.

8.6.14 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake welzijn staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

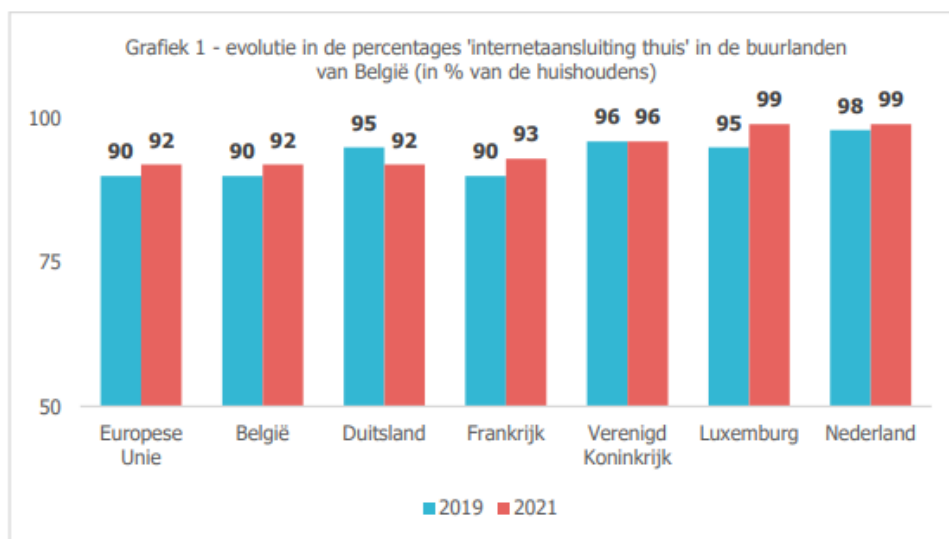
WELZIJN

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
Bekendheid Sociaal Huis: 30 tot 40% van de Eeklonaren weet dat je er terecht kan voor problemen en info allerlei, voor de UitPAS, vragen wonen/EGW, financiële hulp ... Een beperkt aandeel weet dat je er terecht kan voor vragen rond discriminatie (meldpunt), thuiszorg, financiële vragen rond ouderen, aanvraag flat Zonneheem ...	Inzetten op nog meer visuele promotie : filmpjes, story telling ... Via het Geïntegreerd Breed Onthaal willen we de diverse partners meer samenbrengen zodat ze elkaar goed leren kennen (dit is achterwege gebleven tijdens corona). Bekendmaking van discriminatiemeldpunt (zie actie in meerjarenplan).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 4 – inzetten op eenzaamheid (score van 39 %).	Uitwerken van de voorstellen rond mentale veerkracht via het noodfonds welzijn .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 6 – ondersteunen van gezinnen die het moeilijk hebben (score van 36 %).	Goede informatie bieden over alles wat we nu al hebben en wat er nog komt. Opstart werkgroep kinderarmoede .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 7 – financiële ondersteuning van gezinnen (score van 33 %).	Budgethulpverlening in de kijker zetten. Uitwerking van een gezinsarmoedebestrijdingsplan (meerjarenplanactie <i>Stad Eeklo werkt een gezinsarmoedebestrijdingsplan uit</i>). Herwerken van aanvullende steun via Sociaal Huis.
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 9 – aanbieden van laptops en tablets (score van 30 %).	We zetten de afgelopen jaren in op goedkoop ter beschikking stellen van PC's. Laptops met specifieke software werden op aanvraag voorzien. In de toekomst ook meer inzetten op laptops ipv PC's ? Hoger budget voorzien?

8.6.15 Uit: Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022)

In 2021 beschikt 92% van de Belgische huishoudens thuis over een internetaansluiting. Dit betekent een stijging met 15% in de afgelopen tien jaar, en met 2% sinds 2019.

De vaste aansluiting is nog steeds de meest gebruikte internetaansluiting door Belgische huishoudens (84%). Het aantal Belgische huishoudens dat een mobiele verbinding gebruikt, steeg tussen 2019 en 2021 echter met 12%.

grafiek 75 *Evolutie in de percentages internetaansluiting thuis in België en buurlanden – 2019 en 2021*

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

De smartphone is in onze samenleving het meest gebruikte apparaat geworden voor de toegang tot het internet: 90% van alle internetgebruikers bezit nu een smartphone (+ 5% in twee jaar).

In de afgelopen tien jaar is het percentage niet-gebruikers gedaald van 18% naar 7% van de totale Belgische bevolking.

Alleenstaanden (14%), mensen met een laag inkomen (14%) en laaggeschoolden (18%) blijven de bevolkingsgroepen met veruit het hoogste percentage niet-gebruikers van het internet. Als we kijken naar de sociaal-economische status, zijn werkzoekenden (13%), gepensioneerden (19%) en inactieve mensen (15%) verhoudingsgewijs vaker niet-gebruikers dan werknemers. Uit deze cijfers blijkt dat werk en studies nog steeds doorslaggevende factoren zijn voor de toegang tot en het gebruik van internet. Bij de 55-plussers treffen we de grootste groep niet-gebruikers aan: zij vertegenwoordigen 10% van de 55-64-jarigen en 23% van de 55-74-jarigen. Ter vergelijking: niet-gebruikers vertegenwoordigen gemiddeld 4% van de 25-54-jarigen en minder dan 1% van de 16-24-jarigen.

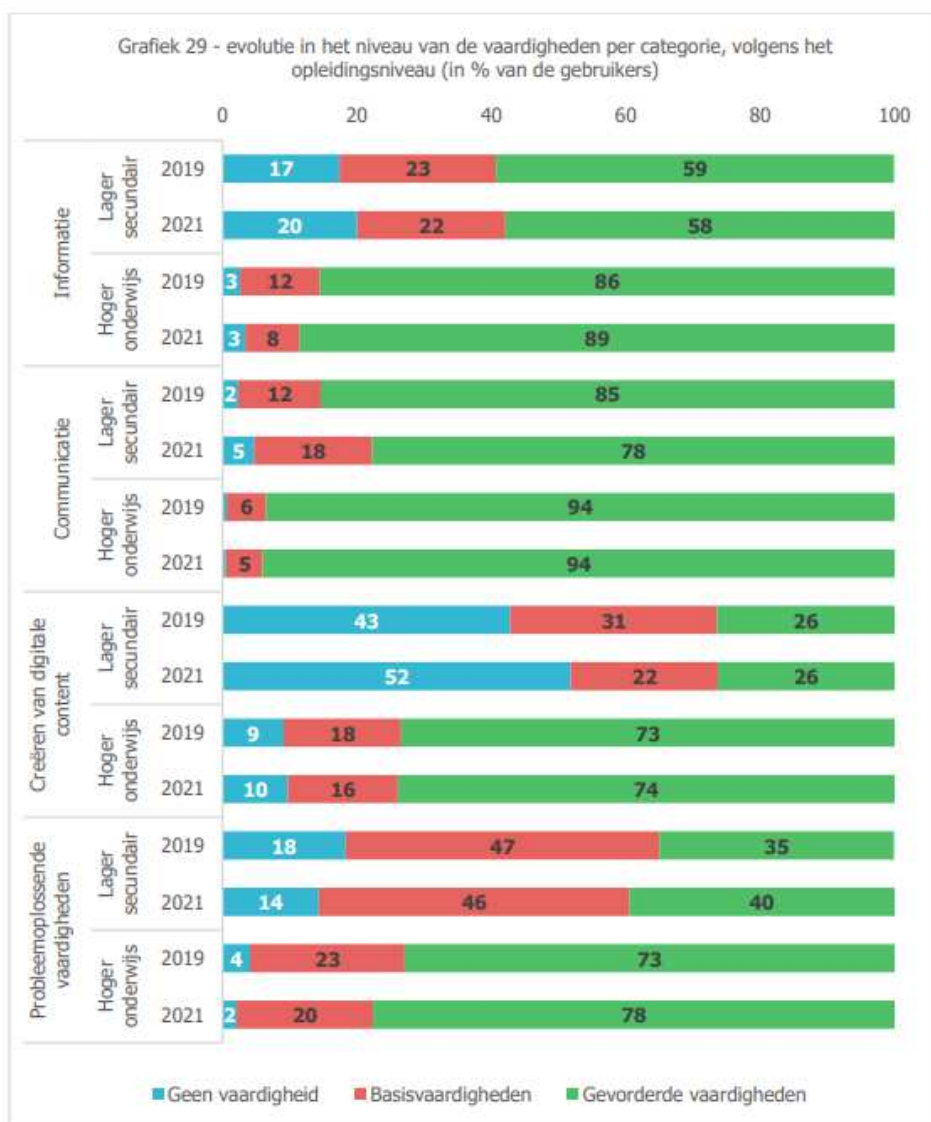
Met in 2021 39% van de personen die over zwakke digitale vaardigheden beschikken, bevindt België zich boven het Europese gemiddelde (34%).

Het percentage van mensen die zijn blootgesteld aan situaties van digitale kwetsbaarheid (niet-gebruikers of gebruikers met zwakke vaardigheden) ligt in België op 46%, dat is bijna één op de twee mensen tussen 16 en 74 jaar.

De digitale vaardigheden als geheel zijn nauwelijks geëvolueerd en tegelijk zijn er nieuwe vaardigheidsdomeinen ontstaan. Dit leidt tot een neerwaartse trend in de algemene digitale vaardigheden van Belgen tussen 16 en 74 jaar.

In 2021 heeft bijna een op de drie jongeren tussen 16 en 24 jaar zwakke algemene digitale vaardigheden. Personen met zwakke digitale vaardigheden gebruiken vooral de smartphone en weinig de computer.

grafiek 76 Evolutie in het niveau van de vaardigheden per categorie, volgens opleidingsniveau – 2019/2021

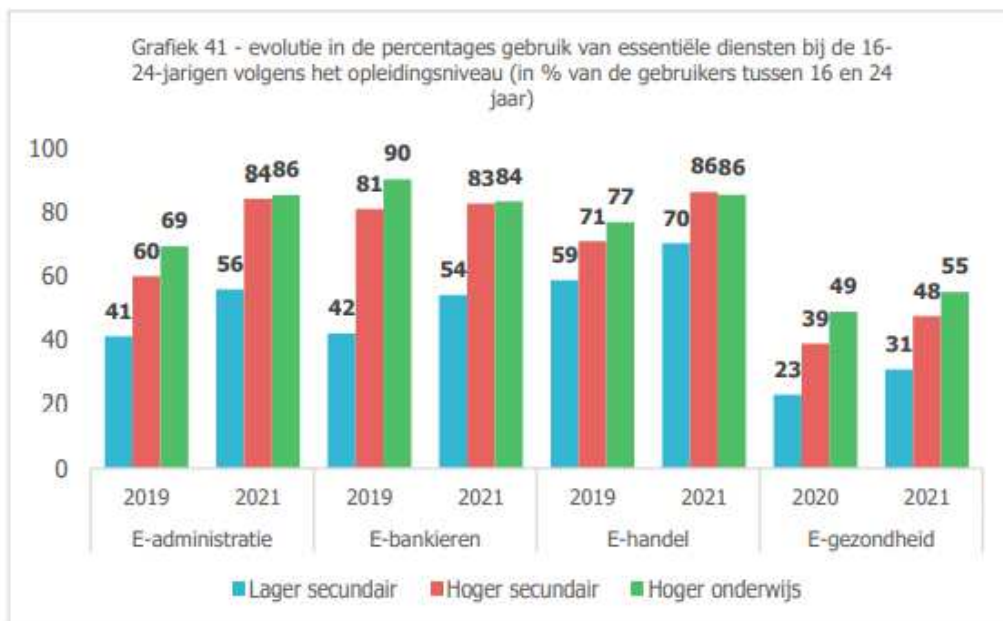

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van de Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

Een van de redenen voor de daling van het algemene niveau van digitale vaardigheden tussen 2019 en 2021 is de geringe beheersing van vaardigheden inzake onlineveiligheid,

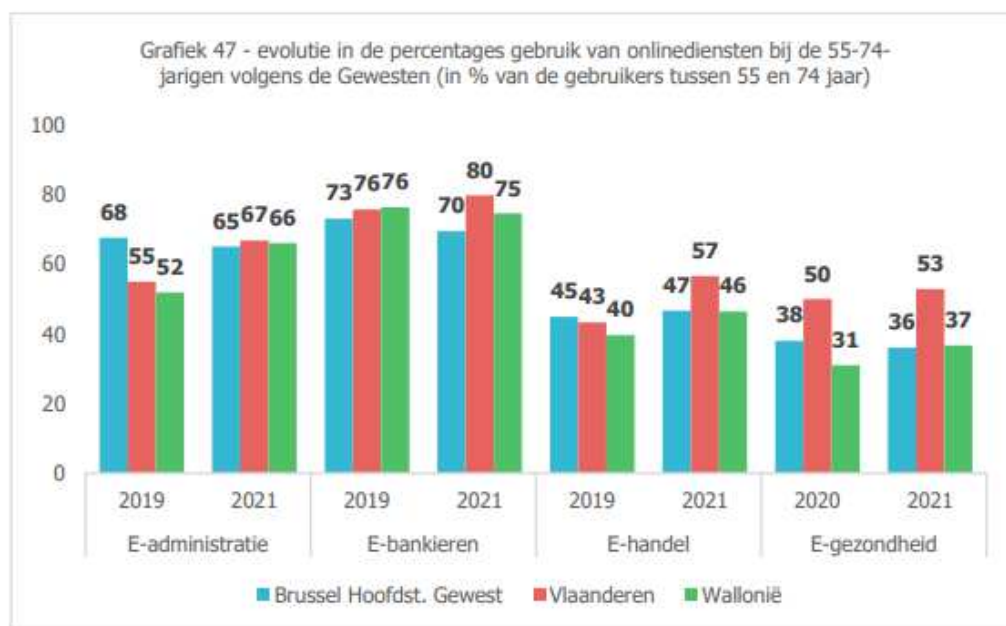
Essentiële digitale diensten zijn vooral goed voor multigeconnecteerde internetgebruikers en mensen met stevige digitale vaardigheden.

grafiek 77 *Evolutie in de percentages gebruik van essentiële diensten bij 16-24-jarigen volgens opleiding – 2019/2021*

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

grafiek 78 *Evolutie in de percentages gebruik van onlinediensten bij 55-74-jarigen – 2019/2021*

Bron: berekeningen door IACCHOS, UCLouvain, op basis van de Statbel-enquêtes 2019 en 2021

In 2021 maakt bijna een op de tien personen (9%) geen gebruik van e-mail. Dat is iets minder dan in 2019 (-2%). Het gebruik van tekstverwerking is daarentegen de afgelopen twee jaar niet geëvolueerd: 40% van de mensen maakt er geen gebruik van.

8.6.16 Plan Samenleven

Met het Plan Samenleven wil de Vlaamse overheid lokale besturen ondersteunen om samenleven in diversiteit te bevorderen. Het Plan Samenleven bevat 7 doelstellingen met 24 acties, die ze zelf inhoudelijk kunnen invullen. Zo kunnen lokale besturen 24 op 7 aan de slag.

Lokaal, voor iedereen, met een minimum aan planlast.

Eeklo tekende samen met de gemeenten Aalter, Maldegem, Wetteren en Zelzate in op dit Plan, en ontvangt daar subsidies voor. Eeklo is de 'penhoudende' overheid. Eeklo zet in op 5 acties:

- Doelstelling 1: Veiligheid en leefbaarheid - actie: lokaal actieplan polarisatie ontwikkelen en uitrollen
- Doelstelling 2: Nederlands – actie: oefenkansen Nederlands organiseren
- Doelstelling 4: Netwerk – acties: in contact brengen met sport en brug leggen met onderwijs
- Doelstelling 6: Een gemeenschap – sociale mix in scholen bevorderen.

8.6.17 Uit: Lokale armoedebaarometer – Decenniumdoelen (2022)

2021, de periode waarover de Armoedebaarometer 2022 spreekt, is een scharnierjaar. Aan de ene kant dalen de armoedecijfers en bepaalde indicatoren rond werk en kinderarmoede. Aan de andere kant, vanaf het najaar 2021, zijn er de verontrustende cijfers en verhalen van veldwerkers: exponentiële nood aan voedselhulp, OCMW's die meer dan ooit andere hulp- en maatschappelijke dienstverlening moeten uitreiken (voedsel, financiële hulp en schuldbemiddeling). **De dalende armoedecijfers verbergen een concreet verhaal van diepe armoede en meer nood bij veel gezinnen, vooral uit de lage middenklasse.** Dit gaat vooral om een globale verarming van vooral de lage middenklasse en de verdieping van de armoede, waarbij de thema's energie, huisvesting en inkomen een grote rol spelen.

8.6.18 Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)

De maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval voor personen van niet-EU-herkomst. Er is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad bij personen van niet-EU-herkomst en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning. In Eeklo is bijna 13% niet EU-burger.

Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek.

8.6.19 Barometer Samenleven

De Barometer Samenleven (www.barometersamenleven.be) is een dashboard dat acht doelstellingen van het samenleven in diversiteit in beeld brengt. Het toont per doelstelling aan in welke richting de situatie evolueert. De gegevens komen uit administratieve databanken en de bevraging Barometer Samenleven die het Agentschap Binnenlands Bestuur sinds 2022 organiseert.

Arbeidsparticipatie

Doel: meer personen van buitenlandse herkomst zijn aan het werk

Onderwijsparticipatie

Doel: meer leerlingen met andere thuistaal behalen een diploma secundair onderwijs

Sociale en maatschappelijke netwerken

Doel: meer burgers hebben een diverse vriendenkring

Verbondenheid

Doel: meer personen van buitenlandse herkomst hebben het gevoel erbij te horen

Burgerschap

Doel: meer personen van buitenlandse herkomst engageren zich in de gemeenschap

Financiële draagkracht

Doel: minder kinderen van buitenlandse herkomst groeien op in armoede

Gelijke behandeling

Doel: minder personen van buitenlandse herkomst ervaren discriminatie omwille van herkomst, huidskleur of geloof

Kennis Nederlands

Doel: meer personen van buitenlandse herkomst spreken goed Nederlands

Legende

Positieve verandering

Negatieve verandering

Geen verandering

Enkel data voor 2022

8.6.20 Uit: Lokale Armoedebaarometer 2023 – decenniumdoelen

“Volgens de laatste EU-SILC-enquête van 2022 leven vandaag 7,7 % of circa 510.000 Vlamingen onder de armoededrempel. Binnen deze groep zijn echter grote verschillen, waarbij het risico het hoogst is bij eenoudergezinnen (19%), eenpersoonshuishoudens (14%) en oudere koppels (13%). Naar socio-economische positie zijn werklozen (39%) de kwetsbaarste groep. Andere indicatoren die doorwegen zijn: huurders (18%) t.o.v. eigenaars (5%), kortgeschoolden (16%) t.o.v. hooggeschoolden (5%), geboren buiten EU (26%) t.o.v. geboren in België (6%). Tot slot zien we ook sterke provinciale verschillen.”

“Opvallend veel nieuwe profielen wendden zich voor het eerst bij het OCMW. Naast de OCMW's zagen ook gerechtsdeurwaarders in 2022 een geheel nieuw profiel van schuldenaars opduiken: de tweeverdieners. De (lagere) middenklasse en de zelfstandigen kwamen veel meer dan vroeger in beeld. Uit de jaargegevens van Voedselbanken zien we een ongezien grote groep begunstigden beroep doen op de voedselbanken. In alle Vlaamse provincies zagen we tussen 2021 en 2022 een gemiddelde toename van 13-23% gebruikers. Ongeveer 4 op 10 bleken daarbij jonger dan 24 jaar en iets meer dan 1 op 4 was zelfs jonger dan 18 jaar.”

“Armoede heeft vele gezichten. Tegelijk is armoede ook een ingewikkeld kluwen dat vervlochten zit doorheen heel wat levensdomeinen. Deze levensdomeinen staan sterk in verband met elkaar en zorgen er vaak voor dat kwetsbare gezinnen in een armoedespiraal terecht komen. Het gaat om: inkomen, werk, gezondheid, wonen, onderwijs en samenleven.

INKOMEN: Het aantal mensen onder de armoededrempel daalt licht, maar tegelijk stijgt de groep mensen die flirt met de armoededrempel en wordt de armoede dieper.

WERK: De werkzaamheidsgraad is gestegen en staat op het hoogste peil ooit, al is dat veel minder het geval voor kortgeschoolden. Zowel het aantal mensen zonder inkomen uit betaald werk als de werkloosheidsgraad is licht gedaald. Tegelijk is het aantal personen in arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en het aantal mensen met een leefloon sterk toegenomen.

GEZONDHEID: Gezondheidsongelijkheid blijft groot en mensen met een laag inkomen hebben een slechte score met betrekking tot de subjectieve gezondheidsbeleving, de levensverwachting en de financiële toegang tot de zorg.

WONEN: Een huis bezitten blijft populair, maar 50% van de laagste inkomensgroep kan hiervan niet profiteren. Het huidige aandeel sociale woningen is onvoldoende om de werkelijke woonbehoefte (circa 250.000) op te vangen. Het zijn voornamelijk huurders op de privémarkt die de hoogste woonquote hebben. De kwaliteit van de woonmarkt staat onder druk met in 2022 het hoogste aantal ongeschikt-en/of onbewoonbaarheidsverklaringen sinds jaren.

ONDERWIJS: De laaggeletterdheid en laaggecijferdheid is toegenomen. De ongelijkheid tussen de best en zwakst presterende leerlingen is hierbij verontrustend. De schoolse vertraging van leerlingen blijft stabiel, maar tegelijk steeg wel het aandeel zittenblijvers. Het aantal vroegtijdige schoolverlaters is wel sterk gedaald.

SAMENLEVEN: De participatie van mensen in armoede aan de samenleving wordt belemmerd door diverse uitsluitingsmechanismen. De arbeidsmarkt vandaag werkt met verschillende snelheden als het aankomt op leeftijd, origine, geloof, handicap, gezondheidstoestanden en andere kenmerken. Het aantal meldingen van discriminatie tot de huurwoningmarkt is bijzonder groot. De wijze van participatie hangt ook sterk samen met het beeld dat de samenleving heeft van 'kwetsbare groepen'. We zien een algemeen verminderd vertrouwen in de medemens."

8.6.21 Visie sociaal wonen Eeklo – Veneco (2023)

Eind 2022 werd een visienota rond sociaal wonen in Eeklo uitgewerkt. De conclusies zijn de volgende:

'Het bindend sociaal objectief (BSO) werd in Eeklo reeds bereikt. Om die reden wenst stad Eeklo in te zetten op eerder kleinschalige sociale woonprojecten, eerder dan het aantrekken van grote projecten. De kleinschaligheid binnen projecten heeft als voordeel te blijven zorgen voor een sociale mix in buurten. Echter heeft men nog steeds te maken met lange wachtlijsten om een sociale huurwoning te bekommen. Dit zijn heel wat Eeklose gezinnen en alleenstaanden op zoek naar een sociale huurwoning in Eeklo, waarvoor momenteel onvoldoende aanbod bestaat. Bij de sociale huisvestingsactoren werd vastgesteld dat de groep kwetsbaren op zoek naar een sociale huurwoning steeds groter en kwetsbaarder wordt. Inzetten op een goede begeleiding vormt een kernwaarde in een goed uitgewerkt sociaal woonbeleid.

Rekening houdende met de demografische evoluties zal het realiseren van bijkomende sociale woonentiteiten nodig zijn om het aandeel sociaal wonen in Eeklo te bestendigen. Gezien de vele kandidaat-huurders op de wachtlijst met Eeklo als voorkeursgemeente, kan geconcludeerd worden dat Eeklo te kampen heeft met een té klein aanbod, eerder dan een niet aangepast aanbod. Voortgaand op deze wachtlijst kan gesteld worden dat er een behoefte is aan kleinere woongelegenheden. Er kan echter niet voorbijgegaan worden aan het feit dat er ook een beperkt aantal grotere gezinnen op de wachtlijst staan en dat zij langer moeten wachten vooraleer er een woning kan worden toegewezen (ook de private huurmarkt biedt hier weinig mogelijkheden). Om die reden dient er – naast de kleinere woonentiteiten – ook aandacht te zijn voor woongelegenheden met voldoende capaciteit om deze grotere gezinnen te gaan huisvesten bij de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Naast het maximaal afstemmen van woonbehoefte op het aanbod bij het realiseren van nieuw bijkomende woonprojecten, zet de stad Eeklo reeds in op diverse zaken om de minder kwalitatieve woningen in het laagste segment van de private huurmarkt te verbeteren:

- *Inzetten op de samenwerking met het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland;*
- *Een samenwerking opstarten met organisaties die ontzorging in kader van renovatie van woningen koppelen met sociale verhuur;*
- *Inzetten op het verbeteren van de kwaliteit door o.a. actief in te zetten op:*
 - o *Verordening verplicht conformiteitsattest:*

- o Administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring;
- o Ondersteuning via het woon- en energieloket m.b.t. renovatiepremies;
- o Toeleiding energiebesparende maatregelen;
- Inzetten op een actief beleid rond leegstaande woningen en gebouwen;
- Inzetten op een actief beleid rond verwaarloosde woningen en gebouwen.

De focus op specifieke doelgroepen wordt verder opgevangen in het traject van de toewijs van de woonmaatschappij. Eeklo neemt hieraan actief deel. Het zal ook van belang zijn om in dit traject van toewijs de welzijnsactoren mee te nemen.

Tot slot vormt het begeleiden van de kwetsbare doelgroep en de samenwerking met diverse partners hierrond een kernwaarde in het sociaal woonbeleid.’

8.6.22 Uit: Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW Oost-Vlaanderen

CAW Oost-Vlaanderen maakte een Welzijnsmonitor op, via onderstaande indeling:

3 factoren, 8 domeinen, 40 indicatoren:

Welbevinden	Onafhankelijkheid	Sociale participatie
▪ Materieel welzijn (7) ▪ Fysiek welzijn (6) ▪ Emotioneel welzijn (5)	▪ Zelfbeschikking/zelfbepaling (5) ▪ Persoonlijke ontwikkeling (5)	▪ Interpersoonlijke relaties (4) ▪ Sociale inclusie (4) ▪ Rechten (5)

In ELZ Meetjesland zien we de meeste KPI's binnen de factoren Welbevinden, Onafhankelijkheid en Sociale Participatie bij de gemeenten Eeklo, Zelzate, Maldegem en Assenede.

Bij factoren Welbevinden en Sociale Participatie zien we dat Eeklo, Zelzate, Maldegem en Assenede de meest ongunstige knipperlichten hebben. De preciaire situatie van het welzijn gaat hand in hand met de preciaire situatie van sociale inclusie. In de factor Onafhankelijkheid zien we een andere volgorde. Inwoners van Eeklo en Sint-Laureins, gevolgd door Zelzate en Aalter zijn hier het meest geraakt in hun onafhankelijkheid.

“In Oost-Meetjesland is het welzijn en de sociale binding voor de inwoners van Eeklo, Zelzate en Assenede in 2023 al preciair. In verhouding zijn de inwoners van Eeklo en Zelzate het minst aan het werk op productieve leeftijd. Deze gemeenten kennen dan ook het grootste aandeel werkzoekenden en niet beroepsactieven (dit zijn onder meer personen die arbeidsongeschikt zijn omwille van invaliditeit, personen met een leefloon of financiële hulp).

De 65-plussers nemen vooral toe in Oost-Meetjesland. Volgens de prognose daalt ook de mantelzorgratio. In 2040 zijn er naar verhouding 5,2 40-79-jarigen in ELZ Meetjesland ten opzichte van de 80-jarigen en ouder, In 2023 was dit nog 7,3. De evoluties op heel wat andere indicatoren binnen de factor Welzijn en Sociale Participatie voorspellen niet altijd beterschap. Een gedegen en toegankelijke dienst-, zorg- en hulpverlening dringt zich op.

De bevolking groeit niet alleen maar verandert ook van samenstelling. De verhouding tussen het aantal private huishoudens en het aantal woongelegenheden komt in het gedrang. Dit zal zijn weerslag hebben op het woonbeleid.

Migratiestromen bereiken ook ELZ Meetjesland waarbij ook een toename van de immigratie uit landen buiten de Europese Unie wordt verwacht. Migratie heeft vaak de kleur van polarisatie, discriminatie, armoede en uitsluiting. Een ‘succesvolle’ integratie is van cruciaal belang voor het welzijn, de welvaart en de cohesie van de inwoners van ELZ Meetjesland in de toekomst.”

8.6.23 Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving

“Een belangrijk facet van de toenemende superdiversiteit, is de toenemende diversiteit binnen de diversiteit. De groep van Vlamingen van niet-Belgische herkomst wordt steeds diverser, met tegelijk groeiende verschillen tussen én binnen gemeenschappen. Eén van de elementen van een groeiende diversiteit in de diversiteit is de toename van het aantal verschillende herkomstnationaliteiten.”

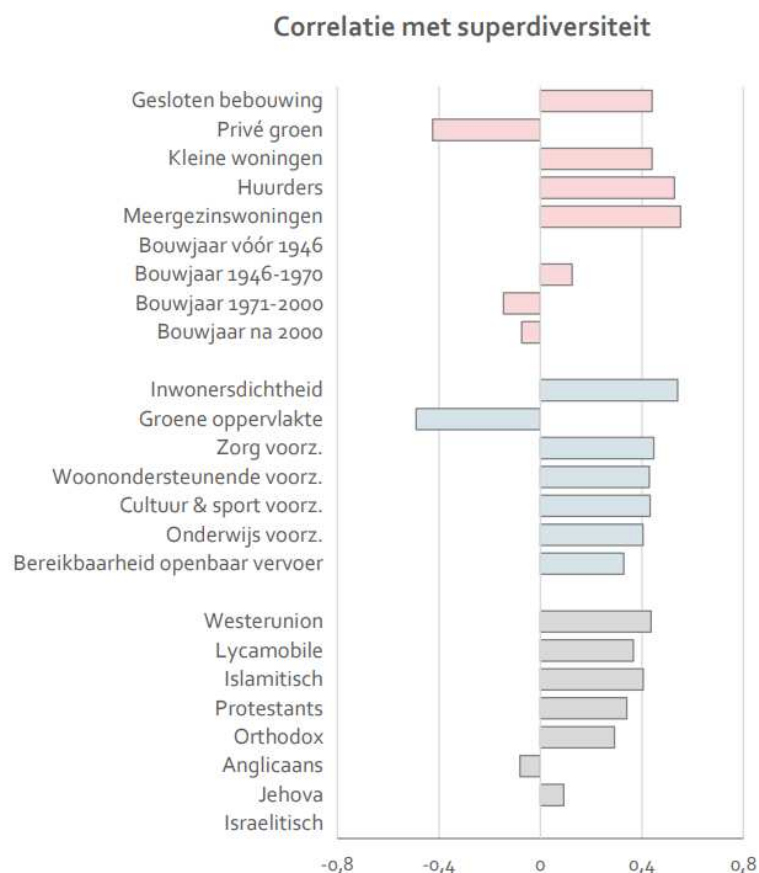
“Hoe jonger, hoe diverser is hier de conclusie. De aanwezigheid van mensen van niet-Belgische origine neemt af naar leeftijd. Hoe ouder een leeftijdsgroep, hoe kleiner de diversiteit, hoe jonger een leeftijdsgroep, hoe hoger de diversiteit in die leeftijdsgroep is. In Vlaanderen is drie op vier (76%) van de inwoners van Belgische herkomst, 24% is van niet-Belgische herkomst. Bij de minderjarige Vlamingen is 62% van Belgische herkomst, en heeft meer dan één op drie van de jongeren wortels in migratie (herkomst ouders meegerekend). Kijken we naar het aandeel jongeren (-24 jaar) met een migratieachtergrond, dan is de diversiteit veel groter dan wanneer we naar de hele bevolking kijken. De processen van spreiding en opschaling van diversiteit gaan dus bijna steeds samen met processen van verjonging van de bevolking, en een groeiende aanwezigheid van kinderen in een sector of gemeente. De nood aan voorzieningen of ruimte (om te spelen, voor opvang en onderwijs, voor sport, ...) worden dan eerder bepaald door de leeftijd en de verjonging van de populatie, dan door het feit dat een groeiende groep van die kinderen en jongeren van niet-Belgische herkomst zijn.”

Eeklo wordt in deze studie vooral in het zuiden getypologieerd als Type verstedelijkt en superdivers (blauwe stippen).

“De resultaten tonen dat een aantal woonkarakteristieken een duidelijk positieve en statistisch significante relatie hebben met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen.”

“Zowel voor de woonkarakteristieken als voor de omgevingskarakteristieken kunnen we concluderen dat kenmerken die gerelateerd zijn aan een hogere mate van verstedelijking een positieve correlatie vertonen met superdiversiteit. Deze correlatie wijst niet noodzakelijk op een oorzakelijk verband. Deze analyse toont niet aan dat inwoners met een niet-Belgische herkomst liever stedelijk wonen. Andere factoren, zoals woningprijzen, zullen een sterke invloed hebben op de beschikbare keuze aan woningen met bepaalde woonkarakteristieken en omgevingskenmerken.”

grafiek 79 Resultaten van de Spearman correlatietest tussen omgevingskenmerken en het aandeel inwoners van niet-Belgische herkomst in 2020 (per statistische sector)

(bron: uit bovenvermelde studie – eigen bewerking studie)

8.6.24 Uit: Jaarboek sociale uitsluiting 2022

“Het armoederisico is licht gedaald in 2021, maar daar hoort een kanttekening bij. Dat cijfer is vandaag gebaseerd op het inkomen, maar houdt het geen rekening met de uitgaven die gezinnen moeten doen. De impact van de inflatie en energiecrisis blijft zo buiten beeld. Nochtans horen we van organisaties op het terrein, zoals OCMW's en voedselbanken, dat steeds meer mensen een beroep doen op hun diensten. Zo steeg het aantal mensen dat zich aanbood voor voedselhulp tussen 1 januari en eind juni 2022 met 15%. De aanbeveling van de onderzoekers: kijk niet alleen naar het armoederisico op basis van het inkomen, maar hou rekening met het vermogen en schulden van gezinnen. De auteurs passen verschillende methodes toe om de vermogens en schulden van gezinnen wel mee te nemen in de berekening van armoede. Die resultaten, gebaseerd op gegevens voor 2017, tonen dat 11,5% gezinnen niet in de armoederisicostatistieken voorkomen, terwijl ze weinig of geen vermogen hebben om op terug te vallen.

Organisaties die actief zijn rond de integratie van migranten werken in grote mate samen en zijn meestal op meer dan een beleidsdomein actief (zoals tewerkstelling, huisvesting en/of vrije tijd). Het lokale niveau blijkt uitermate geschikt voor deze samenwerking. De regierol voor integratie die lokale besturen kregen van de Vlaamse overheid wordt dus in de praktijk gebracht. **Lokale besturen (gemeenten én OCMW's) zijn m.a.w. goed geplaatst om het integratiebeleid mee vorm te geven.**

8.6.25 Uit: Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting 2023

De negende editie van de barometer energiearmoede verscheen midden in de energiecrisis. De meest recente gegevens dateren van 2021, terwijl de energieprijzen in de tweede helft van 2021 begonnen te stijgen. De effecten op de energiefactuur waren niet onmiddellijk voelbaar; slechts een minderheid van de gezinnen werd rechtstreeks getroffen door de stijging van de energieprijzen in 2021. Op federaal niveau heeft de uitbreiding van het sociale energietarief tot de begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming (VT) waarschijnlijk een belangrijke rol gespeeld in de bescherming van een groot deel van de kwetsbare huishoudens. Dit jaar richt de barometer zich op de 'middenklasse', die niet gespaard blijft van de energiecrisis.

20,6% van de huishoudens kampt in 2021 met energiearmoede

› 14,9% heeft een energiefactuur die te hoog is in verhouding tot het beschikbaar inkomen na aftrek van de kosten van huisvesting (gemeten energiearmoede). Zij gaven gemiddeld 54,9 euro per maand te veel uit aan hun energiefactuur.

› 4,5% heeft een abnormaal lage energiefactuur in vergelijking met vergelijkbare huishoudens (verborgen energiearmoede). Gemiddeld gaven zij 72,2 euro per maand minder uit aan hun energierekening.

› 3,2% vreest zijn woning om financiële redenen niet behoorlijk te kunnen verwarmen (subjectieve energiearmoede).

De relatieve stabiliteit van de energiearmoede tussen 2020 (21,5%) en 2021 kan worden verklaard door de relatief lage energieprijzen in de eerste helft van 2021, de uitbreiding van het sociale tarief tot de begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming en de verschillende sociale maatregelen in verband met de pandemie en de overstromingen in Wallonië.

Na de daling tijdens de lockdown in het voorjaar van 2020 is het sociale tarief voor elektriciteit blijven stijgen om eind 2021 een recordbedrag te bereiken ten opzichte van de periode 2010-2021 (tegen constante prijs, basis = 2013). Ondanks de voortdurende stijging na de pandemie en de lockdown was het sociale tarief voor gas eind 2021 lager (tegen constante prijs, basis = 2013) dan dat van eind 2016.

Huishoudens en individuen die meer getroffen worden

Het hebben van een inkomen uit arbeid of het behoren tot de 'middenklasse' beschermt niet tegen energiearmoede.

Alleenstaanden en eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd in zowel de lage middenklasse als de huishoudens met een armoederisico.

Meer dan twee derde (68,5%) van de huishoudens met een armoederisico ervaart ten minste één vorm van energiearmoede.

61,9% van de huishoudens in ernstige materiële en sociale deprivatie verkeert ook in energiearmoede.

20,3% van de huishoudens in energiearmoede kampt ook met ernstige materiële en sociale deprivatie.

Sociale huurders zijn bijzonder kwetsbaar voor energiearmoede.

Vrouwen en senioren worden meer getroffen door energiearmoede.

Volgens de SILC 2021-enquête verwarmt 63% van de huishoudens in België hoofdzakelijk met aardgas (stijging), 21,8% met stookolie (daling), 7,3% met elektriciteit (exclusief warmtepompen) en 4,8% met hout of pellets. 1,1% van de huishoudens verwarmt hoofdzakelijk met een warmtepomp en 0,9% met butaan of propaan. Steenkool is nog steeds de belangrijkste verwarmingsbron voor 0,5% van de huishoudens.

Energiearmoede en steunmaatregelen

7,7% van de huishoudens in België geeft aan in 2021 een tegemoetkoming voor energie of water te hebben ontvangen.

Private huurders en eigenaars zonder hypotheek zijn sterk ondervertegenwoordigd bij de huishoudens die in 2021 steun ontvingen (energie, water) in vergelijking met hun kwetsbaarheid voor energiearmoede.

8.6.26 Uit: Jaarrapport inburgering 2022

Tussen 2013 en 2020 varieerde de jaarlijkse instroom van nieuwkomers tussen de 31.000 en 52.000. De hoge instroom in 2016 kan zowel verklaard worden door de verhoogde instroom van asielzoekers als de uitbreiding van de doelgroep met niet-EU studenten en verhuizers uit Brussel en Wallonië. In 2019 was de instroom het grootst met 52.257 nieuwkomers. De stijging tussen 2018 en 2019 wordt vooral verklaard door de stijging van EU-13 inwoners. In 2020 en 2021 daalde de instroom, in 2020 met 19% en in 2021 daalde deze verder met 7%. Hierbij daalde vooral het aantal EU-13 inwoners en in mindere mate uit de EU14. In 2022 steeg de instroom weer met 22%. De instroom van EU-13-inwoners steeg in 2022 met 43% terug tot boven het niveau van 2020.

In 2022 hadden 24.805 nieuwkomers een nationaliteit van de EU+ (52%) en 22.743 nieuwkomers (48%) waren derdelanders. In de voorgaande jaren was het aandeel derdelanders steeds kleiner dan 50%, met uitzondering van het jaar 2016 (52%) en het jaar 2021 (54%).

In 2022 zijn de meest voorkomende nationaliteiten bij instroom: Roemenië, Nederland en Bulgarije (in die volgorde van grootte). Vooral de instroom uit Roemenië en Nederland stijgt ten opzichte van 2021. Bulgarije duwt Marokko uit de top 3. Ook bij de overige nationaliteiten uit de top 10 stijgt de instroom ten opzichte van 2021.

8.6.27 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 2 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van welzijn en gezondheid

Zorg wordt voor lokale besturen alleen maar belangrijker. Mensen leven langer en dat is positief. De samenleving verwacht dat we langer werken, waardoor een aantal zorgtaken die vroeger door jongsenioren opgenomen werden (opvang van de kleinkinderen, zorg voor familie en bureu) meer in professionele handen terechtkomen. Lokale besturen zorgen voor een beter welzijn van elke burger door te sensibiliseren, de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar af te stemmen en zelf initiatieven te nemen.

Sommige groepen dreigen af te haken: jongeren zonder diploma, die niet aan de bak komen, ouderen die vereenzamen, alleenstaande ouders die moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen, mensen die onder de armoedegrens leven. Het is een uitdaging voor elk lokaal bestuur om ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort, met een breed hulpverleningsaanbod voor iedere burger en extra ondersteuning voor wie uit de boot dreigt te vallen. Technologische innovatie kan kansen bieden, ook in de zorg. Daarnaast zien we de toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving. Mensen verwachten dat de (lokale) overheid die gezonde omgeving creëert, waar iedereen kan wonen, werken, spelen en vlot werk en privé kan combineren en kan genieten van een gezonde luchtkwaliteit.

Wijzigende opvattingen en levensstijl

- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé leven
- Aandacht voor gezondheid (bio voeding, milieu- en luchtkwaliteit)

Welzijn

- Stijgende uitgaven in de individuele hulpverlening, zeker ook bij de groep van jongeren
- Aanhoudende armoede en ongelijkheid
- Vereenzaming

Zorg

- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg
- Behoeftte aan professionele kinderopvang en andere vormen van gezinsondersteuning
- Technologische innovatie van de zorgsector
- Ouderen wonen langer thuis
- Nieuwe fenomenen: stress, burn-out, hart- en vaatziekten

STRATEGISCH DOSSIER 4 – Armoede structureel terugdringen en zorg versterken

Armoede en ongelijkheid zijn structurele problemen. Teveel mensen blijven aan de rand van onze samenleving, of verstoken van een waardig inkomen, degelijke huisvesting, of basiszorg. Met de 'verzilvering' van de bevolking wordt zorg een grote uitdaging.

- Een structurele aanpak van armoede en ongelijkheid vraagt een multidisciplinaire aanpak en samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en cultuur, woonactoren, werkgevers, enz.
- De lokale overheid moet inzetten op een regierol gericht op een breed en geïntegreerd sociaal beleid. Dat kan door afstemming en samenwerking met de diverse actoren op het veld en het betrekken van vrijwilligers en de doelgroep zelf.
- De hulpverlening moet inzetten op basisstabiliteit bijvoorbeeld met een leefloon, maar evenzeer werken aan een sociale opwaartse mobiliteit door het dichtens van de participatiekloten in onderwijs, werk, gezondheid, wonen,...
- Om sociale grondrechten te garanderen en armoede te bestrijden is de inzet van alle overheden nodig. Ook de anderen overheden moeten hun hefbomen inzetten in diverse velden: professionele zorg, een voldoende hoog inkomen om menswaardig te kunnen leven, een kader voor werkbaar werk, meer inclusief onderwijs, voldoende openbaar vervoer,...Ook van de burgers verwachten we een inspanning.
- Een structurele aanpak van armoede is noodzakelijk, ook buiten onze grenzen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We ontwikkelen een beleid dat de **grondrechten** van mensen binnen alle beleidsdomeinen waarborgt: een waardig inkomen, degelijke en betaalbare huisvesting, toegang tot de gezondheidszorg en hulpverlening, werkbaar werk, aangepaste vorming en opleiding, volwaardig deelnemen aan het gemeenschapsleven en toegang tot het vrijetijdsaanbod, investeren in een publieke ruimte die uitnodigt tot ontmoeting tussen mensen.
2. We willen als lokaal bestuur de **regie voeren van het brede veld van de sociale dienst- en hulpverlening**.
3. We werken aan een breed en geïntegreerd sociaal beleid, dat steunt op **partnerschappen**. Wij bepalen in dialoog met alle andere lokale partners en vrijwilligers de speerpunten en hefbomen van een breed en geïntegreerd sociaal beleid en betrekken hierbij waar mogelijk ook de betrokken doelgroep.
4. We werken maximaal aan een **uniek sociaal loket** met een breed en geïntegreerd onthaal en een sterke doorverwijsfunctie naar de eigen backoffice en naar de partnerorganisaties en vrijwilligersnetwerken. Dit moet de hulp- en dienstverleners en de mensen uit de doelgroep helpen om hun weg te vinden in het complexe veld van actoren en regelgeving.
5. We geloven in de kracht van een vrijwilligersweefsel, brugfiguren en steunfiguren. **Vermaatschappelijking** van de zorg en hulp benaderen we positief. We ondersteunen en erkennen de rol van bewoners en vrijwilligers die zorgtaken voor elkaar opnemen en bieden hen eventueel waar nodig coaching en ontmoetingskansen. We vergeten niet dat het net de meest kwetsbare mensen aan een context, familie of netwerk ontbreekt om er beroep op te doen. Daarom zetten we er gericht op in deze groep te bereiken door coaching en ontmoetingskansen hierop af te stemmen.

6. We brengen zorg maximaal naar **buurten en wijken**. We hanteren de buurt als een plek waar wonen, studeren, werken, zorg, vrije tijd, ontmoetingsruimte en een aangename en veilige leefomgeving samen komen. We trekken bijvoorbeeld de wijk binnen in de school of bib en betrekken hen bij de wijk (bv. openstellen infrastructuur, ouderbetrokkenheid, voorschoolse acties, kwaliteitsvolle naschoolse opvang en activiteiten, studeerplekken met begeleiding, ...).
7. We durven **experimenteren** om samen met partnerorganisaties en vrijwilligers nieuwe methodes uit te proberen die mogelijk meer sociale winst opleveren. In onbenutte ruimtes kunnen we bijvoorbeeld plaats bieden aan tijdelijke **sociale labo's** waar in samenwerking met de lokale diensten proefinitiatieven kunnen plaatsvinden.
8. We benaderen mensen vanuit hun kansen en talenten. We zetten in op de **activering** van mensen en het versterken van hun vaardigheden, zodat ze op eigen kracht of met eigen middelen kunnen deelnemen aan de samenleving.
9. We werken aan een **lokaal toegankelijkheidsbeleid en een inclusief beleid** dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en betreft. We werken aan een klimaat dat in het bijzonder mensen met mentale of psychische problemen of met een beperking helpt om sociaal te integreren en te participeren in hun omgeving. We verschaffen via het DCMW bijkomende financiële hulp aan mensen met een laag inkomen of een sociale uitkering.
10. We leveren onze bijdrage aan een sterk **lokaal mondiaal beleid**, waarbij de aandacht ook gaat naar armoedebestrijding elders in de wereld.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor meer **doorzettingsmacht** bij lokale besturen, zodat zij hun **regierol** kunnen uitoefenen en kunnen zorgen voor een betere samenwerking tussen de verschillende overheidsniveaus en instanties die rond armoedebeleid, toegankelijke zorg en gezinsondersteunend beleid actief zijn in hun gemeente (**FICHE 26**). Lokale besturen moeten ook meer impact kunnen hebben op wat initiatiefnemers en investeerders aan zorgvoorzieningen plannen op het eigen grondgebied (**FICHE 27**), met als doel om een integraal en geïntegreerd zorgbeleid te kunnen voeren.
2. We pleiten voor een betere financiering van de sociale diensten van de DCMW's met het oog op een betere **begeleiding op maat van kwetsbare mensen** (**FICHE 28**).
3. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de **individuele gegevens van hun inwoners maximaal ter beschikking stellen** van de lokale besturen, zodat zij deze kunnen benutten om maatwerk te leveren in hun dienstverlening naar personen en gezinnen (bv. indicatoren kansarmoede van Kind & Gezin, fiscale gegevens, gegevens over uitkeringen, ...).
4. We vragen een gepast hulpverleningsaanbod voor personen met een **psychische kwetsbaarheid**.
5. We pleiten ervoor dat de Vlaamse overheid een **toegankelijk en geïntegreerd dienst- en hulpverleningsaanbod** ondersteunt. De Vlaamse sociale bescherming die in de toekomst de financiering van o.a. de thuiszorg en de ouderenzorg zal omvatten, moet deze toegankelijkheid mee garanderen en moet rekening houden met de draagkracht van de gebruikers en bewoners. Lokale dienstencentra moeten financieel sterker ondersteund worden door Vlaanderen. (**FICHE 29**).
6. We vragen dat beide overheden de ontwikkeling van **wijkgezondheidscentra** (blijven) ondersteunen, gelet op de bijzonder belangrijke rol die zij vervullen in het bereiken van kwetsbare groepen die anders moeilijk de weg vinden naar de gezondheidszorg. Opdat de werking van de wijkgezondheidscentra goed zou kaderen in het lokaal sociaal beleid willen we meer betrokkenheid van het lokaal bestuur.
7. We vragen een **automatische toekenning van uitkeringen** aan rechthebbenden. Vereenvoudiging en digitalisering helpen daarbij.
8. We pleiten voor een volledige **overheveling van de bevoegdheid buitenschoolse kinderopvang naar de gemeenten**, met inbegrip van de middelen die de Vlaamse overheid daar op dit ogenblik voor uittrekt en met een degelijk aanbod en kwaliteitsgaranties. (**FICHE 30**)

9. We pleiten ervoor dat alle overheidsniveaus samen een globale strategie uitwerken zodat tegen het einde van de volgende legislatuur (2024) **niemand nog onder de Europese armoedegrens leeft.** (FICHE 31)
10. We vragen dat de Vlaamse overheid **aangepaste en innovatieve woonvormen** ondersteunt, die inspelen op een kwalitatief aanbod voor alleenstaanden, grote gezinnen en voor de groeiende groep van ouderen, met woningen die levenslang wonen bevorderen (domotica, adaptatie).
11. Mensen die niet de mogelijkheid hebben zich een eigen woning aan te schaffen zijn aangewezen op de huurmarkt. Om ook voor hen betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te realiseren vragen we van de Vlaamse overheid meer **Investerings in socialewoningbouw en in socialeverhuurkantoren**. Daarnaast vragen we een omvorming van de huidige huurpremie en de huursubsidie tot een **huurtoelage** die voor mensen die op een wachtlijst voor een sociale woning staan de hogere huur die ze op de private huurmarkt moeten betalen compenseert. We vragen van de Vlaamse overheid dat ze **gemeenten ondersteunt om hun bindend sociaal objectief te realiseren** zodat iedereen zijn deel van de inspanning doet om meer sociale woningen te realiseren. (FICHE 32).
12. We pleiten voor het stopzetten van de mechanismen in de sociale zekerheid die **samenwoning** bestraffen.
13. We pleiten ervoor dat het activeringsbeleid van de Vlaamse overheid meer vertrekt van een aanpak op maat en meer voorziet in kansen op integratie in de samenleving voor mensen die niet in het normale **economische circuit terecht kunnen**. We vragen dat de VDAB **nog meer lokaal en regionaal maatwerk** levert met een gezamenlijke aansturing door de lokale besturen. Daarnaast vragen de lokale besturen concrete instrumenten om de regie van het lokaal werkgelegenheidsbeleid te kunnen voeren (FICHE 33).
14. We pleiten ervoor dat de andere overheden inzetten op initiatieven die de ontwikkelingskansen van landen in het Zuiden ondersteunen, onder meer door het **Internationale budgettaire engagement** van 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking na te komen. (herformuleren)

9 ZORG & GEZONDHEID

9.1 ZORG

9.1.1 Toestand in Eeklo

- eigen diensten:
 - o OCMW: gezinszorg – poetshulp – klusjesdienst – Goeiemorgentelefoon
 - o stad: Buitenschoolse kinderopvang in vijf locaties (zie verder)
- andere diensten:
 - o private kinderopvangplaatsen
 - o residentiële ouderenzorg: drie woonzorgcentra
 - o gezinszorg – poetshulp via diverse mutualiteiten
- Zorgzame Buurt in de wijk Sint-Jozef. Er is een buurtanalyse opgemaakt in september 2022 voor de buurt Eeklo West (omvat de wijk Sint-Jozef) en de buurt rond LDC Zonneheem
- Buurtsoepé in diverse buurten; senioren- en buurtzorgconsulent, project Straatambassadeurs.

9.1.2 Cijfergegevens

9.1.2.1 Kinderopvang

In Eeklo zijn in 2022 56,9 plaatsen in de kinderopvang voor baby's/peuters van 0 tot 2 jaar ten opzichte van 100 baby's en peuters. In de Belfiuscluster is dit 46,7. Voor het Vlaamse Gewest 44.

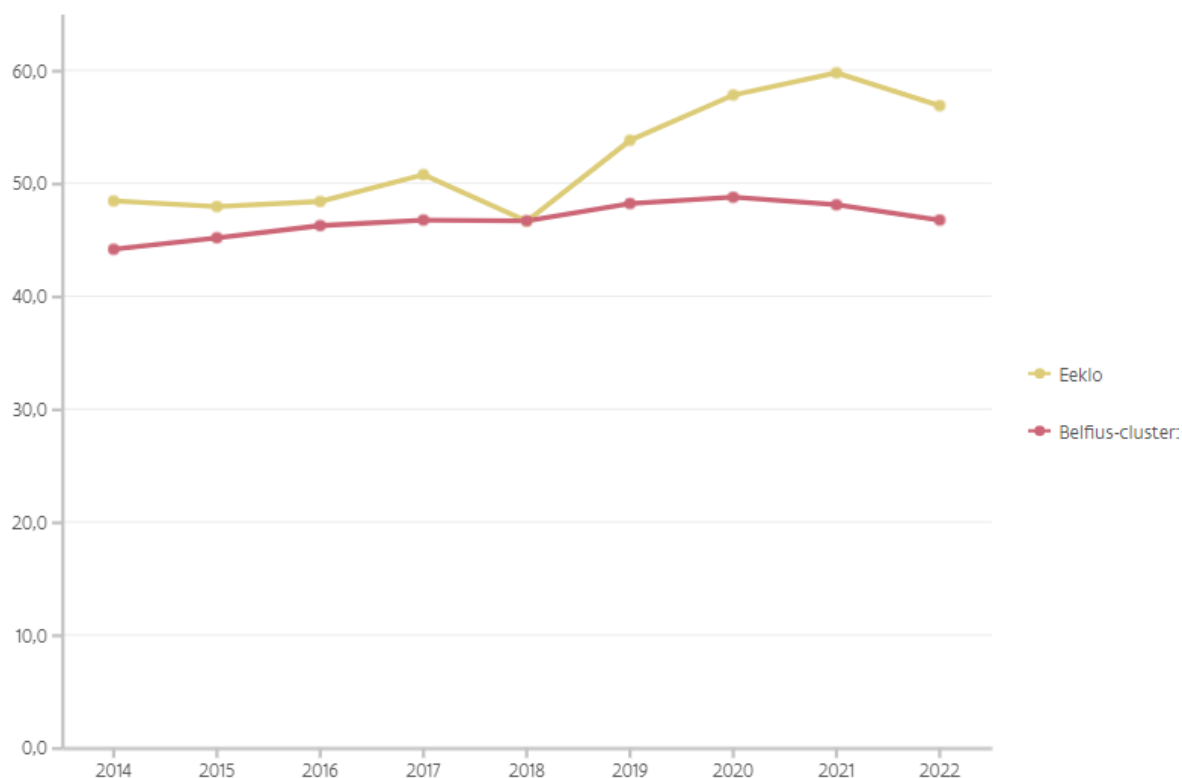
Hieronder is het aantal kinderen van 0 tot 2 jaar per Eeklose buurt aangegeven.

grafiek 80 *Kinderen van 0 tot 2 jaar – wijken in Eeklo – 2023*

	kind 0-2 jaar bij koppel	kind 0-2 jaar bij alleenstaande ouder	kind 0-2 jaar in andere gezinssituatie
Balgerhoeke	19	x	-
Eeklo Centrum	26	x	-
Eeklo Noord	123	15	8
Eeklo Noord Buitengebied	27	x	x
Eeklo Oost	84	9	x
Eeklo West	45	x	7
Eeklo Zuid	149	22	10
Eeklo	473	53	28
x Verborgen waarde			
Bron: Rijksregister provincies.incijfers.be			

In Eeklo zijn er 11 opvanginitiatieven voor kinderen tussen 0 tot 3 jaar. Dit zijn zowel zelfstandige onthaalouders als crèches. Er zijn 206 inkomensgerelateerde (IKG) plaatsen en 112 plaatsen waar je een vrije prijs betaalt (Opgroeien – cijfers Q2 2023).

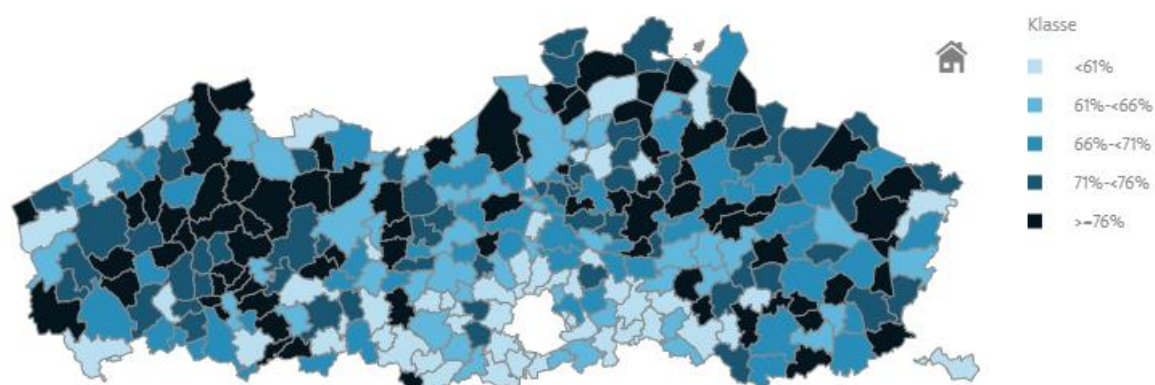
grafiek 81 Aantal plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters (0 tot 2 jaar) t.o.v. het aantal baby's en peuters – Eeklo, Belfiuscluster – 2014 tot 2022

Bron: Kind & Gezin, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

Het aantal opvangplaatsen in Eeklo is de jongste jaren fel gestegen, maar nam in 2022 weer af. In 2022 startten 2 nieuwe initiatieven op en stopten er 3.

grafiek 82 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

75% van de Eeklonaren zegt in 2020 tevreden te zijn over de opvang van de kleinsten (in 2017 was dit nog 81%). Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 69%. Het Vlaamse gemiddelde is 68%.

Voor de opvang van schoolgaande kinderen zijn er in 2023 in Eeklo 26,1 opvangplaatsen op 100 3- tot 11-jarigen. Dit is een veel hoger percentage dan het Vlaamse Gewest (= 7,1) en de cluster 'centrale

aantal unieke kinderen per school per BKO op schooldagen		394	150	231	366	537	
aantal unieke kinderen met recht op gratis of sociaal tarief per BKO		64	19	5	45	43	Totaal: 176
aantal kinderen in BKO per leeftijd	2 tot 6 jaar	146	61	73	114	188	Totaal: 582
	6 tot 10 jaar	264	122	117	194	283	Totaal: 980
	10 tot 12 jaar	171	70	83	109	157	Totaal: 590
	totaal	581	253	273	417	628	Totaal: 2.152
gemiddelde bezettingsgraad per BKO per dag (cijfers voor- en naschools - woensdagnamiddag, schoolvrije dagen en vakanties niet inbegrepen)		39,4	35,4	31,9	54,4	51,1	Totaal: 212,2
aantal kinderen van buiten Eeklo in BKO		76 = 13,1%	39 = 15,4%	85 = 31,1%	50 = 12%	71 = 11,3%	Totaal: 321 = 14,9%

(bron: BKO Eeklo)

9.1.2.2 Gezinszorg

In Eeklo worden heel veel uren gezinszorg gepresteerd, zowel door openbare diensten (OCMW) als private diensten. Dit gaat in 2021 om 3,96 uur per inwoner t.o.v. 2,41 uur in het Vlaamse Gewest en 2,54 uur in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'. De eigen thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur tonen de volgende cijfers:

tabel 35 Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018 tot 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal klanten poetsdienst met dienstencheques	343	349	347	299	265
aantal klanten gezinszorg	192	194	196	209	179
aantal klanten aanvullende thuiszorg schoonmaak	56	41	40	38	42
aantal klanten karweidienst	101	117	89	74	43
aantal gepresteerde uren poetsdienst met dienstencheques	30396	29827	26337	25765	21479
aantal gepresteerde uren gezinszorg (gezinszorg)	36017	34333,8	34455,75	33773,5	28684,25
aantal gepresteerde uren aanvullende thuiszorg schoonmaak	864	2296,75	2338,5	2107,75	1821,5
Aantal gepresteerde uren karweidienst	2301	2082,25	1378,08	1538,5	522,25

(bron: dienst thuiszorg Eeklo)

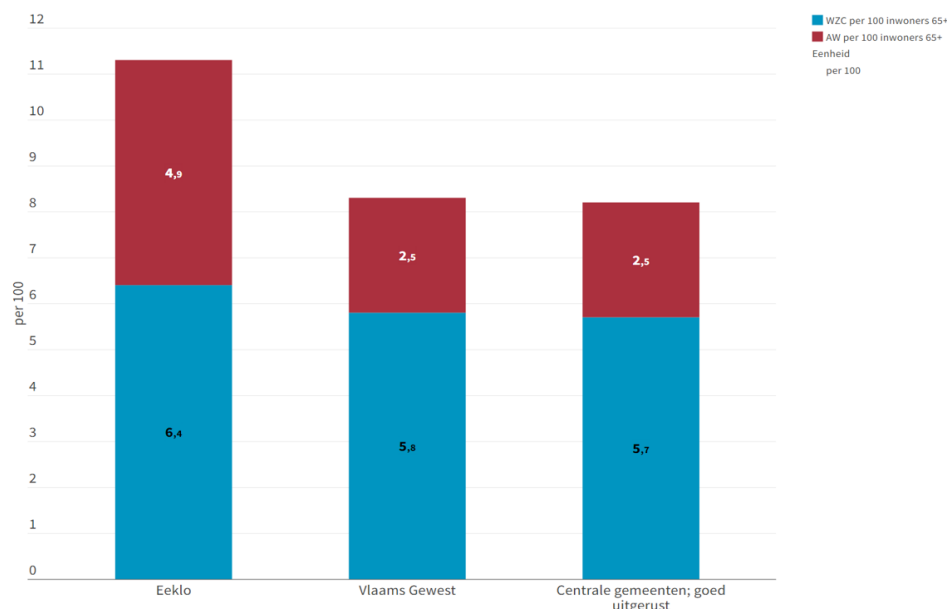
*technische werkloosheid van 20 maart tot 3 mei 2020 t.g.v. corona

**technische werkloosheid van 19 maart tot 19 april 2020 t.g.v. corona en alternatieve inzet bij gebouwenbeheer vanaf 16 november 2020. Vacature medewerker 3 werd pas ingevuld vanaf 1 november 2020 wegens corona.

9.1.2.3 Ouderenzorg

Eeklo heeft 11,3 plaatsen in de residentiële ouderenzorg (plaatsen in woonzorgcentra + assistentiewoningen) t.o.v. 100 inwoners van 65 jaar of meer. In het Vlaamse Gewest is dit 8,3, voor de cluster centrale gemeenten goed uitgerust 8,2.

grafiek 84 Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

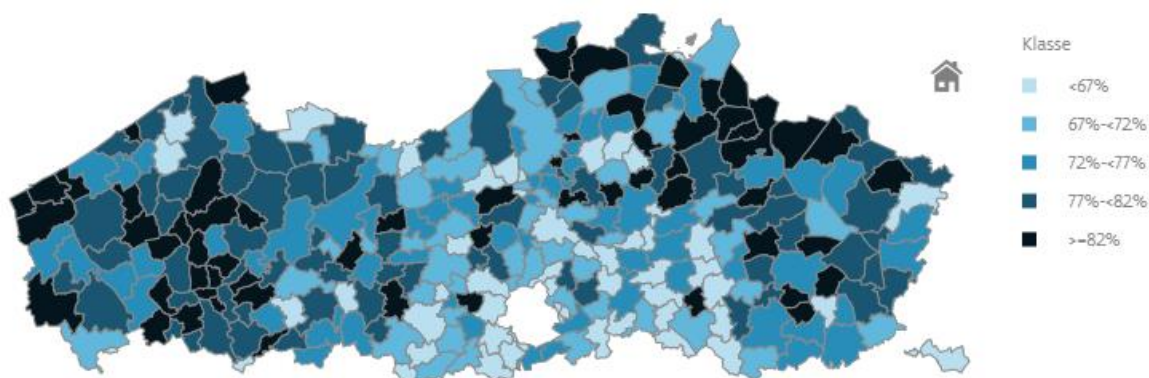

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid - Ouderenzorg | provincies.incijfers.be

In 2023 telt Eeklo 326 erkende plaatsen in de woonzorgcentra en 247 erkende plaatsen in de groepen assistentiewoningen. Bij de assistentiewoningen ging het aantal sedert 2020 maal 3.

78% van de Eeklonaren is in 2020 tevreden over de ouderenvoorzieningen (dit blijft stabiel t.o.v. 2017). De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo blijft op 76%.

grafiek 85 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

In 2021 bedraagt het aandeel thuiswonende personen die een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg krijgen in Eeklo 2,5%. Dit is lager dan het gemiddelde van de Belfiuscluster (3,1%) en van het Vlaamse Gewest (= 2,8%).

68% van de Eeklonaren is in 2020 akkoord met de stelling dat er voldoende activiteiten voor ouderen zijn in Eeklo (komt van 77% in 2017). Hiermee zitten we boven het Vlaamse gemiddelde van 63% (was nog

71% in 2017). De score van gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo daalde van 74 naar 67%. Dit dalende cijfer kan het gevolg zijn van de coronaregels.

Vanuit de Buurtenmonitor krijgen we volgende resultaten:

- Eeklo West scoort minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over aanbod activiteiten voor ouderen en bejaardenvoorzieningen.
- Eeklo Noord Buitengebied scoort negatief op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. Ook de tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is beperkt.
- Eeklo Zuid scoort goed op vlak bereikbaarheid bejaardenvoorzieningen. De buurt scoort minder goed op vlak van activiteiten voor ouderen.
- In Eeklo Oost is de tevredenheid over activiteiten voor ouderen laag.
- Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. De tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

9.1.2.4 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

De stad heeft een lokaal dienstencentrum in de Schietspoelstraat. Hieronder staan de taken en activiteiten van het LDC Zonneheem opgelijst.

Zonneheem is een trefpunt voor informatie, advies, vorming, en een brede waaier aan dienstverlening. Het heeft ook een preventieve functie voor mensen met een beginnende zorgbehoefendheid (zowel fysisch, psychisch als sociaal). Het dienstencentrum biedt tevens ontmoetings- en ontspanningsmogelijkheden aan met een lage drempel en met respect voor ieders eigenheid en vrijheid van meningsuiting. Bijzondere aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen en ouderen met een beginnende zorgbehoefendheid.

LDC Zonneheem had in 2020 en 2021 heel wat gevolgen van corona: voor het restaurant en cafetaria golden de regels van de horeca, de activiteiten konden dan weer wel, dan weer niet doorgaan. Een editie van de Zonneheemse feesten was er in 2020 niet, in 2021 wel.

Diverse taken / activiteiten van het LDC Zonneheem:

- activiteiten van algemeen informatieve aard;
- activiteiten van recreatieve aard: in de cafetaria van Zonneheem wordt tijdens de openingsuren een vrijblijvend aanbod van recreatieve activiteiten ter beschikking gesteld. Tijdens de openingsuren van Zonneheem kan je steeds een drankje of een kleine versnapering nuttigen in de ruime cafetaria van Zonneheem. Vrijwilligers baten dit in beurtrol uit.

Recreatieve activiteiten (beweging, muziek, creatief, reizen, ontspanning, tento, Zonneheemse feesten ...) zijn een laagdrempelige manier om een sociaal netwerk uit te bouwen. Deze activiteiten hebben het voorkomen of verminderen van problemen op latere leeftijd tot doel. Het gaat om het voorkomen van maatschappelijke uitsluiting, het verwerken van verlieservaringen, het bevorderen van zingeving en het versterken van stuurkracht.

- activiteiten van algemeen vormende aard: talen, beweging, muziek, creatief, multimedia
- hulp bij activiteiten van het dagelijkse leven, inzonderheid hygiënische zorg bloeddrukcontroles gebeuren op eenvoudig verzoek door een administratief medewerker en worden niet opgetekend. De kapster en de pedicure/manicure zijn externe medewerksters. Ze krijgen gratis een lokaal ter beschikking.
- hulp bij boodschappen (via Vervoer op maat)
- buurthulp
- warme maaltijden:

tabel 36 Aantal warme maaltijden in LDC Zonneheem – 2014 tot 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal maaltijden	19.802	20.646	22.589	23.444	23.340	21.621	7.641
gemiddeld aantal maaltijden per dag	92,97	89,38	99,95	102,38	103,27	95,66	/ (covid)

- samenwerking met derden

Praatcafé Dementie Meetjesland, geheugenkoor (maandelijks), praatcafé Kanker, Oranje vzw, Repair Café.

In het LDC zijn heel vaak veel vrijwilligers actief. In 2023 tellen we er ongeveer 50.

Mensen met een minimum aan financiële middelen kunnen deelnemen aan activiteiten. Personen die in het bezit zijn van een UiTPAS, genieten een korting.

Vervoer op Maat

tabel 37 Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal ritten Vervoer op Maat	6.692	6.795	6.632	6.767	2.298 (minibus) 233 (eigen wagen)

De wijze waarop Vervoer op maat in de toekomst zal werken is afhankelijk van het uitrollen van het decreet Basisbereikbaarheid, samen met de vervoerregio's. Via dit decreet worden belangrijke maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraaggericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen, ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren. Ondertussen werkt het Vervoer op Maat van LDC Zonneheem nog altijd op dezelfde manier als vroeger, zolang er nog geen nieuwe regeling is getroffen op Vlaams niveau.

9.1.3 Interne documenten

9.1.3.1 Tevredenheidsmeting BKO juni 2023

223 gezinnen vulden in juni 2023 een tevredenheidsmeting van de buitenschoolse kinderopvang in (van de in totaal 1.355 gebruikers van de BKO).

Vaststellingen uit de bevraging:

- Gemiddelde tevredenheidsscore van 4,1 op 5.

- Ouders zijn tevreden over de communicatie en zorgen van hun kinderen.
- 9 op 10 ouders zegt binnen de 24 uur een antwoord te krijgen op een vraag.
- 77% van de ouders vindt dat begeleiders altijd tijd vrij maken voor ouder en kind. Ouders geven verder aan dat ze altijd terecht kunnen bij de begeleiding met vragen.
- De meeste ouders vinden dat hun kind bijleert in de opvang en dat er rekening wordt gehouden met hun interesses.
- 24% van de ouders weet niet dat de BKO en school samenwerken i.f.v. zorgoverleg of andere activiteiten.
- Amper de helft van de ouders weet hoe de klachtenprocedure verloopt.
- 92% beoordeelt de opvang als gezellig; 98% vindt dat er voldoende plaats is om te spelen Meer dan 95% vindt de buitenruimte aantrekkelijk om in te spelen.
- Zo goed als iedereen (95%) vindt het belangrijk dat er een gezond en aangepast vieruurtje is, 2/3 wil hiervoor extra betalen. Een kwart van de ouders is niet op de hoogte dat hun kind zelfstandig huiswerk kan maken in de opvang.

Het valt op dat de investering van afgelopen jaren in nieuwe of gerenoveerde gebouwen naar veiligheid en speelruimtes erg gewaardeerd wordt. De goede werking is vooral te danken aan de werknemers die dag in dag uit het beste van zichzelf geven en met veel passie hun job uitoefenen. Ondanks de grote capaciteiten van de BKO's voelt het voor veel ouders nog steeds aan als een vertrouwd, warm nest.

9.1.3.2 Bevraging senioren OCMW in 2017

In 2017 werd door het OCMW een bevraging uitgevoerd bij alle 75-plussers die zelfstandig wonen. Ze werden per brief op de hoogte gebracht en bij 1342 senioren werd aangeboden voor een bevraging. 73% opende de deur (= 975). Bij 868 (= 89%) van hen kon een gesprek plaatsvinden (op datzelfde ogenblik of later).

50% van deze personen woont alleen, 45% met een partner. 4% samen met kinderen. Bij 82% komt dagelijks tot wekelijks iemand van familie, vrienden, burens of hulpverleners langs.

12% heeft een personenalarmsysteem; 85,5% kan terecht bij familie in geval van nood, 52,2% bij burens of vrienden, 35,45% bij hulpverleners. 1,5% zegt bij niemand terecht te kunnen.

Ongeveer 20% van de bevragden wenst andere senioren te ontmoeten om samen activiteiten te doen.

20% gaat naar activiteiten van Zonneheem, 17,25% gaat naar een seniorenvereniging. 15,81% gaat naar een culturele of hobbyvereniging. Bijna 10% gaat wel eens langs in CC De Herbakker, 8% gaat naar een sportvereniging. 4,2% gaat naar de bib, 1,3% naar De Kring. Iets meer dan de helft (52,69%) gaat naar geen enkel van deze organisaties/activiteiten.

75% van de bevroegden kookt nog zelf. 16% krijgt maaltijden aan huis. 6% eet warme maaltijden in de buurt (Zonneheem, Sint-Jan, horeca).

15,45% zou gebruik maken van een sociaal restaurant (prijs afhankelijk van het inkomen), bijna 10% zou willen dat een vrijwilliger regelmatig opbelt. 9% zou het appreciëren als er een vaste vrijwilliger (een buddy) zou zijn die ze zelf kunnen opbellen bij vragen. 6% wil samenkomen met andere senioren in een buurthuis/LDC; 4,55% wil dit thuis doen. 2/3 van alle bevroegden zou van geen enkel van deze zaken gebruik maken.

Bijna 14% zou iemand anders gezelschap willen houden, 9,5% wil boodschappen doen voor iemand anders. Een klein percentage wil vrijwilliger zijn, iemand vervoeren, op kinderen passen,... 84% wil niets doen voor iemand die zorg nodig heeft.

40% verplaatst zich grotendeels nog zelf met de wagen. 19% rijdt vooral met de fiets. 14% gaat vooral te voet; een even groot percentage laat zich voeren met de wagen. 10% kan zich moeilijk verplaatsen: iets meer dan de helft daarvan heeft aangepaste middelen (scooter, auto, vervoer op maat), de andere groep blijft thuis.

22,4% zou gebruik maken van vervoerscheques om een vrijwilliger met auto te betalen; 19,6% zou dit gebruiken om vervoer op Maat te betalen. 20% zou ook een shuttlebus in Eeklo gebruiken. 2/3 zou geen enkele van deze alternatieven gebruiken.

40% van de senioren heeft geen enkele hulp in huis. 50% krijgt schoonmaakhulp. Bij 15,2% komt gezinszorg langs, bij 12,5% komt thuisverpleging over de vloer. 12,5% krijgt ook paramedische hulp (kinesist, pedicure,...). 7% maakt gebruik van een klusjesdienst (OCMW, Zonneheem, PWA); een even grote groep krijgt maaltijden aan huis. 10% van de bevroegden zou nog meer hulp willen. Moest dit in Eeklo bestaan, dan zou bijna 12% gebruik maken van een boodschappendienst. 8% ziet een rondrijdende kruidenier wel zitten. Een klein groepje zou gebruik maken van een vervoersdienst of een dienst die kleine taken uitvoert in huis. Driekwart van de senioren zou geen extra hulp inroepen.

VOORSTEL VAN ACTIES die eind 2017 werden opgelijst:

- extra bezoek aan senioren: een aantal van de bevroegde senioren wenste een tweede bezoek met name van een medewerker van het Sociaal Huis;
- boodschappen- / buddysysteem: onderzoeken mogelijkheden Wijkwerkers i.s.m. Welzijnsband Meetjesland;
- boodschappen – dienstverlening aanbieden binnen Thuiszorgdienst OCMW: 97 personen binnen de bevraging geven aan gebruik te willen maken van een boodschappendienst. Het organiseren van een boodschappendienst vereist een goede planning en dus personeelsinzet. Mogelijks is er een combinatie te maken met een 'Goedemorgentelefoon';
- hulp in huis/klusjesdienst: uitbreiden van de klusjes aan huis binnen Lokale Diensteneconomie;
- invoering kansentarieef – vervoer op maat: kosten voor de klant van Vervoer-op-maat inkomensgerelateerd maken;
- invoering kansentarieef – maaltijden LDC Zonneheem: kosten voor de klant inkomensgerelateerd maken. Door middel van een eenvoudig systeem (bv. kansentarieef Uitpas) kansengroepen de mogelijkheid geven aan verminderd tarief te eten in LDC Zonneheem;
- Goedemorgentelefoon: senioren in Eeklo die aangeven dat ze wensen gecontacteerd te worden, krijgen op regelmatige basis een telefoontje. Hiervoor zijn 2 systemen mogelijk: 1 dispatcher belt alle senioren op of de dispatcher belt de 1ste senior op, die dan zelf de volgende belt, enz.

9.1.3.3 Actieplan 2020 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

In het kader van de kwaliteitsplanning werd een Actieplan voor het LDC uitgeschreven, met volgende 11 doelstellingen:

Doelstelling 1: LDC Zonneheem maakt werk van een eenduidige communicatiestrategie.

Doelstelling 2: Het kwaliteitshandboek van LDC Zonneheem wordt uitgewerkt volgens de actuele regelgeving.

Doelstelling 3: De toekomstige beleidsbeslissingen over LDC Zonneheem kaderen binnen het meerjarenplan van het dienstencentrum.

Doelstelling 4: LDC Zonneheem zet in op de verankering in de buurt en heeft hierbij maximale aandacht voor kruisbestuiving met de reeds aanwezige actoren.

Doelstelling 5: LDC Zonneheem zet in op maximale gebruikersparticipatie en wil hiervoor een open dialoog via verschillende participatiekanalen creëren.

Doelstelling 6: LDC Zonneheem zet in op zorg voor de mantelzorger.

Doelstelling 7: LDC Zonneheem wil een toegankelijk dienstencentrum zijn.

Doelstelling 8: LDC Zonneheem werkt binnen het kader van het woonzorgdecreet aan een gevarieerde jaarprogrammatie.

Doelstelling 9: De infrastructuur van LDC Zonneheem is veilig en gebruiksvriendelijk.

Doelstelling 10: Verdere structurering van de interne werking van LDC Zonneheem.

Doelstelling 11: LDC Zonneheem werkt aan verdere digitalisering op maat van de doelgroep.

9.1.3.4 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Buitenschoolse kinderopvang

• infrastructuur:

×× *verdere uitbouw van nieuwe locaties: @bij (ombouw Sint-Jozefkerk);*

×× *inrichting zolder Kinderpoort;*

×× *opfrissen van Bukinop;*

• *behoud van **Schatjeseiland** (doelgroepengerichte opvang);*

• *antwoord bieden op veel **opvoedingsvragen**;*

• *kansen op creativiteit verhogen door meer **kindvrije uren** voor het personeel;*

• *inzetten op **veiligheid** (binnen- en buiteninrichting, straat, personeel ...);*

• *een **nieuw decreet** voor de organisatie van opvang en vrijetijd van kinderen waarbij kinderopvang ook toeleider moet zijn naar andere vrijetijdsactoren (jeugd, sport, cultuur) en naar deeltijds kunstonderwijs (KA!): dit biedt opnieuw kansen voor een doorgedreven samenwerking tussen verschillende vrijetijdsdiensten.*

Thuiszorg

LOKAAL BESTUUR IN DE REGIEROL

Op basis van een (buurtgericht) zorgbehoefteonderzoek, kan het lokaal bestuur bekijken welke zorgen in de buurten/wijken/stad nodig zijn, welk aanbod er is en of dit aanbod op elkaar en op de zorgvrager is afgestemd. Het aanbod dat ontbreekt kan door het lokaal bestuur zelf voorzien worden of kan door het aanspreken van partners opgestart worden.

LOKAAL BESTUUR ALS LOKALE ZORGACTOR DIE DE MENS CENTRAAL ZET EN GARANT STAAT VOOR WARME, KRACHTIGE EN MENSELIJKE ZORG VOOR IEDEREEN

• *Met een voldoende eigen aanbod aan **betaalbare zorg** die lokaal is ingebed kunnen meer burgers langer thuis blijven wonen, ook als ze zorgbehoevend worden: lokaal dienstencentrum, karweihulp, boodschappendienst, poetshulp en gezinszorg.*

- Als grootste thuiszorgactor in Eeklo bepalen we mee de **kwaliteitsstandaard van de zorg** in onze stad en zetten we in op innoverende projecten op maat van de zorgvrager door het aanbieden van een collectief zorgaanbod bv. koken voor 4 senioren uit één buurt/straat i.p.v. 4 verzorgenden inplannen bij elke individuele klant.
- Als publieke zorgactor ondervangen we de **zorgnoden van de (financieel) kwetsbare Eeklose burger**. De inbedding in het OCMW zorgt voor een nauwe samenwerking tussen zorg en welzijn.
- Ten laste name van de kosten van de zorg (betaalbaarheid als vorm van toegankelijkheid).
- Aanbieden van zorgondersteuning in maatschappelijk kwetsbare gezinnen binnen de sociale dienst.
- Uitbouwen van een aanbod kraamzorg voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen kan een hefboom zijn in de bestrijding van **kinderarmoede**.

LOKAAL DIENSTENCENTRUM ZONNEHEEM

• **buurtgericht outreachend werken** (opdracht nieuw decreet betreffende de woonzorg): lokale dienstencentra dienen zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen te richten. Ze vormen een kernactor binnen de zorgzame buurt. Het dienstencentrum speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie in de buurt. Activiteiten zijn daarbij een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met de gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties. Dit kan zowel binnen de eigen infrastructuur als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes.

De **dienstverlening** moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is net de kracht van een dienstencentrum en wijst op de goede inbedding in de buurt:

- **behoud en uitbouw** van Vervoer op Maat, restaurant, Meldpunt en activiteiten, in functie van sociaal contact;
- **nieuw potentieel cliënteel** aanboren n.a.v. de inkanteling (via thuiszorg ...);
- **regionale uitstraling** verder uitbouwen;
- zoeken naar methodieken om mensen die afhaken of **'thuiszitters'** (ziekte, ouderdom, overlijden partner) op te vissen;
- belangrijke rol in het ondersteunen van de **mantelzorger** (opdracht nieuw decreet betreffende de woonzorg).

STIMULEREN VAN INFORMELE EN VRIJWILLIGE ZORG

In de reorganisatie van de eerste lijn is een belangrijke taak weggelegd voor de mantelzorger. We kunnen hierop inspelen:

- inventariseren van mantelzorgers in Eeklo en hen informeren en ondersteunen;
- lokale mantelzorgpremie opnieuw invoeren;
- het LDC krijgt in het nieuwe decreet betreffende de woonzorg een belangrijke rol in het ondersteunen van de mantelzorger.

UITBOUWEN VAN TOEGANGSPOORTEN TOT INTEGRALE ZORG MET INBEGRIJ VAN ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS

Burgers met een zorgnood en hun mantelzorgers moeten op een eenvoudige en toegankelijke manier aan de meest passende vorm van zorg geraken. Mogelijkheden zijn:

- het oprichten van een 'Zorgloket' en/of zorg mee opnemen in het dienstverleningsconcept van stad en OCMW Eeklo (infopunten) en
- de uitbouw van een 'wegwijzer' welzijn en zorg toegankelijk voor medewerkers van stad / OCMW en burgers.

ONDERSTEUNEN OF ORGANISEREN VAN HET NETWERK VAN PROFESSIONELE DIENSTVERLENERS (ZORFACTOREN) WAAR MENSEN EEN BEROEP OP KUNNEN DOEN WANNEER DE EIGEN KRACHT OF DE INFORMELE ZORG TE KORT SCHIET

Als lokaal bestuur moeten we actief deelnemen aan de oprichting en uitwerking van de Eerstelijnszones. Deelname aan de veranderteams of aanwezigheid in de Zorgraad biedt het lokaal bestuur de kans om lokale behoeften en noden te signaleren en er op mesoniveau een oplossing voor te zoeken.

9.1.3.5 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

BKO

Personeel: het is moeilijk om kwaliteitsvol personeel te vinden in de kinderopvang en deze vervolgens te houden. Mede doordat personeel te weinig uren werkt, haakt jonger personeel snel af, maar ook omwille van de onderbroken uren zoeken ze het eerder in een andere job. Het vinden van combinatiejobs zien we in onderhoud, hulp op de scholen,...

Vraag gedeeld gebruik van locaties: we krijgen almaar meer de vraag tot gedeeld gebruik van de kinderopvang. We staan hier voor open maar er dienen duidelijke afspraken te zijn.

Samenwerking met andere diensten: kinderopvang wil graag inzetten op samenwerking met andere diensten, bv sport, cc, jeugd,... Hier liggen nog veel kansen bijvoorbeeld door gebruik van de sporthallen op de scholen.

Eeklo, zorgzame stad

Een toenemend aantal mensen in de samenleving valt uit de boot omwille van ziekte, handicap, armoede, of een andere kwetsbare levenssituatie. Een sterk welzijnsbeleid biedt aan deze inwoners de nodige zorg, ondersteuning en begeleiding.

Het lokaal bestuur zorgt ervoor dat de groeiende groep zorgbehoevende ouderen zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving kan blijven wonen, indien ze dit wensen.

Het lokaal dienstencentrum Zonneheem vervult een centrale rol binnen een zorgzame buurt en richt zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. De focus ligt op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt. Vervoer op maat, het sociaal restaurant en het activiteiten aanbod doorbreken sociaal isolement.

De hulp in het huishouden door de thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur garandeert elke zorgbehoevende inwoner goede en betaalbare zorg op maat. Met poetshulp, gezinszorg, karweidienst en boodschappendienst bieden we een geïntegreerd zorgaanbod aan. We bouwen verder aan een netwerk van zorgpartners binnen de eerstelijnszone. We zetten de expertise van de verzorgenden ook in voor kwetsbare gezinnen met jonge kinderen. Onze thuiszorgmedewerkers verplaatsen zich per (elektrische) fiets en vervullen zo een voorbeeldfunctie voor duurzame mobiliteit.

Lokaal Sociaal Beleid

Begin 2018 werd het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De 4 belangrijkste pijlers in dit decreet zijn:

1. *Lokaal Sociaal Beleid is onderdeel van het meerjarenplan;*
2. *Regierol op vlak van sociale hulp- en dienstverlening;*
3. *Maximaal realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening en aanpak van onderbescherming;*
4. *De keuze voor de vermaatschappelijking van de zorg.*

Naast de afstemming van het Lokaal Sociaal Beleid op deze 4 pijlers uit het nieuwe decreet dient het Lokaal Sociaal Beleid ook afgestemd te worden op de specifieke lokale noden, behoeften voortbouwend op de gerealiseerde resultaten in de afgelopen periode enerzijds en op de visie omtrent de horizontale organisatiebrede inbedding van het sociale beleid waarbij het proportioneel universalisme als basisprincipe wordt vooropgesteld anderzijds. Voor Eeklo betekent dit:

1. Lokaal Sociaal Beleid als onderdeel van het meerjarenplan
2. Optimaliseren van sociale hulp-, dienst- en zorgverlening
3. Initiatieven uitwerken m.b.t. toegankelijke hulp-, dienst- en zorgverlening

4. Sterke publieke zorgverlening binnen het zorgcontinuüm
 - a. Stimuleren van informele en vrijwillige zorg;
 - b. Ondersteunen of organiseren van het netwerk van professionele dienstverleners (zorgactoren) waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet;
 - c. Uitbouwen van toegangspoorten tot deze integrale zorg met inbegrip van ondersteuning van mantelzorgers.

Dit sluit heel nauw aan bij de ontwikkelingen op het vlak van de vorming van de eerstelijnszones waarbij we vanuit het Lokaal Sociaal Beleid Eeklo moeten betrokken blijven.

9.1.3.6 Uit de eigen kwaliteitsplanning van de dienst thuiszorg

Kwaliteitsplanning 2022 THUISZORG:

1. Thuiszorg Eeklo wil inzetten op duidelijke, toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening op maat van de zorg- en ondersteuningsbehoefte van de cliënt
2. Thuiszorg Eeklo investeert in gemotiveerde en competente medewerkers
3. Thuiszorg Eeklo streeft naar een optimale interne werkorganisatie
4. De nieuwe meerjarenplanning en regelgeving voor woonzorgvoorzieningen wordt geïntegreerd binnen de werking van Thuiszorg Eeklo
5. Het beleid rond dienstverplaatsingen wordt aangehouden en verder uitgewerkt.

9.1.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
5 erkende locaties voor buitenschoolse kinderopvang	toenemende zorgvraag bij kinderen (M-decreet in de kinderopvang, complexiteit van gezinssituaties, gedifferentieerde achtergrond bij kinderen...)
3 niet-erkende locaties voor BKO (gevolgen hiervan zijn een flexibelere inzet van personeel)	veel personeelsverloop BKO want ondankbare uren in job
groot aanbod aan opvang/activiteiten voor 3- tot 12-jarigen	veel investeren in aanwervingsprocedures en inwerking nieuw personeel BKO
BKO-Locaties zijn gelinkt aan basisscholen (en dichtbij)	te weinig kindvrije uren in BKO's beknót creativiteit
Schatjeseiland (<i>is ondertussen gestopt</i>)	schoonmaken BKO's gebeurt door begeleidsters
sociaal tarief BKO	inspelen op veel opvoedingsvragen in BKO is moeilijk
drie (ver)nieuw(d)e BKO-locaties	te weinig gedeeld gebruik van BKO-ruimtes
aandacht voor buitenruimtes BKO	veel openingsuren in LDC door groot aanbod heeft impact op personeelsinzet
veel aandacht voor veiligheid in BKO	zoektocht naar vrijwilligers voor Vervoer op Maat is niet altijd eenvoudig
duidelijke regels in de BKO's	te weinig inzet op zorgaanbod
aandacht voor gezonde voeding in BKO's	te weinig bereik van kwetsbaren
samenwerking BKO met jeugd, sportdienst, KA...	
lokaal overleg kinderopvang	
tweeverdieners komen naar de stad omwille van het kinderopvangaanbod	
kinderopvang telt in strijd tegen kinderarmoede	
inclusieve kinderopvang	
aandacht voor vorming binnen BKO	

breed netwerk kinderopvang	
inzet vrijwilligerswerk en wijkwerken in BKO	
ouderraad, samenwerking met ouders	
tevredenheidsmetingen in BKO	
innovatief werken in BKO	
ruim aanbod thuiszorgdiensten: poetsdienst, gezinszorg, thuiszorg, karweidienst + tewerkstelling van de doelgroep	
veel bezoekers in LDC Zonneheem	
groot aanbod in LDC	
veel inzet van vrijwilligers in LDC	
inzet op diverse doelgroepen samen met externen	
goed uitgewerkt Vervoer op Maat	
AED-toestellen in het straatbeeld	
acties Eeklo gezonde gemeente	

9.1.5 Externe documenten

9.1.5.1 Uit het jeugdwelzijnsoverleg

Enkele aandachtspunten vanuit het jeugdwelzijnsoverleg van eind 2018:

- psychische toegankelijkheid en psychische kwetsbaarheid is een grote nood;
- er is te weinig aandacht rond parentale burnout;
- tandzorg wordt momenteel nog niet opgenomen binnen preventieve gezondheidszorg;
- mobiliteit en opvang is een probleem bij werkzoekenden;
- kwetsbare groepen zullen een grote focus nodig hebben want vele jobs creëren grote verwachtingen op het vlak van competenties;
- meer psychosociale ondersteuning nodig in Eeklo zelf;
- drughulpverlening ter plaatse in Eeklo: nood aan een kort traject en op jongerenmaat; momenteel enkel preventie in Eeklo, begeleiding is in Gent; opname zal mogelijk zijn in AZ Alma, maar er is nog een tussenstap nodig.

9.1.5.2 Uit: Zorgwijzer – buurtgerichte zorg (2017)

“Je kunt buurtzorg niet als iets apart beschouwen, naast de bestaande structuren. Integendeel, alle bestaande entiteiten moeten er hun plaats in vinden. Dat betekent dat die entiteiten zich anders moeten organiseren, meer vanuit de behoeften van de buurt, meer outreachend.”

“Het aantal vierkante meter is niet prioritair, wel de functie die het lokaal dienstencentrum in de buurt vervult. Ook een aantal wettelijk verplichte opdrachten, op het gebied van vorming en informatie bijvoorbeeld, moet worden geëvalueerd.”

“Het moet mogelijk zijn om in een gemeente een centraal lokaal dienstencentrum te hebben, met aanvullend een aantal satellieten over de gemeente verspreid, om dicht bij de mensen te staan en om de mensen te bereiken die je wil bereiken.”

“Hoe meer we erin slagen de buurt effectief te betrekken, hoe sterker de buurtzorg wordt... wat vandaag bestaat aan informele zorg, moeten we koesteren en stimuleren, niet in structuren gieten of overnemen.”

“De vraag naar zorg voor een steeds ouder wordende bevolking is groot. We kunnen die noden beantwoorden, maar dan moeten we onze veilige havens durven te verlaten.”

“De continuïteit in de zorgverlening en de integrale aanpak houden per definitie in dat je de zorg niet langer kunt aanbieden vanuit één discipline of organisatie. We moeten inzetten op netwerking. Niet alleen tussen professionelen, maar ook met de cliënt en zijn omgeving. Bovendien vraagt niet alleen de

individuele cliënt onze aandacht, maar de hele buurt en de bevolking. We moeten streven naar een verbetering van de gezondheidstoestand door goede preventie, lage drempels, goede informatie en brede toegankelijkheid.”

“Dat is net het wezen van buurtzorg: vertrekken vanuit de eigenheid en de realiteit van de buurt, niet vanuit een vooraf bepaald concept.”

“...niet organisatiegericht maar vraaggericht denken, met de vragen, de noden en de behoeften van de cliënt als vertrekpunt.”

“Net zoals cliënten meer moeten worden betrokken, moeten we ook onze medewerkers actief betrekken.”

*“Een **zorgzame buurt** biedt het bredere kader voor de leefbaarheid van de buurt, met aandacht voor wonen, infrastructuur, voorzieningen, toegankelijkheid, mobiliteit enzovoort. **Buurtgerichte zorg** daarentegen is het organisatiemodel van zorg en ondersteuning binnen een zorgzame buurt. Hier ligt de focus op kwetsbaarheid en nabijheid.”*

“In samenspraak met de lokale overheid en het verenigingsleven kunnen we in iedere dorpskern bepaalde accenten leggen. Het lokaal dienstencentrum fungeert zo als een hefboom voor de buurtwerking.”

“Lokale dienstencentra spelen een cruciale rol in het betrekken van de buurt en het maken van verbinding.”

9.1.5.3 Uit: Memorandum 2018 Vlaamse ouderenraad

1) Vertrek vanuit de dialoog met ouderen

Breng de noden van de ouderen in kaart.

Hou de blik breed.

Betrek ouderen bij het beleid.

Speel in op de toenemende diversiteit onder ouderen.

2) Ga de strijd aan met armoede en sociale uitsluiting

Inkanteling van gemeente en OCMW is een impuls voor sterker sociaal beleid.

Voer een lokale armoedetoets in.

Zorg voor een betere toeleiding naar rechten en ondersteuning.

Maak werk van rechtvaardige belastingen en heffingen.

Help de digitale kloof te overbruggen.

Werk aan de uitbouw van de UiTPAS.

3) Bied ouderen kansen om te participeren

Ondersteunen van het verenigingsleven.

Zorg voor een rijk vrijetijdsaanbod (overdag en avond).

Maak vrijwilligerswerk toegankelijk.

Stimuleer uitwisseling en sociaal contact.

Creëer mogelijkheden om levenslang en levensbreed te leren.

Zet ouderen aan tot sport en beweging.

4) Zorg dat elke oudere in een kwalitatieve en aangepaste woning kan wonen

Stimuleer wijken met een hoge meegroefactor.

Heb oog voor inplanting van aangepaste bouwprojecten.

Verzeker de toegankelijkheid van bestaande woningen (info, premies,...).

Pak energiearmoede aan en heb oog voor ouderen op de huurmarkt.

Sensibiliseer en informeer over veiligheid.

5) Neem hindernissen weg op vlak van mobiliteit en openbare ruimte

Heb aandacht voor vervoersarmoede.

Betrek gebruikers bij het uittekenen van het lokale vervoersaanbod.

Zet in op toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Zorg voor een veilig straatbeeld: leesbare weginrichting, veilig voor zwakke weggebruikers, uitnodigend, zonder valrisico's, met plaats om te rusten.

Nabijheid is de beste mobiliteit (inplanting van winkels, welzijnsdiensten, woonzorgvoorzieningen, bushaltes).

Pas STOP-principe toe bij (her)aanleg van wegen.

6) Draag zorg voor ieders welzijn

Investeer in een gezonde leefomgeving (gezond lokaal beleid i.p.v. lokaal gezondheidsbeleid).

Anticipeer op kwetsbaarheid bij ouderen via integrale, preventieve aanpak.

Eerstelijnsactoren aanzetten tot betere samenwerking.

Samen zorgzame buurten bouwen.

Erkennen en steunen van mantelzorgers.

Personen met dementie moeten een volwaardige burger kunnen zijn in de gemeente.

Investeren in een volwaardig zorgcontinuüm, van ondersteuning aan huis tot residentiële zorg.

7) Breng de buurt in beweging

Initiatieven rond sport en beweging voor ouderen ondersteunen.

Inzetten op projecten en methodieken die beweging integreren in het dagelijkse leven.

Randvoorwaarden creëren voor sport en beweging (infrastructuur, materiaal, ruimte,...).

9.1.5.4 Uit: Memorandum Eeklose seniorenraad (2018)

Deze tekst werd volledig overgenomen.

“VEILIGHEID, MOBILITEIT & VERVOER

De Eeklose senioren willen zich op een eenvoudige en veilige manier verplaatsen in de stad. Ze gebruiken en combineren hiervoor alle mogelijke middelen: ze gaan te voet, rijden met de (elektrische) fiets, nemen de auto en gebruiken het openbaar vervoer. Verder hebben senioren ook een duidelijke visie over hoe de openbare ruimte veilig kan ingericht worden met voldoende aandacht voor de zachte weggebruiker en personen met beperkte mobiliteit. En uit eigen ervaring geven ze tips over hoe de eigen woning veiliger kan gemaakt worden.

Veiligheid in de woning

Actiepunten:

- *informatiesessies door Politie en Brandweer bestendigen over inbraakpreventie en brandveiligheid.*
- *vormingen rond valpreventie organiseren in samenspraak met de zorgsector (bv. AZ Alma)*

Veiligheid op straat

Actiepunten:

- *Bij de herinrichting van het centrum van Eeklo kijken we uit naar:*
 1. *voldoende laad- en losplaatsen, zodat de rijweg, het fietspad of het voetpad hiervoor niet moeten ingenomen worden;*
 2. *voldoende aandacht voor de zwakke weggebruiker door het voorzien van voldoende brede fietspaden (voor bakfietsen en mindermobielenscooters) en vlakke en brede voetpaden zonder obstakels;*
 3. *aangepaste op- en afstapplaatsen voor het openbaar vervoer;*
 4. *goed afgestelde verkeerslichten om voetgangers voldoende tijd te geven om over te steken (bv. aftelsysteem zoals in NL);*
 5. *kruispunten die aangepast zijn voor personen met een auditieve of visuele beperking*
 6. *het behoud of de uitbreiding van de fietsstraten;*
 7. *een gemakkelijk toegankelijke en veilige stationsbuurt.*
- *Blauw op straat graag meer te voet of met de fiets, waardoor ze gemakkelijker aanspreekbaar zijn en zo het contact met de burger nauwer wordt.*

- *Regelmatige communicatie over wie de wijkagenten zijn en wat hun rol kan zijn als aanspreekpunt over veiligheid.*
- *Verkeerssituatie aan de scholen blijven onderzoeken om zo te komen tot een nog veiligere verkeerssituatie en een betere doorstroom van het verkeer (zowel voor auto's, fietsers als voetgangers).*
- *Verkeerssituatie aan 'den teut' blijvend onderzoeken om het dagelijks fileleed weg te werken of te verhelpen.*
- *Er moet een goede functie- en taakomschrijving zijn van wat een wijkagent, een stadswachter en een antenne van het Meldpunt Veilig & Proper Eeklo doet. Het lokaal bestuur moet initiatiefnemer zijn om hierrond samen te zitten.*

Nabijheid is de beste mobiliteit

Actiepunten:

- *Bij elke (nieuwe) inplanning van dienst-, zorg- en hulpverlening, bekijkt het lokaal bestuur best of de locatiekeuze goed afgestemd is op het publiek dat ze willen bereiken. Hoe dichter en beter bereikbaar de bestemmingen zijn, hoe groter de kans dat ouderen zelfstandig tot bij de dienst-, zorg- en hulpverlening geraken.*
- *Stimuleer bouwheren, om vooraf voldoende stil te staan bij de inplanting van nieuwe groepen van assistentiewoningen, dichtbij voorzieningen, mobiliteitsknooppunten en winkels.*
- *Bij het organiseren van een evenement moet de initiatiefnemer de toegankelijkheid voor senioren toetsen.*

Vervoersmogelijkheden

Naarmate de mobiliteit van ouderen afneemt bv. door afname van de mogelijkheid om de wagen te gebruiken, neemt ook hun participatie aan het maatschappelijke leven af. Kwaliteitsvol en beter betaalbaar openbaar vervoer of aangepast vervoer kan dit tegengaan.

Actiepunten

- *Het lokaal bestuur bevraagt de burger en in het bijzonder de oudere bevolkingsgroep over de mobiliteitsnood, zodat de noden van de (oudere) bevolking kunnen meegenomen worden in de opmaak van het mobiliteitsplan.*
- *Behoud en onderzoek naar mogelijke uitbreiding en samenwerking met andere spelers van het aanbod 'Vervoer op maat' en dit op regelmatige basis bekendmaken aan de burger.*
- *Het aanbod openbaar vervoer (De Lijn, NMBS) toetsen aan de 7 B's. Openbaar vervoer moet voldoende toegankelijk zijn voor elke burger, met bijzondere aandacht voor senioren.*

WONEN

Het merendeel van de Eeklose senioren wenst in eigen stad of streek te blijven wonen. Daar zijn ze geworteld, hebben ze hun netwerk en de diensten waar ze beroep op kunnen doen.

Levenslang wonen in Eeklo

Veel ouderen wonen nog steeds in verouderde, slecht geïsoleerde huizen, die bovendien weinig aangepast zijn aan de noden op latere leeftijd. Willen we iedereen de kans geven om zo lang mogelijk thuis te wonen, dan moeten we ook aanpassingen aan de woning beter ondersteunen.

Actiepunten:

- *Op regelmatige basis geïnformeerd worden over voorzieningen rond 'levenslang wonen' zoals aanpassing van de eigen woning, poetshulp, gezinszorg, klusjesdienst, thuisverpleging, boodschappendienst: hiervoor moeten zeker de contacten met de 75- en 80-jarigen door het Sociaal Huis behouden blijven. In samenwerking met derden (bv. Woonwijzer Meetjesland) regelmatige informatiemomenten organiseren.*
- *De stad moet goed bekendmaken waar alle informatie rond levenslang wonen te vinden is. Naar analogie van andere steden en gemeenten kan bijvoorbeeld een Zorgloket of een seniorenconsulent het aanspreekpunt worden. Dergelijk informatiepunt kan binnen LDC Zonneheem of Sociaal Huis een plaats vinden. Gerichte, duidelijke en herhaalde communicatie hierover naar de Eeklose senior zal het succes hiervan bepalen.*
- *De stad kan het co-housen stimuleren bv. door premies toe te kennen. Kleinere co-house projecten voorkomen vereenzaming van ouderen en houden hen langer actief betrokken in de gemeenschap.*

- Zet in op een preventief beleid rond levensloopbestendig bouwen en renoveren (bijvoorbeeld d.m.v. premiestelsel).

Betaalbaar wonen in Eeklo

Aangepast wonen wanneer je zorgen hoger worden, brengt een kostenplaatje met zich mee. Zorg 'inkopen', je woning aanpassen of verhuizen naar een aangepaste woonvorm zijn maar enkele voorbeelden van mogelijke extra uitgaven. Het lokaal bestuur kan zorgen dat aangepaste woonvormen op het grondgebied voorhanden zijn, maar moet anderzijds ook inspanningen leveren om de kosten hiervan te drukken, en dit met bijzondere aandacht voor de meest zorgbehoevende burger.

Actiepunten:

- De stad moet een actief beleid voeren om te zorgen voor betaalbare en aangepaste (sociale) huur- en koopwoningen. Het aanbod aan assistentiewoningen groeit momenteel enorm, maar deze wooneenheden zijn niet altijd betaalbaar.
- De Eeklonaar, en in het bijzonder de senioren, informeren over rechten en premies. Dit kan zowel op informatiesessies als door het proactief op zoek gaan en contacteren van de meest kwetsbare inwoners van Eeklo (bv. bezoeken aan 80-jarigen, rechtenonderzoek bij elk contact met een welzijnswerker van het lokaal bestuur, UiTPAS, ...).
- Maak erkende assistentiewoningen visueel en kenbaar, zodat ouderen de weg vinden naar assistentiewoningen met garantie op kwaliteit en transparantie van kostprijs.
- Een verblijf in een Woonzorgcentrum kost handenvol geld. Binnen alle woon(zorg)vormen moeten er voldoende mechanismen worden aangeboden voor mensen met een laag inkomen, inclusief voor ouderen die verhuizen naar het woonzorgcentrum.

Aangenaam wonen in Eeklo

Senioren vinden een propere stad erg belangrijk (zie ook Meldpunt Veilig & Proper Eeklo). Ze zijn vragende partij om mee te helpen bij acties die hiervoor door de Stad georganiseerd worden. Verder speelt de buurt een belangrijke rol in het leven van de oudere Eeklonaar bv. in de aanpak van eenzaamheid bij ouderen. Het lokaal bestuur kan initiatieven die verbondenheid tussen mensen in een buurt stimuleren, extra aanmoedigen.

Actiepunten:

- Verderzetten en regelmatig bekendmaken van de werking van het Meldpunt Veilig & Proper Eeklo door een blijvende inzet van personeel om deze vrijwilligerswerking (antennes) actief en levendig te houden.
- Bestaande vrijwilligers moeten erkenning krijgen en geënthousiasmeerd worden en er moeten regelmatig nieuwe vrijwilligers gezocht en ingezet worden om de continuïteit te garanderen.
- Op regelmatige basis moet de werking geëvalueerd worden, zodat getoetst wordt of de doelstelling van het Meldpunt nog steeds beantwoordt aan de verwachtingen van de Eeklose bevolking.
- Betrek de senioren via de seniorenadviesraad of andere kanalen bij initiatieven of activiteiten rond een leefbare buurt en een propere stad.
- Zet in op buurtgericht werken. Dit kan onder meer door (senioren)activiteiten te organiseren in de verschillende wijken van Eeklo (bv. in 'buurtpunten', polyvalente ruimtes van Woonzorgcentra, groepen van assistentiewoningen . . .). Op die manier kunnen ook signalen opgevangen worden van wat leeft in de buurten en kunnen gerichte acties opgezet worden. Zo is buurtgericht werken zowel werken 'in' een buurt als 'met' een buurt.
- Huisjesmelkers moeten blijvend aangepakt worden.

ZORG & GEZONDHEID

Hoewel ouder worden niet gelijk staat aan ziek of zorgbehoevend worden, krijgt ongeveer de helft van de 75-plussers te maken met één of meerdere chronische aandoeningen. Die verlagen niet alleen de kwaliteit van leven en de levensduur, maar veroorzaken ook hoge kosten, zowel voor de mensen zelf als voor de gezondheidszorg. Het is daarom essentieel om zowel via preventie als via zorg in te zetten op de diverse factoren die een gezonde levensloop bevorderen en actief ouder worden mogelijk maken.

Gezondheidszorg op maat van de patiënt

Sommige patiënten kunnen nog veel zelf regelen of zich gemakkelijk verplaatsen of kunnen hiervoor rekenen op mensen uit hun omgeving. Andere patiënten kunnen dit niet. Voor deze patiënten moeten meer inspanningen geleverd worden bv. iemand die voor hen de afspraak regelt bij de specialist. Ook in de gezondheidszorg moet extra ingezet worden op patiënten die meer ondersteuning en zorgen nodig hebben dan de gemiddelde burger.

Actiepunten:

- *Zorg voor bekendmaking van een aanspreekpunt voor ouderen in de Stad, waar ze terecht kunnen met hun vraag en waar gezamenlijk gezocht wordt naar een oplossing op maat.*
- *Het lokaal bestuur dringt aan op de organisatie van een wachtdienst apotheek in eigen stad.*

Gezondheidspreventie

Gezondheid wordt sterk beïnvloed door talrijke factoren buiten de gezondheidssector zoals voeding, sport, cultuur, publieke ruimte, huisvesting, mobiliteitsaanbod ... Een goed preventiebeleid grijpt die aanknopingspunten aan.

Actiepunten:

- *De stad moet voldoende inspanningen leveren om preventieve acties rond gezondheid bekend te maken. Denken we maar aan preventiecampagnes rond veiligheid in huis (valpreventie), het belang van beweging en gezonde voeding.*
- *De stad kan een actieve, gezonde levensstijl promoten door (verder) voldoende sportaanbod te organiseren specifiek gericht op ouderen en hiervoor de infrastructuur te voorzien: zwemmen, fietsen, wandelen, jeu-de-boules, krulbollen ...*
- *In samenwerking met eigen en andere zorgactoren, het eigen cultuuraanbod (CC De Herbakker, Kunstacademie, LDC Zonneheem ...) verder bekendmaken en zorgen voor een laagdrempelige instroommogelijkheid (UiTPAS).*

Publieke zorg

Het lokaal bestuur is best geplaatst om een eigen zorgaanbod aan te bieden. Met een eigen zorgaanbod heeft het lokaal bestuur een belangrijk detectie-instrument in handen. Als burgernabij bestuur komt het lokaal bestuur via haar publieke zorgdiensten in contact met de burgers en daardoor heeft het een beter zicht op de noden en behoeften van de burgers van de gemeente. Met deze kennis in handen kunnen publieke zorgdiensten, als neutrale partner, een stapje verdergaan en samen met hun inwoners en andere zorgactoren zoeken naar wat een passend antwoord kan zijn op hun zorgvragen, zelfs buiten het bestaande zorgaanbod om. Lokale besturen ontwikkelen nieuwe initiatieven, kleuren buiten de lijntjes en zoeken naar innovatieve en lokale antwoorden op lokale vragen, vaak los van bestaande subsidies. Bovendien zorgt de band tussen de publieke zorgdiensten, de sociale dienst van het OCMW en de verschillende beleidsdomeinen van de gemeente, dat een snelle opvolging van complexe problemen mogelijk is.

Actiepunten:

- *Behoud van de bestaande publieke zorg in Eeklo zowel naar aanbod als naar grootte. Onder publieke zorg in Eeklo verstaan we momenteel LDC Zonneheem en de thuiszorgdiensten van OCMW Eeklo (gezinszorg, poetshulp, en klusjes-aan-huis).*
- *Verdere uitbouw van de publieke zorg in Eeklo en dit in functie van de noden van de burger of tendensen binnen de maatschappij: boodschappendienst, goedemorgentelefoon ...*
- *Verder regelmatig bekendmaken van het eigen (zorg)aanbod voor ouderen op publieke momenten (jaarmarkt, opendeurdagen, verwelcoming nieuwe inwoners ...) en via infoloketten en/of productencatalogus.*

Toegankelijke zorg

Actiepunten:

- *Waar en wanneer het kan, moet het lokaal bestuur mee haar schouders zetten onder het veralgemenen van de invoering van het derdebetalersysteem in de gezondheidszorg.*
- *LDC Zonneheem is één van de belangrijkste toegangspoorten naar zorg en dienstverlening voor senioren in Eeklo en moet blijvend voldoende middelen en personeel ter beschikking hebben om haar rol te kunnen spelen. LDC Zonneheem heeft als buurtgerichte zorg- en dienstverlener een*

plaats net vóór de thuiszorgdiensten en is een sterke partner naar informatie rond het aanbod gezondheid en zorg in de stad.

- Faciliteren van het oprichten van een Wijkgezondheidscentrum in het centrum van Eeklo, waar veel medische en paramedische disciplines gecombineerd worden. Hiermee beogen we een nog betere toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor elke Eeklonaar en in het bijzonder voor senioren en kwetsbare groepen.
- De stad moet aandringen bij de Woonzorgcentra om meer plaatsen voor kortverblijf te voorzien. Op die manier loopt de Eeklonaar die niet meer naar huis kan niet meer het risico dat hij over en weer gebracht wordt van en naar diverse woonzorgcentra in Oost- en West-Vlaanderen.

Ondersteuning van de Eeklose mantelzorger en vrijwilliger

In Vlaanderen zijn er naar schatting 600.000 mantelzorgers die op vrijwillige basis zorg dragen voor hulpbehoevende familieleden, buren, vrienden of kennissen. Ongeveer 23% van de Vlaamse 65- tot 79-jarigen neemt een rol als mantelzorger op. Veel van hen bieden op regelmatige basis intensieve ondersteuning, en dit vaak langer dan 10 jaar. Drie-vierde van de mantelzorgers staat elke dag paraat. Voor inwonende mantelzorgers (bv. zorg voor een partner) is hun inzet vergelijkbaar met een fulltime job. De mantelzorger is een erg belangrijke partner in het zorgcontinuüm. Ook de Vlaamse Regering erkent deze zorgpartner in hun beleidsnota's. Ook het vrijwilligerswerk draagt bij tot het ondersteunen van de mantelzorger of de persoon met een zorgnood. Vrijwilligers kunnen bv. tijdelijk een taak van een mantelzorger overnemen of hebben een vaste taak in een Woonzorgcentrum of het Lokaal Dienstencentrum.

Actiepunten:

- De seniorenraad vraagt aan het lokaal bestuur om aandacht te hebben voor deze grote groep van Eeklose mantelzorgers die dagelijks instaan voor familie, vrienden of buren. Een mantelzorgpremie kan ervoor zorgen dat het lokaal bestuur inzicht krijgt in wie mantelzorgers op het grondgebied zijn. Aan deze groep kan dan ondersteuning gegeven worden door bv. vormingsmomenten of bedankingsmomenten te organiseren.
- Om voldoende gemotiveerde en sterke vrijwilligers te hebben, vragen we het lokaal bestuur vrijwilligerswerk te promoten en te ondersteunen bv. sterke getuigenissen aan het woord te laten in het Eikenblad, informatie- en vormingssessies te geven, vrijwilligersstages te organiseren in eigen diensten en de 'Dag van de Vrijwilliger' blijvend te organiseren en promoten.

9.1.5.5 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van ZORG en GEZONDHEID.

1 Bied gezinnen groeikansen

1.1 vrije tijd en kinderopvang op maat van gezinnen

- *Breng de noden van gezinnen wat betreft babyopvang en opvang en vrijetijdsbesteding van schoolkinderen in kaart.*
- *Centraliseer informatie over het volledige aanbod op het gemeentelijke grondgebied, zowel digitaal als op papier.*
- *Organiseer en ondersteun het Lokaal Overleg Kinderopvang.*
- *Faciliteer overleg en afstemming voor het volledige aanbod van opvang en vrije tijd van schoolkinderen in de gemeente op vlak van kortingen, sociaal tarief, toegankelijkheid voor kinderen met een beperking, aanbod voor kleuters, starten openingsuur, voorrangregels, periodes van opvang, aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen, flexibiliteit inzake inschrijving*
...
- *Zorg voor toegankelijke opvang en vrijetijdsactiviteiten voor alle gezinnen, bijvoorbeeld via de Vrijtijdspas.*

9.1.5.6 Decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (3 mei 2019)

Dit nieuw decreet regelt de organisatie van buitenschoolse opvang en afstemming tussen buitenschoolse activiteiten*.

* *Buitenschoolse activiteiten* =

- formeel georganiseerde activiteiten voor kinderen;
- ongeacht door wie het georganiseerd wordt;
- ongeacht de soort of de benaming (vb. chillen, knutselen, sport, muziek ...);
- al dan niet betalend;
- met inbegrip van kleuteropvang, opvang lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs.

Doelstelling buitenschoolse activiteiten:

- bieden kinderen ontplooiingskansen en speelmogelijkheden buiten schooltijd;
- laten ouders toe om te participeren aan de arbeidsmarkt of een (beroeps)opleiding te volgen;
- bevorderen sociale cohesie en gelijke kansen (maatschappij).

Het decreet geeft bijzondere aandacht aan kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Het lokaal bestuur neemt de regie op over de buitenschoolse activiteiten:

- ontwikkelt een lokaal beleid (onderdeel van meerjarenplan);
- beslist over de besteding en verdeling van de middelen (financieel, personeel, logistiek, infrastructureel).

De Vlaamse overheid zorgt voor het inspiratiekader voor geïntegreerd aanbod buitenschoolse activiteiten. Dit bevat geen normen, maar is wel een hulpmiddel om te reflecteren over de werking. Kind en Gezin kan een kwaliteitslabel voor kleuteropvang toekennen.

Lokale besturen krijgen subsidies via het Vlaams gemeentefonds:

- op basis van parameters:
 - aantal gedomicilieerde kinderen 2 tot 12 jaar;
 - aantal schoollopende basisschoolkinderen in de gemeente;
 - bereik kwetsbare gezinnen;
 - bereik kinderen met specifieke zorgbehoefte;
- voor kleuteropvang met kwaliteitslabel.

Het decreet biedt ruimte aan de lokale besturen voor:

- lokaal maatwerk;
- kansen om lokaal een samenwerking op te zetten tussen opvangvoorzieningen, scholen, cultuur-, vrije tijd-, jeugd- en sportinitiatieven, deeltijds kunstonderwijs enz.

Het is van groot belang dat de samenwerking vooral het kind ten goede komt en alle kinderen naschools alle kansen geeft op ontplooiing en spelen. Dit decreet betekent een grote 'herdenking' van de samenwerking tussen de vrijetijdsdiensten en de kinderopvang en van de werking van de kinderopvang op zich. Er is een overgangsperiode van 6 jaar voorzien.

9.1.5.7 Decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg

(uit www.vvsg.be)

“Dit nieuwe decreet is een grondige actualisering van het woonzorgdecreet van 2009 en kwam tot stand in intense samenspraak met de sector. Het decreet is vervlochten met het decreet Vlaamse sociale bescherming en het decreet eerstelijnszorg. Het woonzorgdecreet heeft betrekking op de lokale dienstencentra, de diensten voor gezinszorg, de diensten voor oppashulp, de diensten voor

thuisverpleging, de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds, de diensten voor gastopvang, de centra voor dagverzorging, kortverblijf en herstelverblijf, de groepen van assistentiewoningen en de woonzorgcentra en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Lokaal dienstencentrum

Het lokaal dienstencentrum is een van de woonzorgvoorzieningen die bij deze herziening de grootste wijziging ondergaat. De nadruk verschuift van verplichte activiteiten naar buurtgerichte opdrachten. De lokale dienstencentra richten zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. Lokale dienstencentra vormen een kernactor binnen de zorgzame buurt. Het dienstencentrum speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie in de buurt. Het accent ligt minder op het aanbieden van informatieve, vormende en recreatieve activiteiten en meer op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt. Activiteiten zijn daarbij een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met de gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties. Dit zal zowel binnen de eigen infrastructuur van het lokaal dienstencentrum kunnen als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes. Ook dit is een belangrijke wijziging t.o.v. het huidige decreet. Elk lokaal dienstencentrum is uniek en de dienstverlening moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is net de kracht van de dienstencentra en wijst op de goede inbedding in de buurt. Hierbij is het lokaal sociaal beleidsplan mee richtinggevend. Het lokaal dienstencentrum geeft input in functie van de inhoud van het plan en draagt bij tot de uitvoering ervan. Overleg en co-creatie met lokaal actieve verenigingen en organisaties zijn hieraan inherent.

Het bepalen van de draagwijdte en prioritering van de opdrachten gebeurt op maat, rekening houdend met de slagkracht van het lokaal dienstencentrum. Hiervoor wordt een buurtanalyse gemaakt die zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens bevat over de buurt, de bewoners, de actoren, de beleving, sterktes en hiaten. Daarvoor kan geput worden uit analyses in het kader van de zorgzame buurt of het lokaal sociaal beleid, mits voldoende wordt toegespitst op de aspecten die belangrijk zijn voor het vervullen van de specifieke opdrachten. De buurtanalyse vormt de basis voor het meerjarenplan.

Diensten gezinszorg

De opdrachten van een dienst gezinszorg blijven grotendeels dezelfde. Eén van de belangrijkste wijzigingen is al meteen dat dit decreet niet langer spreekt over "diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg" maar over "diensten voor gezinszorg". De huidige aanvullende thuiszorg, dat schoonmaakhulp, oppas en karweihulp omvat, wordt als logistieke zorg en ondersteuning geïntegreerd binnen de gezinszorg. Er komt bijgevolg één aanbod gezinszorg. Op basis van geformuleerde zorg- en ondersteuningsdoelstellingen bepaalt de dienst zelf om een polyvalent verzorgende of een logistiek medewerker in te zetten. Deze doelstellingen bespreekt de dienst samen met de cliënt. Logistieke medewerkers zullen in elk geval geen zorgtaken kunnen uitvoeren. Aanvullende thuiszorg vormt een onderdeel van de geïntegreerde zorg voor zorgbehoevenden.

De één-op-éénrelatie van gezinszorg wordt uitgebreid. De dienst voor gezinszorg kan hulp aan huis aanbieden bij een individuele gebruiker maar ook buitenshuis onder de vorm van collectieve gezinszorg. De één op één relatie wordt dus uitgebreid naar zorg en ondersteuning die gelijktijdig aan meerdere gebruikers wordt geboden. Gezinszorg moet mogelijk zijn in vernieuwde zorgconcepten en moet aansluiting vinden bij nieuwe samenlevingsvormen.

De diensten voor gezinszorg moeten nog meer inzetten op flexibel werken: één van de algemene werkingsprincipes blijft dat de zorg moet aangepast zijn naar tijdstip, plaats, duur en intensiteit op de behoeften van de gebruiker en mantelzorger. Dit betekent zorg op maat en voldoende flexibiliteit tot de personeelsinzet."

9.1.5.8 Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)

"De coronacrisis heeft een zeer grote impact op onze samenleving en op al wie betrokken is bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in het bijzonder. De tol was zwaar: velen werden ziek

en tot op vandaag lieten bijna 10.000 mensen het leven. Toch heeft iedereen op het terrein tijdens de crisis het beste van zichzelf gegeven en enorm grote inzet en wendbaarheid getoond.

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) adviseert om lessen te trekken uit deze crisis.

Aanbevelingen voor de aanpak van een gezondheidscrisis

Om een volgende gezondheidscrisis (mogelijke nieuwe golven van het coronavirus of een soortgelijke pandemie) op een daadkrachtige manier aan te pakken, benoemt de raad vijf essentiële aanbevelingen:

1. Wees goed voorbereid.
2. Schakel snel naar goed crisismanagement.
3. Neem van bij het begin ook het welzijns-, gebruikers- en gezinsperspectief mee.
Dit betekent dat er in crisismaatregelen een beter evenwicht moet zijn tussen (1) het veiligstellen van de volksgezondheid, (2) de organisatie en de ondersteuning van het (gezondheids)zorg- en welzijnsaanbod en (3) de noden van burgers, gezinnen en het sociale weefsel.
4. Houd zoveel mogelijk vormen van zorg en ondersteuning toegankelijk, met respect voor de veiligheid van de professional en de persoon met zorgbehoefte.
5. Help voorzieningen, professionals en mantelzorgers in een crisis.

Aanbevelingen voor de toekomst van zorg en ondersteuning

Vanuit de kennis en ervaringen die de coronacrisis ons bijbrachten, wil de Vlaamse Raad WVG mee vooruit kijken. De crisis en de aanpak ervan hebben hindernissen maar ook opportuniteiten voor het beleidsdomein WVG naar boven gebracht. Hieruit selecteert de raad de volgende vijf beleidsaanbevelingen die nodig zijn voor de verdere omslag naar een toekomstgerichte zorg en ondersteuning die de kwaliteit van leven van ons allen centraal stelt.

1. Waardeer zorg en ondersteuning in onze samenleving structureel en financieel.
2. Moedig samenwerking op een structurele manier aan.
3. Houd goede innovaties vast en veranker ze.
4. Investeer in mensen en middelen voor preventie.
5. Voer een slagkrachtig en coherent beleid.”

9.1.5.9 Uit: Minder mobiel: een bewuste keuze? (2021)

De Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel, Mobiel 21 en Netwerk Duurzame Mobiliteit onderzochten de achterliggende factoren van vervoersarmoede. Ruim 900 mensen die zich gemiddeld 2 dagen per week niet verplaatsen vulden een uitgebreide vragenlijst in. Op basis van socio-demografische kenmerken, ruimtelijke kenmerken en mobiliteitsgedrag omschrijft het onderzoek 5 profielen van minder mobiele bevolkingsgroepen:

1. mobiele ouderen;
2. jonge starters;
3. stedelingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer;
4. inwoners van de voorstad die afhankelijk zijn van een auto;
5. ouderen op het platteland.

“Mensen in vervoersarmoede worden elk op een eigen manier beperkt in hun dagelijkse leven. Vervoersarmoede kan niet uitsluitend gelinkt worden aan leeftijd, inkomen, opleidingsniveau, werksituatie, woonplaats, het bezit van een auto of fiets of toegang tot het openbaar vervoer. Elk kenmerk kan bijdragen tot een situatie van vervoersarmoede die voor elk profiel nog eens anders tot uiting komt. Vervoersarmoede is dus een complex containerbegrip, wat maakt dat een oplossing voor de ene groep niet automatisch de oplossing is voor een andere.

We spreken over vervoersarmoede wanneer mensen door beperkte verplaatsingsmogelijkheden niet meer op een volwaardige manier aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen. Heel wat mensen, zowel op het platteland als in de stad, komen ermee in aanraking. Alleen is er onvoldoende kennis over de factoren die het probleem voeden. Dit onderzoek was een belangrijke eerste stap naar oplossingen voor een inclusiever mobiliteitsbeleid.”

“Enkele bevindingen uit het onderzoek:

- Iemand die werkloos of gepensioneerd is, heeft vaker te kampen met vervoersarmoede. Enerzijds valt dat te verklaren door het lagere inkomen, anderzijds omdat ze niet (meer) kunnen genieten van mobiliteitsoplossingen via de werkgever.
- Een lager inkomen betekent ook vaker geen eigen auto. 40% van de respondenten bezit geen auto en is aangewezen op andere oplossingen. Een goed functionerend sociaal netwerk is hier van groot belang. Zonder zo'n netwerk vergroot de sociale uitsluiting en ontstaat een versterkend en vicieus effect.
- 20% van de respondenten kan geen (kwaliteitsvolle) voeding kopen zonder openbaar vervoer. Bovendien is 1 op 3 meer afhankelijk van anderen als hij het openbaar vervoer niet kan gebruiken.
- Niet iedereen heeft de juiste informatie om het openbaar vervoer optimaal te gebruiken, zowel over de dienstregeling als over de tarieven. Digitale vaardigheden en toegang tot digitale producten spelen hier een grote rol.
- De helft van de respondenten vindt zijn omgeving echter niet fietsvriendelijk. De fiets heeft nochtans veel potentieel in de strijd tegen vervoersarmoede. Hier zien we dat maar liefst 16% niet kan fietsen en dat 30% zelfs geen fiets heeft.”

Aanbevelingen

“Het onderzoek formuleert 3 aanbevelingen om vervoersarmoede gerichter te kunnen aanpakken:

- Er is extra diepte-onderzoek nodig per profiel. Personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft.
- Beleidsmaatregelen moeten worden afgestemd per profiel. Bewustzijn dat er zoiets bestaat als vervoersarmoede en er via effectieve beleidskeuzes voor zorgen dat iedereen geraakt waar hij moet zijn, is een belangrijke stap om uitsluiting te doorbreken. Maar niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Zo is bv. gratis of goedkoop openbaar vervoer geen oplossing wanneer het aanbod niet aan de mobiliteitsvraag tegemoet komt. Een persoon die onmogelijk bij een bushalte geraakt, heeft geen baat bij die oplossing. Kortom: beleidsmaatregelen worden best geëvalueerd voor de verschillende profielen van minder mobiele.
- Mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd. Mobiliteit en ruimtelijke ordening zijn niet los van elkaar te bekijken. Zo zal een nieuw project sociale huisvesting in een voorstad met een gebrekkige ontsluiting qua openbaar vervoer tot meer vervoersarmoede leiden. Uit het onderzoek blijkt dat bijna de helft van de respondenten afhankelijk is van het openbaar vervoer voor essentiële verplaatsingen. De oplossing ligt niet noodzakelijk in het aanbieden van meer mobiliteit, maar ook te zorgen voor basisfuncties in de nabijheid van woonplaatsen.”

9.1.6 Uit: Levenskeuzes op latere leeftijd bij niet hulpbehoevende personen – Koning Boudewijnstichting (2022)

“Eind 2022 organiseerde de Koning Boudewijnstichting een uitgebreide bevraging bij 60-plussers in België die niet hulpbehoevend zijn: hoe kijken zij aan tegen ouder worden? De bevraging laat onder meer zien wat de samenhang is tussen de blik op de oude dag en factoren als het al dan niet hebben van een sociaal netwerk. Gelijkwaardige barometers waren er in 2017 en 2020.

Steun van de eigen omgeving, financieel rondkomen, goede gezondheidsvooruitzichten, mensen om je heen als gesprekspartners: het zijn stuk voor stuk belangrijke factoren in het welbevinden van 60-

plussers en in hun attitude tegenover het ouder worden. Bij 59% is die kijk (zeer) positief, bij 41% (zeer) negatief. De aanhoudende stijging, sinds 2017, van dat laatste cijfer stemt tot nadenken. Het is meteen een krachtig pleidooi om eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan en om vrijwilligerswerk en het middenveld te ondersteunen, net als de ontwikkeling van leeftijdsvriendelijke eigen buurten. Volgens het onderzoek blijven de meeste 60-plussers graag in hun eigen woning en buurt, al beseffen velen dat die woning niet voldoende aangepast is wat energie betreft bijvoorbeeld. Maximaal je zelfstandigheid behouden – met diverse vormen van hulp – en het thuisgevoel vinden ze erg belangrijk, ook in woonzorgcentra.

Enkele cijfers baren zorgen: 30% van de 60-plussers heeft het moeilijk om rond te komen en maar 36% denkt financieel voldoende voorbereid te zijn voor een lang leven. Zowat 20% kan met niemand zorgen delen en 52% vreest bij gezondheidsproblemen op niemand (9%) of hooguit twee personen (43%) te kunnen rekenen. De meerderheid bereidt zich niet metterdaad voor op later: slechts 18% ondernam al concrete acties.

Evolutie in de cijfers is er onder meer wat betreft de toenemende bekendheid van het begrip mantelzorg en van alternatieve woonvormen. Het kennen van mensen in bepaalde situaties beïnvloedt de beeldvorming, bijvoorbeeld rond woonzorgcentra. Sensibilisering en ‘vertrouwd-zijn met’ sorteren positieve effecten, zo blijkt.

Ook nieuwe en niet-Belgen werden bevroegd. Met name niet-Belgen hebben er veel meer vertrouwen in dat ze bij gezondheidsproblemen voldoende geholpen zullen worden, in de eerste plaats door de eigen familie- of vriendenkring. Zij verwachten nadrukkelijk meer dat de eigen kinderen hierin een actieve rol opnemen. Tegelijk maken zij zich vaker zorgen over het vooruitzicht ooit zorgbehoevend te worden.”

9.2 GEZONDHEID

9.2.1 Toestand in Eeklo

In Eeklo zijn er 2 ziekenhuizen: een algemeen ziekenhuis AZ Alma en een psychiatrisch ziekenhuis Sint-Jan. Daarnaast zijn er ambulante diensten inzake geestelijke gezondheidszorg: RCGG (Regionaal Centrum Voor Geestelijke Gezondheidszorg), CAW, antenne voor ambulante drughulpverlening.

De stad heeft een ambtenaar voor integratie, gezondheid en diversiteit.

9.2.2 Cijfergegevens

9.2.2.1 Cijfers handicap / gezondheidspreventie

103,96 personen op 1.000 inwoners tussen de 18 en 64 jaar zijn in Eeklo in 2023 erkend door DG Personen met een handicap. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 76,84. Dit aandeel stijgt met de jaren. De cluster ‘centrale gemeenten goed uitgerust’ telt 91,74 personen op 1.000 inwoners tussen de 18 en 64 jaar die erkend zijn door DG Personen met een handicap.

tabel 38 Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18-64j per 1.000 inw van 18 Eeklo, cluster Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020, 2022, 2023

	2016	2018	2020	2022	2023
Eeklo	86,01	88,44	88,37	86,19	103,96
Centrale gemeenten; goed uitgerust	75,63	74,85	73,55	72,55	91,74
Vlaams Gewest	65,13	64,27	63,55	62,25	76,84

Eenheid: per 1.000

Bron: FOD Sociale Zekerheid - DG Personen met een handicap - Erkenning | provincies.incijfers.be

Inzake gezondheidspreventie is er nog werk op de plank in Eeklo. Wat de dekkingsgraad bij de borst- en darmkankerscreenings aangaat, wordt dit lager met de jaren.

tabel 39 Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2015, 2017, 2019, 2021

		borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar) ⁽¹⁾
Eeklo	2015	65,9	56,3	63,0
	2017	68,2	59,6	68,3
	2019	66,4	62,3	64,7
	2021	64,3	62,8	64,0
Centrale gemeenten; goed uitgerust	2015	65,8	60,1	63,1
	2017	66,5	63,3	67,8
	2019	66,0	64,1	64,8
	2021	64,7	63,8	64,1
Vlaams Gewest	2015	65,0	60,7	63,7
	2017	65,6	63,4	67,9
	2019	65,1	63,7	64,6
	2021	63,5	63,6	64,1

Eenheid: %

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister | provincies.incijfers.be

Voetnoot

(1) Doelgroep dikkedarmkankerscreening is tussen 2013 en 2020 gradueel verruimd van alle 56-74-jarigen naar alle 50-74-jarigen

In Eeklo heeft 16,88% van de inwoners minstens één statuut 'chronische aandoening' (2021). Dit ligt hoog in vergelijking met het Vlaamse Gewest (13,32%) en de cluster CGGU (14%).

In Eeklo waren er in 2021 64 op 1.000 inwoners die te maken hebben met diabetes. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 61, voor de cluster is dit 64.

Volgende cijfers zien we voor het gebruik van antidepressiva in 2021:

grafiek 86 Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2021

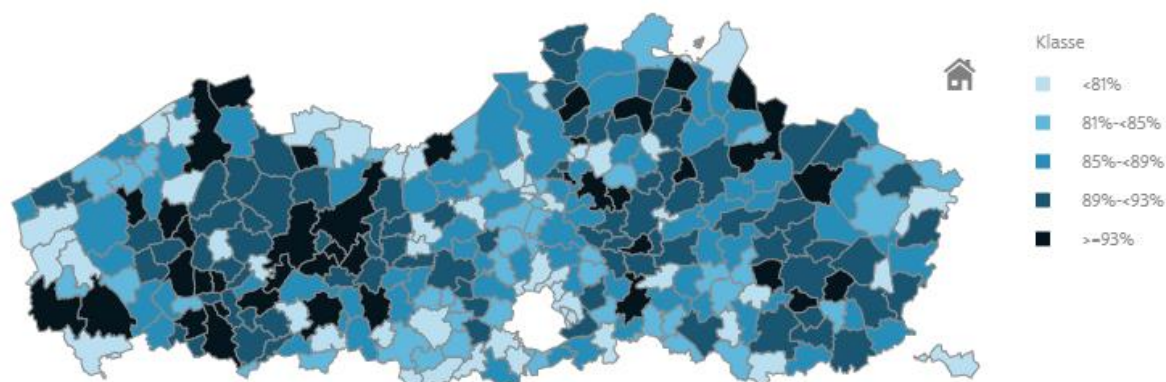
	Gemeente Eeklo	Gewest Vlaams Gewest
2010	14,5	11,5
2015	15,3	12,0
2020	15,7	12,3
2021	16,0	12,8

Eenheid: percentage

Bron: <http://www.ima-aim.be>

De tevredenheid over de gezondheidsvoorzieningen in Eeklo scoort in 2020 94% (dat is nog meer dan de al hoge 93% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 88%. Het gemiddelde van de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat van 87 naar 88%.

grafiek 87 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2020

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

9.2.2.2 Kencijfers eigen diensten

2022:

- We maken deel uit van het netwerk van de Eerstelijnszone en spelen van daaruit onze regierol inzake toegankelijke gezondheidszorg. De eerstelijnszone kwam in 2022 vier keer samen. Via de eerstelijnszone worden gezondheidswerkers geïnformeerd over de leefwereld en gezondheidsbenadering van kwetsbaren.
- Samenkomsten netwerk gezondheids promotie Meetjesland: in het najaar lag de focus op mentaal welzijn.
- De psychologische hulp op de eerste lijn wordt hervormd. We maken deel uit van de werkgroep (vanuit ELZ).
- Er is een Netwerk rond psychologische hulp voor kwetsbare personen, zowel op beleids- als op hulpverlenersniveau.
- In het najaar 2022 liep de lokale gezondheidsenquête.
- In het najaar was er een eerste bijeenkomst van het 'Netwerk gezondheid' in Eeklo. We werken rond thema's als stoppen met roken, diabetes, bewegen, met de bedoeling in 2023 concrete acties te organiseren.

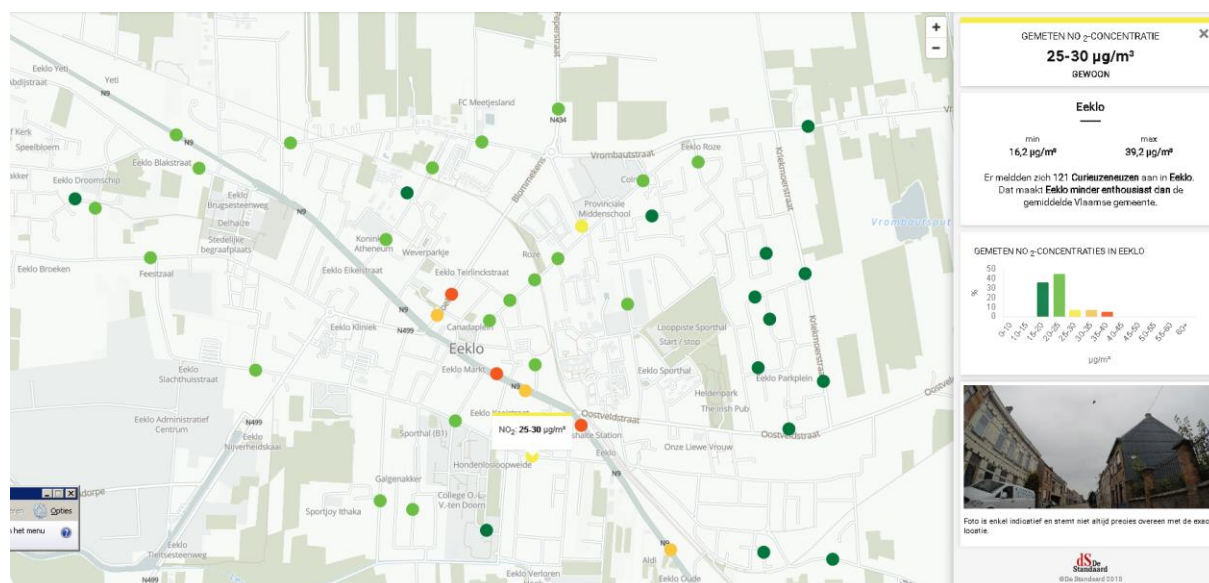
- We voorzien laagdrempelige beweegactiviteiten die toegankelijk zijn voor iedereen:
 - * begeleiding onder de vorm van beweegcoaches via 'Bewegen op verwijzing';
 - * '10.000-stappen';
 - * de beweegroutes (de 10.000-stappen wandeling) - we werken samen met Huyse Nestelt voor het uitstippelen van beweegroutes, aangepast aan mensen met een (fysieke) beperking en mensen die herstellende zijn van een zware ziekte.
- Huidkankerpreventie: van juni 2022 tot september 2022 stond op de Markt een verplaatsbare SMOT-spot, die kan ingezet worden bij evenementen. Zo heeft iedereen gratis zonnecrème.
- We stappen mee in het pilootproject van Gezond Leven rond gezondheidsongelijkheid en roken. Dit project focust op het bereiken van mensen in kansarmoede, die via de reguliere campagnes rond stoppen met roken niet worden bereikt. Samen met Boom, Mechelen en Herentals delen we best practices en proberen we vanaf 2023 innovatieve strategieën uit.
- Via het project 'Zorgzame Buurten' focussen we op de buurt 'Sint Jozef'. I.s.m. Woonmaatschappij Meetjesland brengen we noden van bewoners in kaart.
- Samenwerking met AZ Alma rond de actie 'Fast 4' om aandacht op beroertenzorg te vestigen. Er is een interactieve wandelroute van het AZ Alma naar het Galgenpark met langsheen de weg tips die via een QR-code kunnen worden gedownload. Deze actie loopt tot mei 2023.
- Aanwezigheid van tabakoloog op de Dag van de stad. Verstrekken van gratis advies over stoppen met roken, educatie over de gevolgen van roken.

2023:

- Blijvende zaken: we zorgen ervoor dat er in Eeklo eerstelijnspsychologen beschikbaar zijn op plaatsen waar kwetsbare personen komen; Praatcafé kanker / Praatcafé dementie; deelname aan Eerstelijnszone Oost-Meetjesland; deelname aan Netwerk gezondheids promotie Meetjesland.
- Samen met de Eerstelijnszone organiseerden we in Eeklo een lokaal forum zorgpad suicide.
- Gratis workshop mocktails maken in LDC Zonneheem in het kader van Tournée Minérale.
- Tamara Hanegraaf (partner Pieter Aspe) vertelt over de gevolgen van overmatig alcoholgebruik op jezelf en op anderen.
- Gratis mondscreening op Pretbazaar.
- Eerste actie in het kader van piloot roken en gezondheidsongelijkheid: fotobooth op 100-dagen viering in het Sportpark.
- Aanwerving nieuwe Bewegen Op Verwijzingscoach, opstart voorzien in september 2023.
- Resultaten lokale gezondheidsenquête: opvallend voor Eeklo:
 - o eetgewoonten (slechts 8,8% van de Eeklose bevolking van 15 jaar en ouder eet de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid fruit en groenten; dit is minder dan in het Vlaamse Gewest 2018);
 - o mondhygiëne (lage score voor tanden poetsen 2x/dag);
 - o welbevinden, levenstevredenheid en levensenergie scores in Eeklo lager dan in het Vlaamse Gewest in 2018;
 - o vallen 65+ (27% is het afgelopen jaar gevallen).

Er zijn ook thema's waar Eeklo het beter doet dan het Vlaamse Gewest 2018.

Uit de cijfers van de 'Curieuzeneuzen'-studie i.v.m. luchtvervuiling werd in 2018 via bewoners op heel veel plaatsen de luchtkwaliteit gemeten. Op onderstaande kaart is te zien dat de adressen op of dichtbij de N9 de slechtste luchtscore krijgen.

grafiek 88 Gemeten NO₂-concentraties in Eeklo tijdens Curieuzeneuzen – 2018

9.2.2.3 Drugsgelateerde misdrijven

Hieronder worden ook nog enkele zaken vermeld i.v.m. drugsgebruik (zie ook in hoofdstuk Veiligheid – samenleven).

Drugsgelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs
- drugshandel: verzamelaan voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in-en uitvoer onder.

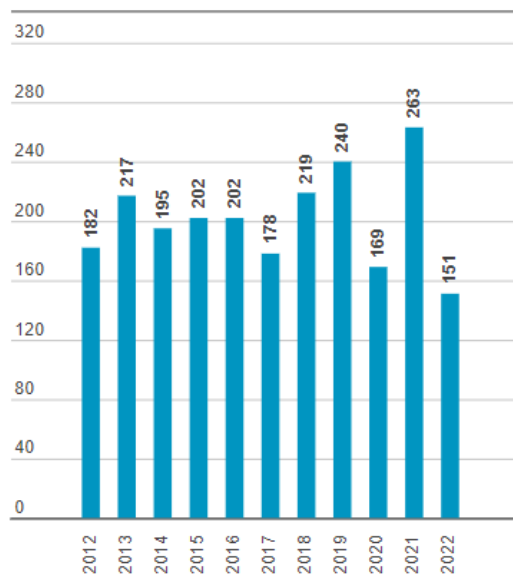
7,9 % van alle geregistreerde misdrijven in 2022 behoort tot de categorie drugsgelateerde misdrijven.

In 2022 scoorde het drugsbezit in Eeklo 5,7 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 4,1 in Oost-Vlaanderen en 5,8 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 4,1. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 0,9. Ter vergelijking: dit is 0,7 in Oost-Vlaanderen en in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,6.

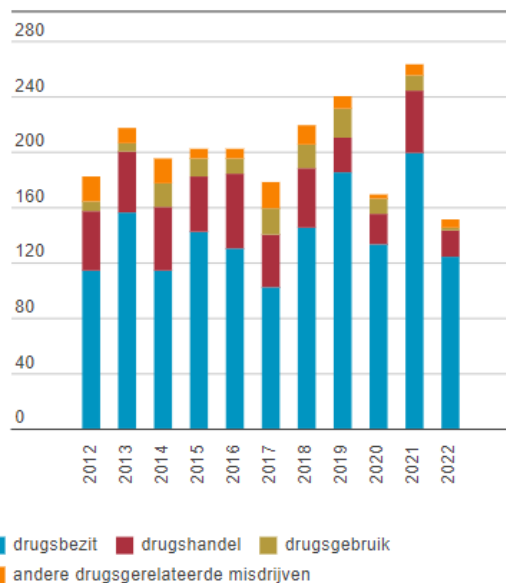
Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,1 (2022). Ter vergelijking: dit is ook 0,1 in Oost-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'.

De Eeklose cijfers kennen een forse daling t.o.v. die van 2021. Wat de drugsgelateerde misdrijven betreft komen we weer op het niveau van 2020 terecht.

grafiek 89 Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2012 tot 2022

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

9.2.3 Interne documenten

9.2.3.1 Uit de inspiratienota administratie - juli 2018

Gezondheid

- dichten van gezondheidskloof door toegankelijk maken van **gezondheidszorg**.

9.2.4 Externe documenten

9.2.4.1 Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap – Statistiek Vlaanderen (2022)

“Algemeen kan gesteld worden dat de maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap duidelijk minder goed is dan die van personen zonder handicap. Personen met een handicap zijn over het algemeen minder hoog geschoold, participeren minder aan de arbeidsmarkt, worden vaker geconfronteerd met een lager inkomen en een hoger armoederisico, leven vaker in een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren veel vaker gezondheidsproblemen en nemen minder deel aan het verenigingsleven, cultuur, sport en politiek.

Op nagenoeg alle domeinen blijkt ook dat personen met een handicap die ernstige hinder ondervinden in hun dagelijkse activiteiten nog duidelijk slechter scoren dan personen met beperkte hinder.”

9.2.4.2 Uit: de omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 2 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van welzijn en gezondheid

Zorg wordt voor lokale besturen alleen maar belangrijker. Mensen leven langer en dat is positief. De samenleving verwacht dat we langer werken, waardoor een aantal zorgtaken die vroeger door jongsenioren opgenomen werden (opvang van de kleinkinderen, zorg voor familie en bureu) meer in professionele handen terechtkomen. Lokale besturen zorgen voor een beter welzijn van elke burger door te sensibiliseren, de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar af te stemmen en zelf initiatieven te nemen.

Sommige groepen dreigen af te haken: jongeren zonder diploma, die niet aan de bak komen, ouderen die vereenzamen, alleenstaande ouders die moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen, mensen die onder de armoedegrens leven. Het is een uitdaging voor elk lokaal bestuur om ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort, met een breed hulpverleningsaanbod voor iedere burger en extra ondersteuning voor wie uit de boot dreigt te vallen. Technologische innovatie kan kansen bieden, ook in de zorg. Daarnaast zien we de toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving. Mensen verwachten dat de (lokale) overheid die gezonde omgeving creëert, waar iedereen kan wonen, werken, spelen en vlot werk en privé kan combineren en kan genieten van een gezonde luchtkwaliteit.

Wijzigende opvattingen en levensstijl

- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé leven
- Aandacht voor gezondheid (bio voeding, milieu- en luchtkwaliteit)

Welzijn

- Stijgende uitgaven in de individuele hulpverlening, zeker ook bij de groep van jongeren
- Aanhoudende armoede en ongelijkheid
- Vereenzaming

Zorg

- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg
- Behoeftte aan professionele kinderopvang en andere vormen van gezinsondersteuning
- Technologische innovatie van de zorgsector
- Ouderen wonen langer thuis
- Nieuwe fenomenen: stress, burn-out, hart- en vaatziekten

STRATEGISCH DOSSIER 4 – Armoede structureel terugdringen en zorg versterken

Armoede en ongelijkheid zijn structurele problemen. Teveel mensen blijven aan de rand van onze samenleving, of verstoken van een waardig inkomen, degelijke huisvesting, of basiszorg. Met de 'verzilvering' van de bevolking wordt zorg een grote uitdaging.

- Een structurele aanpak van armoede en ongelijkheid vraagt een multidisciplinaire aanpak en samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en cultuur, woonactoren, werkgevers, enz.
- De lokale overheid moet inzetten op een regierol gericht op een breed en geïntegreerd sociaal beleid. Dat kan door afstemming en samenwerking met de diverse actoren op het veld en het betrekken van vrijwilligers en de doelgroep zelf.
- De hulpverlening moet inzetten op basisstabiliteit bijvoorbeeld met een leefloon, maar evenzeer werken aan een sociale opwaartse mobiliteit door het dichtens van de participatiekloten in onderwijs, werk, gezondheid, wonen,...
- Om sociale grondrechten te garanderen en armoede te bestrijden is de inzet van alle overheden nodig. Ook de anderen overheden moeten hun hefbomen inzetten in diverse velden: professionele zorg, een voldoende hoog inkomen om menswaardig te kunnen leven, een kader voor werkbaar werk, meer inclusief onderwijs, voldoende openbaar vervoer,...Ook van de burgers verwachten we een inspanning.
- Een structurele aanpak van armoede is noodzakelijk, ook buiten onze grenzen.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We ontwikkelen een beleid dat de **grondrechten** van mensen binnen alle beleidsdomeinen waarborgt: een waardig inkomen, degelijke en betaalbare huisvesting, toegang tot de gezondheidszorg en hulpverlening, werkbaar werk, aangepaste vorming en opleiding, volwaardig deelnemen aan het gemeenschapsleven en toegang tot het vrijetijdsaanbod, investeren in een publieke ruimte die uitnodigt tot ontmoeting tussen mensen.
2. We willen als lokaal bestuur de **regie voeren van het brede veld van de sociale dienst- en hulpverlening**.
3. We werken aan een breed en geïntegreerd sociaal beleid, dat steunt op **partnerschappen**. Wij bepalen in dialoog met alle andere lokale partners en vrijwilligers de speerpunten en hefbomen van een breed en geïntegreerd sociaal beleid en betrekken hierbij waar mogelijk ook de betrokken doelgroep.
4. We werken maximaal aan een **uniek sociaal loket** met een breed en geïntegreerd onthaal en een sterke doorverwijsfunctie naar de eigen backoffice en naar de partnerorganisaties en vrijwilligersnetwerken. Dit moet de hulp- en dienstverleners en de mensen uit de doelgroep helpen om hun weg te vinden in het complexe veld van actoren en regelgeving.
5. We geloven in de kracht van een vrijwilligersweefsel, brugfiguren en steunfiguren. **Vermaatschappelijking** van de zorg en hulp benaderen we positief. We ondersteunen en erkennen de rol van bewoners en vrijwilligers die zorgtaken voor elkaar opnemen en bieden hen eventueel waar nodig coaching en ontmoetingskansen. We vergeten niet dat het net de meest kwetsbare mensen aan een context, familie of netwerk ontbreekt om er beroep op te doen. Daarom zetten we er gericht op in deze groep te bereiken door coaching en ontmoetingskansen hierop af te stemmen.

6. We brengen zorg maximaal naar **buurten en wijken**. We hanteren de buurt als een plek waar wonen, studeren, werken, zorg, vrije tijd, ontmoetingsruimte en een aangename en veilige leefomgeving samen komen. We trekken bijvoorbeeld de wijk binnen in de school of bib en betrekken hen bij de wijk (bv. openstellen infrastructuur, ouderbetrokkenheid, voorschoolse acties, kwaliteitsvolle naschoolse opvang en activiteiten, studeerplekken met begeleiding, ...).
7. We durven **experimenteren** om samen met partnerorganisaties en vrijwilligers nieuwe methodes uit te proberen die mogelijk meer sociale winst opleveren. In onbenutte ruimtes kunnen we bijvoorbeeld plaats bieden aan tijdelijke **sociale labo's** waar in samenwerking met de lokale diensten proefinitiatieven kunnen plaatsvinden.
8. We benaderen mensen vanuit hun kansen en talenten. We zetten in op de **activering** van mensen en het versterken van hun vaardigheden, zodat ze op eigen kracht of met eigen middelen kunnen deelnemen aan de samenleving.
9. We werken aan een **lokaal toegankelijkheidsbeleid en een inclusief beleid** dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en betreft. We werken aan een klimaat dat in het bijzonder mensen met mentale of psychische problemen of met een beperking helpt om sociaal te integreren en te participeren in hun omgeving. We verschaffen via het OCMW bijkomende financiële hulp aan mensen met een laag inkomen of een sociale uitkering.
10. We leveren onze bijdrage aan een sterk **lokaal mondiaal beleid**, waarbij de aandacht ook gaat naar armoedebestrijding elders in de wereld.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor meer **doorzettingsmacht** bij lokale besturen, zodat zij hun **regierol** kunnen uitoefenen en kunnen zorgen voor een betere samenwerking tussen de verschillende overheidsniveaus en instanties die rond armoedebeleid, toegankelijke zorg en gezinsondersteunend beleid actief zijn in hun gemeente (**FICHE 26**). Lokale besturen moeten ook meer impact kunnen hebben op wat initiatiefnemers en investeerders aan zorgvoorzieningen plannen op het eigen grondgebied (**FICHE 27**), met als doel om een integraal en geïntegreerd zorgbeleid te kunnen voeren.
2. We pleiten voor een betere financiering van de sociale diensten van de OCMW's met het oog op een betere **begeleiding op maat van kwetsbare mensen** (**FICHE 28**).
3. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de **individuele gegevens van hun inwoners maximaal ter beschikking stellen** van de lokale besturen, zodat zij deze kunnen benutten om maatwerk te leveren in hun dienstverlening naar personen en gezinnen (bv. indicatoren kansarmoede van Kind & Gezin, fiscale gegevens, gegevens over uitkeringen, ...).
4. We vragen een gepast hulpverleningsaanbod voor personen met een **psychische kwetsbaarheid**.
5. We pleiten ervoor dat de Vlaamse overheid een **toegankelijk en geïntegreerd dienst- en hulpverleningsaanbod** ondersteunt. De Vlaamse sociale bescherming die in de toekomst de financiering van o.a. de thuiszorg en de ouderenzorg zal omvatten, moet deze toegankelijkheid mee garanderen en moet rekening houden met de draagkracht van de gebruikers en bewoners. Lokale dienstencentra moeten financieel sterker ondersteund worden door Vlaanderen. (**FICHE 29**).
6. We vragen dat beide overheden de ontwikkeling van **wijkgezondheidscentra** (blijven) ondersteunen, gelet op de bijzonder belangrijke rol die zij vervullen in het bereiken van kwetsbare groepen die anders moeilijk de weg vinden naar de gezondheidszorg. Opdat de werking van de wijkgezondheidscentra goed zou kaderen in het lokaal sociaal beleid willen we meer betrokkenheid van het lokaal bestuur.
7. We vragen een **automatische toekenning van uitkeringen** aan rechthebbenden. Vereenvoudiging en digitalisering helpen daarbij.
8. We pleiten voor een volledige **overheveling van de bevoegdheid buitenschoolse kinderopvang naar de gemeenten**, met inbegrip van de middelen die de Vlaamse overheid daar op dit ogenblik voor uittrekt en met een degelijk aanbod en kwaliteitsgaranties. (**FICHE 30**)

9. We pleiten ervoor dat alle overheidsniveaus samen een globale strategie uitwerken zodat tegen het einde van de volgende legislatuur (2024) **niemand nog onder de Europese armoedegrens leeft.** (FICHE 31)
10. We vragen dat de Vlaamse overheid **aangepaste en innovatieve woonvormen** ondersteunt, die inspelen op een kwalitatief aanbod voor alleenstaanden, grote gezinnen en voor de groeiende groep van ouderen, met woningen die levenslang wonen bevorderen (domotica, adaptatie).
11. Mensen die niet de mogelijkheid hebben zich een eigen woning aan te schaffen zijn aangewezen op de huurmarkt. Om ook voor hen betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te realiseren vragen we van de Vlaamse overheid meer **Investerings in socialewoningbouw en in socialeverhuurkantoren**. Daarnaast vragen we een omvorming van de huidige huurpremie en de huursubsidie tot een **huurtoelage die** voor mensen die op een wachtlijst voor een sociale woning staan de hogere huur die ze op de private huurmarkt moeten betalen compenseert. We vragen van de Vlaamse overheid dat ze **gemeenten ondersteunt om hun bindend sociaal objectief te realiseren** zodat iedereen zijn deel van de inspanning doet om meer sociale woningen te realiseren. (FICHE 32).
12. We pleiten voor het stopzetten van de mechanismen in de sociale zekerheid die **samenwoning** bestraffen.
13. We pleiten ervoor dat het activeringsbeleid van de Vlaamse overheid meer vertrekt van een aanpak op maat en meer voorziet in kansen op integratie in de samenleving voor mensen die niet in het normale economische circuit terecht kunnen. **We vragen dat de VDAB nog meer lokaal en regionaal maatwerk** levert met een gezamenlijke aansturing door de lokale besturen. Daarnaast vragen de lokale besturen concrete instrumenten om de regio van het lokaal werkgelegenheidsbeleid te kunnen voeren (FICHE 33).
14. We pleiten ervoor dat de andere overheden inzetten op initiatieven die de ontwikkelingskansen van landen in het Zuiden ondersteunen, onder meer door het **Internationale budgettaire engagement** van 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking na te komen. (herformuleren)

10 FINANCIEN

10.1 Cijfergegevens

Op de volgende pagina's staan heel wat indicatoren over het financiële profiel van stad en OCMW Eeklo. In onderstaande gegevens zijn ook de AGB's mee ingerekend (bron: ABB – financieel profiel).

10.1.1 Ontvangsten algemeen

Eeklo ontving in 2022 per inwoner € 2.378,72. Dit bestaat zo goed als allemaal uit exploitatieontvangsten. In de Belfiuscluster is er een ontvangst van € 2.381,05 per inwoner.

Als we de exploitatiecijfers ontrafelen, komt in Eeklo per inwoner € 930,79 (= 47,5%) van de € 1.961,31 van belastingen en retributies, € 903,98 komt uit werkingssubsidies. Wat de Belfiuscluster betreft (€ 2.081,83 exploitatie-ontvangsten) komt € 1.148,65 van belastingen / retributies. € 804,25 komt van werkingssubsidies.

De waarde van 1% aanvullende personenbelasting per Eeklonaar is in 2022 € 39,74. Voor de Belfiuscluster is dit € 45,55. Eeklo heeft een aanslagvoet van 7,7%, wat vrij hoog is in de regio.

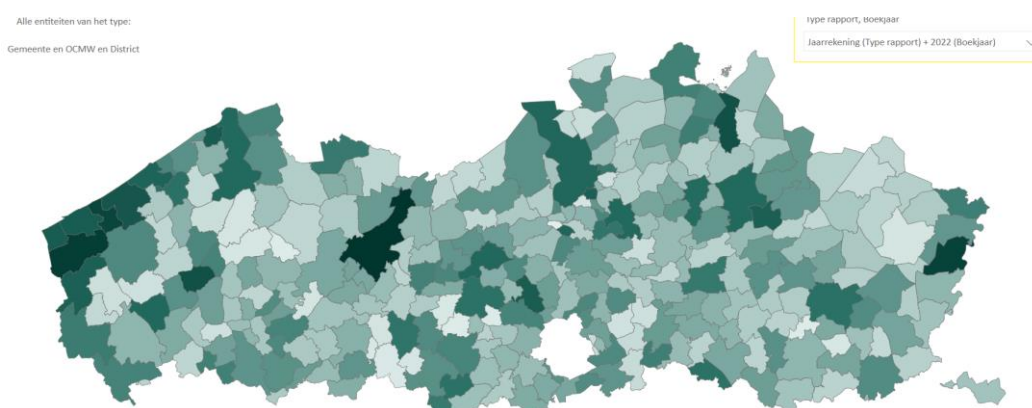
De waarde van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing is in 2022 per Eeklonaar € 39,22. In de Belfiuscluster is dit € 45,06.

10.1.2 Uitgaven algemeen

Eeklo gaf in 2022 per inwoner € 2.079,97 uit, waarvan ongeveer 84,5% (= € 1.760,47) aan exploitatiekosten en € 233,52 per inwoner aan investeringen. In de Belfiuscluster wordt gemiddeld € 2.389,07 per inwoner uitgegeven.

De € 1.760,47 exploitatiekost van Eeklo bestaat uit o.m. € 875,28 personeelskosten (= 49,7%), € 287,18 werkingssubsidies (politie, hulpverleningszone, OCMW, verenigingen ...) en € 175,93 aan hulpverlening via OCMW. In de Belfiuscluster bestaat de exploitatie-uitgave per inwoner van € 1.869,80 uit o.m. € 985,66 personeelskost (= 52,7%), € 334,25 werkingssubsidie en € 100,77 voor individuele hulpverlening.

grafiek 90 *Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2022*

(bron: ABB – financieel profiel)

Eeklo deed beperkte investeringen in 2022, voor € 233,52 per inwoner, voornamelijk materiële vaste activa. Het gemiddelde van de Belfiuscluster was € 390,46 per inwoner, in Vlaanderen € 379,62.

Onderstaande indicatoren geven de situatie van Eeklo aan t.o.v. de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. De ontvangsten uit de grootste belastingencategorieën (APB en OVV) liggen lager dan de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. Het gemeentefonds weegt in Eeklo zwaarder door in de ontvangsten dan in de Belfiuscluster, maar minder dan in het Vlaamse Gewest.

tabel 40 Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020, 2021, 2022

	Eeklo	Belfiuscluster	Vlaams Gewest
Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner	300,50 (2020) 283,31 (2021) 306,03 (2022)	313,15 (2020) 305,11 (2021) 321,51 (2022)	325,65 (2020) 316,11 (2021) 334,09 (2022)
Waarde 1% APB in euro	39,03 (2020) 36,79 (2021) 39,74 (2022)	44,31 (2020) 43,19 (2021) 45,55 (2022)	45,06 (2020) 43,72 (2021) 46,33 (2022)
Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner	316 (2020) 318,42 (2021) 321,04 (2022)	384,61 (2020) 382,16 (2021) 401,60 (2022)	373,94 (2020) 372,64 (2021) 388,09 (2022)
Waarde 100 OOV in euro	38,60 (2020) 38,90 (2021) 39,22 (2022)	43,20(2020) 42,94 (2021) 45,06 (2022)	42,32(2020) 42,10 (2021) 43,91 (2022)

(bron: ABB)

10.1.3 Autofinancieringsmarge / schulden

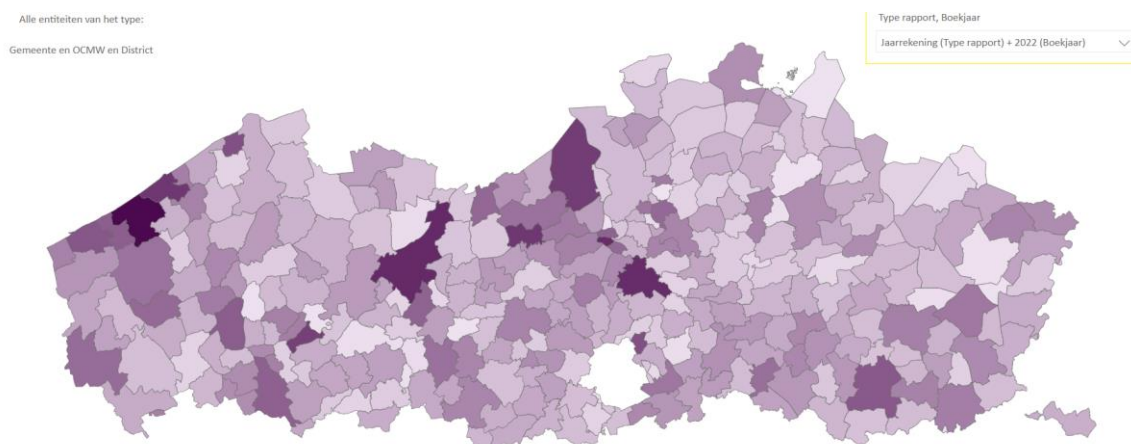
De autofinancieringsmarge voor Eeklo stond in 2022 op € 116,34 per inwoner. De Belfiuscluster staat op € 117,48, Vlaanderen op 110,80.

grafiek 91 Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2022

(bron: ABB financieel profiel – ROOD = Eeklo; ORANJE = Belfiuscluster; GEEL = Vlaams Gewest)

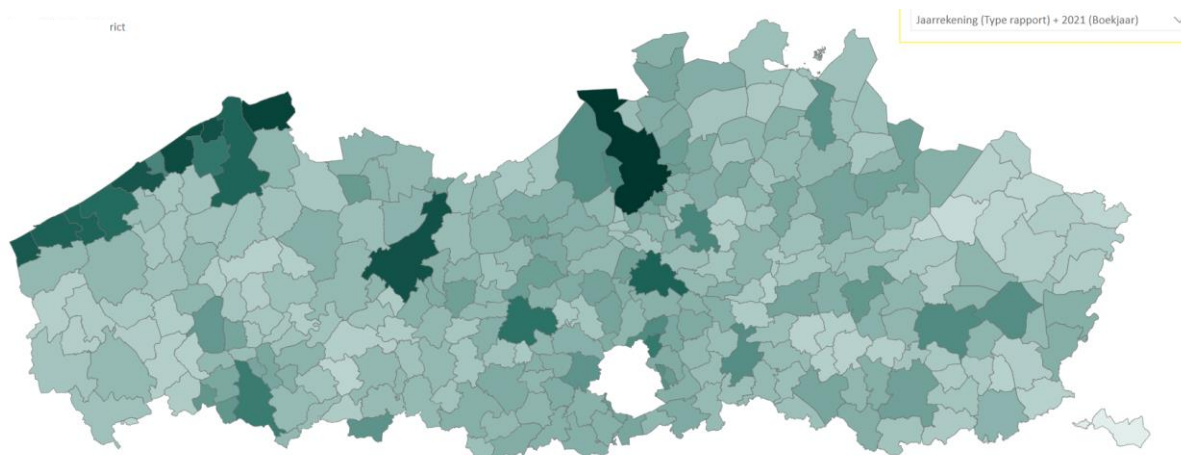
De stad Eeklo had in 2022 per inwoner € 918,88 schulden. Voor de Belfiuscluster was dit € 1.246,87. Op de kaart is te zien dat Eeklo vrij licht kleurt, wat betekent dat de schuldgraad beperkt is in vergelijking met veel andere steden en gemeenten.

grafiek 92 *Schulden per inwoner gemeente/OCMW/AGB – 2022*

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.4 Toelage aan politiezone

Voor de politiezone betaalde in 2022 elke Eeklonaar € 153,74. Voor de Belfiuscluster was dit € 129,24, in Vlaanderen 167,80.

grafiek 93 *Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2022*

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.5 Belfiusprofiel

De hieronder opgenomen gegevens van het Belfiusprofiel zijn afgestemd op een deel van de cluster die in de Gemeente-Stadsmonitor wordt gebruikt. Vandaar dat dit moeilijk vergelijken is.

Gemeenten van de Cluster :	
1 - EDEGEM	9 - POPERINGE
2 - WIJNEGEM	10 - KUURNE
3 - MALLE	11 - TIELT
4 - DUFFEL	12 - VEURNE
5 - SINT-KATELIJNE-WAVER	13 - WETTEREN
6 - HOOGSTRATEN	14 - EEKLO
7 - DIEST	15 - BREE
8 - DIKSMUIDE	

In de onderstaande tabel is het soort belastingen / retributies te zien die in Eeklo gelden, in vergelijking met de kleine Belfiuscluster. In Eeklo werd in 2021 per inwoner € 788 aan belasting binnengehaald. Eeklo haalt vooral geld uit aanvullende belastingen (APB en OOV), maar ook uit parkeerbelasting en huisvuil. In de Belfiuscluster wordt een nog groter aandeel uit de aanvullende belastingen gehaald, maar ook uit bedrijfsbelasting (dit is in Eeklo niet het geval).

Eeklo zit in het hogere echelon wat de inkomsten uit het gemeentefonds betreft. Voor de ontvangsten uit de APB en de onroerende voorheffing zitten we aan de lage kant. Andere aanvullende belastingen (huisvuil, parkeren ...) zorgen voor vrij veel inkomsten.

tabel 41 Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021

	EEKLO			Cluster (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2017	2021	2017-2021	2017	2021	2017-2021
Aanvullende personenbelasting						
Aanslagvoet	8,00%	7,70%	-1,0%	7,25%	7,30%	0,1%
Waarde 1% APB	722.054	792.866	2,4%	741.375	789.166	1,6%
Waarde 1% APB / inwoner	35	37	1,4%	42	43	1,0%
Ontvangsten APB / inwoner	279	283	0,4%	298	313	1,2%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	25,0%	23,8%	-1,2%	27,6%	28,7%	1,0%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing						
Aanslagvoet	819	819	0,0%	962	976	0,3%
Waarde van 100 opc	743.958	838.165	3,0%	699.074	763.960	2,2%
Waarde van 100 opc / inwoner	36	39	2,0%	41	43	1,7%
Ontvangsten OV / inwoner	294	318	2,0%	373	405	2,0%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	26,4%	26,8%	0,4%	34,5%	37,2%	1,9%
Andere belastingen per inwoner	189	187	-0,3%	119	119	0,1%
Relatieve evolutie belastingen						
Totale fiscale ontvangsten	762	788	0,8%	791	837	1,4%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.324	1.483	2,9%	1.340	1.471	2,4%
Fiscale druk						
Gecentraliseerde belastingen	99	96	-0,7%	100	100	0,1%
Andere belastingen	147	139	-1,4%	93	89	-0,9%
Totale fiscale druk	107	104	-0,9%	99	98	-0,1%

grafiek 94 Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2016 tot 2021

€/inw	EKKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Evolutie	Investering	Rekeningen					Evolutie	Investering
	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021		2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021	
Algemene financiering	-1.290	-1.304	-1.349	-1.307	-1.314	-0,5%	13	-1.251	-1.219	-1.238	-1.203	-1.215	0,7%	47
Algemeen bestuur	280	293	306	290	286	0,5%	25	322	345	348	359	374	3,8%	129
Mobiliteit	65	81	73	54	63	-0,8%	55	50	53	45	41	47	-1,6%	379
Natuur en milieubeheer	62	62	72	69	78	6,0%	7	56	56	58	61	60	1,5%	113
Veiligheidszorg	169	170	180	183	187	2,5%	13	137	145	148	150	154	3,1%	30
Ondernemen en werken	10	12	16	12	14	9,7%	1	19	18	18	18	19	-0,1%	11
Toerisme	2	5	6	6	6	29,6%	0	12	12	11	9	10	-5,9%	6
Wonen en ruimtelijke ordening	92	90	90	96	102	2,6%	29	25	32	23	26	25	0,3%	129
Cultuur en vrije tijd	127	129	144	150	155	5,1%	37	148	146	146	142	151	0,5%	321
Kunst en cultuur	54	54	57	51	52	-1,0%	6	54	54	52	55	58	1,7%	82
Sport	46	48	60	70	71	11,7%	29	59	58	59	54	58	-0,5%	123
Jeugd	18	20	19	20	22	4,8%	1	13	13	13	13	12	-0,3%	26
Eredienst	2	1	1	2	2	-4,5%	1	8	8	9	8	8	0,3%	38
Leren en onderwijs	10	11	14	12	12	6,8%	11	16	16	17	9	9	-13,3%	80
Zorg en opvang	238	234	262	164	172	-7,7%	65	176	185	158	87	96	-14,0%	135
Sociaal beleid	185	169	189	103	118	-10,7%	26	167	169	137	46	62	-21,8%	7
Ouderen	11	14	15	10	17	12,1%	8	-14	-7	-1	19	19	35,4%	79

10.2 Interne documenten

10.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Transversale pijler:

FINANCIËLE TOPCONDITIE

De basis voor een goede werking is een gezonde budgettaire toestand, waarbij zowel inkomsten als uitgaven onder controle gehouden worden.

1. **beheersen van de exploitatiekost** (personeelskosten, pensioenkosten, dotaties aan politie, hulpverleningszone, intercommunales, OCMW, ...);
2. **subsidiemogelijkheden** onderzoeken en benutten;
3. **rekening houden met de kosten ingevolge vergrijzing** (thuiszorg, huisvesting, ...);
4. **evaluatie / vereenvoudiging van belastingen en retributies** terwijl die 60% van de werking van de stad financieren;
5. **onderzoek naar wat we zelf als lokaal bestuur in de toekomst doen en wat we willen uitbesteden**. Dit is ook gelinkt aan het kerntakendebat.

Financiële dienst

Door de inkanteling verliest het OCMW naast de verplichte gemeentelijke bijdrage (€ 1.840.000), ook haar aandeel in het gemeentefonds (€ 1.500.000). Om de continuïteit te garanderen, zal de stad een nieuw systeem moeten uitwerken om dit financieringsstekort van € 3.340.000 bij het OCMW op te vullen. Dit kan door:

- werkingstekorten aan het einde van het boekjaar bij te passen;
- vast te houden aan een systeem van vooraf bepaalde budgettaire enveloppes;
- onderzoeken van een alternatief.

10.3 Externe documenten

10.3.1 Uit: Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVSG – Seminarie Belfius 17-05-2019

“Vergrijzing heeft effect op de financiën van de lokale besturen:

- Meer investeringen nodig inzake zorg (infrastructuur), aangepast wonen, aangepast publiek domein.

- *Impact op inkomsten vanuit de aanvullende personenbelastingen vooral waar de APB een groot aandeel heeft in de inkomstenmix en waar de vergrijzing hard toeslaat (groei van Eeklose 65-plussers tussen 2017 en 2025 met 2,39%).*
- *Pensioenfactuur, waarbij het pensioen van ex-statutairen helemaal zelf door het lokaal bestuur moet gefinancierd worden. Verwacht wordt dat tegen 2024 de Belgische lokale besturen met 4,1% per jaar extra pensioenlasten geconfronteerd worden.*

Bovendien is er een opwaartse druk van de loonkosten door de sectorale en loonakkoorden in privé en publieke sector, door de concurrentiepositie op de arbeidsmarkt en door de hogere loonkosten van algemeen en financieel directeurs door het decreet lokaal bestuur.

Door de tax-shift zullen de Vlaamse gemeenten vanaf 2020 bij gelijke tarieven van de Algemene Personenbelasting recurrent ruim 200 mio euro verliezen. Voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing dient er dringend werk gemaakt te worden van een alternatief voor het Kadastraal Inkomen.

Het Gemeentefonds stijgt per jaar, maar er is nood aan bijsturing van de verdeelcriteria. Ook de ingekantelde sectorale middelen (die vroeger apart werden uitbetaald) zouden moeten stijgen met de levensduurte.

De investeringen moeten in de publieke sector – en dus ook lokaal – opgeschroefd worden, om concrete noden inzake zorg, rioleringen, onderwijs en verduurzaming te leningen.

Een aantal structurele hervormingen creëert een onzekere financiële impact: integratie van gemeenten en OCMW's, fusies van gemeenten, intercommunale hervormingen, afslanking van de provincies. “

10.3.2 Uit: Studie Lokale financiën 2021 – Belfius

*“Zoals het er nu naar uitziet zal de gezondheidscrisis over het algemeen minder te voelen zijn in de financiën van lokale besturen dan in die van de andere overheden. Dankzij dit **financieel evenwicht** hebben ze sterke hefboomen om hun geplande investeringen te realiseren.*

*Hoewel hun opgebouwde buffer na Covid-19 aan het slinken is, beschikken lokale besturen nog over **voldoende financiële middelen** om een sleutelrol in de economische en sociale relance te spelen.*

*Lokale besturen geven duidelijk voorrang aan sectoren die het in de crisis hard te verduren kregen. Zo zullen ze voor het komende jaar extra financiële middelen inzetten om de **horeca, sport- en cultuurverenigingen** en de **lokale handel** een helpende hand te reiken. Vlaamse lokale besturen geven met de aanleg van nieuwe fietspaden in eerste instantie voorrang aan **zachte mobiliteit**.*

*Daarnaast blijven lokale besturen een echte voorbeeldfunctie opnemen in **de strijd tegen klimaatverandering**. Ze houden hierbij vast aan hun ambitieus investeringsprogramma, waarmee ze sociale, economische en lokale uitdagingen het hoofd willen bieden.”*

10.3.3 Uit: Studie Lokale financiën 2023 – Belfius

“Na 2 jaren gezondheidscrisis krijgen steden en gemeenten met 2 nieuwe grote uitdagingen te maken: de voortdurende stijging van de energierekening en een onverwachte inflatiepiek.

Kosten:

- *Een spectaculaire uitgavenexplosie. Deze stijgingen beïnvloeden alle uitgavencategorieën.*
- *Loonkosten stijgen als gevolg van de inflatie.*
- *De energierekening is meer dan verdubbeld: de werkingsuitgaven voor gebouwen stijgen sterk. Binnen deze uitgaven zijn de energiekosten (stookolie, gas en elektriciteit) verdubbeld. Gelukkig valt de rekening minder hoog uit voor steden en gemeenten die al verder gevorderd zijn op het gebied van duurzame investeringen.*

Een onverhoopte stijging van de gemeenteontvangsten: is vooral te danken aan indexeringsmechanismen van tal van gemeenteontvangsten (belastingen, fondsen, toelagen).

Investeringsprojecten afgeremd door duurdere bouwmaterialen: ondanks de sterke stijging van de bouwkosten slagen steden en gemeenten erin om hun investeringsdynamiek in 2023 in stand te houden.

10.4 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 5 – Basiscondities van financiële slagkracht en beleidsruimte

Als lokale besturen hun centrale rol in de samenleving willen waarmaken, moeten ze daartoe over de nodige financiële slagkracht en beleidsruimte beschikken.

Vandaag halen gemeenten hun financiering uit twee belangrijke bronnen, het Gemeentefonds en de fiscaliteit. Voldoet de verdeling van het Gemeentefonds nog aan hetgeen vandaag van de Vlaamse gemeenten wordt verwacht?

Op het vlak van de fiscaliteit zien we de toenemende vraag naar 'eerlijke belastingen'. Maar wat is voor lokale besturen de ideale mix van belastingen op inkomen, (onroerend) vermogen, ondernemen, enz.? En kan het kadastraal inkomen nog wel blijven bestaan als basis voor het heffen van

Onroerendgoedbelastingen? Gemeenten stellen zich ook vragen bij de impact die ze ondervinden van fiscale maatregelen van centrale overheden, die ze via het systeem van de aanvullende belastingen zo maar moeten ondergaan. Strookt dit nog met correcte interbestuurlijke verhoudingen? Tot slot is er de impact van de vergrijzing op de toekomstige inkomsten uit de aanvullende personenbelasting. Die vergrijzing is trouwens ook de oorzaak van de belangrijkste financiële uitdaging aan uitgavenzijde: lokale besturen zijn helemaal zelf verantwoordelijk voor de pensioenuitgaven van hun voorheen statutaire medewerkers. Ondanks enkele maatregelen van de federale overheid, neemt die factuur de komende jaren heel sterk toe.

De samenleving vraagt dat overheden voldoende zouden blijven investeren, al was het maar om onverantwoorde veroudering van infrastructuur tegen te gaan of in te spelen op de noodzakelijke verduurzaming. Steeds meer van die projecten hebben een interbestuurlijk of sectoroverschrijdend karakter: een gewestweg door een dorpskom aanpakken vergt een samenwerking van de Vlaamse en lokale overheid, een schoolgebouw ook in het weekend of 's avonds openstellen betekent slim kijken naar normering en subsidiestromen.

Om voldoende beleidsruimte te geven aan gemeenten is een vereenvoudiging van de regelgeving meer dan ooit nodig, gekoppeld aan een meerjarenplanning van de centrale overheden. Van een Vlaamse of federale overheid wordt verwacht dat ze eenvoudige en duidelijke beleidskaders maken waarmee gemeenten aan de slag kunnen. Het stimuleren van regelluwe zones kan hen in staat stellen om bepaalde zaken anders te organiseren en los te komen van platgetreden paden, bijvoorbeeld op het vlak van burgerparticipatie.

Basisfinanciering

- Verdeling Gemeentefonds steeds meer in vraag gesteld
- Nood aan stabiliteit in basisfinanciering politie- en hulpverleningszones

Belastingen

- Kadastraal inkomen is een achterhaalde basis voor onroerendgoedbelastingen
- Kritiek op impact van federale of Vlaamse fiscale beslissingen op lokale ontvangsten

Pensioenkosten nemen steeds grotere hap uit lokale budgetten.

Nood aan mechanismen voor vrijwaring lokale investeringen.

STRATEGISCH DOSSIER 2 – Herijken van de gemeentelijke financiering

- Basisfinanciering via Gemeentefonds garanderen en aanpassen aan de gemeentelijke realiteit van vandaag
- Financiële autonomie: bovenlokale beleidsbeslissingen moeten neutraal zijn voor de lokale fiscaliteit.
- Fiscaliteit: een eerlijke belastingbasis voor onroerendgoedbelastingen
- Een dam opwerpen tegen de stijgende pensioenuitgaven
- Garanties inbouwen voor voldoende gemeentelijke investeringen

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. De lokale besturen engageren zich voor het verder **gezond houden van de lokale financiën**, door het voldoen aan de opgelegde normering op het vlak van de autofinancieringsmarge (het financiële evenwichtscriterium waaraan lokale besturen moeten voldoen). Ze leveren op die manier een belangrijke bijdrage aan de sanering van de Belgische overheidsfinancien.
2. De lokale besturen doen er binnen hun budgettaire mogelijkheden alles aan opdat de lokale **investeringen** op een voldoende hoog niveau blijven. Op die manier spelen ze in op nieuwe maatschappelijke uitdagingen (vergrijzing, vergroening, meer aandacht voor een kwalitatief openbaar domein), op Europese en andere verplichtingen (o.m. op het vlak van proper oppervlaktewater) en op de noodzakelijke verduurzaming van de samenleving.
3. De lokale besturen garanderen hun eigen **pensioenverplichtingen** van de statutaire medewerkers. Daarnaast willen ze middelen vrijmaken voor de aanvullende pensioenen van hun contractuele medewerkers. Streefdoel daarbij is om tegen het einde van de legislatuur overal minimaal een bijdrage van 3% te bereiken.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. **We pleiten voor een voldoende en op basis van actuele maatstaven verdeelde basisfinanciering van de lokale besturen door de Vlaamse en de federale overheid:**
 - Een blijvende groei van het Gemeentefonds met 3,5% per jaar, waarbij een deel van die groei wordt gebruikt voor een actualisatie van de verdeelcriteria (bv. update van gehanteerde ruimtelijke criteria van 30 jaar geleden) ([FICHE 06](#)) ([FICHE 07](#))
 - De goedkeuring van een wet voor de financiering van de politiezones die het huidige Koninklijk Besluit vervangt en uitgaat van transparante verdeelcriteria en actuele data. Op die manier wordt de basisfinanciering van de politiezones juridisch verankerd. ([FICHE 08](#))
 - Een engagement van de federale regering om de financiering van de hulpverleningszones te herzien en zoals beloofd het federale aandeel substantieel te verhogen. ([FICHE 09](#))
2. **We pleiten voor een grondige modernisering van de gemeentelijke aanvullende belastingen** (aanvullende personenbelasting of APB en opcentiemen onroerende voorheffing of OOV):

- De ontvangsten uit de APB en OOV mogen niet langer de impact ondervinden van fiscale maatregelen door de federale en de Vlaamse overheid.
 - i. Door voor de aanvullende personenbelasting in het Wetboek inkomstenbelasting een specifieke berekeningsbasis in te bouwen (FICHE 10)
 - ii. Door de opcentiemen op de onroerende voorheffing te verlaten en over te schakelen op een gemeentelijke belasting die rechtstreeks gebaseerd is op de waarde van onroerende goederen (FICHE 11)
 - We onderzoeken in nauw overleg met de Vlaamse overheid alternatieven voor het totaal verouderde en niet meer verdedigbare kadastraal inkomen, en vervangen het door een echte en geregeld geactualiseerde waardering van onroerende goederen (FICHE 12)
 - We onderzoeken de mogelijkheid van een betere gemeentelijke bedrijfsfiscaliteit.
 - We onderzoeken hoe domiciliefraude beter kan worden opgespoord en aangepakt. De FOD Financiën kan daarbij een cruciale rol spelen ten dienste van de steden en gemeenten.
3. **We pleiten voor diverse maatregelen voor de stimulering van lokale investeringen:**
- Een betere afstemming tussen de gemeentelijke zesjaarlijkse beleids- en beheerscyclus en de jaarlijkse Vlaamse planning voor (investerings)subsidies (bv. voor kinderopvang, scholen of rioleringen) of gecombineerde werken (doortochten, ...), zonder dat dit leidt tot een verschuiving van de Vlaamse financiële verplichtingen richting de lokale besturen. (FICHE 13)
 - Een verlaging van de btw voor publieke investeringen naar 6%, naar het voorbeeld van wat al gebeurde voor onderwijsinfrastructuur.
 - Een bepalende betrokkenheid van lokale besturen wanneer de Vlaamse overheid investeringssubsidies toekent aan gesubsidieerde actoren op hun grondgebied (kinderopvang, zorg, enz.), zodat steeds kan bekeken worden of een gezamenlijk project kan leiden tot een betere multifunctionaliteit.
4. **We pleiten voor een structurele oplossing voor de hoog oplopende kosten voor de pensioenen van statutaire medewerkers:**
- We pleiten voor een betekenisvolle cofinanciering van de steeds verder oplopende kosten voor de pensioenen van de statutaire medewerkers van de lokale besturen. In elk geval zijn er ingrijpende en dringende maatregelen nodig voor besturen met een (ex-)publiek ziekenhuis op het grondgebied. Een eerste stap is het instellen van een stop op de stijging van de bijdragevoeten, waarbij het saldo gedragen wordt door de federale overheid (FICHE 14). Vervolgens moet werk worden gemaakt van een fonds waarin de statutaire pensioenen van alle overheden worden gebundeld, met een billijke verdeling van de financieringslasten.
 - We pleiten ervoor dat gemeenten en OCMW's er onherroepelijk voor kunnen kiezen om voor de berekening van hun statutaire pensioenlasten als één bestuur te worden beschouwd, waardoor personeelsbewegingen tussen beide besturen financieel worden geneutraliseerd (FICHE 15). We pleiten voor een financiële stimulans voor de uitbouw van een volwaardige tweede pensioenpijler voor contractuele medewerkers, niet met middelen van andere lokale besturen maar door een extra dotatie vanuit de federale of de Vlaamse overheid (FICHE 16).
5. We vragen dat de korting op de werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid op de lonen van het personeel die de werkgevers in de private sector krijgen via de **taxshift voortaan ook zal gelden voor alle gemeenten en OCMW's**, in eerste instantie in die sectoren waarin de lokale besturen en de private actoren actief zijn, zoals de zorg. Hierdoor kan de dienstverlening aan de burgers verder verbeteren. De lagere loonkosten kunnen gaan naar een betere omkadering. (FICHE 17)
6. **We pleiten voor een uitbreiding van het toepassingsgebied van de Sociale Maribel naar alles wat gemeenten en OCMW's doen**, waardoor die besturen de opportuniteiten van het decreet lokaal bestuur voor een verregaande organisatorische integratie niet moeten laten liggen omwille van budgettaire bezwaren en ze nog meer kunnen investeren in maatschappelijke noden (FICHE 18)
7. We vragen van de federale en Vlaamse overheid dat ze de **voorzieningen en diensten van de lokale besturen** op dezelfde wijze financieren als de voorzieningen en diensten van andere aanbieders (social

11 PERSONEEL

11.1 Cijfergegevens

tabel 44 Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2022

Cijfers op 31/12		Stad + OCMW 2017	Stad + OCMW 2018	Stad + OCMW 2019	stad + OCMW 2020	stad 2021	OCMW 2021	Totaal 2021	stad 2022	OCMW 2022	Totaal 2022
aantal fte's in dienst		290,46	298,63	288,85	277,78	191,99	91,33	283,32	185,69	86,59	272,28
aantal personen in dienst		387	400	384	359	243	127	370	242	119	361
aantal personeels-leden per leeftijd	18-20j	4	1	1	0	1	0	1	1	0	1
	21-30j	65	69	62	50	31	17	48	28	17	45
	31-40j	108	115	109	96	75	29	104	72	26	98
	41-50j	96	98	99	101	68	38	106	71	36	107
	51-60j	97	97	101	101	64	38	102	63	37	100
	61-69j	17	20	12	11	4	5	9	7	3	10
aantal personeels-leden per geslacht	M	98	105	90	83	73	11	84	74	11	85
	V	289	295	294	276	170	116	286	168	108	276
aantal personeels-leden per niveau	A	13	15	15	16	16	3	19	19	1	20
	B	63	70	71	67	38	32	70	42	34	76
	C	121	118	131	110	104	16	120	79	15	94
	D	70	64	56	58	57	1	58	54	1	55
	E	78	78	76	68	24	41	65	21	33	54
	OND		16	4	2	4		4	1		1
	VC	42	39	31	38		34	34		16	16
	IFIC cat11								26	16	42
	IFIC cat 4									3	3
aantal personeels-leden per werknemers-categorie	arbeider	177	172	168	158	74	76	150	76	69	145
	bediende	210	228	216	204	169	51	220	166	50	216
aantal personeels-leden per statuut	contractueel	301	319	310	290	195	110	305	196	103	299
	vastbenoemd	86	81	74	69	48	17	65	46	16	62

(bron: dienst personeel stad Eeklo)

Meer dan 3/4 van het personeel is vrouw. 70% is jonger dan 50 jaar. 26,6% maakt deel uit van het (midden)kader (A en B). Het aandeel vastbenoemden daalt van 22,2% in 2017 naar 17,2% in 2022.

11.2 Interne documenten

11.2.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Personeelsdienst

- aandacht voor **vormingsbeleid / aanwezigheidsbeleid / loopbaanontwikkeling** voor de medewerkers;
- **veilige werkomstandigheden** creëren, zowel inzake infrastructuur als werkplek;
- **inclusief personeelsbeleid**;
- **veerkracht van de medewerkers opkrikken** door inzet op algemene preventie & welzijn op het werk;
- **aanwervingsprocedures** sneller afhandelen.

11.3 Externe documenten

11.3.1 Uit: Lokaal 'P & O' – dossier november 2018

“Vroeger hadden we de ‘blauwe’ manier van omgaan met personeel: top-down. Daarnaast is er de ‘rode’ manier, eerder bottom-up. De nieuwe trend is het zogenaamde ‘paars’ management, waarbij de missie van de organisatie een match vindt met de passie van de medewerkers. Het gaat om de competenties van de medewerkers, maar ook om wat ze graag doen.

Deze manier van werken lukt het best op teamniveau, waarbij perfect kan afgestemd worden wie wat goed kan en graag doet. Dit kan los staan van welke functie de medewerkers hebben.”

“Projectwerking is het mooiste voorbeeld om mensen in een team samen te brengen op basis van competenties en talenten.”

“Terwijl vroeger promotie in de hoogte het vaakst werd nagestreefd – iets wat in een lokaal bestuur niet altijd eenvoudig is – gaat het nu ook vaak om promotie in de breedte: het invullen van andere taken in een organisatie, zodat er beloning mogelijk is. Interne mobiliteit is hierin een heel belangrijk middel.”

11.3.2 Opvallende trends voor lokale besturen

Een trend binnen lokale besturen is de sterk verander(en)de arbeidsmarkt (en bijhorende moeilijkheid om vacatures in te vullen). We merken dat er een echte ‘war of talent’ heerst, met verschuivingen van medewerkers tussen verschillende gemeentebesturen. Daarnaast blijft de strijd met de privésector voortbestaan. Sommige functies krijgen we ook niet ingevuld.

11.3.3 Uit: Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU ([Campaign more Local Staff for the Climate \(localstaff4climate.eu\)](https://campaignmorelocalstafffortheclimate.eu))

“Lokale overheden lopen voorop bij het beheersen van crises. De COVID-crisis is een zware uitdaging geweest, de oorlog in Oekraïne en de massale immigratie die daaruit voortvloeide blijven een uitdaging. Ook de klimaatcrisis is een crisis en moet als zodanig worden behandeld. Om dit te kunnen doen, zijn lokale overheden afhankelijk van hun personeel, wat inhoudt dat ze voldoende lokaal personeelsbestand hebben om de noodzakelijke taken uit te voeren. Gemeenten hebben echter moeite om het personeel te vinden dat ze nodig hebben vanwege verschillende hindernissen: beperkte werkingsbudgetten, strikte regels voor de schulden van lokale overheden, de noodzaak om de aantrekkelijkheid van de werkgelegenheid, enz.

De Europese Unie en nationale regeringen hebben sterke lokale energiegerelateerde openbare diensten nodig om de klimaattransitie te stimuleren. Het koolstofarm maken van steden vereist de betrokkenheid van veel verschillende belanghebbenden en raakt aan verschillende sectoren. Dit geldt met name voor de gebouwde omgeving, die een hyperlokale aangelegenheid is. In Nederland is een onderzoek uitgevoerd om in te schatten hoeveel extra personeel hiervoor zal nodig zijn tussen 2022 en 2030. De resultaten waren duidelijk: er is een verdubbeling in tewerkstelling nodig, zelfs een verdrievoudiging in bepaalde kleine steden.

De te vervullen functies zijn divers: energieanalisten, projectmanagers, stedenbouwkundigen, ingenieurs, experts in burger- en stakeholderbetrokkenheid, energieadviseurs, communicatiemedewerkers, experts op het gebied van openbare gebouwen, experts op het gebied van sociale huisvesting ...

Hoe ziet dat er uit op Europees niveau? Ongeveer 2,5 extra VTE per gemeente per jaar in de komende 9 jaar (inclusief 2022), of 214.000 nieuwe lokale banen in de hele Europese Unie. In termen van kosten voor gemeenten zal dit op EU-niveau ongeveer 16 miljard euro per jaar bedragen, wat in 2019 slechts 3% van de overheidsuitgaven van lokale overheden vertegenwoordigde.

Lokale overheden zullen echter te maken krijgen met een stijging van 53% van de personeelsuitgaven in hun bouw- en klimaatafdelingen, wat een enorme verschuiving in investeringsprioriteit betekent. Maar lokaal investeren in personeel kan leiden tot meer investeringen en zo de decarbonisatie versnellen. Ervaringen in Frankrijk en Spanje zijn bemoedigend en wijzen de weg: ze tonen aan dat niet alleen burgers, maar ook gemeenten hier baat bij hebben. Het is daarom noodzakelijk om lokaal personeel aan te werven en op te leiden om sterke lokale openbare energiediensten te hebben, de klimaattransitie in gebouwen te realiseren en lokale investeringen en tewerkstelling te vergroten.”

12 VRIJE TIJD

12.1 Vrije tijd algemeen

12.1.1 Cijfergegevens

12.1.1.1 Algemeen

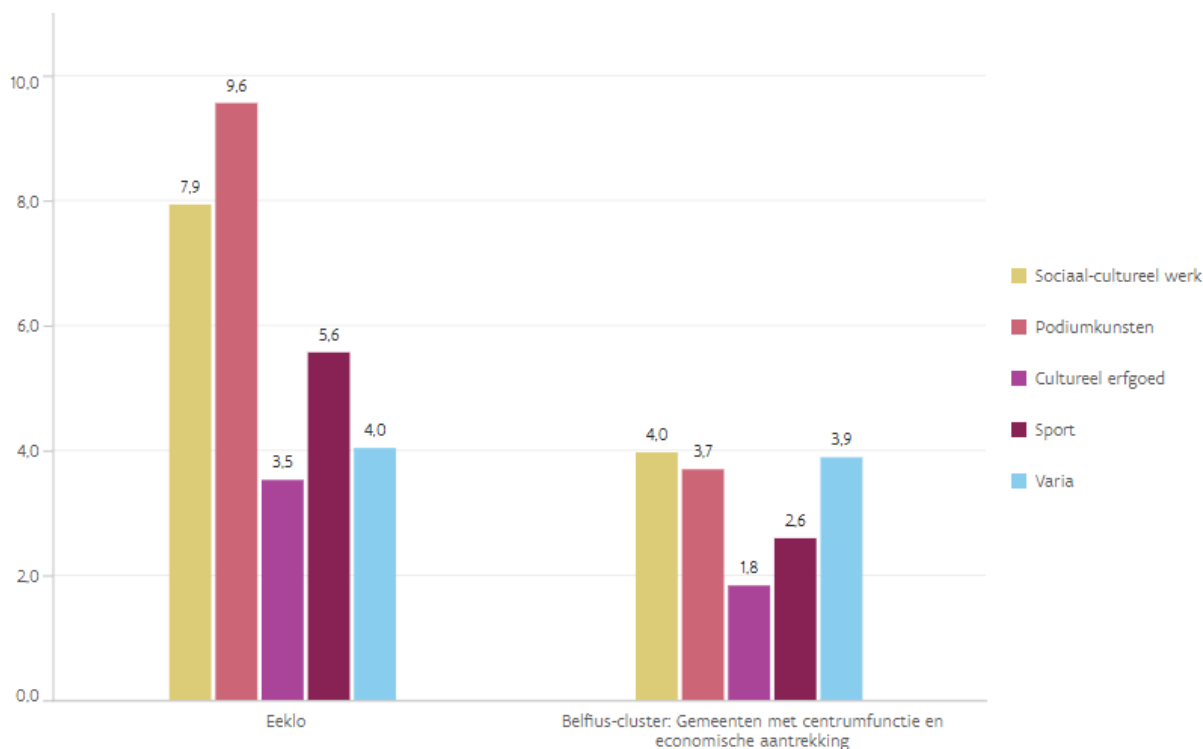
Eeklo heeft een zeer uitgebreid vrijetijdsaanbod, zowel op vlak van cultuur, sport als jeugdwerking. Zo heeft de stad een uitgebouwd Sportpark met een Verbauwenbad, sportzalen, buitenaccommodatie (voetbal, hockey, rugby, tennis, minigolf, fitness en skate). Er is een apart voetbalterrein aan de Zandvleuge en het voetbalterrein van Excelsior Balgerhoeke werd aangekocht. Tientallen sportclubs zijn actief in en op stedelijke en private sportsites.

Inzake cultuur is er een eigen cultuuraanbod in bibliotheek en CC De Herbakker (samen met de Kunstacademie vormen ze de ABC-site), maar er zijn ook enkele private spelers op de markt als N9 en De Koperen Leeuw, naast diverse culturele verenigingen. Wat jeugdwerking betreft is er jeugdcentrum Kubiek, dat naast de stedelijke jeugddienst ook een fuifzaal en jeugdhuis De Route huisvest. De jeugddienst staat in voor een uitgebreide vakantiewerking via GEKKO en besteedt aandacht aan wijkwerking i.s.m. partners als Wijkcentrum De Kring.

De Eeklose vrijetijdsdiensten werken meer en meer samen via gecombineerde vakantiewerkingen sport-jeugd, sport-cultuur. Dit kende een stop ten gevolge van corona, maar hier wordt in de toekomst weer meer op ingezet, ook via het nieuwe decreet voor buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten (BOA). Eeklo stapte in 2017 in de intergemeentelijke UiTPAS, gecoördineerd vanuit COMEET.

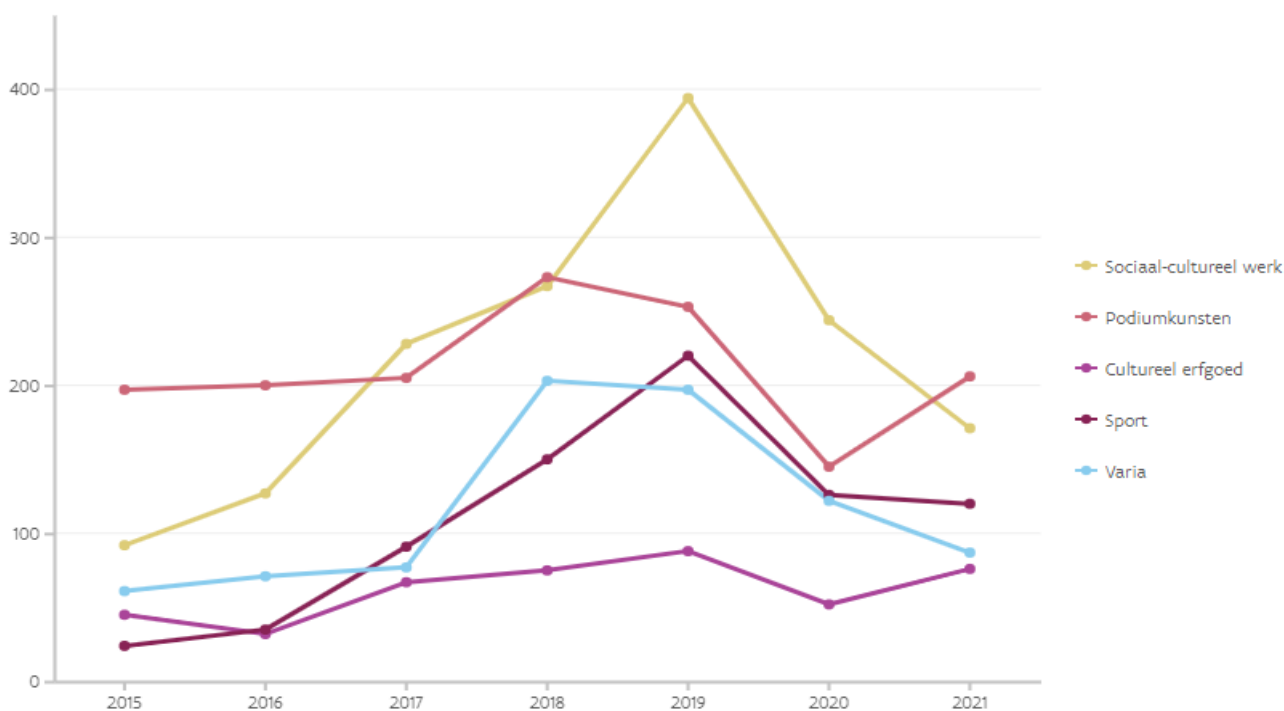
Verder in dit hoofdstuk komt het toerisme aan bod (waarbij we vooral gericht zijn op het Meetjeslands aanbod, via Toerisme Meetjesland), het evenementenbeleid en de markten.

grafiek 95 Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

Bron: UIT-databank, Cultuurnet, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

grafiek 96 Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo – 2015 tot 2021

Bron: UiT-databank, Cultuurnet, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

In 2019 zaten we in Eeklo aan 1.152 vrijetijdsactiviteiten zoals ingegeven in de UiT-databank. In 2020 waren er dat nog maar 689, in 2021 nog 660 (uiteraard ten gevolge van corona). In 2021 zien we wel weer een toename van de podiumkunsten, maar vooral sociaal-cultureel werk en sport dalen fors. Het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners is voor o.m. sociaal-cultureel werk (van 11,5 in 2020 naar 7,9 in 2021) fel gezakt. Sport blijft enigszins stabiel, podiumkunsten herpakken zich. In de Belfiuscluster merken we vooral dalingen in het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners.

12.1.1.2 UiTPAS

De UiTPAS Meetjesland ging van start in september 2017, met de gemeenten Assenede en Eeklo. Op 1 september 2018 kwam ook Maldegem er bij. Maldegem stapte er in de loop van 2021 opnieuw uit. Ondertussen traden Kaprijke, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate toe.

In Eeklo zijn eind 2022 2.552 passen in omloop. Daarvan zijn er 68,06% met kansentarief.

Om meer passen te verkopen bij de 'niet-kansentarief'-categorie dienen we extra inspanningen te leveren. In de andere gemeenten is dit omgekeerd. Wij hebben uiteraard de ervaring met de KomUitPas, waardoor veel mensen het systeem van een kansentarief al kenden.

De UiTPAS had in 2022 voor het eerst na corona weer meer succes. De bestaande werking met punten en het kansentarief kon blijvend gebruikt worden tijdens corona in de jeugd-, cultuur- en sportsector bv., maar toch zagen we in 2020 en 2021 een forse achteruitgang.

In de volgende tabellen is een overzicht opgenomen van de gespaarde en omgeruilde punten in de afgelopen jaren.

tabel 45 Aantal gespaarde punten door Eeklonaren en spaarders uit Eeklo – UiTPAS 2017-2022

	Year	Aantal Spaarders	Gespaarde Punten
1.	2017	424	3,914
2.	2018	924	18,490
3.	2019	1,212	30,241
4.	2020	942	11,950
5.	2021	888	12,091
6.	2022	1,134	17,543

tabel 46 Aantal omgeruilde punten door Eeklonaren en omruilers in Eeklo – UiTPAS 2017-2022

Year	Aantal Omgeruilde Punten	Aantal Personen	Aantal omruilingen
2017	608	52	85
2018	8,335	311	1,042
2019	15,794	511	1,908
2020	6,182	271	803
2021	6,977	237	826
2022	15,363	450	1,984

(bron: Publiq)

12.1.1.3 Participatie

In de stedelijke diensten waren in 2021 270 vrijwilligers actief, waarvan de meeste als Mooimaker.

tabel 47 Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019, 2020, 2021

	2019	2020	2021
LDC Zonneheem	78	66	56
Bibliotheek	40	38	33
BKO	3	3	2
Archief	10	10	10
Kunstacademie	Geen telling	Geen telling	2
CC De Herbakker	13	13	15
jeugdendienst	Geen telling	Geen telling	21
Mooimakers	54	102	123
Goedemorgentelefoon	Bestond nog niet	12	8
TOTAAL	208 vrijwilligers	244 vrijwilligers	270 vrijwilligers

(bron: eigen telling)

In de vrijetijdsmonitor Vlaanderen zien we dat er in 2021 in Eeklo 102 personen leiding gaven in een jongerenvereniging en 140 personen bestuurslid waren in een sportvereniging.

12.1.2 Buurtenmonitor

Wanneer we via de Buurtenmonitor kijken naar activiteiten binnen de omgeving van de eigen buurt, dan stellen we vast dat verschillen in bezoekfrequentie tussen buurten vooral voorkomen omdat respondenten in bepaalde buurten vaker aangeven dat bepaalde voorzieningen, bv. speeltuin, speelplein (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied), bibliotheek (Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Noord Buitengebied), zwembad/sporthal (Balgerhoeke) niet voorkomen in de omgeving van hun buurt of omdat bepaalde activiteiten er niet plaatsvinden, bijvoorbeeld culturele activiteiten (Balgerhoeke), (zomer)festivals, evenementen, fuiven (Balgerhoeke), sportevenementen (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied).

Balgerhoeke telt heel vaak een negatieve score, onder meer op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid uitgaansgelegenheden, jongerenvoorzieningen, culturele voorzieningen, voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven ...

Eeklo West scoort beter dan de meeste andere buurten op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

De buurt scoort echter minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over:

- aanbod activiteiten voor volwassenen en ouderen;
- bereikbaarheid van sportvoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés, uitgaansgelegenheden.

Eeklo Noord Buitengebied kent negatieve scores op vlak van:

- aanbod activiteiten voor zowel ouderen, volwassenen, kinderen en opgroeiende jeugd.

Eeklo Zuid scoort minder goed op vlak van:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid jongerenvoorzieningen, activiteiten voor ouderen en volwassenen.

Eeklo Oost scoort in vergelijking met de andere buurten relatief goed op vlak van tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid sportvoorzieningen, recreatievoorzieningen, jongerenvoorzieningen.

De tevredenheid over activiteiten voor ouderen en volwassenen is laag.

Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over:

- bereikbaarheid restaurants, brasseries, eetcafés.

Eeklo Centrum heeft van alle buurten echter de slechtste score op tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van:

- aanbod activiteiten voor ouderen en volwassenen (maar score is laag).

De tevredenheid over de bereikbaarheid van recreatievoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés en voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

De buurt scoort laag op vlak van tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen, voorzieningen voor opgroeiende jeugd, voor volwassenen en ouderen.

12.1.3 Interne documenten

12.1.3.1 Uit de inspiratienota administratie - juli 2018

VRIJE TIJD

- *bestendigen van de UiTPAS Meetjesland met aandacht voor het kansentarief;*
- *vernieuwen van het gezamenlijk aanbod van de vrijetijdsdiensten (buurtgericht, voor een waaier van alle leeftijden, nieuwe gebouwen leiden tot samenwerking);*

- een op te maken ontwerp voor de Blokhuttensite biedt meer mogelijkheden tot duurzaam samenwerken/samenhuizen van jeugd-sport-verblijfstoerisme;
- nog meer inzetten op geïntegreerd aanbod vrije tijd;
- streven naar vrijetijdsbeleving van de burger van jong tot oud.

12.1.4 Externe documenten

12.1.4.1 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake vrije tijd staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

VRIJE TIJD

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
De goesting voor CC en bib na corona is groter geworden bij 28% (zelfs 35% bij jongeren tot 35 jaar en hoog opgeleiden).	Jongeren wachten langer om te reserveren. Voorstel om beperkt contingent aan kaarten te reserveren voor -26-jarigen tot datum vrij dicht bij de voorstelling . Idee voor ‘ curator ’programma, waar je een aandeel van de CC-programmatie nog niet zelf invult, maar dit doet na co-creatie met diverse doelgroepen. Voorstel om te starten met groep jongeren in het seizoen 2022-2023.
50% van de respondenten stelt veel te willen blijven fietsen.	Vrijetijdsdiensten wensen hier op in te spelen via: - stimuleren bewegingsaanbod – mogelijkheden fietsen/wandelen; - combinatie van fietsen/wandelen met cultuur (Het Bankje, Eekloverdag), maar kan ook gaan om bestaande zaken in de kijker te zetten.
46% van de Eeklonaren wil na corona naar de film/bioscoop.	Het CC biedt diverse films aan in de zomer en daarna ook in het gewone theaterseizoen. Vraag is of mensen naar de film willen voor de beleving (grote bioscopen)? In Eeklo wordt veel op film ingezet, en die lopen ook altijd goed. Onze films zijn niet de meest recente, daarvoor hebben we niet het juiste technisch materiaal in huis. Evergem heeft wekelijks film, wel de meest recente. Als we in Eeklo willen differentiëren als lokale cinema , kunnen we ons bijvoorbeeld toeleggen op docufilms, oude films ... Hierin is overleg nodig met CC van Evergem.
Informatiekanalen voor cultuur: 48% via sociale media (vooral jongeren); 35% via infoblad (vooral ouderen); 35% mond aan mond; 31% media.	De vrijetijdsdiensten trekken dit open, ook naar sport en jeugd. Er moet ingezet worden op bereiken van jongeren via sociale media, en dan vooral Instagram. Daarvoor zijn getrainde medewerkers nodig, die dit goed opvolgen. Dit vraagt externe expertise en opleiding. We maken hiervoor een degelijk beleidsplan inzake sociale media op: wat zijn onze doelstellingen, hoe bouwen we dit uit, hoe volgen we dit op ...? Klein budget voor online promotie als middel om activiteiten via sociale media bekend te maken. Infoblad blijft belangrijk voor een specifieke doelgroep. Daarnaast is de mond aan mond reclame niet te onderschatten (soort van ambassadeurschap).
1 op 5 à 1 op 4 kent jeugdcentrum en jeugdhuis niet. 14% kent LDC niet.	Idee om samen met de vrijetijdsdiensten de gebouwen/werking in de kijker te zetten: jongeren naar het CC brengen, ouderen naar Kubiek ... Een ander concept voor dag van de stad in de toekomst?

60% van de respondenten wil een event na corona (vooral buiten).	Dag van de stad was hiervoor een goede invulling.
38% wilde meer alternatief vrijetijdsaanbod tijdens de lockdown / 30% vindt dat verenigingen jeugd-sport-cultuur te weinig ondersteund zijn.	Is dit zo? De vrijetijdsdiensten hebben ingezet op alternatieven en de verenigingen zijn zowel financieel als inhoudelijk ondersteund: - CC: wekelijks sedert september 2020 via Herbakker TV concertjes en interviews; - jeugd: behalve in de paasvakantie 2020 is alle jeugdwerking tijdens corona voor kinderen doorgegaan (tieners minder), met veel aanpassingen; veel inzet op jeugdwelzijn; jeugdverenigingen werden zeer goed geïnformeerd over telkens nieuwe draaiboeken; - sport: veel sporters op buitenruimtes, zwembad op afspraak, inzet op mountainbikeroute; aan clubs werd veel info gegeven over telkens nieuwe regels - vanuit cultuur is minder ingezet op de verenigingen. De verenigingen van jeugd-sport-cultuur kregen dubbele subsidies. Er werd geregeld overleg gepleegd met de betrokken adviesraden. Blijkbaar zijn al de inspanningen te weinig bekend en hebben we te beperkt gecommuniceerd. Hier ligt nog een taak.
32% vraagt op korte termijn meer inzet op jeugd.	Zeker nood aan meer inzetten op jeugdWELZIJN: - bevraging corona via Meetjesman is bezig; - veel signalen komen binnen via jeugddienst / De Plek; - Jeugdwelzijnsoverleg XXL Meetjesland in najaar: hier kunnen nog concrete suggesties uit voortkomen.

12.2 Sport

12.2.1 Cijfergegevens

12.2.1.1 Sportclubs, sportparticipatie en sportinfrastructuur

Eeklo heeft in 2021 2,4 sportclubs per 1.000 inwoners. De Belfiuscluster scoort 2,8.

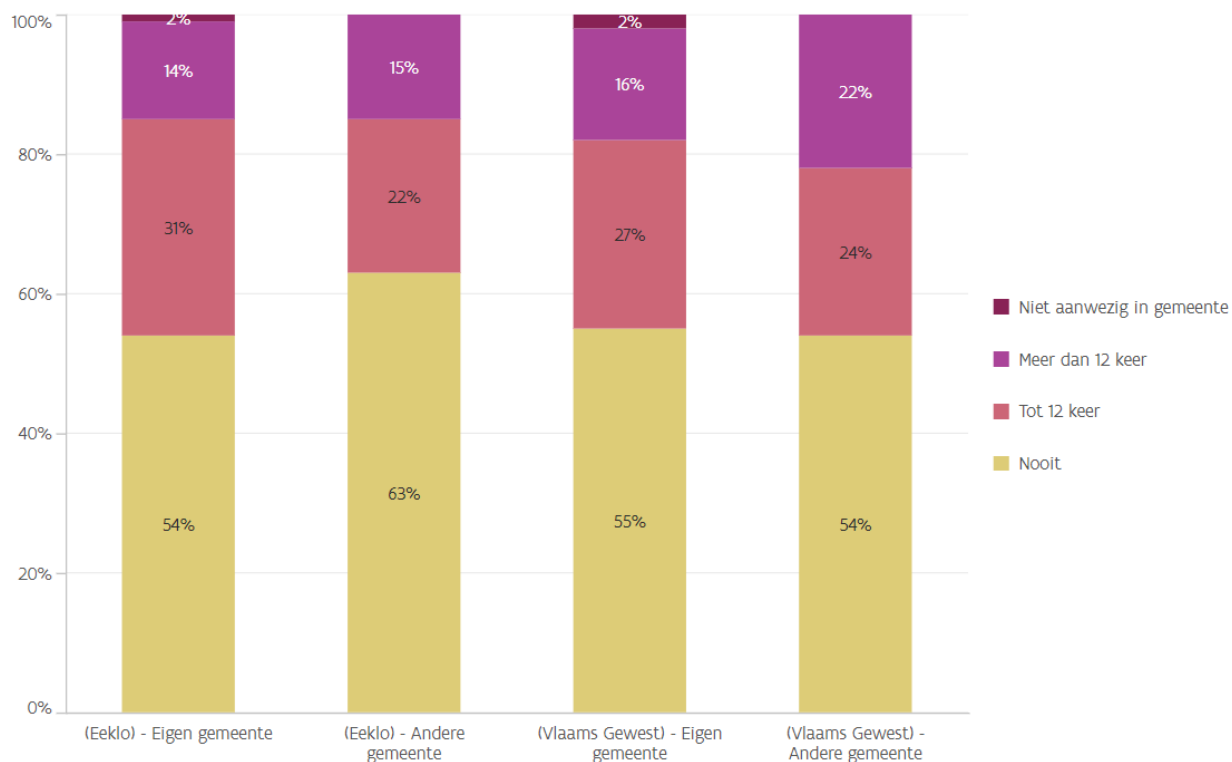
Er zijn 6 sportaccommodaties per 1.000 inwoners in Eeklo (cijfer 2022). Dit gaat om 130 verschillende accommodaties. De Belfiuscluster haalt 4,1.

49% van de ondervraagde Eeklonaren deed in 2020 wekelijks aan sport (48% in 2017); 21% minstens maandelijks (komt van 29% in 2017). 31% doet uitzonderlijk tot nooit aan sport (was 22% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde voor wekelijkse sportbeoefening is 57%, dus gevoelig hoger dan in Eeklo (is gestegen van 51% in 2017). In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dat 67%. We merken overal een stijging van wekelijkse sportbeoefening.

Het aandeel dat uitzonderlijk tot nooit sport beoefende ligt in Eeklo vrij hoog (31%). In gemeenten met gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 21%.

In 2017 gebruikte 52% van de Eeklonaren nooit de eigen sportvoorzieningen; in 2020 is dit 54%. Het aantal keer gebruik in het afgelopen jaar zal een impact ondervonden hebben van corona. Het percentage 'meer dan 12 keer' was in 2017 nog 26%, in 2020 haalt het 14%.

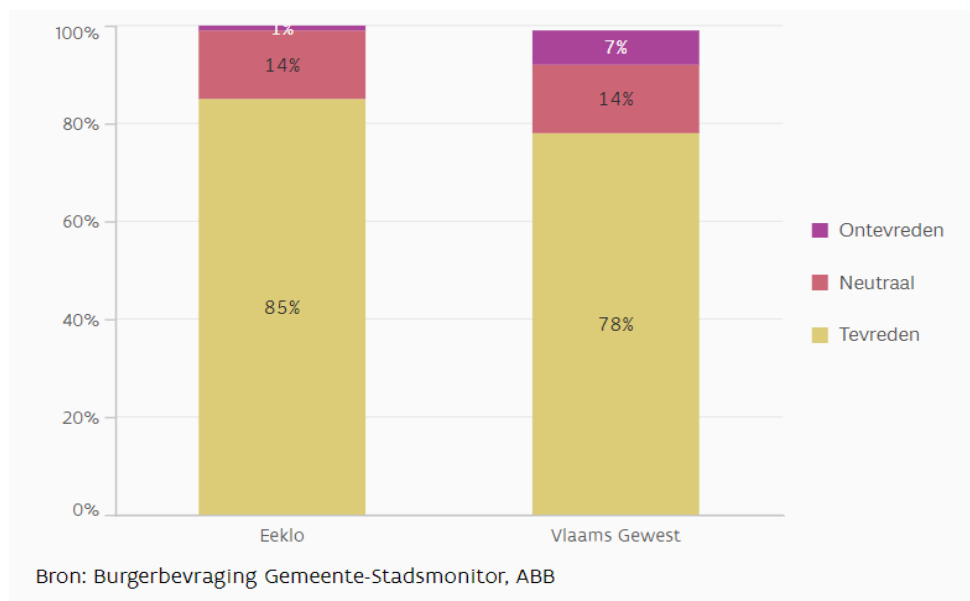
grafiek 97 Gebruik sportvoorzieningen in het afgelopen jaar in de eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

85% van de Eeklonaren was in 2020 tevreden over de sportvoorzieningen (dit was in 2017 81%); de Vlaamse score is 78%. Bij gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgt dit van 78 naar 80%.

grafiek 98 Tevredenheid over sportvoorzieningen in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

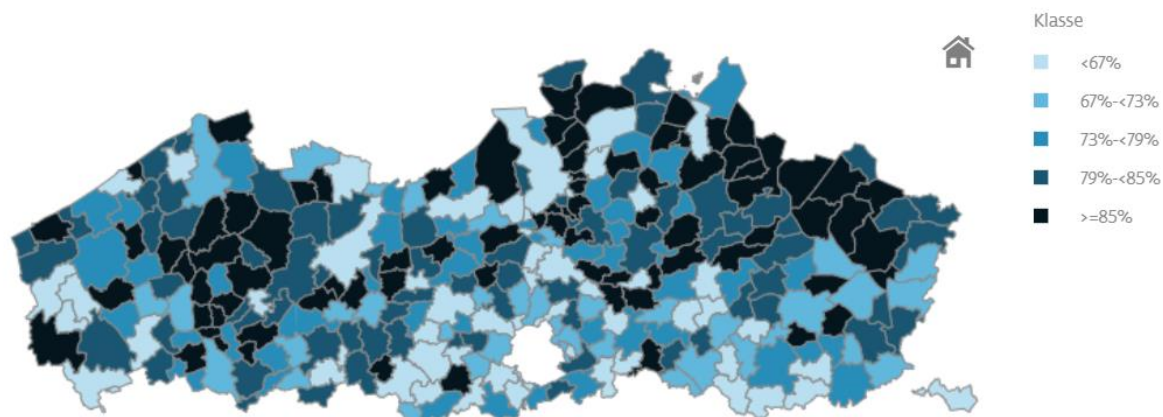

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

Over recreatievoorzieningen is in 2020 71% van de Eeklonaren tevreden, het Vlaamse gemiddelde is 74%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 76%.

Bij de vraag of er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt, scoort Eeklo 86%. Het Vlaamse gemiddelde is 75%, gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 80%.

grafiek 99 Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende sportvoorzieningen zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

12.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 48 Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018 tot 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal sportkampen (+ combi's)	22	23	22	17	18
aantal dagen sportkampen	88	84	84	70	71
aantal deelnemers sportkampen	632	659	620	471	430
aandeel deelnemers sportkampen met UITPAS kansentariaf			6,8%	8,9%	10,5%
aantal G-sportkampen	2	1	2	1	2
aantal dagen G-sportkamp	6	3	6	3	6
aantal deelnemers G-sportkamp	16	8	16	8	11
aantal kleuterkampen	7	8	8	6	6
aantal dagen kleuterkamp	29	29	31	24	27
aantal deelnemers kleuterkamp	335	376	387	223	196
aantal kidskampen (1 ^{ste} -4 ^{de} jaar LO)	8	6	6	7	7
aantal dagen kidskamp	28	24	26	33	28
aantal deelnemers kidskamp	185	168	152	190	169
aantal tienerkampen (5 ^{de} jaar LO - 2 ^{de} jaar MO)	6	8	6	3	3
aantal dagen tienerkamp	25	28	20	15	10
aantal deelnemers tienerkamp	96	107	65	42	54
aantal dagen schoolsportdag	50	47	21	29	56
aantal dagen sportdag voor Eeklose scholen	25	23	7	20	31
totaal aantal deelnemers aan schoolsportdagen	4.430	3.870	1.537	2.105	3.795

aantal deelnemers olympische week + scholencross	1.257	1.342	595	1.334	1.298
aantal gesubsidieerde sportverenigingen	37	36	37	37	37
aantal zwembeurten	64.120	60.694	22.913	51.550	65.483
-aantal beurten met beurtenkaarten (opgenomen in cijfer op moment van betaling)	33.639	31.896	12.149	32.280	34.520
-aantal beurten zonder beurtenkaarten	30.481	28.798	10.764	19.270	30.963
-% beurten Eeklose volwassenen (bij kinderen wordt woonplaats niet gevraagd)	49%	35,7%	33,4%	35,38%	46,55%
-% beurten met kansentariaf voor Eeklonaren t.o.v. beurten van Eeklonaren	10,5%	10,7%	11,5%	7,44%	6,13%
aantal schoolzwemmers	39.259	45.862	16.146	24.317	32.747
gemiddeld aantal schoolzwemmers per schoolmaand	3.926	4.586		2.431	3.275
aantal zwemmers via organisaties/instellingen	524	1.070	379	852	1.503
aantal zwemmers via clubs		20.041	5.691	geen telling	17.566

(bron: sportdienst stad Eeklo)

In 2020 was er door corona vooral grote impact op de cijfers binnen de sportdagen en de zwemmersaantallen (zowel voor individuele zwemmers als voor scholen en clubs). Er was minder invloed op de sportkampen omdat de meeste kampen – behalve in de paasvakantie 2020 – ondanks corona toch zijn doorgegaan. 2021 kende al een meer normale sportwerking. In 2022 lijkt alles weer normaal. Dit is ook merkbaar in de sportkamp- en zwemcijfers. Het zwembad is een groot deel van 2023 gesloten wegens herstellingen.

12.2.3 Interne documenten

12.2.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Sport

- **sportstimulering:** *vraaggericht en op maat, nadruk op een integraal aanbod*
- **opwaarderen voetbalterreinen** *Zandvleuge en Balgerhoeke;*
- **preventie:** *promoten van beweging voor iedereen (sportklassen, sportkampen, start to...);*
- **brede clubondersteuning:**
 - *clubs zijn partners in sportbeleid en sportaanbod;*
 - *duidelijke subsidiereglementen;*
 - *belonen van aandacht voor jongerenwerkingen.*

12.2.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Trends / evoluties

Maatschappelijke tendensen:

- *we bewegen steeds minder*
 - *bedreiging: gezondheidsproblemen: toename obesitas, suikerziekte, psychische problemen;*
 - *kansen: sportieve bewegingsprikkelers winnen steeds meer aan belang omwille van gezondheidsaspecten – het thema ‘één lesuur LO per dag’ komt terug in het vizier.*
- *individualisering en toename van behoefte aan vrije, ongebonden sportbeoefening*
 - *bedreiging: minder leden voor sportclubs, zappedrag;*

- *kansen: de mens is een sociaal wezen en heeft behoefte aan contact; wie goed werkt blijft bestaan.*
- *financiële crisis: minder middelen*
 - *bedreiging: minder ondersteuning, minder mogelijkheden, pessimisme, doemdenken;*
 - *kansen: nood aan creativiteit, bundeling van krachten, samenwerkingsverbanden, goedkoop sporten in eigen buurt wint aan belang.*
- *tekort aan vrijwillige medewerkers die zich langdurig willen engageren*
 - *bedreiging: wie doet het 'vuile werk'?*
 - *kansen: toenemende professionalisering want klanten eisen kwaliteitsvolle sportbeoefening en goede bewegingsopvoeding vereist gekwalificeerde lesgevers en trainers.*
- *De maatschappelijke waarde van actieve sportbeoefening is van zeer groot belang voor Eeklo en is een belangrijke kerntaak.*
- *Pleidooi voor een dynamisch sportbeleid met goede koopmansgeest.*
- *Klanten zijn gewend om te betalen op voorwaarde dat er kwaliteit geleverd wordt, de investeringen betalen zichzelf grotendeels terug.*
- *Er is marge voor betere kostendekking en beperken exploitatieverlies: vb. jaarlijkse indexering tarieven.*

12.2.3.3 Advies sportraad in brief van 23 april 2019

Letterlijke weergaven van deze brief:

“Naar goede gewoonte heeft de sportraad na de installatie van het nieuwe stadsbestuur de diverse Eeklose sportclubs bevraagd naar hun noden en/of wensen voor de komende zes jaar. Daaruit blijkt duidelijk dat de sportclubs rekenen op voldoende ondersteuning vanuit de overheid op vlak van service (vb. administratief vlak). Zij kunnen bovendien elkaars expertise delen en gebruiken en daarbij kan de sportraad dienen als kenniscentrum om ‘best practices’ te delen onder de clubs en om een platform te vormen boven de clubs uit om dit te stimuleren. De sportraad kan ook gedeelde initiatieven (promotie, clubbeheer, enz.) binnen de clubs nog meer stimuleren. De sportclubs rekenen er op dat de sportraad hen nog meer zal informeren omtrent de laatste ontwikkelingen omtrent wetgeving (GDPR, belastingvrij bijklussen, etc.) en trends binnen het clubmanagement (cfr. Dynamo Project). Van de overheid wordt verwacht dat zij ondersteuning geeft aan clubs om hen te ondersteunen in de retentie en rekrutering van vrijwilligers/medewerkers. Dit kan perfect door promotiecampagnes, publicaties, etc gebeuren.

Concreet vragen de Eeklose sportclubs aan het stadsbestuur om voor een zo ruim mogelijk sportaanbod te zorgen. Waarbij een brede laag van de Eeklose bevolking kan en moet bereikt worden. En dit zowel op recreatief als competitief niveau. Daarbij horen uiteraard ook de mensen die tot een eerder kwetsbare groep behoren. Het lijkt een noodzaak dat er een financiële tegemoetkoming voor de club of gratis gebruik van de accommodaties komt voor die kwetsbare doelgroep. Bovendien zouden gepensioneerden en/of mensen met een laag inkomen overal terecht moeten kunnen met een UiTPAS, in alle sportclubs en voor alle sportactiviteiten die de stad organiseert. Het zou eveneens een grote meerwaarde betekenen indien de UiTPAS ook zou kunnen gebruikt worden voor passieve sportbeleving: het bijwonen van voetbal, waterpolo, basket of veldrijden wordt dan een stuk eenvoudiger.

De geschiedenis leert ons dat de sport Eeklo vaak nationaal en zelfs internationaal in de kijker heeft geplaatst. Mogen wij hopen dat dit ook in de toekomst zal mogen gebeuren? Het kan onze stad een uitermate positieve uitstraling bezorgen. Om dit te realiseren zal onze bestaande sportaccommodatie in de eerste plaats goed onderhouden moeten worden. En wanneer zich bijkomende noden stellen kan daar op een gepast moment positief op gereageerd worden. Laat ons tot slot ook nog even dromen; bijkomende accommodatie zou voor bepaalde sportclubs meer dan welkom zijn. Dan denken wij in de eerste plaats aan de Eeklose voetbalclubs, gymclub Altis, Atletiekclub Meetjesland ...”

12.2.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Uitgebreid sportaanbod	Sportaccommodatie te geconcentreerd voor jongeren?
Goed uitgebouwde sportaccommodatie	Nood aan onderhoud van veel sportterreinen / -gebouwen
Accommodatie is grotendeels geclusterd aan sportpark	Exploitatie door Farys (uit handen geven; kosten)
Nieuwe Verbauwenbad	Polyvalentie van personeel noodzakelijk
Aanbod eigen sportkampen en -lessen	Materialen van uitleendienst zelf moeilijk bruikbaar
Subsidiereglement voor sportverenigingen	Niet kostendekkend: veel personeel nodig, dure exploitatie ...
Actieve sportraad	
Samenwerking met De Kring, scholen,...	
Samenwerking met jeugddienst, BKO, cultuur	
UiTPAS - kansentarief	
Veel uren open	
Exploitatie door Farys (expertise)	
Digitaal kassasysteem / Recreatex	
Eigen uitleendienst	
Betaalbare prijzen	
Polyvalentie van personeel	

12.2.5 Externe documenten

12.2.5.1 Uit: 5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid – ISB

- 1) Sportinfrastructuur en sportieve ruimte
 - a. *Renovatie en nieuwbouw van sportinfrastructuur.*
 - b. *Sportspecifieke infrastructuur.
Ondersteunen van het veilig leren zwemmen als basisvaardigheid is voor elke gemeente een basisopdracht!*
 - c. *Inspelen op eigentijdse ruimtelijke principes.
Gedeeld gebruik van publieke infrastructuur – openbare parken – sportkantines als ontmoetingsruimtes in wijken.
Herbestemming en tijdelijke invulling van sites/gebouwen biedt mogelijkheden voor sport.
Kleinschalige voorzieningen nodigen uit tot sport/bewegen.
Belang van beweegvriendelijke publieke ruimtes (versterken sociaal weefsel).*
 - d. *Houd het maximaal aanzetten van inwoners tot sporten steeds als basisdoel.*
 - e. *Houd de beleidsregie van alle sportinfrastructuur steeds in handen van je lokaal bestuur.*

- 2) Brede sportclubondersteuning

Clubs zijn belangrijk voor een kwalitatieve en duurzame sportparticipatie en zorgen bovendien voor ontmoetingsplaatsen.

 - a. *Eenvoudige en doordachte subsidiereglementen, die als gericht beleidsinstrument worden ingezet om clubs 'uit te dagen': begeleiding op sporttechnisch en pedagogisch vlak, aanbod voor jong en oud; prestatiegericht tot recreatief aanbod.*
 - b. *Sportclubs als partners voor maatschappelijke meerwaarde: naschoolse kinderopvang – wijkontwikkeling – diversiteitsbeleid ondersteunen.*
 - c. *Maatschappelijke uitdagingen voor sportclubs: ondersteuning en begeleiding van clubs afstemmen op nieuwe uitdagingen als: omgaan met kansarmoede/diversiteit; coachen*

van clubbesturen in hun beleidsvoerend vermogen; begeleiding in de omgang met het veranderend vrijwilligersprofiel; faciliteren van samenwerkingen met scholen, andere sportclubs, G-sport, sociale organisaties.

3) Nabije en dichtbij sportstimulering

Levenslang sporten en bewegen is de algemene uitdaging. Niet-participanten activeren!

- a. *Vraaggericht en op maat.
Minder kansrijke groepen laten participeren via buurtsportmethodiek of samenwerking met lokaal sociaal beleid; benutten van online technologie en co-creatie met kansrijke, mondige burgers.*
- b. *Sport: waardevol in een integraal lokaal beleid via:*
 - *partner in kinderopvang;*
 - *gedeelde open sportinfrastructuur als ontmoetingsplaats versterkt sociaal weefsel van wijk;*
 - *buurtsport empowert jongeren;*
 - *bewegen kan ouderen mobiel en sociaal actief houden;*
 - *sporten/bewegen biedt kansen in recreatie, toerisme en citymarketing.*

4) Co-creatie en burgerparticipatie

- a. *Eigentijdse participatie in sportbeleid: echte open inspraakstructuren en -vormen; stimuleren van burgerinitiatief: kleinschalige zaken tot voorzien van ruimte; echte partnerships met clubs, sociale sportactoren, projectgroepen.*

5) Sportbeleidskracht en sportdeskundigheid

- a. *Sportbeleidskracht: sportbeleid is een zichtbare beleidslijn in het meerjarenplan.*
- b. *Sportdeskundigheid in infrastructuurbeheer en sportpromotie.“*

12.2.6 Uit: Coronabevraging i.v.m. het zwembadgebruik (2021)

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Publieke Zwembaden de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek. Dit onderzoek kwam tot stand via een partnerschap met Universiteit Gent, Netwerk Lokaal Sportbeleid (voorheen ISB VZW) en LMR. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- in juli 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd. Dit werd aangeboden op korte termijn teneinde zwembaden extra inzichten te geven in het kader van de coronapandemie. Dit onderzoeksluik was een gratis en vrijblijvend extra onderzoeksdeel, toegankelijk voor alle zwembaden die deelnemen aan het publieksonderzoek Zwem22.

- in het voorjaar van 2022 wordt een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan het zwembad. In dit onderzoek zullen niet enkel "zwemmers" bevroegd worden, maar worden ook afhakers en niet-zwemmers benaderd.

In de looptijd van het eerste onderzoek (28 juni 2021 tot en met 31 juli 2021) werden 6.424 respondenten bereikt door 69 zwembaden. Het Verbauwenbad verzamelde 436 antwoorden. De antwoorden van Eeklo werden afgezet tegen de cluster van Vlaamse recreatieve zwembaden. Enkele opvallende cijfers:

- 75% heeft het zwemmen gemist. Daarbij ging het vooral om het spontaan kunnen gaan zwemmen zonder reservatie en het zwemmen voor de kinderen.
- Een kwart van de antwoorders in Eeklo had niet meer gezwommen sedert het begin van corona.
- 45% van de antwoorders ging voor corona 1 of meer keer per week zwemmen. 58% ging om baantjes te zwemmen, 18% voor zwemlessen.

- Van de respondenten die gestopt waren met zwemmen tijdens corona ging het voor 16,5% om het feit dat ze het niet veilig vonden (25% voor de cluster), 58% omdat het te vaak volzet was (33% voor de cluster) en 29% omdat het reserveren moeilijk was (19% voor de cluster).
- 11% van de Eeklose zwemmers kende alle coronaregels (19% voor de cluster).
- De grootste negatieve impact van de coronaregels kwam vooral door het verplicht reserveren (63% tov 37% bij de cluster). De belangrijkste redenen waren dat het reserveren enkel digitaal kon en dat er te weinig beschikbare plaatsen waren.
- 25% vond ook dat er te veel maatregelen waren (t.o.v. 12% voor de cluster).

12.2.7 Bevraging zwembad 2022 – ZWEM 22

Het tweede luik van de bevraging kwam er in 2022. 238 zwembaden in Vlaanderen en Nederland namen deel aan het publieksonderzoek. Ze bereikten samen 42.502 respondenten.

Eeklo had 420 respondenten. De meest opvallende bevindingen:

- 3/4 van de zwemmers in Eeklo kiest voor baantjeszwemmen, en dan nog meestal alleen.
- 40% van de baantjeszwemmers zwemt 1x tot meerdere malen per week.
- 75% van de recreatieve zwemmers komt 1 maal per maand tot enkele keren per jaar.
- Meer dan de helft van de respondenten drinkt nog iets na het zwemmen. 1 op 5 eet iets.
- Mensen kennen het zwembad vooral van zwemlessen en waterpolowedstrijden.
- 82% van de respondenten geeft minstens 8 op 10 voor de zwemlessen.
- 61% van de bezoekers blijft tussen 1 en 2 uur in het zwembad.

Op de vraag van de meest geschikte momenten om te gaan zwemmen, ligt de hoofdscore (43%) bij de weekavonden, gevolgd door zondagvoormiddag (32%).

Om de emotionele, fysieke, sportieve en sociale impact van zwemmen op de zwemmer te meten, werden enkele vragen gesteld, waaraan een score van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (helemaal akkoord) kon gegeven worden (Zwembad = Eeklo):

Dimensie	Stelling	Zwembad	Cluster	FARYS	Vlaanderen
EMOTIONEEL	Gevoel van welzijn	3,91	4,47	3,95	3,92
	Moment van mentale rust	3,73	3,46	3,87	3,81
FYSIEK	Werken aan gezondheid	4,28	3,45	4,35	4,32
	Positive invloed op conditie	4,37	3,91	4,44	4,42
SPORTIEF	Ik kan een leven lang zwemmen	4,32	3,57	4,41	4,42
	Belangrijke voorziening om te bewegen	4,06	3,12	4,25	4,25
SOCIAAL	Ik ontmoet er andere mensen	3,29	3,02	3,37	3,19
	Belangrijk voor sociaal leven	2,92	3,34	2,98	2,81

De Eeklose score toont heel veel gelijkens met het Farys- en Vlaamse gemiddelde, maar zwemmen in Eeklo heeft minder emotionele impact en meer fysieke/sportieve impact dan het cluster-gemiddelde.

- 20% vindt het zwembad niet in goede staat.
- De temperatuur van het water blijkt voor velen te fris.
- De hygiëne van het zwembad, het kinderbad en de kleedkamers scoren in Eeklo beter dan het Farys- en Vlaamse gemiddelde.
- 22% vindt het online reserveren van tickets niet handig in Eeklo; dit scoort veel hoger dan de andere gemiddelden.
- De tevredenheidsscores voor de cafetaria zijn hoog in vergelijking met de rest (aanbod, vriendelijkheid, hygiëne, prijzen...).

- 2/3 maakt gebruik van een abonnement of een kortingstarief. De prijzen worden vooral als 'passend' ervaren.
- Als mensen ook elders zwemmen is dit omdat er meer recreatiemogelijkheden zijn en omdat het er minder druk is dan in Eeklo.
- Bijna alle respondenten vinden het Verbauwenbad goed bereikbaar met de auto. Drie-kwart maakt ook gebruik van de wagen om te komen zwemmen.
- De bereikbaarheid van het Verbauwenbad scoort maximaal, er is ook voldoende parking.
- Mensen willen geïnformeerd worden via de webpagina van het zwembad, sociale media of een nieuwsbrief.
- De ervaringen met het personeel (klantvriendelijkheid, toegankelijkheid, hulpvaardigheid) zijn positief.

Het Verbauwenbad heeft een algemene score van 7,63 op 10, dit is iets hoger dan de 7,60 van de Farysbaden, de 7,52 van Vlaanderen en de 7,47 van de cluster.

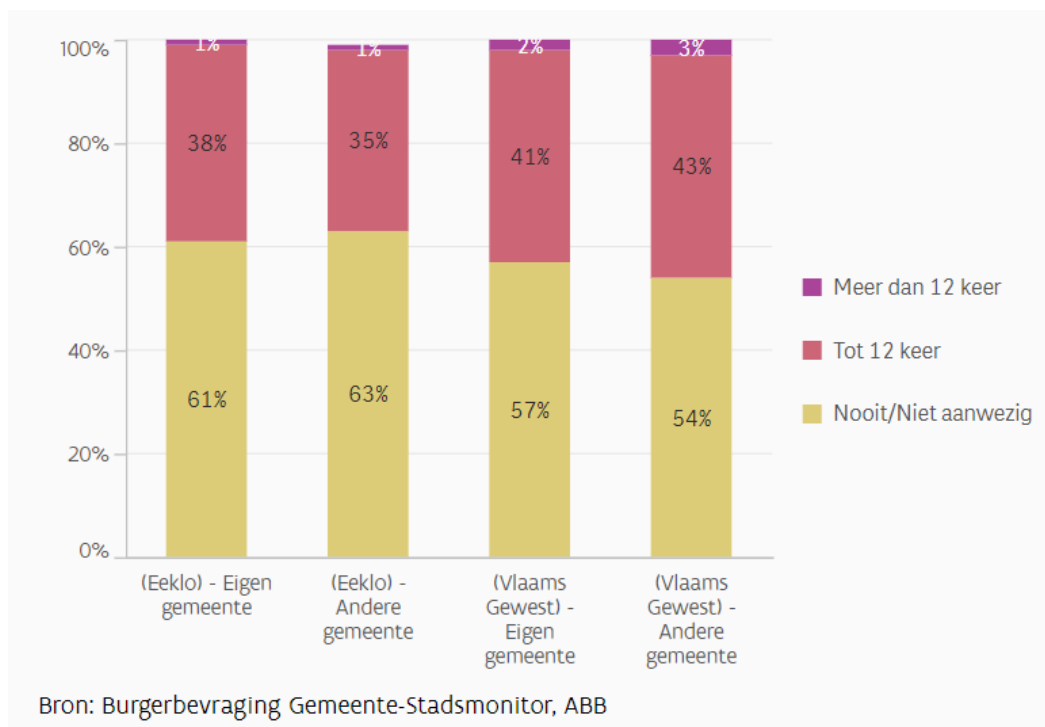
12.3 Cultuur

12.3.1 Cijfergegevens

Eeklo scoorde in 2020 66% tevredenheid over culturele voorzieningen. Dit was in 2017 nog 79%. De tevredenheid over de bibliotheek ligt aanzienlijk hoger (84%). We zien dit in alle vergelijkingen terug komen.

39% van de Eeklonaren ging in 2020 af en toe tot vaak langs in de eigen bib. Dit was in 2017 nog 50%. 15% gaat (ook) naar een andere bib. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 46 en 22%.

grafiek 100 *Aandeel inwoners dat afgelopen jaar een culturele activiteit heeft bijgewoond in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

39% van de Eeklonaren ging in 2020 af en toe tot vaak naar een culturele activiteit in eigen stad. 36% zoekt daarvoor (ook) een andere stad of gemeente op. In 2017 was dit 61 en 64% - deze grote

verschillen zijn uiteraard het gevolg van corona, waarbij vanaf maart 2020 geen cultuurbeleving mogelijk was. Vandaar ook het heel laag percentage bij 'meer dan 12 keer'.

Bij gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 39% die cultuur in eigen stad opzoekt; 46% gaat ook elders.

12.3.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 49 Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017 tot 2022

CULTUUR	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal materialen in bib per categorie totaal	45.936	47.645	47.944	54.637	55.595	56.208
gedrukte materialen jeugd	20.613	21.467	20.695	21.780	21.198	21.549
gedrukte materialen volwassenen	19.175	19.559	21.114	25.521	26.364	26.214
tijdschriftnummers	2.473	2.602	2.194	2.657	3.049	3.091
tijdschriftabbonementen	112	105	94	108	109	108
krantenabbonementen	6	6	5	5	5	5
CD	257	247	97	72	66	54
Daisy-boeken	285	295	293	371	368	416
DVD	3.015	3.364	3.452	4.123	4.436	4.884
aantal bereikte leerlingen via scholen (klassikaal) voor bib (niet-unieke leerlingen)	1.518	1.631	1.477	593	676	1.232
aantal uitleningen materialen in bib	87.256	92.430	110224	62.599	124.248	78.421
aantal verlengingen materialen bib	40.332	58.027	61457	29.962		46.774
aantal leners bib jeugd (= met lidkaart)	1.358	984	1.277	852	618	619
aantal individuele gebruikers bib jeugd (klassen hebben 1 lidkaart = verrekening van aantallen)	4.478	3.924	4.717	2.418	3.117	2.992
aantal leners bib volwassenen (= met lidkaart)	3.201	3.164	3.258	2.359	2.510	2.840
aantal individuele gebruikers bib volwassenen (organisaties als psychiatrie, RVT's, wijkcentrum hebben 1 kaart)	3.901	3.911	4.664	3.799	3.158	3.623
aantal activiteiten bib per categorie						
auteurslezingen	11	14	12	5	7	14
bibliotheekintroductions en -instructies	103	66	72	23	19	91
clubs en kringen	4	4	10	9	6	6
infosessies / lezingen	4	4	5	0	2	3
publiekswervende activiteiten	21	34	35	10	0	11
taalstimulerende activiteiten	0	0	0	1	0	0
tentoonstellingen	1	2	5	0	1	1
theatervoorstellingen / poppenkast	1	1	7	0	4	0
themapakketten / vertelkoffers	5	288	290	301	329	336
themastands	0	12	12	5	6	10
voorlees- en vertelsessies	12	48	45	10	23	48

workshops en cursussen: diverse	0	25	16	1	11	7
workshops en cursussen IT en digitale media: inhoudelijk	2	2	2	0	3	6
workshops en cursussen IT en digitale media: technisch	0	0	0	0	0	0
aantal raadplegingen GOPRESS krantenarchief	4.876	5.320	3.181	3.069	1.886	1.713
aantal geregistreerde lidmaatschappen Mijn Bibliotheek	2.805		4.112	4.467	4.899	4.842
aantal bezoekers bib (leners, krantenlezers, koffie, computer,...)	61.202	57.734	56.614	28.361	35.169	42.878
aantal aanwezigen op bibactiviteiten	3.798	3.440	3.428	151	1.002	1.132
aantal voorstellingen in CC per categorie	121	157	132	56	80	145
film	17	15	21	12	9	4
theater (theater, humor, buitensporig)	34	36	37	15	34	36
muziek	16	19	16	6	9	19
familie	8	19	17	7	6	19
school (vrstl en film)	46	68	41	16	22	67
aantal aanwezigen op voorstellingen in CC	15.428	15.935	16.950	5.885	4.918	8.442
aantal aanwezigen CC met UitPAS kansenarief						351
aantal aanwezigen op schoolvoorstellingen in CC	7.243	8.241	5.745	2.433	2.631	5.444
aantal activiteiten door derden in CC	79	63	61	15	20	24
aantal sessies gebruikers publieke PC's (internet, open office)	1.504	1.675	1.288	211	264	
subsidies voor gemeenschapsvormende projecten in euro	9.000	9.000	9.000	/	9.000	4.000

(bron: CC, bib en dienst cultuur stad Eeklo)

In 2020 zit er door corona een grote dip in het aantal leners en bezoekers van de bib. Bij de jeugd is dit bv. op de helft teruggelopen. Ook het aantal uitleningen daalt met de helft. In het CC waren er maar de helft van het aantal normale voorstellingen, gekoppeld met terugbetaling van bestelde voorstellingen en schadevergoedingen aan gezelschappen. De nasleep van corona is in 2021 nog altijd sterk voelbaar in het CC. Daarbovenop kwam de geplande renovatie en de verhuis naar de pop-up aan de Nijverheidskaai. De pop-up werd in de 2de helft van 2023 niet meer gebruikt. Vanaf begin 2024 verhuist het CC weer naar het vernieuwde gebouw op het Herbakkersplein.

12.3.3 Interne documenten

12.3.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Cultuur – ABC

- **cultuureducatie** blijft van groot belang: aanleren van cultuurbeleving, leesbevordering, mediawijsheid;
- **ABC-cultuursite** = plek van ontmoeting (binnen- en buitenruimtes) waar de raakvlakken voor samenwerking meer benut dienen te worden (zaalgebruik, programmatie, promotie, pleingebruik);
- de **maatschappelijke rol van de bib** in leven houden: een bib als info- en kenniscentrum, maar ook plaats van ontmoeting, educatief centrum, met aandacht voor creatieve zelfontplooiing;
- **STIP-balie** meer bekendheid geven;
- inzetten op publiek van jongeren en meerwaardezoekers bij CC De Herbakker;
- **gevarieerd aanbod** creëren met durf tot experiment;
- maximaal inzetten op **nieuwe impulsen in de KA!** en in uitbreiding op de volledige ABC-site ingevolge het nieuwe decreet op het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO);

- **community creëren in bib:** aandacht voor groepen die er komen lezen / studeren / ... en hier ook op inzetten;
- open blik op de **meerwaarde van het regionale:** Comeet (regiobib, samenwerking tussen CC's), KA! met afdelingen in het Meetjesland;
- zorgzame visie op **erfgoed:** opwaardering van onroerend bouwkundig erfgoed, inspelen op toeristische mogelijkheden van erfgoed, aandacht voor roerend erfgoed vanuit een regionale blik.

12.3.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

- een visie op cultuur vanuit 3 pijlers: inspiratie, creatie en participatie;
- open huis, letterlijk en figuurlijk;
- afstemmen programmatie CC en bibliotheek;
- Doelgroepenbeleid ontwikkelen:
 - 1) jeugd (tieners);
 - 2) mensen in kwetsbare positie;
 - 3) mensen van niet-autochtone afkomst. Via projectwerking en samenwerking met jeugd, wijkcentrum De Kring, KA!, dienst Integratie e.a. (eerste projecten in seizoen 2019-2020);
- cultuur breekt uit & sloopt muren: bindmiddel & facilitator in burgerschap en gemeenschapsvorming;
- de bibliotheek van de toekomst: the place to be!
- ABC-site: nauwe samenwerking met KA! partnerschap afgekondigd in september 2018, afstemming werking en ontwikkeling van gezamenlijke projecten. Kunst & Cultuur op en rond het Herbakkersplein;
- decreet bovenlokaal cultuurwerk: bovenlokale opportuniteiten met Evergem – Maldegem, ook Lievegem en Deinze. Wordt onderzocht vanuit de dienst Cultuur, in samenwerking met COMEET;
- werking van de cel cultuurparticipatie wordt in de visie 2020-2025 meer geïntegreerd in de globale werking van de dienst Cultuur waarbij de huidige fragmentarische projectwerking dient omgezet naar beleidsmatige trajectontwikkeling ten behoeve en ten gunste van een stadsbrede cultuurparticipatie.

12.3.3.3 Adviesraad voor Cultuur – toekomst oefening 20/11/18

Uit de toekomst oefening met de Algemene Vergadering van de ARC kwamen volgende aandachtspunten:

- De ARC is aan verjonging toe. Middel kan moderne communicatie zijn.
- Jongeren doen nochtans aan cultuur, wel belangrijk om dit aan kinderen al aan te leren. Ook al "verliezen" we die enkele jaren als publiek, ze komen dan later wel terug.
- ZICHTBAARHEID:
 - o ARC meer zichtbaar maken: wat doen we? wie kan er terecht?
 - o cultuur naar de wijken brengen – decentralisatie;
 - o meer zichtbaarheid op de straat vb. geschiedenis op tegels op de Markt;
 - o verzustering zichtbaar maken;
 - o verbeter het imago van de stad;
 - o via (sociale) media;
 - o bewegwijzering;
 - o ABC meer 'in het zicht' brengen;
 - o 'botsen op cultuur';
 - o evenementen zorgen voor reclame voor de stad;
 - o gekend & bekend;
 - o laagdrempelig;
 - o samenwerkingen;
 - o middelen;
 - o manieren;

- aandacht voor de geschiedenis van Eeklo: nood aan een museum (textiel, meubels, bier ...) – beste locatie = stadhuis;
- cultuur moet gedragen worden door natuur – linken leggen tussen beide;
- meer faciliteiten voor verenigingen – liefst kosteloos gebruik van zalen;
- cultuur in de eerste plaats voor Eeklonaren – laagdrempelig (tarieven!);
- aanspreekpunt voor cultuur: waar kan je voor wat terecht? zalen? evenementen? loket fysiek en digitaal;
- subsidieaanvragen op een laagdrempelige manier;
- ondersteuning van de stad voor bv foto-expo's (lokalen – panelen - ...);
- gebruik van Herbakkersplein: bv elke zaterdag een activiteit, iets te doen op de marktdag ...;
- Week van de Amateurkunsten;
- belangrijk om te werken met kinderen en jeugd in culturele gebouwen;
- cultuur op kindermaat / samenwerking met senioren = van belang;
- communicatie & promotie!
- 'cultuurbuurt' opnieuw invoeren;
- kunstenaarsroute organiseren (cfr. West-Vlaanderen);
- kloppend cultuurhart = ABC, maar ook naar wijken laten uitvloeien;
- wat is cultuur? Welk publiek bereiken we of willen we bereiken? Wat willen we doen? Wat willen we programmeren?
- best 1 centrum behouden – wie wil komt en vindt de weg – anderen komen toch niet;
- toch ook zichtbaarheid nodig 'om de hoek' - werken in wijken: samenwerkingen – gezamenlijke doelen – hulp nodig om dit te coördineren;
- Eeklo = belevingsstad;
- ook gelinkt aan fierheid over de stad;
- grote participatie van iedereen nodig: jeugd – sport – senioren – kwetsbare groepen;
- veel activiteiten;
- mag niet te moeilijk zijn;
- gebruik maken van open ruimten en mooie (ecologische) gebouwen;
- participatie in verenigingen / tussen verenigingen / tussen verenigingen en stad;
- eigenwijze en vernieuwende dingen doen;
- publieke ruimte geeft uitstraling;
- creativiteit met nieuwe energievoorzieningen;
- energie van nieuwe Eeklonaren benutten;
- delen van bestaande ervaringen;
- hokjesdenken loslaten;
- CC moet open huis zijn + samenwerken met meerdere verenigingen;
- coördinatie nodig tussen agenda's van verenigingen/activiteiten.

12.3.3.4 CC De Herbakker – gebruikersenquête 2018

412 respondenten (waarvan 380 die nog altijd komen, 22 afhakers en 10 niet-gebruikers) werden bevraagd over hun bevindingen met het CC De Herbakker.

In de resultaten wordt telkens de vergelijking gemaakt met Vlaanderen en met een cluster van steden/gemeenten met een gelijkaardig cultuurcentrum.

PUBLIEK ALGEMEEN:

- 67% = 45-plusser;
- 2/3 = vrouw;
- 40% samenwonend met kinderen, 35% samenwonend zonder kinderen;
- 65% hoger onderwijs;
- 71% werkenden (Vlaanderen heel wat lager); 23% gepensioneerden (cluster veel hoger);
- vooral niet-gekleurd publiek.

Hoe spenderen ze hun VRIJE TIJD? 52% concert/theater, 49% TV-kijken, 37% sport; 60% zit in vereniging.

2/3 gaat enkele keren per jaar naar CC; 70% met partner, 47% met vrienden.

- 72% komt voor muziek;
- 60% voor humor;
- 59% voor theater;
- 17% voor film;
- 51% gaat ook naar het cultuurcafé (= veel in vergelijking met Vlaanderen en cluster);
- de helft komt steeds naar zelfde soort voorstellingen;
- 68% ook naar amateurkunsten (gelijk beeld in Vlaanderen en cluster);
- score voor doorverwijzing is 8,59 op 10 (= hoger dan Vlaanderen / cluster).

Tevredenheid (tevreden tot heel tevreden) over laatste voorstelling:

- 95% bij kindervoorstelling;
- 95% bij muziek;
- 90% bij theater;
- 90% bij humor;
- 89% bij familievoorstellingen.

Tevredenheid infrastructuur:

- inkom: 74% tevreden, 13,7% heel tevreden (Vlaanderen: 61% – 25,7%);
- comfort: 92% (Vlaanderen: 87%);
- bar: 76% (Vlaanderen: 73%);
- balie: 67% (Vlaanderen: 80%), wel 30% geen mening of niet van toepassing;
- toegankelijkheid = ok, 1,3% niet tevreden (Vlaanderen 3,4%);
- sanitair ok: voldoende aanwezig = 95%, hygiëne = 91% (Vlaanderen: 87% – 84%).

BELEVING:

- 38% komt om samen te zijn (Vlaanderen: 42%, cluster: 45%);
- 6,5% niet tevreden over gezelligheid ontmoetingsruimte;
- 5,3% niet tevreden over huiselijk gevoel;
- 1,5% niet tevreden over hulpvaardigheid onthaal ;
(Vlaanderen scoort altijd hoger op ontevredenheid).

BAR:

- 12,4% drinkt nooit iets (Vlaanderen: 19% – cluster: 23,6%);
- 62% drinkt na activiteit;
- 54% drinkt vóór activiteit;
- 21% drinkt andere momenten;
- niet drinken voor voorstelling want: te druk (26%), geen behoefte (70%);
- niet drinken na voorstelling want: te druk (38,5%), geen behoefte (47%);
- niet drinken ligt niet aan prijzen, aanbod, gezelligheid.

Gebruikers zijn tevreden over de openingsuren van de balie.

85% is tevreden over het aanvangsuur van de voorstellingen.

MOBILITEIT:

- 80% komt met de wagen;
- 26% komt met de fiets;
- 12% komt te voet;
- 23% vindt onvoldoende parking;
- 11% vindt onvoldoende fietsparking;
- 25% vindt het openbaar vervoer onvoldoende.

TICKETS:

- 88,7% via website (Vlaanderen: 83%);
- 36% via e-mail (Vlaanderen: 38%);
- 20% via telefoon (Vlaanderen: 23%);
- 20% via balie (Vlaanderen: 35%);
- 82% betaalt liefst met Bancontact;
- 57% vindt dat tickets te snel uitverkocht zijn (Vlaanderen: 41,5% – cluster: 33%);
- 50% geraakt niet altijd aan tickets die ze willen (Vlaanderen: 37% – cluster: 27%);
- 3,5% is niet tevreden over prijsniveau van de tickets (= Vlaanderen);
- 57% gebruikt kortingsysteem voor meerdere voorstellingen (Vlaanderen: 46% – cluster: 44%) – vooral grote formule van 8 voorstellingen;
- bijna 4% is ontevreden over deze formule (Vlaanderen: 3,2% – cluster: 2%).

INFOKANALEN:

- bijna 8 op 10 via brochure (vergelijkbaar met Vlaanderen en cluster);
- 73% via website CC (Vlaanderen: 65% – cluster: 55%);
- 4,7% via website stad (Vlaanderen: 10% – cluster: 17%);
- nieuwsbrief bijna 25% (Vlaanderen: 32%);
- stedelijk infoblad 7,4% (Vlaanderen: 12% – cluster: 17%);
- sociale media 12% (Vlaanderen: 13% – cluster bijna 15%);
- vrienden/kennissen 14,5% (Vlaanderen en cluster 19%);
- 71% krijgt brochure in de bus; bijna al degene die er een krijgen, leest ze ook;
- 92% vindt brochure aantrekkelijk (Vlaanderen: 88%);
- 75% bestelt tickets snel na ontvangen brochure (Vlaanderen: 64% – cluster: 63%);
- 70% wil brochure niet digitaal (Vlaanderen: 65% – cluster: 63%);
- 81% heeft afgelopen jaar website bezocht:
 - o 70% om te kijken welke activiteiten er zijn;
 - o 50% om meer info te zoeken over activiteiten;
 - o 47% om tickets te bestellen;
 - o bijna niemand om infrastructuur te huren;
- bijna 3% vindt website niet makkelijk terug;
- 6,5% vindt website niet aantrekkelijk (Vlaanderen: 5,4% – cluster: 5,7%);
- 9,3% vindt website niet gebruiksvriendelijk (Vlaanderen: 8,8% – cluster: 8,2%);
- 83% bezocht sociale media niet;
- bezoekers sociale media zoeken vooral welke activiteiten er zijn + meer info erover;
- 46% ontvangt nieuwsbrief (Vlaanderen: bijna 60%) – bijna iedereen die hem krijgt leest hem (94%), vooral om activiteiten te weten of meer info te zien;
- weinig opmerkingen over frequentie, aantrekkelijkheid en interessant zijn van nieuwsbrief.

ANDERE CENTRA:

- 73% woont ook elders activiteiten / voorstellingen bij (Vlaanderen: 69% – cluster: 67%) = 301 personen;
- van deze 301 personen gaat:
 - o 35% naar Hoogen Pad (Adegem);
 - o 34% naar Stroming (Sleidinge);
 - o 41 % naar andere;
 - o 22% naar N9;
 - o 17% naar CC Brugge;
- 68% naar ander CC omwille van ander aanbod (Vlaanderen: 56% – cluster: 58%);
- voor 26% kwam moment beter uit;
- voor 23% omdat er tickets waren.

ANDERE ACTIVITEITEN TOP 5:

EEKLO	Vlaanderen	cluster
- 57% naar muziek	47% muziek	46% muziek
- 43% naar film	36% film	34% film
- 38% naar festival	34% tento	28% tento
- 36% naar café/resto	32% café/resto	27,9% festival
- 33% naar tento's	31% theater	25,3% café/resto

BIBGEBRUIK

- 2/3 van de CC-bezoekers maakt geen gebruik van de bib (Vlaanderen: 56,5% – cluster: 57%).

REDEN BEZOEK AAN STAD:

- 91,3% komt enkel voor voorstelling cc (=Vlaanderen en cluster);
- gemiddelde besteding in bakkerij: € 14,23 (Vlaanderen: € 13,69 – cluster: € 12,79);
- gemiddelde besteding elders in stad drinken: € 8,07 (€ 10,6 – € 11,06);
- gemiddelde besteding elders in stad eten: € 13,85 (€ 19,76 – € 17,65);
- gemiddelde besteding shopping bij bezoek aan cc: € 8,67 (€ 15,89 – € 13,5).

TOEKOMST:

- 91% komt terug.

AFHAKERS:

- vooral omdat ticketsysteem te moeilijk is.

12.3.3.5 Corona-enquête bib en CC (2021)

BIB

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Bibliotheken de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, VVBAD, Cultuurconnect, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, een publieksbevraging bij de Vlaamse bibliotheken. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- 1 tot en met 31 mei 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in het voorjaar van 2022 wordt een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan de bibliotheek. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevroegd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevroegd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo werden 167 antwoorden gegeven op de bevraging in mei:

- De lezers deden tijdens corona vooral meer buitenactiviteiten, er werd ook meer gesport (hoger dan in vergelijkbare steden / Vlaanderen). Vooral die buitenactiviteiten zullen ook na corona meer blijven voor de Eeklose bibbezoeker.
- 91% las evenveel of meer tijdens corona in vergelijking met voor corona. 2/3 ging niet per se meer boeken zelf kopen.
- 6% startte met het lezen van e-boeken tijdens corona (zelfde percentage als de cluster en Vlaanderen). 83% van de respondenten geeft nog altijd de voorkeur aan gedrukte boeken.
- 53% kwam niet meer of minder tijdens corona naar de bib (Vlaams gemiddelde = 40%). Tijdens corona kwamen mensen vooral boeken halen (91,5%), 28% haalde DVD's (is veel hoger dan de cluster en Vlaanderen).
- De afhakers tijdens corona weten dit vooral aan het feit dat de bib niet of te weinig open was, maar ook dat ze iets ontleen een onveilig idee vonden. De Eeklose bibbezoeker hecht duidelijk veel belang aan preventie: handgel, mondmaskers, anderhalve meter afstand.

- Het online en telefonisch bestellen en de toepassing 'Mijn Bibliotheek' was bij velen goed gekend. De tevredenheid daarover is ook groot. 70% zou de mogelijkheid van online bestellen ook liefst behouden.

CC De Herbakker

In het najaar van 2020 kregen alle Vlaamse Cultuurhuizen de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 en 2018 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, de eerdere grootschalige publieksbevragingen. Dit onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- van 1 tot 31 maart 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in een latere fase wordt, op een geschikt moment na de coronapandemie, een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan de cultuurcentra. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevestigd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevestigd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo kwamen 71 antwoorden binnen, wat niet zoveel is:

- 87% van de respondenten zegt het CC gemist tot heel erg gemist te hebben. Vooral omdat mensen hun favoriete artiesten niet live kunnen zien, maar 45% ook omdat ze het avondje uit missen.
- Tijdens corona werd meer online gestreamd door de Eeklose cultuurliefhebber (meer dan het Vlaams gemiddelde), ook meer TV gekeken en meer tijd aan de kinderen gespendeerd.
- De CC-bezoeker verwacht na corona meer te zullen lezen dan ervoor (45%), maar vooral ook meer buitenactiviteiten te doen (68%).
- Als het CC weer open gaat, wil 90% naar podiumactiviteiten, maar 36% wil ook naar de film (veel hogere score dan in Vlaanderen). 23% verlangt naar kinderactiviteiten.
- Bijna de helft van de respondenten zegt pas tickets te kopen voor het nieuwe seizoen als er zekerheid is van terugbetaling bij annulering.
- 44% vond informatie over het CC tijdens corona op de website, 30% via sociale media (= opvallend veel).
- 47% keek niet naar online cultuurevenementen. 41% wil ook niet betalen voor online cultuur.

12.3.3.6 Bevragingen bib en CC (2022)

In 2022 werden opnieuw bevragingen gedaan.

BIBLIOTHEEK:

151 Vlaamse bibliotheken namen deel aan de bevraging, met 57.888 respondenten. Voor Eeklo waren er 454 (431 volwassenen en 23 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- 91% ontlene materialen: boeken, DVD, strips, e-boeken;
- boekenverkoop is meest gekend (63%), leesclub bij 14%;
- deelnemers zijn (zeer) tevreden over de activiteiten. Leesgroep volwassenen 9/10, lezingen en poëzieslunch 8/10;
- 75% is tevreden tot heel tevreden over de collectie (Vlaanderen: 78%);
- 64% vindt de collectie aantrekkelijk gepresenteerd (iets lager dan in Vlaanderen (74%));
- 66% is tevreden over de inrichting (Vlaanderen: 76%);
- medewerkers bib zijn hulpvaardig (86%), toegankelijk (81%) en deskundig (78%);

- ontlenen van boeken blijft het belangrijkste in de toekomst (94%); e-boeken worden meer populair (36%), thuis films streamen, meer ruimtes ter beschikking. Meer nadruk op beleving en ontmoeten.

De ideale bib voor de respondenten van Eeklo:

- 55% materialen lenen	< >	21% een plek waar je dingen beleeft
- 58% rust en stilte	< >	19% een bruisende ontmoetingsplek
- 45% bemande bib	< >	28% onbemande plek waar je altijd terecht kan
- 36% centrale plek	< >	41% kleine plek vlakbij mij in de buurt
- 53% huiselijke/gezellige stijl	< >	23% zakelijke, functionele ruimte

Ook de raden van beheer van bib en cc en de ARC zijn bevroegd:

Adviesraad Bib + CC (22 leden)

- Denktank bib (16 personen): belangrijkste functie bib: ontmoetingsplaats waar ontlenen van boeken belangrijk blijft/centraal staat. Nood aan opfrissing (imago), herinrichting & +ruimte (infrastructuur), zichtbaarheid (gevelzicht, herkenbaarheid), ligging bib.
- Jongeren (23 twintigers): belangrijkste functie bib: boeken ontlenen, studeren, ontmoetingsplek. Noden: meer aanwezigheid op sociale media, ingrepen aan het gevelaanzicht.

ARC bevraging: 35 respondenten

- Bib moet in de toekomst inzetten op digitale inclusie, mogelijkheden voor verenigingen, ontmoetingsruimte, leescafé, vreemde talen collectie.

CC DE HERBAKKER:

110 CC's namen deel aan de bevraging in 2022, met 26.339 respondenten. Voor Eeklo waren er 161 (waarvan 6 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- respondenten zijn tevreden tot zeer tevreden over personeel: vriendelijk en gastvrij CC;
- 78% is tevreden tot heel tevreden over het aanbod;
- CC bezoeken is vooral een sociaal gebeuren: 66% met partner, 50% met vrienden, 16% alleen;
- meeste bezoekers koppelen een bezoek ook aan drink in het cultuurcafé;
- 70% is tevreden over het prijsbeleid (77% Vlaanderen);
- 31% gaat naar CC's in de buurt omwille van een "beter aanbod" en omdat het tijdstip beter was (30%);
- communicatie: brochure (73%), website (73%) en nieuwsbrief (35%) – flyers (2%!);
- brochure: merendeel kiest een papieren versie in de bus (83%).

12.3.4 Gesprekken

12.3.4.1 COMEET – Cultuuroverleg Meetjesland - 2019

Op 8 januari 2019 hadden we een gesprek met Rebecca Van Rechem, de coördinator van Cultuuroverleg Meetjesland. De vier grote activiteitsblokken van COMEET werden besproken:

Regiobib:

- gelijk reglement;

- verschillende accenten in verschillende bibs;
- collectiebeleid via 1 monitoringsysteem.

Er is een eengemaakt bibliotheeksysteem (EBS), op Vlaams niveau.

Bib moet in de toekomst inzetten op:

- belevingscentrum;
- 2de woonkamer;
- Ontmoetingsruimte;
- Zelfontplooiing;
- aandacht voor mediawijsheid en taal- & leesbevordering.

Gaat nog 1/3 over boeken, maar ook over kennis opdoen, over ontmoeten ... Er is nog een hele weg af te leggen.

Erfgoed:

- hier is vroeger te weinig op ingezet;
- Eeklo heeft werkgroep E.L.S: het is belangrijk om hier ruimte aan te geven (= insteek van vrijwilligers);
- erfgoed is te versnipperd, is te weinig ontsloten, heeft promotie nodig;
- Intergemeentelijke Onroerend ErfgoedDienst = 11 van de 14 gemeenten. Dit zorgt voor overleg en afstemming. Door IOED zijn erfgoeddiensten vroeger betrokken bij ruimtelijke projecten. Zeker belangrijk om stedenbouwdiensten te betrekken en meer samen te werken.

Lokaal cultuurbeleid:

- = overkoepelende taak;
- uitwisselen en daardoor efficiënter werken;
- samen communiceren is van belang;
- bredere weerklank van communicatie via COMEET dan via cultuurdiensten afzonderlijk.

Podia:

- verschillen tussen gemeenschapscentra en cultuurcentra;
- de afspraken onderling lukken stilaan.

UiTPAS: als we dit regionaal verder willen uitrollen moet er een trekker zijn. Detacheren van een personeelslid? Opsplitsen als de regio te groot wordt?

Cultuurparticipatie is van groot belang.

Taak COMEET in toekomst:

- regierol voor Vlaanderen (= niet als actor optreden; decreet);
- actorrol opnemen met de gemeentelijke middelen;
- in de toekomst zal minder projectmatig gewerkt worden; soms buiten het cultuurpalet (met alle mogelijke actoren), maar met cultuur als finaliteit;
- aandacht voor jeugdcultuur, aandacht voor zorg- en welzijnssector;
- streven naar klimaatvriendelijke cultuursector;
- relatie natuur-cultuur.

Trends inzake cultuurbeleving:

- versplintering;
- verlamming (te veel aanbod);
- versmalling;
- vervlakking;
- verleiding (imago – events).

12.3.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Groot aanbod vanuit CC en bib	Cultuur soms te weinig zichtbaar in wijken
Goede accommodatie	Herbakkersplein wordt te weinig gebruikt
STIP als infopunt	Te weinig cultuur op kindermaat
Samen huizen van bib, CC en KA rond 1 plein	Te weinig creatief – te veel geprogrammeerd op voorhand
Ruime openingsuren van bibliotheek	ARC telt te veel oude leden
Intergemeentelijke samenwerkingen inzake cultuur: Comeet, Erfgoedbank, IOED	Bib heeft beperktere collectie dan in vergelijkbare steden
Actieve Adviesraad voor cultuur (ARC) en werkgroep Erfgoed, Landschap en stadsontwikkeling (E.L.S)	CD-collectie in bib zo goed als verdwenen
Uitgebreid en deskundig team	Bib niet open over de middag
Aantrekkelijke buitenruimte aan ABC-site	Veel baliepermanentie noodzakelijk
Groot aanbod naar scholen (voorstellingen, bib ...)	Te weinig samenwerking met Zonneheem
Aandacht voor participatie in cultuur vanuit verschillende leeftijds- en kansengroepen	Nog te weinig samenwerking tussen CC's en GC's in buurt
Samenwerkingen met sportdienst, jeugdendienst, KA, BKO	Te weinig ruimte in accommodatie voor burgerinitiatief
Samenwerking met De Kring, Asielcentrum, N9 ...	Erfgoed wordt te weinig ontsloten
Aparte programmaprochure	
Veel eigen programmatie in CC, bib, erfgoed ...	

12.3.6 Externe documenten

12.3.6.1 Uit: Cultuurcontentement – bevraging 2017

Van deze Vlaamse bevraging werd voor Eeklo een apart rapport opgemaakt (102 respondenten – mannen gemiddeld 64 jaar, vrouwen gemiddeld 51 jaar). Door deze toch wel hogere leeftijd moeten we de resultaten ook vanuit deze doelgroep interpreteren.

Welke zaken kwamen uit de bevraging?

- Er is te weinig ruimte om aan cultuur te doen.
- Er zijn te veel administratieve verplichtingen.
- Het aanbod van de bib kan nog beter.
- De openingsuren van de bib zijn ok.
- Beroep doen op infrastructuur van het CC is niet zo eenvoudig.
- Eeklo zet weinig in op erfgoed (investeren / promoten).
- Voor burgerinitiatieven en verenigingen is er volgens de respondenten minder ruimte en minder subsidie (in vergelijking met Vlaanderen).
- Er wordt onvoldoende aandacht gegeven aan kunstenaars en schrijvers.
- Er zijn te weinig kansen voor nieuw talent.
- De Eeklose respondenten vinden dat er te weinig info wordt gegeven over cultuur in de regio.
- Meer aanbod voor mensen met een andere culturele achtergrond is belangrijk, maar het is te beperkt.

12.3.6.2 Uit: Ambitienota Cultuurwijs Meetjesland – Memorandum COMEET 2019-2024

In het voorjaar van 2018 maakte Cultuuroverleg Meetjesland (COMEET) een ambitienota voor de regio. Hieronder zijn de ambities letterlijk weergegeven.

“1. Cultuur horizontaal en cruciaal

Laat iedereen de kracht van cultuur erkennen en geef het in je lokaal bestuur de prioritaire plaats die het verdient. Cultuur is de ‘lijm’ tussen alle andere domeinen van het maatschappelijke leven en loopt dus ook idealiter als een horizontale, transversale lijn doorheen de planning van je lokaal bestuur. In een dergelijk holistisch model is cultuur voor iedereen een automatische reflex, een toetssteen waarbij men steeds uitgaat van het menselijk kapitaal en het potentieel, en het inzicht dat het proces vaak belangrijker is dan het resultaat.

Lokaal actiepunt:

Maak een bewuste keuze voor de bevoegdheid cultuur in het schepencollege; bv. een vrijetijdsschepen die op die manier een slagkrachtig en geïntegreerd beleid kan voeren; of kies voor een uitdagende combinatie van cultuur met de bevoegdheden economie, toerisme, digitalisering, innovatie, onderwijs of mobiliteit. Of kies radicaal voor schepenbevoegdheden die eerder gelijklopen aan de strategische doelstellingen in de Beleids- en Beheerscyclus waardoor cultuur in ieders portefeuille komt en dus ook ieders verantwoordelijkheid is.”

“2. Een sterke visie voor cultuur

Een slagkrachtig en performant cultuurbeleid vertrekt vanuit een coherente en gedragen visie, waaraan de nodige middelen gekoppeld worden. Op die manier voorzie je een duurzaam beleid, een duidelijk afwegingskader voorbij de waan van de dag en ad hoc beleid. Vanuit een sterk verhaal maak je makkelijker de koppeling naar ondersteuning in mensen en middelen. Bovendien beschikt de cultuursector (t.o.v. andere beleidssectoren) al jarenlang over veel expertise in de opmaak van beleidsplannen. Maak daar dankbaar gebruik van.

Lokale actiepunten:

1. Een wervend visietraject voor een lokaal cultuurbeleid op maat van je gemeente opzetten, in echte interactie met de inwoners. Ga het debat niet uit de weg.
2. De visie en bijhorende actiepunten verankeren in de Beleids- en Beheerscyclus 2020-2025.
3. De visie helder en op permanente basis communiceren naar je inwoners en hen responsabiliseren.
4. Bescheiden maar doortastend faciliteren en coachen van wat van onderuit ontstaat.
5. Een regierol opnemen voor de hiaten of ‘the missing links’.

Regionaal actiepunt:

Afstemming of toch zeker een open dialoog tussen de collega’s cultuurschepenen in een regionaal verband, want een burger denkt niet in gemeentegrenzen als het op cultuuraanbod aankomt.”

“3. Investeren in cultuur

Cultuur moet de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen en dat vergt nu eenmaal middelen op maat. Dat kan zowel financieel, infrastructureel, materieel als op personeelsvlak zijn. De visie op het cultuurbeleid plaatst die in een logische context en gaat automatisch uit van de ‘terugverdieneffecten’ van de investeringen. Wees je bewust van het feit dat kosten voor bv. de verdere digitalisering wellicht vrij hoog kunnen oplopen, maar nu eenmaal broodnodig zijn, ook in de cultuursector. Maar misschien opent een verkenning van de mogelijkheden van de deeleconomie wel nieuwe perspectieven? Delen is het nieuwe hebben ...

Lokaal actiepunt:

Het engagement nemen om de cultuurmiddelen in het Gemeentefonds zélf ondubbelzinnig te bestemmen voor culturele werkingen.

Regionale actiepunten:

1. Het engagement nemen met de gemeenten in de regio Meetjesland om de cultuurmiddelen in het Gemeentefonds zélf te bestemmen voor cultuur en op die manier als cultuurregio een krachtig en positief signaal geven aan je inwoners én aan Vlaanderen.

2. Investeren in regionale culturele projecten, trajecten en expertise voor zowel het culturele middenveld als de cultuurprofessionals.”

“4. Innovatie en duurzaamheid voor cultuur

Een toekomstgericht cultuurbeleid heeft **voldoende oog voor duurzame innovatie en losse experimenten**: bv. qua ideeën, qua plekken, initiatiefnemers of modellen ... Cultuur ‘met een hoek af’ moet kunnen ... Ook ‘dwarsliggers’ mogen meedoen. Geef daar als beleid ademruimte en kansen voor. Intergemeentelijke samenwerking via COMEET is hier een mogelijke hefboom (cfr. de nieuwe rol in het Decreet Bovenlokale Cultuurwerking en het erfgoedconvenant) en een facilitator die deze meer intensieve trajecten kan helpen slagen.

Een duurzame cultuursector kan bovendien alleen maar een klimaatvriendelijke sector zijn. Ook die omslag vergt een aantal nodige initiatieven, waarvan sensibilisering en infrastructuraanpassingen de logische eerste stappen zijn.

Lokale actiepunten:

1. Maak van je bestaande cultuurinfrastructuur plekken die ‘digiproof’ én klimaatgezond zijn.
2. Maak van je cultuurinstellingen en -verenigingen een mede-actor en voortrekker in het klimaatverhaal.
3. Maak ook werk van een visie op erfgoed die zorg, waardering en (doordachte) bewaring ervan mogelijk maakt.

Regionaal actiepunt:

Laat onze regio geen uitvalsbasis zijn voor cultuurbeleving in Gent of Brugge, maar behoud en versterk het imago van de streek als van een zelfstandige, actuele en betekenisvolle cultuurplek.”

“5. De juiste plek voor cultuur

Cultuur staat gelijk met ontmoeten en dat kan in de openbare ruimte, op straat, in de parken, online, in horecagelegenheden of pop-ups maar evenzeer heb je vaak nood aan een rustige **aparte plek met de juiste faciliteiten**. Dit geldt bv. op de eerste plaats voor een bibliotheek. De resultaten van Cultuurcontentement toonden aan dat een bib nog voornamelijk verankerd is in de lokale gemeenschap. De kansen op leesbevordering en vorming in mediawijsheid slinken zienderogen als kinderen bv. niet op een veilige manier met de fiets zelfstandig naar de bib in hun dorp kunnen.

Dit neemt niet weg dat het interessant kan zijn om verschillende functies te clusteren in één gebouw en op die manier nieuwe allianties te zien ontstaan, bv. een bib met een jeugdhuis of een wijkcentrum, een gemeenschapscentrum met een vormingsorganisatie of co-working space Ook cultuurcentra evolueren steeds meer van een ‘zalencentrum’ naar creatieve hubs, waarbij alle betrokkenen mede-actor worden. De eerder eenduidige cultuurinstellingen van vroeger worden steeds meer flexibele netwerkgroepen. Idealiter volgt de infrastructuur die trend. Form follows function ...

Lokale actiepunten:

1. Behoud van een kwaliteitsvolle bibdienstverlening in elke leefkern.
2. Behoud of creatie van een multifunctionele culturele ontmoetingsplek in elke leefkern.
3. Benut ten volle de creatieve mogelijkheden die een goed geolied, competent en breedgericht cultuurcentrum in huis heeft.

Regionale actiepunten:

1. Kansen geven aan Regiobib Meetjesland om zich verder te ontwikkelen als netwerkbibliotheek met een gecentraliseerde back office dienstverlening.
2. Ondersteunen en verder actief stimuleren van een meer doorgedreven samenwerking tussen de cultuur- en gemeenschapscentra in de regio.”

“6. Participatie en engagement in cultuur activeren en waarderen

Het is de taak van een lokaal bestuur om te monitoren waar (culturele) noden en behoeften zitten en of er niet ongewild mensen uit de boot vallen. **Cultuurbeleving als grondrecht voor iedereen zou een expliciet uitgangspunt moeten vormen** van je cultuurbeleid. Ook verenigingen staan meestal open voor die solidaire benadering. Veel socio-culturele verenigingen zijn daarom voorstander van het systeem van UiTPAS Meetjesland.

Het is trouwens nog altijd zo dat het merendeel van de vrijwilligers voor cultuur zich binnen verenigingen bewegen. Een goede interactie met de vrijwilligers in je gemeente vereist evenzeer een afsprakenkader. Vrijwilligers zijn geen professioneel personeel en mogen dus een omgang op maat verwachten. Vanuit vragen als: Hoe professioneel moeten/mogen ze zijn? Betekent vrijwilliger zijn ook een vrijblijvend

engagement of juist niet? Hoe kom je tot een inspirerende en dynamische wisselwerking tussen professionelen en vrijwilligers? Maar evenzeer is het zaak alert te zijn voor een eventuele overbevraging van vrijwilligers. Personeelstekort mag geen excuus zijn om taken over te dragen!

Tip: organiseer vormingen voor beide groepen tegelijk en draag ervoor zorg dat vrijwilligers met een gerust hart kunnen werken binnen een kader dat omwille van de toegenomen complexiteit wordt 'afgedekt' door de professionele medewerkers.

Ook de bestaande cultuurraden kunnen – al dan niet in een aangepaste vorm (bv. thematisch) – een waardevolle toetssteen en aanvulling zijn op het lokaal cultuurbeleid. Als permanente organen zit hun meerwaarde t.o.v. losse burgerbewegingen o.m. in het feit dat ze een tegengewicht of zelfs een filter kunnen vormen voor ad hoc vragen en zich kunnen focussen op de lange termijndoelstellingen. Ze vormen ook een ideaal experimenteerplatform om bv. een deel van het gemeentelijke cultuurbudget in hun beheer te geven.

Lokale actiepunten:

- 1. Voorzie in voldoende cultureel personeel met specifieke expertises dat de vrijwilligers adequaat kan ondersteunen.*
- 2. Ga open met de cultuurraad en verenigingen in gesprek over een complementaire samenwerking, in een gepaste vorm, en maak duidelijke afspraken.*
- 3. Een uitgebalanceerd en kwaliteitsvol vrijwilligersbeleid uitwerken met duidelijke verwachtingen, do's and don'ts (ook voor de nieuwe vormen van burgerparticipatie) en de daarbij horende gemeentelijke ondersteuning en waardering.*
- 4. Bewerkstellig de instap van je gemeente in UiTPAS Meetjesland, met de ondersteuning van COMEET."*

"7.Samenwerking en wisselwerking lokaal-bovenlokaal

*1 + 1 = 3, dat weet de cultuursector als geen ander. Ook in de nieuwe legislatuur zal het zaak zijn om **slim de krachten en de middelen te bundelen**. In die zin zullen ook de fusiebewegingen (en andere samenwerkingsverbanden) in onze regio allicht interessante inzichten en resultaten opleveren. Belangrijk bij samenwerken blijft evenwel het inzetten op mensen en deskundigheid.*

Dit verloopt zowel structureel als organisch in een netwerkmodel of ondersteuningsplatform zoals COMEET. Op die manier vormen mensen een community waarin ze getriggerd worden, waarin ze ervaringsuitwisseling en coaching vinden. Zo ontstaat complementariteit tussen verschillende niveaus: kennis en ondersteuning in een bovenlokaal centraal netwerk, maar de concrete werking en uitvoering lokaal-decentraal.

Ook de regionale opdracht van cultuurcentra kan gedijen onder een dergelijke koepel waar bv. bovenlokaal back-office processen, communicatie en ondersteunende diensten uitgewerkt worden. Maar waar ook oog is voor bv. hiaten in de regionale programmatie, voor kennisdeling, financiële afstemming en talentontwikkeling.

Regionaal actiepunt:

Erkennen van de kwalitatieve win-wins door de samenwerking binnen het cultuurnetwerk COMEET en de projectvereniging verlengen voor een nieuwe beleidsperiode."

12.3.6.3 IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst

11 gemeenten in het Meetjesland werken samen inzake bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Veneco, Comeet en Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei stellen hiervoor hun expertise ter beschikking.

Er wordt gewerkt rond drie thema's: bouwkundig erfgoed, archeologie, landschappelijk erfgoed met een specifieke dienstverlening per discipline maar ook een overkoepelende werking met integratie van deze drie thema's.

Algemene dienstverlening:

- kennis- en expertiseopbouw;
- aanspreekpunt voor de besturen en loketfunctie;
- aandacht voor vrijwilligers- en publiekswerking.

Dienstverlening bouwkundig erfgoed:

- expertiseverslagen bij sloopvergunningen of functiewijziging van vastgesteld erfgoed;
- actuele inventaris van het bouwkundig erfgoed;
- waarden van inventarisitems.

Dienstverlening landschappelijk erfgoed:

- expertiseverslag bij kap van vastgesteld erfgoed.

Dienstverlening archeologie:

- archeologische trajectbegeleiding.

12.3.6.4 Uit: Memorandum Boekenoverleg (2018)

- *“Bibliotheken zijn een essentieel onderdeel van een rijk lokaal cultuurbeleid: laagdrempelig, participatiebevorderend, ontmoetings-, leer en geheugenplek; rol in mediawijsheid en digitale geletterdheid*
- *Leesbevordering en leesplezier zijn in een schoolse omgeving van het grootste belang*
- *Aansporen van CC's om meer in te zetten op woord en literaire activiteiten*
- *Beleidsdomeinoverschrijdend inzetten op het Actieplan Leesbevordering (iedereenleest.be)*
- *Boeken en letteren hebben een grote meerwaarde voor stadsontwikkeling en lokale economie (samenwerking met cultuurhuizen, ontmoetingsplekken, evenementen, literair erfgoed).”*

12.3.6.5 Uit: Special cultuur – Lokaal januari 2018

Enkele aandachtspunten en trends:

- *“Cultuur draagt bij aan welzijn, mildert ziektefenomenen, maakt kinderen rustiger, leidt tot betere schoolresultaten, voedt de maatschappelijke discussie en versterkt de solidariteit.*
- *Cultuur = meerwaardegedreven.*
- *CC's zijn meer en meer aanbieders van podia en investeren veel minder in creatie. Keuze: minder cultuur aanbieden of meer zelf gaan ontwikkelen omwille van minder middelen.*
- *CC's moeten naast lokale creatie ook mensen helpen om het kleinschalige te doorbreken en hun via educatie zin geven om naar grote cultuurcentra te trekken.*
- *Over de grenzen kijken, participeren aan verschillende lagen van cultuurbeleving is belangrijk.*
- *CC's hebben een belangrijke rol om mensen ertoe aan te zetten over de grenzen van hun stad te kijken. We programmeren nu te veilig en te oppervlakkig.*
- *Cultuur brengt mensen samen, het is een goed tegengewicht voor het competitieve dat vaak in sport zit.*
- *Cultuur naar buiten brengen!*
- *Besturen werken meer omgevingsgericht en zoeken lokale antwoorden: hierbij kan co-creatie een belangrijke rol spelen en kunnen burgers en bestuur de cultuur opentrekken naar andere sectoren (evenementen, toerisme, senioren, ...).*
- *Helder subsidiereglement voor standaardzaken met daarnaast een impulssubsidie om te prikkelen en dwarsverbindingen te leggen.*
- *Geen afgewerkt programmaboekje.*
- *De tijd waarin je enkel via specialisatie binnen een niche tot iets goeds kon komen is voorbij: dit vereist dwarsverbindingen tussen subniches zoals erfgoed en gemeenschapscentra, maar ook met andere sectoren.*
- *Lokaal bestuur moet meer regisseren.*
- *CC: streven naar samenwerking, verbreding, verdieping – naar buiten trekken of de wereld binnenhalen.*
- *CC = knooppunt in een lokaal en bovenlokaal kunst- en cultuurnetwerk.*
- *Cultuurspreiding: afstemming tussen CC's in buurt – inzetten op gezamenlijke communicatie, kennisdeling, financiële afstemming en talentontwikkeling.*

- Kennis en info delen en verspreiden, de lokale gemeenschap sterker maken zijn kernopdrachten van de bib, maar wel op een andere manier: vroeger via de collectie, nu is de bib vooral een netwerkorganisatie die samenwerkt met verenigingen, scholen, burger.
- Bib = community-organisatie: meer online, samenwerkingsverbanden, deeleconomie.
- Meer loskomen van de collectie.
- Bib = snijpunt van cultuur, onderwijs en welzijn.
- Taak bib: als laagdrempelig punt mensen wegwijs maken in digitale platformen van de stad.
- Bib moet inzetten op co-creatie, delen van competenties en kennis.
- Bib = plaats van ontmoeting, grote publieksruimtes, ateliers, kruisbestuiving (laboratorium voor ideeën).

12.4 Toerisme

12.4.1 Cijfergegevens

Eeklo heeft 16 overnachtingsmogelijkheden. Deze zijn goed voor in totaal 158 bedden (oktober 2023 - bron: <https://www.toerismevlaanderen.be/logiesaanbod>). Dit zijn 7,1 bedden per 1.000 inwoners. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 73,3 bedden per 1.000 inwoners. Voor de Belfiuscluster is dit 36,5.

Eeklo telde in 2022 12.134 overnachtingen, dat zijn 557,2 overnachtingen per 1.000 inwoners. In 2019 was dit nog 540,4 (pre-corona). De score voor 2022 is heel wat lager dan bijvoorbeeld de Belfiuscluster (2.830,3 overnachtingen per 1.000 inwoners).

Het aantal overnachtingen daalt uiteraard spectaculair in 2020, maar alle gemeenten herpakken zich al in 2021, om verder door te groeien richting 2022.

grafiek 101 Aantal overnachtingen in Eeklo en buurgemeenten – 2015 tot 2022

Tussen 2008 en 2009 is er een forse daling van het aantal overnachtingen in Eeklo. Eenzelfde grote daling zien we tussen 2014 en 2015 (sinds 2015 gebruikt de FOD Economie alleen nog cijfers van vergunde, aangemelde of erkende logies koninklijk besluit van 12 januari 2015). Daardoor daalt het aantal bevestigde logies van sommige types sterk (bijv. jeugdlogies, campings, vakantiecentra voor volwassenen). Vanaf 2015 is er opnieuw een stijging, tot corona roet in het eten gooit. Vanaf 2021 is er weer een lichte stijging merkbaar.

grafiek 102 Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2021

Gemeente	Jaar	Aantal overnachtingen	Aantal overnachtingen per 1.000 inw
Eeklo	2001	12.791	674,28
Eeklo	2002	10.707	562,67
Eeklo	2003	11.294	592,52
Eeklo	2004	13.527	703,29
Eeklo	2005	15.328	792,02
Eeklo	2006	17.275	884,31
Eeklo	2007	18.242	928,58
Eeklo	2008	19.741	995,76
Eeklo	2009	12.377	620,71
Eeklo	2010	13.147	655,94
Eeklo	2011	14.213	704,07
Eeklo	2012	13.047	643,53
Eeklo	2013	13.907	684,10
Eeklo	2014	15.235	745,02
Eeklo	2015	8.774	426,94
Eeklo	2016	9.956	484,22
Eeklo	2017	10.700	516,71
Eeklo	2018	13.724	656,97
Eeklo	2019	11.420	540,4
Eeklo	2020	6.366	299,1
Eeklo	2021	8.171	379,2
Eeklo	2022	12.134	557,2

(bron: Algemene Directie Statistiek (STATBEL) – ABB)

Het aantal overnachtingen in Eeklo in 2022 (12.134) maakt 5% uit van het aantal overnachtingen in het Meetjesland. In het Meetjesland waren er in 2022 in totaal 72.808 aankomsten en 184.615 overnachtingen. In 2018 was dit nog 111.174 aankomsten, goed voor 240.509 overnachtingen. In coronajaar 2020 zitten we aan 32.753 aankomsten en 94.423 overnachtingen.

12.4.2 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Cafés en restaurants als toeristische trekpleister in Meetjesland	Weinig uitgebouwd toeristisch beleid
Toeristische infobalie in STIP	Te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven
Veel evenementen zorgen voor bruis	Veel evenementen vragen veel personeelsinzet buiten normale werkuren

Uitleendienst van materialen	Drie uitleendiensten bij de stad, verspreid inzake locatie, reglement ...
Toeristische trekpleisters als Huysmanhoeve, het Leen, jachthaven,...	
Markten: wekelijkse markt, Tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt ...	

12.4.3 Gesprekken

12.4.3.1 Toerisme Meetjesland – december 2018

Er was op 19 december 2018 een gesprek met Erik Hennes, de coördinator van Toerisme Meetjesland.

Toerisme Meetjesland werkt voor de gemeenten in het Meetjesland en bouwt een toeristische planning uit, onder de vleugels van Toerisme Oost-Vlaanderen. Toerisme Meetjesland is gevestigd in de gebouwen van de Huysmanhoeve in Eeklo. Ze hebben elk jaar een aantal terugkerende campagnes: Glutenvrij Meetjesland, Winter in het Meetjesland, Uit in het Meetjesland. Daarnaast organiseren zij logies- en evenementenoverleg voor de regio. Er werd de afgelopen jaren een nieuwe fietsnetwerkaart uitgegeven, elk jaar is er een nieuwe toeristische gids.

Er werd in 2017 een onderzoek gedaan naar de vakantieganger in Vlaamse regio's. 4.000 enquêtes werden ingevuld. Hieronder enkele bevindingen voor het Meetjesland:

- Belgische en Nederlandse vakantiegangers besteedden in het Meetjesland samen € 6,2 mio in 2017.
- Motivatie voor vakantie in het Meetjesland: 55% om te fietsen, 42 % voor landschap en omgeving, 40% voor de rustige vakantie.
- De kenmerken van het Meetjesland die worden aangehaald zijn – met de hoogste score – rust, mooi landschap en natuur, recreatief fiets- en wandelaanbod. De laagste score is weggelegd voor cultureel-historische aantrekkelijkheid.
- Beter in vergelijking met andere regio's is de rust; minder goed is de kindvriendelijkheid en het cultureel-historisch aantrekkelijke.
- Wat doen toeristen specifiek in het Meetjesland? 66% gaat op café of doet een terrasje, 59% gaat op restaurant, 44% rust vooral uit, 39% proeft van streekproducten.
- Vanuit het Meetjesland wordt vaak eens uitgeweken richting Nederland.
- 83% was uiterst tot zeer tevreden over de bestemming. De hoogste tevredenheid bevond zich in de categorie van de b&b's. Er was hoge tevredenheid over de natuur en omgeving; er was ruimte voor verbetering in het aanbod restaurants en cafés en in het aanbod van evenementen.

Eeklo is gelinkt met cultuur, minder met andere aantrekkingspunten van regio (rust en natuur); minder goed scoren voor erfgoed en culturele elementen betekent dat er inspanningen nodig zijn om Eeklo op de toeristische kaart te zetten.

Een voorstel is om typische zaken van Eeklo uit te bouwen in dagtrips: kleine straatjes, streekproducten, textiel, meubelnijverheid, met zowel aandacht voor binnen- als buitenaccenten. Hiervoor wordt best een ruimte voorzien.

Eeklo ligt centraal in het Meetjesland en is er een deel van, dus de kwestie is om ze beide te promoten. Een toeristisch kantoor in de stad is nodig en kan ook nieuwe functies krijgen.

De wisselwerking met de horeca is ok, maar we kunnen er altijd meer op inzetten (aandacht voor samenwerking met lokale economie).

Eeklo heeft weinig verblijfsmogelijkheden: een goed toeristisch beleid is nodig, dan komt later de vraag naar verblijfsmogelijkheid vanzelf wel.

Waar staat een goed toeristisch beleid voor volgens Toerisme Meetjesland?

- Lokale opvolging (lokale economie – toerisme - ...);

- Nieuwe ideeën uitwerken;
- Infopunt;
- Toeristisch potentieel zien in cultuur, economie ... (minder in sport);
- Fier zijn op Eeklose toppers (Huysmanhoeve, Jachthaven ...);
- Werkgroep samenstellen vanuit basis (soort van 'toeristische raad');
- Promoten als deel van het geheel, als toegangspoort;
- Vertrekken vanuit de eigenheid en de identiteit van de streek;
- Focus op toerisme vanuit 'leisure' motief / aandacht voor belevingslijnen.

Strategisch beleidsplan voor toerisme:

- Inzetten op basiswaarden;
- Optimaliseren van kernproducten in de stad: beeldkwaliteit, mobiliteit, signalisatie, toegankelijkheid, cultuur & erfgoed, (innovatieve) logies, shopping / horeca, inzetten op MICE?
- Beleven van openbare ruimte (stadsvernieuwing, fietsen, wandelen, lokale economie ...);
- Professionalisering in huis: marketing, netwerken, intern afstemmen ...

Trends voor toerisme in de toekomst:

- Duurzaamheid: toerisme draagt bij aan het verbeteren van de planeet: passie, bijdragen aan buurt, aan projecten; transformatie is noodzakelijk.
- Aandacht voor sociaal beleid: wat kunnen we in het Meetjesland zelf doen? (samenwerking met De Kring – Rap op Stap).
- Matchen van een toeristisch aanbod en de kansarme groepen.
- 'Florerende gemeenschappen': *mogelijkheden in toerisme om gemeenschappen te versterken tot florerende bestemmingen. Bestemmingen met aandacht voor de beleving van de gast, maar meteen ook voor de plek zelf, de eigenheid ervan, de gastheren en de inwoners. Toerisme dus dat van onderuit groeit met respect voor en samen met bewoners ...* (website Toerisme Vlaanderen).
- Traject Toerisme Transformeert: *De beleving van reizen verandert reizigers, plaatsen die ze bezoeken, mensen en lokale gemeenschappen die deze plekken 'maken' en bewonen. Toerisme is dus meer dan economie. Dat 'meer' willen we onderzoeken en vormgeven in het traject 'Toerisme Transformeert'. Hoe kunnen we dat 'meer' stimuleren opdat alle betrokkenen binnen het toeristisch systeem hier maximaal voordeel uit halen? Nieuwe inzichten op dit vlak moeten richting aan het toekomstig toeristisch beleid in Vlaanderen geven.* (website Toerisme Vlaanderen).

12.4.4 Externe documenten

12.4.4.1 Uit: Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 – samen naar een florerend Meetjesland

Het Toekomstplan is van, voor en door iedereen die van ver of dicht met toerisme te maken heeft en bijdraagt aan toerisme in het Meetjesland. Dit vanuit:

- 372 verhalen van bezoekers, (toeristische) ondernemers en inwoners over hun toeristische ervaringen in het Meetjesland en 172 tips;
- gesprekken met de 9 gemeentebesturen van de gemeenten in het Meetjesland over hoe toerisme in hun gemeente kan bijdragen aan het versterken van de regio;
- evoluties in de wereld op het vlak van toerisme.

Het Toekomstplan kreeg 14 transitiepaden. De eerste zes zijn de meest zichtbare, de overige acht zijn meer methodisch.

Transitiepad 1: Stilte, rust en authenticiteit.

Transitiepad 2: Ambassadeurs.

Transitiepad 3: Dorpen verbinden landschappen verbinden dorpen.

Transitiepad 4: Verhalend erfgoed.

Transitiepad 5: Iedereen welkom! Welkom aan iedereen!

Transitiepad 6: Klimaatgezond ondernemen.

Transitiepad 7: Co-creatie.

Transitiepad 8: Grenzen doorbreken.

Transitiepad 9: Samenwerkingen zoeken.

Transitiepad 10: Een verhalend merk: de authenticiteit en échtheid van onze streek wordt doorgetrokken in onze communicatie en marketing met aandacht voor de draagkracht van de plek.

Transitiepad 11: Administratieve vereenvoudiging.

Transitiepad 12: Kleine initiatieven clusteren.

Transitiepad 13: Aandacht voor kwaliteit.

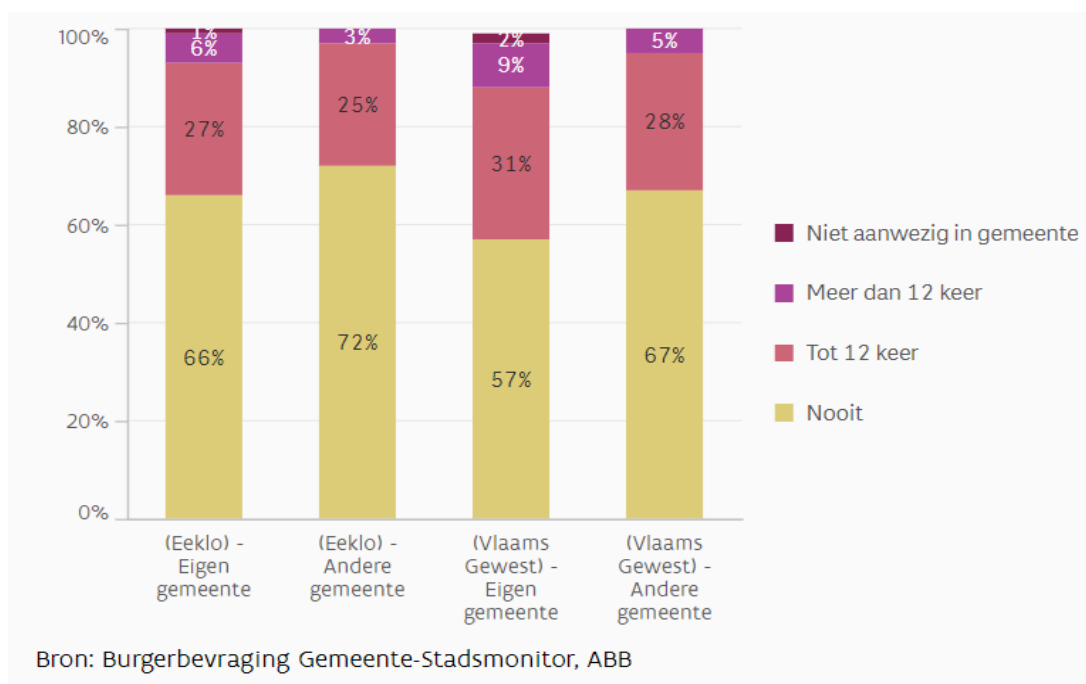
Transitiepad 14: Meetkaders: verhalend werken en (nieuwe) meetkaders helpen ons bij de verdere ontwikkeling en monitoring van bestaande en nieuwe initiatieven.

12.5 Jeugd

12.5.1 Cijfergegevens

33% van de Eeklonaren bezocht in 2020 af en toe tot vaak een speeltuin/speelplein in eigen stad (dit was in 2017 nog 50%). 28% doet dit (ook) in een andere gemeente. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 38% in eigen gemeente en 32% elders.

grafiek 103 *Bezoek speeltuin of speelplein in eigen / andere gemeente (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

52% van de Eeklonaren vond in 2020 dat er voldoende geschikte plekken zijn voor de jeugd (was 49% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde is 57%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo behalen 59%.

Wat de leeftijdsgroep tot 12 jaar betreft, zijn er in Eeklo 55% inwoners die vinden dat er voldoende speelvoorzieningen aanwezig zijn. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 66%, net als het Vlaamse Gewest.

12.5.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 50 Kencijfers jeugd Eeklo – 2018 tot 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal speelpleintjes	13	13	13	13	14
aantal unieke materialen uitleendienst	24	24	24	24	14 (nieuw retributiereg.)
aantal dagen speelpleinwerking / vanaf zomer 2019: GEKKO	33	34	48	33 (niet paas- en herfstvakantie)	44
aantal unieke deelnemers aan speelpleinwerking	264	403	185	167	143
totaal aantal deelnemers aan speelpleinwerking per dag	89	83	61	86	89
aantal vormingsuren voor scholen	42	50	0	0	18
aantal bereikte leerlingen via vormingen	355	392	0	0	220
aantal unieke deelnemers aan Hit the City	16	24	28	41	56
totaal aantal deelnemers aan Hit the City per dag	7 per dag gemiddeld	273 in totaal; 7 per dag gemiddeld	442 in totaal; 10 per activiteit gem.	26 per activiteit (gemiddeld)	31 per activiteit (gemiddeld)
aantal unieke deelnemers aan Roefel	143	121	0	0	108
totaal aantal deelnemers aan Roefel per dag	58 per dag gemiddeld	56 per dag gemiddeld	0	0	54 per dag gemiddeld
aantal unieke deelnemers aan wijkwerking	93	98	79	83	87
totaal aantal deelnemers aan wijkwerking per dag	15	18	15	19	18
aantal jongeren begeleid voor Brugtrajecten / Aanloophase	32 brugprojecten (schoolj 2017-18)	57 brugprojecten (schoolj 2018-19)	45 in Aanloophase (schoolj 19-20)	77 in Aanloophase (schoolj 20-21)	45
totaal subsidiebedrag uitbetaald aan jeugdverenigingen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds	€ 16.000 werkingsmiddelen
aantal gesubsidieerde jeugdverenigingen	5	5	5	5	5
aantal keren zaalverhuur kubiek	54 (zowel intern als extern)	63	66	56	106
aantal keren verhuur Blokhutten				41	191
aantal uitleningen materiaal	177 unieke uitleningen (soms diverse materialen)	183	68	49	104

(bron: jeugddienst stad Eeklo)

In 2020 en 2021 was er door corona geen Roefel. Minder kinderen bezochten het speelplein (GEKKO) omwille van vastgelegde bubbels. Voor de jongerenwerking van Hit The City waren er dan weer veel jongeren.

2021 was nog een coronajaar, want de GEKKO-werking was niet toegestaan in de paasvakantie. Vormingen op scholen werden ook nog niet georganiseerd. Een aantal verhuringen van gebouwen en materialen werd geannuleerd. In 2022 zien we opnieuw dat alles weer in zijn oude plooi valt.

12.5.3 Interne documenten

12.5.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Jeugd

- kinderen en jongeren zijn **partners** doorheen het beleid en in verschillende beleidsdomeinen (participatie! – horizontale jeugdreflex);
- een jeugddienst is de **voelspriet** voor een lokaal bestuur en een spreekbuis voor de jongeren;
- inzet op **vrijtijdsaanbod voor tieners**;
- aandacht voor ondersteuning van **jeugdbewegingen** op financieel en inhoudelijk vlak;
- blijven inzetten op **tewerkstellingsprojecten** voor schooluitval via jeugddienst.

12.5.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

De Eeklose jeugddienst wil een laagdrempelige dienst zijn voor alle kinderen en jongeren (ook de niet-georganiseerde en kwetsbare jeugd). De jeugddienst biedt kansen zodat geen enkel kind of jongere uit de boot dreigt te vallen. De dienst heeft hierbij oog voor sociale cohesie en netwerkvorming waarbij ook ouders en gemeenschapsvorming belangrijke aandachtspunten zijn.

De jeugddienst is een schakel tussen het lokaal bestuur, organisaties en de jongeren zelf. De dienst heeft een belangrijke signaalfunctie om de stem van jongeren te laten horen en de jongeren te laten participeren aan het beleid. De jeugddienst voert dan ook organisatiebreed een jeugdtoets uit. Ze werkt hiervoor samen met lokale en regionale organisaties.

De jeugddienst zorgt voor een laagdrempelige vrijetijdsbeleving voor en door jongeren, met een belangrijk oog voor de kwetsbare doelgroep. Dit door jaarwerkingen, vakantiewerkingen en evenementen en werkt hiervoor samen met andere stedelijke diensten en organisaties. Belangrijk is hierbij op maat van kinderen en jongeren te werken en bij te sturen als er maatschappelijke evoluties zich voordoen.

De jeugddienst ondersteunt en versterkt kinderen en jongeren en biedt experimenteerruimte om hen aan te zetten zelf initiatieven op te zetten. Het is hierbij ook belangrijk om bestaande jeugdorganisaties en hun vrijwilligers mee te ondersteunen.

De jeugddienst zet actief in op het speelweefsel van de stad en gaat met een gezonde speelvisie de omgeving van kinderen en jongeren in de stad aantrekkelijker maken. De jeugddienst zet hierbij in op een bespeelbare stad met oog voor veiligheid, maar met berekende risico's zodat kinderen optimale speelkansen krijgen. Ook voor jongeren wordt rondhangen gestimuleerd en gefaciliteerd.

De jeugddienst zet zeer actief in op preventie naar kinderen en jongeren. De jeugddienst zet in op jongereninformatie en probeert kinderen en jongeren met correcte informatie en professionele organisaties in contact te brengen. De jeugddienst biedt vormingen aan om kinderen en jongeren en hun omgeving te versterken. De dienst informeert en adviseert de jongeren bij problemen en verwijst door waar nodig.

12.5.3.3 Uit: Speelvisie Eeklo (2018)

De Eeklose jeugddienst werkte een eigen speelvisie uit, waaruit blijkt dat heel veel stadsdiensten gelinkt zijn en rekening moeten houden met kinderen en jongeren.

“De stad Eeklo kan een (speel)ruimtebeleid voeren met een integrale visie met aandacht voor kinderen die te weinig toegang hebben in formele inspraak. Belangrijk hierbij is om niet zomaar een speelruimte in te planten omdat er plaats is of omdat de opportuniteit zich aandient, maar een goed doordacht plan maken met aandacht voor spreiding en inplanting, maar ook met een duidelijk oog voor de overige publieke ruimte.

Aanbevelingen i.v.m. formele (speel)plekken

De voorbije jaren zijn in de stad doordachte en themagerichte (speel)terreinen aangelegd volgens een duidelijk overleg met de buurt, de jeugdraad en de kinderen zelf.

Het wordt belangrijk van alle bestaande bespeelbare terreinen nieuwe risicoanalyses op te maken, want de terreinen zijn doorheen de jaren in samenstelling veranderd. Deze risicoanalyses worden best door een erkende organisatie uitgevoerd.

Jaarlijks dient een periodieke controle (hoofdkeuring) te gebeuren. Deze jaarlijkse controle dient best uitgevoerd te worden door een erkende organisatie. Trimestrieel dient een onderhoudscontrole of werkingskeuring te worden uitgevoerd. Dit kan door een geattesteerde gebeuren. Tot slot zijn ook de maandelijkse regelmatige nazichten zeer belangrijk. Dit kan door iedereen die op het terrein komt (bijvoorbeeld: jeugddienstmedewerkers, groendienst, EekloNet ...). Belangrijk is dat al deze controles worden geregistreerd.

Het is hierbij ook zeer belangrijk de gebruikers zelf in te zetten en hen op een eenvoudige manier een melding te laten doen bij opmerkingen over het terrein.

Bij het (her)inrichten van 'bespeelbare' terreinen is het belangrijk actief de buurt en hun kinderen/jongeren te betrekken. Enkel actieve participatie zorgt voor een gedragenheid in de buurt. Een concept opmaken aan de hand van de inbreng van de buurt en na advies van jeugdraad zorgt voor een gesteunde uitvoering voor en door jongeren.

Belangrijk is hierbij het element toegankelijkheid niet uit het oog te verliezen. Inclusieve terreinen waar alle kinderen kunnen samenspelen moeten hierbij het streefdoel zijn. Bij de bestaande terreinen wordt bekeken hoe kleine ingrepen kunnen leiden tot inclusie. Bij de heraanleg van bestaande terreinen of de aanleg van nieuwe terreinen dient in het ontwerp het inclusieve worden mee opgenomen. Ook in de bestekken die worden uitgeschreven voor speeltoestellen dient te worden opgenomen dat 25 procent van de toestellen inclusief dient te zijn.

Aanbevelingen i.v.m. informele speel- en jeugdvoorzieningen

Wij voeren een pleidooi voor avontuurlijke speelruimtes en groenruimtes zonder ze de benaming van speelruimte te geven. Door ze niet dat oormerk te geven dienen niet de strenge Europese normeringen te worden toegepast op het terrein.

Dit wil echter niet zeggen dat veiligheid niet belangrijk is. Door duidelijke afspraken en afstemming met groendienst blijft veiligheid, maar vooral avontuurlijkheid en de speelwaarde gegarandeerd.

Aanbevelingen i.v.m. spelen in de openbare ruimte

De jeugd vraagt actieve betrokkenheid bij het nadenken over de (her)aanleg van straten, pleinen en nieuwe verkavelingen. De jeugdtoets zorgt ervoor dat openbare ruimte niet enkel door volwassenen wordt aangelegd met een oog voor bespeelbaarheid, maar dat er een openbare ruimte aangelegd wordt vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren.

In een verdere fase bij het voorstel van plan kan dan ook het advies vanuit de jeugdraad zorgen voor een actieve gedragenheid.

Blinde muren, elektriciteitskasten, leegstaande panden, ... zijn de perfecte locaties voor het creëren van street art. In samenwerking met lokaal talent zouden op diverse plaatsen in de stad mogelijkheden gecreëerd kunnen worden om themagewijs een plaats te bieden aan deze jongeren. De jeugddienst zou dit in samenwerking met het sociaal-artistiek project verder kunnen uitwerken.

Indien de locatie er zich toe leent en de plek vraagt om een kunstwerk kan ervoor geopteerd worden om een bespeelbaar kunstobject te plaatsen. Het brengt kinderen dicht bij 'kunst'. Een participatieve ontwikkeling, zoals de handen in Balgerhoeke, zorgt ook dat het ook bij de bewoners leeft.

Aanbevelingen i.v.m. speelrisico's

Kwaliteit is méér dan veiligheid.

Het is duidelijk dat alle speelterreinen moeten voldoen aan de veiligheidsvereisten die vervat zijn in de wetgeving. Maar de kwaliteit van een speelruimte moet aan meer criteria worden getoetst dan aan veiligheid alleen. Het is immers denkbaar dat een speelplek voldoet aan alle gestelde veiligheidseisen en terzelfdertijd een gebrekkige speelruimte is.

Zo beschouwd is veiligheid een belangrijk criterium maar niet het uitgangspunt van een kwaliteitsvolle speelruimte! Het uitgangspunt is "spelen en speelkansen". Veiligheid is (slechts) de eerste randvoorwaarde."

12.5.4 Gesprekken

12.5.4.1 Jeugdraad – toekomst oefening – Pizzababbels 7 november 2018

Inspraaktafel 1: Hoe kunnen we Eeklo sterker maken tegen 2025 en wat dient er te gebeuren om inspraak en participatie te stimuleren?

De deelnemers willen graag dat er meer avonden georganiseerd worden als deze om nieuwe jongeren warm te maken voor participatie. De huidige jeugd raad bestaat voornamelijk uit mensen vanuit jeugdbewegingen en er mogen meer onafhankelijke leden worden toegevoegd.

De locatie hiervoor is zeer belangrijk. Het moet een plaats zijn waar jongeren zich thuis voelen en het jeugdcentrum is hiervoor een uitgelezen locatie.

Ook het aantrekkelijk maken van de vergadering is belangrijk. Eten voorzien, zoals de pizza's, is zeker een meerwaarde om jongeren over de streep te trekken.

Tot slot is ook de naam jeugd raad soms heel zwaarwichtig. Het lijkt aangewezen een lossere naam te gebruiken zoals jeugdforum, jeugdbabbel ...

Het is belangrijk om actief in te zetten op communicatie vanuit en naar de jongeren. Online communicatie is hierbij heel belangrijk. De huidige stadswebsite is ondertussen niet meer actueel en spreekt niet aan naar jongeren.

Er zou een online platform moeten komen specifiek naar jongeren toe waarbij actief kan worden ingezet worden op sociale media zoals Facebook, een nieuwsbrief ...

Ook de agenda van de jeugd raad mag zeker actief gepromoot worden via sociale media om geïnteresseerde jongeren ook voor een kort engagement aan te trekken, maar ook jongeren die niet willen aansluiten kunnen dan hun mening delen.

Een folder met de gezichten van de jeugd raad kan een meerwaarde zijn om jongeren te overtuigen om actief de jeugd raad leden aan te spreken rond diverse thema's.

Het lijkt de jongeren ook goed om vanuit het beleid actief te communiceren naar de burgers toe rond beslissingen die worden genomen. Jongeren hebben het bijvoorbeeld moeilijk dat ze geen inspraak gehad hebben rond een mogelijke glijbaan in het zwembad. Dit zorgt ervoor dat er gespeculeerd wordt wat de reden kan zijn, maar een duidelijke feedback zou dit kunnen oplossen. Verder lijkt het ook aangewezen dat er duidelijk gemaakt wordt wie er kan aangesproken worden rond bepaalde beslissingen zodat er verduidelijking kan gevraagd worden en frustraties worden weggenomen.

Inspraaktafel 2: Hoe kan de stad jeugdvriendelijk worden?

De aanwezige jongeren vragen om actief in te zetten op jeugdruimte. Ze willen graag meer ontmoetingsplaatsen in de stad die laagdrempelig zijn om naar toe te gaan. Bestaande stadsgebouwen kunnen worden opengezet voor jongeren.

Over bepaalde rondhangplaatsen zoals bijvoorbeeld het skatepark bestaan er ook heel veel vooroordelen en het is dan ook belangrijk in te zetten op het imago van hangjongeren.

Verder mogen er ook meer speeltuinen zijn voor jonge ouders met jonge kinderen waar ook actief wordt ingezet op ontmoeting.

De jongeren geven aan dat ze meer laagdrempelige plaatsen en activiteiten willen om zich optimaal zelf te kunnen ontploien.

Een Overkophuis zou hier zeker een meerwaarde zijn, waar jongeren naast ontspannende activiteiten ook terecht kunnen met hun vragen. Dit moet actief gepromoot worden, want jongeren weten vaak niet waar ze terecht kunnen met hun vragen. Ze kennen bijvoorbeeld de taak van een jeugddienst en jeugdhuis niet.

De aanwezige jongeren willen graag inzetten op een jeugdvriendelijke stad. Ze vinden samenhangsgevoel belangrijk: wijkcomités en buurtgevoel zijn heel belangrijk. Ze willen graag meer groen, mooie ontmoetingsplaatsen, meer ontharding van pleinen en kijken uit naar een autoluw centrum na ontsluiting via de ring. Ze vragen om veilige fiets- en voetpaden in het centrum en om de fietsstraten duidelijker aan te duiden (stop de straat in een kleurtje) en eventueel uit te breiden (zeker omgeving College-O.L.V. Ten Doorn). Ze willen graag meer kleur in het centrum en vragen om een cinema.

Om in te zetten op die jeugdvriendelijke stad zoeken de jongeren actieve ondersteuning om zelf iets te organiseren in het centrum. Ze willen de ruimte om te experimenteren, zonder al meteen afgeblokt te worden voor bijvoorbeeld de kans op overlast. Er mag meer diversiteit in het aanbod van evenementen, want momenteel is het niet vernieuwend genoeg voor de jongeren.

De verschillende groepen en organisaties zitten vaak weggestoken op hun eigen terrein, maar zouden veel meer naar buiten moeten treden en samenwerken.

Het betrekken van individuele jongeren en scholieren in het stadscentrum is zeker een meerwaarde om hen actief in te zetten in het levendig maken van het centrum. Momenteel worden scholieren vaak weggeduwd uit het centrum omdat zij zich er niet thuis voelen. Het zou goed zijn ook voor hen bijvoorbeeld bepaalde pleinen in te richten.

Ook het aantrekkelijk maken van de horeca voor jeugd is belangrijk. Veel horecazaken zijn jongeren liever kwijt dan rijk.

Inspraaktafel 3: Wat kan Eeklo betekenen voor het jeugdwerk en voor jeugdwerkorganisaties?

Ook het jeugdwerk geeft aan dat communicatie op maat van jongeren door de stad veel meer moet gebeuren. De communicatie moet hipper, zeker ook op sociale media.

Jongeren willen een bundeling van alles wat er te doen is in Eeklo. Jong in Eeklo is hierin een goede start, maar een pagina/app voor jongeren waar alle info op verzameld wordt zou een enorme meerwaarde zijn. Een eigen huisstijl voor jeugd is belangrijk.

Het jeugdwerk is vragende partij naar actieve ondersteuning vanop de jeugddienst. Iemand die ruim de tijd krijgt om jeugdverenigingen te ondersteunen in een afstemming tussen jeugdbewegingen. Elke jeugdbeweging kampt met een aantal lasten en het zou goed zijn hierover met elkaar uit te wisselen of voor samen te werken.

Iemand die interessante vormingen kan uitwerken, organiseren zoals bijvoorbeeld over het bereik van kwetsbare jongeren, omgaan met autisme, omgaan met agressie ... maar ook meer ontspannen vormingen zoals bijvoorbeeld een tapcursus.

De jeugdverenigingen hebben het financieel steeds moeilijker om hun werking te garanderen. Ze zijn enorm dankbaar voor de huidige toelagen die ze ontvangen, maar het puntensysteem kan zeker eens herbekeken worden. Extra middelen zijn zeker welkom, maar zeker een indexatie is belangrijk.

De jeugdverenigingen merken een hoge drempel om iets te organiseren zoals bijvoorbeeld hun evenementen. Ze merken vanuit de evenementencel steeds meer regels waardoor iets organiseren steeds duurder en moeilijker wordt. Ze voelen aan dat jeugd-evenementen veel meer geïndiceerd worden

dan andere. Extra ondersteuning onder de vorm van een evenementenloket vanuit de jeugddienst zou zeer welkom zijn.

De waardering naar de vrijwilligers die actief zijn binnen de jeugdverenigingen en jeugdwerkingen is zeer belangrijk. De jongeren voelen zich meer gewaardeerd als ze inspraak krijgen in bepaalde projecten. Ook het langsgaan op de jeugdbewegingen zorgt voor appreciatie: niet enkel bevragen in de jeugdraad, maar actief naar de jongeren toegaan die actief zijn in de werking. Ook hier dienen personeelsuren voor worden vrijgemaakt.

Tot slot is het jeugdwerk vragende partij voor wifi in jeugdlokalen en op andere hotspots waar veel jeugd komt.

12.5.5 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Jeugdcentrum	Te weinig hangplekken voor de jeugd
Jeugdhuis	Huidig skatepark is niet ok
13 speelterreintjes	Nieuw zwembad is saai voor de jeugd
Aandacht voor participatie van de jongeren	Jeugdhuis, jeugddienst, jeugdraad te weinig gekend bij jongeren
Goed werkende jeugdraad	Stad wordt als saai bestempeld
Vakantiewerkingen sterk uitgebouwd en afgestemd: GEKKO, Roefel, Wijkwerking met kwetsbaren	Cultuuraanbod te weinig op kindermaat
Samenwerking met sportaanbod, cultuuraanbod, BKO, KA	Herbakkersplein is leuke hangplek maar jongeren zijn niet gewent
Uitgewerkte speelvisie	Sportaccommodatie te veel geconcentreerd aan Sportpark?
Degelijk subsidiereglement voor jeugdverenigingen	Bibliotheek is over de middag gesloten
Ondersteuning voor jeugdverenigingen	Inzetten op psychische kwetsbaarheid
Veel inzetten op jeugd welzijn via jongereninformatie en eerstelijnsbegeleiding	Samenwerking tussen jeugdhuis en jeugddienst kan nog intenser
Jeugdhuis De Route, Kubiek, Markt zijn spots voor 'hangende jeugd'	Jeugdcentrum als experimenteerruimte stimuleren en ondersteunen
UiTPAS – kansentariaf	
Vindplaatsgericht werken	

12.5.6 Externe documenten

12.5.6.1 Uit: special jeugd – Lokaal februari 2018

“Een kind- en jongerenvriendelijk beleid moet als een rode draad zijn in het strategische meerjarenplan”.

“Wat goed is voor kinderen is goed voor iedereen. Alle inwoners profiteren mee van een toegankelijke (verkeers)veilige, groene gemeente”.

“Ambassadeurs nodig in de diverse diensten om overal de jongerentoets in te bouwen en te bewaken”.

Enkele voorbeelden:

- *Turnhout is in een aantal mobiliteitskamers verdeeld, begrensd door de invalswegen. De filosofie is dat elk kind in elke kamer vrij moet kunnen bewegen in plaats van maar tot het einde van de straat.*

- *Kinderen bevragen via een Droomfabriek; jongeren toegang geven tot een app waar ze in de stad kunnen aanduiden waar het leuk is of waar ze zich onveilig voelen.*
- *Kortrijk: een participatieve oefening als actie in het MJP: als je 6 jaar hebt, kun je gerust het eerste jaar investeren in contacten met kinderen en jongeren om samen met hen prioriteiten te bepalen en een niet-limitatief actieplan uit te werken voor de komende vijf jaar.*
- *Gebouwen die 's avonds of in het weekend leeg staan openstellen voor kinderen / jongeren en hun organisaties zodat er letterlijk plaats komt voor jong engagement*

Wat willen kinderen in hun omgeving? Ruimte om te spelen en te chillen, aanwezigheid van basisvoorzieningen, zelfstandig op pad kunnen, centrale plekken, sociaal weefsel.

Aandachtspunten Kinderrechtencommissaris:

- *“Participatie blijft belangrijk. Kinderen en jongeren moet je regelmatig aanspreken. Een jeugdraad / kindergemeenteraad en een bezoek aan de scholen volstaat niet.”*
- *“HET kind bestaat niet. Als bestuur moet je je bewust zijn van de verschillen in de leefwereld van de kinderen en is het belangrijk daarop gepaste antwoorden te formuleren”*
- *“Veel verbetering is mogelijk op vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid: alle kinderen ouder dan zeven jaar zouden zelfstandig naar school moeten kunnen – veiliger fietsen, kindvriendelijk openbaar vervoer. Speelruimte in de buurt is belangrijk.”*
- *“Iedereen profiteert mee als een buurt toegankelijker of veiliger wordt. Ook groen is belangrijk voor iedereen. Het is nodig om verbindingen te leggen tussen de generaties om iedereen in de publieke ruimte aan zijn trekken te laten komen. Stimuleren tot vertrouwdheid is belangrijk, zowel in de publieke ruimte als in overlegorganen.”*
- *“Kinderen zijn burgers. Een kinder- en jeugdbeleid is meer dan sport, spel en vrije tijd. Als je hen ernstig neemt, hou je in alle domeinen rekening met hen.”*

12.5.6.2 Uit: ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren.

De grote thema's waren VRIJE TIJD, MOBILITEIT en WOONBELEVING. De aandachtspunten zijn hieronder weergegeven.

VRIJE TIJD

Hobby buitenshuis

- 2/3 van de Eeklose respondenten heeft een hobby buitenshuis (in Meetjesland $\frac{3}{4}$). Van diegene doet 59% aan sport (= 66% in Meetjesland), 15% zit in een jeugdbeweging (in Meetjesland is dit 30%). Een creatieve hobby is voor 27% weggelegd (vergelijkbaar met Meetjesland).

Sport

- Jongeren zijn lovend over het sportaanbod in Eeklo, maar toch beoefent maar 59% een sport. 45% zit in een sportclub. Het aanbod vinden ze prima, vooral omdat er veel sporten zijn die je elders niet vindt. Ze constateren wel een concentratie rond het sportpark. Slechts 41% van de jongeren die in een Eeklose sportclub zit is van Eeklo.
- 2/3 van de Eeklose sporters gaat naar een Eeklose sportclub. Ook andere gemeenten zijn in trek.
- Maldegemse jongeren komen vaak naar Eeklose clubs; van overal uit de regio komen jongeren naar Eeklo om te sporten.
- 43% van de Eeklose sportende jongeren gaat vrij sporten (= bijna 49% in Meetjesland): 15% gaat joggen, 4,6% gaat zwemmen, 10,5% fietst (minder dan Meetjesland). Meer dan in het Meetjesland scoren het skaten (bijna 4%) en fitnessen (11%).
- Populaire locaties: Leen (joggen), survivalparcours, voetbalterreintjes aan sporthal, skeeleren is in, Sport Na School-aanbod. De jongeren zijn over het algemeen tevreden over de infrastructuur. 2 opmerkingen: skatepark moet beter; nieuwe zwembad is een beetje saai.
- Verplaatsing van jongeren om te gaan sporten heeft te maken met nabijheid (bereikbaarheid), maar ook met gewenste infrastructuur. Het grootste deel van de jongeren sport dan ook in eigen gemeente.

Jeugdbeweging

- 15% van de Eeklose jongeren zit in een jeugdbeweging. Dit is een lage score, hoewel er voldoende aanbod is. Jongeren zitten vooral op jongere leeftijd in een jeugdbeweging.

Creatieve hobby's

- 5,5% gaat naar de muziekschool (KA), 3,3% naar toneel/dictie. De creatieve hobby's zijn zeer divers en worden vooral in Eeklo beoefend.
- Ook hier speelt weer de nabijheid, maar speelt een passend aanbod een grotere rol (aanwezigheid academie).

2/3 van de Eeklose jongeren gebruikt de fiets om naar een hobby te gaan. 43% wordt met de auto gebracht. 22% gaat te voet. De auto wordt opvallend minder gebruikt in Eeklo dan in de rest van het Meetjesland: dit omdat alles relatief dichtbij is.

Rondhangen

- 71% van de Eeklose respondenten spreekt af in het Meetjesland om met vrienden te chillen of wat rond te hangen. Dit gebeurt grotendeels in Eeklo zelf. 15% gaat richting Gent / Brugge. In het Meetjesland brengen jongeren het meeste deel van hun 'rondhang'-tijd door in eigen gemeente. Toch zijn er die in Eeklo rondhangen (school / vrienden / winkels).
- Populairste plekken voor Eeklonaren: Markt, Krüger, Herbakkersplein (jongeren voelen zich niet welkom), park, het Leen, jachthaven, Kubiek, bij vrienden thuis (want te saai op straat).
- 14% hangt niet rond. Ze vinden dit marginaal en linken dit aan druggebruik.
- De helft van de Eeklose respondenten vindt dat er voldoende plekken zijn om rond te hangen in Eeklo (= zelfde aandeel als in Gemeente-Stadsmonitor, waar het gaat om antwoorden van volwassenen). 1/3 vindt dat er niet voldoende plekken zijn (in de Gemeente-Stadsmonitor 2017 is dit 22%).
- Jongeren beseffen dat er veel plaatsen zijn om te chillen, maar ze vinden niet altijd de weg er naar toe. Jeugdhuis wordt vaak vermeld: anders aanpakken, extra chillplek overdekt (jeneverhuis?), ontmoetingsplek voor jeugdbewegingen; meer groen in het centrum (voetbalterreintjes, kampeerplek); meer rust in het centrum (verkeersluw); overdekte plek bij slecht weer (indoor skate, sportterrein in oude loods).

Activiteiten elders

- De helft gaat minstens 1 x per 2 maanden zonder ouders shoppen, 43% gaat iets eten in een horecazaak, frituur of fastfoodketen. Buiten het Meetjesland gaan ze vooral naar de cinema (64%) of shoppen (58%).

Ontmoetingsplaatsen

- In een clubhuis willen ze chillen, drinken met vrienden, plezier maken, fuiven, gamen, muziek luisteren, rondhangen, spelletjes spelen, mensen leren kennen, films kijken.
- 37% van de Eeklose respondenten komt in het jeugdhuis, 35% heeft geen interesse, 16% weet niet dat het bestaat. Het jeugdhuis is vooral bij jongeren van het PTI bekend (dichtbij).

Uitgaan

- 1 op 4 van de Eeklose respondenten mag niet uitgaan of heeft geen interesse. 59% gaat naar fuiven, 52% bij vrienden thuis; 26% op café; ook 26% naar privéfeestjes. Er zouden meer evenementen in Eeklo mogen zijn die jongeren bereiken. Jongeren trekken de hele regio rond om uit te gaan en zijn daarbij afhankelijk van hun ouders. Een nachtbus of goedkope taxi zou ideaal zijn. Er zijn twee populaire jongerencafés in Eeklo: Patjelli en Luxor.

Thuis

- Eeklose cijfers zijn vergelijkbaar met regionale: 70% is in zijn vrije tijd thuis bezig met sociale media. 47% luistert muziek, 42% kijkt films of series; 39% doet aan gamen. 13% haalt zaken aan als klusjes thuis, dierenverzorging, knutselen, in de tuin werken ...
- 70% van de jongeren brengt vrije tijd thuis of bij vrienden door. 15,5% op verplaatsing (hobby's) (= 18% bij regio), 15% op straat en pleintjes (= 12% in Meetjesland).

AANBEVELINGEN UIT ONDERZOEK INZAKE VRIJE TIJD:

- *Betrek jongeren bij het vrijetijdsaanbod en -beleid.*

- *Denk goed na over de (de)centralisatie van aanbod en infrastructuur: nabijheid zorgt voor actieve deelname. Drempels moeten weggewerkt worden.*
- *Een geïntegreerd evenementenbeleid (fuifbeleid, alcoholbeleid).*
- *Zorg voor publieke ruimte voor iedereen.*
- *Promoot het divers vrijetijdsaanbod en infrastructuur in Eeklo: jongeren en organisaties stimuleren en faciliteren om een aanbod te realiseren.*
- *Zorg voor voldoende ontmoetingsruimte voor jongeren in Eeklo.*
- *Aandacht voor drugsgebruik in Eeklo: samenwerking voor een overkoepelde strategie en sensibilisering omtrent alcohol en drugs.*

MOBILITEIT & VERKEER

- Van de Eeklose respondenten gaat 60% met de fiets naar school, 21% te voet.
- Van alle scholieren die in Eeklo naar school gaan komt bijna de helft met de bus. 10% wordt met de auto gevoerd.
- Binnen Eeklo verplaatst driekwart zich per fiets, 32% gaat te voet, evenveel worden met de auto gevoerd. In het Meetjesland algemeen wordt er iets meer gefietst, maar gaan ze minder te voet. Dit ligt uiteraard aan de korte afstanden voor veel voorzieningen in Eeklo, maar anderzijds wordt ook het fietsonveilige centrum aangehaald.
- 17% van de Eeklose jongeren voelt zich (heel) onveilig in het Eeklose verkeer. Voor het Meetjesland scoort dit 10%.
 - o Jongeren in het PTI: 16%, COLTD 34%, GO 3%. Vooral de Zuidmoerstraat wordt als gevaarlijke 'ader' aangehaald.
 - o Fietsen:
 - een aanpak van de N9: gevaarlijke oversteekplaatsen, fietspaden dicht bij verkeer;
 - Zuidmoerstraat: te druk, te veel auto's tot aan de schoolpoort, voorstel voor verkeersvrije straat in de spitsuren;
 - Brugsesteenweg en Vrombautstaat zijn gevaarlijke fietswegen (verkeer te dicht);
 - de staat van fietspaden laat te wensen over.
 - o Voetgangers vinden de oversteekplaatsen op N9 onveilig + de plaatsen waar ze door obstakels op het trottoir de weg op moeten.
- Verplaatsingen buiten Eeklo gebeuren per fiets (25%), maar vooral per bus (45%) en zeker met de auto (70%).
- Vanuit Eeklo geraken de meeste (82%) jongeren waar ze willen geraken, omdat er veel mobiliteitsmogelijkheden zijn (station, bus, trein ...). Opmerkingen:
 - o enkel trein richting Gent. Voor Brugge is een grote omweg nodig;
 - o dure treintickets;
 - o lange, complexe busverbindingen.

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE MOBILITEIT:

- *Expertise van de jongeren benutten.*
- *Mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken.*
- *Aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering.*
- *Autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.*
- *De Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk).*
- *Tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum.*
- *De dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS.*

WOONBELEVING

- 8,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich overdag (heel) onveilig (in Meetjesland bijna 5%).

- 47,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich 's nachts (heel) onveilig (in Meetjesland is dit 29%).
- 30% van de jongeren wil – als ze 30 jaar zijn – nog in Eeklo wonen; bijna 40% niet. Het Meetjeslandse gemiddelde is net omgekeerd. 30% weet het niet
- Van degene die in Eeklo willen blijven (of terugkeren) is dit vooral omdat ze er veel mensen kennen (69%) en omdat de familie er woont (65%). Meer dan de helft voelt ook een verbondenheid met Eeklo of geeft als reden op dat in Eeklo alles wat ze nodig hebben dichtbij is.
- Van degene die er weg willen, geven meer dan de helft aan dat Eeklo saai is (er valt weinig te beleven). Bijna 40% geeft aan dat ze geen verbondenheid voelen met Eeklo of dat het geen mooie woonomgeving is. Velen geven aan dat er te veel 'marginaal volk' is of dat het verkeer onveilig is. 1 op 5 ziet zich elders in het Meetjesland wonen, de helft wil weg uit het Meetjesland, waaronder vooral naar het buitenland of naar Gent. Vanuit de kleinere gemeenten in het Meetjesland is Eeklo dan weer wel de meest populaire locatie als ze weg willen uit hun eigen dorp.
- Amper 34% is fier om Eeklonaar te zijn (het Meetjeslandse gemiddelde bedraagt 54%). Bijna 37% is niet trots op Eeklo (het Meetjeslandse gemiddelde bedraagt 17,8%). De positieve zaken gaan vooral om het aanbod aan clubs en activiteiten, aandacht voor het milieu, goede bereikbaarheid, winkels/horeca. De negatieve elementen slaan vooral op het vele verkeer, onvriendelijkheid, 'marginaliteit', leegstand, negatieve naam, criminaliteit ...

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE WOONBELEVING:

- *Jongeren bij het beleid betrekken bij inrichting van de omgeving.*
- *Langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (speelruimte, hangplekken, groene ruimte ...).*
- *Betere straatverlichting in Eeklo.*
- *Speelruimte en groen behouden in de stedelijke planning in Eeklo.*
- *Werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo.*

INSPRAAK

- 35% van de bevroegde jongeren kennen de mensen van de jeugddienst. Dit is meer dan in het Meetjesland gemiddeld.
- Bijna 71% van de Eeklose jongeren weet niet of er een jeugdraad in Eeklo is. Een kwart weet dat er een jeugdraad is.
- Bijna 2/3 van de respondenten wil info krijgen over de gemeente of de jeugddienst via sociale media. 30% is niet geïnteresseerd in info (deze regionale resultaten zijn gelijklopend voor de gemeenten).
- Snapchat is het meest gebruikte sociaal medium, gevolgd door Instagram, Messenger en Facebook. Whatsapp scoort al heel wat lager, terwijl Twitter weinig gebruikt wordt.

AANBEVELINGEN:

- *Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid.*
- *Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen.*
- *Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen.*
- *Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.*
- *Blijf jeugdbewegingen infrastructureel, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen.*

12.5.6.3 Uit: memorandum FORMAAT (= federatie van jeugthuizen in Vlaanderen) (2018)

“INSPRAAK & PARTICIPATIE: Goed lokaal jeugdbeleid laat jongeren mee het beleid maken. Een van de voornaamste experten wanneer het gaat over kinderen en jongeren, zijn immers kinderen en jongeren zelf. De jeugdraad is als motor van participatie een goed platform om meningen te verzamelen.

Een voorstel van Formaat

- *Kinderen en jongeren zijn partners, niet louter consumenten. Bouw dus samen aan een visie voor de stad of gemeente van de toekomst.*
- *Werk bottom-up. Vertrek écht vanuit de leefwereld van alle kinderen en jongeren. Luister naar hen en doe ook echt iets met hun meningen en ideeën.*
- *Stimuleer jongeren om in dialoog te gaan met elkaar, met anderen en ook met het bestuur.*
- *Co-creatie is het codewoord. Werk samen met kinderen en jongeren aan een aanbod voor hen.*
- *Let er op dat alle doelgroepen participeren. Anders bereik je enkel diegenen die de weg tot participatie al vinden.*

BREED INZETBARE JEUGDINFRASTRUCTUUR: om elkaar te kunnen ontmoeten en een goeie, gezellige werking uit te bouwen, hebben jongeren nood aan een eigen plek. Een kwaliteitsvolle plek in de buurt die veilig, flexibel en multifunctioneel is.

Multifunctionele lokalen in de buurt: een infrastructuur die gebruikt kan worden voor verschillende doeleinden geeft letterlijk ruimte aan nieuwe initiatieven van jonge creatievelingen. Zo'n multifunctionele ruimte is niet los te koppelen van alle andere ruimte in de gemeente. Jeugdlokalen horen thuis in de buurt, niet in een uithoek van de gemeente.

Sharing is caring: gedeeld ruimtegebruik geeft ruimte aan activiteiten die geen plek vinden, bespaart kosten, vermindert de impact op het milieu, stimuleert ontmoeting en diversiteit, geeft kansen aan nieuwe organisaties, stimuleert mede-eigenaarschap en geeft identiteit aan de buurt. Daar is uiteraard een duidelijke visie én een professional voor nodig die zorgt dat alles vlot verloopt.

BREED JEUGDBELEID: lokaal jeugdbeleid is de verantwoordelijkheid van het voltallige lokaal bestuur. Jeugdbeleid gaat immers over domeinen heen. Alle beleidsdomeinen moeten dus permanent rekening houden met alle kinderen en jongeren:

- *Informeel, sensibiliseer en stimuleer al het personeel om bij de opmaak van beleid, acties, evenementen en projecten rekening te houden met de impact hiervan op het leven van kinderen en jongeren.*
- *Stimuleer participatie van alle kinderen en jongeren binnen alle diensten en domeinen binnen de gemeente.*
- *Zorg voor begrijpbare communicatie: vertaal de inhoud van alle beleidsdomeinen op maat van kinderen en jongeren.*
- *Werk projectmatig om de schotten tussen diensten en beleidsdomeinen te doorbreken.”*

12.5.6.4 Uit: Lokaal beleid voor kinderen en jongeren – VVJ (nu: Bataljong) (2017)

“De categoriale jeugdreflex als filosofie:

- *is een interne horizontale kwaliteitsdynamiek;*
- *streeft naar een goed en geïntegreerd lokaal (jeugd)beleid;*
- *brengt leefwereldperspectief in het beleidsdiscours;*
- *richt zich breed naar alle levenssferen van alle kinderen en jongeren;*
- *is meer dan een eenzijdige doelgroepenbenadering;*
- *plaatst kinderen en jongeren in een bredere samenlevingscontext.”*

Jeugd is hierin een duidelijke categorie / doelgroep, geen sector. Een goed beleid voor kinderen en jongeren heeft nood aan het overstijgen van deze sectorale ordening. Een beleid voor kinderen en jongeren moet niet enkel in de vrijetijdscluster gevoerd worden. Het doel is een lokaal beleid voeren dat fysieke en mentale ruimte creëert voor kinderen en jongeren.

12.5.6.5 Uit: Memorandum: goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren – 5 fundamenteën (VVJ – nu: Bataljong) (2018)

(letterlijke weergave)

1. *“De gemeente is de regisseur van het lokale beleid voor kinderen en jongeren*

*We zitten in een belangrijke transitieperiode: de fusie van gemeente en OCMW, de Vlaamse middelen voor jeugd die sinds 2014 zijn ingekanteld in het gemeentefonds ... De gemeente is het ideale overheidsniveau om beleid voor kinderen en jongeren te ontwikkelen, want ze zijn dé plek van waaruit de uitbreidende leefwereld van kinderen en jongeren groeit. Als lokaal bestuur is het je opdracht om de kinderrechten als grondtoon te nemen van je beleid: het **belang van het kind, non-discriminatie, het recht op leven en ontwikkeling en recht op participatie**. Goed beleid voor kinderen en jongeren doorstaat de toets van deze vier basisprincipes. Want jeugdbeleid is meer dan vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren, het gaat over hun leefwereld: welzijn, mobiliteit, ruimte ...*

Hoe kan een gemeente haar lokale beleidsautonomie optimaal benutten om werk te maken van breed jeugdbeleid?

- *Baseer je beleid op belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren.*
- *Veranker het beleid voor kinderen en jongeren zichtbaar in het meerjarenplan.*
- *Kies voor een schepenbevoegdheid jeugd die het belang van een stevig jeugdbeleid met voldoende budgetten in het college bewaakt.*
- *Zorg op het niveau van het managementteam en diensthoofden voor expertise over goed jeugdbeleid.*
- *Mandateer een ambtenaar die ‘jeugd’ op alle niveaus vertegenwoordigt (programmadirecteur). Of veranker het mandaat om kinderen en jongeren te vertegenwoordigen bij meerdere ambtenaren op alle niveaus.*
- *Kennis van de leefwereld van kinderen en jongeren is essentieel. Die expertise bouw je uit en onderhoud je, door er tijd voor te vrijwaren bij jeugdamttenaren. En dit komt het hele gemeentelijke beleid ten goede omdat ze ook oplossingen biedt voor uitdagingen in andere beleidsdomeinen.*
- *Kweek een **categoriale kinderen- en jongerenreflex** binnen het lokale bestuur: activeer anderen om de bril van kinderen en jongeren op te zetten en weeg de invloed van beslissingen op kinderen en jongeren af!*

2. Sta garant voor beleidsparticipatie van kinderen en jongeren

De algemene tendens is dat de aandacht voor participatie van kinderen en jongeren bij de uitvoering van jeugdbeleid is gedaald. De rol van de jeugdraad als adviesorgaan is jammer genoeg verregaand verkleind. Tegelijkertijd boomen bottom-up burgerinitiatieven en experimenteren steden en gemeenten met nieuwe tools en methodieken.

Hoe kan je kinderen en jongeren het beleid mee laten vormgeven?

- *Wij geloven in de kracht van de jeugdraad als een structurele vorm van participatie waar kinderen en jongeren de agenda bepalen. Gebruik de geëngageerde inzet van jongeren die mee nadenken over oplossingen voor hun gemeente. Durf hiermee te experimenteren. En herwaardeer en faciliteer dit decretaal erkende en verplichte adviesorgaan.*
- *Kinderen en jongeren zijn zelf dé experts van hun leefwereld. En ambtenaren zijn voelsprietten voor de gemeente. Onderzoek in de aanloop naar het MJP wat er bij hen leeft en waardeer dit als waardevolle bron voor je beleid. Met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren.*
- *Moedig jongeren aan om zelf aan participatie te doen en projecten op te zetten en ondersteun dit via projectsubsidies en expertise.*
- *Kies voor permanente interactie met kinderen en jongeren, monitor continu en gebruik die info om de vinger aan de pols te houden met je beleid.*

3. Reken af met kinderarmoede en omarm diversiteit

Kinderarmoedecijfers blijven systematisch stijgen, ongeacht het profiel van de stad of gemeente. Ook de kleinste gemeente wordt er nu mee geconfronteerd. Daarnaast is superdiversiteit de realiteit.

Hoe streef je naar een beleid dat alle kinderen en jongeren alle kansen geeft?

- *Erken en koester het verschil. Vertrek van een zo breed en divers mogelijke invulling en begrip van kinderen en jongeren. Dé jeugd, hét kind en dé jongere bestaan niet.*
- *Bekijk een kind in een maatschappelijk kwetsbare situatie in de eerste plaats als een kind. Maar heb tegelijkertijd oog voor de moeilijke context waarin het opgroeit en de impact daarvan en vertaal dat naar je dienstverlening.*
- *Voer een strategisch (jeugd)welzijnsbeleid dat vanuit een regierol voor afstemming zorgt tussen alle aanbod rond welzijn.*
- *Investeer in de vroege levensjaren van je burgers, voer een beleid vanaf 0 jaar.*
- *Werk outreachend: zorg via de juiste partners dat het welzijnsaanbod waar kwetsbare gezinnen recht op hebben ook effectief bij hen terecht komt.*
- *Breng lokale drempels in kaart en haal expertise in huis om ze weg te werken.*

4. Stimuleer initiatief van kinderen en jongeren, ondersteun jeugdwerkorganisaties en organiseer enkel complementair

In weinig landen of regio's is het jeugdwerklandschap zo divers, dynamisch en vooral gedragen door (jonge) vrijwilligers als in Vlaanderen. Deze uniciteit schatten we naar waarde en verdient blijvende ondersteuning.

Hoe stimuleer je initiatief van kinderen en jongeren en ondersteun je hun organisaties optimaal?

- *Creëer een gemeente waar initiatief en ondernemerschap kansen krijgt en ondersteund wordt, vanuit het geloof in de kracht van kinderen en jongeren.*
- *Ondersteun het erkende jeugdwerk inhoudelijk en logistiek. Subsidieer structureel via een reglement dat mikt op kwaliteit.*

- *Besteed in je ondersteuning en subsidiëring aandacht aan nieuwe vormen van jeugdwerk. Kies voor een laagdrempelige overeenkomst op maat voor jongeren met een goed idee.*
- *Haal drempels weg in je eigen aanvullend aanbod voor kinderen in armoede, met een handicap, met een recent vluchtverhaal, met een andere etnisch-culturele achtergrond, met respect voor verschillende levensbeschouwingen, enz.*

5. Geef kinderen en jongeren ruimte

Verkeersveiligheid, mobiliteit en meer speel- en ontmoetingsruimte staan bovenaan het prioriteitenlijstje van Vlaamse kinderen en tieners. Ze hebben onze straten en pleinen nodig: om naar school of naar de bib te gaan, om te sporten, om te spelen ..., maar ook om de buitenwereld te leren kennen en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Ze maken 1/3 van de bevolking uit en zijn mede-eigenaar van hun stad/gemeente. Neem het kind en zijn autonomie als uitgangspunt.

Hoe maak je van de gemeente een fijne habitat voor kinderen en jongeren?

- *Kinderen en jongeren horen er gewoon bij, geef hen mede-eigenaarschap. Als lokaal bestuur is het jouw verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ze kinderen en jongeren mogen zijn in de openbare ruimte.*
- *Versterk verbindingweefsel via het STOP-principe (Eerst Stappers (voetgangers), Trappers (fietsers) en Openbaar (collectief) vervoer en Personenwagens) en een divers aanbod aan publieke jeugdruimtes.*
- *Besteed in je mobiliteitsbeleid prioritaire aandacht aan kinderen en jongeren als gebruiker door aandacht voor fietszones, openbaar vervoer, veilige situaties rond scholen en de toegangswegen er naartoe ... Als gemeente moet je een rol spelen in de mentaliteitswijziging, weg van koning auto.*
- *Maak van je huidige publieke ruimte generatiedoorbrekende ontmoetings- en belevingsplekken.*
- *Zet in op voldoende plekken voor alle kinderen en jongeren, benut leegstaande ruimtes voor (gedeeld en tijdelijk) gebruik. Ruimte voor creativiteit, experiment, groei en ontwikkeling."*

Deze vijf fundamenteën vormen de basis om je opdracht als lokaal bestuur op te stoelen. Wie permanent inzet op de realisatie van deze vijf werkt aan kind- en jongerenvriendelijk beleid.

12.5.6.6 Uit: Hoe zot is ons dorp? Wat kinderen en jongeren willen in hun dorp? (Kind & Samenleving)

5 grote thema's:

- Is er ruimte om te ravotten?
- Zijn er genoeg voorzieningen in de buurt?
- Kunnen kinderen zelfstandig op pad?
- Zijn er centrale plekken voor kinderen en jongeren?
- Hoe sterk is het sociaal weefsel?

12.5.6.7 Uit: Manifest voor kindgerichte planning van publieke ruimte (Kind & Samenleving)

"Kindgerichtheid = beleefbaarheid + bespeelbaarheid + veiligheid

Beleefbaarheid:

- o *in tegenstelling tot 'saai';*
- o *ontdekking / verrassing;*

- *functievermenging;*
- *manipuleerbaarheid van ruimtelijke elementen;*
- *zintuigelijke gerichtheid.*

Bespeelbaarheid:

- = *manier om met de wereld om te gaan;*
- *beklim-, beglijd-, bespring-, berijdbaarheid en balvriendelijkheid;*
- *ankerplaatsen voor zitten, hangen, liggen;*
- *verbeeldbaarheid;*
- *enscenering;*
- *avontuurlijkheid;*
- *ritme & geometrie;*
- *parcours, labyrint, circuit, routekeuze.*

Veiligheid als randvoorwaarde

- *Verkeersveiligheid, sociale veiligheid, veiligheid van infrastructuur zijn belangrijke randvoorwaarden om de publieke ruimte te gebruiken.*
- *Uitsluiten van onaanvaardbare risico's – kinderen zoeken risico's op.*

Werken aan speelweefsel

- = *ruimtelijk netwerk/weefsel met formele (speelterrein, speelbos, jeugdlokaal, school) en informele kindvoorzieningen (plein, woonstraat, groene ruimte, collectieve voorzieningen als bib, zwembad) en verbindingen (trage wegen, autoluwe straten, overbruggen barrières, uitbouw van belangrijke route tot 'kinderroute').*
- *Speelweefselplan = gewenste ruimtelijke structuur voor kinderen.*

Verweven met deelstructuren: woonstructuur (kinderen in tussengebied tussen woning en straat), mobiliteitsstructuur, groenstructuur, waterstructuur, sportstructuur, toeristisch-recreatieve structuur. Dit zijn ondergronden voor een gelaagde publieke ruimtestructuur waarop kindgerichtheid kan inspelen.

Op alle schaalniveaus: ruimtelijke planning, inrichting van sites, woontypologie, keuze van straatmeubilair, materiaalgebruik.

Doorheen alle plannen: inrichtingsplannen, stedenbouwkundige studies, stadsontwerpen, RUP, beeldkwaliteitsplan, verkavelingsvergunningen, stedenbouwkundige verordeningen."

12.5.7 Uit: Uit de Marge – onderzoek welzijn jongeren n.a.v. covid 19 (2020)

Grootschalig onderzoek van Uit De Marge vzw bij bijna 2.500 kinderen en jongeren in kwetsbare situaties in Vlaanderen en Brussel brengt verontrustende cijfers.

Vier op vijf kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties heeft problemen met preteaching en huiswerk. Drie op vier heeft te weinig ruimte thuis. Meer dan de helft durft het huis niet uit, uit angst om het coronavirus op te lopen of uit angst een boete van 250 euro te krijgen. Meer dan de helft van de kinderen en jongeren voelt zich niet goed in zijn vel.

- *"Een jongere krijgt na veel gedoe eindelijk een laptop via de school, zonder Office-pakket erop."*
- *"Er zijn gezinnen die geen laptop/pc ter beschikking hebben en met 4 kinderen huiswerk maken op de gsm van de moeder."*
- *"Ik maak mijn huiswerk 's nachts, dan is het thuis rustig."*
- *"Gezinnen zijn klein gehuisvest. Vijf kinderen in een appartement."*
- *"Zelfs kinderen hebben boetes gekregen omdat ze op straat aanwezig waren."*
- *"Meer klachten van kindermishandeling tijdens corona."*

Een greep uit de vele getuigenissen van jongeren en jeugdwelzijnswerkers.

Uit De Marge vzw bereikt samen met meer dan 65 lidorganisaties in Vlaanderen en Brussel een grote groep kinderen en jongeren die in maatschappelijk kwetsbare situaties opgroeien. Het was al heel snel duidelijk dat zij extra zwaar getroffen worden door de lockdownmaatregelen. Enkele cijfers:

- 4 op 5 kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk;
- 2/3 van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking;
- 3/4 van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis.
- De helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen.
- Meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen.
- 3/4 van de kinderen en jongeren mist de school.
- Meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

De resultaten bevestigen de moeilijke situatie van een hele groep kinderen en jongeren die nu vergeten wordt. Uit De Marge vzw trekt dan ook aan de alarmbel en vraagt met aandring dat het beleid deze alarmsignalen oppikt. *“Er is een gebrek aan expertise over de noden van kinderen en jongeren die opgroeien in kwetsbare gezinnen. Deze kinderen vragen meer uitgekende maatregelen dan ‘blijf in uw kot’.” De coronamaatregelen zijn bikkelhard voor hen. Hun perspectief moet meegenomen worden in de exit-strategie en moet in het beleid voorop staan.*

Heel wat zaken zijn niet nieuw, de coronamaatregelen hebben het alleen scherp gesteld en het zichtbaar gemaakt. Deze crisis heeft de grote bestaande ongelijkheid in de samenleving blootgelegd en vraagt ook structurele maatregelen op lange termijn. Veel oplossingen zitten in een structurele aanpak van onder meer armoedebestrijding, huisvesting, voldoende inkomen, toegankelijke hulpverlening, een ander politiebeleid, onderwijsongelijkheid.”

12.5.8 Wel Doeners – Meetjesman – bevraging 2021

In april 2021 lanceerde Het Agentschap Binnenlands Bestuur en Vlaams minister Bart Somers de projectoproep: Impact corona op mentaal welzijn. Met deze projectoproep stelde de Vlaamse Regering extra projectmiddelen ter beschikking van lokale besturen die initiatieven ondernemen om het welzijn van kinderen en jongeren te versterken in tijden van corona. De subsidie moest aangewend worden om het mentaal welzijn van kinderen en jongeren te verbeteren. Gemeente Evergem diende in nauwe samenwerking met Meetjesman en de Meetjeslandse gemeenten Assenede, Eeklo, Kaprijke, Lievegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate het project **Wel Doeners** in.

Het onderzoek van Wel Doeners peilde naar het welzijn van kinderen en jongeren tijdens de coronapandemie. De bevraging werd afgenomen in juni 2021, 15 maanden na de start van de pandemie en de eerste lockdown. De onderzoeksresultaten zijn op te delen in zes categorieën die elk op hun beurt meer vertellen over het welzijn van kinderen en jongeren.

“Fit in je hoofd”

Kinderen en jongeren scoren hun eigen gevoel van welzijn met een 7/10, dit zowel voor als na de coronacrisis. We stellen hierbij vast dat het welzijn van kinderen en jongeren niet achteruit is gegaan tijdens de coronacrisis. Ook zien we dat meisjes zich minder goed in hun vel voelen dan jongens. Opvallend is dat een heel grote groep kinderen en jongeren zich verveeld hebben tijdens de coronacrisis.

Wel Doeners toont ook dat jongeren zich anno 2021 vermoeid voelen. Ook stress heeft een grote, belangrijke invloed op het gevoel van welzijn. Meisjes ervaren duidelijk meer stress dan jongens. Dit staat mogelijks in verband met het lagere gevoel van welzijn bij meisjes. De stress die de jongeren ervaren zijn voor het grootste deel gerelateerd aan school en schoolwerk. Uit de onderzoeksresultaten blijkt ook dat het stressniveau stijgt naarmate de jongeren ouder worden. Waar het percentage jongeren die stress ervaren stijgt naarmate de leeftijd vordert, daalt het niveau van geluk met de leeftijd. Dit kan opnieuw wijzen op een verband tussen stress en het gevoel van welzijn die kinderen en jongeren ervaren. Vooral vanaf 16 jaar daalt het gevoel van welzijn. We moeten ons hierbij wel de vraag durven stellen wat de oorzaak en wat het gevolg is. Daalt het welzijn van de jongeren omdat er stress ervaren wordt of krijgen jongeren stress omdat ze zich niet goed voelen? Hierrond kan verdiepend onderzoek gebeuren.

Vrijtijdsbeleving

Het is duidelijk dat kinderen en jongeren zich in het weekend veel beter kunnen ontspannen dan tijdens de schoolweek. Opnieuw zien we dat oudere jongeren zich minder goed kunnen ontspannen dan jongere

kinderen en jongeren. Uit de opmerkingen die jongeren meegeven, merken we dat dit regelmatig samenhangt met het vele schoolwerk en stress die erbij komt kijken. Kinderen en jongeren vullen hun vrije tijd voornamelijk in met sociale media en naar buiten gaan ter ontspanning.

Digitale media

De digitale media speelde tijdens de coronaperiode een heel belangrijke rol in het leven van kinderen en jongeren. De meerderheid bracht gemiddeld één tot vijf uur per dag door achter een scherm. Die schermtijd kan slaan op televisie kijken, tablet -en smartphonegebruik, gamen, schoolwerk achter de computer ... Hoe ouder de jongere, hoe meer schermtijd. Tijdens de coronaperiode brachten kinderen en jongeren extra veel tijd door achter een scherm aangezien ze op deze manier les moesten volgen. Enerzijds brachten ze voor de schoolse activiteiten extra tijd door achter een scherm, anderzijds werden ze sneller in de verleiding gebracht om naar andere schermen, zoals hun smartphone, te kijken.

Een grote meerderheid van de jongeren geeft aan dat hun schermtijd sterk gestegen is gedurende de coronaperiode, al is het grootste deel van de jongeren hier niet ontevreden over. Sociale media neemt een groot aandeel in van deze schermtijd. Vooral TikTok, Snapchat en Youtube zijn populair onder de jongeren. Zij gebruiken deze applicaties voornamelijk ter ontspanning, hoewel het ook een middel is tegen verveling.

Tijdens het weekend en schoolvrije momenten wordt sociale media, televisie kijken en gamen nog vaker gebruikt. Dat staft ook het onderzoek van Apestaartjaren (2019), hoewel dit onderzoek gevoerd werd in de pre-corona periode. Sociale media spelen een grote rol in het welzijn van jongeren. Vooral meisjes ervaren invloed op hun gevoel van welzijn door het gebruik van sociale media. Hoe vaker jongeren sociale media gebruiken, hoe meer invloed dit heeft op hun welzijn. We zien hierdoor dat oudere jongeren vaak meer negatieve invloed ervaren van sociale media.

Onderwijs

Het stressniveau van kinderen en jongeren is opvallend hoger in de schoolweek. Daarbij komt ook dat dit stressniveau significant toeneemt naarmate jongeren ouder worden. Uit de reacties blijkt dat deze stress vaak gerelateerd is aan schoolwerk. Wanneer we specifiek inzoomen op de invloed van het afstandsonderwijs op het welzijn van kinderen en jongeren, merken we tegenstrijdigheden op. Waar jongeren enerzijds aangeven dat afstandsonderwijs hen rust bracht, geven andere jongeren dan weer aan het afstandsonderwijs als bijzonder stresserend te ervaren. Wel is duidelijk dat school veruit de grootste factor is waar jongeren zich zorgen over maken. De zorgen focussen zich voornamelijk op de schoolresultaten. Veel jongeren zijn angstig en bang dat hun schoolresultaten – mede door het afstandsonderwijs – gaan tegenvallen.

Inspraak en informatieverspreiding

Bij een minderheid van de jongeren zijn er discussies thuis over corona en het opvolgen van de coronamaatregelen. Iets meer dan de helft van de Meetjeslandse jongeren voelt zich voldoende geïnformeerd over de coronamaatregelen. De informatie die hen bereikt, wordt door de 48% van de jongeren geloofd. Toch blijkt dat één op vijf jongeren het nieuws over corona niet geloofd. Naast informatieverspreiding, gaven de jongeren ook hun mening over de inspraak die ze al dan niet kregen in de uitwerking van de coronamaatregelen. Opvallend: een groot deel van de kinderen en jongeren vindt dat er niet of onvoldoende naar hen werd geluisterd door de politieke instanties.

Periode na de coronacrisis

Dromen van meer feestjes, meer vrienden, meer knuffelcontacten, meer restaurantbezoekjes ... Uit reacties merken we op dat het welzijn van de jongeren sterk omhoog zal gaan wanneer de coronamaatregelen en de zorgen omtrent corona zullen wegvallen. Wanneer de jongeren echter naar de verre toekomst kijken, merken we meer bezorgdheden op. Meisjes zijn meer bezorgd over de toekomst dan de jongens, hoewel beide groepen zorgen delen op vlak van school, financiën, het klimaat ... Daarbij komt dat 1/3 van de jongeren ervan overtuigd is dat corona een invloed zal hebben op hun toekomst – zowel een positieve als een negatieve invloed.

12.6 Uitgaan – Evenementen

12.6.1 Cijfergegevens

Eeklonaren zijn in 2020 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (55% tevreden, in 2017 was dit 40%); het Vlaamse gemiddelde is 60%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgen van 44 naar 56%.

De score is beter voor restaurants (76% tevreden Eeklonaren, komt van 70% in 2017). Dit is hetzelfde als het Vlaamse gemiddelde en het gemiddelde voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo.

grafiek 104 *Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020*

37% van de Eeklonaren ging in het jaar voorafgaand aan de bevraging van 2020 naar een evenement/festival in Eeklo. Dit was in 2017 nog 64%. Het grote verschil is uiteraard het gevolg van corona.

12.6.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 51 *Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018 tot 2022*

	2018	2019	2020	2021	2022
aantal eigen evenementen	67	64	0	19	55
bedrag aan inkomsten uit uitleendiensten in €	7.107,81	8.659,86	597	2.122,97	9.818,12

(bron: dienst evenementen stad Eeklo)

12.6.3 Interne documenten

12.6.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Evenementen / toerisme / markten

• *gezamenlijke digitale uitleen van feestmaterialen (nu mobiliteit & openbare werken, sportdienst en jeugdpraak apart);*

- *meehelpen aan uitbouw jachthaven, het Leen en de Huysmanhoeve als **toeristische aantrekkingspolen**;*
- ***samenwerkingen** zoeken met cultuur, sport, lokale economie en natuur met het oog op citymarketing;*
- *de **markten** (donderdagmarkt, jaarmarkt, ...) blijven een trekpleister voor Eeklo;*
- *horeca is partner in het **promoten** van de stad.*

12.6.4 Externe documenten

12.6.4.1 Uit: Onderzoek – Staat van het lokale middenveld in Vlaanderen (Stijn Oosterlynck, Filip De Rynck) (2018)

Dit is een bevraging van middenveldorganisaties in 14 gemeenten/steden van verschillende grootte. Middenveldorganisaties (MVO) hebben een maatschappelijk doel, hebben een bepaalde politieke rol en/of leveren diensten die niet exclusief privaat zijn. Het gaat om lokaal verenigingsleven of sociaal-culturele sector in de brede zin. De focus ligt op politieke en dienstverlenende rol (geen louter sport-, hobby- of kunstverenigingen).

In het onderzoek is Eeklo vergelijkbaar met de 5 semi-stedelijke gemeenten (er zitten twee gemeenten in die ook in onze Belfiuscluster vallen nl. Diest en Diksmuide).

Semi-stedelijke gemeenten hebben een hogere verenigingsdichtheid (4,6 per 1000 inwoners). Er zijn MVO's te vinden binnen 16 thema's: economie, armoede, buurt, gezondheid, jeugd, kerk&geloof, kunst & cultuur, milieu&mobiliteit, volwassenen, politiek, religie, senioren, vrouwen, etnisch-cultureel, serviceclubs en ontwikkelingssamenwerking. Dit is een ruimere scope dan bij woon- en landelijke gemeenten. Hoewel de dienstverlenende en politieke rollen historisch gezien de identiteit van het Vlaamse middenveld mee vorm geven, lijken ze toch minder belangrijk te zijn/worden voor lokale MVO. Ze zien vooral een gemeenschapsvormende rol weggelegd.

37,5% van de organisaties in semi-stedelijke gemeenten zeggen een historische zuiltraditie te hebben. Een ruime meerderheid van de organisaties maakt ook deel uit van een groter geheel. De helft van de organisaties heeft geen betalende krachten in dienst. Per organisatie is 15 vrijwilligers de mediaan.

De hooggeschoolden zijn in de meerderheid bij de meeste organisaties. Vooral buurtwerkingen en organisaties gericht op mobiliteit en milieu herkennen zich als burgerinitiatief. Financieel is het lokale middenveld weinig afhankelijk van de lokale overheid (bij semi-stedelijke gemeenten voor minder dan 20% bij ongeveer 3/4 van de verenigingen). 69% heeft wel herhaaldelijk contact met lokale bestuurders of ambtenaren. Bij veel contact is dit vooral om beslissingen te kunnen beïnvloeden, om meer impact te hebben via hun expertise, opdat de overheid hen sneller zou informeren of om slecht functionerende regels tijdig te laten aanpassen.

Bijna 40% van de bevrageerde organisaties zegt te worden gecontroleerd door de overheid (= vooral op basis van documenten). Veel organisaties zijn autonoom in hun doelstellingen (bijna 82%).

Vernieuwing en nieuwe middenveldorganisatie ontstaan soms uit interactie vanuit initiatief van lokale besturen (vooral met betrekking tot milieu, mobiliteit, armoede).

Veroudering, uitdovend type vrijwilligers / bestuurders is geen nieuwe vaststelling. Impulsen van bovenaf hebben weinig lokale impact.

Kind-gebonden organisaties zijn 'booming business'. De territoriale factor was en blijft sterk, ook dit is een impuls voor MVO.

Klassieke discussies over klassieke relaties blijven (ondersteuningsbeleid, werking van adviesraden,...) en lijken stereotiep.

Er heerst een groot gevoel van autonomie bij de organisaties, met verschillende vormen van lichte controle door én lichte samenwerking met lokale besturen (vooral 'LAT -relatie').

Hoe meer vrijwilligers met migratieachtergrond in de organisatie, hoe meer organisaties diversiteit als een uitdaging zien. Bij semi-stedelijke gemeenten wordt diversiteit minder als uitdaging gezien dan in centrumsteden en kleinere gemeenten, hoewel ze beter scoren op interne diversiteit. 68% van de organisaties in semi-stedelijke gemeenten heeft geen tot enkele personen met migratieachtergrond in de bereikte doelgroep. De diversiteit bij vrijwilligers ligt nog veel lager dan bij de bereikte doelgroep. In semi-

stedelijke gemeenten heeft 93% van de organisaties geen tot enkele vrijwilligers met migratie-achtergrond. Er is een groot verschil per segment: zo is er een hoog aandeel vrijwilligers met migratie-achtergrond bij de etnisch-culturele organisaties en in mindere mate bij armoede-, ontwikkelings- en kunst/cultuurorganisaties. Senioren- en vrouwenorganisaties scoren hier het slechtst.

Het middenveld valt uiteen in drie blokken:

- groot en dominant wit middenveld;
- klein, gedeeltelijk gemengd middenveld (vnl. bepaalde armoede-, ontwikkelings-, jeugd- en kunst- en cultuurorganisaties);
- nog kleiner middenveld van etnisch-culturele organisaties.

Hoe dichter bij besluitvormingsmacht in organisatie, hoe minder etnisch-culturele diversiteit.

Hoe komt dit? Is het van 'wij willen niet' of 'zij willen niet' of 'we kennen elkaar niet'?

- de meeste organisaties vinden dat deze redenen niet van tel zijn;
- als er wel iets meespeelt is het meestal dat beide groepen elkaar niet kennen.

4/5 van de organisaties legt de oorzaak niet bij zichzelf: is er nood aan meer reflexiviteit over eigen aanpak van diversiteit?

12.6.4.2 Uit: bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)

De grote lijnen uit het actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt met telkens enkele actiepunten voor de gemeenten.

Gezinsvriendelijk beleid situeert zich in veel verschillende domeinen, van welzijn tot ruimtelijke ordening. We geven hier letterlijk de items weer op het vlak van VRIJE TIJD.

1 Bied gezinnen groeikansen

1.2 vrije tijd en kinderopvang op maat van gezinnen

- *Breng de noden van gezinnen wat betreft babyopvang en opvang en vrijetijdsbesteding van schoolkinderen in kaart.*
- *Centraliseer informatie over het volledige aanbod op het gemeentelijke grondgebied, zowel digitaal als op papier.*
- *Organiseer en ondersteun het Lokaal Overleg Kinderopvang.*
- *Faciliteer overleg en afstemming voor het volledige aanbod van opvang en vrije tijd van schoolkinderen in de gemeente op vlak van kortingen, sociaal tarief, toegankelijkheid voor kinderen met een beperking, aanbod voor kleuters, starten openingsuur, voorrangregels, periodes van opvang, aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen, flexibiliteit inzake inschrijving...*
- *Zorg voor toegankelijke opvang en vrijetijdsactiviteiten voor alle gezinnen, bijvoorbeeld via de Vrijetijdspas.*

3 Versterk de netwerken van gezinnen

3.1 een warme gemeente, een warme buurt

- *Zorg ervoor dat elk gezin kan deelnemen aan vrijetijds- en cultuuractiviteiten, bv. via een UiTPAS.*

4 Creëer een gezonde leefomgeving voor gezinnen

4.1 hanteer de kindnorm als leidraad

- *Zet in op nabije, veilig toegankelijke, kindvriendelijke groene en blauwe openbare ruimte.*
- *Bescherm gevoelige gebieden met lage-emissiezones ((kleuter)scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen...) conform de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie.*
- *Pas richtlijnen toe voor het behoud van veilige afstanden tussen drukke wegen en nieuw geplande voorzieningen voor kinderen.*
- *Zorg voor voldoende avontuurlijke buitenspeelruimte en andere geschikte plekken (binnen en buiten) voor kinderen en jongeren.*

13 ONDERNEMEN & WERKEN

13.1 Ondernemen

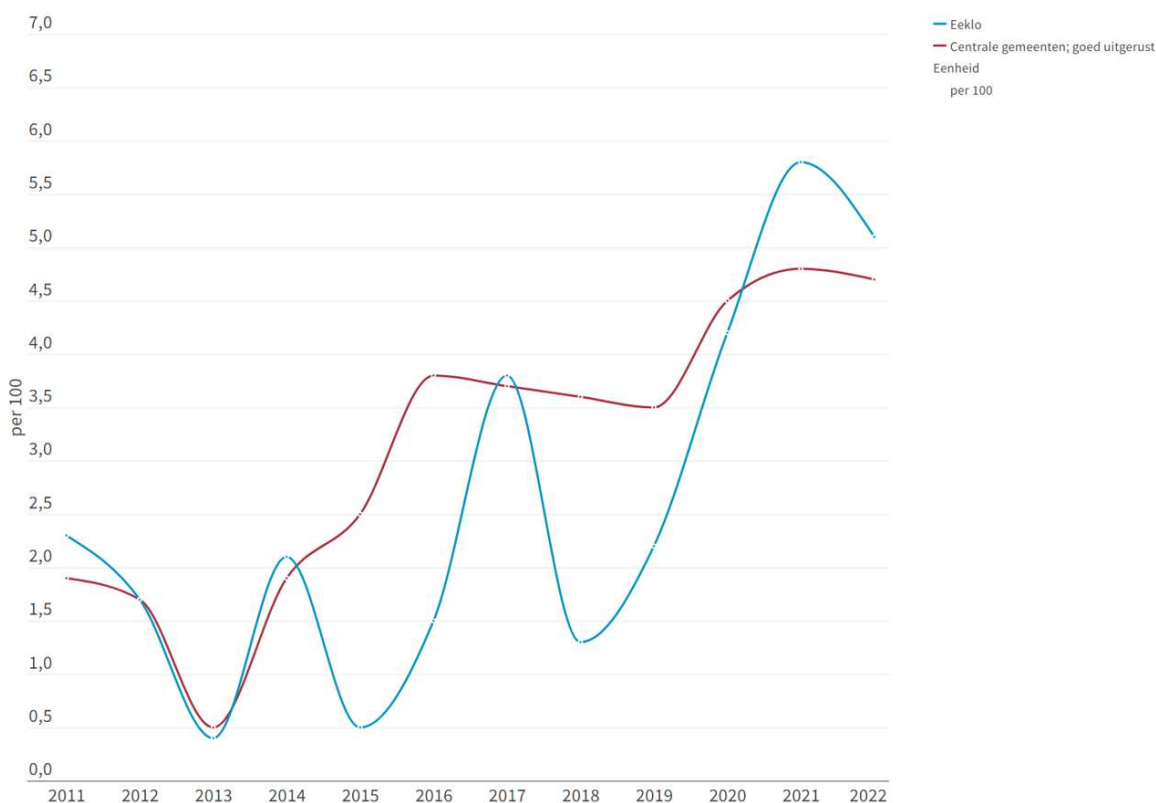
13.1.1 Cijfergegevens

13.1.1.1 Ondernemingen

De oprichtingsratio (aantal oprichtingen per 100 ondernemingen) in Eeklo in 2022 is 12,2. De stopzettingratio is 7,2 (t.o.v. respectievelijk 11,5 en 6,9 voor de cluster). De nettogroei in Eeklo schommelt en was jarenlang (veel) lager dan die van de cluster. In 2021 is die voor het eerst (iets) hoger. In 2022 zet de trend zich door: Eeklo: 5,1; cluster: 4,7.

In Eeklo startten in 2022 215 nieuwe ondernemingen op. In 2021 waren er dat 201, in 2020 184, in 2019 158, in 2018 141.

grafiek 105 *Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, cluster – 2011 tot 2022*

Bron: Statbel - Ondernemingen | provincies.incijfers.be

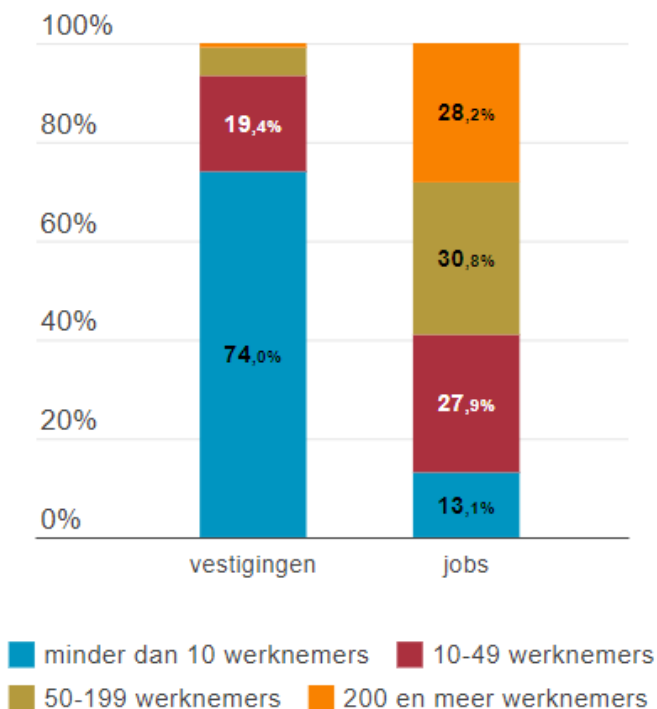
tabel 52 *Aantal nieuwe BTW-plichtige ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2022*

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal nieuwe ondernemingen in Eeklo	109	112	120	132	105	117	136	141	158	184	201	215

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

Op de volgende grafiek is te zien dat Eeklo bijna 75% micro-ondernemingen heeft, 19,4% kleine ondernemingen, 5,7% middelgrote en 0,9 % grote ondernemingen (micro: van 1 t.e.m. 9 werknemers; klein: van 10 t.e.m. 49 werknemers; middelgroot: van 50 t.e.m. 199 werknemers; groot: vanaf 200 werknemers). 28,2% van de Eeklose loontrekkende tewerkstelling situeert zich in de macro-ondernemingen.

grafiek 106 Vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar vestigingsgrootte % t.o.v. totaal - Eeklo - 2022

De grootste tewerkstelling in Eeklo zit in de quartaire sector (niet-commerciële sector als overheid, onderwijs, gezondheidszorg ...). Het omvat 22,4% van de vestigingen, maar wel 47,4% van de tewerkstelling. In de Belfiuscluster is dit 33,4%.

57,6% van de ondernemingen zit in de tertiaire sector (commerciële dienstverlening) en zorgt maar voor 28,6% tewerkstelling. In de Belfiuscluster is dit 38,4%.

grafiek 107 Loontrekkende tewerkstelling naar sector t.o.v. aantal loontrekkenden – Eeklo – 2017 en 2022

	2017	2022
landbouw (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	0,0	0,1
industrie (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	20,7	18,4
bouw (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	5,3	5,1
commerciële diensten (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	30,4	28,6
niet-commerciële diensten (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	43,6	47,8
onbekende sector (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	-	-

Speciale waarden: - Geen waarde

Eenheid: %

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be

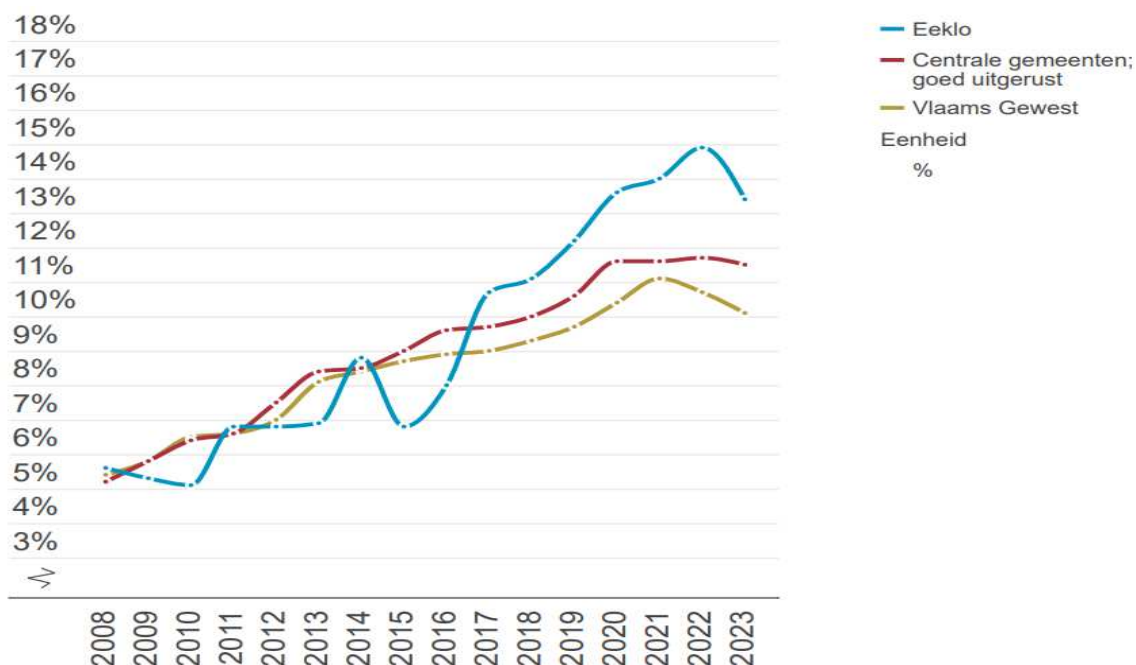
13.1.1.2 Winkels – horeca

Volgens provincies.incijfers.be (Locatus) daalde in Eeklo het aantal handelspanden van 567 in 2008 naar 485 in 2023. De kleine stijging voor 2021 werd opnieuw tenietgedaan. De gevulde handelspanden (dit aantal ligt lager) gingen van 535 naar 420.

De gevulde winkelvloeroppervlakte bij winkels daalde van 59.368 m² in 2008 naar 43.442 m² in 2023 (= daling van 26,8%). De winkelvloeroppervlakte van leegstaande handelspanden wordt het viervoudige op dezelfde tijdsperiode. De winkelvloeroppervlakte per 1.000 inwoners bij handelspanden algemeen daalt op die manier van 2.969,4 m² naar 1.950,8 m² (= daling van 34,3%).

13,4% van de Eeklose handelspanden staat leeg in 2023. In het Vlaamse Gewest is dit 10,1%, in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 11,5%. Bekijken we de evolutie van de leegstand, dan zien we voor het eerst in jaren een dalende lijn.

grafiek 108 *Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster CGGU, Vlaams Gewest – 2008 tot 2023*

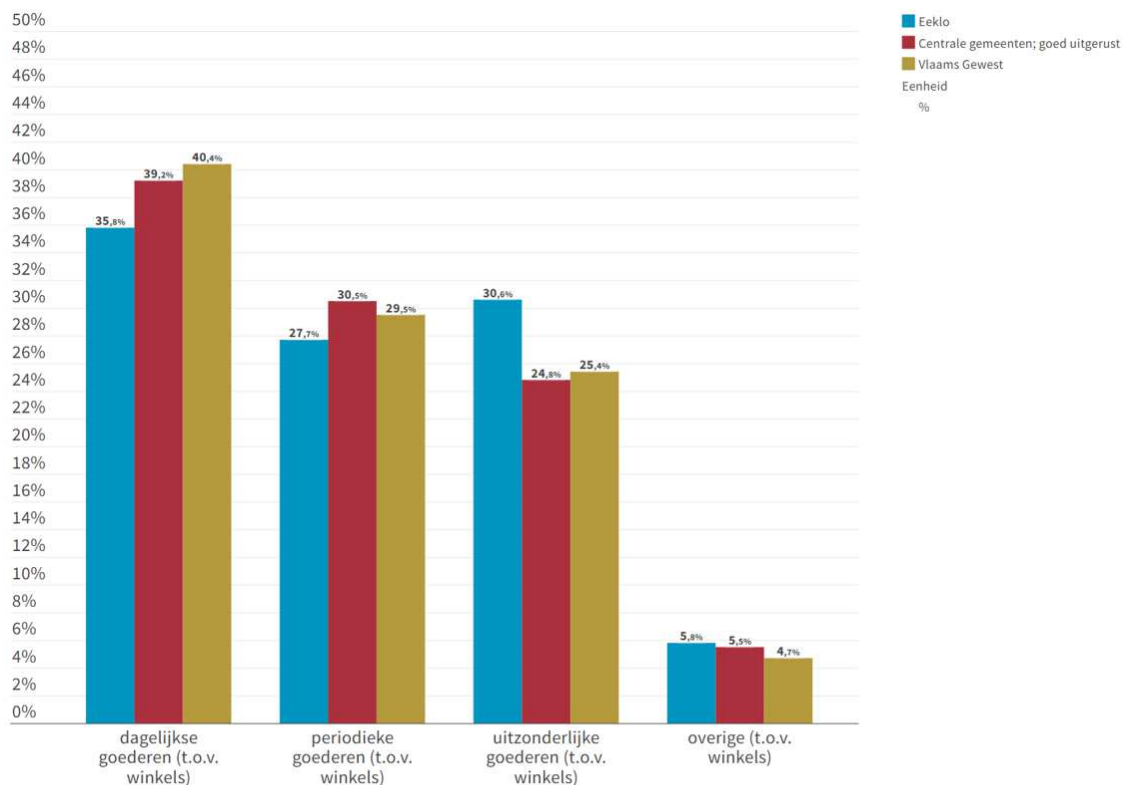

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklo heeft veel winkels van uitzonderlijke goederen (30,6% t.o.v. 25,4% in het Vlaamse Gewest of 24,8% in vergelijkbare steden). Dagelijkse goederen zijn veel minder aanwezig dan bv. in een gemiddelde Vlaamse stad. Op de grafiek hieronder is een opdeling naar soort handelspand gemaakt voor Eeklo, de cluster en het Vlaamse Gewest.

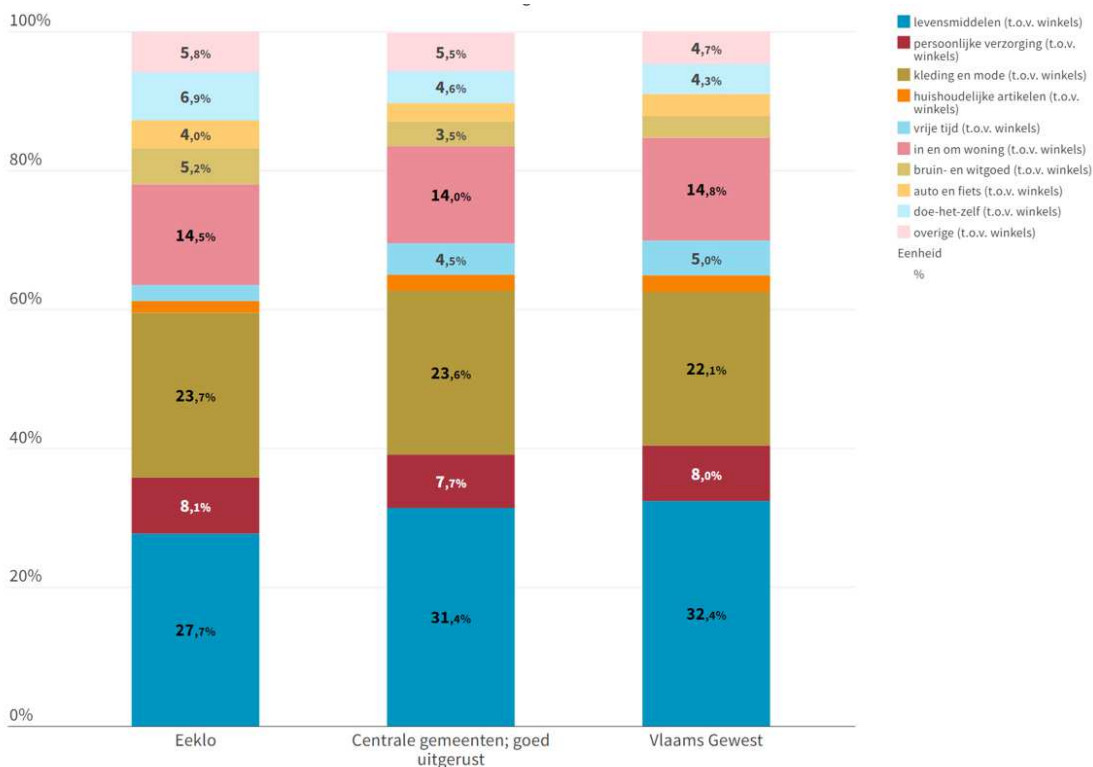
(Dagelijkse goederen zijn goederen voor alle dag (voeding, geneesmiddelen,...). Periodieke goederen zijn zaken als kleding, schoenen, boeken ... Uitzonderlijke goederen gaat over wit/bruingoed, doe-het-zelf, meubelen (niet alledaagse goederen met impact op het budget)).

grafiek 109 Type winkels (in %) – Eeklo, vergelijkbare steden/gemeenten, Vlaams Gewest – 2023

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

grafiek 110 Percentages types winkels – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2023

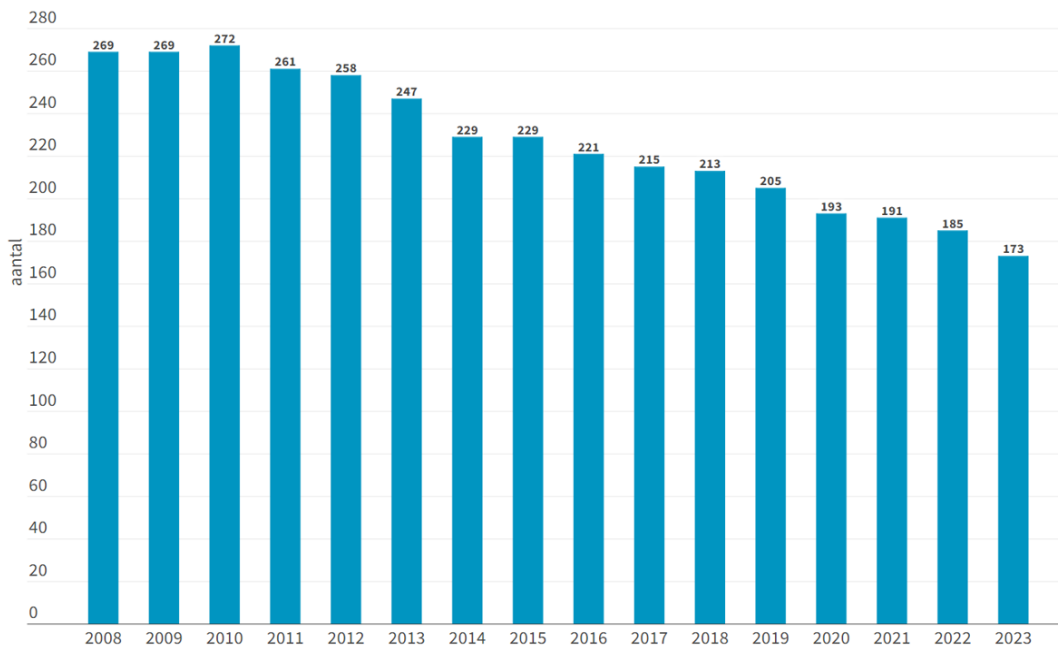

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklo telt in 2023 173 winkels. Dit is een daling van 35,7% sedert 2008. Eeklo telt veel ketenwinkels (1 op 3). De cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' staat op 26,7%, Het Vlaamse Gewest op 25,3%. De ketens in Eeklo daalden in deze periode met 19,4%, maar het zijn vooral de zelfstandige winkels die met 41,6% verminderen.

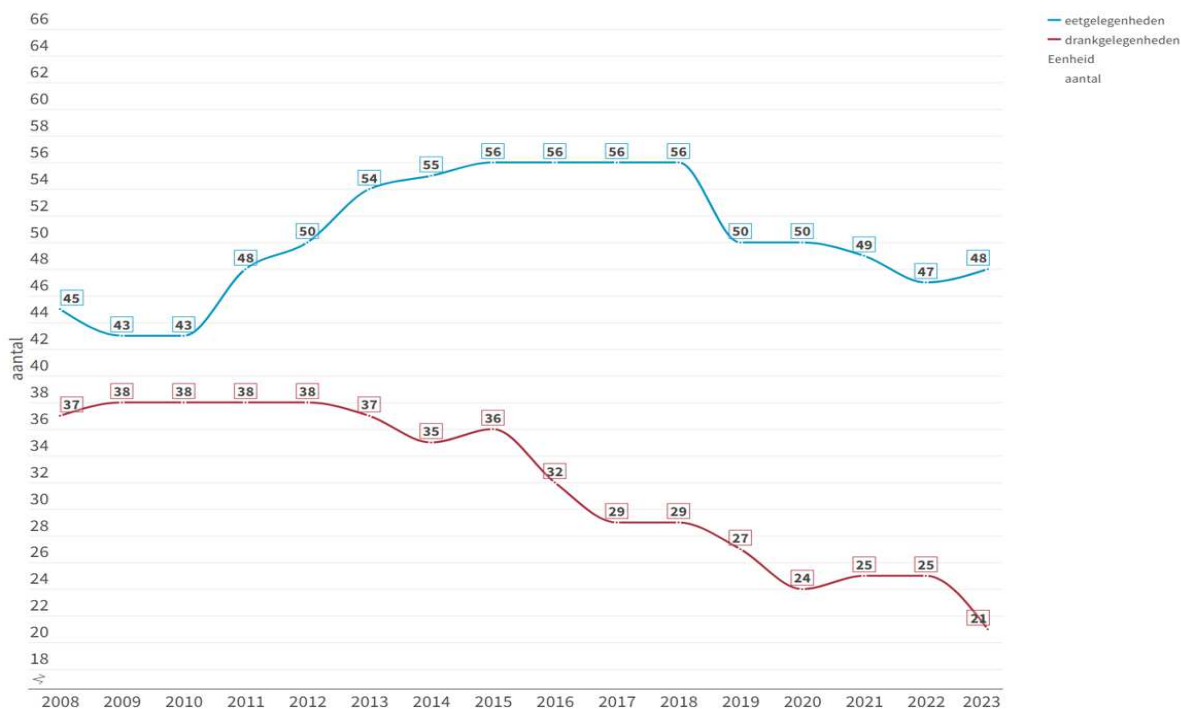
Het aantal winkels in Eeklo ligt op 7,77 per 1.000 inwoners, hoger dan het Vlaamse gemiddelde (6,21) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (6,95).

grafiek 111 Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2008 tot 2023

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

grafiek 112 Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2008 tot 2023

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

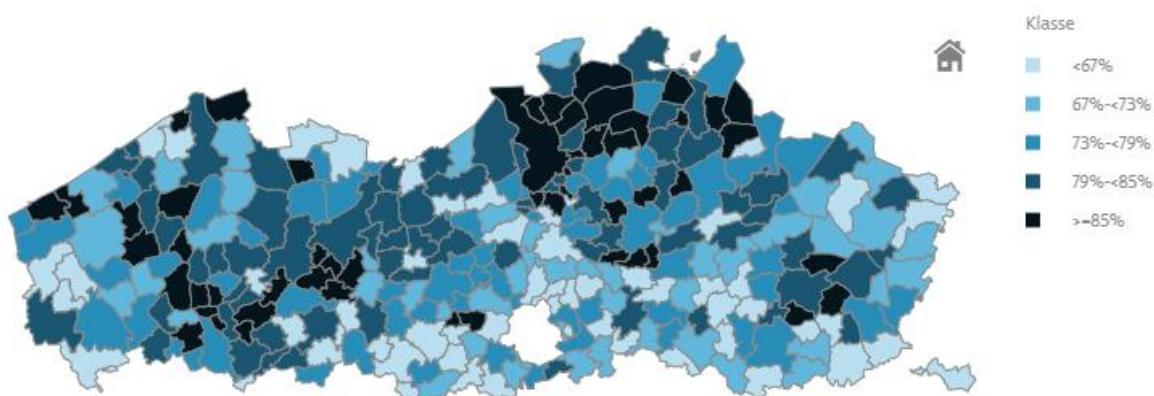
Eeklo telt in 2023 83 horecazaken. Dit bestaat uit 48 eetgelegenheden, 21 drankgelegenheden, 9 locaties voor afhaalmaaltijden, 1 verblijf, 1 koffie- en dessertgelegenheid en 3 overige horecazaken. Het aantal eetgelegenheden ligt hoger dan in 2008 (48 t.o.v. 45). Het aantal drankgelegenheden zakt van 37 naar 21.

Eeklonaren zijn in 2020 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (55% tevreden, in 2017 was dit 40%); het Vlaamse gemiddelde is 60%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo stijgen van 44 naar 56%.

De score is beter voor restaurants (76% tevreden Eeklonaren in 2020, komt van 70% in 2017). Dit is hetzelfde als het Vlaamse gemiddelde en het gemiddelde voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo.

In Eeklo gaat 95% (2020) van de inwoners in Eeklo winkelen (was in 2017 nog 98%). 12% gaat nooit buiten Eeklo winkelen. Dit is ook het Vlaamse gemiddelde. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat 89% in de eigen gemeente winkelen.

grafiek 113 *Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020*

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

87% van de Eeklonaren vindt in 2020 dat er voldoende winkels in de buurt zijn (komt van 83% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 77%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo gaat dit om 79%.

In Eeklo is 70% tevreden over de winkelvoorzieningen in de stad (komt van 73% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 63%. Gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo blijven op 58% tevredenheid.

In de Buurtenmonitor stellen we volgende verschillen tussen de 7 Eeklose buurten vast:

- Balgerhoeke scoort negatief op vlak van aanbod en bereikbaarheid van winkels/shoppingcentra.
- Eeklo West scoort minder goed op vlak van bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra.
- Eeklo Zuid scoort goed op vlak van tevredenheid over winkelaanbod van dagelijkse goederen en bereikbaarheid van winkels.
- Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over het aanbod van winkels voor dagelijkse goederen en bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés.

- In Eeklo Noord is de tevredenheid over de bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra hoog (steeds bij de hoogste van alle buurten).

13.1.2 Kencijfers eigen diensten

In de tabellen hieronder is te zien dat de Eeklobon na de digitalisering heel goed draait, ondanks corona. De wekelijkse markt droeg heel wat gevolgen van de coronaregels. In de Corona Impact Monitor bleek duidelijk dat de markt toch een belangrijke vorm van ontmoeting was tijdens de lockdowns. 58% van de respondenten ging tussen mei 2020 en mei 2021 naar de markt.

tabel 53 Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018 tot 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Bezette oppervlakte bedrijventerrein in m ²	203	197	197	194	194
bedrag verkochte WIEKIE/EEKLO-bonnen in euro	17.250	22.710	78.460	84.338	41.613
bedrag uitbetaling WIEKIE/EEKLO-bonnen in euro	2.885	18.785	33.187	84.284	30.554

(bron: VLAIO, bewerking ABB – eigen cijfers)

	2018	2019	2020	2021	2022
Abonnementsplaatsen 1 ^{ste} kwartaal	611	695	630 (19/03 tot 2/06 geen markt)	580	723
Dagplaatsen 1 ^{ste} kwartaal	62	54	58 (19/03 tot 2/06 geen markt)	geen (corona)	26
Abonnementsplaatsen 2 ^{de} kwartaal	795	725	(19/03 tot 2/06 geen markt) 2/06 tot 30/06: 28 voedingkramen / 20 of 18 andere kramen om de 2 weken	741	747
Dagplaatsen 2 ^{de} kwartaal	118	77	(19/03 tot 2/06 geen markt)	vanaf mei: 52	32
Abonnementsplaatsen 3 ^{de} kwartaal	811	843	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	656	728
Dagplaatsen 3 ^{de} kwartaal	101	122	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	89	48
Abonnementsplaatsen 4 ^{de} kwartaal	791	808	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: 66 standplaatsen	702	699
Dagplaatsen 4 ^{de} kwartaal	87	79	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: geen dagplaatsen	42	29

(bron: dienst markten stad Eeklo)

13.1.3 Interne documenten

13.1.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Lokale economie

- **uitbouw** van de dienst lokale economie conform het organogram;
- **band met handelaars behouden** via concrete acties;
- **implementatie van acties uit het strategisch-commercieel plan**;
- **uitwerken horecabeleidsplan**;
- **verder voeren van marketing door inzet van de Eeklose WieKiebon**;
- **promotaks invoeren voor alle handelaars**; dit gegenereerd budget kan ingezet worden voor acties ter promotie van de lokale handelaars;
- **linken met dienst Omgeving beter inzetten**: woonbeleid – leegstand – aangename leef- en verblijfsomgeving;
- **stimuleren en ondersteunen van nieuwe economieën als**: korte keten, co-working, thuiswerk ...

Toerisme / markten

- **samenwerkingen** zoeken tussen evenementen/toerisme en cultuur, sport, lokale economie en natuur met het oog op citymarketing;
- de **markten** (donderdagmarkt, jaarmarkt, ...) blijven een trekpleister voor Eeklo;
- horeca is partner in het **promoten** van de stad.

13.1.3.2 Uit: Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022

De quickscan lokale economie stelt lokale besturen in staat om hun gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers te inventariseren en te verbeteren. De quickscan bestaat uit vier onderdelen die elk gevoed worden vanuit een ander perspectief: vanuit data (omgevingsanalyse), vanuit de bestaande dienstverlening (inventarisatie), vanuit de medewerkers (zelfevaluatie) en vanuit ondernemers (bevraging). De verschillende onderdelen geven een breed inzicht in de mogelijkheden en uitdagingen voor de gemeentelijke dienstverlening op het vlak van lokale economie.

Uit de bevraging blijkt dat ondernemers vooral nood hebben aan meer communicatie vanuit de stad. Ze vragen ook een beter beleid (langere termijn visie). Ondernemers wensen ook meer samenspraak met het bestuur en vinden acties ter ondersteuning van de lokale economie belangrijk ter ondersteuning van alle ondernemers.

59 respondenten antwoordden op de bevraging die in april 2022 werd afgenomen (= 13% van de ondernemers die een nieuwsbrief ontvangen).

Ondernemers zijn over het algemeen matig tevreden; werkpunten zijn vooral inspraak, communicatie, dienstverlening en beleid.

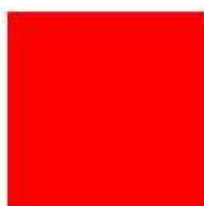

De ondernemers zijn iets meer tevreden over de algemene aanpak van de coronacrisis, hoewel ook daar verbeterpunten naar boven komen.

Aan de slag met de resultaten van de quickscan

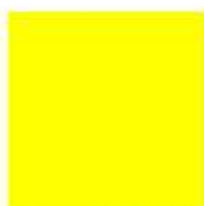

Wat hoorden we van ondernemers in Eeklo?

STOP

- ✓ **Parkeerbeleid (7)** afbouw parkeermogelijkheden (1) betalend parkeren (2) parkeervrije markt (2) parkeergeld voor ondernemers (1)
- ✓ **Strandbar** in de zomer op de markt (2) verlies parking (1)
- ✓ **Terrassenbeleid (2)** terrassen pas vanaf 30 april (1)
- ✓ Minder interimkantoren, meer winkels
- ✓ Stoppen met muggeziften, maak goed plan op lange termijn
- ✓ Opdeling kernwinkelgebied, alle handelaren zijn even belangrijk
- ✓ Acties ivm zoektocht door de stad (bonnenjagers: altijd zelfde publiek, geen meerwaarde)
- ✓ Heraanleg van de markt
- ✓ Angst voor verlies handelaren in het centrum
- ✓ Veneco beleid rond industriezones laten uitzetten
- ✓ Horeca voortrekken op andere handelaren
- ✓ Beeldkwaliteitsplan voor handelaren niet haalbaar
- ✓ Bouwvergunningen jarenlang laten aanslepen
- ✓ Alle openbare werken tegelijk plannen
- ✓ Investeren in wegen en verkeer in het centrum, middelen inzetten op de ring
- ✓ Politiek beleidsplan
- ✓ Burgerparticipatie voor alle beslissingen
- ✓ Pasfoto's maken op burgerzaken
- ✓ Recepties organiseren
- ✓ Teveel sociale huisvesting
- ✓ ELS adviesraad die mooie projecten tegenhoudt

VERDER ZETTEN

- ✓ **Acties en events** voor lokale aankopen te stimuleren (9) events (2) aanpak zomershopping wel anders doen (1) openstraat met braderie (1) betrek ook winkels van nabijgelegen straten bij acties op de markt (1) de jaarmarkt (1) alle bestaande acties verderzetten (1) alle acties herbekijken (1)
- ✓ Doortrekken **ring rond Eeklo (5)** en bijhorend verkeersvrij maken van de markt (1)
- ✓ **Parkeerbeleid (5)** gratis parkeren (2) vrijhouden van markt (1) zorgen voor parkeergelegenheid in het centrum (1)
- ✓ **EKLOVE (5)** uitbouwen (1)
- ✓ **Ondersteuning handelaren (2)**
- ✓ **Stadsvernieuwing (2)** vastgoedprojecten die stadscentrum aantrekkelijker maken (1)
- ✓ Uitreiking van de Theo's
- ✓ Uitgebreide terrassen
- ✓ Eeklobon
- ✓ BIN voor handelaren
- ✓ Jobdreamday
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Werk verderzetten van de economische raad
- ✓ Overleg met de ondernemers
- ✓ Ontwikkeling RUP Balgerhoeke
- ✓ Ontwikkeling van een extra industrieterrein
- ✓ Herstellen van voetpaden en veiligere fietspaden zeker in het stadscentrum
- ✓ De groencorridor blijven verzorgen
- ✓ De uitbouw van hernieuwbare energie (windmolens, zonnepanelen,..)
- ✓ Veiligheid op straat
- ✓ Werken simuleren
- ✓ Stadskantoor naar het centrum verhuizen
- ✓ Fusie

START

- ✓ **Evenementen en festiviteiten** die zichtbaarheid geven aan handelaren (7) ballonmeeting (1) dag van de klant (1) middenstandswEEKEND (1) kerstshopping, modeshow, braderie,...
- ✓ **Parkeerbeleid (3)** overal betalend parkeren (1) betere parkeermogelijkheden (2)
- ✓ **Samenwerking** met middenstand (2) zonder horeca (1)
- ✓ **Mobiliteit (2)** ring rond Eeklo (1)
- ✓ **Alle handelaren verenigen (3)** werkgroep oprichten die acties uitwerken troeven Eeklo uitspelen (1)
- ✓ Heropenen **Paterskerk (2)**
- ✓ Acties buiten de markt organiseren
- ✓ Ondernemers meer in de kijker zetten (ook de kleinere)
- ✓ Eeklo aantrekkelijker maken voor shoppers
- ✓ Uitstraling van Eeklo verbeteren
- ✓ Steun voor starters
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Grote retailbedrijven toelaten in de binnenstad
- ✓ Vlotter vergunningen afleveren
- ✓ Strategisch plan maken
- ✓ Ondernemersbeleid (algemeen kader dat bedrijven aantrekt)
- ✓ Communiceren welke rol Eeklo op regionaal niveau wil spelen
- ✓ Centrummanager
- ✓ Communicatie over wegenwerken
- ✓ Communicatie
- ✓ Verbeteren bereikbaarheid van de stad via openbaar vervoer
- ✓ Ontsluiting Balgerhoeke
- ✓ Rondpunt den teut aanleggen
- ✓ Beter afstemmen ivm nieuwbouw en inname parkeerplaatsen
- ✓ Ondersteunen opleidingen van zorgberoepen
- ✓ Meer personeel om Eeklo proper te houden
- ✓ Politieke benoemingen
- ✓ Integratie slimme verlichting
- ✓ Mensen verbinden

13.1.3.3 Uit: Strategisch-commercieel plan – november 2022

Stad Eeklo heeft 15 doelstellingen vooropgesteld om de detailhandel in de stad te ondersteunen.

De 15 doelstellingen zijn opgenomen in het Strategisch Commercieel Plan, dat werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 28 november 2022. De dienst Lokale Economie stelde het meerjarenplan op met advies en input van de Economische Raad.

Lokaal werken stimuleren	Concurrentie met webshop aangaan	Onderzoek naar identiteit van onze stad	Streven naar evenwicht in buurten	Binding met starters
Duurzaam ondernemen promoten	Internet als medewerker inzetten	Eeklo = sterk merk	Winnen van baanwinkels	Leegstand: schadebeperking
Huidige en toekomstige klanten	Lokaal winkelen promoten	Aansluiting toerisme – lokale economie	Evenwicht in horeca herstellen	Leegstand: lange termijnvisie

Het Strategisch Commercieel Plan vormt de leidraad van een efficiënt detailhandsbeleid voor de komende jaren. Een bloeiende detailhandel en een sterke lokale economie zorgen immers voor beweging, beleving en sfeer.

De stad gaat daarom ook de strijd aan tegen leegstaande handelspanden. Eigenaars kunnen hun handelspand activeren door gebruik te maken van renovatiepremies, een andere invulling te geven aan hun handelspand of een pop-up te starten. Stad Eeklo zet op die manier in op heractivatie van leegstaande handelspanden. Langdurige leegstand zal tegelijkertijd meer worden belast.

Verder wil Eeklo startende ondernemers aantrekken en volop ondersteunen. Zo zullen pop-up handelszaken worden aangemoedigd om door te groeien naar een vaste winkel door middel van een doorstartpremie.

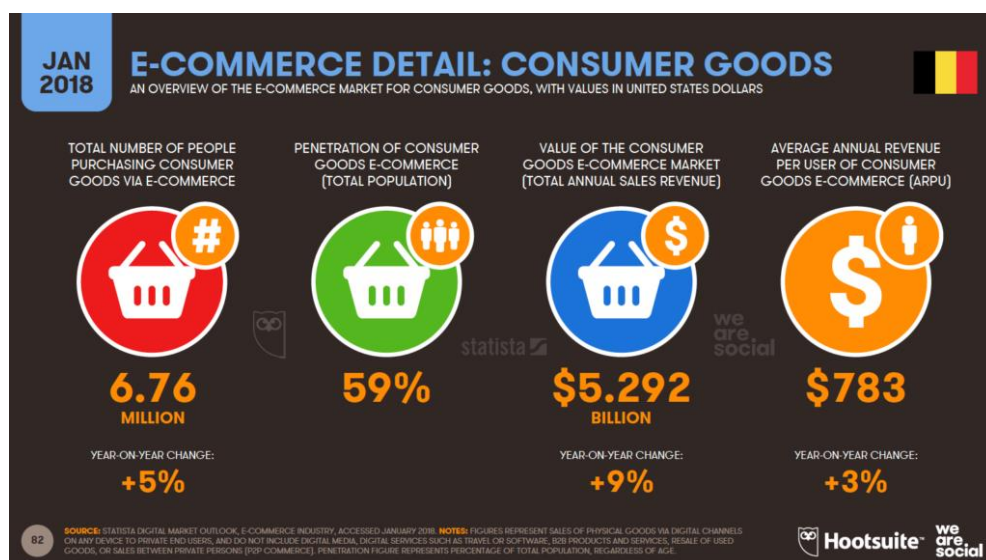
13.1.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
WIEKIE-bon	Te weinig beleidsmatig werken rond lokale economie
Diverse handelsacties	Te weinig samenwerking ondernemen – omgeving – toerisme
Markten: wekelijkse markt , tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt ...	Geen horecabeleidsplan
Ambtenaar lokale economie	Geen goed draaiende detailhandelsvereniging
Strategisch-commercieel plan	Te weinig ondernemerstoets bij beleidsbeslissingen
Samenwerkingen met VOKA, OKEE, Kruger, horeca ...	
Actieve economische raad	
Subsidies voor regierol sociale economie	
Team Tewerkstelling via Welzijnsband	
industrieterreinen: Nieuwendorpe, Broeken, Kunstdal, Kunstberg	
Afgebakend kernwinkelgebied	
Subsidie voor aanpak winkelpanden	

13.1.5 Externe documenten

13.1.5.1 Uit 'Digitale rapport' (2018), gepubliceerd door We Are Social en Hootsuite

Het aantal Belgen dat gebruik maakt van een e-commerce platform voor de aankoop van consumptiegoederen (mode, voeding, elektronica, speelgoed) is met 8% gestegen tegenover 2017. Gemiddeld komt dat neer op 783 dollar of 671 euro per persoon. De Engelsen spannen de kroon op het vlak van e-commerce: zij geven jaarlijks meer dan \$ 2000 uit per gebruiker.

13.1.5.2 Uit: Sterk fietsbeleid – december 2016: gratis parkeren helpt de detailhandel niet (Hans Voerknecht – Kennisplatform Verkeer en Vervoer KpVV)

“Parkeercapaciteit en parkeerkostprijs hebben geen of nauwelijks invloed op de omzet van winkels. Parkeren moet goed geregeld zijn. Uit een onderzoek in 2011 blijkt dat parkeermogelijkheden maar voor 13% van de klanten een belangrijke factor is in de keuze voor een winkelgebied; het parkeertarief maar voor 4%. Veel belangrijker zijn de nabijheid van een winkelgebied, de compleetheid van het aanbod, de sfeer / uitstraling en de kwaliteit van de openbare ruimte. Winkeliers overschatten het belang van de auto, wat betekent dat ze het belang van voetgangers en fietsers voor hun omzet onderschatten.”

“De kans dat de autoparkeerplaats voor de deur wordt ingenomen door jouw klant is gewoon zeer klein, Vaak nemen de personeelsleden van de winkels die plek in, zeker bij gratis parkeren. Maar heb je 10 goede fietsparkeerplaatsen voor je deur, dan kan een fietsende klant altijd vlak voor je winkel terecht. Het argument dat automobilisten dicht bij de winkel moeten parkeren om hun gekochte spullen kwijt te kunnen, gaat steeds minder op. Veel boodschappen zijn met de fiets mee te nemen en zwaardere zaken worden aan huis bezorgd.”

13.1.5.3 Uit: Intergemeentelijk werken? – artikel VOKA TRIBUNE maart 2018

“Het is de taak van Veneco om een breedgedragen referentiekader te creëren voor grotere projecten die een impact hebben op een aantal gemeenten of zelfs de hele regio. Grote maatschappelijke thema's als duurzaam ondernemen, een milieubewuste aanpak of een weloverwogen mobiliteitsbeleid kunnen beter collectief worden aangepakt”.

“Enkele kleinstedelijke centra waarin de gemeenten er steeds meer belang bij hebben om zich te profileren t.o.v. Gent: dit gaat om een lokaal detailhandelbeleid, maar ook om korte-keteninitiatieven, co-workingspaces, fablabs ...”

13.1.5.4 Uit: Slimme logistiek in de steden – VOKA TRIBUNE maart 2018

“‘Camionettisering’ ten gevolge van e-commerce en leveringen aan winkels leidt in veel kleine en grote steden tot verkeersproblemen. Het is een zaak om na te denken over toegangswegen, bussen, fietsen, levertuinen, levertijden, overslaglocaties in de buurt van de stad (vb Leuven).”

13.1.5.5 Uit: TRENDS VOKA – memorandum / Aanbevelingen (2018)

KERNTAKEN:

- Ondernemende lokale besturen versterken hun regie- en beleidsvoorbereidende capaciteit.
- Ze leggen nadruk op netwerk- en makelaarsvaardigheden van medewerkers.
- Onderzoeken welke taken kunnen uitbesteed worden.
- Ze volgen resultaten en kwaliteit van dat werk systematisch op.

REGIOWERKING

- Bevoegdheden en budgetten die de gemeentelijke grenzen overschrijden moeten regionaal gebundeld worden.
- Effectieve gebiedsgerichte samenwerking lukt pas goed tussen bestuurskrachtige gemeenten.
- Samenwerking komt makkelijker tot stand als er duidelijke financiële voordelen ontstaan voor alle gemeenten en als ze aansluit op een socio-economische realiteit.

RUIMTE

- Systematische monitoring van vraag naar en aanbod aan ruimte om te ondernemen.

- *Beleid voeren dat ruimte reserveert voor activiteiten die niet of moeilijk te verweven zijn met functies als wonen.*
- *Inzetten op stadsvernieuwing met aandacht voor verweefbare bedrijvigheid.*
- *Versoepelen van gemeentelijke bouwschriften zodat hoger en dichter kan gebouwd worden.*

FINANCIERING

- *Verschuiven van lopende uitgaven naar investeringsuitgaven: min. 20% van de exploitatie-uitgaven moet naar investeringen gaan.*
- *Afbouwen van een hele reeks lokale belastingen die enkel dienen om de gemeentekas te spijzen.*

SLIM & EFFICIENT

- *Harde data leveren betere dienstverlening.*
- *Leren van elkaars (digitale) ervaringen.*
- *Harmoniseren van regels over venstertijden en tonnagebeperkingen.*
- *Nood aan lokale plannen voor logistiek en mobiliteit.*
- *Beperkende regels rond stadsdistributie baseren op objectieve data.*

13.1.5.6 Uit: UNIZO Memorandum (2018)

BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING

1. *Werk aan bedrijvige kernen, waar wonen, werken en recreatie samenkomen en elkaar versterken.*
2. *Voer een gericht handelsvestigingsbeleid.*
3. *Voorzie in een aanbod van geschikte ruimte voor productiebedrijven en haal zonevreemde bedrijven uit de onzekerheid.*
4. *Onderzoek de opportuniteiten van hergebruik van leegstaande gebouwen.*

BELEIDSDOMEIN MILIEU & KLIMAAT

5. *Ondersteun de ondernemers om klimaatvriendelijk te ondernemen.*
6. *Besteed aandacht aan de specificiteit van ondernemers bij de invoering van een lage-emissiezone.*

BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT

7. *Werk een bereikbaarheidsbeleid op maat uit en overleg hierover met alle belanghebbenden.*
8. *Werk een parkeerbeleid uit op maat van de bewoners en gebruikers.*

BELEIDSDOMEIN ALGEMEEN (ONDERNEMERS-)BELEID

9. *Formuleer een algemene visie waarop daarna wordt verder gebouwd.*
10. *Koop lokaal aan (of geef lokale spelers minstens een gelijkwaardige kans om te participeren) en vermijd oneerlijke concurrentie.*
11. *Organiseer authentieke communicatie en samenspraak met alle belanghebbenden.*
12. *Zet specifieke aanspreekpunten voor ondernemers op.*
13. *Creëer mogelijkheden voor nieuwe connecties.*
14. *Beperk de administratieve overlast tot een minimum.*

BELEIDSDOMEIN UITSTRALING

15. *Werk aan een basis-veiligheidsgevoel.*
16. *Zorg voor uitstraling door een net(te) en groen(e) gemeente, stad of bedrijventerrein.*
17. *Bied een aangename bezoekervaring door levendige markten, leuke events, een goede horeca en een aantrekkelijk toeristisch aanbod.*

BELEIDSDOMEIN WELZIJN

18. *Besteed ook aandacht aan ondernemers die het moeilijk hebben.*

BELEIDSDOMEIN FINANCIËN

19. *Schaf pestbelastingen af en geef de ondernemers waar voor hun geld via een performante dienstverlening.*

13.1.5.7 Uit: Memorandum Verso (Vereniging voor social profit organisaties) – vijf voorstellen (2018)

1. *“Koester een ondernemersvriendelijk klimaat voor sociale ondernemingen: aandacht voor bereikbaarheid, goede infrastructuur, fiscale voordelen.*
2. *Blijven investeren in zorg en welzijn: zorg voor ouderen, sociaal aanbesteden.*
3. *Blijven investeren in jeugd, sport en cultuur.*
4. *Social profit als motor van werkgelegenheid: participatie in uitbouw van lokale diensteneconomie, ondersteuning en performante samenwerking.*
5. *Investeer in overleg en samenspraak.”*

13.1.5.8 Uit: Horeca Vlaanderen – Memorandum (2018)

Aandachtspunten:

- eigen horecabeleidsplan voor de stad;
- structureel overlegplatform tussen horeca en gemeentebestuur (eventueel intergemeentelijk);
- horecacoach in dienst;
- ontwikkelen van toeristische promotie en aanbod in overleg met horeca;
- horecasector moet een volwaardige partner in het toerismebeleid zijn: grootste aandeel van toeristische tewerkstelling is in horeca – ze zijn ambassadeur van het toerismebeleid;
- opmaak eigen startersbrochure;
- peterschapsproject binnen de lokale horeca;
- pop-ups aan zelfde regels onderwerpen als vaste horeca;
- opvolgingsbeleid voeren bij nieuwe ondernemingen;
- deeleconomieprojecten moeten eerlijke concurrentie zijn;
- duidelijk terrasreglement;
- tijdig de horeca betrekken bij organiseren van evenementen op het openbaar domein;
- overleg bij openbare werken.

13.1.5.9 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake lokale economie staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

LOKALE ECONOMIE

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
I.v.m. horeca willen de Eeklonaren: 60%: voldoende afstand tussen de tafels en plexiglas tussen de tafels; 57%: blijven zitten aan de eigen tafel; 56%: beperkt aantal mensen per tafel; 43%: uitbreiding van terrassen. Daarnaast vragen mensen ook aandacht voor blijvende hygiëne en uitsluitend digitaal betalen. 21% vraagt ook digitale menukaarten.	De terrassen in Eeklo zijn uitgebreid. Hiervoor is ruimte vrij gemaakt. Het aspect van digitaliseren kunnen we als stad niet gaan opleggen, maar we kunnen via informatie en sensibilisatie wel een rol spelen, vb. samen met de economische raad en horeca Meetjesland.
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 1 – grotere terrassen voor de horeca (score van 52 %).	Is gerealiseerd.
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar:	Inzetten op een horecabon (zie oorspronkelijk herstelplan) – Eikenblad september.

op 2 – aanmoedigen van bezoek aan lokale horeca (score van 42 %).	
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 5 – aanmoedigen van bezoek aan lokale handelaars (score van 38%).	Marketingstrategie uitwerken voor gebruik van Eeklobon: - korte termijn: filmpje over Eeklobon; - langere termijn: ruimere strategie uitwerken. Eeklove: budget voorzien. Uitwerken van acties vanuit het strategisch-commercieel plan. Aandacht voor digitaliseren (betaling, prijslijsten horeca, webshops ...): sensibiliseren via economische raad, horeca Meetjesland ...

13.1.5.10 Uit: Studie Locatus over verkooppunten / winkeloppervlakte handelszaken Eeklo

In de loop van 2022 voerde Locatus de studie uit van het oplijsten van aanwezige handelszaken met hun verkooppunten en winkeloppervlakte, per branche. Wat biedt Eeklo wel aan en wat niet? Wat is het verschil met 16 andere vergelijkbare steden (zoals Lokeren, Diksmuide, Beveren,...)?

De metingen werden uitgevoerd voor het hele grondgebied, maar ook voor het kernwinkelgebied apart.

Deze studie bezorgt infomateriaal voor de implementatie van het strategisch-commercieel plan.

13.1.5.11 Studie De Profploeg

In Eeklo werd in 2023 door De Profploeg een studie uitgevoerd, gelinkt aan lokale economie en leegstand.

Het plan van de profploeg was tweeledig. Enerzijds was er het vijfstappenplan en het creëren van de verschillende sfeergebieden, anderzijds de visuele voorstellen en het creatief concept dat zij voor Eeklo hadden uitgedacht. Met het creatieve luik wachten we op het citymarketingplan.

Er is een vijfstappenplan dat een goed plan van aanpak geeft naar het beter managen van het kernwinkelgebied:

Stap 1: Integreer Quick-wins aan poorten, in wayfinding en lelijke en leegstaande gebouwen.

Stap 2: Maak een onthaalplan/pakket op voor nieuwe handelaars.

Stap 3: Voer actief campagne om bepaalde retail/horeca aan te trekken (Brugge – Gent).

Stap 4: Voer campagne rond de beleving van Eeklo binnen de sfeergebieden.

Stap 5: Promoot Eeklo samen met je handelaars als plek om betaalbaar te wonen, cultuur, gezellig, jong en oud, naar doelgroepen in Brugge en Gent.

De geraadpleegde ondernemers gaven volgende drie grootste noden aan: handelaars verbinden, manager/trekker voorzien voor economisch beleid en sfeer/welkomstgevoel en een verbeterd straatbeeld creëren.

13.2 Werken

13.2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo is zelf werkgever van 361 werknemers (eind 2022). Daarnaast zetten we in op tewerkstelling, maar eerder via het welzijnsluik: activering via het OCMW, Ondersteuning Alternerend Leren (OAL) via de jeugdendienst, regioerol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 wil de volgende jaren minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80% is het doel. VDAB en de lokale besturen regio Meetjesland engageren zich om samen bij te dragen aan deze ambitie. Eeklo ging een

samenwerkingsverband aan met de VDAB, Welzijnsband en de gemeenten Aalter, Assenede, Evergem, Kaprijke, Lievegem, Maldegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate.

De opdracht van de Lokale Besturen in het kader van het werkgelegenheidsbeleid kan als volgt geformuleerd worden: het beleid van lokale besturen of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dat, aanvullend aan het Vlaamse beleid, inzet op een duurzame tewerkstelling van zoveel mogelijk burgers, met betrokkenheid van lokale partners en beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, jeugd, lokale economie, sociale economie ...), op maat van de lokale realiteit.

Er zijn drie centrale ambities in het Meetjeslands samenwerkingsverband:

1. meer mensen aan de slag;
2. sterke werkgeversbenadering;
3. levenslang leren - sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

13.2.2 Cijfergegevens

13.2.2.1 Werkzoekendengraad

De werkzoekendengraad in Eeklo bedraagt in 2022 (jaargemiddelde) 7,6%. Dit is hoger dan in het Vlaamse Gewest (5,7%) en in de provincie (5,6%). Hieronder de werkzoekendengraad van de afgelopen jaren. De werkzoekendengraad in Eeklo schommelt mee met die van het Vlaamse Gewest, maar hij blijft hoger. Voor september 2023 bedroeg de werkzoekengraad voor Eeklo 8,7%. Het Vlaamse Gewest scoort 6,6%, de provincie 6,5%.

tabel 54 Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2022

	Eeklo	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2007	9,8	7,8	7,7
2008	9,4	7,3	7,1
2009	10,4	8,3	8,3
2010	10,6	8,5	8,6
2011	9,9	7,9	8,1
2012	9,3	7,4	7,7
2013	10,4	8,0	8,3
2014	10,6	8,4	8,5
2015	10,0	8,2	8,4
2016	10,2	7,9	8,0
2017	9,7	7,5	7,6
2018	9,2	6,8	7,1
2019	8,6	6,4	6,7
2020	8,7	6,7	7,0
2021	8,1	6,0	6,2
2022	7,6	5,6	5,7

Eenheid: %

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Werkzoekendengraad = de verhouding tussen het aantal niet-werkende werkzoekenden en de som van het aantal werkenden en niet-werkende werkzoekenden. Het gaat hier om het jaargemiddelde.

De Eeklose werkzoekendengraad bij min-25-jarigen is 14 in 2022 (jaargemiddelde). In de buurgemeenten schommelt dit tussen ongeveer 6,4 en 8,4%. In Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest is dit 10,7%.

In september 2023 bedraagt dit voor Eeklo 23,6%, voor het Vlaamse Gewest 17,8% en voor de provincie 18,6%.

tabel 55 Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022

	2022
Eeklo	14,0
Assenede	6,8
Kaprijke	7,7
Maldegem	7,3
Sint-Laureins	6,9
Aalter	6,4
Lievegem	8,4
Oost-Vlaanderen	10,7
Vlaams Gewest	10,7

Eenheid: %

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Hieronder nog enkele tewerkstellingsindicatoren voor 2022. Eeklo scoort meestal slechter dan de buurgemeenten, de provincie en het Vlaamse Gewest.

tabel 56 Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
WZW (t.o.v. inwoners 18-64 jaar)	5,5%	3,4%	2,9%	2,8%	4,2%	4,3%
WZW 18-24 jaar (t.o.v. WZW)	16,2%	13,8%	14%	20%	14,9%	14%
WZW 60-64 jaar (t.o.v. WZW)	12,8%	20,8%	19,3%	16,5%	12%	13,6%
langdurige WZW (t.o.v. WZW)	18,6%	16,6%	21,9%	19,1%	18,4%	18,7%
zeer langdurige WZW (t.o.v. WZW)	39,9%	49,8%	31,6%	39,1%	38,5%	38,2%
WZW laaggeschoold (t.o.v. WZW)	56,7%	51,9%	41,2%	53,9%	44,7%	43,7%

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

grafiek 114 Aantal niet-werkende werkzoekenden per wijk – Eeklo – 1 januari 2022

	WZW	WZW 18-24 jaar	WZW 60-64 jaar	WZW met arbeidshandicap
Balgerhoeke (Eeklo)	17	4	4	6
Eeklo Centrum (Eeklo)	52	9	5	11
Eeklo Noord (Eeklo)	190	30	19	52
Eeklo Noord Buitengebied (Eeklo)	8			
Eeklo Oost (Eeklo)	103	16	17	28
Eeklo West (Eeklo)	100	12	16	48
Eeklo Zuid (Eeklo)	241	43	28	77
Wijk onbekend - Eeklo	0	0	0	0
TOTAAL	711	114	89	222

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

In september 2023 telt Eeklo 874 werkzoekenden zonder werk, daarvan zijn er 611 in bemiddeling, 144 in opleiding/voortraject. 119 kunnen niet worden ingezet op langere termijn.

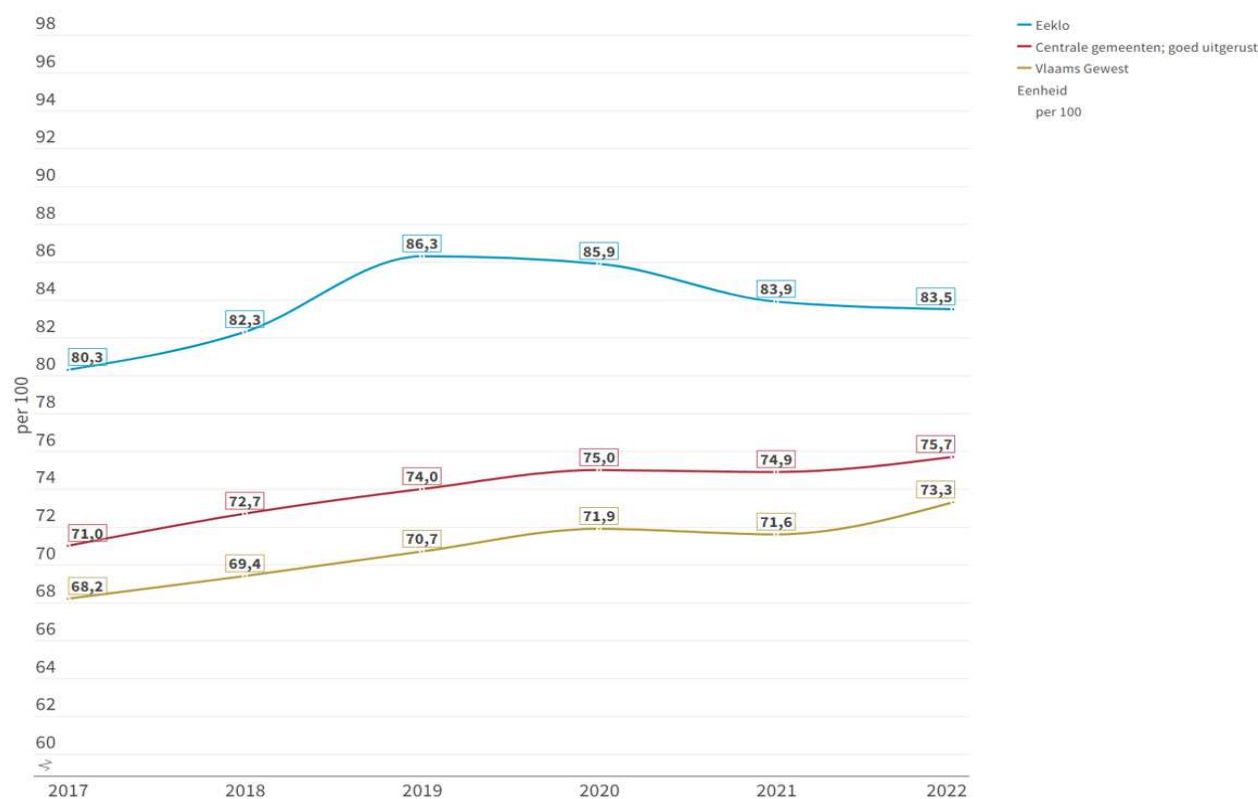
Er is een hoog aandeel arbeidsgehandicapten in Eeklo in 2022 (31,5% van de werkzoekenden zonder werk (WZW) tegenover 20,7% in het Vlaamse Gewest en 23,5% in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust').

13.2.2.2 Jobratio

Jobratio: verhouding van de arbeidsplaatsen (loontrekkende tewerkstelling+ zelfstandigen en helpers in hoofdbezigheid+ zelfstandigen en helpers in nevenbezigheid) tot het totaal inwoners op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar). Dit evolueert in Eeklo positief en ligt ook heel wat hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Dit is in Eeklo 83,5 (2022), hoger dan de cluster CGGU (75,7) en het Vlaamse Gewest (73,3).

Eeklo telt in 2022 in totaal 10.827 arbeidsplaatsen (loontrekkend en zelfstandig): dit is 8,8% meer dan in 2017.

grafiek 115 Jobratio – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017 tot 2022

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be

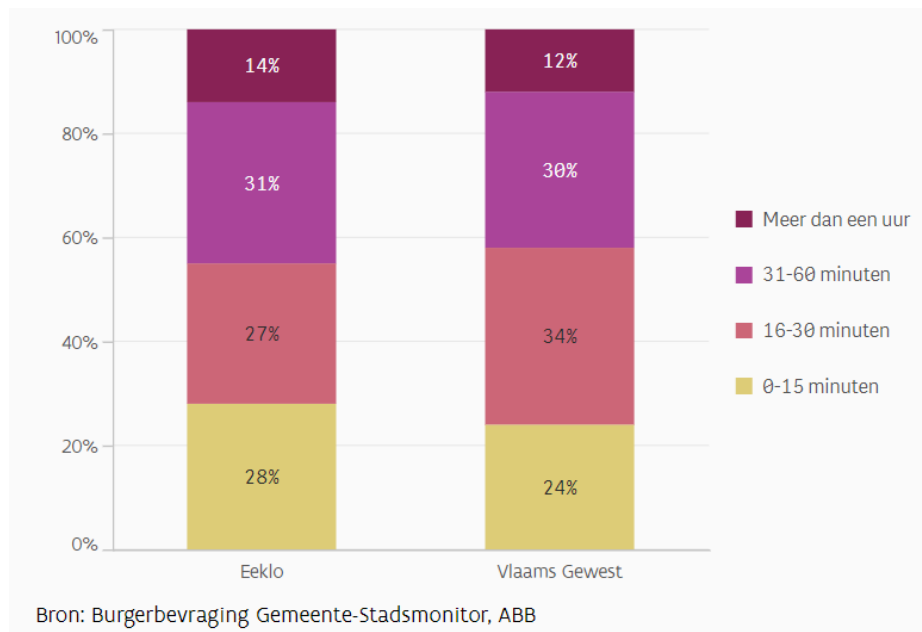
13.2.2.3 Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad = aantal werkenden t.o.v. aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd (20 tot 64 jaar) (in %). De werkzaamheidsgraad voor Eeklo in 2021 is 74,3%, iets lager dan het Vlaamse Gewest (76%) en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' (76,5%). De doelstelling van 80% is nog niet gehaald. De werkzaamheidsgraad groeit geleidelijk aan doorheen de jaren, maar Eeklo ligt het laagst.

13.2.2.4 Pendel

55% van de Eeklonaren is in 2020 minder dan een half uur onderweg naar werk of school (in 2017 was dit 64%). Het Vlaamse gemiddelde is 58%; gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo scoren 57%.

grafiek 116 Tijdsduur verplaatsingen van en naar school of werk (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2020

Van de 7.914 loontrekkenden in Eeklo (2019), was er 35,5% werkzaam in Eeklo, 65,5% had elders een job. Om de 9.571 jobs in Eeklo in te vullen, bleven er 2.807 personen in Eeklo werken (= 29,3%). 70,7% van de jobs werden ingevuld door personen van buiten Eeklo. Het aantal loontrekkenden is tussen 2017 en 2019 gestegen met 4%; het aantal jobs met 8,8%. We zien vooral een verschuiving bij de inkomende pendel: het aandeel bij de secundaire en tertiaire sector neemt af, dat bij de quataire sector neemt toe.

tabel 57 Uitgaande/inkomende pendel + werken in Eeklo, per sector – 2017 en 2019

2017	Primaire sector	Secundaire sector	Tertiaire sector	Quartaire sector	Totaal
UITGAANDE PENDEL naar...	16 (0,3%)	1.559 (31,6%)	1.830 (37,1%)	1.495 (30,1%)	4.937 = 100%
INKOMENDE PENDEL in Eeklo	2 (0,03%)	1.675 (27,3%)	1.920 (31,3%)	2.535 (41,3%)	6.132 = 100%
Eeklonaren werken in Eeklo in sector...	1 (0,04%)	655 (24,6%)	801 (30%)	1.210 (45,4%)	2.667 = 100%

2019	Primaire sector	Secundaire sector	Tertiaire sector	Quartaire sector	Totaal
UITGAANDE PENDEL naar...	17 (0,3%)	1.667 (31,6%)	1.902 (37,2%)	1.521 (29,8%)	5.107 = 100%
INKOMENDE PENDEL in Eeklo	2 (0,03%)	1.654 (24,5%)	2.010 (29,7%)	3.098 (45,8%)	6.764 = 100%
Eeklonaren werken in Eeklo in sector...	5 (0,2%)	669 (23,8%)	853 (30,4%)	1.279 (45,6%)	2.807 = 100%

(bron: Steunpunt Werk – eigen bewerking)

Van de Eeklonaren die in Eeklo een job hebben, werkt bijna de helft in de non-profitsector (onderwijs, gezondheidszorg, overheid). De uitgaande pendel is vooral richting tertiaire sector (commerciële); de inkomende pendel is meer en meer richting quataire sector.

grafiek 117 In- en uitgaande pendel – Eeklo en buurgemeenten – 2019

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins
inkomende pendel [aantal]	6764	1518	867	423
uitgaande pendel [aantal]	5139	4800	2034	2191
geen pendel [aantal]	2807	804	279	296
inkomende pendelintensiteit [%]	70,7%	65,4%	75,6%	58,9%
uitgaande pendelintensiteit [%]	64,7%	85,7%	87,9%	88,1%
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening provincies.incijfers.be				

13.2.3 Externe documenten

13.2.3.1 Uit: Een blik op de Vlaamse arbeidsmarkt in 2050 – OVER.WERK – tijdschrift van het Steunpunt Werk – februari 2018

Enkele aandachtspunten en trends uit dit artikel:

- *De levensloopbaan zal er dynamischer uitzien in de toekomst.*
- *Alle fases van leren en werken zullen meer geïntegreerd zijn doorheen het leven.*
- *Onze bestaande 'sedentaire' loopbaan zal veranderen in een mobielere versie waarin vrije tijd, werk en leren door elkaar lopen.*
- *We gaan naar andere werkvormen, waarbij de 9 to 5-werkweek zal ingeruild worden voor minder strengere structuren.*
- *Meer aandacht voor zelfsturende teams, inclusief leiderschap, holistische aanpak, werkplekieren.*
- *Een werknemer zal in de toekomst ook op het werk en in zijn/haar loopbaan een eigen ritme kunnen bepalen, zoals in de andere levensdomeinen.*
- *Statuten van loontrekkende en zelfstandige zullen naar elkaar toe evolueren, met een minimum aan bescherming voor iedereen en een maximum aan autonomie voor elk statuut.*
- *Werknemerscontracten zullen flexibeler ingevuld worden, eventueel vanuit verschillende werkgevers, zodat er meer mobiliteit mogelijk is.*
- *De gemiddelde duurtijd van onze jobs kende de jongste jaren weinig afname. De Vlaming hecht grote waarde aan zekerheid in zijn job en vermijdt liever risico's op dit vlak.*
- *Het continu nadenken over onze beroepsloopbaan zou al in het onderwijs moeten geïnitieerd worden, zoals ook een jobcoach voor elk van ons een gewoonte zal worden.*
- *Leren en werken mogen niet langer los van elkaar gezien worden, maar zullen tijdens de loopbaan samenvloeien: een diepere integratie van onderwijs en arbeidsmarkt is noodzakelijk: het onderwijs moet bedrijven meer beschouwen als leeromgevingen; bedrijven kunnen zichzelf beter zien als plaatsen waar mensen zich verder kunnen ontwikkelen: een scherpere dialoog arbeidsmarkt en onderwijs is nodig!*
- *Al de nieuwe tendensen inzake beroepsloopbaan kunnen problematisch verlopen voor kwetsbare groepen. Inzet van bepaalde technologieën kunnen een oplossing bieden, net als het herwaarderen van ambachtelijke lagergeschoolde beroepen.*
- *Meer aandacht voor zingeving in de job, waar ook het ethische een grote rol speelt.*

13.2.3.2 Uit: Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)

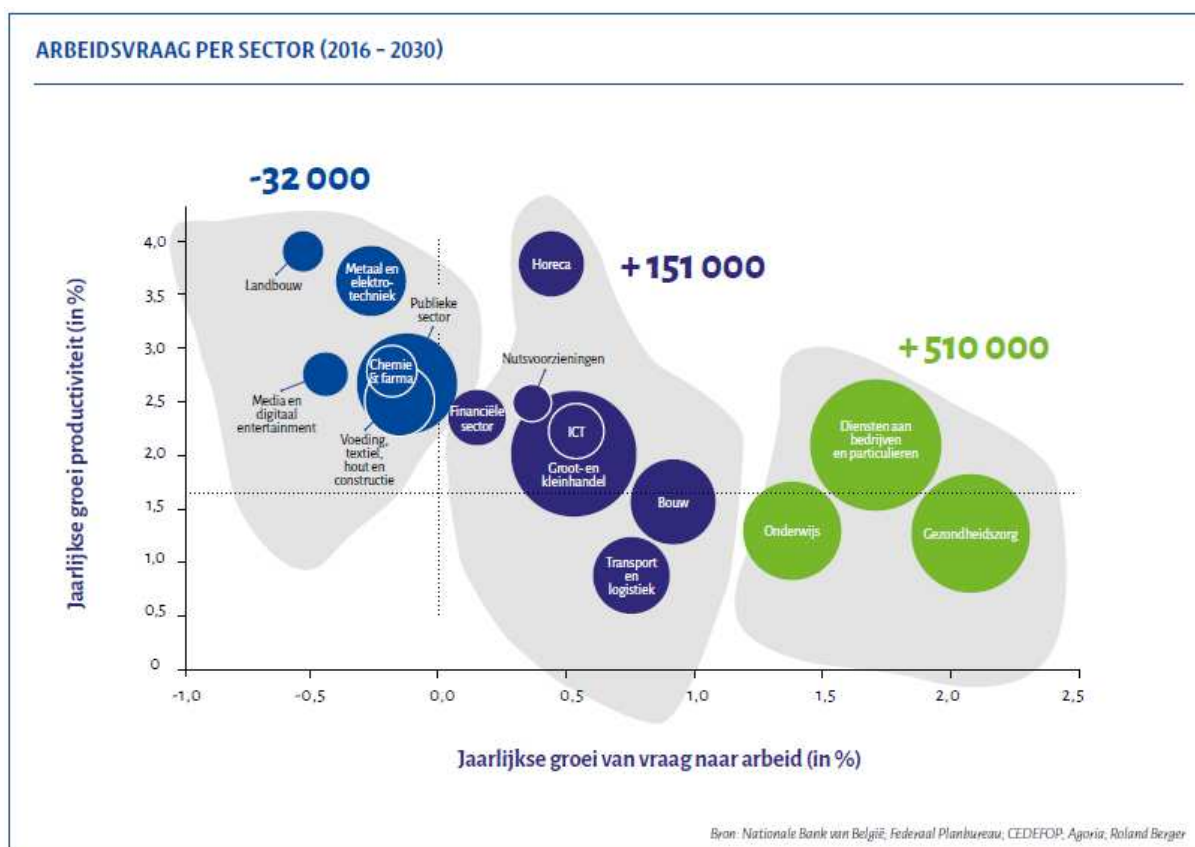
Met een speciale tool, ontwikkeld door Roland Berger in opdracht van Agoria en in samenwerking met de regionale werkgelegenheidsagentschappen VDAB, Forem en Actiris, bracht Agoria voor het eerst in Europa de evolutie van een nationale arbeidsmarkt gedetailleerd in kaart.

Verschuivingen in de arbeidsmarkt

“De digitalisering en de economische dynamiek die vandaag al is ingezet, zullen zeker leiden tot jobvernietiging. Maar voor elke job die in de toekomst verloren gaat, komen er 3,7 nieuwe in de plaats. De vraag naar werkenden zal het aanbod overtreffen vanaf 2021. Tot minstens 2030 zal de kloof tussen vraag en aanbod verder groeien. Daarnaast verandert de inhoud van vele jobs in de periode tot 2030, wat bijleren en omscholen noodzakelijk maakt.”

grafiek 118 Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030

Beperkte instroom arbeidsaanbod

“Terwijl de vraag naar jobs met 0,9% per jaar stijgt tot 2030, neemt het arbeidsaanbod in dezelfde periode jaarlijks maar met 0,3% toe. Deze groei van het aanbod is vooral te danken aan de uitstroom uit het onderwijs. Andere factoren, zoals migratie, spelen maar een beperkte rol. De instroom zal daardoor vanaf 2021 niet meer volstaan om de groeiende arbeidsvraag op te vangen.

Om die in te vullen, zullen maatregelen nodig zijn. Deze prognose houdt rekening met de geleidelijke verlenging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar in 2030.”

“Door het structureel tekort aan werkenden en door onvoldoende aangepaste competenties dreigt in 2030 gemiddeld 1 op 10 vacatures (11%) in België niet ingevuld te raken. Maar er zijn duidelijke regionale en sectorale verschillen. Het risico is het grootst in Vlaanderen (12%) en Brussel (10%), het kleinst in Wallonië (7%).

Sectoraal zullen vooral de gezondheidszorg (18%), ICT (18%) en het onderwijs (13%) vacatures moeilijker ingevuld krijgen. Daar zijn vooral de stijgende vraag naar medewerkers en de beperkte instroom van afgestudeerden de oorzaak van.”

STRATEGIE 1

Upgrading van de skills van alle medewerkers

ACTIEDOMEIN

1 | Proactief upgraden van digitale en bijhorende skills van 4,5 miljoen werkenden.

De digitalisering en economische dynamiek zullen een impact hebben op de inhoud van vrijwel elke job, op alle niveaus. Het gemiddelde gewenste niveau van digitale competenties neemt overal toe en ook het gewenste niveau van algemene vaardigheden komt hoger te liggen. Er is voor vrijwel elke werkende verandering op komst.

STRATEGIE 2

Omscholen van werkenden en werklozen

ACTIEDOMEINEN

2 | Gericht communiceren over opportuniteiten op de arbeidsmarkt.

3 | Uitwerken van professionele omscholingsprogramma's voor werklozen.

4 | Opstarten van omscholingsprogramma's voor jobprofielen in gevaar.

5 | Vergemakkelijken van interregionale mobiliteit.

6 | Flexibeler maken van de arbeidsmarkt en aanpassen van de sociale zekerheid zodat mensen makkelijker kunnen overstappen naar een duurzame job.

310.000 mensen (werkenden of werklozen) moeten tegen 2030 omgeschoold worden om ze in een duurzame job aan de slag te kunnen houden of te brengen. Agoria stelt 5 maatregelen voor om deze omscholing te realiseren. Sommige mensen (150.000) zullen een matige omscholing van 2 tot 6 maanden nodig hebben, voor anderen (160.000) is een intensieve omscholing van 6 tot 18 maanden noodzakelijk.

STRATEGIE 3

Activering

584.000 vacatures zullen niet ingevuld geraken in 2030 als we niet de nodige maatregelen nemen. Om aan die grote vraag naar werkenden te kunnen voldoen, moeten zoveel mogelijk mensen geactiveerd worden. De analyse uit Shaping the future of work geeft aan dat activering 268.000 vacatures kan invullen.

Vier categorieën tot activering:

- *niet-werkenden activeren;*
- *economische migratie aanwakkeren;*
- *meer en/of langer werken;*
- *studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen.*

Niet-werkenden activeren**ACTIEDOMEINEN**

7 | *Groter maken van het financiële verschil tussen werken en niet werken.*

8 | *Vergemakkelijken van de combinatie werk-privéleven.*

9 | *Verhogen van de inzetbaarheid van laaggeschoolden door technologie.*

10 | *Verbeteren van de toegang tot arbeid voor mensen met een migratieachtergrond.*

11 | *De werkomstandigheden van 55+ aanpassen en hun verloning minder afhankelijk maken van hun anciënniteit en meer van hun marktwaarde.*

12 | *Het systeem van brugpensioenen versneld laten uitdoven.*

Maatregelen in de bovenstaande zes actiedomeinen vullen 193.000 vacatures in.

Economische migratie aanwakkeren**ACTIEDOMEIN**

13 | *Aantrekken van economische migranten voor specifieke knelpuntjobs.*

Proactieve economische migratie vult 29.000 vacatures in. Economische migratie is vooral nuttig als oplossing voor specifieke knelpuntsectoren, zoals de gezondheidszorg en ICT.

Meer en/of langer werken**ACTIEDOMEINEN**

14 | *Incentives om meer en/of langer te werken.*

15 | *Het opnemen van specifieke rollen, zoals coaching/training, aan het einde van de carrière stimuleren.*

Door mensen aan het einde van hun carrière de kans te geven om langer te werken, kunnen minstens 15.000 vacatures ingevuld worden. Incentives die de loopbaan verlengen zijn vooral nuttig in onderwijs en voor specifieke cross-sectorale profielen zoals technici. In bepaalde sectoren en voor bepaalde profielen kan alternatief werk een stimulans zijn om de loopbaan te verlengen.

Studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen**ACTIEDOMEINEN**

16 | *Studenten beter informeren over de evoluties op de arbeidsmarkt.*

17 | *Financiële en andere mechanismes introduceren om jongeren aan te zetten tot toekomstgerichte studiekeuze.*

18 | *Verhogen van het budget voor STEM-studietrajecten.*

19 | *Digitale en aanverwante vaardigheden een prominenter plek geven in alle studierichtingen.*

Als studenten vaker kiezen voor richtingen waar bedrijven om vragen, kunnen 31.000 vacatures ingevuld geraken. Om dit te bereiken is een mix van maatregelen nodig. Studenten moeten niet alleen beter geïnformeerd worden. Gerichte maatregelen kunnen 'goede studiekeuzes' belonen. Gelet op de vraag naar STEM-profielen, gaat het budget voor STEM-onderwijs best omhoog en verdienen digitale en aanverwante skills een prominenter plek in alle studierichtingen.

STRATEGIE 4**Productiviteit verhogen****ACTIEDOMEIN**

20 | *De arbeidsvraag verminderen door versnelde digitalisering, vooral in onderwijs, gezondheidszorg en diensten.*

Door activering kan maar een deel van de 584.000 niet-ingevulde vacatures ingevuld worden. Er blijven na activering nog altijd 316.000 vacatures bestaan. Daarom is een meer doorgedreven stijging van de productiviteit noodzakelijk. Deze is het makkelijkst te realiseren door de automatisering en de digitalisering te versnellen in de sectoren met het hoogste aantal vacatures.

Productiviteitsverhoging voorkomt de vraag naar 208.000 extra jobs. Van de 584.000 niet-ingevulde vacatures blijven er dan nog 108.000 over. Dat is 2% van de actieve beroepsbevolking in 2030, wat we beschouwen als de 'natuurlijke vacaturegraad'.

13.2.3.3 Uit: Expeditie Werk – Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)

Expeditie Werk is een project van De Ambrassade en VDAB in samenwerking met Groep Intro, Co-Searching, Haven, Vlaamse Jeugdraad, Jong ACV, met medewerking van Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA), Departement Werk & Sociale Economie en Agentschap Innoveren en ondernemen (VLAIO). Expeditie Werk laat jonge mensen mee vormgeven aan de toekomst van werk en de arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt verandert en beleidsontwikkelingen volgen elkaar in sneltempo op: nood aan flexibiliteit voor meer concurrentiekracht, discussie over sociale rechten, antwoorden op digitalisering en vergrijzing, preventie van stress en burn-outs ... In die wereld staan jongeren aan de start van de zoektocht naar een kwaliteitsvolle loopbaan.

Aanbevelingen uit Expeditie Werk: naar een arbeidsmarkt met (extra) aandacht voor jongeren

Welzijn op het werk

- **Maak werk van een doorgedreven visie en beleid rond welzijn van de werknemer die ook jonge werknemers ten goede komt.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Zet hierbij in op goede omkadering en coaching van nieuwe werknemers, een positief werk- en leerklimate en een goede sfeer tussen collega's. Geef jonge werknemers een aanspreekpunt of vertrouwenspersoon waar ze terecht kunnen. Dit kan bijvoorbeeld door een peter/meter-systeem.
- **Zorg ervoor dat jonge werknemers kennis hebben van arbeidsrecht en het geldende juridische kader.** Als ze hun rechten en plichten beter kennen, zijn ze beter gewapend tegen eventueel misbruik. Dit kan in het onderwijs, in functie van de competenties basisgeletterdheid. Campagnes via jongerenkanalen kunnen ook helpen om jongeren gericht te informeren. Vakbonden hebben bovenal hierin een rol te spelen, maar die hebben bij jongeren niet zo'n positief imago. Vakbonden zijn nog steeds gelinkt aan een politieke kleur en worden door jongeren geassocieerd met activisme en betogingen. Sommige jongeren denken dat ze geen beroep op hen kunnen doen bij gebrek aan vast contract. Of ze zijn het niet eens met de manier waarop de vakbond zich profileert op het anciënniteitsvraagstuk. Vakbonden verdedigen vaak het belang van verloning volgens anciënniteit. Het is belangrijk dat vakbonden hun nut blijven uitleggen aan jongeren en hun kernopdracht centraal blijven stellen: verdedigen van de rechten van alle werknemers.

Zingeving en motivatie

- **Creëer zinvolle jobs die jongeren gemotiveerd houden.** Boeiende en afwisselende jobinhouden en kunnen samenwerken met collega's zorgen voor die motivatie. Ook de mate waarin het bedrijf inzet op duurzaamheid draagt hier voor jongeren toe bij, communiceer hier dus over.
- **Bied jongeren een groeiperspectief, geef hen autonomie en leer hen baas te zijn over hun eigen werk.** Geef jonge werknemers ook de mogelijkheid om binnen het bedrijf iets anders te doen dat beter aansluit bij hun wensen en competenties als ze dat willen, en praat daar met hen over.

Geld verdienen

- **Onderzoek de haalbaarheid van een startersinkomen voor jongeren tussen 18 en 25 jaar.** Een startersinkomen is een basisloon dat uitbetaald wordt aan alle jongeren tussen 18 en 25 jaar. Het creëert gelijke kansen, biedt zekerheid en zorgt ervoor dat jongeren de financiële ruimte krijgen een job te kunnen zoeken die ze echt willen doen. Het kan ook een oplossing bieden voor de preciaire statuten waarin jongeren terechtkomen.
- **Creëer aantrekkelijke jobs voor jongeren.** Zet hierop in met boeiende en afwisselende jobinhouden, een goede bereikbaarheid van de werkplek en een goed nettoloon. Zet ook in op opleidingskansen voor jongeren. Andere manieren van extrinsieke valorisatie als extra vakantiedagen en extralegale voordelen (maaltijdcheques, een bedrijfswagen ...) zijn voor jongeren geen primaire factoren bij hun jobkeuze.
- **Zorg ervoor dat alle jongeren voldoende beschermd zijn op het werk, werken in valabele en wettelijke statuten met sociale rechten en de kans hebben om hun stem te laten horen.** Heb bijzondere aandacht voor de positie van jongeren bij de participatie en besluitvorming op de werkvloer en in het sociaal overleg.
- **Herevalueer grondig het courante systeem van verloning op basis van anciënniteit.** Het wordt door jongeren als oneerlijk ervaren en werkt niet motiverend. Onderzoek andere verloningsystemen zoals het verloning op basis van prestaties of een gemixt systeem.
- **Zet in op het creëren van een (financieel) aantrekkelijk ondernemersstatuut voor jongeren die ondernemer willen worden.** 'Ondernemerstijd' - waarbij jongeren gedurende een jaar dankzij een uitkering en goede begeleiding de kans krijgen om hun ondernemersdroom op poten te zetten - kan bij jongeren op veel bijval rekenen. Zo kunnen jonge ondernemers sneller een doorstart maken, wat ook de maatschappij ten goede komt. Jongeren zijn daarentegen geen fan van een statuut 'scholier-ondernemer'. Ze vinden dat jongeren vanaf 15 jaar hier nog niet klaar voor zijn.
- **Valoriseer andere vormen van werk zoals mantelzorg, vrijwilligerswerk ...** door die bijvoorbeeld te laten meetellen bij de opbouw van sociale rechten.

Levenslang leren en ontwikkeling

- **Stimuleer een leercultuur op de werkvloer waarbij leren, ontwikkelen en uitwisselen onder collega's onderdeel vormt van het werk.** Zet leren en opleiding volgen functioneel in waardoor het minder schools aanvoelt en zo aantrekkelijker wordt. Zo moet een opleiding voor jongeren aansluiten bij de persoonlijke interesses, te combineren zijn met de privésituatie en praktijkgericht zijn. Ga hier met hen het gesprek over aan.

- **Stimuleer leren op individueel niveau via persoonlijke incentives, (externe) coaching op de werkvloer en outplacement voor alle leeftijden.** Zo kan het idee van een persoonlijke leerrekening op bijval rekenen van de jongeren. Op een leerrekening stort de overheid elk jaar een som geld. Je kunt het geld gebruiken om een opleiding te volgen die je zelf interessant vindt. Er worden gelijke kansen gecreëerd en bijleren wordt positief gestimuleerd.

- **Zet in op mentoring, coaching en persoonlijke begeleiding in loopbaankeuzes en – ontwikkeling na de schoolloopbaan.** Hooggeschoolden voelen zich doorgaans minder goed voorbereid op de arbeidsmarkt. Inzetten op loopbaancompetenties vóór jongeren op de werkvloer terechtkomen kan ervoor zorgen dat jongeren goede en positieve keuzes maken en zich zelfzekerder voelen.

- **Zet sterker in op het versterken van loopbaancompetenties bij jongeren tijdens hun zoektocht naar werk, én als ze aan de slag zijn.** Jongeren weten doorgaans wel waar ze goed of slecht in zijn, maar kunnen deze kennis niet altijd vertalen naar de arbeidsmarkt. Slechts iets meer dan de helft kan zijn leerbehoeftes duidelijk verwoorden, weet welke opleidingen interessant zijn voor hun profiel en waar ze die kunnen vinden. Jongeren hebben hier begeleiding bij nodig. Deze begeleiding kan zowel geboden worden door de werkgever als door de arbeidsbemiddelingsdienst die de jongere begeleidde tijdens de zoektocht naar werk.

- **Maak levenslang leren een gedeelde verantwoordelijkheid tussen werknemer, werkgever en overheid.**

Werk/ leven

- **Zet in op verschillende mogelijkheden voor een flexibele verdeling van de arbeidstijd over de week, het jaar en de hele loopbaan.** Geef hierbij ten volle aandacht aan een meer werkbare job en loopbaan, bijvoorbeeld met aantrekkelijke mogelijkheden tot parttime werk, opleidingstijd, loopbaanonderbreking, plaats- en tijdsongebonden werk, 30-urenweek ... zonder dat dit negatieve invloed heeft op de wettelijke pensioenleeftijd.

- **Stem publieke dienstverlening als kinderopvang en openbaar vervoer af op niet-standaard-werkuren en minder stabiele jobs.**

- **Maak werk van een afsprakenkader en werketiek die werk en privé minstens op elkaar afstemmen en waar mogelijk gescheiden houden.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Maak hierbinnen afspraken over avond- en weekendwerk en zet in op thuiswerk en randfactoren die dit mogelijk maken.

Ouder worden

- **De meeste jongeren zijn nog niet bezig met hun pensioen.** Gebruik het pensioen of de pensioenleeftijd dan ook niet als argument om bepaalde loopbanen voor jongeren zogezegd aantrekkelijker te maken. Informeer jongeren voldoende over het belang van een pensioen en hoe ze dit opbouwen.

13.2.3.4 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 3 – Verschuivingen in onze economie

Ook de economische context verandert gevoelig. De internationalisering neemt toe maar tegelijk stijgt ook de aandacht voor lokalisering. Geld en goederen verplaatsen zich tegen een razendsnel tempo over de hele wereld. Lokalisering, waarbij de productie en consumptie op een bepaalde plaats afgestemd zijn op de lokale behoeften en beperkingen, hoeft de globalisering niet tegen te werken maar kan er een perfecte aanvulling op zijn. Actief zijn op de arbeidsmarkt hangt steeds meer af van competenties en aanpassingsvermogen van mensen. Sommige banen dreigen te verdwijnen door automatisering of robotisering. Daarom spreekt men ook steeds meer over de 'cans and the cannots'. Tegelijk biedt deze evolutie ook kansen op nieuwe soorten jobs en kansen om bepaalde sectoren (terug) naar hier te halen. Opleidingen helpen competenties bij te schaven.

Economische transitie:

- Internationalisering én lokalisering
- Opschuiving richting tertiaire en quartaire activiteiten
- Nieuwe businessmodellen, o.a. consument wordt producent ('prosumer')
- Tijd- en plaatsafhankelijk werken
- Automatisering (met impact naar heel wat functies)
- Kloof tussen vraag en aanbod op arbeidsmarkt
- Dualisering ('cans and the cannots')

STRATEGISCH DOSSIER 5 – Innovatie en ondernemerschap faciliteren en ondersteunen

Een sterke economische bedrijvigheid is nodig voor een gezond lokaal weefsel. Het zorgt voor het behoud en de groei van jobs. Daarom is een ondernemingsvriendelijk beleid nodig. Innovatie en ondernemerschap draalen meer dan vroeger rond samenwerking en netwerken, in de gemeente, maar ook daarbuiten. Lokale besturen zijn ideaal geplaatst om als regisseur maar ook als netwerkorganisatie de diverse lokale actoren met elkaar in verbinding te brengen en op die manier meerwaarde te creëren.

- Ondersteunen van nieuwe vormen van lokaal ondernemerschap: deeleconomie, circulaire economie, korte keten,... ('localisering')
- In stads- en dorpscentra ruimte creëren voor freelancers, creatieve ondernemers en actieve bewoners die de koppeling maken tussen kennis, innovatie, beleving, creativiteit en productie tot circulaire economie en bijzondere beleving
- Innovatie door technologie en co-creatie

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We nemen als gemeente een **regierol** op gericht op een duurzaam en ondernemingsvriendelijk lokaal beleid, dat een ondernemingsgeest uitdraagt en openstaat voor initiatieven en expertise vanuit de samenleving: van het aangaan van een dialoog over de beleidsvisie tot en met co-creatie van lokale projecten. Naast regisseur is de lokale overheid ook een **netwerkorganisatie** die banden tussen en met de lokale actoren smeedt.
2. We investeren in een **goede dienstverlening**: we werken onnodige administratieve lasten weg en investeren in de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening (dataverzameling en dataverrijking, mét een volledige integratie van de gegevensbanken van de overheden).
3. We kijken ook breder dan de gemeentegrenzen en werken samen met buurgemeenten om een degelijk **aanbod binnen de regio** te garanderen (ontwikkelingsprojecten, mobiliteitsoplossingen). Ook grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten blijven aandacht genieten (bv. Eurometropool).
4. We maken werk van een **bedrijfshuysvestigingsbeleid**. Welke bedrijven passen het best waar in de gemeente? Naast de bedrijventerreinen onderzoeken we de mogelijkheden in het hergebruik van leegstaande hoeses, bedrijfsgebouwen en kerken.
5. We zetten in op **levendige en bedrijvige kernen**, waar wonen, recreatie, dienstverlening, zorg, handel en ambacht kunnen samenkomen, maar evengoed ook scholen, ziekenhuizen, openbare instellingen, woonzorgcentra of culturele instellingen. Het mengen van deze functies biedt een economische, sociale en ecologische meerwaarde aan het kerngebied. Een gezond economisch hart doet ook de pendelintensiteit naar de rand afnemen en spreekt beter de eigen arbeidsmarkt aan. We spelen in op de tendens van de terugkeer naar meer lokaal georganiseerde productie en maakindustrie. We voorzien in ruimte voor kantoren en nieuwe plekken van bedrijvigheid zoals groepspraktijken, co-workingplaces voor freelancers en maakateliers voor vernieuwd vakmanschap. Lege ruimtes kunnen tijdelijk ingevuld worden als vrijplaats en proefbank voor commerciële en niet commerciële projecten.

6. We gaan voor een **slimme logistiek**. Bij het bepalen van distributieregels voor het ophalen en leveren van goederen in de kernen (ook e-commerce), nemen we objectieve data over de vervoersbewegingen en suggesties van de ondernemingen actief in die zones in rekening. Marktpartijen kunnen zelf ook bijdragen aan milieutechnische innovaties bij leveringen. Mobiliteitsstromen zijn nooit enkel lokaal. Daarom is overleg met alle belanghebbenden en met naburige gemeenten aan de orde. We hebben extra aandacht voor milieuvriendelijke aanvoermiddelen (fiets, elektrische voertuigen,...).
7. We betrekken ondernemers bij de formulering en uitvoering van lokale acties in het kader van het burgemeestersconvenant **klimaat en milieu** (duurzameontwikkelingsdoelstellingen). We bieden ondersteuning door bv. energiescans of thermografische luchtfoto's of scans ter beschikking te stellen, en stimuleren op die manier ondernemingen om te investeren in energiebesparende maatregelen.
8. Bij de invoering van een **lage-emissiezone** werken we met een goede voorbereiding, in fases en hebben we oog voor het draagvlak voor de maatregel.
9. We promoten **korte-ketenprojecten**, zoals de verwerking van lokale landbouwproducten in lokale kmo's en de verkoop ervan nadien op markten, in lokale winkels of restaurants.
10. We evalueren geregeld gemeentelijke **bouwvoorschriften** zodat hoger en dichter kan gebouwd worden, mits behoud van goede leefkwaliteit, en leegstaande panden andere functies kunnen krijgen.
11. We ondersteunen **lokale economische innovatie** door, in partnerschap met de regionale actoren, te experimenteren in Smart City-toepassingen, blockchaintechnologie en E-government-projecten. Ervaringen wisselen we uit. Zo kunnen besturen in Vlaanderen leren van elkaar.
12. We maken werk van een **attractieve omgeving**, door te investeren in een water- en groeninrichting van de gemeente en van de bedrijventerreinen, het aanpakken van zwerfvuil en sluikstorten, het stimuleren van een aangename bezoekervaring door levendige markten, leuke evenementen en een toeristisch aanbod.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor een **consequent Vlaams ruimtelijk beleid** dat kiest voor kernversterking en verweving zodat lokale handel en bedrijvigheid kansen blijft krijgen in de kernen. Versterk daartoe ook de lokale instrumenten voor een integraal handelsvestigingsbeleid.
2. We vragen een drastische **modernisering en vereenvoudiging van economische regelgeving** zoals drankvergunningen, wet openingsuren, kansspelvergunningen... ([FICHE 34](#))
3. We pleiten voor meer experimenteeruimte die **creatieve financierings- en samenwerkingsvormen** mogelijk maakt tussen bedrijven en overheden (bijvoorbeeld de Business Improvement Districts) of met nog anderen in de lokale gemeenschap (Community Improvement Districts).

14 VEILIGHEID & SAMENLEVEN

14.1 Toestand in Eeklo

Eeklo maakt deel uit van Politiezone Meetjesland Centrum (samen met Kaprijke en Sint-Laureins).

Het korps telt 99 personeelsleden, waaronder 79 operationele medewerkers.

De brandweer van Aalter, Eeklo, Kaprijke, Maldegem en de gemeente Sint-Laureins vormen sinds 1 januari 2015 de hulpverleningszone Meetjesland. De posten Aalter, Eeklo en Maldegem beschikken eveneens over een ambulancedienst. Hulpverleningszone Meetjesland is één van de 6 hulpverleningszones in Oost-Vlaanderen.

Er wordt in Eeklo heel wat aan preventie gedaan. De stad krijgt al jaren subsidie via het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan. We hebben een eigen stafmedewerker samenleven, gemeenschapswacht, preventieve werkingen binnen de jeugddienst vaak in samenwerking met Wijkcentrum De Kring en andere sociale instanties (Ap@rt, ...), De Plek (subsidies lopen af eind 2023), de preventiewerking van politie en brandweer. We werken rond intrafamiliaal geweld in een traject met de VVSG en krijgen subsidie voor het Plan Samenleven, met o.m. de uitrol van een actieplan polarisatie.

14.2 Cijfergegevens

14.2.1 Verkeersongevallen

In 2022 telt Eeklo 87 verkeersslachtoffers: 82 lichtgewonden, 5 zwaargewonden en geen doden. De evolutie van het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners wordt hieronder getoond. We stellen vast dat het aantal tussen 2009 en 2022 evolueert van 6,5 naar 3,4 (met gevoelige schommelingen). Het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners in 2022 is 3,9 in Oost-Vlaanderen, 3,5 in het Vlaamse Gewest en 3,6 in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'.

grafiek 119 *Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2022*

tabel 58 Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2022

	aantal zwaargewonde fietsers	aantal dode fietsers	aantal zwaargewonde voetgangers	aantal dode voetgangers
2005	11	0	1	0
2006	1	0	2	0
2007	7	2	2	1
2008	9	2	3	2
2009	7	0	5	0
2010	7	0	1	2
2011	8	0	0	0
2012	4	1	1	0
2013	10	0	3	0
2014	7	2	6	0
2015	12	0	1	0
2016	8	1	1	0
2017	16	0	2	0
2018	11	2	1	0
2019	13	0	1	2
2020	5	0	4	0
2021	6	0	2	0
2022	4	0	0	0

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

14.2.2 Drugsgelateerde misdrijven

Hieronder worden ook nog enkele zaken vermeld i.v.m. drugsgebruik.

Drugsgelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs;
- drugshandel: verzamelnaam voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop;
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen;
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in-en uitvoer onder.

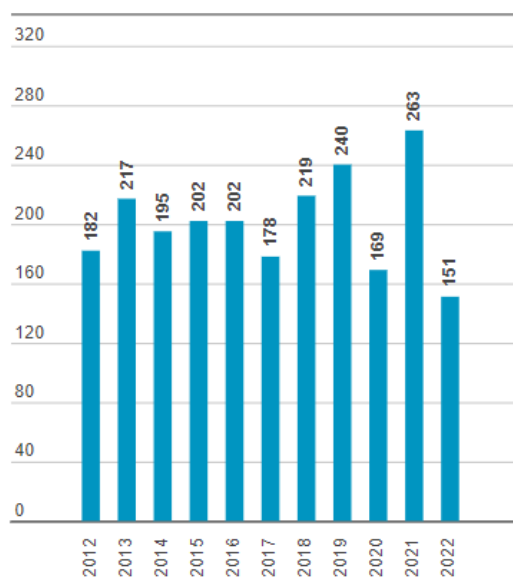
7,9 % van alle geregistreerde misdrijven in 2022 in Eeklo behoort tot de categorie drugsgelateerde misdrijven.

In 2022 scoorde het drugsbezit in Eeklo 5,7 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 4,1 in Oost-Vlaanderen en 5,8 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 4,1. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 0,9. Dit is 0,7 in Oost-Vlaanderen en in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' is dit 0,6.

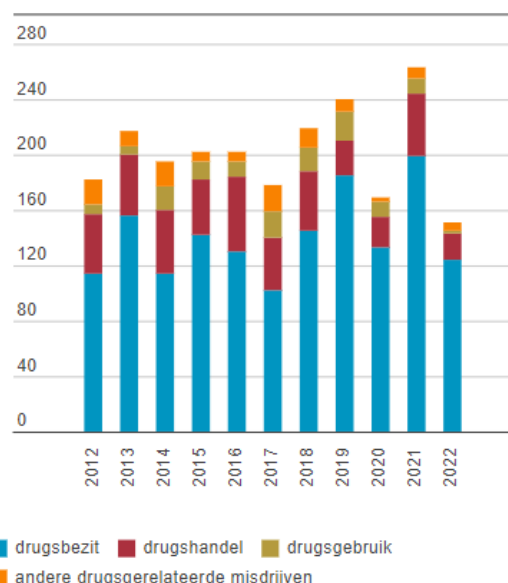
Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,1 (2022). Ter vergelijking: dit is ook 0,1 in Oost-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'.

De Eeklose cijfers kennen een forse daling t.o.v. die van 2021. Wat de drugsgelateerde misdrijven betreft komen we weer op het niveau van 2020 terecht.

grafiek 120 Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) – Eeklo – 2012 tot 2022

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

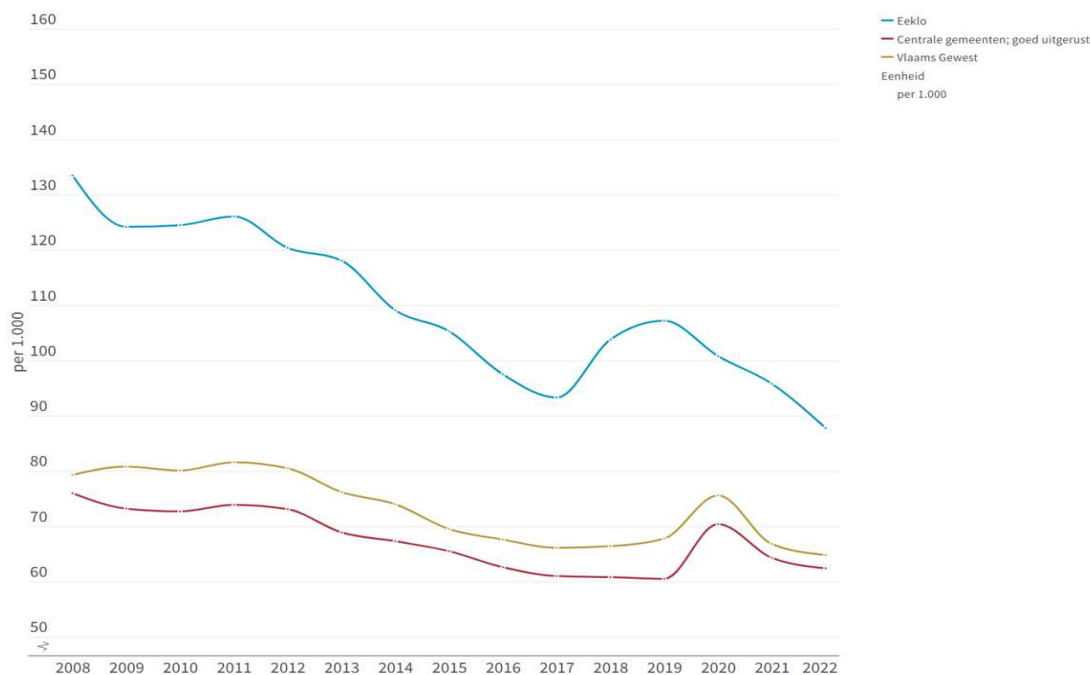
In onderstaande tabel zijn diverse criminele fenomenen opgenomen met Eeklose cijfers voor 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022. De cijfers rond (intrafamiliaal) geweld en ICT-criminaliteit zijn verontrustend hoog.

tabel 59 Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022

		2018	2019	2020	2021	2022
CF Eigendomsdelicten						
CF Inbraak	inbraak in gebouw	92	70	66	43	60
CF Diefstal vervoermiddel	Fietsdiefstal	122	95	62	52	73
	Autodiefstal	3	3	2	2	4
CF Diefstal andere	Winkeldiefstal	54	100	87	70	111
	Diefstal zonder verzwarende omstandigheden	389	387	276	236	301
CF Gewelddelicten						
CF Intrafamiliaal geweld	fysisch/seksueel/psychisch	160	150	181	170	190
CF Geweld in publieke ruimte		154	214	158	172	158
CF Weerspannigheid	Weerspannigheid	24	25	32	34	30
CF Verdovende en stimulerende middelen						
CF Drugs	bezit	145	185	133	199	124
	handel	43	25	22	45	19
	gebruik	17	21	11	11	2
	in- en uitvoer	5	3	0	1	1
	fabricatie	7	3	3	7	4
	andere	2	3	0	0	1
CF Opzettelijke vernielingen						
CF Beschadigen van eigendom	vandalisme	199	192	113	160	148
	Graffiti	3	1	2	6	4
	beschadiging van auto	93	72	43	59	46
CF Informaticacriminaliteit						
Fenomeen ICT-criminaliteit	Betaalkaartfraude	5	5	5	7	9
	Phishing	1	6	44	58	63
	Cyberbelaging	4	2	7	8	8
	Informaticabedrog	28	27	96	101	119
	Valsheid in informatica	1	6	33	14	16

Bron: Politieel Arrondissementeel Beeld / ISLP

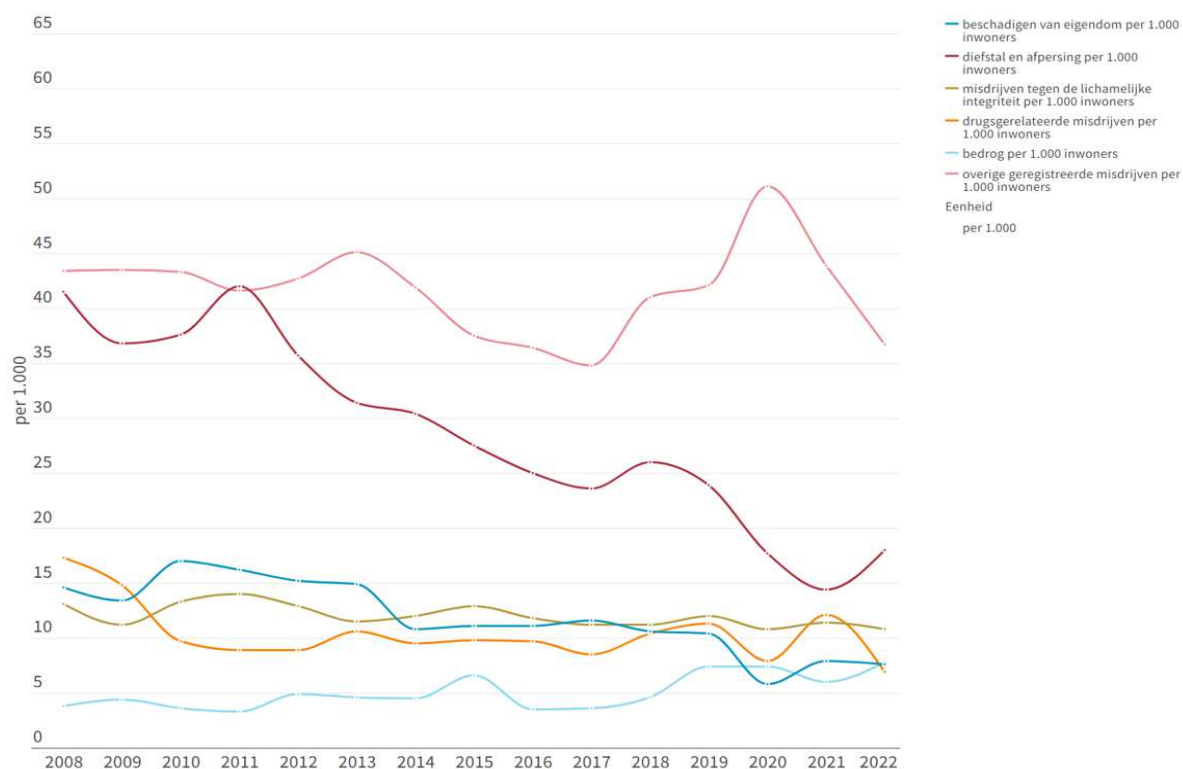
grafiek 121 Geregistreerde misdrijven per 1000 inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2022

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie - Strafrechterlijke inbreuken | provincies.incijfers.be

Per 1.000 inwoners waren er in Eeklo in 2022 7,6 beschadigingen van eigendom, 18 x diefstal en afpersing en 10,8 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit. Het gemiddelde in het Vlaamse Gewest en in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust' ligt lager.

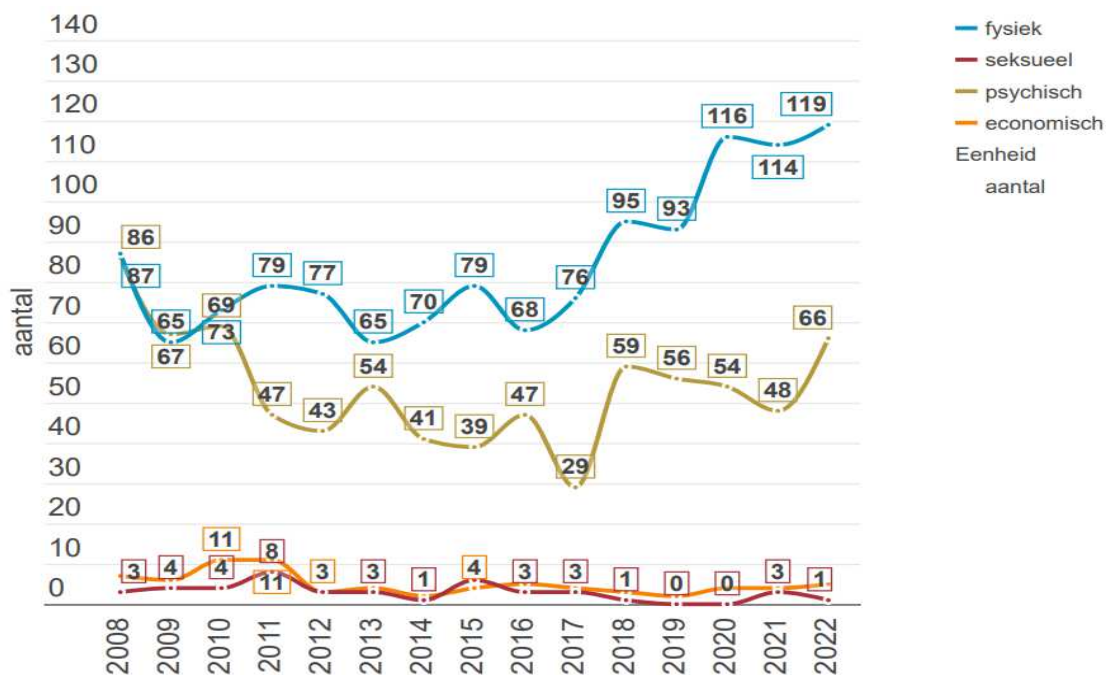
grafiek 122 Strafrechterlijke inbreuken – Eeklo – 2008 tot 2022

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie - Strafrechterlijke inbreuken | provincies.incijfers.be

In Eeklo worden heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld vastgesteld.

grafiek 123 Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2022

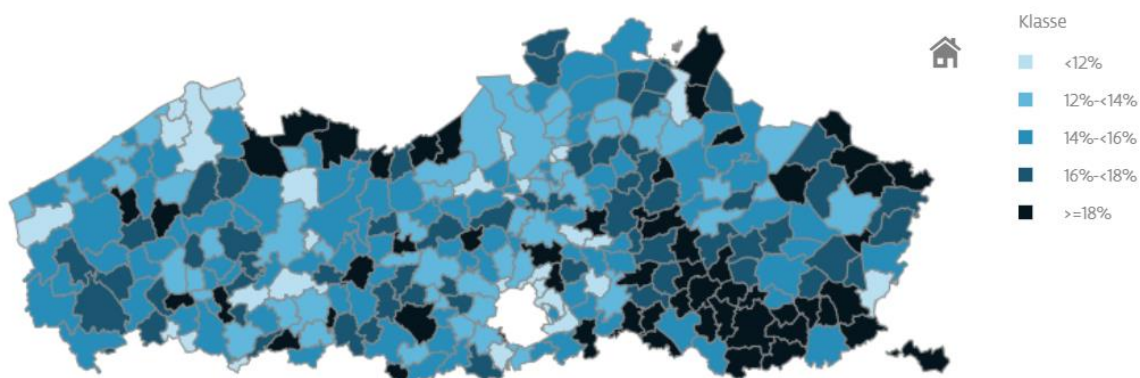
Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie - Criminele Feiten | provincies.incijfers.be

14.2.3 Buurtgevoel

12% van de Eeklonaren heeft in 2020 wekelijks contact met buurtbewoners. Het Vlaamse gemiddelde ligt op 14%, de score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 14%.

62% van de Eeklonaren vindt dat mensen in de buurt elkaar helpen. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 67%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 69%.

grafiek 124 Aandeel van de inwoners dat wekelijks contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

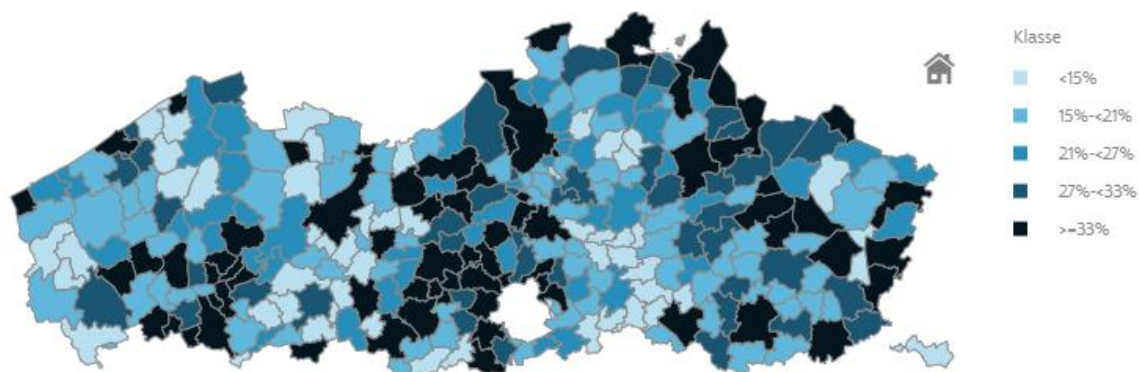
In het jaar voor de burgerbevraging van de Gemeente-Stadsmonitor nam 17% van de Eeklose ondervraagden deel aan een buurtactiviteit. Het Vlaamse gemiddelde is 27%. De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 27%.

42% van de Eeklonaren vindt in 2020 dat er te veel mensen van een andere cultuur in de stad zijn (dit was in 2017 een score van 36%). Het Vlaamse gemiddelde ligt hier op 31% (ook gestegen van 26%). De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is gestegen van 27 naar 28%.

'Als je mensen met een verschillende herkomst beter leert kennen, blijken ze best sympathiek te zijn': op deze stelling antwoordde 65% van de Eeklonaren positief (dit is gestegen van 60%). Het Vlaamse gemiddelde steeg van 63 naar 69%. De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is gestegen van 64 naar 69%. Hier zie je duidelijk het fenomeen dat mensen vinden dat er te veel inwoners van een verschillende herkomst aanwezig zijn, maar als je ze persoonlijk leert kennen is dit plots een veel minder groot probleem.

42% van de Eeklonaren is van mening dat de verschillende culturen in de stad goed samenleven. Het Vlaamse gemiddelde is 51%. De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 53%.

grafiek 125 Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2020

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

In de Buurtenmonitor stellen we inzake buurtgevoel volgende zaken vast:

- In Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt.
- In Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen.
- Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst.
- Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.

Wat het samenleven van verschillende culturen betreft, scoren Eeklo Oost en Balgerhoeke het meest positief en Eeklo Centrum het meest negatief.

Wat het gevoel van samenhang in de buurt betreft, zijn er zeer lage scores in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid en een relatief hoge score in Balgerhoeke.

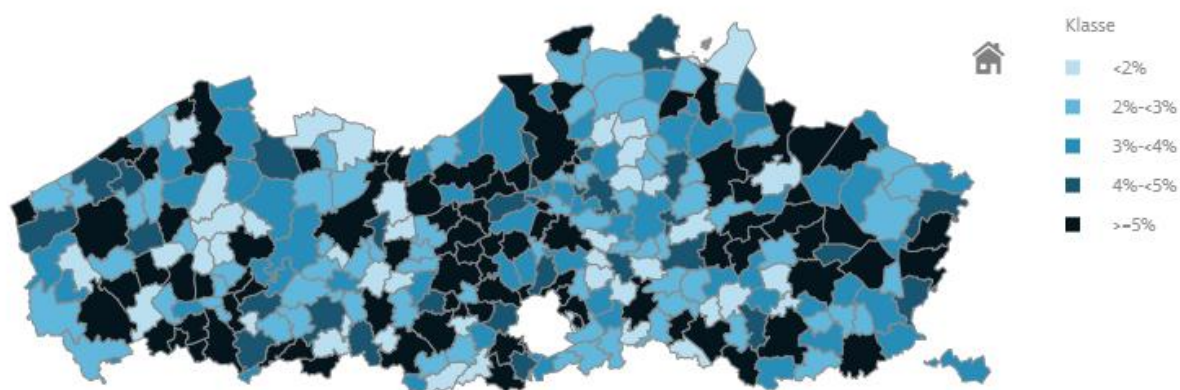
14.2.4 Onveiligheidsgevoel

Wat onveiligheidsgevoel betreft scoort Eeklo in 2020 bij het zich vaak tot altijd onveilig voelen in de stad 9% (komt van 11%). Gaat het om zich af en toe onveilig voelen in de stad/gemeente, dan scoort Eeklo 35% (komt van 30%). 57% voelt zich zelden tot nooit onveilig in de stad. Voor gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal is dit 72%. Je ziet in alle gemeenten wel een evolutie naar lagere percentages die zich zelden of nooit onveilig voelen.

42% van de Eeklonaren mijdt bepaalde plekken in de stad. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo zit dit op 24%.

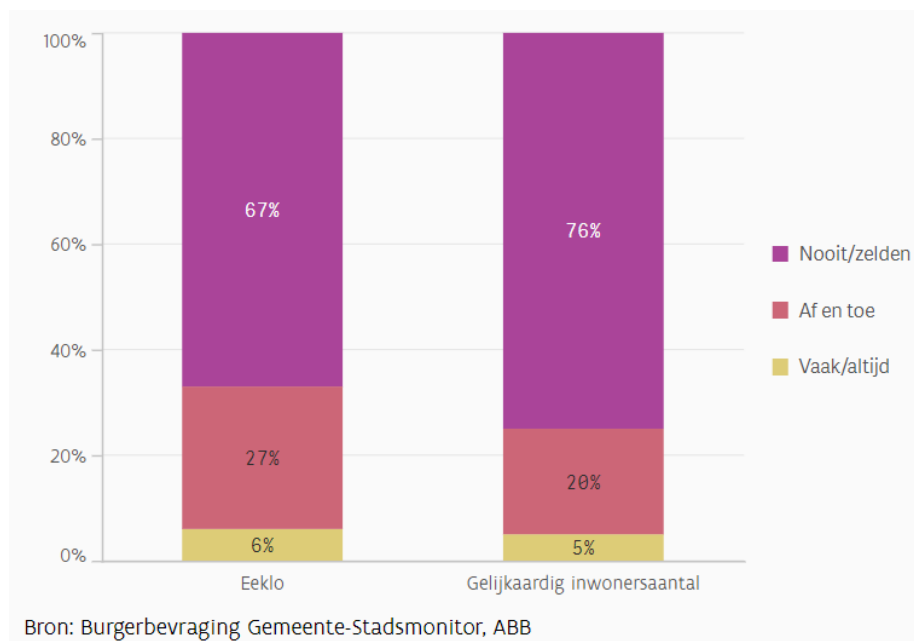
Het mijden van plekken in de **buurt** ligt lager: Eeklo 28% (stond in 2017 nog op 18%). De score voor de gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is 19%. Mensen schatten de veiligheid in de buurt altijd iets hoger in dan voor de stad/gemeente in het algemeen.

grafiek 126 *Aandeel inwoners dat vaak/altijd bepaalde plekken in gemeente/stad mijdt omwille van veiligheidsrisico's, in procenten – 2020*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

grafiek 127 *Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, cluster – 2020*

In de resultaten van de Buurtenmonitor zien we volgende verschillen:

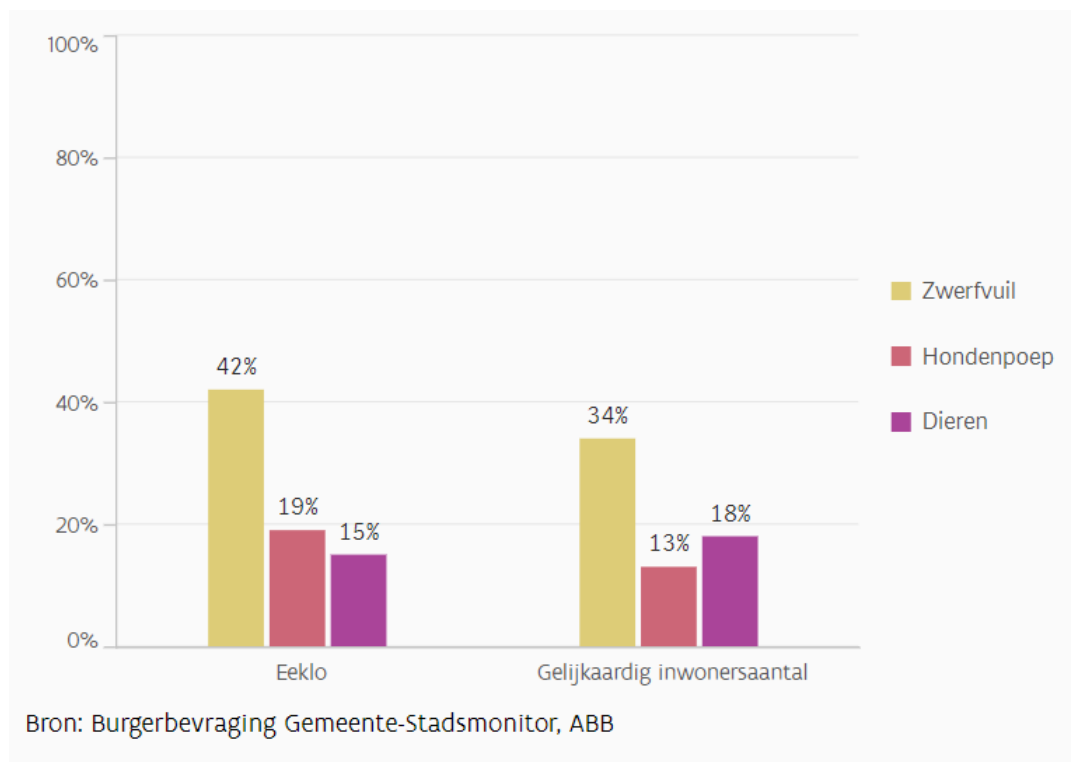
- in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid voelen respondenten zich minder veilig in zowel hun buurt als in hun gemeente in vergelijking met de andere buurten.
- respondenten uit Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied zijn duidelijk meer tevreden over hun veiligheidsgevoel als ze zich 's avonds of 's nachts op straat begeven dan respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo Zuid.
- Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo West en Eeklo Oost.
- Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost.

46% van de Eeklonaren ondervond de maand voor de bevraging beperkte hinder in zijn buurt. 25% ondervond veel hinder (= samen goed voor 71%). De gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo halen 62%.

20% van de Eeklonaren ondervond de maand voor de bevraging vaak lawaaihinder van burens. Dit stond in 2017 nog op 11%. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit in 2020 een score van 13%.

Wat milieuhinder betreft, had 42% van de Eeklonaren in de maand voor de bevraging vaak tot altijd hinder van zwerfvuil. Dit nam nog toe sedert 2017. Vaak hinder van hondenpoep staat op 13% in Eeklo (is gedaald sedert 2017).

grafiek 128 *Aandeel inwoners dat afgelopen maand vaak hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster – 2020*

Inzake verkeershinder maken we een onderscheid tussen te snel rijden en sluipverkeer. We zien de hieronder staande cijfers voor 2020. De hinder van sluipverkeer is overal toegenomen. Het beeld voor te snel rijden is verschillend.

tabel 60 Aandeel inwoners dat de afgelopen maand vaak tot altijd hinder had van verkeer – Eeklo, cluster – 2017-2020

	Eeklo		gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo	
	2017	2020	2017	2020
sluipverkeer	27%	32%	27%	30%
snel rijden	39%	47%	42%	42%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

9% van de inwoners in Eeklo zegt de maand voor de bevraging hinder ondervonden te hebben van drugsdealing. In gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal als Eeklo is dit 4%. Voor vandalisme ligt de Eeklose score op 6%. In de Buurtenmonitor merken we grote verschillen tussen de buurten:

- Balgerhoeke kent vooral hinder rond verkeer.
- Veel hinderfactoren in Eeklo Zuid: verkeer, zwerfvuil, hondenpoep, ongedierte, middelengebruik.
- Hinder in Eeklo Noord Buitengebied van verkeer, zwerfvuil en ongedierte.
- Eeklo Oost en Eeklo West hebben geen significante hinderfactoren die opvallen.
- Eeklo Centrum vertoont de meeste hinderfactoren: verkeer, zwerfvuil, burenlawaai, ongedierte, middelengebruik, licht- en geurhinder.
- Eeklo Noord vertoont vooral hinder van hondenpoep en middelengebruik.

14.2.5 Veiligheidsmonitor

Via de Veiligheidsmonitor 2021 werden volgende zaken geconstateerd voor Eeklo (372 mensen zijn bevraged – in 2018 waren er 545 antwoorden).

Volgende top 5 situaties vormen eerder tot helemaal een probleem in de buurt:

- onaangepaste snelheid in het verkeer: 60,3% (2018: 65,3%);
 - sluikestorten en zwerfvuil: 48,4% (2018: 46%);
 - overlast zwaar vervoer: 46%;
 - hinderlijk parkeren (op trottoir bv): 42,2% (2018: 39,5%);
 - agressief verkeersgedrag: 39,1% (2018: 35,6%).
- 63% van de mensen voelt zich zelden tot nooit onveilig in de buurt (2018: 75%).
 - 38,7% van de mensen mijdt soms, vaak of altijd bepaalde plekken in de gemeente omdat ze het onveilig vinden (2018: 39,4%).
 - 37,6% van de mensen vermijdt soms, vaak of altijd om bij duisternis weg te gaan van huis omdat ze het onveilig vinden (2018: 32,2%).
 - 3,8% van de Eeklonaren maakte het jaar voor de bevraging een inbraak(poging) mee (2018: 6,6%).
 - Bij 19,7% werd het jaar voor de bevraging iets gestolen uit of beschadigd aan de auto in de eigen politiezone (2018: 16%).
 - 4,2% werd geconfronteerd met fietsdiefstal (2018: 13,2%).
 - 32,4% ondervond oplichting via internet (2018: 9,7%).
 - 6% zegt ervaring gehad te hebben met inbraak in computer of smartphone, 36,5% met phishing en 32,4% met oplichting via internet.

Inzake preventie werd bevraged of inwoners de politie en de diensten kenden:

- 27,1% kent de dienst inbraakpreventie niet (2018: 35%). 30,4% kent de dienst vakantietoezicht niet (2018: 35%).
- 90% is op de hoogte van fietsgraveeracties (2018: 86%).
- 43,5% van de respondenten is niet op de hoogte dat de politie aan burenbemiddeling doet (2018: 50%).
- 17,6% van de inwoners is niet tevreden over de aanwezigheid van de politie in de straat (2018: 20%).
- Eeklonaren zijn over het algemeen tevreden over de werking van de politie.
- 54,3% kent de wijkagent niet (in 2018: 57,3%).

14.3 Interne documenten

14.3.1 Uit de inspiratienota administratie Eeklo – juli 2018

Veiligheid (Strategisch Veiligheids- en Preventieplan)

- preventie ruimer invullen: zwerfvuil, radicalisering, aandacht voor publieke ruimte, drugpreventie;
- verder uitwerken van het SVPP.

14.3.2 Uit de insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie

Zorgen voor een veilige stad waarin burgers zich goed voelen.

Belangrijk daarbij is:

- *positieve punten van Eeklo blijvend in de verf zetten*
 - *evenementenstad;*
 - *troeven: zwembad – CC – LDC – BKO.*
- *overlast tegengaan:*
 - *goed onderbouwd drugbeleid;*
 - *het tekort aan ambulante hulpverlening (nood zeer hoog!) en vroeginterventie inzake middelengebruik¹ wegwerken;*
 - *investeren in een groot menselijk weefsel bv. door de inzet gemeenschapswacht(en) en de schoolspotter, blijven inzetten op wijkwerking (bv. inspecteurs die mensen uit hun wijk goed kennen, jongerenwerkers die activiteiten ontplooiën in bepaalde wijken);*
- *aantrekkelijke openbare ruimte:*
 - *zorgen voor een nette omgeving (-> sluikestorten/zwerfvuil tegengaan);*
 - *openbare ruimte goed ontwerpen (evenwicht hard-zachte materialen, aanzetten tot ontmoeting, de illusie van toezicht wekken, vuile plekken in de stad aanpakken ...);*
 - *zorgen dat mensen zich vlot kunnen verplaatsen (bv. geen obstakels);*
- *investeren in een warme samenleving:*
 - *voldoende aandacht voor groepen die het moeilijker hebben (bv. mensen in armoede, inwoners met een vreemde origine ...);*
 - *profielen als de brugfiguur, de schakelfiguur en de projectmedewerker structureel inbedden in het organogram van stad/OCMW. Nu werken zij vaak met tijdelijke projectmiddelen.*
Ze werken outreachend en op maat van de (kwetsbare) doelgroep. Hierdoor bereiken zij mensen die het bestaande aanbod niet bereikt, zorgen ze ervoor dat problemen niet escaleren, dat grondrechten worden opgenomen, dat armoede wordt teruggedrongen, dat mensen (terug) een plaats vinden in de maatschappij ... Deze personen fungeren ook vaak als vertrouwenspersoon en begeleiden gezinnen een lange periode;
 - *opsporen welke groepen niet of nog te weinig bereikt worden;*
 - *netwerkvorming stimuleren; zowel van burgers als van professionals die aanwezig zijn in de stad;*
- *voorbereid zijn en hier proactief mee omgaan:*
 - *beleid uitdenken rond radicalisering en polarisering;*
- *burgers goed informeren:*
 - *over de gevaren (bv. veilig gebruik maken van een computer, fietsdiefstal en inbraken tegen gaan ...);*
 - *over het bestaande aanbod;*
 - *over de wetgeving (wat mag? Wat niet?).*

¹ Middelengebruik: problematisch gebruiken van drugs, alcohol, medicatie, gokken en gamen.

14.4 Sterktes – zwaktes eigen werking – oefening begin 2019

Sterktes eigen werking	Zwaktes eigen werking
Gemeenschapswacht	Te weinig inzicht in politietaken
EekloNET	Te weinig info over veiligheidsaspecten
Goedgekeurd SVPP-plan met financiële middelen	Te weinig bruikbare info over preventie
Preventieambtenaar in dienst	Nog te weinig samenwerking over verschillende sectoren heen
Samenwerkingen met Wijkcentrum De Kring, OCMW, verschillende sociale instanties	Beroepsgeheim/verplichtingen i.v.m. de job: sommige instanties kunnen moeilijk informatie delen met anderen; moeten verplicht een PV opmaken / kennis nemen van bepaalde feiten
	Ambtenaar is generalist, geen specialist. Soms jammer voor thema's als drugspreventie / cybercriminaliteit.

14.5 Externe documenten

14.5.1 Uit: 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren.

- 8,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich overdag (heel) onveilig (in Meetjesland bijna 5%).
- 47,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich 's nachts (heel) onveilig (in Meetjesland is dit 29%).

14.5.2 Insteek vanuit Vlaams overleg van preventieambtenaren

Eeklo krijgt al meer dan 15 jaar subsidie in het kader van het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan, waarbij gewerkt rond diverse fenomenen: inbraak, fietsdiefstal, sociale overlast, geweld in schoolmilieu, cybercriminaliteit ... Het is de bedoeling om via deze weg flexibel in te spelen op actuele lokale noden.

Enkele aandachtspunten vanuit het Vlaams overleg van gemeentelijke preventieambtenaren:

- Belang van preventie (misdrijven, gemeenschapswacht, burenbemiddeling, complexe overlast, begeleiding kansarme jongeren).
- Impact van preventie is moeilijk te meten. Het is wel een essentiële schakel in de veiligheidsketen.
- Doel is lokale veiligheidsproblematiek integraal en geïntegreerd aanpakken met evenwichtige inzet op drie sporen: preventie, herstel en handhaving, door gericht te werken naar (potentiële) daders en slachtoffers en op situationele aspecten.
- Preventie kan resultaten opleveren op korte en lange termijn.
- Veiligheid is voor iedereen belangrijk, maar naar preventie gaat weinig aandacht en middelen.
- Elke gemeente dient een lokale integrale veiligheidscel te hebben, om te werken rond radicalisering.
- In de toekomst dienen we in te zetten op nieuwe technologieën en nieuwe communicatiemiddelen.

14.5.3 Uit: dossier ‘Veilige buurt’ – LOKAAL juni 2018

“Veiligheid gaat om betrokkenheid. Het is belangrijk om een goede balans te vinden tussen repressie en preventie. Via preventie kunnen we kwetsbare groepen behoeden voor armoede, drugs en criminaliteit.”

14.5.4 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake buurtwerking staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

BUURTWERKING

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
40% kent burelen goed en kan aankloppen als er iets is. 48% kent burelen enkel van een goeiedag.	Buurtwerking is een prioritair punt in het strategisch veiligheids- en preventieplan (onder het fenomeen sociale overlast). Twee projecten vanuit de subsidies voor lokaal sociaal beleid passen in buurtwerking (Groene Zorgjuf van Sint-Jozefschool en Open Atelier van Groep Intro).
16% wil meer inzet op buurtwerking (is meer dan gemiddelde in Vlaanderen).	We werken veel rond buurten: LDC moet een buurtanalyse maken, de jeugd werkt buurtgericht, er is buurtoverleg, we denken na over buurtbudgetten ... Het zou goed zijn dat 1 iemand de totale regie heeft over alles wat met buurten te maken heeft, zodat er kruisbestuiving kan ontstaan. Werken met wijkregisseurs kan de diverse aspecten van buurtwerking bundelen.

14.5.5 Uit: Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

De ambitie voor de toekomst in het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen gaat om 6 streefcijfers:

- aantal verkeersdoden (2019: 315);
- aantal zwaargewonden (2019: 2.473);
- aantal letselongevallen (2019: 23.068);
- aantal dode en zwaargewonde voetgangers (2019: 341);
- aantal dode en zwaargewonde fietsers (2019: 923);
- aantal doden en zwaargewonden bij ongevallen met jonge autobestuurders (2019: 394).

Het is de bedoeling om deze cijfers tegen 2025 op -25% te krijgen, tegen 2030 op -50% en tegen 2050 op 0 (behalve de letselongevallen op 2.884).

9 doelstellingen staan voorop:

- Veilige en goed onderhouden infrastructuur.
- Kwalitatieve educatie en permanente, doeltreffende sensibilisering.
- Duidelijke regelgeving.
- Engagement: sterke partnerships met de verkeersveiligheidspartners en de actieve medewerking van alle weggebruikers.
- Onderzoek, evaluatie en monitoring, geïntegreerd in het plan en de maatregelen.

- Continue aandacht voor nieuwe vervoerswijzen en -ontwikkelingen, voertuigtechnologieën en innovatie.
- Sterke en efficiënte handhavingsketen voor een kwalitatief handhavingsbeleid.
- Maximaal rekening houden met het klassieke denkkader rond duurzame mobiliteitsontwikkeling.
- Subject onveiligheidsgevoel.

37 maatregelen staan voorop, gericht naar actieve weggebruikers, gemotoriseerde tweewielers, (lichte) vrachtwagens, onervaren weggebruikers, killers (snelheid, rijden onder invloed en afleiding) en enkele globale maatregelen.

De strategie om dit aan te pakken krijgt de naam MIA: Mobiliteit Innovatief Aanpakken, met o.m. gebruik van proeftuinen: gestructureerde testomgevingen waar verkeersonveilige punten en fietsinfrastructuur realisatiegericht worden aangepakt.

14.5.6 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 1 – Nieuwe uitdagingen op het vlak van samenleven

Voor lokale besturen rijzen tal van complexe uitdagingen over de manier waarop burgers samenleven.

De groep ouderen stijgt, maar op sommige plaatsen ook de groep kinderen en jongeren, gezinnen worden kleiner en diverser (met meer aandacht voor andere woonvormen zoals collectief wonen, zorgwonen), in sommige gemeenten is meer dan de helft van de bewoners van buitenlandse herkomst, mensen met een beperking vragen een meer inclusieve plaats in de maatschappij, ...

Die diversiteit leidt soms tot spanningen en polariserende relaties.

Vooral aspecten verbonden aan religie, etnische afkomst en verschillen in culturen, maar ook verschillen op basis van andere persoonskenmerken zoals geaardheid en beperking vormen het voorwerp van debat.

Goed samenleven doet zich vooral op het lokale beleidsniveau voor. Daar waar mensen elkaar concreet ontmoeten - op straat, in de winkel, op kantoor, aan de schoolpoort, ... - komen intermenselijke relaties tastbaar tot uiting. In de buurt of de gemeente komen tot een positief klimaat van samenleven in diversiteit, binnen een gemeenschappelijk kader van regels en afspraken, vergt van lokale bestuurders en medewerkers inlevingsvermogen, nuance, en aandacht voor maatwerk.

Grotere diversiteit

- Migratie, integratie en inburgering
- Vergrijzing en vergroening
- Groei versus krimp

Anders samenleven

- Gezinsverdunning
- Individualisering
- Andere vormen van 'vereniging'
- Polarisering (nuance verdwijnt)

STRATEGISCH DOSSIER 3 – Samenleven in diversiteit

Geen enkele gemeente kan er nog om heen. Diversiteit is het nieuwe normaal.

Samenleven in diversiteit gebeurt in de eerste plaats lokaal, in de straat, in de wijk, op school, op kantoor: daar waar mensen elkaar ontmoeten en in interactie treden. De lokale bestuurders staan het dichtst bij die realiteit en trachten die toenemende diversiteit te kanaliseren tot een buurt waar het goed samenleven is voor iedereen.

De sociale cohesie versterken lukt niet vanuit één beleidsdomein of één overheidsniveau. Er is een radicaal transversale aanpak nodig. De VVSG vraagt initiatieven rond sociale cohesie die in partnerschap worden uitgewerkt door Vlaanderen, de federale overheid en de lokale besturen, alsook de vele maatschappelijke actoren. Sociale cohesie realiseren is ook de verantwoordelijkheid van iedere burger, die de kansen moet grijpen die de overheid hem of haar biedt.

- Versterken van personen en groepen. De focus moet o.a. liggen op mensen met een andere etnische herkomst, of op de ouderen, die sterk in aantal zullen toenemen. Maar ook op mensen met een beperking, langdurig zieken, holebi's en transpersonen, mensen in armoede, ... Structurele en duurzame maatregelen zijn nodig die al deze groepen raken. Hun contexten vertonen vaak gelijkenissen naar achterstellingsmechanismen.
- Evenzeer vraagt samenleven in diversiteit ontmoetingsmogelijkheden tussen de verschillende personen en groepen en hun ideeën, door een inclusieve aanpak en door een mix van ontmoetingsplaatsen. Denk aan kinderopvang als hefboom voor integratie en gelijke kansen, ondersteuning in onderwijs en in de hulpverlening, een mix in scholen en rusthuizen, een rijk cultuur- en sportaanbod... De federale, Vlaamse en lokale beleidsaanpak moet radicaal transversaal zijn.
- Lokaal maatwerk is nodig. Gemeenten zullen steeds sterker van elkaar verschillen. Ook voor bepaalde personen en groepen zijn er soms specifieke maatregelen nodig. Een inclusief beleid moet sporen met een doelgroepenbeleid. Het betekent de prikkels juist zetten, voor wie ze nodig heeft. Maatregelen mogen niet vlak zijn.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We willen meer werk maken van een **divers personeelsbeleid** dat onze maatschappij weerspiegelt en verschillende talenten zoveel mogelijk aan bod laat komen.
2. We willen **burgers vooraf betrekken en hebben extra oog en oor voor burgers in een kwetsbare positie**. Soms is het nodig zelf naar hen toe te gaan. Participatie van deze burgers maakt het lokale beleid beter, en versterkt de sociale cohesie. Met diverse initiatieven versterken we het actief burgerschap van jonge en oudere inwoners, van arme en rijkere inwoners van de gemeente, van alle inwoners met diverse culturele achtergronden, van de mensen zonder en met een beperking of ziekte, ...
3. We ondersteunen projecten waarbij **inwoners hun talenten** in heel diverse velden zoals cultuur, sport en ondernemen kunnen ontwikkelen en terecht kunnen op plaatsen om te leren, te proeven en te testen.

4. We hebben er oog voor dat de vrijetijdsdiensten (cultuur, jeugd, sport, toerisme) een **programmatie gespreid in tijd en ruimte** (op verschillende locaties, ook buiten de muren van de eigen instelling) aanbieden dat zich richt tot een ruime en diverse groep van potentiële gebruikers en aandacht heeft voor inwoners die minder taalvaardig zijn.
5. We zetten in op een **doordacht taal- en communicatiebeleid** waarbij ook niet digitaal vaardige mensen worden bereikt. Door digitale communicatie als uitgangspunt te nemen kunnen we middelen vrij maken om digitaal minder vaardige mensen op maat te begeleiden en ondersteunen.
6. We blijven investeren in het formeel **leren van het Nederlands** en het aanbod van zoveel mogelijk oefenkansen.
7. We willen de **gemeentelijke scholen openstellen voor buurtgerichte activiteiten**, voor acties in de strijd tegen armoede, voor huiswerkbegeleiding, enz., en er alles aan doen opdat ook de andere onderwijsnetten die aanpak volgen. Vooral basisscholen zijn belangrijk in een gemeentelijke context, omdat ze voor sociale cohesie zorgen.
8. We willen meertaligheid van jongs af aan stimuleren. We willen dat anderstalige kinderen heel vroeg ook Nederlands leren, om zo maximaal kansen te hebben in de samenleving. We willen extra stimuli inzetten om **kleuters** vanaf 2,5 jaar regelmatig naar school te laten gaan. Nu gaan 4% van de 4-jarigen niet naar de kleuterschool.
9. We willen extra aandacht geven aan vormen van **kinderopvang** die kinderarmoede bestrijden, gelijke kansen stimuleren en maatschappelijke integratie bevorderen.
10. We willen kansen voor sociale ontmoeting tussen diverse groepen extra benutten via lokale **ontmoetingsplekken** zoals lokale dienstencentra, Huizen van het Kind, speelplekken voor ouders en kind, babbelboxen in de bib of het sociaal huis,....
11. We stimuleren onderlinge coaching en ontmoeting tussen **vrijwilligers, brug- en steunfiguren**.
12. We willen ons verder inzetten voor de opvang van verzoekers internationale bescherming (voordien asielzoekers) in **Lokale Opvanginitiatieven**.
13. We willen **kwadrateitvolle lokale dienstverlening** aanbieden aan **vreemdelingen** met betrekking tot zowel de verblijfsprocedures als de OCMW-dienstverlening.
14. We hebben oog voor een **mensvriendelijke inrichting van de publieke ruimte** die aandacht heeft voor kinderen, jongeren en ouderen én voor mensen met een beperking, zowel op het gebied van functies als op het gebied van fysieke inrichting. We maken hen waar mogelijk mede-eigenaar van de ruimte. We denken aan projecten die inwoners (jong en oud) zoveel mogelijk uit hun isolement halen, bijvoorbeeld door te werken met vertrouwenspersonen, 'senioren-infopunten', een 'zitbankenplan' en buurtplatformen zoals helpper.be en hoplr.com.
15. We willen segregatie tegengaan door een voldoende aanbod van **kwadrateitvele en betaalbare woningen**, met een woonbeleid dat een goede sociale mix beoogt.
16. We willen **gelijke kansen** bevorderen en **discriminatie** consequent bestrijden, zowel bij de bevolking als binnen de eigen groep van medewerkers.
17. We kiezen voor een beleid waarbij iedereen de regels voor goed samenleven voldoende kent en zich er ook aan houdt. We willen **gedragingen sanctioneren die het samenleven verstoren**. We versterken de sociale veiligheid met inzet van buurtnetwerken, straathoekwerk en buurtstewards.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. **We vragen de aanstelling van een Opdrachthouder Sociale Cohesie die de initiatieven rond de versterking van de sociale cohesie aanstuurt.** Deze aanpak grijpt in op de diverse beleidsdomeinen van Vlaanderen en de lokale besturen. Hij koppelt alle relevante beleidsvelden, integraal en transversaal. Dit betekent een integratie in één programma van de vele aparte plannen zoals rond armoede, diversiteit, gelijke kansen, integratie, ouderen,... Dit programma geldt voor de Vlaamse, federale en lokale besturen samen. Ook belangrijke maatschappelijke actoren worden betrokken. Uitgangspunt is dat sociale cohesie het best gediend is met een algemeen beleid waar mogelijk, gekoppeld aan een specifiek doelgroepenbeleid waar nodig. Het gaat om een pakket aan maatregelen die onderdeel uitmaken van het Duurzaamheidspact (zie 3.10). Aan de initiatieven rond sociale cohesie koppelt de Vlaamse overheid een bundeling en vereenvoudiging van de bestaande subsidiekanalen gericht op de ondersteuning van langetermijnacties. (FICHE 21)
2. **We vragen dat gemeenten meer lokale regie krijgen voor een goede opvang, begeleiding en integratie van mensen met een migratieachtergrond, nieuwkomers én oudkomers, en een ruimere Vlaamse financiering van het integratiebeleid (vandaag slechts 57 gemeenten) en waarbij thematische subsidiestromen mogelijk zijn.** Vlaanderen moet zijn integratie- en inburgeringsbeleid strategischer benaderen. Het huidige beleid is te veel gebaseerd op tijdelijke projectsubsidies en kleine, tijdelijke projecten die te weinig kunnen doorgroeien naar duurzame en brede beleidsinitiatieven. Projectsubsidies zijn belangrijk, maar moeten kaderen binnen een ruimere strategische visie. (FICHE 22)
3. **Specifiek rond het thema van migratiediversiteit vragen we een Interbestuurlijke en gecoördineerde aanpak met betere afspraken tussen de verschillende overheidsniveaus** Dat kan door onderzoeksprogramma's meer te koppelen aan de voorbereiding en de evaluatie van strategische beleidskeuzes, door beleidsdoelstellingen meetbaar en concreter te formuleren, door het uitwerken van een evaluatie- en monitoringsysteem en door periodieke effectmetingen van de beleidsinspanningen. (FICHE 23)
4. **Wij vragen een structurele ondersteuning voor de lokale integrale aanpak van (alle vormen van) radicalisering en polarisering.** Hierbij vragen we de nodige middelen en doorzettingsmacht om de lokale regierol uit te voeren. (FICHE 24)
5. **Wij vragen dat de rol van de lokale besturen bij de opvang van verzoekers internationale bescherming (voordien asielzoekers) gerespecteerd en versterkt wordt.** Wij vragen de nodige ondersteuning en (financiële) middelen voor lokale besturen om hun rol bij de realisatie van het federale en Vlaamse vreemdelingenbeleid ten volle te kunnen spelen (FICHE 25)
6. **Werk en huisvesting zijn de motoren voor goede startkansen. Dat geldt evenzeer voor een goed onderwijs.** We pleiten voor een meer inclusief onderwijs dat evenveel kansen geeft aan elk kind. Sociale ontmoetingsplekken van buurten, verenigingen, of zelfs van digitale netwerken, kunnen een kompas vormen voor mensen die (tijdelijk) in een moeilijke situatie verkeren.
7. **We willen dat gemeenten meer vrijheid en ruimte krijgen om te experimenteren,** zodat ze tijdelijk kunnen loskomen van de juridische kaders bij de werving van hun personeel (bv. taalvereisten op het juiste niveau). Een goede kennis van het Nederlands bij het personeel is de norm omdat dit onontbeerlijk is voor een goede dienstverlening aan de burger. Het werk op de werkvloer, eventueel in een aangepaste functie, biedt echter voor personeelsleden die het Nederlands onvoldoende machtig zijn leerkansen om de taalkennis op te krikken tot het vereiste niveau.
8. **We vragen van de andere overheden om in samenwerking met de lokale besturen effectieve instrumenten in te zetten om discriminatie aan te pakken (werk, woningmarkt, ...) en moeilijk bereikbare doelgroepen volwaardig aan de samenleving te laten deelnemen.**

15 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk halen we diverse algemene bevindingen en trends aan die domeinoverschrijdend zijn, maar waarop we als lokaal bestuur dienen in te spelen.

15.1 Uitrustingsgraad

Eeklo staat op de 9de plaats in Vlaanderen inzake voorzieningen per inwoner. Het Steunpunt Data & Analyse van de Provincie Vlaams-Brabant en de Afdeling Geografie en Toerisme van de KULeuven maakten in 2019 een studie over de uitrustingsgraad van alle Vlaamse steden en gemeenten. Daarbij werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening.

Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog; vooral zorg haalt een topscore. Dit gaat om de aanwezigheid van en tewerkstelling in (psychiatrische) ziekenhuizen, zorginstellingen voor kinderen en ouderen, CAW, Centra voor geestelijke gezondheidszorg, aanwezigheid van artsen ... Eeklo dankt zijn zeer hoge uitrustingsgraad eigenlijk aan hoge cijfers in zo goed als alle domeinen. Naast zorg zijn ook onderwijs – Eeklo staat bekend als scholenstad – en sport de toppers. Ook wat persoonlijke dienstverlening betreft haalt Eeklo goede cijfers. Dit gaat om zaken als kappers, schoonheidsspecialisten, garages, wedkantoren ... Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie: er zijn weinig hotels en B&B's, geen camping, geen vakantiepark, enz.

Eeklo wordt in de studie in de categorie goed uitgeruste centra geplaatst, want voor de typologie van de gemeenten telt ook het aantal inwoners mee. Grootsteden als Antwerpen, Gent en Brugge halen uiteraard betere absolute scores voor alle voorzieningen, maar als het om het cijfer per inwoner gaat, lopen ze achter op Eeklo. Per inwoner scoort **Leuven** het best, gevolgd door Nieuwpoort, Knokke-Heist, Veurne, Hasselt, Blankenberge, Kortrijk, Turnhout. Eeklo is een mooie nummer 9. Brugge sluit de top tien.

Je vindt de studie op <https://www.west-vlaanderen.be/over-west-vlaanderen/over-de-provincie/feiten-cijfers-en-studies/uitrustingsgraad-van-de-vlaamse-gemeenten> .

15.2 Experimenteren en uitbreken (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

In de toekomst willen we meer buurtgericht en outreachend werken met de bedoeling het aanbod van het lokaal bestuur dichterbij de burger te brengen en op maat van de buurt af te stemmen. Bovendien wensen we dat diensten ook meer projectmatig en dienstoverschrijdend samenwerken. Er moet ruimte komen om te experimenteren: om nieuwe dingen te doen en om dingen op een nieuwe manier te doen.

1. **interne projectwerking** met aandacht voor samenwerking tussen diensten;
2. **uitbreken van het lokaal bestuur:** vb. het aanbod van cultuur of seniorenwerking (is vastgelegd in het nieuwe decreet betreffende de woonzorg) niet langer in eigen huis, maar ook in buurten aanbieden. vb. boekenkasten in wijken, boekendienst aan huis, buurtgerichte cultuurprojecten, We moeten ook durven meer faciliterend te werken naar organisaties en burgers, waarbij we als lokaal bestuur meer de regisseursrol en minder de actorrol opnemen.

15.3 E-Gov als rode draad in het nieuwe dienstverleningsconcept (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

We worden meer en meer geconfronteerd met digitalisering van alle aspecten in de samenleving. In het kader van onze dienstverlening mogen we deze digitale boot niet missen en moeten we hier verder blijven op inzetten. We moeten de burgers als het ware verleiden met digitale mogelijkheden. We maken zo een dienstverlening mogelijk van 24 op 24 uur, 7 dagen op 7.

1. het lokaal bestuur wordt het **portaal voor de digitale info** van alle bestuursniveaus;
2. **meer e-gov** ten voordele van burgers en diensten;
3. ambtenaren moeten zich bewust zijn van **e-gov-mogelijkheden** (vb. inname openbaar domein, zaalverhuur, veiligheidsloket, horecaloket, personeelsdossiers, processen bij burgerzaken);
4. verhelpen van **'digibetisme'** via vormingen;
5. invoeren van **klantgeleidingssysteem** (werken op afspraak);
6. **digitalisering van de werkingen** van de verschillende bestuursorganen (stad en OCMW) op basis van de principes van Vlaanderen Radicaal Digitaal (nota Vlaamse Regering 17/03/2015).

'Digitale basiskennis wordt in de toekomst even onontbeerlijk als lezen en schrijven was in de vorige eeuw' (bron: Digitale transformatie, nationaal pact voor strategische investeringen, 2018).

Toch blijkt 40% van de Belgische bevolking geen of zwakke digitale vaardigheden te hebben en loopt zo ernstig kans op digitale uitsluiting. 25% van de alleenstaande vrouwen en mannen in Vlaanderen heeft thuis geen toegang tot het internet (bron: Eurostat 2018). 11% van de Vlamingen heeft geen toegang tot internet thuis. Dit is niet altijd gelinkt aan armoede. Digitale uitsluiting is een gevolg van meerdere mechanismes, wat betekent dat we te maken hebben met een diverse groep.

1 op 5 Belgen ondervindt stress door de toenemende digitalisering; 60% wil graag een opleiding volgen om beter mee te zijn en te blijven. 10% vreest bovendien voor zijn of haar job omwille van het niet voldoende mee kunnen met het digitale.

Op dit ogenblik lopen er binnen lokaal bestuur Eeklo drie subsidieprojecten rond e-inclusie.

15.4 VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)

De meeste megatrends op lange termijn zijn nu al zichtbaar: de groei van de wereldbevolking, de verstedelijking, de vergrijzing, de klimaatverandering, de toenemende vraag naar energie en water, de digitalisering, de diverse en geïndividualiseerde samenleving, de ongelijkheid op het vlak van welzijn en welvaart enzovoort. Het zijn thema's die niet alleen nu, maar ook nog de volgende jaren het politieke en maatschappelijke debat zullen beheersen.

In 2015 werd een literatuurstudie uitgevoerd om de relevante megatrends en hun impact op Vlaanderen te identificeren. Die trendanalyse vormt het eerste onderdeel van Visie 2050 en beschrijft de volgende ontwikkelingen:

- **demografische trends:** bevolkingsgroei, vergrijzing en verjonging, migratie;
- **wetenschappelijke en technologische trends:** de opkomst van disruptieve technologieën, aangestuurd door wetenschap en innovatie. Een aantal doorbraken kan een aanzienlijke bijdrage leveren tot het verbeteren van onze levenskwaliteit;
- **ecologische trends:** klimaatverandering en druk op de natuurlijke hulpbronnen;
- **economische trends:** disrupties als gevolg van technologische doorbraken, verschuiving van het economisch zwaartepunt in de wereld naar het Oosten, industriële transformaties, nieuwe verhoudingen tussen producenten en consumenten;
- **politieke en administratieve trends:** gewijzigde geopolitieke verhoudingen, transformatie van overheden en instellingen;
- **sociale trends:** individualisering en diversiteit."

De Vlaamse Regering selecteerde **zeven transitieprioriteiten**, waarop ze bij uitstek wil inzetten tegen 2050. Die prioriteiten zullen over de beleidsdomeinen heen worden uitgevoerd, in samenwerking met vernieuwers, ondernemers en stakeholders. Die samenwerking zal nieuwe mogelijkheden voor burgers, organisaties en bedrijven creëren:

"1 TRANSITIE CIRCULAIRE ECONOMIE

Tegen 2050 leven we met 9,7 miljard mensen op de aarde. Dat betekent: meer consumptie en meer productie. Maar tegelijk komen het klimaat en de natuurlijke grondstoffen onder druk. De oplossing is een transitie naar een circulaire economie, waarbij grondstoffen niet telkens opnieuw uit de aarde worden gehaald, maar maximaal in de economie blijven. Dit doen we via een efficiënt en slim materiaalgebruik, met de voorkeur voor herbruikbare grondstoffen. Daarnaast sluiten we materialenkringlopen en passen we nieuwe businessmodellen toe zoals de deeleconomie en product-dienstcombinaties. Circulaire economie gaat dus over meer dan recycleren. Het is ook het fundamenteel herdenken van producten en

systemen: slim design, levensloopverlenging, herbruikbaarheid, demonteerbaarheid voor herstel en vervanging, product-dienstcombinaties invoeren, andere consumptiemodellen ondersteunen gebaseerd op gedeeld gebruik ...

2 SLIM WONEN EN LEVEN

We zullen in 2050 met 478.000 huishoudens meer zijn, we moeten de klimaatsverandering tegengaan, onze mobiliteit verbeteren, onze overblijvende ruimte slim benutten, inspelen op de vergrijzing ... Bovendien evolueert het woningaanbod traag: in veel van de woningen waarin we vandaag wonen, zullen we in 2050 ook nog wonen. De Vlaamse Regering maakt daar vandaag al werk van met haar Visie 2050, met als een van de transitieprioriteiten: Slim Wonen en Leven. Het Vlaamse ideaalbeeld is nog al te vaak een ruime en vrijstaande woning met tuin, bij voorkeur in een suburbane of landelijke omgeving. We moeten de Vlaming ervan overtuigen dat een goed gelegen en kwaliteitsvolle woning in een aantrekkelijke buurt een grotere levenskwaliteit kan bieden. Dit vertaalt zich in het toekomstbeeld van Slim Wonen en Leven, namelijk een duurzame buurt waar iedereen kan en wil wonen en leven met een aanbod op maat van de woonbehoefte.

3 INDUSTRIE 4.0

Doorgedreven digitale evolutie en connectiviteit leiden tot nieuwe manieren van produceren, nieuwe producten en nieuwe businessmodellen. Dat is Industrie 4.0 in een notendop. Een doorbraak van de principes van Industrie 4.0 zal een belangrijke impact hebben op ons leven en werken. Voor Vlaanderen is de transitie Industrie 4.0 strategisch belangrijk, omdat we 'industriële' activiteit hier willen houden en zelfs versterken. Het is een activiteit die economisch toegevoegde waarde biedt, duurzame arbeid toelaat en bijdraagt aan het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen. Daarvoor moeten we de kansen zien die de veranderende technologieën en maatschappelijke systemen met zich meebrengen en ze ten volle benutten. De wereldwijde overgang naar Industrie 4.0 heeft potentieel een belangrijke invloed op onze concurrentiepositie.

4 TRANSITIE LEVENSLANG LEREN

In een wereld in verandering willen we een nieuwe visie ontwikkelen op de lerende levensloopbaan. Daarvoor kijken we in de eerste plaats naar de impact van technologische ontwikkelingen op jobs, kwalificaties en vaardigheden. Want het is nu al duidelijk: in de toekomst zullen er jobs verdwijnen, nieuwe en vaak betere zullen er bijkomen en bijna alle jobs zullen van inhoud veranderen. Bovendien zal de houdbaarheidsdatum van competenties gevoelig inkorten. Naast technologie hebben ook andere trends een impact op de loopbaan van de toekomst. De toenemende individualisering, flexibilisering, meer polygame arbeidsverhoudingen, 'uberisering' en het actief ouder worden, zullen loopbanen en arbeidsrelaties hertekenen, waardoor we anders zullen moeten nadenken over jobs en loopbanen.

5 TRANSITIE ZORG EN SAMENLEVEN

In Vlaanderen streven we naar een warme samenleving die niemand uitsluit. Daarom zet het beleid in op sociale cohesie en vermaatschappelijking, zelfbeschikking en emancipatie.

6 TRANSITIE MOBILITEIT

Een performant vervoersysteem is heel belangrijk voor Vlaanderen. Het bepaalt niet alleen voor een groot stuk onze welvaart, onze positie als poort tot Europa en als logistieke draaischijf hangen ervan af. Een goed functionerend vervoersysteem zorgt voor een goede basisbereikbaarheid van de verschillende (internationale) knooppunten en van de maatschappelijke en economische functies. In de realisatie van deze visie spelen vijf pijlers een belangrijke rol:

- 1. Slimme, robuuste, veilige en milieuvriendelijke vervoernetwerken;*
- 2. Multimodaal geïntegreerd vervoersysteem;*
- 3. Verleiden en motiveren tot gedragsverandering;*
- 4. Innoveren om nog effectiever te zijn;*
- 5. Meer bereiken door samen te werken.*

7 ENERGIETRANSITIE

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op elk ogenblik gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden. Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien ons hoog aandeel energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf).

15.5 SDG'S als leidraad voor de komende decennia (uit inspiratienota administratie – juli 2018)

De lokale besturen, naast de andere overheden in België, dienen hun bijdrage te leveren aan de **17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)**. Deze worden gegroepeerd in 5 clusters of P's van duurzame ontwikkeling **People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership**.

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (www.sdgs.be) van de Verenigde Naties bieden een kader om met onze mondiale samenleving om te gaan. Het is een set van 17 doelstellingen die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Het gaat om duurzaamheid in de brede zin van het woord, met aandacht voor ecologische, sociale, economische en culturele aspecten. De SDG's richten zich naar iedereen: overheden, bedrijven, universiteiten, wetenschappelijke instellingen, verenigingen en organisaties. Maar ook burgers komen in beeld, waar ook ter wereld. Waar kan je beter beginnen dan bij jezelf, in eigen buurt en stad?

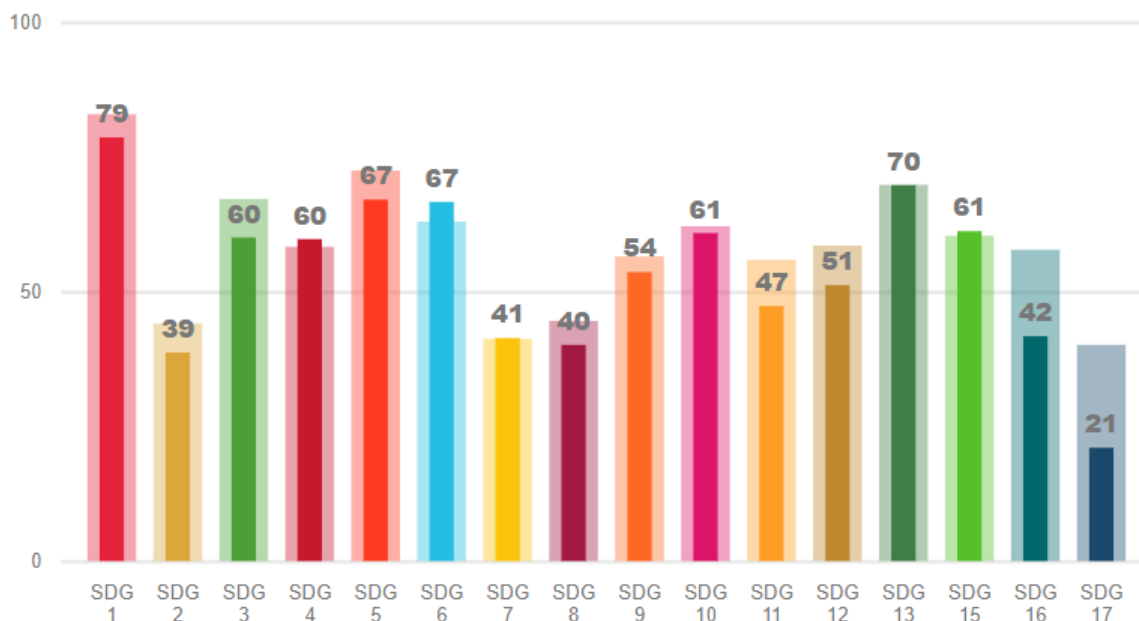
Het is geen ver-van-mijn-bedverhaal, integendeel: een toegankelijke dienstverlening voor iedereen, samen met burgers inzetten op de korte voedselketen, zoeken naar oplossingen voor de klimaatverandering: het zijn voorbeelden van hoe de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen kunnen vertaald worden naar onze omgeving. Veel van deze SDG's bieden kansen en keuzes om gezamenlijk de schouders onder dit universele project te zetten: hoe kan sport bijdragen tot welzijn, gezondheid en integratie? Hoe kan inzetten op energie-efficiëntie armoede helpen bestrijden? Hoe kan de (her)inrichting van de publieke ruimte bijdragen tot aanpassing aan een veranderend klimaat?

SDG's zijn ook een kapstok om onze doelstellingen en/of actieplannen in het meerjarenplan 20-25 aan op te hangen. Op die manier zit de werking rond deze SDG's in onze organisatie ingebakken.

Op de SDG-monitor 2022 scoort Eeklo 54%. Het Vlaamse gemiddelde is 58%. Eeklo stond in 2020 op 40 (Vlaanderen op 45).

grafiek 129 SDG-monitor Eeklo 2022 t.o.v. Vlaams Gewest

(bron: www.sdgmonitor.be)

Achter elk van deze SDG's zitten 2 tot 8 indicatoren die verband houden met het thema. Voor volgende SDG's scoren we beter dan of gelijk aan het Vlaamse gemiddelde:

- SDG 4: kwaliteitsonderwijs;
- SDG 6: schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen;
- SDG 7: duurzame en betaalbare energie;
- SDG 13: klimaatactie;
- SDG 15: leven op het land.

Het gaat helemaal niet zo goed in vergelijking met Vlaanderen bij volgende SDG's:

- SDG 16: vrede, veiligheid en sterke publieke diensten;
- SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken.

15.6 Smart Cities

15.6.1 Uit: Smart City – de praktische gids (2018)

“Door de digitalisering moeten onze steden zich transformeren en aanpassen aan de nieuwe verwachtingen van de burgers op het vlak van diensten, infrastructuur, werkgelegenheid enz.: een stad waar in alle openbare ruimten wifi is, straatverlichting die alleen brandt wanneer nodig, sensoren die vrije parkeerplaatsen detecteren, intelligente verkeerslichten die het verkeer vlotter doen verlopen, vuilnisbakken die in realtime aangeven wanneer ze moeten worden geleegd, online beschikbaarheid van overheidsdocumenten, verbeterd openbaar vervoer en zachte mobiliteit, toegang tot onderwijsmateriaal voor nieuwe competenties voor het digitale tijdperk, vrij toegankelijke gegevens om de innovatie door burgers te bevorderen, betere communicatie tussen de plaatselijke overheden en de inwoners ... Een intelligente en duurzame stad ontwikkelt dit soort initiatieven en gebruikt daarbij een complete, kwaliteitsvolle informaticastructuur. De invoering van een Smart City-aanpak past in de vraagstelling over de manier waarop technologie en spitsinnovatie worden gebruikt om de beheerskosten te verminderen, nieuwe marges in te stellen en grondstoffen, infrastructuur en diensten in de stad op een globale manier aan te sturen” (pag. 8-9).

“Hoewel dit fenomeen deels het resultaat is van de exponentiële evolutie van de technologie, is er meer nodig dan enkel technologie om van een stad een Smart City te maken! Technologie moet een hulpmiddel blijven, waarmee we ons grondgebied kunnen transformeren en duurzamer kunnen maken. De domeinen die worden beïnvloed, zijn erg uiteenlopend. Daarom moeten we een geïntegreerde en globale strategische planning bedenken, met een gemeenschappelijke visie waar alle betrokkenen het mee eens zijn” (pag. 9).

GLOBALE UITDAGINGEN (p.11)

“Onze huidige samenleving moet een aantal globale doelstellingen naleven. Sommige zijn echte uitdagingen voor onze steden en tonen meteen aan waarom het zo belangrijk is om zo snel mogelijk Smart Cities te ontwikkelen:

- *Steeds dringender wordende demografische problemen:*
 - *Steeds dichter bevolkte steden: volgens de Verenigde Naties zal 70 % van de wereldbevolking tegen 2050 in “steden” wonen. Vandaag ligt dit percentage op 50 %*
 - *Vergrijzing: het aandeel zestigplussers in de wereldbevolking zal tussen 2000 en 2050 verdubbelen van 11 naar 22 %. Concreet betekent dit een stijging van 605 miljoen zestigplussers in 2000 naar 2 miljard in 2050.*
- *Grootschalige maatschappelijke problemen zoals de klimaatverandering, vervuiling, energiedoelstellingen, beperkte natuurlijke grondstoffen, armoede, migratie, gezondheid, enz.*
- *De groeiende concurrentie tussen de grondgebieden om inwoners, investeerders, talenten, toeristen enz. aan te trekken.*
- *De opkomst en het groeiende gebruik van nieuwe technologieën in onze samenleving.”*

SPECIFIEKE UITDAGINGEN VOOR ONZE STEDEN (pag. 12-13)

“MOBILITEIT – We moeten de mobiliteit optimaliseren op ons grondgebied

- *Onvoldoende of slecht gebruik van de bestaande wegennetwerken.*
- *Weinig of geen coördinatie tussen de verschillende bestaande vervoersmiddelen in het netwerk, ondermaats gebruik van multimodale vervoersmogelijkheden.*
- *Ondermaats gebruik van de mogelijkheden die de nieuwe technologieën en digitalisering bieden (met name mobiele apps).*
- > *We moeten de bevolking aanzetten tot verandering m.b.t. het gebruik van alle vervoersmogelijkheden in de steden en de verbindingen tussen steden.*

ECONOMIE – Nieuwe manieren om te produceren, werken, communiceren, promoten

- *Nood aan financiële en andere incentives om de ontwikkeling van de digitale economie en andere bedrijfsmodellen te steunen (bv. circulaire en deeleconomie).*
- *Nood aan een groenere en duurzamere economie.*

MILIEU – De planeet wordt zwaar op de proef gesteld

- *Behalen van de doelstellingen vastgesteld tijdens de COP21 om de klimaatopwarming te beperken.*
- *Milieurampen en andere veranderingen door de opwarming van de aarde.*
- *Nood aan de productie van hernieuwbare energie om de uitputting van fossiele brandstoffen tegen te gaan.*
- *Afvalbeheer en beheer van natuurlijke grondstoffen.*

BEVOLKING – “Verbonden en betrokken burgers”

- *Aanpassing van het onderwijs; opleiding over nieuwe technologieën voor infrastructuur; gebruik van online opleidingen en beoordeling van de impact hiervan.*
- *Transformatie van de gezondheidssector om nieuwe technologieën te implementeren.*

- Noodzaak om de vergrijzing tegen te gaan, bij voorkeur door de banden tussen generaties te bevorderen.
- Immigratie en interculturaliteit.

BESTUUR EN BURGERSCHAP – Open steden die verbonden zijn met gebruikers en burgers

- Groeiende vraag om transparantie van de burgers.
- Nood om de burgers te betrekken bij het ontwikkelingsproces van de steden.
- Ontwikkeling van interrelationele en inclusieve banden binnen een vergrijzende en multiculturele samenleving.
- Digitalisering van het administratieve systeem.
- Integratie van nieuwe technologieën - IoT (Internet of Things) - in de steden.
- Steun voor de oprichting van regionale ecosystemen waarbij de verschillende actoren van een stad betrokken zijn: bestuur, universiteiten, bedrijven en burgers.

STEDENBOUW, LEEFOMGEVING EN LEVENSKWALITEIT – De leefomgeving opnieuw vormgeven met levenskwaliteit als kernpunt

- Steun voor renovaties en groene en duurzame bouwprojecten.
- Integratie van energietechnologieën in woningen en het elektriciteitsnet van de stad.
- Aanpassing van de stedenbouw aan de maatschappelijke evolutie, de vergrijzing en de klimaatverandering.
- Integratie van nieuwe technologieën – IoT – bij de inrichting van de stad.
- Verbetering van de veiligheid en aantrekkelijkheid van de steden.”

Het Smart City-fenomeen wil een antwoord bieden op de uitdagingen waar onze steden voor staan om ze efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is een globale, overbruggende en efficiënte transformatieprocedure implementeren, die binnen het digitale tijdperk past.

Een Smart City is:

- een ecosysteem van betrokken actoren (overheden, burgers, lokale en internationale bedrijven, verenigingen, ngo's, universiteiten, internationale instituten enz.);
- op een gegeven (stads)gebied;
- geëngageerd in een duurzaam transitieproces (het doel is dus zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op dit grondgebied);
- door technologie (digitale technologieën, ingenieurswezen, hybride technologie) te gebruiken als facilitator;
- om deze duurzaamheidsdoelstellingen te halen en de daaraan verbonden acties goed uit te voeren.

(pag. 15)

“Het uiteindelijke doel is de duurzaamheid van het gebied waarborgen, met het welzijn van de burgers of gebruikers als kernpunt.

Om ervoor te zorgen dat deze Smart-dynamiek relevant is, moeten we een overbruggende en multidisciplinaire aanpak hanteren die verder gaat dan de traditionele parallelle structuren bij de overheid. Bovendien moet het proces gebaseerd zijn op een methode die de volgende elementen combineert:

- de ontwikkeling van een **top-downstrategie** waarvoor het initiatief genomen wordt door leiders en bestuursleden;

- de overweging van plaatselijke kansen en initiatieven van burgers, ofwel een **bottom-upstrategie**” (pag. 15).

ZES DIMENSIES (pag. 16-17):

“SMART PEOPLE – Een inclusieve samenleving die nieuwe technologieën en innovatie inzet om kennis en maatschappelijk kapitaal beter te beheren. Dit omvat ook het niveau van en de toegang tot onderwijs en opleidingen, de bevordering van tolerantie en voordeel halen uit het groeiende multiculturalisme en de banden tussen de lokale en globale ecosystemen.

SMART ENVIRONMENT – Een doordacht en duurzaam beheer van natuurlijke grondstoffen en patrimonia, het gebruik en de productie van groene en hernieuwbare energie, en het gebruik van nieuwe technologieën om grondstoffen te beheren (energie, lucht, water, afval enz.).

SMART MOBILITY – Een modern en duurzaam transportsysteem, geïntegreerd in een plan dat de nadruk legt op gezamenlijke vervoermiddelen en multimodale opties.

SMART GOVERNANCE – Diensten en interacties die overheids-, privé-, burgerlijke en Europese organisaties met elkaar verbinden en integreren via een transparant, open besluitvormingsproces. Hiervoor worden nieuwe technologieën gebruikt, zoals e-services, intelligent databeheer (met name Big Data Management) en burgerparticipatie.

SMART ECONOMY – Vernieuwende economische modellen ter bevordering van een duurzame economische concurrentiekracht, innovatie en de verbanden tussen lokale en globale economische ecosystemen.

SMART LIVING – Verbetering van de levenskwaliteit en de veiligheid in de stad door middel van voorgestelde diensten, veranderingen aan de levenswijze van de burgers, sociale samenhang en toeristische aantrekkelijkheid. Hieronder valt ook alles wat te maken heeft met e-gezondheid, cultuur, sociale diensten en de beschikbaarheid van kwaliteitsvolle woningen.”

VOORDELEN VAN EEN SMART CITYAANPAK (pag. 18)

“Het uiteindelijke doel van het uitwerken van een Smart City-aanpak is het waarborgen van de globale prestaties en de duurzaamheid van een gebied dankzij een evenwicht tussen:

1. sociale ontwikkeling en levenskwaliteit;
2. economische ontwikkeling en welvaart;
3. respect voor het milieu.

Deze drie doelstellingen kunnen een stad verschillende voordelen opleveren, zoals:

• **Een verbeterde levenskwaliteit en sociale ontwikkeling in het gebied:**

- verandering van de relatie tussen overheid en burger;
- een sneller antwoord op de behoeften van de burgers;
- realtimemonitoring voor het opvolgen van branden, overstromingsalarmen, meldingen van verkeersproblemen enz.;
- creëren van een totaalbeeld van de stad en haar infrastructuur en netwerken;
- dienstverbetering (mobiliteit, gezondheid, enz.) door gegevens te delen;
- meer sociale integratie;
- enz.

• **Economische ontwikkeling en welvaart:**

- efficiënter beheer van de stad, met name door tijdwinst en betere arbeidsefficiëntie dankzij nieuwe technologieën en hun interoperabiliteit;

- creatie van moderne, geoptimaliseerde infrastructuur;
- stimulatie van innovatie;
- vermindering van financiële investeringen;
- vermindering van kosten dankzij gedeelde infrastructuur;
- creatie van een geschikte omgeving om nieuw talent aan te trekken en nieuwe jobs te creëren;
- enz.

• **Bijdrage aan duurzame ontwikkeling en milieubescherming:**

- optimalisatie van het beheer van natuurlijke grondstoffen en energie;
- beter afvalbeheer;
- betere luchtkwaliteit, met name door optimalisatie van het verkeer binnen de gemeenschap;
- vermindering van de milieu-impact, onder andere dankzij de energie-optimalisatie en het gebruik van nieuwe materialen om gebouwen te renoveren en/of te bouwen;
- enz.

VASTGESTELDE REMMINGEN

Toch zijn er ook bepaalde hindernissen voor de invoering van Smart City-strategieën op ons grondgebied¹⁻¹⁴.

Voornamelijk gaat het over:

- de perceptie/aanpak van de technologie als een eindpunt op zich en het risico op "gadgetisering" in plaats van oplossingen voor de echte behoeften van de stad;
- gebrek aan een (langetermijn-)visie en strategie voor de Smart City;
- gebrek aan leiderschap, coördinatie en/of politieke steun;
- gebrek aan expertise (kennis van nieuwe technologieën, multidisciplinaire expertise);
- hokjesdenken;
- geen toegang tot financiering;
- problemen om het ecosysteem op te starten en te stimuleren;
- moeilijkheid om de burgermaatschappij en individuele burgers erbij te betrekken.

(pag. 19)

15.6.2 Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities

In deze inspiratiegids wordt uitgegaan van 4 sleutelthema's voor Smart Cities

"SMART ENERGY – energie in de stad van morgen (p.30)

Smart energy heeft betrekking op de verschillende nutsstromen die een stad in- en uitgaan: elektriciteit, gas, waterstof, water, afval ... Het slim beheren van die stromen resulteert in een optimaal energie- en grondstoffenverbruik. Hoe? Door de nutsstromen te koppelen aan intelligente, geïntegreerde en geconnecteerde beheersystemen.

SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement (p. 36)

Onze stijgende mobiliteit legt een zware druk op het stedelijk weefsel en het leefmilieu. Smart Mobility zet technologie in om mobiliteit efficiënter en duurzamer te organiseren, en bereikbaarheid en leefbaarheid met elkaar te verzoenen.

De ontwikkeling van een globale mobiliteitsaanpak en -actieplan gebeurt niet op één-twee-drie. Eerst moet de stad beslissen in hoeverre ze bereid is om technologie in te schakelen in functie van efficiënter mobiliteitsbeheer en een schoner wagenpark. Daarna moet er een strategie ontwikkeld worden: welke doelen willen we bereiken op het vlak van vergroening, verkeer in de binnenstad, openbaar vervoer, logistiek enzovoort? Op welke vlakken willen we verbeteringen realiseren en in welke grootteorde? De antwoorden op al deze vragen vormen de basis voor het bepalen van de meest geschikte technologische oplossingen. Het bestuur moet ook beslissen of het de mobiliteitsinfrastructuur zelf gaat beheren of uitbesteden (pag. 38).

SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters (p. 42)

Een Smart Building is een duurzaam, energie-efficiënt gebouw dat geconnecteerd is met andere gebouwen en infrastructuren, en dat ingebed is in zijn omgeving. Interactieve intelligente systemen (IBS – intelligent building solutions) verbinden gebouwen op een energie-efficiënte, veilige, toegankelijke en duurzame manier met oog op het behoud of de verbetering van het comfort van de gebruiker. Zowel residentiële als niet-residentiële woningen komen in aanmerking.

Een gebouw wordt als intelligent beschouwd als het op de volgende vier domeinen tegelijk gebruik maakt van innovatietechnologie: de schil, technische installaties, automatisering en omgeving (pag. 43).

SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City (p. 48-49)

Om zich te ontpoppen tot Smart Cities moeten steden en gemeenten een digitale transformatie ondergaan. Digitale infrastructuren, platformen en data vormen de kern van een Smart City, de IT-fundering die een stad nodig heeft om smart-initiatieven te ondersteunen en aan te moedigen.

Een digitale ruggengraat is voor een stad even belangrijk als het elektriciteits-, water-, verkeers- of gasnet en bestaat uit verschillende lagen:

- 1. Connectiviteit via de vaste en mobiele infrastructuur;*
- 2. Datacreatie via geconnecteerde systemen zoals sensoren, mobiele apparaten, camera's en sociale media;*
- 3. Dataverspreiding, communicatie en uitwisseling via vast breedband of draadloos internet, low power networks en satelliet*
- 4. Dataopslag in lokale datacentra en in de cloud;*
- 5. Dataverwerking en -analyse (big data) door interne en externe data intelligent te integreren, over verschillende platformen en domeinen heen, inclusief data van sociale media;*
- 6. Datavisualisering via het beschikbaar en begrijpelijk maken van grote hoeveelheden informatie;*
- 7. Applicaties op vier niveaus:*
 - * e-government: stadsdienstverlening aan de burger;*
 - * modernisering, digitalisatie en integratie van applicaties voor de interne werking van de stad;*
 - * stadsdienstverlening in samenwerking met externe partners, zoals e-ticketing en parkeergeleiding;*
 - * data die worden opgepikt door start-ups, studenten en burgers, en waarmee applicaties worden ontwikkeld.*

GEEN SMART CITIES ZONDER ICT (p. 51)

Vrijwel alle initiatieven binnen een Smart Cities-project zijn voor hun werking afhankelijk van een degelijke ICT-infrastructuur:

- Smart buildings maken gebruik van ICT om informatie rond veiligheid, energie en klimaat in en rond het gebouw te verzamelen, te analyseren en te delen.*
- Smart mobility-oplossingen geven – op basis van data uit sociale media en intelligente wegeninfrastructuur – onder meer de optimale reisroute door aan burgers met mobiele toestellen. Dankzij draadloze netwerken krijgen operatoren in het verkeerscentrum een real-time overzicht van de situatie op de weg.*
- Smart energy-oplossingen houden dankzij communicatietechnologie toezicht op het verbruik en de opwekking van energie. Sensoren waarschuwen bij gas- en waterlekken.*
- E-government-diensten zetten ICT in bij de uitbouw van een digitaal loket en remote-communicatie.*

- *Nutsbedrijven zetten meer en meer in op geautomatiseerde metercontroles, waardoor kosten én foutenmarge dalen.”*

15.6.3 Uit: Digitale rapport (2018-2021), gepubliceerd door We Are Social en Hootsuite

- Het aantal internetgebruikers in België bedraagt 10,2 miljoen in 2018, in 2021 is dit al 10,57 mio
- Het aantal sociale mediagebruikers is in 2018 opgelopen tot 7,5 miljoen, in 2021 staat dit op 8,81 mio
- In 2021 bedraagt het aantal mobiele connecties in België 10,81 miljoen.
- Belgische internetgebruikers tussen 16 en 64 jaar brachten in 2020 gemiddeld 1u45 per dag door op sociale netwerken. Dit is 9 minuten meer dan in 2019.
- 81,1% van de Belgische internetgebruikers tussen 16 en 64 jaar gebruikt Facebook. YouTube is goed voor 80%.
- Facebook bereikte eind 2020 69,7% van de Belgische bevolking die de leeftijd heeft om een account te bezitten (ouder dan 13 jaar). FB telt nu **6,9 miljoen actieve Belgische gebruikers**, waarvan 50,7% vrouwen (<https://www.xavierdegraux.be/sociale-netwerken-belgie>).

15.7 Megatrends – Megatrendsproject van de VMM-MIRA (2014)

(<https://www.milieurapport.be/publicaties/mira-rapporten/megatrends-2014/megatrends-2014-samenvatting-rapport-tw.pdf/view>)

Met welke globale ontwikkelingen moet het toekomstige (milieu)beleid rekening houden als we adequaat, veerkrachtig en succesvol willen zijn? We kijken hierbij vooruit naar 2050. Deze studie wilde de globale megatrends achterhalen om te kijken hoe ze een impact (kunnen) hebben op het milieu en wat de strategische gevolgen hiervan zijn voor het (milieu)beleid.

“Megatrends zijn nu al zichtbare, langdurige veranderingsprocessen met zeer brede reikwijdte en met ingrijpende, verstrekkende en kritieke implicaties. Ze zullen de toekomstige samenleving vorm geven, zowel wereldwijd als in Vlaanderen, zowel nu als in de toekomst. Ze laten zich voelen, veranderen de samenleving over een langere periode en zijn vaak onvoorspelbaar “(pag.2)

“Zes megatrends worden als relevant voor het milieu in Vlaanderen geïdentificeerd:

- *veranderende demografische evenwichten: aangroei van bevolking, vergrijzing, migratie, gezinsverdunding. Dit leidt allemaal tot schaarser wordende ruimte;*
- *versnelde technologische ontwikkelingen: deze kunnen processen efficiënter maken, maar ook een bedreiging vormen voor biodiversiteit en ecosystemen;*
- *toenemende tekorten aan grondstoffen en hulpbronnen;*
- *toenemende multipolariteit in de samenleving: migratie en verstedelijking scherpen de multipolariteit aan; toenemende individualisering en grote toegankelijkheid van en tot informatie leidt tot bewustere en (maatschappij)kritischere burgers en groepen;*
- *klimaatverandering: stijging van omgevingstemperatuur, meer extreme weerfenomenen, verschuiving in de seizoenen, zeeniveaustijging ... zijn maar enkele zaken die stilaan op ons afkomen;*
- *toenemende kwetsbaarheid van systemen: onze sociale, economische, financiële, politieke en ecologische systemen worden kwetsbaarder doordat ze geen gelijke tred kunnen houden met de snelheid waarmee de andere megatrends zich doorzetten.”*

“Wereldwijde megatrends oefenen een invloed uit op het milieu in Vlaanderen. De mechanismen achter die beïnvloeding zijn erg complex, wat maakt dat de impacts van megatrends moeilijk te voorspellen zijn. Bovendien grijpen megatrends ook nog eens onderling op elkaar in. Toch is het cruciaal om ook vanuit het Vlaamse beleid vat te krijgen op de doorwerking van megatrends op het milieu in Vlaanderen. Vier maatschappelijke systemen treden daarbij op de voorgrond: de ruimtelijke ordening, het mobiliteitssysteem, het energiesysteem en het productie- en consumptiesysteem. (pag. 7)

Ruimtelijke ordening

Ruimte is schaars in Vlaanderen en verschillende megatrends grijpen erop in. Hoe kunnen we de ruimtelijke structuur efficiënt invullen, rekening houdend met de verwachte evoluties die voortvloeien uit de megatrends? Dat kan bijvoorbeeld door de ruimte multifunctioneel in te vullen, de ondergrondse ruimte te gebruiken en hoogbouwclusters op te trekken. Minstens even belangrijk is de samenwerking tussen alle overheden en met andere maatschappelijke actoren om de ruimtelijke ordening in die richtingen samen vorm te geven.

Mobiliteitssysteem

Vlaanderen is een logistieke doorvoerregio, met drukke economische verkeersstromen, maar ook een intensief woon-werkverkeer. Mobiliteit en zeker automobilititeit spelen een hoofdrol in onze economie en maatschappij. Tegelijk hangt het mobiliteitssysteem sterk samen met de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Het komt erop aan de maatschappelijke functie van het mobiliteitssysteem anders in te vullen, zodat de economische functie intact blijft en tegelijk de negatieve effecten op milieu, gezondheid en welzijn verminderen. Dat kan door te evolueren naar een efficiënt ruimtegebruik, het mobiliteitsaanbod te verbeteren en te vergroenen, en de mobiliteitsvraag gericht te verminderen. Dat alles vereist dat het beleid investeert in een mobiliteitssysteem dat hieraan tegemoetkomt.

Energiesysteem

Energie is essentieel voor het functioneren van onze samenleving. Het systeem dat in onze energiebehoeften voorziet, heeft een grote impact op het milieu. De hoofdoorzaken zijn het gebruik van fossiele energiebronnen en de drijvende rol van technologie. Het energiesysteem in die context verduurzamen kan door het energiegebruik te verminderen en grootscheeps in te zetten op hernieuwbare energie. We moeten ook investeren in technologieën voor energieopslag, en vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen. Die energietransitie is alleen mogelijk als Vlaanderen investeert in een langetermijnvisie en voluit de kaart trekt van internationale samenwerking.

Productie- en consumptiesysteem

Hoe kunnen we het productie- en consumptiesysteem minder afhankelijk maken van hulpbronnen die steeds schaarser worden en meestal toch geïmporteerd moeten worden? Die transitie is in Vlaanderen al op verschillende vlakken ingezet. Nieuwe technologieën, producten en businessmodellen kunnen helpen om ons productie- en consumptiesysteem duurzamer te maken. De kringlooeconomie wint aan belang en de Vlaamse overheid moet zich blijven inzetten om die te stimuleren. Een aantal maatschappelijke tegentrends zorgt er nu al voor dat we milieuvriendelijker beginnen te produceren en consumeren. Denk maar aan product-dienstsysteem, onlineaankopen en productie op maat zoals met 3D-printing. Het komt erop aan dat die nicheontwikkelingen breed ingang vinden en echt doorbreken, opdat ze hun positieve effecten voor het milieu waarmaken.” (pag. 8-9)

15.8 SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)

De stad Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens **40% minder CO₂** uit te stoten op het grondgebied **tegen 2030 ten opzichte van 2011**. Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering - zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit - zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers ... Hiertoe heeft de stad samen met de Provincie Oost-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen Energielandschap een Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan opgemaakt. De stad werd hierin bijgestaan door Zero Emission Solutions en Oost-Vlaanderen Energielandschap.

Het plan werd door de gemeenteraad goedgekeurd op 23 april 2018.

Een uitgebreid **participatieproces** van 12 maanden ging de opmaak van dit klimaatplan vooraf. In die periode werden interne en externe stakeholders en experts gevraagd om input te geven rond mogelijke opportuniteiten. Zo werd een klimaatteam in het leven geroepen waaraan verschillende stedelijke diensten en beleidsmakers deelnamen. Ook werden drie thematische werkgroepen georganiseerd rond de thema's 'gebouwen', 'mobiliteit' en 'duurzame energie'.

Het uitgebreide participatietraject had volgende doelstellingen:

- input voor de opmaak van het klimaatactieplan: “oogsten van lokale kennis”;
- draagvlak creëren;
- sensibiliseren: de Eeklonaar informeren en sensibiliseren over de lokale impact op de klimaatproblematiek.

Dit resulteerde in 3 dynamische klimaatcafés waarop burgers en vertegenwoordigers van lokale organisaties voorstellen formuleerden om van Eeklo een klimaatgezonde stad te maken. Om ook de nodige jeugdige input te verkrijgen, organiseerde de stad Eeklo een Klimaatcafé XL met de 650 laatstejaars scholieren uit de 3 Eeklose secundaire scholen.

Er werd 65% van de totale input uit de klimaatcafés opgenomen in het voorliggende plan.

Uit de nulmeting (2011) blijkt dat de stad Eeklo een voetafdruk van 124.183 ton CO₂ heeft. Dit is evenveel als wat een bos dat bijna 4,13 keer zo groot is als de stad Eeklo zou kunnen capteren. De stad Eeklo staat dus voor een enorme uitdaging om deze uitstoot tegen 2030 met 40% te verminderen.

*p. 6 “Met de maatregelen opgenomen in dit plan wil de stad Eeklo een energiebesparing realiseren van **327.041 MWh** of 82% van het verbruik en een CO₂-besparing van **78.683 ton CO₂** realiseren of **63,4%** van de uitstoot in 2011. Deze zijn onder te verdelen onder de categorieën: huishoudens, tertiair, industrie, landbouw, transport, de stad als organisatie, hernieuwbare energie en warmtenet.”*

p. 10 "De stad Eeklo wil de leefbaarheid op haar grondgebied nu en in de toekomst vergroten met een kwalitatief klimaatbeleid.

De stad Eeklo wil haar bijdrage aan de klimaatwijziging sterk verminderen en zal de uitstoot van broeikasgassen terugdringen. De stad Eeklo engageert zich om minstens 40% minder CO₂ uit te stoten op het grondgebied tegen 2030 ten opzichte van 2011. Hiervoor stelt de stad Eeklo dit Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan op.

De stad Eeklo wil ook klimaatbestendig worden en zal, aanvullend op de acties in dit plan, acties ondernemen om negatieve effecten van de klimaatwijziging op het grondgebied van de stad Eeklo maximaal te temperen. Hiervoor wordt een risico- en kwetsbaarheidsanalyse en een actieplan uitgewerkt".

p. 11-12-13

"De afgelopen jaren heeft de stad Eeklo vooral ingezet op:

- verhogen van de efficiëntie in de **openbare verlichting** door het installeren van slimme verlichting, het plaatsen van Ledverlichting en het dimmen van nieuwe openbare verlichting;
- verduurzamen van de **eigen mobiliteit** binnen de stedelijke diensten door het vergroenen van het eigen wagenpark;
- realisatie van een centraal "mobipunt";
- uitvoeren van tal van technische maatregelen die het energieverbruik binnen het **eigen patrimonium** moeten rationaliseren;
- stimuleren van **duurzame mobiliteit bij de inwoners**;
- stimuleren van **hernieuwbare energie**;
- laten uitvoeren haalbaarheidsstudie rond het gebruik van de **restwarmte** van de restafvalverbrandingsoven van IVM in een warmtenet voor gebouwverwarming en aanbesteden van een opdracht voor het openstellen van het publiek domein voor het bouwen van een warmtenet;
- **stimuleren van duurzaam wonen**;
- verschillende **sensibilisatieacties** rond diverse thema's – zowel intern als extern – rond afval en hergebruik, Nacht van de Duisternis, Dagen Zonder Vlees, 'Trap eens wat vaker naar je baas', verbijsterde Bijen, geveltuintjes, bandenspanningsactie, FairTrade@work ...;
- stimuleren van **groen-blauwe netwerken**.

De stad Eeklo wil dit beleid versterken door bijkomende maatregelen uit te werken:

- Volgens het principe van de trias energetica:

(1) maximaal inzetten op energiebesparing en het voorkomen van emissies: dit wil zeggen emissie vermijden bij de bron;

(2) het gebruik van hernieuwbare energie optimaliseren;

(3) als duurzame energie niet volstaat, in laatste instantie fossiele bronnen zuinig en efficiënt gebruiken;

Acties die gebaseerd zijn op bovenstaande principes hebben naast het verminderen van de uitstoot ook het voordeel dat ze vaak kostenbesparend zijn, de afhankelijkheid van externe energiebronnen verkleinen en de luchtvervuiling reduceren.

- Met een voorkeur voor kosteneffectieve maatregelen. Kosteneffectiviteit betekent het bereiken van een (milieu)doelstelling tegen de laagste kostprijs voor de finale doelgroep.

- Er voor zorgend dat de kosten en baten van het klimaatbeleid op een eerlijke wijze worden verdeeld over de volledige samenleving.

- In combinatie met een participatietraject waarin de verschillende doelgroepen (inwoners, bedrijven, organisaties, industrie, e.a.) worden betrokken.

- Die de voorbeeldfunctie van de stad naar haar inwoners, organisaties en bedrijven op het grondgebied versterkt.

De stad Eeklo wil vooral inzetten op het verduurzamen van:

- gebouwen, uitrustingen en voorzieningen: zowel het eigen patrimonium, particuliere woningen als tertiaire gebouwen. Ook gebouwen, uitrustingen en voorzieningen van industriële bedrijven en landbouwbedrijven worden meegenomen;

- openbare verlichting;

- mobiliteit: zowel de vloot, rij- en verplaatsingsgedrag van de stedelijke diensten als dat van alle inwoners, bedrijven en organisaties op het grondgebied;

- consumptie en overheidsaankopen."

De stad Eeklo wil ook de eigen energieproductie uit hernieuwbare en duurzame energiebronnen stimuleren én de restwarmte uit de afvalenergiecentrale op haar grondgebied nuttig (laten) inzetten.

De totale energie-gerelateerde CO₂-uitstoot van stad Eeklo in 2011 was gelijk aan **124 kton CO₂** (124.183 ton CO₂) of 6,15 ton CO₂ per inwoner.

p.46: "Door maximaal in te zetten op energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik kan de uitstoot van huishoudens op termijn dalen met -50%. De uitstoot in de tertiaire sector, de industrie en de landbouw kan dalen met -34%. Het transport kan een daling kennen met -40% en de uitstoot van de stedelijke diensten kan dalen met -50%.

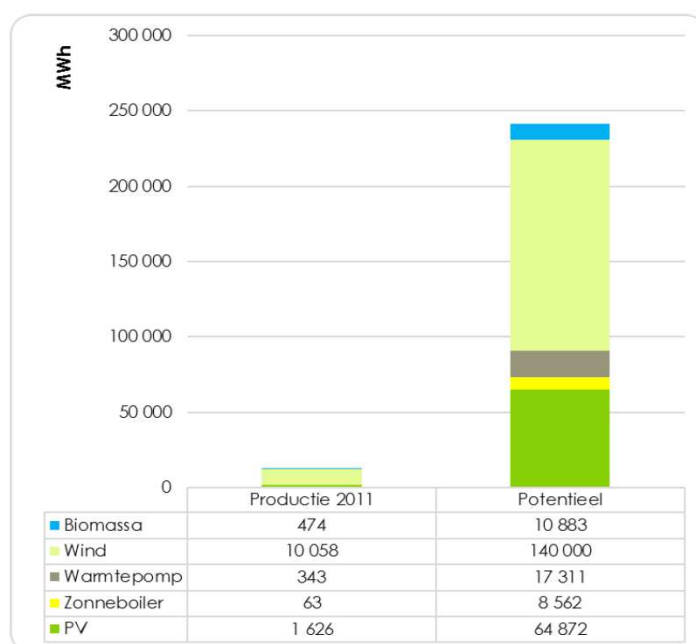
Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan het totale verbruik met 39% dalen of met **157.793 MWh** ten opzichte van 2011.

Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan de totale uitstoot met 40% dalen of met **49.860 ton CO₂** ten opzichte van 2011."

p.57: "In 2011 werd er 11.648 MWh elektriciteit en 880 MWh warmte op een duurzame manier opgewekt. Volgens de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen bedraagt het technisch potentieel aan jaarlijkse productie van hernieuwbare of duurzaam opgewekte energie 241.627 MWh. Dit wil zeggen dat er in 2011 5% van het potentieel was ingevuld en dat door in te zetten op hernieuwbare energie op lange termijn een reductie van de CO₂ uitstoot gerealiseerd kan worden van 49.983 ton CO₂.

Tabel 17: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron –
Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Potentieel	Geproduceerd in 2011		Potentieel	
	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)
Zonnepanelen	1 626		64 872	
Zonneboiler		63		8 562
Warmtepomp		343		17 311
Wind	10 058		140 000	
Biomassa	-	474	6 958	3 924
Totaal	11 684	880	211 830	29 797
	12 564		241 627	

Grafiek 32: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron –
Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Doelstellingen tegen 2030

“De stad Eeklo wil als trekker tonen hoe het haar uitstoot van CO₂ kan verminderen.

De stad Eeklo wil het volledige beleid verduurzamen:

- invoeren van een **‘klimaattoets’**;
- uitvoeren **gelijke kansentoets** bij elke maatregel zodat elke inwoner daarvan kan genieten;
- uitspelen van de **voorbeeldfunctie** van het stadsbestuur.

De stad Eeklo wil de CO₂-uitstoot in het stedelijk patrimonium met 8% verminderen door energiezorg, 20% door technische maatregelen, 8% door organisatorische maatregelen, 6% door sensibiliserende maatregelen:

- uitwerken **energiezorg** in de stedelijke diensten;
- nemen van diverse **technische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren;
- de doelstelling is nieuwe stadsgebouwen **energieneutraal bouwen**, bij grondige renovaties gebouwen omvormen tot lage energie gebouwen, bij het ontwerp van infrastructuur rekening houden met CO₂-impact op basis van kengetallen;
- nemen van diverse **organisatorische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren;
- **sensibiliseren** rond energiebesparing & energieverbruik.

De stad Eeklo wil 30% afname van het aantal voertuigkilometers.

De stad Eeklo wil 10% elektrificatie van het wagenpark:

- **fietsen** stimuleren voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen;
- stimuleren van **duurzame vervoerswijzen en terugdringen autoverkeer** voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen;
- verduurzamen van het **wagenpark**.

De stad Eeklo wil 20% energiebesparing realiseren bij de openbare verlichting:

- uitvoering masterplan openbare verlichting.

De stad Eeklo wil het volledige aankoopbeleid verduurzamen:

- realiseren van een **duurzaam aankoopbeleid**
- aanbieden van **kraantjeswater** en **lokaal seizoenfruit** van een lokale handelaar in alle werkingen van de (jeugd)diensten
- duurzame **catering** voorzien (minder vlees, meer biologisch, meer streek- en seizoensgebonden producten) vb. in restaurant DC Zonneheem, kinderopvang, op recepties.

De stad Eeklo wil de vermoedelijke toename van CO₂-uitstoot in de huishoudelijke sector vermijden.

De stad Eeklo wil dat 85% van potentieel van de huishoudens muurisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens dakisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens hoogrendementsbeglazing heeft geplaatst en het gemiddeld ketelrendement gestegen is naar 86%.

De stad Eeklo wil 4% energiebesparing realiseren via gedragswijziging:

- verduurzamen van normen en criteria in het hele **planningsinstrumentarium**;
- **inbreiding** en **verdichting** stimuleren;
- uitwerken van een **visie** op wijkniveau;
- sensibiliseren en informeren rond duurzaam (ver)bouwen en energetisch renoveren;
- advies en ontzorging rond renovatie en bouwen;
- opmaken van **thermografische (lucht)foto** van (delen van) het grondgebied en aanbieden van informatie;
- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning (vb. premies, leningen, advies, groepsaankopen, e.a.) met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie in het algemeen en naar specifieke doelgroepen en deze gericht verspreiden;
- **screenen** van de woningen op het grondgebied, in kaart brengen van specifieke doelgroepen;

- opzetten van een project met als doelstelling de **huurders en verhuurders** te laten samenwerken in het klimaatneutraler maken van hun woning;
- **premies en subsidies** herbekijken in functie van behalen van klimaatdoelstellingen;
- initiëren van **collectieve renovatieprojecten**;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. het verwijderen van stookolietanks, LED-verlichting, dakisolatie, hoogrendementsketels, pelletkachels, e.a. voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- **sensibiliseren** rond rationeel energiegebruik bij specifieke doelgroepen.

De stad Eeklo wil bij de bestaande tertiaire gebouwen een energiebesparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- sensibiliseren rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren;
- **charter** uitwerken voor Eeklose bedrijven en organisaties (met betrekking tot duurzaam papierverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 met oorkonde;
- invoeren van een **toetsing** aan de klimaatdoelstellingen van de subsidies die de stad geeft aan bedrijven, organisaties, jeugdwerk, evenementen, cultuur ... en opleggen eisen met betrekking tot de klimaatdoelstelling. Subsidies afhankelijk maken van de inspanningen op het vlak van energieverbruik;
- het thema klimaat/duurzaamheid een vaste plaats geven binnen **THEO-awards**;
- aanbieden van **energiescans**;
- uitbouwen van een **klimaatinterventieploeg** voor verenigingen met een permanente trajectbegeleider in samenwerking met een pool van vrijwilligers;
- **leegstand** vermijden;
- stimuleren van gedeeld **ruimtegebruik** door het openstellen van ruimten in en parkings van openbare gebouwen/scholen voor verenigingen e.a.

De stad Eeklo wil 1.000 nieuwe PV-installaties van 4 kWp (= particuliere installatie) en 8.000 kWp aan installaties bij bedrijven, organisaties, collectieve gebouwen, 14 windturbines van 3 MW, 80 nieuwe warmtepompen, 250 nieuwe zonneboilers, de aanleg van een warmtenet en een verdere toename van hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte):

- de aankoop van **groene stroom** door de inwoners stimuleren;
- **aanbieden van een HE scan** aan bedrijven, verenigingen, scholen, stedelijke gebouwen, e.a.;
- **draagvlak** creëren voor de productie van hernieuwbare energie;
- de **netbeheerder** proactief betrekken bij de uitvoering plannen rond hernieuwbare energie;
- workshop met **innovatiesteunpunt** rond hernieuwbare energie bij (landbouw)bedrijven met infosessies en berekeningen op maat;
- plaatsing van bijkomende grootschalige **windturbines** in kader van concentratiezone Maldegem-Eeklo;
- **sensibilisatie en informatie** rond zonne-energie;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonnepanelen voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- **renovatieproject** sociale woningen MBV uitbreiden met zonnepanelen op elk geschikt dak via principe van derdepartijfinanciering;
- plaatsen van PV-installatie op **alle beschikbare daken**;
- onderzoeken en stimuleren van **collectieve PV-installaties** op wijkniveau met wijkbatterij, wijk-WKK en elektrische wijkmobiliteit;
- mogelijk maken van zonnepanelen op gevels en muren, en promoten (rekening houdend met de esthetische kwaliteiten);
- realiseren van een **coöperatief zonnepark** langs de expresweg en de spoorweg, aan de hand van een overeenkomst met wegen en verkeer en spoorwegen om bufferzones te gebruiken;
- **solar roads** aanleggen of de rendabiliteit hiervan onderzoeken;
- op alle geschikte daken van het stedelijk patrimonium **zonnepanelen (en zonneboilers)** plaatsen;

- onderzoeken potentieel **waterkracht** aan sluis Balgerhoeke (kost civiele werken afwegen);
- vergisting promoten bij landbouwbedrijven en pocketvergisting promoten bij de 4 veeteeltbedrijven met minimaal 85 runderen;
- plaatsen **WKK** (warmtekrachtkoppelinginstallatie) op koolzaad / plantenolie (installatie momenteel in standby) en onderzoeken van mogelijkheid gebruik houtsnippers groendienst en recyclagepark;
- aanleggen van een **warmtenet** door de concessiehouder op basis van restwarmte uit de afvalenergiecentrale;
- onderzoeken van mogelijke **kleinschalige initiatieven** op biomassa, bv. kleinschalige vergistingsinstallaties per wijk, met compostafval en bladkorven, micronet aan zwembad, PTI (met hout uit onderhoud Het Leen) (aanzet (micro)warmtenet en educatief project) i.s.m. werkgroep Regionaal Landschap;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. warmtepompen particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonneboilers voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten.

De stad Eeklo wil 28% minder uitstoot door minder voertuigkilometers lichte voertuigen.

De stad Eeklo wil 10,5% minder uitstoot door minder voertuigkilometers zware voertuigen.

De stad Eeklo wil 12% minder uitstoot door elektrificatie van personenwagens:

- ontwikkelen van een doordachte **ruimtelijke planning** in functie van duurzame mobiliteit;
- bijsturen van het **mobilitieitsplan**;
- promoten van **duurzame mobiliteit**;
- **trage wegen** promoten en uitbouwen, zowel de binnendoorpaden in en om de stad (vb. Galgenakker, Heldenpark) als fietsinvalswegen naar de stad;
- stimuleren van **schoolverkeer** met de fiets;
- de **fietsinfrastructuur** verbeteren;
- stimuleren van **Blue bikes**;
- promoten van **elektrisch** fietsen;
- verduurzamen van **woon-werkverkeer**;
- stimuleren van **openbaar vervoer**;
- stimuleren van **collectief vervoer**;
- stimuleren van **autodelen**;
- stimuleren van **carpoolen**;
- **autoverkeer** ontmoedigen;
- verduurzamen van het **rijgedrag**;
- inrichten van een **ophaalpunt** aan de rand van de stad voor pakketdiensten (verschillende leveringsfirma's), eenvoudig bereikbaar met openbaar vervoer, met de fiets of te voet;
- **zwaar** verkeer in de kern ontmoedigen;
- voeren van een campagne rond '**korte keten Meetjesland**';
- **elektrisch** rijden stimuleren.

De stad Eeklo wil bij de sector industrie een besparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- **sensibiliseren** rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren;
- **charter** uitwerken voor Eeklose industrie (met betrekking tot duurzaam materiaalverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, duurzame en hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde;
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden;
- opzetten van een **lerend netwerk** tussen bedrijven rond energie en duurzaamheid op intergemeentelijk niveau;
- nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen tot **duurzame bedrijventerreinen**;

- rekening houden met **duurzaamheidscriteria** als één van de criteria bij het toekennen van bedrijven op nieuw ontwikkelde bedrijventerreinen (i.s.m. Veneco).

De stad Eeklo wil bij de landbouwsector een besparing realiseren van 35%:

- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie naar (landbouw)bedrijven;
- **charter** uitwerken voor Eeklose landbouwbedrijven (met betrekking tot hemelwaterverbruik, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar -40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde;
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan (landbouw)bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden;
- landbouwers stimuleren om **diverser** en meer **biologisch** te produceren.

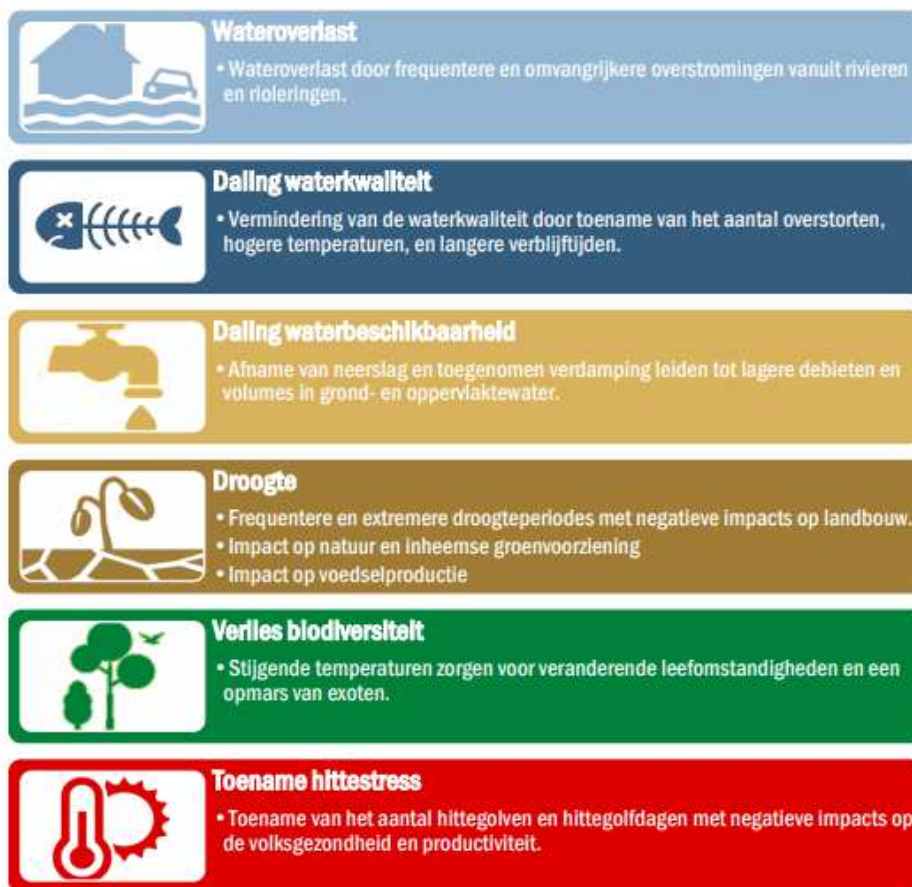
Tot slot wil de stad Eeklo het hele verhaal ondersteunen aan de hand van algemene maatregelen die het draagvlak moeten verhogen:

- voeren van een **klimaatcampagne**;
- opleiden van dynamische inwoners (jongeren tot senioren) tot **vrijwilligers** in het klimaatverhaal (Klimaatambassadeurs);
- betrekken van middelbare **scholen** in de uitvoering van het klimaatverhaal (samenwerking via het directieoverleg), met o.a. aandacht voor lokale aankopen, afvalarme aankopen, e.a.;
- bewustmaking rond het nuttig inzetten van **overschotten** die nog te consumeren zijn via afhaalpunten naar restaurants/alleenstaanden/studenten/bejaarden/restorestjes, fietskoeriers restjes laten rondbrengen, verdelen via sociale restaurants;
- stimuleren van **lokale voedselproductie**;
- stimuleren van minder **vleesconsumptie**, korte keten, voedselkilometers, fairtrade, lokale voeding (en aanbod uitbreiden bv. via Voedselteams), streek- en seizoensgebonden producten;
- meer **groen** voorzien;
- handhaven van pesticidenverbod;
- opmaken van een verordening die **groendaken** verplicht (lopend) bij verbouwingen en nieuwbouw. Enkel op geschikte daken waar geen PV of zonneboilers op wordt geplaatst;
- onderzoeken van de mogelijkheid om **budgetneutraal** te werken door beloning van het gewenste gedrag en belasting van ongewenst gedrag;
- **ontraden** van energieverslindende activiteiten;
- **afval** verminderen.

15.9 Klimaatadaptatieplan (2019)

Klimaatverandering zal een steeds grotere impact hebben op onze maatschappij en het ecosysteem. De stad maakte al een klimaatactieplan op, maar heeft nu ook een klimaatadaptatieplan uitgewerkt. Het is van belang om actie te ondernemen om klimaatverandering en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken. De stad Eeklo zet in op een combinatie van **mitigatie en adaptatie** om klimaatverandering en de negatieve impacts te beperken en op te vangen. *Mitigatie* omvat het proberen stabiliseren van klimaatverandering. Volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) kan mitigatie omschreven worden als “de menselijke activiteiten om de bronnen van broeikasgassen te reduceren, of middelen om broeikasgassen op te nemen te stimuleren”. *Adaptatie* omvat de aanpassingen aan natuurlijke en menselijke systemen om ze weerbaarder te maken tegen de impacts en gevaren van klimaatverandering. In het ideale geval wordt gebruik gemaakt van strategieën die zowel een mitigerend als een adaptief karakter hebben.

Dit zijn de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo:

guur 20. Overzicht van de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo.

Het actieplan omvat 6 grote actiedomeinen, met elk een aantal actiepunten:

Politiek draagvlak, beleid en afstemming van stadsdiensten

Actiepunt 1.1 Maak klimaatadaptatie een expliciet onderdeel van het meerjarenplan.

Actiepunt 1.2 Prioriteren van de acties, en budgetteren van de investerings- en beheerskosten.

Actiepunt 1.3 Opzetten en uitwerken van het interne klimaatteam van de stad.

Actiepunt 1.4 Integreer het klimaatadaptatieplan in (lopende) ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Actiepunt 1.5 Benoem de ambitie om hemelwaterneutrale stadsprojecten te realiseren.

Actiepunt 1.6 Stel ambitieuze doelstellingen over de hoeveelheid groen op en rond de nieuwe doortocht van de N9.

Actiepunt 1.7 Leg ambities met betrekking tot klimaatadaptatie vast in politieke besluiten.

Actiepunt 1.8 Evalueer (en herbekijk) het subsidie-en premiestelsel.

Actiepunt 1.9 Bestudeer de mogelijkheden in het kader van ecosysteemdiensten geleverd door de landbouw.

Actiepunt 1.10 Uitwerken van een (ruimtelijk) normeringsinstrument voor duurzaam hemelwaterbeheer.

Actiepunt 1.11 Systematisch gebruik van een klimaat- en duurzaamheidstoets.

Actiepunt 1.12 Stimuleren van duurzamer watergebruik door normering en kaders.

Kennisopbouw

- Kennisopbouw rond klimaatimpacts:

Actiepunt 2.1 Inventariseren van wateroverlast, riooloverstorten en andere klimaatimpacts.

Actiepunt 2.2 Betrek burgers bij metingen.

- Kennisopbouw bij stadsdiensten:

Actiepunt 2.3 Verderzetting van de kennisuitbouw rond klimaatadaptatie bij de stadsdiensten.

Actiepunt 2.4 Versterken van de interne communicatie en samenwerking rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 2.5 Opnemen van een rekeninstrument om gebouwen en terreinen hemelwaterneutraal in te richten.

Actiepunt 2.6 Kennisopbouw duurzame en innovatieve ruimtelijke inrichting en gebouwen.

- Toegepast studiewerk:

Actiepunt 2.7 Kies studiebureaus op basis van referenties en visies in het kader van klimaatadaptatie.

Actiepunt 2.8 Samenwerking en overleg met Aquafin en buurgemeenten in het kader van het hemelwaterplan.

Actiepunt 2.9 Verder uitbouwen van een doelgerichte exoten- en plagenbestrijding.

- In kaart brengen van opportuniteiten en noden rond klimaatadaptatie:

Actiepunt 2.10 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in het openbaar domein.

Actiepunt 2.11 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in en rond het stadspatrimonium.

Actiepunt 2.12 In kaart brengen van lokale en regionale (alternatieve) waterbronnen.

Implementatie

- Inrichting openbaar domein in bebouwde kern:

Actiepunt 3.1 Loskoppelen van straten, pleinen en parkings van de riolering.

Actiepunt 3.2 Waterrobuuste inrichting van straten, pleinen en parkings.

Actiepunt 3.3 Realisatie van meer openbaar groen in het stadscentrum.

Actiepunt 3.4 Ga op zoek naar 'gedeeld groen' in het stadscentrum.

Actiepunt 3.5 Maak boom- en plantvakken meer zelfvoorzienend.

Actiepunt 3.6 Installeer gevelgroen en groenslingers in de smalle straatjes in het centrum.

Actiepunt 3.7 Installatie van verkoelende elementen (tijdens hittegolven).

- Stadspatrimonium:

Actiepunt 3.8 Loskoppelen van verharding van stadsgebouwen van de riolering.

Actiepunt 3.9 Afkoppelen van de overloop van hemelwaterputten naar groen.

Actiepunt 3.10 Uitbouw van passieve koeling aan stadsgebouwen.

- Riolering:

Actiepunt 3.11 Verdere uitbouw van het gescheiden rioleringsstelsel.

Actiepunt 3.12 Aanpakken van knelpunten in het bestaande rioleringsstelsel.

- Stimuleren van implementatie op privaat domein:

Actiepunt 3.13 Afkoppeling van verharde oppervlakte op privaat domein.

Actiepunt 3.14 Organiseer / promoot (gezamenlijke) hemelwaterscans.

Actiepunt 3.15 Klimaatrobuuste inrichting van speelplaatsen van scholen.

- Maatregelen in de open ruimte en natuur:

Actiepunt 3.16 Uitbouw van een coherent groenblauwnetwerk.

Actiepunt 3.17 Trek de groene assen zo ver mogelijk door tot in het centrum.

Actiepunt 3.18 Zet in op het herstel van de historische noord-zuid grachtstructuur.

Actiepunt 3.19 Versterk natuurverbindingengebieden en ecologische infrastructuren.

Actiepunt 3.20 Versterk de bestaande bos- en natuurgebieden.

Actiepunt 3.21 Opstellen en gebruiken van een ecologisch bermbeheerplan.

Communicatie en sensibilisering

Actiepunt 4.1 Maak klimaatadaptatie zichtbaar in het straatbeeld.

Actiepunt 4.2 Bekendmaking van het klimaatadaptatieplan.

Actiepunt 4.3 Gerichte communicatie en ondersteuning naar scholen.

Actiepunt 4.4 Organiseer ludieke promotie activiteiten.

Actiepunt 4.5 Uitwerken van een voorbeeldfolder met "good practices" rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 4.6 Stel een warmteactieplan op.

Netwerk en partnerships

Actiepunt 5.1 Verder verbreden van het professionele netwerk rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 5.2 Opzetten van een specifiek participatietraject voor grote perceelseigenaars.

Actiepunt 5.3 Klimaatadaptatie in de landbouw stimuleren en ondersteunen.

Actiepunt 5.4 Oprichting van een 'denktank' gericht op klimaatadaptatie.

Monitoring, evaluatie en bijsturing

Actiepunt 6.1 Permanente monitoring van indicatoren rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 6.2 Regelmatige bijsturing van het klimaatadaptatieplan .

15.10 Uit: Van uitsluiting naar insluiting – VVSG (2018)

“Vele lokale besturen nemen reeds heel wat initiatieven waardoor mensen elkaar in het dagdagelijks leven ondersteunen en zorg voor elkaar dragen. Toch valt een toenemend aantal mensen in de samenleving uit de boot omwille van ziekte, handicap of andere kwetsbare leefsituatie. Maar ook die mensen willen werken, wonen, erbij horen in de buurt, mobiel zijn, een leuke vrijetijdsbesteding hebben, ... Dit plaatst lokale besturen voor de uitdaging om in co-creatie met hun inwoners, zorgpartners en de ondernemers op hun grondgebied een sterk horizontaal sociaal beleid te voeren, waarin élk beleidsdomein (zorg, wonen, werk, economie, onderwijs, vrije tijd, mobiliteit, ruimtelijke planning ...) zijn verantwoordelijkheid opneemt en mede eigenaar is, in samenhang tot elkaar.”

“Wat kan een lokaal bestuur doen?”

- *warme, zorgzame buurten tot stand brengen (Welzijn & Zorg);*
- *betaalbare, duurzame en inclusieve woonvormen tot stand brengen in dorps- en stadskernen waar het aangenaam is om te wonen en te leven (Wonen & Ruimtelijke infrastructuur);*
- *sociaal ondernemerschap stimuleren (Werk & Economie);*
- *inclusieve scholen realiseren, die ontmoetingsplaatsen zijn in verbinding met de buurt (Onderwijs);*
- *vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk maken (Vrije tijd, Jeugd, Cultuur & Sport);*
- *ervoor zorgen dat iedereen mobiel is (Mobiliteit);*
- *inwoners en dienstverlening online brengen (e-Inclusie);*
- *de burgerbetrokkenheid vergroten en coproduceren (Burgerparticipatie & coproductie).”*

WELZIJN & ZORG

“Het lokaal bestuur brengt in samenwerking met haar partnerorganisaties en inwoners warme, zorgzame buurten tot stand. Ofwel neemt het lokaal bestuur hierin zelf de regierol op, ofwel werkt het samen met zorgpartners en/of burgerinitiatieven die de regie in handen nemen. Het lokaal bestuur zorgt er ook voor dat de hulp- en dienstverlening voor iedereen toegankelijk is, onderbescherming wordt aangepakt en werk wordt gemaakt van de vermaatschappelijking van zorg. Dit impliceert de realisatie van de sociale grondrechten op alle beleidsdomeinen: welzijn en zorg, wonen en ruimtelijke infrastructuur, onderwijs, werk en ondernemen, vrije tijd, jeugd, cultuur en sport, mobiliteit en dienstverlening. Dit impliceert ook dat er voor elke beslissing op elk beleidsdomein een sociale toets gebeurt.”

WONEN & RUIMTELIJKE INFRASTRUCTUUR

“Het lokaal bestuur neemt de regierol op om het aanbod aan betaalbare, duurzame en inclusieve woningen voor kwetsbare doelgroepen te vergroten. In functie daarvan voert het lokaal bestuur een adequaat grondbeleid en werkt het samen met investeerders, sociaal ondernemers, middenveld en burgerinitiatieven teneinde innovatieve oplossingen op vlak van wonen, leven in de buurt, ondersteuning en zorg, gaan werken, ondernemen, naar school gaan, vrije tijd, mobiliteit ... optimaal te laten samensporen. Dorps- of stadskernversterking dragen daartoe bij, naast een doordachte inrichting van de publieke ruimte en een gedegen toegankelijkheidsbeleid.”

WERK & ECONOMIE

“Het lokaal bestuur bevordert de tewerkstelling van en de werkgelegenheid voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie door in de sociale economie de regierol op te nemen. Ook als klant hanteert het lokaal bestuur de hefboomen die het tot zijn beschikking heeft waardoor kwetsbare doelgroepen in aanmerking komen voor werk. Als werkgever stelt het lokaal bestuur zelf mensen in een kwetsbare leefsituatie tewerk zodat de eigen tewerkstelling een afspiegeling is van de samenleving. Tot slot ondersteunt en faciliteert het lokaal bestuur sociaal ondernemers en burgerinitiatieven die de sociale doelstellingen van het lokaal bestuur op vlak van werk en economie mee helpen realiseren.”

ONDERWIJS

“Het lokaal bestuur zet in op inclusief onderwijs in de gemeente en verbindt Onderwijs met Welzijn, Zorg en Vrije Tijd. Het stelt eigen schoolgebouwen en campussen open voor verenigingen en andere organisaties actief in de gemeente en zet scholen van andere onderwijsnetten aan om hetzelfde te doen. Een volgende stap is het verbinden van de scholen met de buurt, bv. met buurtgerichte zorg of met duaal leren en werkplekieren, waardoor jongeren meer kans maken op de arbeidsmarkt. Voor schooloverstijgende thematieken sluit het lokaal bestuur ook partnerschappen af en zet het samenwerking op

met bv. de Sociale Huisvestingmaatschappij. Tot slot neemt het lokaal bestuur ook Onderwijs op in zijn toegankelijkheidsbeleid voor de gemeente.”

VRIJE TIJD, JEUGD, CULTUUR & SPORT

“Het lokaal bestuur neemt de regierol op om vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk te maken. Het staat in voor het (laten) coachen van organisaties die hun vrijetijdsaanbod willen afstemmen op mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie en versterkt organisaties die dat al doen.”

MOBILITEIT

“Het lokaal bestuur pakt mee het probleem van de vervoersarmoede aan door te voorzien in aangepast vervoer, autodelen te bevorderen, Peer2peer systemen te ondersteunen en te faciliteren, de nood aan mobiliteit te verlagen door verdichting en dorps- en stadskernversterking. Via zijn toegankelijkheidsbeleid werkt het lokaal bestuur aan de toegankelijkheid van openbaar vervoer.”

E-INCLUSIE

“Het lokaal bestuur brengt zijn dienstverlening online, voorziet in vorming voor eigen medewerkers en inwoners, realiseert e-inclusie en koppelt dit aan ontmoetingsplekken in zorgzame buurten. Het werkt hiervoor samen met organisaties zoals bv. Digidak en Mediawijs en ondersteunt burgers en middenveldorganisaties die zich ook inzetten opdat iedereen deelnemer zou kunnen zijn in de digitale maatschappij, met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen.”

BURGERPARTICIPATIE & COPRODUCTIE

“Het lokaal bestuur verhoogt op alle beleidsdomeinen de burgerbetrokkenheid, in het bijzonder van mensen met kwetsbaarheid of in een maatschappelijk kwetsbare positie (niets over ons zonder ons) en werkt hiervoor samen met zijn inwoners en partnerorganisaties op de verschillende beleidsdomeinen.”

15.11 Uit: Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel – SERV 2020

“De coronacrisis raakt duidelijk **alle vezels van het maatschappelijk weefsel** fors. Zo maakt de coronacrisis op basis van de huidige prognoses in één klap de groei van het bbp en de daling van de werkloosheid van de afgelopen vijf jaar ongedaan. Ongeziene dalingen van ondernemers- en consumentenvertrouwen brengen recessiegedrag. Er worden ook nooit geziene tekorten verwacht op de Belgische en Vlaamse begrotingen. Mobiliteitsstromen op de weg en in de luchtvaart verminderen (tijdelijk) zeer fors en dat zou ook gelden voor immigratie. Voor de indicatoren die nog niet knikten, zal er vaak nog een knik komen.

Herstructureringen, ontslagen, faillissementen, steunaanvragen bij het OCMW komen vermoedelijk met vertraging omdat begeleidende maatregelen zoals tijdelijke werkloosheid, hinderpremies, e.d. in een aantal gevallen louter uitstel van executie impliceren. Het is nog grotendeels onduidelijk wanneer en in welke mate de diverse indicatoren zullen herstellen. Hoewel de versoepeling van de lockdown voor bepaalde indicatoren al duidelijk beterschap bracht, lijken andere indicatoren nog een tijd negatief te blijven staan. De coronatijd zorgt er bovendien voor dat we wellicht voor lange tijd anders tegen bepaalde dingen aankijken, zoals telewerk, cashless betalen, e-learning ... Ook bracht de coronatijd positieve evoluties zoals minder files en luchtverontreiniging en goede gewoonten zoals meer sporten en meer slapen, maar ook bij deze positieve knikken is het nog onduidelijk in welke mate deze zullen aanhouden en of ze veralgemeend kunnen worden naar de gehele populatie.

...

Achter de gemiddelde impactcijfers voor Vlaanderen schuilen in bepaalde gevallen **zeer grote verschillen tussen bepaalde groepen**. De verwachte 2,2% daling van het gemiddelde gezinsinkomen bijvoorbeeld lijkt beperkt omdat de verwachte gezinsuitgaven met 9% nog fors dalen. Maar dat gemiddelde verhult dat 12% van de gezinnen (al dan niet tijdelijk) aankijken tegen meer dan 10% inkomensverlies en financieel kwetsbaar worden omdat ze onvoldoende spaarbuffer hebben om 3 maanden levensonderhoud te voorzien. En dat verhult ook dat minstens 67% van de gezinnen wellicht juist meer kunnen en zullen sparen.

De cijfers tonen dat de crisis de ‘zwakke schakels’ in de economie en samenleving het meest treft.

Op die manier vergroot de coronacrisis bepaalde tekortkomingen in het huidige sociaal-economische weefsel uit. Dat geldt op diverse domeinen:

- Ten eerste treft het virus vooral **ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid**; zij worden ernstiger ziek, overlijden verhoudingsgewijs meer en blijven extra kwetsbaar zolang het virus rondgaat en er geen vaccin of geneesmiddel is.
- Ten tweede vergt de crisis het uiterste van het **zorgpersoneel**, niet alleen in de ziekenhuizen, maar vooral ook in de woonzorgcentra en andere zorgvoorzieningen. Deze beroepen kampten al met grote personeelstekorten en waren, o.a. omwille van werkbaarheid, al weinig aantrekkelijk. Zij moesten met nog vergrote personeelstekorten in zeer moeilijke omstandigheden vaak zonder de nodige voorzieningen werken. Maar ook andere essentiële en minder werkbare beroepen beleefden moeilijke tijden, zoals winkelpersoneel, leraars, buschauffeurs ...
- Ten derde legden het virus en de lockdownmaatregelen vooral **activiteiten stil** zoals de horeca, kunst en recreatiesector en de niet-voedingsdetailhandel, waarbij de sociaal-economisch kwetsbare groepen die in deze sectoren werken, nu relatief vaker met inkomensverlies door (tijdelijke) werkloosheid worden geconfronteerd. Bovendien wogen de lockdownmaatregelen niet alleen zwaar voor deze groepen op de arbeidsmarkt maar ook **psychosociaal**. Aansluitend treft de opschorting van het klassikaal onderwijs wellicht vooral zwakkere leerlingen.
- Tot slot raakt de coronacrisis ook andere zwakke punten van het sociaal-economisch weefsel. Zo speelt een ongunstige startpositie ons land ook budgettair en institutioneel/bestuurlijk parten (cf. openbare financiën, complexe staatsstructuur, verkokering ...).

15.12 Uit het Vlaamse Relanceplan (2020)

Vlaanderen investeert 4,3 miljard euro om zijn economisch en maatschappelijk weefsel na corona te herstellen. 'Vlaamse Veerkracht' rust op zeven pijlers, zeven ambities, zeven uitdagingen:

- ons zorgsysteem top en op wereldniveau houden;
- slagkrachtiger en efficiënter maken van onze overheid;
- Vlaanderen digitaal transformeren op een vlotte, veilige en privacy-bestendige manier;
- transitie naar meer duurzaamheid, naar het koolstofarm maken van onze economie en samenleving;
- los van innovatie, is het nu ook hét moment om te investeren in openbare werken;
- leren leven met het virus;
- versterken van ons menselijk kapitaal door nog meer dan anders te investeren in kwaliteitsvol onderwijs, levenslang leren en een aanklappend activeringsbeleid van zowel inactieven als werklozen.

15.13 Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021)

“Digitalisering is een belangrijke facilitator voor de heropstart van de maatschappij na de coronacrisis en de bloei van lokale besturen. Digitale transformatie is één van de zeven prioriteiten in het Vlaamse relanceplan en ook het Federaal regeerakkoord geeft blijk van een gelijkaardige ambitie. Die digitale transformatie is allicht nog het meest voelbaar in onze steden en gemeenten. Het behoort tot één van de belangrijkste uitdagingen voor de lokale besturen en zal ook in de toekomst belangrijk blijven.

De digitale transformatie van het lokaal bestuur is geen doel op zich, maar het moet ons in staat stellen om enkele doelstellingen te bereiken. Wat willen we dan precies met deze digitale transformatie bereiken?

- Een klantgerichte overheid, met gebruiksvriendelijke, digitale dienstverlening op maat van burgers, ondernemingen, verenigingen ...
- Een efficiënte en effectieve overheid, die kiest voor bruikbare digitale toepassingen voor de eigen diensten in samenspel met goed uitgedachte processen.
- Een datagedreven overheid, die inzichten uit relevante data onder andere gebruikt voor een betere beleidsvoering.
- Een innovatieve overheid, die beter in staat is om, in samenwerking en vanuit de 'quadruple helix', innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken mee uit te denken en toe te passen.

Vijf bouwstenen voor de digitale transformatie

Concreet staat of valt de digitale transformatie met...

- een performante en veilige IT- infrastructuur met open geïntegreerde, softwaretoepassingen, gestoeld op generieke en vereenvoudigde processen. De adaptatie van IT-bouwstenen en standaarden is hierbij cruciaal.
- een goed georganiseerde datahuishouding waarbij data geordend worden volgens uniforme standaarden, nieuwe data gecaptreed worden, bruikbare data geanalyseerd, gevisualiseerd en samengebracht worden en relevante data worden ontsloten. Een duidelijk databeleid met een helder gedefinieerde visie, doelen en verwachtingen op vlak van datamanagement, -governance, architectuur en datagedreven beslissingen, maar die ook rekening houdt met privacy en informatieveiligheid, moet hierbij richting geven.
- een vooruitstrevende en duurzame toekomststrategie die samenwerking stimuleert, traditionele organisatiestructuren en -cultuur in vraag stelt en inzet op een wendbare organisatie, die ondernemerschap stimuleert, burgers betreft en middelen correct inzet.
- skills en kennis: lokale besturen tellen veel kortgeschoolde medewerkers, die niet altijd over voldoende digitale vaardigheden beschikken. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van medewerkers op te krikken. Daarnaast hebben lokale besturen ook nood aan meer gespecialiseerde kennis om hoger te mikken. Het gaat hier bijvoorbeeld over kennis rond data, kennis en inzichten in nieuwe technologieën. kennis over het marktaanbod en best practices bij andere lokale besturen. Een sterk HR-beleid met aandacht voor de benodigde skills en profielen en de algemene digitale maturiteit bij medewerkers, is een belangrijke hefboom.
- een ambitieus, e-inclusief beleid dat ook de meest kwetsbaren in onze samenleving toegang geeft tot digitale dienstverlening. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van burgers en ondernemers te verhogen en werk te maken van inclusieve digitale toepassingen.

Drie belangrijke randvoorwaarden om als lokaal bestuur werk te kunnen maken van de digitale transformatie:

1. Flexibele regelgeving die het mogelijk maakt om te experimenteren met nieuwe, doorgedreven vormen van digitale dienstverlening, of deze te implementeren.
2. Toegang tot data, zodat lokale besturen relevante gegevens kunnen raadplegen. Op die manier kunnen zij data-gedreven beslissingen maken, processen digitaliseren en proactieve dienstverlening opzetten. Vaak hebben lokale besturen ook nood aan toegang tot persoonsgegevens vanuit de centrale overheden.
3. Centraal gecoördineerde aansturing voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten, met volwaardig partnerschap. Lokale besturen moeten als volwaardige partners betrokken worden bij interbestuurlijke digitaliseringsprojecten als de Omgevingsvergunning, beleids- en beheerscyclus, Mijn Burgerprofiel of Lokale Besluiten als geLinkte Open Data. Onder andere door een gebrekkige samenwerking tussen de Vlaamse en federale overheid rond informatie en ICT-beleid worden dergelijke projecten nu geïsoleerd afgevoerd op lokale besturen. Er is dan ook dringend nood aan een betere coördinatie."

15.14 Grote coronastudie van UAntwerpen-UHasselt-KU Leuven (2020-2021)

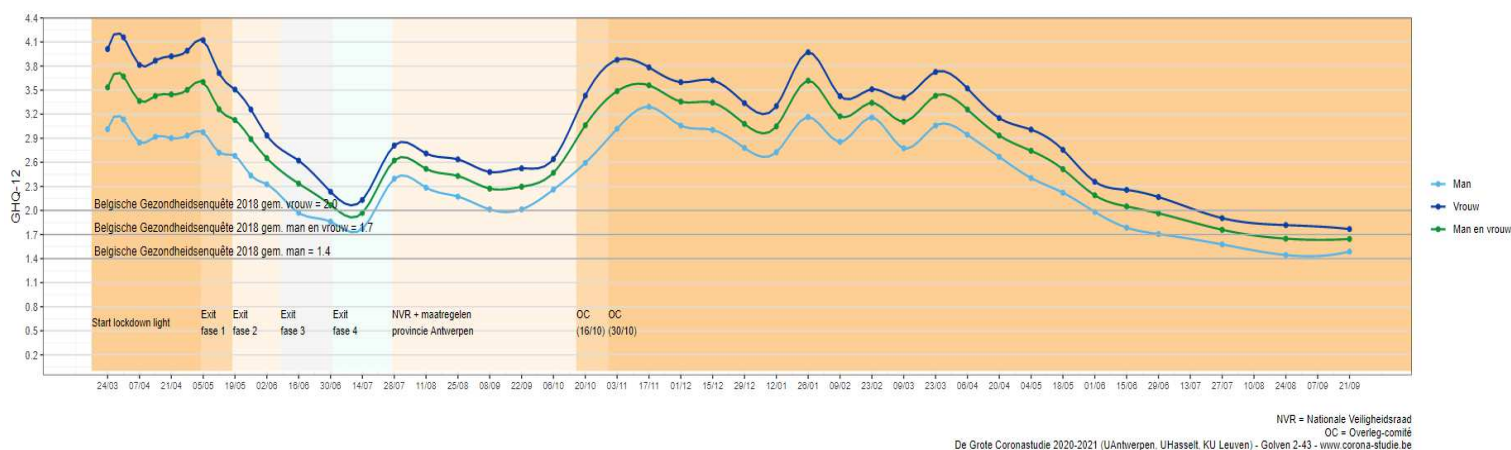
De grote Corona-studie is een initiatief van UAntwerpen, in samenwerking met UHasselt en KU Leuven.

In deze bevraging onderzochten ze onder andere:

- de verspreiding van COVID-19 symptomen;
- de navolging van de social distancing maatregelen;
- de socio-economische impact van deze maatregelen.

De deelnemers kregen twaalf vragen rond hun mentaal welzijn. Op basis van deze antwoorden werd een score berekend, die op een schaal van 12 punten de mentale gezondheid van een persoon weergeeft (0: geen klachten, 12: ernstige psychische klachten). In de Belgische Gezondheidsenquête van 2018 (Sciensano) scoorde de Belg gemiddeld 1,7 op 12. Het jongste half jaar ziet de evolutie er uit als hieronder. Mannen scoren inzake mentaal welzijn beter dan vrouwen. In de schommelingen zijn de versoepelingen n.a.v. corona in het voorjaar/zomer duidelijk te zien.

grafiek 130 *Mentaal welzijn vrouwen/mannen – maart tot september 2021*

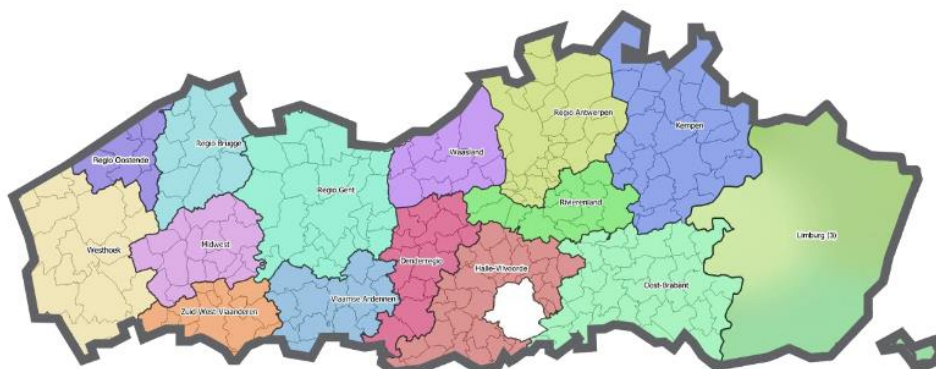
15.15 Regiovorming

De kadernota die de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020 goedkeurde, geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer: de gemeenten organiseren zich in 17 referentieregio's; er dient voldoende samenwerkingsmaturiteit te zijn om het burgemeestersoverleg te laten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio; regio's ook kunnen samenwerken in een supra-regionaal samenwerkingsverband.

Referentieregio's zijn geen nieuwe bestuurslaag. De regio is geen bijkomend bestuursniveau, noch een nieuwe structuur. Het is een overlegmodel, met de burgemeesters als centrale spil, waar afspraken worden gemaakt vanuit een breed maatschappelijk perspectief. Essentie is dat er een goede wisselwerking bestaat tussen de burgemeester en zijn lokaal bestuur over de afspraken die op het burgemeestersoverleg worden gemaakt. Samenwerkingsverbanden worden binnen de referentieregio's georganiseerd volgens het matroesjka-model. Dat impliceert dat de samenwerkingsverbanden moeten vallen binnen of samenvallen met een referentieregio.

De definitieve afbakening van de referentieregio's is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen qua werkingsgebied. Daarnaast blijft het ook de einddoelstelling om binnen de referentieregio's de huidige verrommeling te saneren en te eindigen met minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. Dit is een heel duidelijk engagement dat de Vlaamse Regering vraagt aan de lokale besturen. Voor de nieuwe samenwerkingsverbanden zullen de referentieregio's meteen richtinggevend zijn.

afbakening referentieregio's: overzicht per gemeente

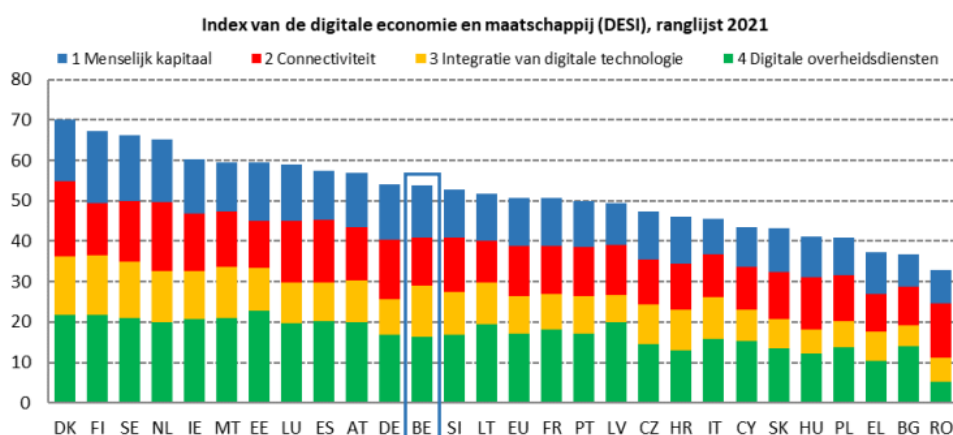

15.16 Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 - België

Van de 27 EU-lidstaten staat België op de twaalfde plaats in de index van de digitale economie en maatschappij 2021.

grafiek 131 *Index van de digitale economie en maatschappij – 2021*

DESI 2021	België		EU
	plaats	score	score
	12	53,7	50,7

“Op het gebied van digitale vaardigheden scoort België bijzonder goed wat betreft het percentage ondernemingen die hun werknemers ICT-opleidingen aanbieden (2de plaats in de EU, met 33% tegenover gemiddeld 20% in de EU). Bovendien hebben de Belgische autoriteiten hun inspanningen opgevoerd om tegemoet te komen aan de behoefte aan betere digitale vaardigheden bij studenten en om de beroepsbevolking om te scholen en bij te scholen. Vlaanderen heeft dit jaar een nieuwe overkoepelende strategie voor digitaal schoolonderwijs gelanceerd.

Wat connectiviteit betreft, presteert België ongelijkmatig. Het land heeft een goede dekking van vaste netwerken met zeer hoge capaciteit, mede dankzij zijn kabelnet. De glasvezeldekking is weliswaar nog laag, maar neemt ook toe. In dit verband is de recente aankondiging door Unifiber – een joint venture van de gevestigde operator Proximus en Eurofiber – dat het voornemens is om 500.000 huishoudens en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in Wallonië tegen 2028 op glasvezel aan te sluiten,

bemoedigend. In België wordt ook veel gebruikgemaakt van breedbandverbindingen (minstens 100 Mbps), waarmee het op de zesde plaats staat in de EU. Anderzijds loopt België nog steeds achter wat 5G-gereedheid en -dekking betreft. De voor begin 2022 geplande 5G-multibandgeving en de herziening van regionale normen inzake blootstelling aan elektromagnetische velden zouden de situatie kunnen deblokkeren.

De integratie van digitale technologie door ondernemingen blijft een van de sterke punten van België. Het land is koploper wat betreft het aantal ondernemingen dat gebruikmaakt van interne elektronische informatie-uitwisseling (53% tegen gemiddeld 36% in de EU) en scoort zeer goed op de meeste indicatoren. Verschillende initiatieven op regionaal en federaal niveau blijven de digitale transformatie van de economie ondersteunen.

België presteert wisselend op het gebied van e-overheid. Het land zit voor veel indicatoren op hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde, met name wat het gebruik van online overheidsdiensten betreft, maar zou de bevolking meer overheidsdiensten kunnen aanbieden en zijn score voor gereedheid voor open data kunnen verbeteren.”

15.17 Single Digital Gateway Regulation

De Single Digital Gateway Regulation (SDGR) verplicht alle lokale besturen om bepaalde producten en diensten vanaf 12 december 2022 online in het Engels beschikbaar te maken.

De informatie moet:

- beschikbaar zijn in het Nederlands en het Engels;
- een omschrijving van het product of de dienst bevatten die accuraat, volledig, up-to-date, gestructureerd, gebruiksvriendelijk, begrijpelijk en duidelijk is.

De webpagina's met de Engelstalige informatie moeten het logo van "Your Europe" en de feedbackfunctionaliteit van de EU bevatten.

In de Single Digital Gateway verordening bepaalt Europa 17 informatiedomeinen die vallen onder de informatieverplichting.

Informatiedomeinen in verband met burgers	Informatiedomeinen in verband met bedrijven
A. Reizen binnen de Unie	J. Starten, exploiteren en sluiten van een bedrijf
B. Werk en pensionering binnen de Unie	K. Werknemers
C. Voertuigen in de Unie	L. Belastingen
D. Verblijf in een andere lidstaat	M. Goederen
E. Onderwijs of stage in een andere lidstaat	N. Diensten
F. Gezondheidszorg	O. Bedrijfsfinanciering
G. Burger- en familierechten	P. Overheidsopdrachten
H. Consumentenrechten	Q. Gezondheid en veiligheid op het werk
I. Bescherming van persoonsgegevens	

15.18 Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario's en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving

“De ruimtelijke impact van de coronacrisis leidde tot een aantal nieuwe uitdagingen en bracht bestaande terug aan het licht of accentueerde deze. De scenario-oefening in deze publicatie leerden dat deze impacts zeer verschillend kunnen evolueren naargelang van de richting waarin de samenleving zich in de toekomst ontwikkelt. In antwoord op de uitdagingen werden een aantal ‘strategieën’ (langetermijn-

plannen en/ of doelstellingen) en bijbehorende 'acties' geformuleerd. De onzekerheid ten aanzien van de toekomstbeelden uit de scenario-oefening vraagt een zekere robuustheid van deze strategieën en acties. Ze moeten leiden tot (positieve) uitkomsten, ongeacht de gedaante die toekomstige samenleving aanneemt. Strategieën en acties gelden als robuust wanneer ze over de uitdagingen en domeinen heen een antwoord kunnen bieden of wanneer ze doorheen de tijd slechts minimaal hoeven bijgesteld worden.

De 7 ruimtelijke uitdagingen voor overheid, steden en gemeenten na de coronapandemie:

1. Betaalbare, klimaatbestendige en compacte woningen verrijkt met nieuwe functies

Tijdens de coronacrisis nam de nood toe aan ruimte voor uitbreiding van functies binnen de woning. Bewoners hadden nood aan een (aparte) ruimte voor telewerk, voor e-learning en/of een eigen buitenruimte, om de leefbaarheid te bewaren.

Strategie 1.1: Realiseer laagdrempelige en inclusieve dienstverlening op wijkschaal.

Strategie 1.2: Investeer in groenblauwe netwerken en publieke ruimte dichtbij bewoners en/of op wijkschaal.

Strategie 1.3: Inzetten op woonvormen met gemeenschappelijke voorzieningen.

Strategie 1.4: Basiskwaliteit in woningen bewaken.

2. Duurzame mobiliteitstransitie in functie van veranderend woon-werkverkeer

Na een afname van het autoverkeer tijdens de coronapandemie, zijn de files voor lange afstandsverplaatsingen teruggekomen. Voorstadnetwerken lijken onvoldoende uitgebouwd om een substantiële 'modal shift' te realiseren. Wie tijdens de coronapandemie voor eerder korte afstanden naar het werk de fiets ontdekte, blijft hieraan vasthouden. Door het toegenomen aantal fietsers neemt de frictie tussen fiets- en autoverkeer toe.

Strategie 2.1: Bestendigen van ruimtelijke ingrepen voor de huidige mobiliteitsshift naar zwakke weggebruikers.

Strategie 2.2: Op elkaar afstemmen van nieuwe (bouw)projecten en mobiliteitsingrepen.

Strategie 2.3: Omzetten van 'vastgeroeste' beleidsinstrumenten en organisatie naar flexibele mechanismen.

3. Duurzame herontwikkeling van monofunctionele gebieden aan invalswegen

Tijdens de coronapandemie vielen we, vanwege afstandsregels en verplaatsingsbeperkingen, terug op het lokale handelsapparaat, op thuisleveringen en thuiswerken. Monofunctionele gebieden bleven tijdelijk leeg. Leegstand op sommige van deze plekken valt op termijn niet uit te sluiten.

Strategie 3.1: Inzetten op verweving of herbestemming van monofunctionele gebieden.

Strategie 3.2: Opmaken van een stadsbrede en domeinoverschrijdende werking voor kleinhandel met een focus op monofunctionele gebouwen.

4. Nieuwe ruimtevragen en ecologische gevolgen in functie van toenemende e-commerce

E-commerce behelst van begin tot eindpunt verschillende ruimtelijke componenten (opslagloodsen, verkeer, parkeerplekken) met elk hun ruimtelijke impact: dubbel geparkeerde bestelbussen, files ... Het groeiende aandeel van e-commerce in onze stedelijke omgeving vraagt een doordachte en samenhangende aanpak.

Strategie 4.1: Duurzame mobiliteit faciliteren en stimuleren.

Strategie 4.2: Levendige kernen aanmoedigen.

5. Goede integratie en spreiding van groenblauwe netwerken en kwalitatieve publieke ruimte

Kwalitatief hoogstaand openbaar domein en groenblauwe netwerken groeiden tijdens de lockdowns uit tot drukbezochte plekken in en rond de steden, maar niet elke omgeving beschikt over deze ruimten. Bovendien ziet men al langer dat de integratie ervan te wensen overlaat, met alle nadelige gevolgen bij (toekomstige) weersextremen.

Strategie 5.1: Investeren in groenblauw.

Strategie 5.2: Groenblauwe netwerken creëren.

Strategie 5.3: Opmaken van een stadsbrede werking voor de realisatie van publiek domein, groen en groenblauwe netwerken.

Strategie 5.4: Creëer divers te gebruiken publieke ruimte.

6. Versterken van het aanbod aan essentiële diensten en voorzieningen in kernen

De coronapandemie legde het belang van een goed uitgeruste lokale economie (essentiële diensten) opnieuw bloot. Het succes van buurtwinkels en het belang van eerstelijnszorg, sportinfrastructuur en meer heeft niet alleen een ruimtelijke, maar ook een sociale en mentale dimensie. Tegelijkertijd hebben alsmaar minder kernen een eigen bakker of slager en trekken dienstverleningen zich terug (naar een digitaal platform) en veranderen ze alsmaar meer in woon- en slaapcentra.

Strategie 6.1: Opzetten van een buurteconomie.

Strategie 6.2: Laagdrempelige en inclusieve dienstverlening op wijkschaal.

7. Versterken van de rol en de aantrekkingskracht van grootstedelijke kernen

Grootstedelijke kernen zagen tijdens de coronapandemie hun rol en aantrekkingskracht afnemen. Minder dan voorheen waren ze de uitgesproken centra van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Sommige wijken, zoals kantoorwijken of cultuurhistorische wijken, waren volledig leeg.

Strategie 7.1: Opmaken van een stadsbrede en domeinoverschrijdende werking/ visie voor de stedelijke kernen.

Strategie 7.2: Samenwerking tussen privaat (verenigingen, burgers) en publiek versterken.”

15.19 Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen (2023) – Filip De Rynck, Lieven Janssens

“Deze toekomstvisie op het lokaal en binnenlands bestuur is het resultaat van een bijzondere opdracht van minister Bart Somers, bevoegd voor binnenlands bestuur, en van een intensief interactief traject gedurende 1,5 jaar, gebaseerd op meer dan 240 gesprekken en discussies met academici, ambtenaren, koepelorganisaties, politieke partijen en het maatschappelijk middenveld. Lieven Janssens en Filip De Rynck zijn de penhouders en de regisseurs van het interactieve traject.

De studie stelt een aantal zaken op scherp en zwengelt het debat aan over het binnenlands bestuur en de Vlaams-lokale verhoudingen en legt een stevige wetenschappelijk basis voor een langetermijnvisie op ons bestuurlijk landschap. De visietekst blijft niet louter bestuurskundige theorie, maar vertrekt van concrete maatschappelijke uitdagingen en stelt van daaruit de vraag welk soort overheid we nodig hebben om die uitdagingen aan te kunnen.

Het sleutelwoord in de studie is 'geïntegreerd' en dit in verschillende betekenissen.

(1) Bestuurskundige onderzoekslijnen van de 4 universiteiten worden geïntegreerd en gekoppeld aan recent wetenschappelijk onderzoek van collega-academici die expert zijn in de diverse beschreven maatschappelijke opgaven.

(2) Ze ontwierpen de visie doorheen 11 maatschappelijke opgaven. Het binnenlands bestuur raakt alle beleidsdomeinen en de opgaven vereisen betere integratie tussen domeinen.

(3) Ze benaderen de lokale en de Vlaamse overheid als 1 geïntegreerde overheidsorganisatie. De visie op het lokaal bestuur wordt geïntegreerd met een visie op de werking van de Vlaamse overheid: beide zijn onlosmakelijk verbonden en vormen samen één binnenlands bestuur.

(4) Ze integreren kennis en inzichten uit bestuurskundig onderzoek en uit relevante wetenschappen zoals politicologie, sociologie, geografie, economie en rechten.

(5) Ze bouwen de visie op vanuit een participatief proces waarin ze visies van wetenschappers, ambtenaren, politici en maatschappelijke organisaties integreren.

(6) Analyse wordt gekoppeld aan toekomstdesign.” (Uit Nieuwsbrief Kenniscentrum Vlaamse steden – oktober 2023).”

De elf maatschappelijke opgaven zijn: veiligheidszorg, mobiliteitsbeleid, omgevingszorg, waterbeheer, economie & innovatie, nutssectoren & publieke infrastructuur, vrijetijdsbeleid, sociaal beleid, eerstelijnszorg, (sociaal) woonbeleid, arbeidsmarktbeleid (en activering).

De documenten zijn te vinden op www.steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/toekomstvisie-vlaanderen/kopie-van-toekomstvisie-vlaanderen.

15.20 Uit: De omslag naar volwaardig partnerschap – VVSG Memorandum 2019-2024

TREND 6 – Nood aan een nieuwe bestuurlijke organisatie

Lokale overheden staan in de frontlinie bij de gewijzigde verhouding tussen politiek en samenleving. Steeds meer mensen staan afkerig ten opzichte van de politiek en verliezen het vertrouwen in de overheid. Overheden en politici van alle niveaus staan voor de uitdaging dat vertrouwen te herstellen. Lokale overheden kunnen zich alvast optrekken aan het feit dat de tevredenheid van de burger over het lokale beleid nog steeds hoger is dan deze van de andere overheidsniveaus.

Vele problemen stoppen niet aan de grenzen van een gemeente. Bovendien is dé overheid voor de burger nog het lokale niveau, in de figuur van de burgemeester.

Om de dienstverlening te verbeteren en het complexe takenpakket uit te voeren zullen lokale besturen nog meer samenwerken: met collega-besturen, centrale overheden, burgers, andere spelers op het terrein, enz. De integratie van diverse samenwerkingen binnen één regio kan de geschikte schaalgrootte opleveren om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken. Burgers worden mondiger en nemen soms zelf het heft in handen. Democratie vindt niet alleen meer plaats in de klassieke raden en organen. De actieve mondige burger is geen vijand van de (lokale) overheid, maar is een meerwaarde en daagt diezelfde overheid uit om kritisch te kijken naar de organisatie van de dienstverlening en de gemaakte beleidskeuzes. Die samenwerking moet zich ook doorzetten bij de lokale besturen zelf. Daar zijn er nog te vaak schotten tussen de verschillende beleidsdomeinen.

- Vertrouwen in de lokale overheid legitimeert het versterken van de lokale autonomie (binnen centraal vastgelegde kaders)
- Professionalisering in de besturen, weliswaar tegen verschillende snelheden
- Besturen worden nadrukkelijker op hun regierol aangesproken
- Noodzaak van samenwerking (intergemeentelijk, multilevel)
- Participatie en coproductie
- Netwerkbestuur, naar buiten gericht
- Europeanisering / Internationalisering
- Fusie van gemeenten als nieuwe realiteit

Pleidooi voor een genuanceerd debat over gemeentelijke schaal en fusie

Het debat over de schaalgrootte van gemeenten is o.m. een debat over bestuurskracht.

Bestuurskracht heeft te maken met capaciteit:

- politieke capaciteit: in staat zijn strategische keuzes te maken in functie van de behoeften van de inwoners van de gemeente, en deze keuzes ook hard maken (politiek leiderschap)
- ambtelijke capaciteit bij het volledige beleidsproces
- in staat zijn netwerken van burgers, bedrijven en andere organisaties op het grondgebied te ondersteunen en aan te wenden voor het voeren van een beleid
- in staat zijn intergemeentelijk en interbestuurlijk samen te werken
- beschikken over voldoende financiële middelen.

De omvang van de gemeente heeft een invloed op de capaciteit maar is niet de enige factor die de bestuurskracht van een gemeente bepaalt.

Om hun taakstelling waar te maken gingen de lokale besturen de voorbije decennia op alle domeinen samenwerken. Een gemiddelde gemeente is volgens de regioscreening (2012) lid van 68 samenwerkingsverbanden. Veel van die verbanden zijn er gekomen op initiatief van de centrale overheden, andere ontstonden door de lokale besturen zelf.

Dit hoge aantal roept vragen op. Samenwerking op zich is een goede zaak, maar als het de regel wordt in alle beleidsdomeinen, schort er iets aan de basisschaal. Vanaf een bepaald punt wordt samenwerking contraproductief. Ze versterkt dan niet langer de bestuurskracht, maar holt ze uit: de overhead- en coördinatiekosten lopen op, het overzicht vertroebelt, klachten als 'verrommeling' ontstaan en de rechtstreekse greep van besturen op een aantal basisfuncties neemt af.

Een ideale schaalgrootte bestaat niet, want ze is sterk afhankelijk van het beleidsvraagstuk. Voor bepaalde verdelingsvraagstukken, zoals de uitdagingen op het vlak van klimaat, is een voldoende grote schaal noodzakelijk. Bij vraagstukken over dienstverlening is dat soms anders. De discussie over schaalgrootte gaat in essentie over bestuurskracht, en die hangt dan weer sterk af van voldoende middelen, zowel op het niveau van een competent ambtelijk apparaat als op vlak van bekwame politici.

Een gebrek aan eigen bestuurskracht kan een argument zijn om de mogelijkheden voor een fusie te onderzoeken. Dat moeten gemeenten in eerste instantie zelf doen, want elke situatie is anders. Type-oplossingen die vanuit Brussel worden doorgedrukt dreigen vooral negatieve energie en weerstanden te creëren. Als besturen de stap richting fusie zetten, moeten ze kunnen rekenen op actieve steun van de Vlaamse en de federale overheid.

TREND 7 – Data & technologie – nieuwe mogelijkheden en spelregels

Data en technologie stellen lokale besturen in staat om hun beleid voor te bereiden en te ondersteunen, hun dienstverlening beter te organiseren of de samenwerking met verschillende partners op te volgen en te evalueren. De beschikbaarheid van kennis en informatie is een basisbehoefte geworden. Die evolutie is zeker nog niet ten einde. Onder de vlag van smart cities zullen big data, blockchain, internet of things,... een stevige impact hebben op lokale besturen zelf. Gemeenten moeten het voortouw nemen en er tegelijkertijd voor zorgen dat de privacy van burgers gegarandeerd blijft. Meer dan welke overheid ook, weten lokale besturen dat niet alle burgers in staat zijn het tempo van deze digitalisering te volgen. Ze zullen dus moeten blijven investeren om de digitale geletterdheid van de bevolking te verhogen.

Intussen stellen we (onder meer op basis van de I-monitor 2016) vast dat zo goed als alle gemeenten te klein zijn om zelf de toenemende eisen qua digitalisering het hoofd te bieden. Lokale autonomie is op dit vlak een inhoudsloos begrip geworden. De lokale besturen reiken dan ook de hand uit naar de centrale overheden om dit samen aan te pakken, te beginnen met stevige afspraken over de uitrol van interbestuurlijke data- en IT-projecten.

In de toekomst zullen "data" het nieuwe goud worden en daarom is er nood aan bescherming van deze data voor goed en ethisch gebruik in functie van een optimaal comfort van de burger.

Nieuwe mogelijkheden

- Big data
- Blockchain
- Digitalisering
- Internet of things

Nieuwe spelregels en aandachtspunten

- Privacy
- Digitale kloof, zeker ook bij senioren

Welke beleidskeuzes vraagt de VVSG aan de andere overheden? Welke oplossingen zouden een grote stap voorwaarts betekenen voor sterke lokale besturen?

1. **Lokale autonomie en beleidsruimte:** lokale besturen staan het dichtst bij de praktijk, waar mensen wonen, werken, winkelen, uitgaan, ... Het is op dit niveau dat de gemeente en de stad beleidsruimte en autonomie nodig hebben. Bestuurders en beleidsmedewerkers maar ook burgers of organisaties moeten er goed op elkaar kunnen inspelen, innovatieve formules moeten er kunnen groeien. Een teveel aan regels belemmeren dit. Iedereen wint wanneer lokale bestuurders meer experimenteeruimte krijgen.
2. **Genoeg financiële ruimte:** een gemeente moet kunnen investeren in infrastructuur en sociaal beleid. Maar de budgettaire ruimte wordt bijna helemaal opgesoupeerd door de sterk stijgende pensioenuitgaven die de lokale besturen moeten dragen voor hun ex-statutair personeel. Dit is niet langer houdbaar en vraagt dringend een oplossing. Ook is een aanpassing nodig van het Gemeentefonds, moet er een nieuw systeem komen voor het kadastraal inkomen, en de gemeentelijke en de centrale beleids- en beheerscyclus moeten voortaan gelijk lopen (de ene is zesjaarlijks, de andere jaarlijks).
3. **Samenleven in diversiteit:** mensen willen goed samenleven, in een aangename omgeving, zonder spanningen met de burens en andere inwoners. De lokale bestuurders hebben ondersteuning nodig om de lokale sociale cohesie te versterken in een context van superdiverse gemeenschappen en opinies die soms ver uit elkaar gaan staan. Zoiets lukt niet vanuit één beleidsdomein, of vanuit één overheidsniveau. Een transversale aanpak is nodig. De VVSG vraagt een breed programma voor Sociale Cohesie over de Europese, federale, Vlaamse en lokale overheidsniveaus heen, acties die breed gaan, ook in samenwerking met mensen en organisaties buiten de overheid.

4. **Terugdringen van armoede en versterken van de zorg:** na de verregaande integratie van de OCMW's en de gemeenten, moeten we groeien naar een echte integrale en geïntegreerde aanpak van het lokale sociale beleid. Armoede staat de komende jaren bovenaan de agenda: niet alleen in de steden, ook in de kleinere gemeenten. Om de noden van een verzilverende samenleving aan te pakken moeten gemeenten de regie kunnen voeren over de afstemming tussen de diverse organisaties die bij hen actief zijn.
5. **Bestuurlijke transitie naar de regio'schaal:** de VVSG ziet in de toekomst drie parallelle bestuurlijke transities. Lokale besturen met onvoldoende bestuurskracht kunnen beter actief een (vrijwillige) fusie overwegen, ondersteund door een aangepaste fusiebonus. Ook vraagt de VVSG een sturing vanuit de gemeenten in de evolutie naar een 20-tal regiowerkingen in Vlaanderen. Die regio's bouwen voort op een bestaande sociaaleconomische streekrealiteit. Tegelijk moeten de Vlaamse en de federale overheid overschakelen naar een andere modus operandi: zij passen zich aan en komen met afgestemde procedures en regelgeving naar de regio's.
6. **Ondernemerschap en innovatie:** een levendige gemeente kent levendige kernen. De VVSG pleit voor de integratie van de verschillende functies in de kernen. De economische bedrijvigheid moet zich er met diverse andere woon-, werk-, en leef-functies kunnen verweven. De VVSG dringt sterk aan op de opheffing van administratieve barrières, zoals een drastische modernisering van de economische regelgeving rond de drankvergunningen, de wet op de openingsuren en de kansspelvergunningen.
7. **Inzetten op een gezonde leefomgeving:** de VVSG dringt aan op een consequent Vlaams ruimtelijk beleid dat kiest voor kernversterking en voor het sparen van de woonreservegebieden. Er moet een stop komen op het ontwikkelen van manifest slecht gelegen, niet ontwikkelde woon- en woonreservegebieden. Vlaanderen moet nog méér inzetten op een duurzamer mobiliteitsbeleid en op lokale hernieuwbare energie.
8. **Nieuwe vormen van participatie:** de lokale bestuursstijl zal sterk beïnvloed worden door de toename van burgerparticipatie en initiatieven van burgers en burgerorganisaties die inzetten op co-creatie. De VVSG en haar leden juichen dit toe: de inzet van burgers in allerlei burgerprojecten kan de lokale democratie en sociale cohesie versterken, zonder dat dit een aantasting moet betekenen van het primaat van de politiek. Van zowel burgemeesters, schepenen, en raadsleden, als van de gemeentelijke medewerkers vraagt dit een open bestuurscultuur. De VVSG wil in samenwerking met Vlaanderen een rol opnemen om de lokale mandatarissen en medewerkers hierin te ondersteunen.
9. **Samenwerking en afstemming in lokaal ICT-beleid:** de VVSG vraagt dat de federale overheid, de Vlaamse overheid en de lokale besturen een overkoepelende ICT-strategie te ontwikkelen, met gedeelde standaarden voor IT-systemen, regels voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten, en een aanbod van IT-bouwblokken waaruit lokale besturen kunnen putten. Door dit centraal aan te bieden kunnen besturen zich focussen op de strategische aspecten van data en technologie. De VVSG vraagt bijzondere aandacht voor digitale ongeletterdheid: slimme gemeenten kunnen niet zonder slimme burgers.

Vanuit alle bovenstaande strategische dossiers wil de VVSG voluit ijveren voor een interbestuurlijk Duurzaamheidspact, een langetermijnpact tussen de federale, Vlaamse en lokale overheden met concrete doelstellingen over klimaat, omgeving en sociale cohesie. Dit pact gaat een alliantie aan met burgerprojecten en middenveldorganisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen.

STRATEGISCH DOSSIER 1 – Volwaardige lokale autonomie en beleidsruimte

Verantwoordelijkheid krijgen én waarmaken, binnen Vlaamse en federale kaders.

- Samenlevingsproblemen worden complexer en vragen innovatief maatwerk. Innovatie groeit doorgaans van onderuit. Op lokaal niveau komt alles samen en is er ook meer ruimte voor experiment.
- Het vertrouwen van burgers is het grootst in het lokaal bestuur.
- Vertrekken vanuit heldere basisrollen: een kaderstellende Vlaamse en federale overheid en lokale besturen die de beleidsruimte nemen en krijgen voor lokaal maatwerk.

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

1. We versterken de lokale **regiecapaciteit**.
2. We **betrekken** alle voorzieningen en diensten op het grondgebied bij het beleidsproces.
3. We maken nog meer werk van een **actieve en democratische aansturing**, opvolging en geregelde evaluatie van verzelfstandigde entiteiten en samenwerkingsverbanden, zowel politiek als ambtelijk.
4. We maken extra werk van het aantrekken en behouden van competente medewerkers door aandacht voor sterke organisaties gebaseerd op innovatieve concepten (zoals innovatieve arbeidsorganisatie, expertise-centers,...) **talentmanagement** en een volwaardig HR-beleid.
5. We zetten in op een betere ondersteuning en **omkadering van de bestuurders**, en dan vooral van de raadsleden.
6. We investeren in de **samenwerking tussen de politiek en de organisatie**.
7. We grijpen de **integratie** van gemeente en OCMW aan om te komen tot een sterk lokaal beleid, met bijzondere aandacht voor lokaal sociaal beleid.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We vragen dat de Europese, federale en Vlaamse overheid de lokale besturen beschouwen én behandelen als een **volwaardig en democratisch gelegitimeerd overheidsniveau** dat het recht én de plicht heeft om zelf beleidskeuzes te maken voor het eigen grondgebied.
2. We vragen dat de federale en Vlaamse overheid de lokale besturen **erkennen als regisseurs van het lokale beleid**. Dat vraagt echte doorzettingsmacht (het kunnen aansturen van andere partners) voor de lokale besturen t.a.v. andere actoren op het terrein, bv. door een slot op de middelen in te bouwen voor voorzieningen en diensten die lokaal actief zijn en door de federale of Vlaamse overheid gesubsidieerd worden: een deel van die middelen wordt pas uitgekeerd als deze voorzieningen en diensten meewerken aan de voorbereiding en de uitvoering van het lokaal beleid. Dat betekent ook dat een overdracht van regiebevoegdheid gepaard gaat met de overdracht van de eraan verbonden financiële middelen naar de lokale besturen. ([FICHE 01](#))

3. **We pleiten voor federale en Vlaamse regelgeving die vooral kaders vastlegt**, en de concrete invulling en instrumenten aan de lokale besturen overlaat. De “wat” is het kader en de “hoe” vormt het instrument (met de creativiteit) dat wij lokaal willen realiseren.
4. We vragen dat de Europese Commissie en de federale en Vlaamse overheden de lokale besturen actief betreft als mede-overheden in de totstandkoming van de Europese regelgeving volgens het principe van **actieve subsidiariteit**. (FICHE 02)
5. **We vragen (opnieuw) dat geplande federale en Vlaamse beleidsmaatregelen altijd gepaard gaan met een lokaal effectenrapport**, dat op een ernstige wijze de verwachte positieve en negatieve gevolgen van die maatregelen in kaart brengt (financieel, personeel, beleidsruimte, burgers, ...).
6. We pleiten, naar het voorbeeld van het Overlegcomité, voor een geregeld (twee keer per jaar) structureel politiek overleg tussen een vertegenwoordiging van de lokale besturen enerzijds, en de kernministers van de federale, respectievelijk Vlaamse regering anderzijds over een gezamenlijk te bepalen agenda.
7. We pleiten voor echte experimenteeruimte voor lokale besturen en voor regelluwe ruimtes en periodes. Wat niet meer werkt is eerst alles bekijken, dan beslissen en dan nog eens zoveel jaar wachten tot de uitvoering een feit is. Ook overheden moeten sneller en meer wendbaar (agile) werken. Het lokale niveau leent zich daar het best toe.
8. **We pleiten voor gecoördineerde en consistente regelgeving richting lokale besturen**, zowel binnen de Vlaamse en de federale overheid, als tussen beide overheidsniveaus. Dat kan door in elke regering één minister aan te stellen als uniek politiek aanspreekpunt en coördinator van alle wetgeving en beleidsinitiatieven met betrekking tot lokale besturen.
9. **We pleiten voor een betere omkadering van de gemeenteraad** en de gemeenteraadsleden, met een beter personeelsstatuut, met gelijkwaardigheid van het politieke verlof tussen privé en publieke sector, de mogelijkheid dat raadsleden (eventueel vanaf een bepaalde grootte van gemeente) een deeltijds loon kunnen krijgen, enz. “Minder in aantal maar beter gewaardeerd” is hierbij een bespreekbare eis.
10. We vragen meer mogelijkheden voor een competitieve verloning voor de lokale medewerkers, flexibiliteit in lokale rechtspositieregeling om met innovatieve instrumenten te kunnen werken vanuit een **volwaardige HR-visie**. (FICHE 03) Dit is een pleidooi voor ruimere Vlaamse kaders, waarin lokale besturen zelf hun ding kunnen doen zoals ze dat willen om een aantrekkelijke organisatie uit te bouwen waarbij talentmanagement mogelijk is. Maar het is ook een pleidooi om een gezamenlijke visie met Vlaanderen uit te bouwen, in samenspraak met werknemersorganisaties, en zo inspiratie te bieden met werkbare kaders voor het lokale niveau. Zo pleiten we voor de oprichting van een sectoraal vormingsfonds om de professionalisering van medewerkers en politiek personeel verder te ondersteunen (FICHE 04). Op federaal niveau willen we een gelijkwaardige benadering voor de veiligheidsmensen op het terrein zodat ook zij in staat zijn om een innovatieve organisatie met bijhorend HR-beleid te kunnen voeren.
11. We pleiten voor een middelenverschuiving van de centrale overheden naar de lokale besturen, waardoor het **aandeel van de lokale overheidsuitgaven binnen het totale Bruto Binnenlands Product (BBP) toeneemt**. Op die manier kan de huidige 7,1% van het BBP evolueren naar het Europese gemiddelde van 10,7%. (FICHE 05)
12. We vragen een grondige Vlaams-lokale evaluatie van de via het Decreet Lokaal Bestuur ingevoerde beperking van het **aantal leden van de raad van bestuur van intergemeentelijke en OCMW-samenwerkingsverbanden tot vijftien**, met als elementen: efficiëntie en effectiviteit, democratische controle, aansturing en transparantie. Op basis van deze evaluatie moet een bijsturing van deze maatregel mogelijk zijn.

STRATEGISCH DOSSIER 8 – Inzetten op schaal en samenwerking

De complexiteit van de maatschappelijke uitdagingen en de toegenomen verwachtingen van de burgers vragen om lokale overheden die bestuurskrachtig zijn en opereren als netwerkorganisaties. Sommige gemeenten die onvoldoende bestuurskracht hebben zouden beter een fusie aangaan. De vele samenwerkingsverbanden zien we op termijn evolueren naar een aantal regio's in Vlaanderen, die maximaal aansluiten bij een al bestaande sociaaleconomische streekrealiteit. Samenwerkingen in regioverband geven schaalgroottes om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken, expertise uit te wisselen en goed te wegen op de andere overheidsniveaus of grote partners. De Europese, federale en Vlaamse overheden zouden moeten loskomen van hun verkokerd aanbod naar de lokale besturen en regio's.

Voor de VVSG moeten de drie onderstaande bestuurlijke transitie onlosmakelijk samen uitgevoerd worden. Het zou verkeerd zijn enkel naar de gemeenten te kijken:

- **Gemeenten beslissen zelf of ze willen fuseren.** Een fusie is idealiter het gevolg van een oefening van de gemeente over haar bestuurskracht, waarbij ze na de afweging van alle elementen tot de conclusie komt dat de voordelen van een samengaan opwegen tegen de nadelen ervan, of dat de nadelen van alleen blijven niet langer verantwoord zijn voor de eigen inwoners en voor de buurgemeenten. Gemeenten vragen ondersteuning bij deze bestuurskrachtoefening, en willen ook leren uit de ervaringen van de vijftien gemeenten die in 2019 fuseerden tot zeven nieuwe gemeenten. Verder rekenen de gemeenten op een aangepaste fusiebonus, die ook minder vanzelfsprekende, maar potentieel sterke fusies faciliteert en mogelijk maakt (bv. tussen een centrumstad en een kleine gemeente, tussen een rijkere en een armere gemeente, tussen drie gemeenten of meer, tussen gemeenten met en zonder schulden, enz.). Het proces van gemeentelijke fusies moet parallel lopen met de beleidsruimte waarbij lokale besturen veel meer het hoe kunnen bepalen, binnen voldoende ruime Vlaamse kaders.
- **De (stads)regionale schaal moet zich kunnen doorzetten als een pragmatische schaal voor afstemming, planning en uitvoering van gemeentegrensoverschrijdende materies.** De regio's worden niet van boven opgelegd, maar sluiten aan op een sociaaleconomische realiteit zoals die vandaag al wordt gevoeld. De regio's werken een bestuursmodel uit waarvan de bestuurskrachtige gemeenten de steunpilaren vormen. De regio's bestaan ook zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten. Zoals op het lokale niveau vinden in de regio's ook de partnerschappen plaats met de andere overheden en waar zinvol aangevuld met partners uit het middenveld. Voor de intergemeentelijke en regiowerkingen blijft de politieke aansturing steeds in handen van de gemeentelijke bestuurders en hun afgevaardigden. De gemeenten en provincies bekijken samen hoe ze in de regio's kunnen samenwerken.
- **De Europese, federale en de Vlaamse overheid komen los van hun verkokering en treden naar de gemeenten en regio's met een geïntegreerde beleidsvisie, financiering en regelgeving, en met het inzicht dat iedere regio andere noden heeft.** De afbouw van de Vlaamse verkokering kan ook de bestuurskracht van de lokale overheden versterken.

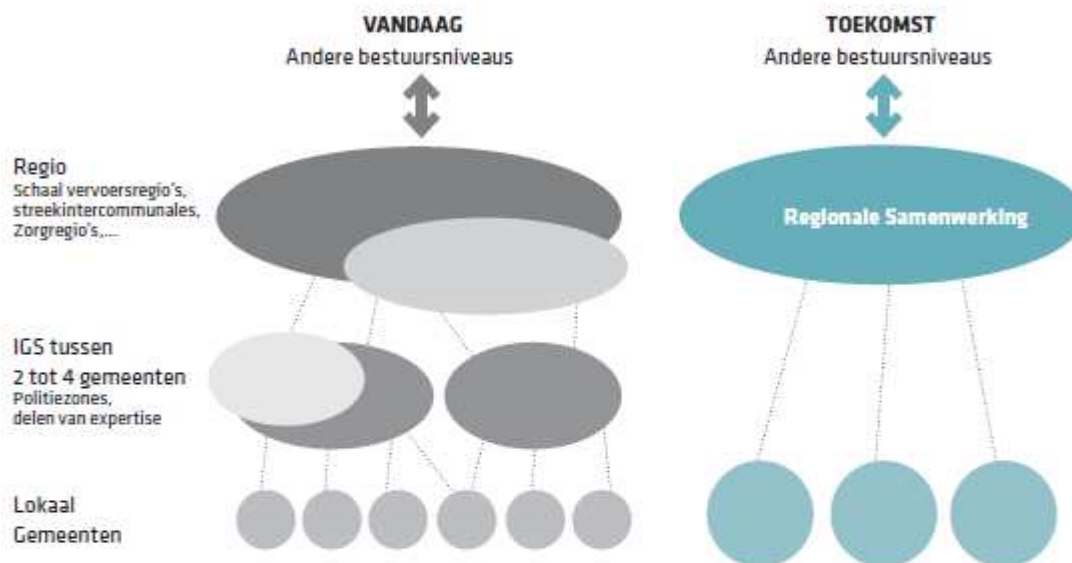
Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Er is nood aan gemeentelijke basisbesturen met voldoende kritische massa. Voor een aantal gemeenten die nu te kwetsbaar zijn, kan een fusie met een of meer andere gemeenten meer toekomstperspectief bieden. Een sterke regiowerking kan niet zonder gemeenten die over een stevige bestuurskracht beschikken. Minder lokale besturen aan tafel maakt de besluitvorming op de regioschaal ook gemakkelijker (versterking van de governance).

Er bestaan in Vlaanderen op het lokale 'tussenniveau' 2.100 samenwerkingsverbanden (2017). Deze ontstonden ofwel op initiatief van de gemeenten, de Vlaamse overheid, de provincie of de federale overheid. Soms nemen ook middenveldorganisaties deel. Het vaakst zijn de samenwerkingsverbanden actief rond zorg en gezondheid, ondernemen en werk, veiligheidszorg, en cultuur en vrije tijd. Sommige gemeenten delen ook personeel, zoals de stedenbouwkundige ambtenaar. Op termijn kan dit tussenniveau groeien naar eenvormige regiowerkingen: de verschillende beleidsvelden kunnen dan beter op elkaar inhaken op streekniveau en zijn zo efficiënter te sturen. Ook overhead- en coördinatiekosten zijn dan beter te beheersen.

De transitie van het bestuurlijke model zou er als volgt uitzien:

De voordelen van een hertekening zijn drieledig:

- Meer rechtstreekse aansturing van basisfuncties en meer expertise op lokaal niveau. De gemeenten nemen een stuk autonomie terug;
- Vereenvoudigen van de tussenniveaus, waarbij de schaal waarop gemeenten met 2 of 3 samenwerken steeds meer zal opgaan in een regiowerking;
- Vereenvoudiging van de planning en afstemming op regioniveau omwille van minder besturen.

Intenties van de gemeenten

1. We willen als gemeenten onze **bestuurskracht** kritisch tegen het licht houden en de eigen schaal, de verzelfstandigde entiteiten en de samenwerkingsverbanden evalueren.
2. We willen met een positieve ingesteldheid een **fusie** onderzoeken en aangaan met buurgemeenten als de bestuurskracht van de eigen gemeente te beperkt blijkt.

3. We willen als bestuurskrachtige gemeenten investeren in een **gebiedsgerichte samenwerking**, performante intergemeentelijke samenwerking en evolueren in de richting van regionale samenwerkingsverbanden.
4. We investeren samen met Vlinter in de oprichting van een 'steunpunt of kenniscentrum regionale samenwerking' waarbij we de krachten bundelen die bestaan op het terrein en leren uit de werking van het kenniscentrum stedenbeleid. Zo kunnen we het best gemeenten ondersteunen bij de groei naar een **governancemodel** voor een goede, transparante aansturing van de regionale samenwerkingsverbanden.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

1. We pleiten voor een **aangepaste fusiebonus**, die ook minder vanzelfsprekende, maar potentieel sterke fusies faciliteert en mogelijk maakt (bv. tussen een centrumstad en een kleine gemeente, tussen een rijkere en een armere gemeente, tussen drie gemeenten of meer, tussen gemeenten met en zonder schulden, enz.). De wetgever moet ook voor de faciliteitengemeenten een fusie mogelijk maken, zonder uitbreiding van de faciliteiten.
2. We vragen Vlaanderen (en partners) om samen met VVSG te voorzien in het 'steunpunt of kenniscentrum regionale samenwerking', in het bijzonder voor het onderdeel van het uitwerken van goede **governancemodellen en -praktijken** van samenwerking op intergemeentelijk niveau en voor de transitie naar de regio-schaal.
3. We gaan voor een regio-schaal met een **20-tal regiowerkingen**, waar we de vele samenwerkingsvormen op het 'tussenniveau' naar toe zien groeien. Dit wordt geen extra bestuursniveau, maar een beslissingsforum voor gebiedsgerichte materies (mobiliteit, ruimtelijke ordening, zorgvoorzieningen,...). Het gaat om regio's die aansluiten bij een sociaaleconomische realiteit in de streek. De gemeenten zijn aan zet om de regio's te bepalen. De gemeenten en provincies bekijken samen hoe ze in de regio's kunnen samenwerken. We gaan voor **regio's die zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten bestaan** voor de diverse regiorollen en regiothema's (oa. politiezones, hulpverleningszones, vervoersregio's, eerstelijnszones,...).
4. We vragen in de tussentijd **zo weinig mogelijk top-down opgelegde samenwerkingsverbanden**. Als het toch gebeurt, vragen we dat de centrale overheid minstens nagaat of integratie met bestaande samenwerkingsverbanden mogelijk is.
5. We gaan voor regio's waar wordt samen gewerkt aan een **eenvormigheid** van beleid: op de regioagenda's staan gemeentegrensoverschrijdende dossiers met een regionale impact. Deze dossiers worden steeds vanuit een globale gebiedsgerichte benadering bekeken.
6. We vragen **onderzoek naar vereveningsmechanismen**, die een goede regiowerking ondersteunen. Het gaat om een systeem dat de (financiële) lasten en baten van bepaalde projectontwikkelingen (bedrijventerreinen, woongebieden, ...) op streekniveau verdeelt onder de betrokken gemeenten. Het doel is de beste allocatie voor projecten toewijzen. Zo komen vandaag bijvoorbeeld bedrijventerreinen niet altijd op de beste locatie terecht. Er kan nagedacht worden over het verzamelen van middelen in een **regiofonds**, waarbij voor het aanpakken van geïntegreerde gebiedsprogramma's op regioniveau de middelen bij uitvoering met een goede billijke verdeelsleutel over de gemeenten worden verdeeld.
7. We vragen dat de Europese, federale en Vlaamse administraties vanuit de diverse **administraties** met een geïntegreerd aanbod naar de gemeenten en regio's stappen (bv. procedures en regelgeving die afgestemd zijn voor de verschillende beleidsmateries). Het moet ook gaan om een aanbod dat vertrekt **vanuit de realiteit en de noden van de regio's** en aansluit op de beleidsvisie die door de stakeholders in de betrokken regio werd ontwikkeld.
8. We vragen een duidelijke en verfijnde methodiek voor het **meten van bestuurskracht** (bestuurskrachtmonitor 2.0.). Deze methodiek vormt de hefboom naar een versterking van het lokale bestuursniveau.

STRATEGISCH DOSSIER 9 – Data en technologie als hefboom inzetten

Het inzetten van (open) data en technologie opent nieuwe perspectieven om beter grip te krijgen op maatschappelijke uitdagingen; interne performantie en efficiëntie; samenwerking met partners.

- Digitalisering als opportuniteit en noodzaak tegelijk
- Verruimen van de digitale dienstverlening (24/24 en 7/7), maar 'mensenwerk' houden waar het nodig is
- Aandacht voor de keerzijde van de digitalisering: data-beleid, privacy, digitale ongeletterdheid

Dit dossier draagt bij aan de volgende duurzameontwikkelingsdoelstellingen:

Intenties van de gemeenten

We reiken de hand naar de centrale overheden om samen de schouders te zetten onder een **slimme regio Vlaanderen**, met een sterk smart city-ecosysteem met ruimte voor experiment, innovatie en samenwerking. Werken aan slimme gemeenten in een slimme regio kunnen we niet alleen. Het smart city-concept is er één bij uitstek van co-creatie met de verschillende overheden, de academische instellingen, de bedrijven, industrie en de burger (cf. Quadruple Helix). Lokale besturen erkennen het belang van het verruimen van de digitale dienstverlening (24/24 en 7/7). Hiervoor engageren lokale besturen zich tot:

1. **Investering in data en technologie:** lokale besturen beseffen dat ze bijkomend moeten investeren in data en technologie om tegemoet te komen aan de technologische uitdagingen van vandaag en morgen. Het besef leeft ook dat deze investeringen het best niet alleen gebeuren op niveau van een individueel bestuur, maar dat een significant deel ook wordt ingezet in enerzijds sterke samenwerkingsverbanden die generieke informatievoorzieningen kunnen uitwerken en gemeenschappelijke expertise kunnen opbouwen en anderzijds in generieke oplossingen vanuit de centrale overheden.
2. **Adoptie van standaarden en bouwstenen:** Lokale besturen engageren zich om de standaarden en bouwstenen van de centrale overheden te adopteren. Hierdoor willen ze de leveranciersafhankelijkheid verminderen of zelfs voorkomen.
3. **Digitale geletterdheid en aandacht voor het menselijke aspect:** Lokale besturen wensen bijkomende inspanningen te leveren om de digitale geletterdheid van hun burgers en medewerkers te bevorderen. Zonder slimme inwoners en medewerkers zijn er geen slimme gemeenten. Technologie is een middel, geen doel. Verdere automatisering van de dienstverlening kan ervoor zorgen dat de vrijgekomen tijd gespendeerd wordt aan meer gepersonaliseerde diensten voor wie het nodig heeft.
4. **Uitwerken van een doordachte datahuishouding:** Lokale besturen maken werk van een goede gegevenshuishouding met oog voor aspecten rond informatieveiligheid en privacy. Ze leggen daarnaast het principe van open data op aan hun leveranciers en passen deze zelf toe.

Vragen van de VVSG aan de andere overheden

De lokale besturen zijn de geprivilegieerde partner in het verbeteren van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en organisaties en zijn onmisbaar bij de uitbouw van het interbestuurlijk e-government en de uitrol van de slimme regio Vlaanderen. Dit impliceert dat ze in al hun verscheidenheid als volwaardige partners van

de centrale overheden moeten betrokken worden en dat de centrale overheden de samenwerking tussen de lokale besturen onderling zoveel moet stimuleren of zelfs faciliteren.

1. Samenwerken aan een smart city-strategie

We pleiten voor een Vlaamse strategie als antwoord op een versnipperd smart city-landschap. Die strategie moet lopende gemeentelijke initiatieven en plannen verbinden, zorgen voor een betere coördinatie tussen de vele federale, Vlaamse en lokale initiatieven (Smart Flandersprogramma, City of Things, ...) en moet Vlaamse lokale besturen helpen een eigen visie over de 'slimme stad' te ontwikkelen en te realiseren. Uiteraard kan dit enkel mét maximale betrokkenheid van alle gemeenten (ruimer dan de centrumsteden) en rekening houdend met hun eigenheid. Daarnaast is het ook belangrijk de academische instellingen, de bedrijfswereld en de burger bij die strategie en uitrol te betrekken.

2. Experimenteeruimte en richtlijnen voor de slimme stad

We vragen experimenteeruimte. Proeftuinprojecten moeten de voorwaarden creëren waarin innoverende initiatieven kunnen bloeien in regelluwe zones. Een platform is nodig om kennis en resultaten van gemeentelijke experimenten te delen en het ontwikkelen van standaarden te bevorderen. Lokale besturen willen hiervoor méér regelluwe zones. Daarnaast kunnen een aantal principes en richtlijnen lokale bestuurders helpen om grip te krijgen op de verschillende mogelijkheden die technologie met zich meebrengt. Denk aan richtlijnen voor het aanbesteden van (slimme) verkeerslichten of sensoren. Enkele duidelijke richtlijnen kunnen valkuilen vermijden.

3. Samen werken aan een (Linked) opendata-strategie

We vragen samen met de lokale besturen te werken aan een (linked) opendata-strategie. Het 'Open Data charter' van Smart Flanders is een goede aanzet, maar over het algemeen gaan de ontwikkelingen rond Open Data te traag en worden datasets weinig gebruikt. We vragen daarom te investeren in vervolgttrajecten zoals Smart Flanders en LBL0D (= Lokale Besluiten als Linked Open Data). Ook vragen we meer promotie rond hergebruik van deze datasets bij potentiële doelgroepen.

4. Overkoepelende ICT-strategie en meer slagkracht

We vragen een overkoepelende ICT-strategie en één minister verantwoordelijk voor het ICT-beleid dat zich richt naar burgers en lokale overheden. Lokale besturen ervaren de administraties van de Vlaamse en federale overheden nog steeds als zeer verkokerd en versnipperd. Te vaak hanteren entiteiten eigen systemen en principes waardoor interbestuurlijke gegevensuitwisseling voor de lokale besturen moeilijk beheersbaar wordt. Het Vlaams stuurorgaan ICT- en Informatiebeleid zet eerste positieve stappen, maar is nog te vrijblijvend. Bovendien is met dit orgaan de broodnodige afstemming met de federale overheid nog niet verzekerd. De hefboomen van het Agentschap Informatie Vlaanderen en van de FOD Beleid en Ondersteuning moeten sterker en dwingender worden.

5. Regels voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten

We vragen richtlijnen voor toekomstige interbestuurlijke digitaliseringsprojecten. Voorzie daarbij in de nodige verankering in wetgeving. Richtlijnen die stevig verankerd zijn in wetgeving zijn noodzakelijk om het mislukken van interbestuurlijke IT-projecten te voorkomen. Ook worden lokale besturen dan als volwaardige partners betrokken en krijgen ze voldoende organisatorische en technische ondersteuning.

6. Samen uitwerken van een goede generieke digitale infrastructuur: afspraken rond standaarden en uitwerken van bouwstenen en authentieke gegevensbronnen (FICHE 44)

We vragen dat de centrale overheden deze kerntaken opnemen: (1) het uitwerken van data- en uitwisselingsstandaarden; (2) het ontwikkelen van bouwstenen; (3) en het opbouwen van authentieke gegevensbronnen/basisregisters. We vragen bij de opbouw voldoende rekening te houden met de behoeften van de lokale besturen. Dat kan door hen van bij de start te betrekken. De VVSG wil dan, samen met haar partnerorganisaties, een actieve rol opnemen in het uitdragen en de invoering van deze standaarden. Het werken met standaarden en bouwstenen zoals MAGDA draagt ertoe bij dat de lokale besturen niet met leveranciersafhankelijke technologie moeten werken (*vendor lock-in*).

7. Kant-en-klare IT-oplossingen voor lokale besturen

We vragen dat de lokale besturen kunnen beschikken over kant-en-klare IT-oplossingen, die voortbouwen op de generieke digitale infrastructuur (zie punt 6). Het gaat dan om zowel hardware- als softwarediensten. Nu moeten lokale besturen noodgedwongen zelf digitale tools uitwerken. Beter wordt er 1 applicatie en platform gemaakt voor en door alle gemeenten. Denk hierbij aan telkens één generieke oplossing voor de omgevingsvergunning, de Beleids- en Beheerscyclus (BBC), Rijksregister, Akten burgerlijke stand, ... We vragen dat ervaringen rond de lokale projecten worden gedeeld, en dat de Vlaamse overheid en lokale besturen de generieke diensten in co-creatie uitwerken en toepassen. We vragen om samen met de lokale besturen een gedragen co-financieringsmodel uit te werken. Door de generieke IT-diensten gedeeld te ontwikkelen en aan te bieden kunnen besturen zich concentreren op het strategische aspect van data en technologie i.p.v. het operationele. Het opent ook extra mogelijkheden voor gebruik door de burgers en voor uitwisseling van data tussen gemeenten.

8. Administratieve vereenvoudiging

We vragen een vereenvoudiging van de interbestuurlijke processen, in lijn met de Europese e-government principes als 'once only', 'interoperability by default', 'digital-by-default', ... Ook zit er veel potentieel in nieuwe technologieën als linked data, blockchain en artificiële intelligentie. Op federaal niveau zijn al eerste positieve stappen gezet met o.a. het strafregister en de akten van burgerlijke stand, maar er is nog veel winst te boeken. Lokale besturen treden nog vaak op als fysiek loket van een centrale overheid (bv. uitreiken van rijbewijzen, opvolgen van de poliovaccinatie, ...). We vragen te bekijken of een digitalisering van bepaalde diensten de rol van lokale besturen kan beperken tot hooguit nog het begeleiden van mensen die digitaal niet zo vaardig zijn.

9. Datageletterdheid en inclusieve dienstverlening

We vragen lokale besturen te helpen alle inwoners, zeker de meest kwetsbare, te laten deelnemen aan de digitale maatschappij. Er zijn maatregelen nodig om de digitale geletterdheid en mediawijsheid te bevorderen. Dienstverlening moet zo inclusief en gebruiksvriendelijk mogelijk ontworpen worden.

10. Privacy en informatieveiligheid

We vragen te werken aan collectieve oplossingen en heldere richtlijnen en initiatieven zoals het Burgerprofiel, MAGDA en Digitaal Archief Vlaanderen (DAV). Maak ook de Vlaamse datacenters vlot toegankelijk voor lokale besturen. Stem daarnaast voldoende af tussen de verschillende overheidsniveaus en zorg voor meer eenduidigheid voor de lokale besturen op vlak van de toezichhoudende autoriteit, toegangs- en gebruikersbeheer en dienstenintegrator.

11. Ondersteuningsprogramma lokale besturen

We vragen dat de federale en de Vlaamse overheid een versnelling creëert in de digitale maturiteit bij alle lokale besturen. We vragen een specifiek ondersteuningsprogramma voor alle lokale besturen. De samenwerking tussen VLAIO en de VVSG m.b.t. het brede lokale economische leven vormt een mooi voorbeeld. Enkel met een gezamenlijke netwerk-aanpak en een duidelijke strategische sturing, vanuit de VVSG en Vlaanderen, kan de adoptie van nieuwe initiatieven en afspraken rond e-government en slimme technologie lukken.

16 SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2023

Hieronder een samenvatting van de gegevens uit de omgevingsanalyse:

- profiel van de inwoners en van de stad (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – werk-/aandachtspunten zijn zaken waar we als stad iets kunnen mee doen, op inzetten of eventueel impact op hebben);
- profiel van onze eigen organisatie (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – hier hebben we zeker zelf impact op);
- op het einde vermelden we een overzicht van vele Vlaamse / internationale trends en zetten daar indien mogelijk de Eeklose situatie bij (in cursief).

Sommige elementen komen nog uit de SWOT van de eigen diensten van begin 2019 en een interview met de leden van het managementteam van begin 2019.

Als we verwijzen naar een cluster dan kan dit verschillende groepen van steden/gemeenten betekenen: Belfiuscluster (zo benoemd), of een cluster van goed uitgeruste gemeenten of gemeenten van gelijkaardige grootte (zie bijlage).

16.1 Demografie

16.1.1 Profiel Eeklonaren

Het aandeel 67-plussers in Eeklo gaat van 20,7% in 2020 naar 24,3% in 2035; het aandeel jongeren blijft stabiel.

Afhankelijkheidsratio (senioren + jongeren t.o.v. actieven) = hoog: 75,8 in 2023.

Eeklo telt veel kleine gezinnen, 37,5% bestaat in 2023 uit 1 persoon (tegen 2030 = 40,5%); tegen 2030 bestaat een Eekloos gezin gemiddeld uit 2,07 leden (= veel kleiner dan het Vlaams gemiddelde).

In Eeklo is in 2023 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder.

Er zijn veel verhuisbewegingen binnen Eeklo.

21% van de respondenten van de Gemeente-Stadsmonitor woonde maximum 5 jaar in Eeklo; 73% woonde er meer dan 10 jaar. De nieuwkomers in 2022 in Eeklo zien er als volgt uit:

- tussen 1 oktober 2021 en 31 maart 2022 zijn in totaal 825 personen Eeklo binnengekomen. 523 personen zijn binnen Oost-Vlaanderen verhuisd. 95 EU-burgers hebben een eerste inschrijving in België gevraagd. De grootste groepen onder hen zijn:
 - o Roemenen (35)
 - o Bulgaren (17)
 - o Nederlanders (12)
 - o Polen (11).
- onder de aankomsten zijn er 146 alleenstaanden
- daarnaast zijn er 144 gezinnen die uit meer dan 1 persoon bestaan die verhuisden naar Eeklo. De helft ervan bestaat uit 2 personen, 28% van de gezinnen uit 3 personen. 28 personen werden in gemeenschappen ingeschreven (rusthuizen of beschut wonen).

Er zijn grote verschillen tussen de Eeklose buurten in demografische samenstelling.

16.2 Onderwijs

16.2.1 Profiel stad

Pluspunten:

- veel instroom van leerlingen uit omgeving: aantrekkingskracht van secundair onderwijs is groot (3de plaats in Vlaanderen);
- groot scholenaanbod: alle netten, veel richtingen, buitengewoon lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs;
- heel grote tevredenheid over scholen (92%).

Werk-/aandachtspunten:

- hoog percentage schoolse vertraging in 2022 in lager (27,1%) en secundair onderwijs (is voor ASO en TSO hoger dan Belfiuscluster);
- veel vroegtijdig schoolverlaters bij Eeklose leerlingen middelbaar onderwijs.

16.2.2 Profiel eigen organisatie*Pluspunten:*

- *samenwerking stad-scholen op allerlei vlakken (overleg, projecten);*
- *vormingsaanbod en preventieve jongereninformatie naar de diverse graden vanuit de jeugddienst;*
- *samenwerking rond jongeren en tewerkstelling via Ondersteunend Alternierend Leren;*
- *Kunstacademie met 3 richtingen, een inclusieve werking, veel leerlingen;*
- *Kunstacademie start afdeling op in Zelzate vanaf schooljaar 2023-2024;*
- *projecten rond schoolse vertraging / schooluitval via OCMW-De Kring-jeugddienst (brugfiguren lager onderwijs, vanaf november 2023 ook brugfiguur secundair onderwijs, structurele inbedding van het project Het Jonge Kind, Katrol via Welzijnsband ...);*
- *convenanten met diverse organisaties rond schoolse vertraging / schooluitval: De Kring, Apart;*
- *project PIT! voor jongeren in het basisonderwijs;*
- *eerste luik van renovatie KA! is achter de rug in najaar 2021;*
- *nieuwe website voor KA! sedert 22 maart 2021.*

Werk-/aandachtspunten:

- *tweede deel renovatie gebouw KA is in voorbereiding;*
- *werking rond schooluitval wordt veel uitbesteed;*
- *vraag van scholen voor vorming door jeugddienst is groter dan het mogelijke aanbod (tijdsinvestering) / geen mogelijkheden door corona in 2020/2021;*
- *nog niet altijd voldoende samenwerking tussen Kunstacademie, bib en CC. Hieraan wordt meer gewerkt via acties rond Brede school en het nieuwe decreet Buitenschoolse Opvang / Buitenschoolse Activiteiten.*

16.3 Mobiliteit**16.3.1 Profiel Eeklonaren**

Er is hinder van snelle rijders en sluisverkeer.

51% van de Eeklonaren vindt dat kinderen zich niet veilig en zelfstandig in Eeklo kunnen bewegen (dit is verbeterd sedert 2017 – was toen 57%).

25% van de 15-16-jarigen die naar College Ten Doorn naar school gaan vindt het onveilig in de schoolbuurt, 10% zelfs zeer onveilig. In de andere schoolbuurten speelt dit minder (bevraging 2018).

Bijna 50% van de 15-16-jarigen voelt zich veilig tot zeer veilig in het Eeklose verkeer (in het Meetjesland is dit 62%). Er zijn vooral problemen met de (staat van de) fietspaden en de oversteekbaarheid van de N9. (bevraging 2018).

Veel stappers/trappers voor woon-werk/schoolverkeer en in vrije tijd in vergelijking met Vlaams Gewest/cluster.

Eeklo telt 476 auto's per 1.000 inwoners (2022); dit is lager dan het Vlaamse Gewest, de cluster en de buurgemeenten.

16.3.2 Profiel stad*Pluspunten:*

- *aanwezigheid van fietsstraten;*
- *tevredenheid over openbaar vervoer is hoog;*
- *aantal elektrische laadpalen (23,9 per 10.000 inwoners) is hoger dan het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster.*

Werk-/aandachtspunten:

- moeilijke oversteekbaarheid N9;
- Zuidmoerstraat voelt onveilig aan voor de jeugd;
- Brugsesteenweg / Vrombautstraat zijn gevaarlijke toegangswegen voor scholieren;
- tevredenheid over fietsveiligheid is verslecht (en scoort ook laag);
- lage scores op tevredenheid over staat van voet- en fietspaden (lager dan cluster);
- grote verschillen in tevredenheid inzake mobiliteit tussen buurten.

16.3.3 Profiel eigen organisatie*Pluspunten:*

- *deelfietsen / deelauto's;*
- *een elektrische deelwagen op de Zuidkaaisite;*
- *Fietspunt;*
- *succesvolle opstart fietslease voor personeel in 2023;*
- *fietsvergoeding personeel;*
- *mobiliteitsplan = leidraad voor komende jaren (R43, N9 ...);*
- *uitwerking zones 30 op het volledige grondgebied;*
- *fietsstraten;*
- *fietspaden oude spoorwegbeddingen;*
- *gladheidsbestrijdingsplan;*
- *goede samenwerking met scholen i.v.m. mobiliteit;*
- *goede samenwerking met AWV, De Lijn, politie, provincie, eigen diensten ...;*
- *dossier R43 is opgestart – fase 1 is aan de gang;*
- *gemiddelde tevredenheid over aantal fietsenstallingen in Eeklo;*
- *bevragingen van buurten bij trajecten rond ontharding;*
- *uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond mobiliteit;*
- *goede software voor inname openbaar domein, hierdoor kunnen we dit beter opvolgen.*

Werk-/aandachtspunten:

- *onderhoud fietspaden / trottoirs (hier zullen we op inzetten via het Kopenhagenplan);*
- *als deel van Vervoerregio Gent moeten we de belangen van Eeklo bewaren;*
- *uitrol decreet basisbereikbaarheid is nog niet concreet;*
- *link tussen mobiliteit, omgeving, wonen is beter, maar er is blijvende aandacht nodig;*
- *te weinig aandacht voor communicatie naar specifieke doelgroepen i.v.m. wegeaanleg (anderstaligen ...); uitbouw van een taalbeleid kan hierin verandering brengen;*
- *laad-/loszones niet ok in gebruik;*
- *uitvoering van opdrachten is niet altijd haalbaar – prioriteiten stellen is noodzakelijk;*
- *de Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk) - hier zullen we op inzetten via het Kopenhagenplan;*
- *autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.*

16.4 Wonen**16.4.1 Profiel Eeklonaren /stad**

Meer dan 52% van de eengezinswoningen is gesloten bebouwing; 24,8% van alle woongelegenheden zijn appartementen (hoge scores), met grote verschillen tussen de buurten.

Eeklo telt een groot aandeel kleine woningen, maar is wel betaalbaar.

8,7% van de Eeklose woningen is een sociale huurwoning ; 7,6% van de Eeklose gezinnen staat op een wachtlijst voor een sociale woning. Het aanbod van sociale woningen moet hoger; wat sociale woningbouw betreft, zijn kleinere woonentiteiten nodig, terwijl ook grotere gezinnen nog een plaats moeten kunnen vinden.

40,6% van de Eeklose gezinnen huurt zijn woning, dit is een hoog aandeel (grote verschillen tussen de Eeklose buurten).

94% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de bevraging isolerend glas in de woning; 88% heeft dakisolatie; 69% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers zijn tussen de Gemeente-Stadsmonitor 2017 en 2020 fors gestegen.

De Eeklose gezinnen hebben een laag elektriciteitsverbruik.

2,05% van de Eeklose gezinnen heeft een budgetmeter voor elektriciteit.

De meeste woningen in Eeklo hebben een goede mobiscore omwille van de goede bereikbaarheid van onderwijs, zorg, openbaar vervoer...

74% van de Eeklonaren is tevreden over zijn buurt (= lage score). In vergelijking met andere Vlaamse steden/gemeenten zijn Eeklonaren niet zo tevreden over hun stad (= 62% - in het Vlaamse Gewest zijn er weinig steden die zo laag scoren).

Amper 47% is fier op zijn/haar stad (dit is licht gestegen sedert 2017 – is op 6 na laagste score in het Vlaamse Gewest).

64% is tevreden over het zicht op groen (= een lage score); 49% vindt dat de straten/trottoirs er net bij liggen (deze beide scores liggen lager dan in 2017). Hier zien we aanzienlijke verschillen tussen de buurten.

21,7% van de Eeklose gezinnen heeft in 2023 een installatie van zonnepanelen < 10KW in de woning (dit stijgt maar is nog altijd lager dan de cluster en het Vlaamse Gewest).

16.4.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *inzetten op woonkwaliteit: ongeschiktheid/onbewoonbaarheid, conformiteitsattesten;*
- *nieuw reglement conformiteitsattest;*
- *hoge score uitgereikte conformiteitsattesten;*
- *visienota Sociaal Wonen;*
- *een deel van het premiebudget werd doorgeschoven naar het burgerbudget met aandacht voor klimaatrobustheid;*
- *overeenkomst met het Pandschap in het kader van ontzorging bij particuliere renovaties;*
- *samenwerking met Woonwijzer Meetjesland/Wooneco;*
- *goed voorbeeld geven aan burgers inzake duurzaamheid bij bouw en renovatie;*
- *lokaal woonoverleg wordt beter opgevolgd.*

Werk-/aandachtspunten:

- *kennis woonadvies zit veel extern – Woonwijzer ging over in Veneco, we nemen dit een stuk meer in eigen handen.*

16.5 Milieu-Natuur-Energie

16.5.1 Profiel Eeklonaren

Er wordt veel binnengebracht bij de Kringloopwinkel.

Eeklose gezinnen hebben een lage warmtevraag (kleine woning / appartement, gesloten bebouwing) en zorgen voor steeds minder CO₂-emissie via verwarming.

Eeklonaren verbruiken minder elektriciteit dan in andere gemeenten; er is ook minder verbruik van fossiele brandstoffen. **We zien wel een stijging in 2022 (geldt overal).**

Er wordt weinig gebruik gemaakt van zonne-energie door de Eeklonaren in vergelijking met andere gemeenten/steden.

Het aantal kg restafval per inwoner ligt bijna op de norm van 141 kg, namelijk op 143 kg in 2022. Er komt een nieuwe norm tegen 2030 van 100 kg per inwoner.

86% van de Eeklonaren gaat zeker minstens 1 x per jaar naar een bos of park in de stad (is gedaald van 92% in 2017).

Hoog draagvlak voor windmolens in Eeklo.

16.5.2 Profiel stad

Pluspunten:

- hoge rioleringsgraad (96,9% = % van degene die kunnen aangesloten worden op riolering zijn aangesloten);
- hoge zuiveringsgraad (96,9% = aandeel inwoners dat is aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie);
- Fair-tradestad;
- goed hergebruikpercentage in Kringloopwinkel (62%);
- nabijheid van stadsbos en stadsgroen;
- grote nabijheid van buurt- en woongroen;
- pionier van windenergie;
- energiegebruik is lager dan buurgemeenten;
- Het Leen, Heldenpark, stadsbos ...;
- verledingsgraad openbare verlichting in 2023 is 35,4%;
- veel groene stroom in Eeklo door windturbines, **wel daling vanaf 2022 omdat 3 oude turbines zijn afgebroken**;
- totaal cijfer CO₂ daalt tussen 2011 en 2021 met 9,4%;
- tevredenheid over groen in de buurt (74%);
- gemiddelde tevredenheid over huisvuilvoorzieningen.

Werk-/aandachtspunten:

- bereikbaarheid van wijkgroen (tot 10ha) daalt fors tussen 2013 en 2019;
- weinig stadsbos, -groen en -deelgroen aanwezig;
- weinig buurt-, wijk- en woongroen aanwezig;
- nabijheid van stadsdeelgroen en woongroen neemt af;
- er is nog veel dakoppervlak voorhanden om zonnepanelen te plaatsen; hier wordt vanaf 2021 aan gewerkt met het zonnedelenproject. Score 2022 = 5,8% (= gestegen maar te weinig);
- veel zwerfafval;
- daling van CO₂ neemt af, we zien overall een stijging in 2021, zeker vanuit huishoudens;
- stijging van de CO₂-emissie in verkeer.

16.5.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- voorbeeldfunctie: zonne-energie, zonnedelen, WKK, korte keten;
- klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan;
- burgemeestersconvenant;
- Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1;
- uitgeschreven voedselstrategie;
- samenwerkingen Kringloopwinkel, RLML, IVM ...;
- memorandum Blue Deal voor de referentieregio Gent;
- deel van het burgerbudget is voor klimaatgerichte projecten;
- elektrische laadpalen;
- volkstuintjes;
- onthardingsprojecten;
- warmtenet;
- geboortebos;
- boscompensatie;
- EekloNET;
- Mooimakersproject;
- gemeenschapswacht;
- handhavingsambtenaar;
- bos Lange Moeiakker;
- Heldenpark;
- stadsbos;
- premies hemelwater en afkoppeling;
- nieuwe premies voor ontharding vanaf 2023;
- fietsvergoeding voor personeel en fietslease;
- uitgebreide werking Lokaal Mondiaal;

- *emissiearm eigen wagenpark: sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. Aanvankelijk zetten we in op CNG, maar de jongste jaren zijn zo goed als alle nieuwe voertuigen elektrisch;*
- *voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- *samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd ...;*
- *te weinig linken tussen ruimte, milieu, klimaat, mobiliteit;*
- *veel administratieve taken naar lokaal bestuur;*
- *hoogimpactsenario's inzake klimaat leren ons het volgende:*
 - *nu 170 droogtedagen, dit gaat naar 232 in 2100;*
 - *nu 811 mm neerslag per jaar, dit gaat naar 1.023 in 2100;*
 - *nu 3,3 zware neerslagdagen per jaar, dit gaat naar bijna 15 dagen in 2100;*
 - *nu gemiddelde zomertemperatuur van 16,8°C, dit gaat naar 24,9°C in 2100;*
 - *nu 2,3 dagen boven de 30°C, dit gaat naar 30,1 dagen in 2100;*
 - *nu 4,5 hittegolfdagen, dit gaat naar 48 dagen in 2100.*

16.6 Ruimte & Infrastructuur

16.6.1 Profiel stad

De stad heeft een heel hoge bevolkingsdichtheid (731 inwoners per km²). De kern is nog dichter bevolkt: Eeklo Centrum telt bijna 8.000 inw per km².

Van de bebouwde oppervlakte in 2021 is 64,3% voor wonen, 22,7% voor ondernemen en 10,4% voor recreatie.

Van het onbebouwde deel is 6,3% bos/boomgaard en 85,6% akker- en grasland. Het aantal landbouwbedrijven is sedert 1997 met meer dan 50% gedaald.

Pluspunten:

- efficiënt ruimtegebruik.

Werk-/aandachtspunten:

- *risico op samenlevingsproblemen door heel hoge bevolkingsdichtheid;*
- *bodemafdicthting van 21% en een ruimtebeslag van 39% (het ruimtebeslag blijft geleidelijk aan toenemen).*

16.6.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *Hartwijk als ecowijk en deel van de water-, groen- en fietsas;*
- *klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan;*
- *burgemeestersconvenant;*
- *Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1;*
- *volkstuintjes;*
- *handhavingsambtenaar;*
- *gemeenschapswacht;*
- *algemene bouwverordening en nota verdichting in opmaak;*
- *ontharding bepaalde zones;*
- *warmtenet;*
- *boscompensatie;*
- *diverse RUP's zijn in uitwerking, in verschillende fasen;*
- *ontvoogde stad;*
- *geïntegreerde aanpak stedenbouw en stadsontwikkeling;*
- *korte antwoordtermijn;*
- *voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- *samenhang met wonen, vrijetijd ... kan nog sterker;*
- *te weinig linken tussen ruimte, milieu, klimaat, mobiliteit;*
- *veel taken bij lokale besturen;*
- *langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (speelruimte, hangplekken, groene ruimte ...).*

16.7 Armoede & Welzijn**16.7.1 Profiel Eeklonaren**

10,9% van de Eeklose kinderen woont in een gezin met lage werkintensiteit; 11,6% van de Eeklonaren woont in een gezin met lage werkintensiteit (volwassen leden van het gezin krijgen een score tussen 0 (niemand werkt) tot 1 (alle leden werken voltijds) - < 0,2 is een lage werkintensiteit).

24,1% van de Eeklose kinderen wordt geboren in kansarmoede (cijfer 2022 = zeer hoog: 11de plaats in Vlaanderen).

Een Eeklonaar heeft gemiddeld een lager inkomen dan een Vlaming of een inwoner van de cluster of de buurgemeenten.

18,4% van de Eeklose volwassenen heeft een verhoogde tegemoetkoming.

7,6% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos in 2022; bij de min-25-jarigen ligt dit op 14%. Eeklo telt veel niet-toeleidbaren tot de arbeidsmarkt.

Eeklo telde in heel 2022 385 leefloners.

21,8 % van de inwoners van Eeklo zijn van niet-Belgische herkomst. Het grootste deel van de niet-Belgen komt uit Oost-Europa. Het aantal inwoners van niet-Belgische herkomst is tussen 1990 en 2023 x 12 gegaan. Het aandeel inwoners van niet-EU-herkomst in Eeklo bedraagt bijna 13%. Bijna 1 op 3 van de meerderjarige nieuwkomers haalde een inburgeringsattest.

Inwoners van andere nationaliteiten hebben grotere kans op: lager inkomen, leefloon, lage werkintensiteit (dit zijn allemaal armoede-indicatoren).

Eeklo scoort -11 op de lokale armoedebaarometer.

16.7.2 Profiel eigen organisatie**Pluspunten:**

- *welzijns-campus Zuidkaai;*
- *Sociaal Huis is verhuisd naar de Zuidkaai;*
- *opbellen alle 80-jarigen tijdens COVID-periode;*
- *uitgebouwde sociale dienst;*
- *arbeidsbegeleidingstrajecten;*
- *samenwerking met Wijkcentrum De Kring;*
- *samenwerkingen met veel welzijnsorganisaties;*
- *noodwoningen;*
- *regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland;*
- *Geïntegreerd Breed Onthaal in uitbouw;*
- *UiTPAS met kansentarief;*
- *inclusief vrijetijdsbeleid;*
- *ambtenaar diversiteit, integratie, gezondheid;*
- *brugfiguren, katrolfiguur ...;*
- *projecten en impulsmiddelen lokaal sociaal beleid;*
- *outreachinge aanpak voor het Jonge kind, Huis van het Kind, vluchtelingen ...;*
- *netwerk met diverse organisaties;*
- *uitgewerkt taalbeleid;*
- *projectsubsidie voor taalstimulerende activiteiten;*
- *proeftuin voor 4de pijler inburgering;*
- *project De Plek opgestart in 2021 – subsidie tot eind 2023;*

- ambulante drughulpverlening in Eeklo;
- uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond welzijn;
- inzetten op Plan Samenleven;
- opmaak van een gezinsarmoedebestrijdingsplan.

Werk-/aandachtspunten:

- veel projectmatig werken (afhankelijk van subsidies);
- noord-zuidthema's zijn te weinig zichtbaar, te weinig samenwerking met scholen, jeugd ...;
- lokale besturen hebben eigenlijk weinig hefboomen om substantieel iets aan armoede te doen;
- gegevensdeling met externe partners loopt soms moeilijk;
- toegankelijkheid van dienstverlening kent drempels;
- versnippering van het welzijnslandschap;
- versnippering in soorten aanvullende steun;
- aandacht geven aan buurtverschillen inzake sociale woningbouw, alleenstaanden ...

Uit de Atlas Superdiversiteit: 'een aantal woonkarakteristieken hebben een duidelijk positieve en statistisch significante relatie met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen.'

16.8 Zorg & Gezondheid

16.8.1 Profiel Eeklonaren

75% is tevreden over de opvang van baby's en peuters in Eeklo (= goede score – beter dan cluster, maar komt van 81% in 2017).

78% van de inwoners is tevreden over de ouderenzorg (komt overeen met de cluster).

Eeklo vertoont slechte luchtkwaliteit op en rond de N9.

Eeklonaren zijn niet zo goed bezig inzake gezondheidspreventie: lagere cijfers voor kankerscreenings en tandartsbezoek dan Vlaams gemiddelde (= vaak gelinkt aan armoede). 6% van de Eeklonaren heeft een vorm van diabetes (= nogal hoog); bijna 17% heeft een chronische aandoening (= hoog).

94% van de Eeklonaren is tevreden over de Eeklose gezondheidsvoorzieningen (= heel hoog en blijft nog stijgen).

50% van de Eeklose 75-plussers woont alleen; 1 op 5 ziet niet wekelijks iemand.

1 op 2 doet geen activiteiten in LDC, CC, bib ... 20% rijdt nog vaak met de fiets; 14% gaat te voet.

Uit de gevoerde gezondheidsenquête in 2023 komen 4 aandachtspunten naar voor: voeding, mondhygiëne, valpreventie en mentaal welzijn.

16.8.2 Profiel stad

Pluspunten:

- veel gezondheidsvoorzieningen aanwezig in Eeklo: ziekenhuizen, organisaties ...;
- hartveilige gemeente;
- dementievriendelijke gemeente;
- groot aanbod voor ouderen: activiteiten, zorg ...;
- 3,96 uur gezinszorg per inwoner per jaar in 2021 (= zeer hoog in vergelijking met Vlaanderen);
- aantal plaatsen residentiële ouderenzorg is hoog (11,3 per 100 inwoners van 65 jaar of ouder = hoger dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster);

- veel opvangplaatsen in kinderopvang, zowel wat 0- tot 2-jarigen als 3- tot 11-jarigen betreft.

16.8.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- 5 BKO-locaties;
- grote bezetting BKO;
- sociaal tarief BKO;
- groot aanbod aan opvang/activiteiten voor 3- tot 12-jarigen;
- BKO-locaties zijn gelinkt aan basisscholen (en dichtbij);
- grote tevredenheid over BKO bij gebruikers;
- aandacht voor buitenruimte en veiligheid bij BKO;
- duidelijke regels in de BKO's;
- aandacht voor vorming en gezonde voeding in BKO;
- samenwerking BKO met jeugddienst, sportdienst, KA ...;
- lokaal overleg kinderopvang;
- inclusieve kinderopvang;
- tevredenheidsmetingen BKO;
- kinderopvang is belangrijk item in de strijd tegen kinderarmoede;
- jeugdwelzijnsoverleg;
- gecreëerd aanbod aan psychologische ondersteuning individueel of in groep (via Sociaal Huis, LDC ...);
- veel uren gezinszorg door OCMW;
- eigen gezins- en thuiszorg;
- heel grote tevredenheid over dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg bij gebruikers;
- LDC: uitgebreide werking waaronder Vervoer op Maat, restaurant, activiteiten, boodschappenhulp, samenwerkingen, UiTPAS;
- participatietrajecten in Zonneheem met bezoekers en bewoners;
- veel vrijwilligers bij LDC Zonneheem;
- hartveilige gemeente (AED-toestellen in straatbeeld);
- dementievriendelijke gemeente;
- acties gezonde gemeente;
- kwaliteitsplanning dienst thuiszorg;
- Goeiemorgentelefoon;
- uitdaging nieuw decreet voor buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten;
- uitdaging nieuw decreet betreffende de thuiszorg: opmaak buurtanalyses, werken aan beter bereik van kwetsbaren ...;
- uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond seniorenwerking;
- opstart traject Zorgzame Buurten;
- uitwerken buurtanalyse voor lokaal dienstencentrum;
- senioren- en buurtzorgconsulent sedert najaar 2022;
- pedagogisch coach bij BKO.

Werk-/aandachtspunten:

- toenemende zorgvraag bij kinderen in BKO (complexiteit van gezinssituaties, gedifferentieerde achtergrond bij kinderen ...);
- veel personeelsverloop want ondankbare uren in job (BKO);
- schoonmaken BKO gebeurt door begeleiders;
- inspelen op veel opvoedingsvragen in BKO is moeilijk.

16.9 Financiën

16.9.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- totale uitgave per inwoner < Belfiuscluster;
- autofinancieringsmarge = ok;
- gecumuleerd budgettair resultaat = ok;
- € 918,88 schuld per inwoner = veel lager dan Belfiuscluster;

- 47,46% afhankelijk van belastingen/retributies in 2022 (lager dan Belfiuscluster en Vlaams Gewest).

Werk-/aandachtspunten:

- waarde 1% APB < Belfiuscluster / Vlaams Gewest;
- waarde van 100 opcentiemen onroerende voorheffing < Belfiuscluster / Vlaams Gewest;
- objectief belastingvermogen is laag in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster;
- toelage Politiezone € 153,74 /inw = zeer hoog, maar wel hoge dienstverlening.

16.10 Personeel

16.10.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- objectieve aanwervingsprocedure;
- onthaalbeleid;
- aanwezigheidsbeleid;
- intervisie leidinggevenden;
- interne mobiliteit;
- nieuwe feedbackcyclus sedert 2020;
- inschakelen selectiebureau voor selectieprocedures;
- invoeren structureel telewerk (max. 2/5) voor betere werk-privé-balans.

Werk-/aandachtspunten:

- we stellen te weinig vragen bij invulling na uitstroom;
- praktisch onthaal;
- 30% is +50 jaar;
- 49,7% van exploitatiekost = personeelskost (iets lager dan Belfiuscluster).

16.11 Gebouwen

16.11.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- we doen meer aan onderhoud dan vroeger;
- gerichte verkoop van patrimonium;
- opvolging / meten energie;
- subsidie voor renovatie stadhuis is rond (november 2021).

Werk-/aandachtspunten:

- heel veel gebouwen en terreinen in eigendom;
- veel aandacht en budget nodig voor eigen vastgoed: onderhoud, energie, klimaatrobustheid, brandveiligheid, inbraakveiligheid ...

16.12 Vrije tijd

16.12.1 Profiel Eeklonaren

70% van de Eeklonaren doet minstens 1 x per maand aan sport.

85% is zeer tevreden over de sportvoorzieningen (is gestegen van 81%); hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster

66% is tevreden over de cultuurvoorzieningen in Eeklo; 84% is tevreden over de bibvoorzieningen in Eeklo. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest en de cluster.

52% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende plekken zijn voor jongeren (gestegen van 49%); 55% is tevreden over voorzieningen voor kinderen (zijn niet zo hoge scores).

Profiel jonge Eeklonaren (Jong Geweld/Meetjesman – 15-16 jarigen – bevraging 2018)

- de cluster van sportvoorzieningen aan het Sportpark vinden ze niet zo aangenaam – liever gespreid en nabij;
- *het sportaanbod in de stad is uitstekend; de sportinfrastructuur is over het algemeen ok, behalve het huidig skatepark;*
- *het nieuwe zwembad is saai;*
- *het Leen en voetbalterrein aan Sportpark zijn leuk voor sport;*
- *45% zit in sportclub – 41% van de jongeren in Eeklose sportclubs is van Eeklo;*
- *er zijn te weinig hangplekken (amper de helft is tevreden): het Herbakkersplein is leuk, maar ze worden er weggekeken;*
- *Markt, Krüger, park, jachthaven, Kubiek zijn leuke locaties;*
- *het is soms saai om op straat rond te hangen;*
- *jongeren willen overdekte plekken en groen in het centrum;*
- *15% van de 15-16-jarige Eeklonaren zitten in een jeugdbeweging (= 30% in Meetjesland);*
- *65% van de jonge Eeklonaren beoefent een hobby buitenshuis (in Meetjesland 3 op 4);*
- *70% van de Eeklose 15-16-jarigen is vooral thuis (of bij vrienden thuis) te vinden in hun vrije tijd; ze spenderen veel tijd op sociale media;*
- *35% komt in het jeugdhuis; 49% heeft geen interesse of kent het zelfs niet; 16% weet niet dat er een is;*
- *jongeren vinden dat er meer evenementen mogen zijn in Eeklo;*
- *34% van de jongeren is trots op Eeklo (Meetjeslands gemiddelde is 54%). Ze vinden dat er te veel over marginaliteit gesproken wordt;*
- *Eeklose jongeren vinden het aanbod aan clubs /activiteiten, centrale plekken, sociaal weefsel en zelfstandigheid voor jongeren positieve elementen;*
- *Eeklose jongeren vinden leegstand, criminaliteit en het slecht imago negatieve elementen;*
- *amper 30% van de 15-16-jarigen wil op hun 30ste nog of opnieuw in Eeklo wonen: veel Eeklose jongeren vinden Eeklo saai; Eeklo vinden ze niet mooi om te wonen (terwijl jongeren uit de omgeving wel naar Eeklo willen komen wonen).*

Uit het onderzoek van Uit de Marge n.a.v. de coronacrisis kwamen volgende bevindingen (2.500 Vlaamse jongeren werden bevragd):

- 4 op 5 kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk.
- 2/3 van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking.
- 3/4 van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis.
- De helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen.
- meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen.
- 3/4 van de kinderen en jongeren mist de school.
- Meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

16.12.2 Profiel stad

Pluspunten:

- groter aanbod van alle soorten vrijetijdsactiviteiten dan gemiddelde Vlaams Gewest en Belfiuscluster;
- UiTPAS leidt tot meer vrijetijdsparticipatie;
- UiTPAS trekt mensen aan van buiten het Meetjesland;
- goed uitgebouwd vrijwilligersbeleid;
- veel sportaccommodaties, veel sportaanbod: verenigingen (met jeugdwerking), kampen, sportdagen, trainers ...;
- Eeklo = toegangspoort tot het Meetjesland;
- veel evenementen in Eeklo;
- enkele streekproducten;
- werking Toerisme Meetjesland;
- opstart werkgroep rond toerisme Eeklo;
- Huysmanhoeve, jachthaven, Leen ...;
- cafés en restaurants als toeristische trekpleister in Meetjesland;
- jeugdaanbod: eigen werking, verenigingen, jeugdhuis, jeugdraad ...;
- aparte website voor toerisme: visit.eeklo.be sedert 22 maart 2021;
- nieuw toekomstplan Toerisme Meetjesland 2021-2026.

Werk-/aandachtspunten:

- aantal sportclubs per 1.000 inwoners is lager dan in Belfiuscluster;
- weinig overnachtingsmogelijkheden in Eeklo in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster;
- weinig overnachtingen in Eeklo (657/1000 inw in 2018; 557/1000 inw in 2022) in vergelijking met Belfiuscluster;
- het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor jeugd is beperkt in de buurten Balgerhoeke, Eeklo Centrum en Eeklo Noord;
- typische zaken van Eeklo uitbouwen in dagtrips;
- te weinig toeristische aantrekkingskracht als stad;
- ontoegankelijke monumenten;
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven.

16.12.3 Profiel eigen organisatie*Pluspunten:*

- *samenwerking vrijetijdsdiensten;*
- *eigen aanbod + eigen accommodaties sport, jeugd, cultuur;*
- *aantal sportaccommodaties is hoger dan Belfiuscluster;*
- *sportaccommodatie is grotendeels geclusterd aan sportpark;*
- *nieuw zwembad met grote toename van aantal zwemmers;*
- *exploitatie sport door Farys (expertise) – ook voetbalterrein Zandvleuge;*
- *inclusief beleid vrije tijd;*
- *aankoop voetbalterrein in Balgerhoeke in 2020;*
- *subsidies voor jeugd-, sport- en culturele verenigingen (eenmalige verdubbeling via noodfonds vrije tijd gespreid over 2020 en 2021);*
- *samenwerking met sociale partners en scholen;*
- *UiTPAS met kansentarief;*
- *digitaal reservatiesysteem;*
- *energiezuinige verbouwing van CC en Kunstacademie in 2023-2024;*
- *betaalbare prijzen;*
- *regionaal reglement in bib;*
- *samenhuizen bib-CC-KA rond 1 plein;*
- *drempelverlagend werken in CC (Club Cultuur) en bib (taalvaardigheid);*
- *intergemeentelijke samenwerking voor cultuur, jeugd, sport;*
- *actieve adviesraden;*
- *aandacht voor participatie;*
- *oog voor kwetsbare groepen;*
- *grote tevredenheid over CC inzake voorstellingen, cafetaria, infrastructuur, prijzen ...;*
- *STIP als infopunt – toeristische balie;*
- *aantrekkelijke buitenruimte aan ABC-site;*
- *aparte programmabrochure CC;*
- *speelvisie;*
- *markten: wekelijks + andere;*
- *veel evenementen zorgen voor bruis;*
- *gezamenlijk retributiereglement voor zalen en uitleendienst;*
- *uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond vrije tijd;*
- *aparte bevragingen n.a.v. corona in bib, CC en zwembad;*
- *instappen in vrijwilligersmatchingsplatform Give a day vanaf najaar 2020;*
- *opzetten nieuwe initiatieven voor vrijetijdsdiensten en verenigingen met noodfonds Vrije tijd n.a.v. corona;*
- *tevredenheidsscore van zwembad = 7,63 op 10.*

Werk-/aandachtspunten:

- *te weinig UiTPASsen zonder kansentarief;*
- *accommodatie voetbal is niet ok, maar Farys doet ondertussen het sitebeheer en voert een studie uit over de toekomst van dit terrein;*
- *CC-bezoek meestal niet gekoppeld aan andere activiteit in Eeklo;*
- *niet alle VT-diensten hebben hetzelfde digitaal reservatiesysteem;*

- sportaccommodatie te geconcentreerd voor jongeren;
- (de)centralisatie van aanbod en infrastructuur? Nabijheid zorgt voor actieve deelname. Drempels moeten weggewerkt worden;
- kleinere collectie in bib; weinig CD's;
- CC moeilijk toegankelijk voor gebruik – te weinig ruimte voor burgerinitiatief;
- inzet op erfgoed onvoldoende – geen ontsluiting;
- te weinig ondersteuning voor culturele verenigingen;
- samenwerking / promo ABC te beperkt;
- 2/3 CC-bezoekers gaat niet naar bib;
- nood aan onderhoud van veel sportterreinen / -gebouwen;
- exploitatie sport door Farys (uit handen geven; kosten);
- vrijetijdswerking is niet kostendekkend: veel personeel nodig, dure exploitatie ...;
- cultuur soms te weinig zichtbaar in wijken;
- Herbakkersplein wordt te weinig gebruikt;
- te weinig cultuur op kindermaat;
- te weinig creatief – te veel geprogrammeerd op voorhand (cultuur);
- cultuur: te weinig samenwerking met Zonneheem;
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven;
- veel evenementen vragen veel personeelsinzet buiten normale werkuren;
- werken aan een geïntegreerd evenementenbeleid (fuifbeleid, alcoholbeleid);
- promoten van het divers vrijetijdsaanbod en infrastructuur in Eeklo; jongeren en organisaties stimuleren en faciliteren om een aanbod te realiseren;
- aandacht voor buurtverschillen inzake tevredenheid over en aanbod van voorzieningen inzake vrije tijd.

2 kanten:

- veel openingsuren: klantvriendelijk, maar belastend (veel baliepermanentie);
- polyvalentie personeel.

16.13 Ondernemen & Werken

16.13.1 Profiel Eeklonaren

95% van de Eeklonaren winkelt in Eeklo.

55% van de Eeklonaren is tevreden over de uitgaansgelegenheden in Eeklo (= lage score; lager dan het Vlaamse Gewest en cluster); de tevredenheid over de restaurants ligt hoger (= 76%; gestegen van 70%; dit is vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest en cluster).

7,6% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos; bij de min-25-jarigen ligt dit op 14%.

In september 2023 telt Eeklo 874 werkzoekenden zonder werk, daarvan zijn er 611 in bemiddeling, 144 in opleiding/voortraject. 119 kunnen niet worden ingezet op langere termijn.

Er is een hoog aandeel arbeidsgehandicapten in Eeklo in 2022 (31,5% van de werkzoekenden zonder werk (WZW) tegenover 20,7% in het Vlaamse Gewest en 23,5% in de cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust').

De afstand woon-werk (evt. school) is voor 55% van de Eeklonaren minder dan een half uur.

16.13.2 Profiel stad

22,4% van de bedrijven in quartaire sector, levert 47,4% tewerkstelling.

57,6% van de bedrijven in tertiaire sector, levert 28,6% van tewerkstelling.

Op 1.000 werknemers in Eeklo komen er 707 van elders. 65,5% van de Eeklose werkenden gaat buiten Eeklo werken (2019).

Pluspunten:

- nabijheid/bereikbaarheid van winkels;
- 87% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende winkels zijn in de stad (komt van 83% in 2017) – is hoger dan Vlaams gemiddelde en cluster; 70% is tevreden met de winkels (hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster);

- 88% van periodieke goederen in centrum te vinden;
- het 'verzorgingsgebied' overstijgt ruim de Eeklonaren voor elke productgroep;
- aanbod winkels is goed verdeeld;
- veel micro- en kleine ondernemingen (bijna 95% telt tot 49 werknemers);
- Eeklo telt in 2022 in totaal 10.827 arbeidsplaatsen (loontrekkend en zelfstandig): dit is 8,8% meer dan in 2017;
- Eeklo heeft veel jobs (jobratio = 83,5 in 2022) – dit is veel hoger dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster;
- netto-aangroei ondernemingen is in 2020 voor het eerst hoger dan de Belfiuscluster;
- digitale Eeklobon;
- investerings-/startersbrochure voor nieuwe ondernemers;
- Krügercomplex is in trek;
- voor alle mogelijke goederen is Eeklo een aantrekking voor inwoners van Maldegem / Lievegem / Assenede / Kaprijke / Sint-Laureins;
- uitgevoerde studie van Locatus over aanwezig en afwezig handelaanbod t.o.v. vergelijkbare steden;
- uitgevoerde studie door De Profploeg.

Werk-/aandachtspunten:

- winkelgebied is niet aangesloten: moeilijk oversteekbaar / Krüger blijft apart;
- er zijn weinig rustpunten / verblijfsruimtes;
- we moeten meer uitpakken met economische trekkers om de stad in de kijker te zetten;
- aantal handelspanden daalt gestaag in Eeklo;
- 13,4% van de handelspanden staat leeg (2023) – (ligt hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster, maar is voor het eerst een daling);
- de filialisering neemt toe (33% ketens), vooral door vermindering kleine zelfstandigen = inboeten aan 'onderscheidend vermogen';
- buurtverschillen in aanbod winkels.

16.13.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- digitale Eeklobon;
- uitbouw Job Dream Day;
- handelsacties;
- markten: wekelijkse markt , tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt ...;
- ambtenaar lokale economie;
- strategisch-commercieel plan in uitrol;
- inzet op leegstand van handelspanden via pop-upreglement en doorstartpremie;
- digitale nieuwsbrief economie;
- meer ruimte om beleidsmatig te werken;
- meer samenwerking met omgeving, wonen, toerisme, vrije tijd, evenementen ...;
- meer aandacht voor ondernemerstoets bij beleidsbeslissingen;
- samenwerkingen OKEE, VOKA, horeca, Krüger ...;
- subsidie voor aanpak winkelpanden;
- industrieterreinen: Nieuwendorpe, Broeken, Kunstdal , Kunstberg, heropstart PRUP Balgerhoeke voor nieuw industrieterrein;
- afgebakend kernwinkelgebied;
- regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland;
- Team Tewerkstelling via Welzijnsband Meetjesland;
- uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond lokale economie.

Werk-/aandachtspunten:

- te weinig profiel als inkoopstad;
- geen horecabeleidsplan;
- geen goed draaiende detailhandelsvereniging;
- afstemmen jobaanbod met potentiële werknemers in Eeklo.

16.14 Samenleven & Veiligheid

16.14.1 Profiel Eeklonaren

Inwoners van Eeklo weten niet voldoende dat de politie instaat voor inbraakpreventie en burenbemiddeling. Eeklonaren kennen hun wijkagent niet voldoende.

1 op 5 Eeklonaren vindt dat er te weinig politie op straat te zien is.

Top 5 van buurtproblemen: onaangepaste snelheid in het verkeer: 60,3% (2018: 65,3%); sluikestorten en zwerfvuil: 48,4% (2018: 46%); overlast zwaar vervoer: 46%; hinderlijk parkeren (op trottoir bv): 42,2% (2018: 39,5%); agressief verkeersgedrag: 39,1% (2018: 35,6%).

42% van de Eeklonaren vindt dat er teveel culturen in Eeklo samenwonen (= hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster; is nog gestegen).

44% voelt zich in de stad af en toe tot vaak/altijd onveilig (hoge score). 42% mijdt bepaalde plekken in Eeklo (hoge score) (ook deze scores zijn sedert 2017 nog gestegen). Deze scores zijn hoger dan de cluster. De verschillen tussen de diverse buurten in Eeklo zijn groot.

Bijna 70% van de Eeklose 15-16-jarigen voelt zich overdag veilig tot zeer veilig in de stad (Meetjesland = 84%). 's Avonds zakt het percentage naar 28% (Meetjesland = 43%) (bevraging 2018).

Eeklonaren hebben last van verkeers-, geur-, lawaai- ...hinder en van zwerfvuil en hondenpoep, maar niet meer of minder dan vergelijkbare steden/gemeenten en buurgemeenten.

16.14.2 Profiel stad

Pluspunten:

- 24 op 7 politiezone;
- nabije Hulpverleningszone met kantoren in Eeklo;
- fietsgraveeracties;
- aantal verkeersslachtoffers is gedaald;
- organisaties die werken rond preventie;
- project De Plek;
- inzetten op ambulante drughulpverlening in Eeklo;
- buurtfeesten – buurtfeestsubsidies;
- buurtoverleg;
- project Zorgzame Buurten in Sint-Jozef;
- uitrol burgerbudget Meemakers9900;
- senioren- en buurtzorgconsulent in dienst sedert oktober 2022.

Werk-/aandachtspunten:

- per 1.000 inwoners in Eeklo zijn er 5,7 feiten rond drugsbezit en 0,9 feiten rond drugshandel. Dit zijn hogere cijfers dan de provincie en de cluster;
- de criminaliteitsgraad ligt vrij hoog in Eeklo. Voor 2022: 7,6 beschadigingen aan eigendom per 1.000 inwoners, 18 diefstallen/afpersingen per 1.000 inwoners en 10,8 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners;
- in Eeklo zijn er heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld: 190 in 2022. Het aantal per 1.000 inwoners ligt gevoelig hoger dan het Vlaamse en provinciaal gemiddelde.

16.14.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- subsidie Strategisch Veiligheids- en Preventieplan;
- stafmedewerker samenleven in dienst;
- gemeenschapswacht;
- EekloNET;
- Lokale Integrale Veiligheidscel;
- veel samenwerkingen rond preventie: Wijkcentrum De Kring, OCMW, verschillende sociale instanties;
- uitgevoerde Corona Impact Monitor in mei 2021 met insteken rond buurtwerking/samenleven;

- *uitvoering Buurtenmonitor om verschillen binnen de stad te kennen inzake tevredenheid over o.m. leefbaarheid, mobiliteit, veiligheid, voorzieningen, groen ...*

Werk-/aandachtspunten:

- *toch nog te weinig samenwerking rond preventie;*
- *veel uitbesteden rond preventie;*
- *onduidelijkheid taken gemeenschapswacht, wijkagent; beroepsgeheim/-verplichtingen: sommige instanties kunnen moeilijk informatie delen met anderen; moeten verplicht een PV opmaken / kennis nemen van bepaalde feiten;*
- *te veel generalisme en te weinig specialisatie in huis: soms jammer voor thema's als drugspreventie / cybercriminaliteit;*
- *werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo;*
- *grote verschillen tussen buurten inzake veiligheidsgevoel.*

16.15 Algemeen

16.15.1 Profiel Eeklonaren

60% van de Eeklonaren zegt vrij goed geïnformeerd te zijn over nieuwe ingrepen in de stad. 62% is tevreden over de dienstverlening via het loket (dit is niet zo hoog en aanzienlijk gezakt sedert 2017); 57% is tevreden over de digitale dienstverlening; ook dit is gezakt. Deze scores zijn lager dan het Vlaamse Gewest en de cluster.

26% van de Eeklonaren is vertrouwvol naar het stadsbestuur (= zeer lage score; wel 2 procentpunten gestegen).

De COVID-19-pandemie heeft invloed op de kansarmen in onze stad. Uit onderzoeken van onze eigen sociale dienst en van o.m. de Koning Boudewijnstichting en de Universiteit Gent is gebleken dat er een grote digitale kloof heerst in onze maatschappij. Ook de mentale veerkracht gaat achteruit t.g.v. Corona. In november 2020 bleken ook 788 gezinnen voor 1.363 kinderen de sociale toeslag op het groeipakket ontvangen te hebben n.a.v. Corona. Er werden in Eeklo ook 2.900 tijdelijk werklozen geteld, samen met 512 zelfstandigen die een overbruggingsrecht ontvingen.

16.15.2 Profiel stad

Eeklo staat op de 9de plaats in het Vlaamse Gewest inzake voorzieningen per inwoner. Voor het meten van de **uitrustingsgraad** van alle Vlaamse steden en gemeenten werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening.

Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog;

- **zorg** haalt een topscore;
- hoge cijfers in zo goed als alle domeinen: **onderwijs** – Eeklo staat bekend als scholenstad – en **sport** zijn toppers;
- Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie.

Bij de SDG-monitor halen we een score van 54, terwijl het Vlaamse gemiddelde 58 is.

16.15.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *goede samenwerking diensten;*
- *financiële controle;*
- *evaluatie belastingreglementen;*
- *opvolging wet op overheidsopdrachten;*
- *opleiding bij nieuwe software;*
- *informatieveiligheid (Data Protection Officer, cel, plan);*
- *procesbeheer – Plaatselijk Auditcomité;*
- *communicatiemix;*

- *studie zelfevaluatie bestuurskracht in 2017;*
- *organisatiebrede zelfevaluatie uitgevoerd in 2022-2023;*
- *bestuurskrachtmeting en fusieverkenning in 2022;*
- *missie & visie uitgewerkt n.a.v. meerjarenplan 2020-2025;*
- *GIS – authentieke bronnen;*
- *Preventieambtenaar;*
- *werken aan integriteit;*
- *opvolging meerjarenplan;*
- *goed uitgebouwde dienstverlening;*
- *schoonmaak centraal aangestuurd;*
- *participatietrajecten en -experten in huis;*
- *audit monitoring/rapportering eind 2020 – rapportering opgestart via Pepperflow;*
- *aftoetsing IGS (intergemeentelijke samenwerkingen) gebeurt;*
- *werken aan de digitale kloof via (inter)gemeentelijke subsidieprojecten (Allemaal.digitaal en Eeklo.digitaal);*
- *uitrol Office 365 in 2022;*
- *diefstalrisico in gebouwen is in procesbeschrijving gevat;*
- *voorraadbeheer via een planningstool opvolgen;*
- *voorbereiden van communicatieplan;*
- *digitaal comfort van medewerkers is opgedreven (laptop, Microsoft Teams, Office 365);*
- *we zetten vanaf 2023 in op citymarketing / citymaking;*
- *IT-risico's houden we in de hand;*
- *GIS-beleidsplan in opmaak.*

Werk-/aandachtspunten:

- *back-up in diensten nog te weinig;*
- *kerntakendebat voeren;*
- *nog te veel acties in meerjarenplan 2020-2025;*
- *vertaling doelstellingen naar medewerkers onvoldoende;*
- *stakeholders niet organisatiebreed in kaart gebracht;*
- *te weinig prioriteiten stellen = te veel ad-hoc;*
- *werklustopvolging gebeurt te weinig;*
- *interne communicatie loopt niet altijd zoals het moet;*
- *werking ondersteunende diensten te weinig zichtbaar;*
- *rapportage IGS (meer dan 40!);*
- *strategisch IT-beleidsplan linken aan meerjarenplan;*
- *afstemming van vrijwilligerswerking intern;*
- *werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen;*
- *betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.*

2 kanten:

- *inkanteling: plan van aanpak klaar, veel (cultuur)verschillen;*
- *processen binnen dienstverlening opmaken: achterstand wordt ingehaald;*
- *projectmanagement: mee bezig, maar volgen we vanaf 2024 strikter op via tool Pepperflow;*
- *onthaal = inhoudelijk ok, maar te veel verschil in locaties.*

16.16 Bestuurskracht

Bestuurskracht: “Het hebben en aanwenden van capaciteit door een lokaal bestuur, ten behoeve van de bestuurlijke keten, in relatie tot een bepaalde opdracht volgens bepaalde criteria”.

In de voorbesprekingen rond een eventuele fusie werd een bestuurskrachtmeting uitgevoerd door IDEA Consult. De bevindingen hiervan zijn te vinden onder hoofdstuk 7.2.2. zelfevaluatie bestuurskracht.

Aanbevelingen

- ▶ Geïntegreerd stedelijk project nodig om een trendbreuk te realiseren
 - ▷ Combinatie van betere sociale mix en sociaal stijgingsbeleid
 - ▷ Aandacht voor aantrekkelijk publiek domein
 - ▷ Jonge gezinnen verleiden met aantrekkelijk woon- en stadsproject (o.a. BKO's)
- ▶ Toekomst vertalen en verbeelden in de nieuwe projecten voor de komende jaren (hartwijk, wijk zwembad,...)
- ▶ Het stedelijk weefsel, de groene omgeving (het Leen), het vrije tijdsaanbod, de profilering op klimaat en energie,... zijn sterke troeven om in dit toekomstverhaal uit te spelen

In de Bestuurskrachtmonitor (2017) worden verschillende indicatoren aangehaald met een indicatie voor relevante zaken in verband met bestuurskracht van een stad/gemeente. Er is een onderscheid tussen capaciteits- en opdrachtgerelateerde bestuurskrachtbepalers, waarbij de capaciteit verwijst naar de "potentie", naar de "act" en naar het "aanwenden van middelen". Een gemeentebestuur wordt geacht capaciteit in te zetten om aan bepaalde maatschappelijke noden tegemoet te komen. Deze opdrachten zijn legio. Anderzijds wordt het onderscheid gemaakt tussen exogene en endogene bestuurskrachtbepalende factoren. Hiermee wordt duidelijk gekozen om de bestuurskrachtproblematiek ruimer te zien dan enkel die zaken waar het lokale bestuur rechtstreeks invloed kan op uitoefenen (endogene factoren). Hieronder is een lijstje indicatoren opgesomd die een zicht geven op de bestuurskracht van onze stad. Het gaat enkel om gemeente- en OCMW-cijfers.

Gecumuleerd budgettair resultaat in euro (= in welke mate kan een gemeente aan de lopende betalingsverplichtingen voldoen zonder reserves aan te spreken?)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	769	684	797	810	761	1.075
Belfiuscluster	755	637	679	724	723	713
Vlaams Gewest	638	561	549	570	555	517

Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	278,95	297,08	312,74	300,50	283,31	306,03
Belfiuscluster	296,95	289,4	324,53	313,15	305,11	321,51
Vlaams Gewest	306,06	295,56	336,49	325,65	316,11	335,02

Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	294,11	301,55	306,31	316	318,42	321,04
Belfiuscluster	361,01	371,92	375,18	384,61	382,16	401,60
Vlaams Gewest	341,87	354,8	364,44	373,93	372,64	388,99

APB-afhankelijkheid (inkomsten uit APB t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de APB bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	15,7%	16,3%	17%	16,5%	14,8%	15,6%
Belfiuscluster	14,3%	14,5%	16,4%	16,3%	15,5%	15,4%
Vlaams Gewest	14,4%	14%	15,8%	15,8%	15%	15%

OVV-afhankelijkheid (inkomsten uit OVV t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de OVV bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	16,6%	16,6%	16,7%	17,3%	16,7%	16,4%
Belfiuscluster	17,5%	18,6%	19%	20%	19,4%	19,3%
Vlaams Gewest	16,1%	16,9%	17,1%	18,1%	16,9%	17,5%

Objectief belastingvermogen per inwoner in euro (APB per inw aan 1% + OVV per inw aan 100) (= globale indicator voor de fiscale draagkracht van een gemeente)

	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	37,1 + 36,8 = 73,9	39,1 + 37,4 = 76,5	39,03 + 38,6 = 77,63	36,79 + 38,90 = 75,69	39,74 + 39,22 = 78,96
Belfiuscluster	37,1 + 39,2 = 76,3	45,8 + 42,9 = 88,7	44,3 + 43,2 = 87,5	43,19 + 42,94 = 86,13	45,55 + 45,06 = 90,61
Vlaams Gewest	39,4 + 39,9 = 79,3	46,5 + 41,8 = 88,3	45,06 + 42,3 = 87,36	43,72 + 42,10 = 85,82	46,33 + 43,91 = 90,24

Aandeel Gemeentefonds in exploitatieontvangsten (= mate van afhankelijkheid van de gemeente van het Gemeentefonds)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	18,4%	18,4%	18,9%	22%	21,8%	22,5%
Belfiuscluster	12,8%	13,5%	14,4%	16,8%	16,9%	16,5%
Vlaams Gewest	18,1%	18,8%	19,7%	23,2%	23,3%	22,7%

Autofinancieringsmarge per inwoner in euro (= is een gemeente in staat om gevolgen van opgenomen leningen te dragen en beschikt ze over mogelijkheden om nieuwe investeringen te doen en om nieuwe leningen aan te gaan)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	125,76	124,48	105,11	179,26	150,98	116,34
Belfiuscluster	197,69	143,35	172,42	186,93	162,67	117,48
Vlaams Gewest	164,54	133,57	177,42	194,51	164,27	111,30

Investeringsuitgaven per inwoner in euro (= een gemeente met veel investeringen t.o.v. andere gemeenten doet aan overdaad; een gemeente die te weinig investeert houdt haar patrimonium niet voldoende in stand en moet later een inhaalbeweging uitvoeren)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	194,3	250,51	238,69	306,45	288,90	233,52
Belfiuscluster	331,6	372,1	382,59	334,27	365,10	390,46
Vlaams Gewest	333,63	478,91	369,36	359,92	358,81	379,63

G&R-afhankelijkheid (belastingen en retributies t.o.v. totale exploitatie-ontvangsten) (= indicator van de afhankelijkheid van de gemeente van belastingen en retributies bij het financieren van activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	53,33%	53,45%	53,88%	51,43%	49,05%	47,46%
Belfiuscluster	56,81%	55,89%	55,98%	56,05%	54,84%	55,18%
Vlaams Gewest	49,87%	49,55%	50,71%	50,65%	49,96%	50,51%

Schulden per inwoner in euro

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	951,78	835,76	717,99	637,26	777,39	736,19	600,58	918,88
Belfiuscluster	1651,43	1561,55	1497,17	1302,98	1265,98	1221,47	1193,67	1.246,87
Vlaams Gewest	1513,79	1423,90	1371	1286,12	1270,18	1260,46	1223,93	1.263,37

Personeelscapaciteit in VTE en koppen (stad + OCMW)

EEKLO	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VTE	290,46	298,63	288,85	277,78	283,32	272,28
koppen	387	400	384	359	370	361

(bron: stad Eeklo)

Kansarmoede-index (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	16,8	20,7	24,1	25,2	23,4	24,1
Belfiuscluster	11,1	11,9	12,1	11,9	11,1	
Vlaams Gewest	13,8	14,1	14	13,7	12,7	12,6

Gemiddeld inkomen per inwoner in euro (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW) – bron: Gemeente-Stadsmonitor

	2016	2017	2018	2019	2020
Eeklo	18.085	18.536	18.957	19.170	19.693
Belfiuscluster	19.178	19.741	20.212	20.580	21.070
Vlaams Gewest	19.214	19.748	20.236	20.625	21.154

Aantal winkels per 1.000 inwoners (zegt iets over de gemeentelijke opgaven inzake lokale economie)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	10,3	10,1	9,6	9,0	8,8	8,45	7,77
Vlaams Gewest	7,3	7,1	6,8	6,6	6,5	6,4	6,21

Ingaande pendelintensiteit = aandeel personen die in Eeklo werken maar elders wonen
(zegt iets over de aantrekkingskracht op werknemers van buiten Eeklo)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eeklo	69,5	69	69,2	69,7	71	70,7

Uitgaande pendelintensiteit = aandeel personen die in Eeklo wonen maar elders werken

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eeklo	64	63,6	64,2	64,9	64,8	64,7

Werkzoekendengraad (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eeklo	10,2	9,7	9,2	8,6	8,7	8,1	7,6
Vlaams Gewest	8	7,6	7,1	6,7	7	6,2	5,7

Dichtheid van de weginfrastructuur in eigen beheer (de lengte van het wegennet is bepalend voor huidige en toekomstige infrastructuuropgaven: heraanleg, onderhoud ...)

Eeklo: 153,92 km gemeentewegen; 40,21 km gewestwegen; 36,4 km aparte fietspaden.

16.17 Fusieverkenning

Volgend op de bestuurskrachtmeting is een fusieverkenning uitgevoerd door IDEA Consult, waarbij de data van Eeklo werden afgezet tegenover de potentiële fusiepartners Kaprijke, Sint-Laureins, Assenede, Lievegem, Maldegem en Zelzate.

Eeklo werd vergeleken met bovenstaande gemeenten op 7 dimensies: kenmerken gemeente; bestuur, uitrusting & organisatie; bewonersstromen; traditie in samenwerking (IGS); beleidsvisie & -prioriteiten; draagvlak fusie; financiën.

Verschillende scenario's werden uitgetekend: zonder fusie, met 1, 2, 3 of 4 partners en wat de (financiële) voor- en nadelen daarvan zouden zijn, wat de gelijkenissen en verschillen zijn.

Conclusies van de fusieverkenning (september 2022):

“Het stadsbestuur van Eeklo staat voor een complexe afweging en besluitvorming. Vooreerst binnenskamers, maar best wordt er snel een interactieve dialoog opgezet met de buurgemeenten.

Ook de burens die op vandaag fusiegesprekken afhouden (Maldegem, Lievegem) dienen daarin te worden geconsulteerd (ideeën over fusie wijzigen snel, bovendien is er nooit een officiële vraag gesteld en was er nooit een onderbouwd dossier).

Op vlak van expertise, maar ook financieel is fuseren met Eeklo interessant. Niet enkel omwille van de schuldovername door de Vlaamse overheid bij fusie, maar evenzeer omdat Eeklo behoort tot de groep van regionale steden, die een voorafname krijgen uit het gemeentefonds. Dat leidt bij fusie tot een aanzienlijk hogere bijdrage voor de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds. Het jaarlijks surplus varieert naargelang de grootte van de fusie (hoe groter, hoe meer), van € 450.500 (Eeklo + Kaprijke) tot € 3,7 miljoen (Eeklo, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Maldegem)

Vanuit de gevoerde gesprekken met de Colleges van burgemeester en schepenen leidt Idea af dat de eerste gesprekspartners voor fusie zich situeren in het noorden en het westen van Eeklo. We hebben het dan over landelijke gemeenten (Sint -Laureins, Kaprijke, Assenede) met eventuele uitbreiding tot Zelzate. Een fusie met deze besturen is ‘complementair’, waarbij de landelijke gemeenten kunnen terugvallen op

de centrumfuncties en de expertise binnen het stadsbestuur, terwijl Eeklo haar troeven uitbreidt op vlak van toerisme, recreatie, open ruimte, maar ook (residentieel) wonen.

Tegelijk moeten alle betrokkenen beseffen dat dit gevoelige veranderingstrajecten zijn. Om deze scenario's te doen slagen zal bijzondere aandacht moeten gaan naar het leren begrijpen van de sterk uiteenlopende beleidsuitdagingen ('stad' vs 'platteland'), naar de gelijkwaardigheid van partners, het omgaan met cultuurverschillen op organisatieniveau en de communicatie naar alle doelgroepen, inclusief burgers."

16.18 Trends vertaald naar EEKLO

(dit gaat vaak over domeinoverschrijdende zaken – Eeklose invulling staat in cursief)

16.18.1 Megatrends

Demografische trends leiden tot een grotere ruimtevraag:

- vergrijzing / verwitting: *tegen 2035 bijna 24,5% 67-plussers in Eeklo;*
- migratie: *21,8% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst;*
- gezinsverdunning: *tegen 2030 is 40,5% van de Eeklose gezinnen een 1-persoonsgezin, de gemiddelde grootte daalt naar 2,07 gezinsleden;*
- toename bevolking: *in Eeklo neemt de bevolking gestaag toe (tegen 2030 met ongeveer 7%).*

Multipolariteit ten gevolge van:

- migratie: *21,8% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst;*
- verstedelijking: *Eeklo is een dense stad, met een zeer grote bevolkingsdichtheid in de stadskern van bijna 8.000 inwoners per km²;*
- ongenoegen / ontevredenheid over diverse elementen: *netheid, imago, vertrouwen, fierheid ... scoren niet zo goed.*

Dit kan risico geven op samenlevingsproblemen, maar kan ook leiden tot meer multiculturele, intergenerationele contacten in een nieuw stadscentrum.

Klimaatverandering speelt voor alle gemeenten en elke inwoner:

- *Eeklo zet al veel in op hernieuwbare energie;*
- *klimaatactieplan – klimaatadaptatieplan;*
- *ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1.*

Technologische vernieuwingen zullen ook in Eeklo gevolgen kennen: *digitalisering in de dienstverlening, inzetten op telewerk, digitale afsprakensystemen, mobiliteit, internet of things ...*

Toenemende **tekorten** aan grondstoffen / hulpbronnen: *deze trend is minder nijpend voor onze stad, maar op termijn zal dit ook merkbaar zijn in energiebronnen, voedselvoorzieningen ...*

Kwetsbaarheid van sociale, ecologische, financiële, economische en politieke systemen: de COVID-19-pandemie heeft uitgewezen dat de kwetsbaarheid op gezondheidsvlak gevolgen heeft op sociaal, financieel, economisch ... vlak. Dit konden we vóór 2020 niet inschatten.

COVID-19 heeft een impact op het volledige sociaal-economisch weefsel: het individu, het veiligheidsgevoel, het sociaal leven, de vrijetijdsbesteding, de tewerkstelling, de ondernemerswereld, de detailhandel, de stad als lokaal bestuur. Daarnaast laat het ook een aantal andere kanten van onze samenleving zien: de sociale cohesie, de solidariteit, de creativiteit, vernieuwde aandacht voor de natuur en het eigen gezin ...

We zetten onder meer in op het dichten van de digitale kloof via diverse subsidiekanalen.

16.18.2 Burgemeestersconvenant – SDG's

Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens 40% minder CO₂ uit te stoten op het grondgebied tegen 2030 ten opzichte van 2011. Dit gaat om het vertalen en realiseren van de mondiale/Europese klimaatdoelstellingen.

Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering – zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit – zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers ... *Er werd een klimaatactieplan opgemaakt, waarin tot doel werd gesteld om tot een vermindering van 68% CO₂ te komen. Tussen 2011 en 2021 is dit afgenomen met 9,4%. Dit is een daling, maar tussen 2020 en 2021 merken we terug een stijging. Er is dus nog werk aan de winkel.*

De SDG's zullen worden vertaald in het meerjarenplan 2020-2025. Eeklo scoort 54% in de SDG-monitor (Vlaamse gemiddelde: 58%).

16.18.3 Smart City

Het Smart City concept wil een antwoord bieden op uitdagingen waar onze stad voor staat, en om Eeklo zo efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op het grondgebied. Facilitator hiervoor is de technologie: digitalisering, hybride technologie ...

Onder 'smart city' zitten er vier sleutelthema's:

- SMART ENERGY – energie in de stad van morgen;
- SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement;
- SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters;
- SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City.

Bovendien is er geen 'smart city' mogelijk zonder ICT.

We lopen samen met de provincie en een tiental andere gemeenten een traject rond 'datagedreven besturen' tussen september 2023 en juni 2024 met de bedoeling goed te leren omgaan met data in ons lokaal bestuur.

16.18.4 Mobiliteit

- *In 2022 telde Eeklo 476 auto's per 1.000 inwoners (= 10.368 auto's; dit is laag in de Belfiuscluster en regio). Het aantal Eeklose auto's nam de jongste 20 jaar met ongeveer 29% toe. Indien de trend van Vlaanderen (200.000 à 500.000 extra auto's tegen 2030) zich in Eeklo doortrekt, dan betekent dit tussen de 10.404 en 11.255 auto's in Eeklo in 2030. Dit houdt 2,8 à 7,1 ha extra stallingsruimte in.*
- *Verwachte stijging van het Vlaamse transportvolume tegen 2030 met 40%: als we de cijfers van de telling in Eeklo centrum van 2007 als basis nemen (= 27.000 voertuigen per dag), dan komen we aan 37.800 voertuigen in 2030.*
- *Meer duurzame en slimme mobiliteit, minder 'auto-mobiliteit': Eeklo doet nu al mee aan autodelen, fietsdelen, elektrische laadpalen voor fietsen en auto's en zet ook in voor stadspersoneel: e-bikes, elektrische deelwagens en fietslease. We werken ook aan een bedrijfsvervoerplan.*
- *Trends van regionaal aanpakken van mobiliteits-, maar ook ruimte- en woonvraagstukken: Veneco speelt hier nu al op in.*
- *'Camionettisering' t.g.v. vele leveringen aan huis + veel leveringen in stadskern: in Eeklo centrum werken de laad- en loszones niet optimaal en geven veel mobiliteitsproblemen. Afhaalpunten op wandelafstand of buiten de stad kunnen oplossingen bieden.*
- *Automobiliteit verstikt wegen en woonomgevingen: via Curieuzeneuzen zien we dat op en rond de N9 slechte luchtkwaliteit gemeten werd.*
- *Vlaanderen is filekampioen: er is een potentieel voor gebruik van elektrische fietsen bij woon-werkafstand tussen 5 en 15 km. In Eeklo is 55% van de inwoners een half uur of minder lang onderweg. Hier ligt dus een groot potentieel voor gebruik van elektrische fietsen.*
- *Personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft. Er zijn vijf verschillende profielen: mobiele ouderen, jonge starters, stedelingen afhankelijk van het openbaar vervoer, inwoners van de voorstad afhankelijk van een auto en ouderen op het platteland. Niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd.*
- *De fietssector geeft werk aan 5.175 mensen in België. De fiets heeft concrete voordelen voor de volksgezondheid. In totaal worden in België jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen vermeden*

door te fietsen. Ook voor het individu vermindert fietsen het risico van vroegtijdig overlijden met ongeveer 10%. Ten slotte heeft fietsen ook een positief effect op het klimaat. Fietsen bespaart 137.717 ton CO₂-uitstoot, of de jaarlijkse uitstoot van ongeveer 19.000 Belgen.

- Aandacht voor het belang van stedelijke logistiek (laden-lossen-...): gebruik van de 4 V's:
 - voertuigkilometers vermijden;
 - niet of moeilijk te vermijden kilometers verschuiven naar een milieuvriendelijker transportmiddel of tijdstip;
 - niet of moeilijk te verschuiven kilometers verschonen via zero-emissie voertuigen;
 - actoren verbinden rond duurzame stedelijke logistiek.

16.18.5 Wonen

- *Het aantal Eeklose gezinnen zal tussen 2020 en 2030 toenemen met 11% (= 1.075 gezinnen). Tegen dan zullen dus bijna 1.100 nieuwe woongelegenheden moeten gecreëerd worden.* Aangezien Eeklo nu al vrij veel bebouwd is wordt het een uitdaging om andere woonvormen te vinden en weg te gaan van de klassieke woonwensen: transformeren van gebouwen, meervoudig ruimtegebruik, collectieve woonvormen ...
- Verappartementisering: in *Eeklo is nu al 24,8% van de woongelegenheden een appartement*; nog niet het aandeel als in het Vlaamse Gewest (28,8%), maar toch al aanzienlijk
- Betaalbaarheid van wonen wordt moeilijker: *Eeklo heeft veel huurwoningen (40,6%) (huurders staan altijd meer precair op de woningmarkt); bovendien is 37,5% van de gezinnen een 1-persoonsgezin en heeft 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder wat afbetaling van een nieuwbouw-/koopwoning veel moeilijker maakt.*
- Een woonregio wordt gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio. *Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke.*
- Co-living – co-housing is een nieuwe trend.
- Filtering op de woningmarkt impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen.
- De ruimtelijke uitdaging is tweevoudig:
 - 1) mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverdunning;
 - 2) de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Hier dient vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.

16.18.6 Milieu-Natuur-Ruimte

- Het lokaal bestuur kan een voortrekkersrol spelen voor een noodzakelijke gedrags- en mentaliteitswijziging inzake milieu- en klimaatdoelstellingen en het vertalen er van naar de burger: *in Eeklo wordt gewerkt rond klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan, Lokaal Energie- en Klimaatplan, SDG's ...*
- In Vlaanderen gaat elke dag 6ha grond onder het beton. *Het ruimtebeslag in Eeklo is tussen 2013 en 2019 gestegen van 37,3 naar 39%*. De stad kan zelf dingen doen:
 - lokale invulling geven aan een betonstop;
 - niet aansnijden van onbebouwde ruimte;
 - trachten omkeren van verspreide bebouwing ('urban sprawl') via lokale plannen, die passen binnen de ruimtelijke draagkracht en de eigenheid/leefwereld.
- Trias Energetica / Nieuwe stappenstrategie:
 - beperk het energieverbruik;
 - gebruik energie uit reststromen;
 - maak maximaal gebruik van energie uit duurzame bronnen;

- maak zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen om in de resterende energiebehoefte te voorzien.
- Trends in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zullen een vertaling moeten krijgen in een nieuw *gemeentelijk beleidsplan ruimte voor Eeklo*.
- Steeds meer linken tussen ruimte en milieu, mobiliteit, energie, voorzieningen, wonen ... en dit ook in projecten en overleg in praktijk brengen.
- Link ruimte-economie: werk bereikbaarder maken met de fiets en te voet (= investeren in infrastructuur, deelfietsen, fietslease ...); leegstaande bedrijven invullen (*de stad koopt de rijkswachtsite aan om te saneren tot een PARK-ing en is bezig met een Brownfieldtraject voor Textiles d'Ecloo*), plaats maken voor incubatoren.
- Lokale voedselstrategie: *hiermee zijn we in Eeklo begonnen, ook via het Europese Foodlab traject en een Vlaams lerend netwerk*.
- Ruimtelijke strategieën voor klimaatbestendigheid voorzien.
- Druk op schaarse ruimte, verdichting als uitdaging. *In samenwerking met Veneco wordt een Visienota verdichting en een algemene bouwverordening opgemaakt*.
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit ...
- Klimaat en biodiversiteit staan onder druk.
- Nieuwe spanningsvelden inzake omgeving duiken op:
 - meer verharding door infrastructuur voor duurzame verplaatsingen zoals voet- en fietspaden;
 - verdichting kan leiden tot een slechtere leefomgevingskwaliteit;
 - nieuwe ruimteclaims vanuit de transitie in het energie- en voedingssysteem, zoals stadslandbouw en energieparken;
 - klassieke ruimtevragen ten nadele van natuurontwikkeling;
 - maximalisatie van de economische gebruikswaarde van de ruimte bedreigt het onderliggend ecologisch systeem.
- Nieuwe kansen en verbindingen voor de omgeving:
 - ruimtelijke ontwikkeling met oog voor bodemfuncties, watersysteem, aanwezigheid van groen;
 - ruimte maken voor circulaire bedrijvigheid of circulaire grondstoffenstromen;
 - verdichting met oog op energiezuinigheid (klimaatwijken);
 - natuur als nabestemming van ontginningsgebieden;
 - supermarktwonen (wonen boven supermarkten) in de strijd tegen verharding, maar ook kans voor kwalitatieve verweving/verdichting;
 - stilte/rust oases of stilteplekken;
 - private tuinen nemen een rol op in klimaatadaptatie.

16.18.7 Armoede-Welzijn

- Kosten van individuele hulpverlening zullen toenemen. *Aangezien Eeklo hoog scoort op armoede-indicatoren (leefloon, verhoogde tegemoetkoming, ziektecijfers ...) zal dit veel financiële middelen vragen inzake hulp- en dienstverlening.*
- 1 op 7 Vlamingen is *ongeleterd: geëxtrapoleerd naar Eeklo zou dit om en bij de 3.000 inwoners betekenen.*
- Door de COVID-19-pandemie is gebleken dat de digitale kloof in de maatschappij nog groter is geworden. Dan gaat het om ongelijke toegang tot digitale technologieën (digitale kloof van de eerste graad), ongelijkheid op het vlak van digitale competenties (de digitale kloof van de tweede graad) en ongelijkheid op het vlak van het gebruik van essentiële diensten (digitale kloof van de derde graad). *We startten in november 2021 het project 'Eeklo spreekt digi.taal' en installeren digi.spots op 3 locaties in Eeklo (lokaal dienstencentrum, bib en wijkcentrum) en organiseren er digi.labs en digisprekuren. Ondertussen werden nog drie (inter)gemeentelijke projecten rond e-inclusie gesubsidieerd.*
- Cijfers rond computerbezit en -gebruik verschillen aanzienlijk tussen inkomensarme en niet-inkomensarme personen: zo ervaart ongeveer 39,5% van de inkomensarme personen moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW); bij het online zoeken naar werk stijgt dit naar 45,6%. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 17,8%; 19,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 6%. *Als we weten*

dat het inkomen van een gemiddelde Eekloonaar lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde, dat het aantal leefloners toeneemt en dat de energiearmoede in Eeklo best groot is, kunnen we er van uitgaan dat bovenstaande problematiek i.v.m. computerbezit en -gebruik in Eeklo hoog ligt. De COVID-19-pandemie heeft deze cijfers alleen maar versterkt.

- Overheden moeten blijvend investeren om ICT-toegangen betaalbaar te houden voor kwetsbaren (openbare plaatsen of thuis). Daarnaast dient een minimale niet-digitale dienstverlening te blijven bestaan, net als ondersteuning bij de zoektocht in het digitale. Structureel inzetten op digipunten is aangewezen: *Eeklo startte in november 2021 Eeklo spreekt digi.TAAL met digi.spots op 3 locaties, digi.labs en digi.spreekuren. We breiden dit in 2024 nog uit.*
- Alleenstaanden (14%), mensen met een laag inkomen (14%) en laaggeschoolden (18%) blijven de bevolkingsgroepen met veruit het hoogste percentage niet-gebruikers van het internet. Als we kijken naar de sociaal-economische status, zijn werkzoekenden (13%), gepensioneerden (19%) en inactieve mensen (15%) verhoudingsgewijs vaker niet-gebruikers dan werknemers. Werk en studies zijn nog steeds doorslaggevende factoren voor de toegang tot en het gebruik van internet. Bij de 55-plussers treffen we de grootste groep niet-gebruikers aan: zij vertegenwoordigen 10% van de 55-64-jarigen en 23% van de 55-74-jarigen. *Eeklo heeft een hoog percentage alleenstaanden, mensen met een laag inkomen en senioren. Dit zijn drie groepen die lager scoren op digitale vaardigheden.*
- Met in 2021 39% van de personen die over zwakke digitale vaardigheden beschikken, bevindt België zich boven het Europese gemiddelde (34%).
- Het percentage van mensen die zijn blootgesteld aan situaties van digitale kwetsbaarheid (niet-gebruikers of gebruikers met zwakke vaardigheden) ligt in België op 46%, dat is bijna één op de twee mensen tussen 16 en 74 jaar.
- Toename van armoede en risico op dualisering: *Eeklo scoort hoog op indicatoren die risico geven op armoede: leefloners, gezinnen met lage werkintensiteit, kleine gezinnen, migratie, huurpubliek, verhoogde tegemoetkoming, aandeel minderjarigen in een gezin met 1 ouder, gemiddeld lager inkomen dan Vlaanderen... Dit geeft ook vaak aanleiding tot vervoers- en energiearmoede.*
- Vereenzaming: *veel alleenstaanden (37,5% van de gezinnen) en bovendien veel alleenstaande senioren in Eeklo (50% van de 75-plussers woont alleen) zijn een grote potentiële doelgroep voor vereenzaming.*
- Horizontale inbedding van het lokaal sociaal beleid (*armoedetoets – welzijnstoets*).
- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privé-leven
- Lokaal bestuur neemt meer en meer de regierol: *in Eeklo gebeurt dit inzake lokaal sociaal beleid, Huis van het Kind, kinderopvang ...*
- De maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval voor personen van niet-EU-herkomst. Daar is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning. Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek. *In Eeklo zijn 15,8% van de inwoners van niet-EU-herkomst. Deze personen lopen meer risico op bovenstaande kwetsbare situaties.*
- “De resultaten tonen dat een aantal woonkarakteristieken een duidelijk positieve en statistisch significante relatie hebben met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen.”

“Zowel voor de woonkarakteristieken als voor de omgevingskarakteristieken kunnen we concluderen dat kenmerken die gerelateerd zijn aan een hogere mate van verstedelijking een positieve correlatie vertonen met superdiversiteit. Deze correlatie wijst niet noodzakelijk op een oorzakelijk verband. Deze analyse toont niet aan dat inwoners met een niet-Belgische herkomst liever stedelijk wonen. Andere factoren, zoals woningprijzen, zullen een sterke invloed hebben op de beschikbare keuze aan woningen met bepaalde woonkarakteristieken en omgevingskenmerken.” (Uit Atlas Superdiversiteit Vlaanderen)

- Gemeenten “rijker” maken is de opdracht: ambitie, participatie, samenwerking ..., en bovendien extra inzetten op antidiscriminatie, outreachen, wonen, en kinderarmoede.
- Lanceren van Plan Samenleven met subsidies vanuit Vlaanderen. *Eeklo tekende hier op in samen met de gemeenten Wetteren, Aalter, Maldegem en Zelzate.*

Extra voor Eeklo krijgen we signalen van:

- toename van dak- en thuisloosheid;
- toename noodzakelijkheid van materiële dienstverlening;
- groter wordende gezondheidskloof;
- meer wijkgerichte werking noodzakelijk in armoedebeleid.

Wat kan een lokaal bestuur doen om sociale uitsluiting tegen te gaan? (VVSG)

- Warme, zorgzame buurten tot stand brengen (Welzijn & Zorg) – *hier zijn we al bezig in Eeklo West (met o.m. Straatambassadeurs en Buurtsoepé). We dragen de opgedane kennis verder uit in andere buurten in Eeklo: wijk Crielkens bv.*
- Betaalbare, duurzame en inclusieve woonvormen tot stand brengen in dorps- en stadskernen waar het aangenaam is om te wonen en te leven (Wonen & Ruimtelijke infrastructuur).
- Sociaal ondernemerschap stimuleren (Werk & Economie).
- Inclusieve scholen realiseren, die ontmoetingsplaatsen zijn in verbinding met de buurt (Onderwijs).
- Vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk maken (Vrije tijd, Jeugd, Cultuur & Sport).
- Ervoor zorgen dat iedereen mobiel is (Mobiliteit).
- Inwoners en dienstverlening online brengen (e-inclusie).
- De burgerbetrokkenheid vergroten en coproduceren (Burgerparticipatie & coproductie).

16.18.8 Zorg-Gezondheid

- Senioren blijven langer thuis: stijgende vraag naar voorzieningen op wandelafstand. *Eeklo heeft een grote groep senioren (tegen 2030: 23,6% 67-plussers) en zal hier moeten op inspelen.*
- De groei van ouderenvoorzieningen gaat sneller dan de aangroei van de ouderen: *in Eeklo is het aantal 65-plussers tussen 2005 en 2023 met 32% gestegen; het aantal erkende plaatsen in WZC en groepen van assistentiewoningen is in diezelfde periode met 54% gestegen.*
- Er zal in de toekomst veel behoefte zijn aan professionele gezinsondersteuning en kinderopvang: *Eeklo is al goed in beide taken maar zal hier verder inventief moeten op inzetten.*
- Trend naar buurtgerichte zorg, waarbij meer in buurten wordt gewerkt: *LDC Zonneheem zal hier een taak opnemen met de opmaak van een buurtanalyse in voorbereiding op de uitwerking van het nieuwe decreet betreffende de woonzorg.*
- Nieuw decreet betreffende buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten: *er is al veel samenwerking in Eeklo tussen vrijetijdsdiensten en kinderopvang, maar de uitdagingen zullen toenemen.*
- Het sociale aspect moet als horizontale legger meegenomen worden in alle levensaspecten: *zorg, wonen, economie, ruimte, mobiliteit, vrije tijd, onderwijs, e-inclusie, burgerparticipatie ... Op elk van deze terreinen is werk weggelegd voor het lokale bestuur.*
- Meer aandacht voor gezondheid (biovoeding, milieu- en luchtkwaliteit).
- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg.
- Technologische innovatie van de zorgsector.
- Nieuwe fenomenen als stress, burn-out en hart- en vaatziekten.

16.18.9 EEKLO als Overheid

- Nieuwe trends inzake personeel: war of talent, meer inzetten op capaciteiten van werknemers, inclusief beleid, experimenteren met nieuwe vormen van promotie ... *Eeklo is na de inkanteling een organisatie van 361 werknemers en is daarmee een van de grootste bedrijven van de stad. Een vernieuwde kijk op HR dringt zich op: inzetten op sterk leiderschap, aandacht voor competenties ...*
- De lokale financiële situatie zal de gevolgen dragen van de grote vergrijzing (zie eerder): enerzijds doordat er minder inkomsten zullen zijn vanuit de algemene personenbelasting, anderzijds is er de grote golf aan pensioenkosten voor de ambtenaren.
- Subsidies aan lokale besturen worden meer projectmatig toegekend in vergelijking met vroeger. Dit maakt dat veel werkingen tijdelijk zijn ofwel veel budget vragen om dit op lokaal niveau te continueren.
- Vraagstukken inzake intergemeentelijke samenwerking, fusies, opnemen van actorrol / regierol, bestuurskracht, kerntakendebat komen op ons af en zullen een plaats krijgen in de beleidsvoering.
- Meer lokale autonomie geeft meer beslissingsrecht, maar ook meer verantwoordelijkheden, meer personeelsinzet en een moeilijker evenwicht tussen het lokaal en het algemeen maatschappelijk belang.
- Participatie en co-creatie / coproductie – experimenteren met het Quadruple-helix model: *Eeklo is mee met vernieuwende zaken: digitaal participatieplatform, interne expertise rond participatie, participatiereglement ...*
- Transversaal denken: vroeger werd in een lokaal bestuur vooral verticaal gedacht, binnen 1 domein. Nu wordt geleidelijk overgegaan naar *domeinoverschrijdend projectmatig werk en horizontaal transversaal denken*.
- Trend van digitalisering, e-gov, internet of things: als lokaal bestuur zie je dit effect zowel in de dienstverlening als in de noodzaak van het dichten van de digitale kloof bij de burgers (senioren, kansarmen ...). Daarnaast spelen ook privacy en informatieveiligheid een steeds belangrijkere rol.
- Evolutie naar een nieuwe vorm van public governance, met de nadruk op netwerken en samenwerking, coproductie en participatie.
- Drie aandachtspunten voor het omgaan met verzelfstandigde entiteiten / intergemeentelijke structuren als lokaal bestuur:
 - volg de entiteiten meer doordacht op en geef ze een expliciete plaats in de (reguliere) werking van het bestuur;
 - versterk de ondersteuning van de raadsleden/mandatarissen;
 - zet in op een actueel en informatief overzicht.
- Lokale besturen hebben al stappen gezet inzake informatieveiligheidsrisico's (GDPR bv.), maar toch blijken uit rapporten van Audit Vlaanderen dat er nog stappen te zetten zijn naar systematisch beheer van alle IT-risico's.
- Europeanisering / internationalisering
- Veerkracht na Corona: inzet nodig op vrije tijd, welzijn, eigen personeel ...
- Regiovorming vanuit Vlaamse overheid.
- Blockchain.
- “Lokale overheden zullen te maken krijgen met een stijging van 53% van de personeelsuitgaven in hun bouw- en klimaatafdelingen, wat een enorme verschuiving in investeringsprioriteit betekent. ... Het is daarom noodzakelijk om lokaal personeel aan te werven en op te leiden om sterke lokale openbare energiediensten te hebben, de klimaattransitie in gebouwen te realiseren en lokale investeringen en tewerkstelling te vergroten.”

16.18.10 Vrije tijd

- Meer van onze tijdsbesteding gaat naar vrije tijd: *in Eeklo wordt nu al veel aan sport en cultuur in eigen stad gedaan; het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten is groot.*
- Trends inzake sport: nabije sportstimulering voor jong en oud, sport gebruiken als city-marketing, sportsubsidies inzetten als beleidsinstrument (vb. subsidies als er wordt ingezet op kansengroepen, op jeugdwerking ...).
- Trends inzake cultuur:

- bibliotheek wordt een 2de woonkamer, een belevingscentrum, met aandacht voor mediawijsheid en leesbevordering (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen en zijn er bevestigingen gedaan bij gebruikers, raad van bestuur en ARC-leden*);
- cultuurcentra moeten naar buiten treden of de wereld binnentrekken, maar ook creatiever omgaan met programmatie (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen*). *De COVID-19-pandemie heeft ook tot creatieve ideeën bij het CC geleid (vb. Herbakker-tv)*;
- Cultuur loopt risico op versplintering, versmalling, vervlakking, verleiding en verlamming. *In Eeklo is er een groot divers aanbod van heel veel aanbieders: stedelijk aanbod, muziekclub, amateurtoneel, theaterzaaltje, culturele verenigingen, erfgoed ... Het is de opdracht om de 5 V's te bestrijden of geen mogelijkheid te geven in Eeklo.*
- Nieuwe vormen van reizen / beleving: *Eeklo startte een werkgroep rond toerisme op en lanceerde een aparte toeristische website in het voorjaar 2021 onder de naam visit.eeklo.be.*

16.18.11 Jeugd als doelgroep

- Jeugd mag niet aanzien worden als sector, maar als doelgroep. Het is meer dan vrije tijd. *In Eeklo wordt hier nu al aan gewerkt via inzet op o.m. jeugdwelzijn, alertheid bij ruimtelijke projecten, speelvisie ...*
- De kindnorm gebruiken voor veel domeinen: als iets geschikt is voor een kind, is het ook ok voor senioren en voor alle andere doelgroepen: bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar, begrijpbaar, bruikbaar, betrouwbaar en bekend. Als het dan ook nog beleefbaar en bespeelbaar is, is het helemaal kindproof.
- Aandacht voor kinderarmoede en diversiteit – ‘een kind in armoede blijft een kind’: *Eeklo investeert nu al in Huis van het Kind, diverse projecten (Het jonge kind, ...), samenwerking met De Kring (babybazaar, speelbazaar), De Plek ...*
- Gebruik van de categoriale jeugdreflex: over alle beleidsdomeinen heen rekening houden met kinderen en jongeren.
- *Uit de bevraging Wel Doeners van Meetjesman blijkt het mentaal welzijn van jongeren heel fragiel, dit zien we in coronatijd, maar dit heeft ook te maken met school en druk van sociale media.*
- De COVID-19-pandemie heeft groot effect op de jongeren. Volgende cijfers kwamen uit een Vlaams onderzoek van Uit de Marge:
 - 4 op 5 kinderen en jongeren heeft problemen met preteaching en huiswerk.
 - 2/3 van de kinderen en jongeren heeft geen laptop of computer ter beschikking.
 - 3/4 van de kinderen en jongeren heeft te weinig ruimte thuis.
 - De helft van de kinderen en jongeren durft of mag niet buitenkomen.
 - Meer dan de helft van de kinderen en jongeren is bang om een boete van de politie te krijgen.
 - 3/4 van de kinderen en jongeren mist de school.
 - Meer dan de helft voelt zich niet goed in zijn vel.

16.18.12 Ondernemen-Werken

- Tertiaire en quartaire sectoren zullen nog toenemen. *In Eeklo is de quartaire sector nu al de grootste jobleverancier: 22,4% van de Eeklose bedrijven leveren zo 47,4% van de tewerkstelling.*
- Er komt een kloof tussen vraag en aanbod van jobs. De komende jaren zal er een teveel aan jobs zijn, die niet ingevuld geraken: *het lokaal bestuur zal hier enerzijds een actorrol spelen omdat ook het eigen personeel een omscholing zal moeten krijgen; er is ook een grote regierol weggelegd bij activering van niet-werkenden maar zeker bij het mekaar laten vinden van onderwijs en bedrijfswereld.*
- Handelszaken verdwijnen uit kernen; handelspanden staan vaker leeg: *het leegstandspercentage in Eeklo is heel hoog. De nabijheid van winkels verdwijnt, de e-commerce neemt toe. Er zijn nieuwe impulsen nodig voor de detailhandel in Eeklo: handelszaken en horeca onderscheiden zich te weinig. Er komen nieuwe insteken voor winkelen en totaalbeleving het opgemaakte strategisch commercieel plan Eeklo.*
- Nieuwe businessmodellen o.a. consument wordt producent.
- Tijd- en plaatsafhankelijk werken.
- Citymarketing wordt citybranding en citymaking. *Eeklo startte een traject rond citymarketing op in het voorjaar van 2023. Het actieplan wordt verwacht tegen begin 2024.*

- Toename van e-commerce: zit nu op 59% in België.
- Mixen van functies in handelskern.
- Mix van fysiek en digitaal shoppen (iets wat door de COVID-19-pandemie zeer versneld werd).
- Een stad heeft een verhaal nodig.

17 PARTICIPATIETRAJECT

17.1 Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- opmaak inspiratienota na overleg met alle diensten apart in de loop van het voorjaar van 2018
- insteken voor politieke beleidsverklaring begin 2019
- opmaak van sterkte-zwakteanalyse van alle dienstverleningen in functie van de omgevingsanalyse
- interview met alle MAT-leden op basis van de leidraad organisatiebeheersing in functie van de omgevingsanalyse
- het college van burgemeester en schepenen maakte samen met het managementteam de doelstellingenboom op: 7 beleidsdoelstellingen, met elk diverse actieplannen
- 'speeddate' op 3 juni 2019 met alle diensthoofden en experts (ong. 50 personen in totaal) om voor alle actieplannen een longlist van acties in te vullen
- CBS en MAT doen een traject om de longlist te reduceren tot een werkbaar aantal acties. Op basis van deze oefeningen wordt tot een definitieve lijst gekomen in oktober 2019
- de diensthoofden/actieverantwortelijken krijgen de definitieve acties teruggekoppeld en maken hiervoor een uitgebreide omschrijving, geven mijlpalen door en doen voorstellen voor indicatoren.

17.2 Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- adviesraden:
 - o in 2018-2019 werd een traject gedaan om de adviesraden te hervormen. In dit traject ontstond onder meer een voorzittersoverleg, deden diverse adviesraden een toekomst oefening (jeugdraad, adviesraad voor welzijn en diversiteit, Gecoro, wereldraad, ARC), schreven verschillende raden een memorandum (wereldraad, seniorenraad). De sportraad maakte een brief over met aanbevelingen. Al deze info werd verwerkt bij de betrokken domeinen
 - o de adviesraden worden uitgenodigd naar de gemeenteraadscommissie op 13 november 2019, waarbij de stand van zaken van het meerjarenplan wordt toegelicht (de adviezen zijn verwerkt in de volgende pagina's)
- diverse organisaties waar stad en OCMW mee samenwerken:
 - o voeren van gesprekken met Woonwijzer, Wijkcentrum, Kringloopwinkel, COMEET, Toerisme Meetjesland over hun eigen werkdomein
 - o memorandum van COMEET, Natuurpunt
- burgers: zie hieronder

17.2.1 Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo

Onder de noemer 'TROTS OP EEKLO' was het de bedoeling om bij elk van de zeven beleidsdoelstellingen drie actieplannen/acties weer te geven die de Eeklonaar trots op Eeklo kunnen maken. Deze acties maakten deel uit van een hele lange lijst van mogelijke acties die in het meerjarenplan 2020-2025 zouden worden opgenomen. De aanwezigen konden zelf aanduiden wat ze het belangrijkste vinden om die trotsheid op te wekken en hoe ze dit zelf willen invullen / ingevuld zien (individueel of in de workshops). Voor elke doelstelling werd een grote flap gemaakt, zodat mensen konden kiezen uit de drie vermelde acties. Via 'duimpjes' konden ze de voor hun meest geslaagde actie kiezen, eventueel aangevuld met inhoudelijke opmerkingen. Bij de ingang was een kaart van Eeklo opgehangen. Daar konden de inwoners hun plekje aanduiden waar ze meest trots op zijn.

Op het einde van het burgerparticipatiemoment werden de acties er uit gehaald met het meest duimpjes. Daarover werd een workshop georganiseerd, via de methode van de 2 x 2 vragen.

De burgers van Eeklo werden van dit burgerparticipatiemoment op de hoogte gebracht via het infoblad, via gerichte mails naar alle leden van alle adviesraden, interne mails, via facebook, website, enz.

Personen die niet konden aanwezig zijn, maar wel een insteek wilden geven, konden dit doen via participatie@eeklo.be.

Omdat dit niet altijd even toegankelijk is voor kansarme doelgroepen, werd na een gesprek met Jan Matthys van Wijkcentrum De Kring, het voorstel gedaan om dezelfde methodiek van 25 juni (nl. vanuit het thema TROTS OP EEKLO) op 3 verschillende momenten een workshop te organiseren, mee begeleid door iemand van het Wijkcentrum. Op deze manier gaan we outreachend te werk om deze moeilijk te bereiken doelgroepen te benaderen.

- donderdagnamiddag 27 juni om 14 uur: de groep die komt boetseren in de Kring
- donderdagnamiddag 27 juni om 15.30 uur: de groep die badminton speelt in het Sportpark
- dinsdagvoormiddag 2 juli om 9.30 uur: de groep van Koken met Taal (anderstaligen).

We voorzagen telkens een half uurtje om met deze mensen in gesprek te gaan en ideeën in te winnen.

Hieronder zijn alle zaken samengevat:

CC = opgetekend op burgerparticipatiemoment op 25 juni 2019 in CC De Herbakker

AT = opgetekend tijdens gesprek met anderstaligen (Koken met Taal in De Kring) op 2 juli 2019

CCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Creaclub Boetseren in Wijkcentrum De Kring op 27 juni 2019

SCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Sportclub Boezjeern van Wijkcentrum De Kring in de sporthal op 27 juni 2019

BD1:

We bouwen aan een (verkeers-)veilige stad om Eeklo meer (be)leefbaar te maken voor iedereen.

Eeklo zet samen met partners in op de diverse aspecten van veiligheid in de stad (preventie, handhaving) – 9 x CC, 4 x AT = 13 duimpjes

- *Veilige fietspaden (CC)*
- *Veiligheid rond de scholen is een groot aandachtspunt (CC)*
- *Mobiliteit is nu regionaal en de mensen met een beperking komen niet aan bod (CC)*
- *Tikkers voor slechtzienden moeten goed werken (creaclub Boetseren Kring)*
- *Onveiligheidsgevoel door vreemdelingen omdat ze een andere taal spreken en dus niet verstaanbaar zijn (creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo optimaliseert de stationsomgeving tot een aantrekkelijke woon- en verblijfsbuurt – 4 x CC, 2 x SCB = 6 duimpjes

- *Voetgangersbrugje aan station? (SCB)*

Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43 – 19 x CC, 5 x AT, 4 x CCB, 7 x SCB = 37 duimpjes

- De Lijn zoekt steden die willen inzetten op elektrische bussen voor stadsvervoer. Zou een stadsbus geen voordeel zijn om minder met de auto te rijden? (CC)
- Niet alleen stappenplannen (zijn er al). Eeklo REALISEERT een veilig, leefbaar en autovrij centrum na realisatie van de ring. (CC)
- We wonen nu in een wijk met zone 30 ... helaas niet door iedereen nageleefd. Suggestie: drempels (mag ook doorlopend voetpad zijn) om in de wijk in te rijden (CC)
- Voer lage emissiezone in stadskern in en gebruik inkomsten voor ondersteunen klimaatactieplan (20.000 auto's per dag x € 1 = 6 mio euro per jaar) + gratis parkeren 2 uur (CC)
- Stadscentrum is gevaarlijk voor fietsers (creaclub Boetseren Kring)
- Blakstraat aan AZ Alma: veel en gevaarlijk verkeer dat in de zijstraten rond de kliniek parkeert (creaclub Boetseren Kring)
- Gevaarlijke oversteek aan Oostveld – kruispunt N9 (creaclub Boetseren Kring)
- Veel schoolverkeer in Zuidmoerstraat (creaclub Boetseren Kring)
- Markt parkeervrij maken is een noodzaak (creaclub Boetseren Kring)
- Snel verkeer in de Lekestraat en op de N9 (anderstaligen)
- Er wordt veel fout geparkeerd (anderstaligen)

BD2:

We versterken ons ruimtelijk economisch netwerk om onze troeven inzake wonen, werken en beleven verder te ontwikkelen.

De Hartwijk groeit uit tot een duurzame voorbeeldwijk – 5 x CC, 2 x AT, 4 x SCB = 11 duimpjes

- Zet ook private voorbeelden in de kijker (Eikenblad, ...) (CC)
- Sensibilisering in alle wijken in Eeklo is noodzakelijk (CC)
- Elke wijk kan/mag een voorbeeldwijk worden (CC)
- Combinatie van parkeren en groen is mogelijk (creaclub Boetseren Kring)
- Groen in de stad is belangrijk (creaclub Boetseren Kring)

De stad trekt beginnende handelszaken binnen het kernwinkelgebied aan door het geven van stimulerende maatregelen – 7 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 11 duimpjes

- Beter parkeerbeleid / goedkoper. Zeker op de Krüger gratis tussen de middag vond ik beter (CC)
- Elke autoparkeerplaats trekt autogebruik aan; dus liefst zo weinig mogelijk in het centrum (CC)
- Door internet wordt winkelen anders ervaren. Elementen of acties die van winkelen een belevenis maken is nu meer nodig dan vroeger (CC)
- Goedkoper parkeerbeleid en van 12 tot 14 uur gratis (CC)
- Turkse / Poolse winkel in Eeklo, nu moeten we telkens naar Gent (anderstaligen)
- Vooral de Krüger trekt aan (creaclub Boetseren Kring)
- Internetwinkelen is niet te stoppen (creaclub Boetseren Kring)
- Winkels moeten meer doen dan een ander om aan te trekken (creaclub Boetseren Kring)
- Kleine zelfstandigen aantrekken via faciliteiten / starterspremies (creaclub Boetseren Kring)
- Eeklo heeft er belang bij om handelspanden te bewaren (creaclub Boetseren Kring)

Eeklo streeft een geleidelijke herinrichting van het marktplein na om de functie van de Markt als ontmoetings- en belevingsplaats te herstellen, samen met de horeca en de handelszaken – 10 x CC, 5 x AT, 4 x SCB, 3 x CCB = 22 duimpjes

- Stenen zitbanken op mooie plaatsen: = duurzamer dan hout en bestand tegen vandalisme (CC)
- Markt autovrij maken (creaclub Boetseren Kring)

- Wel parkeerplaatsen elders voorzien (Sportclub Boezjeern Kring)

BD3:

We spelen als duurzame klimaatstad een voortrekkersrol in het voorkomen van en voorbereiden op komende klimaatveranderingen

Het lokaal bestuur is een voorbeeld in gedrags- en mentaliteitswijzigingen inzake milieu- en klimaatdoelstellingen – 7 x CC, 1 x AT, 4 x SCB = 12 duimpjes

- Om het gedrag te wijzigen moet men eerst de mobiliteit aanpakken (CC)
- Eeklo faciliteert een makerslab (CC)
- Sensibilisering is een noodzaak: wat? waarom? hoe? (CC)
- Belangrijk = bevolking sensibiliseren en ontzorgen naar energiebesparing (bv huisisolatie) (CC)

De stad communiceert en faciliteert de werking van initiatieven rond korte keten en maakt hierrond een voedselstrategie op – 7 x CC, 8 x AT, 3 x SCB, 2 x CCB = 20 duimpjes

- Concept 'boerenmarkt' zodat we kennis kunnen maken (CC)
- Op alle activiteiten van de stad met catering: producten van korte keten (cfr. producten Oxfam) (CC)

Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen – 12 x CC, 1 x SCB = 13 duimpjes

- Pas het GRB over rechtstreekse burgerparticipatie bij windprojecten toe op de 14 windturbines die in het PRUP gebouwd worden. Elke turbine levert een meerwaarde van 4 mio euro. In eigen streek houden ipv energiemultinationals! (CC)
- Samen met bedrijven waterstof omarmen. Waterstof kan werken als 'batterij'functie. Noodzakelijk bij toenemende productie van hernieuwbare energie (CC)
- Als Eeklo een voorbeeldrol opneemt (zie BD 3 – 1, dan zal deze actie automatisch volgen) (Sportclub Boezjeern Kring)
-

BD4:

We zetten de kwaliteitsvolle voorzieningen inzake gezondheid, onderwijs, vrije tijd, handel en toerisme creatief in als sterk merk.

De ABC-site is het fysieke en inhoudelijke knooppunt van cultuur en kunstbeleving in het Meetjesland – 11 x CC, 4 x AT, 1 x CCB = 16 duimpjes

- Kunstacademie – CC De Herbakker (CC)
- Renovatie/verbouwing CC De Herbakker: zorgen dat dit klaar is voor de komende 25 à 30 jaar. Huidige stilstand is een gemiste kans (CC)

Eeklo investeert in buurt nabije sport- en speelmogelijkheden – 7 x CC, 4 x AT, 6 x SCB, 2 x CCB = 19 duimpjes

- Speeltuigen aanpassen voor kinderen met een beperking (CC)
- Meer petanque- en/of krulbolbaantjes in de buurt/wijken. Gecombineerd met een wijkverantwoordelijke of wijk aanspreekpunt (CC)
- Speeltuigen aanpassen aan de leeftijden van de buurt (CC)
- Urban fitness in elke buurt installeren (CC)
- Het Heldenpark is een heel leuke plek om meer speelmogelijkheden te creëren (anderstaligen)
- In de Pinksterbloemstraat ligt nog een 'berg' zand (van een werf?), met veel onkruid. Kan hier een speel- en/of voetbalterreintje gemaakt worden? (creaclub Boetseren Kring)

We zetten Eeklo als deel van het Meetjesland op de toeristische kaart – 8 x CC, 1 x AT, 3 x SCB = 12 duimpjes

- Ledeganck is veel meer dan een dichter (CC)
- Wel veilige fietspaden en autovrije zones voorzien (CC)
- Eeklo als dé duurzame voorbeeldstad in Vlaanderen zetten (CC)
- Toerisme en ondernemen hand in hand (CC)
- Meer uitwisselingsprojecten tussen Eeklo en de zustersteden (CC)
- Meer combineren van toeristische events met Eeklose horeca (speciaal aanbod of combiticket of ...) (CC)
- Eeklo heeft de grootste wielervedocumentatie in privébezit (CC)
- Eeklo Keizer Karel stad (CC)
- Eeklo als uitvalsbasis voor Meetjeslands fietstoerisme (CC)
- Promoten van kunst van kunstenaars uit eigen stad en streek (kan gekoppeld worden aan groenere plekken) (CC)
- Eeklo heeft nu te weinig troeven (creaclub Boetseren Kring)

Losse insteken:

- Buurt- of andere verenigingen kunnen een budget krijgen voor culturele activiteiten (te kiezen uit een lijst – gebeurt nu al in andere gemeenten) (CC)
- Parking – we hebben veel parkeermogelijkheden (CC)
- Leegstaande gebouwen gebruiken vanuit cultuur en kunsten (vb. kunstenroute) (CC)
- Eeklo investeert in verblijfsaccommodatie voor groepen (CC)
- Wij willen graag een freinetschool opstarten. In een onderwijsstad als Eeklo lijkt ons dit een troef! Volgens ons onderzoek heeft 75% van de bevroegden hier nood aan. We willen een onafhankelijke, coöperatieve groene en buurtgerichte school zijn en hebben nood aan een locatie om onze droom te creëren. We onderhandelen op dit moment met de Huysmanhoeve, Blokhutten, Heldenpark, ... Ons lijken dit ideale locaties en in het kader van leegstand, optimale bezetting en buurtwerking dus uiterst geschikt. We vragen ons dan ook af of de invulling die er momenteel is (vb. vergaderingen van de provincie) optimaler kunnen (vb. in lege lokalen van de Huysmanhoeve)? We willen eveneens vooruit in ons proces en zouden het fijn vinden als er beslissingen kunnen genomen worden in het kader van een optimaal gebruik van de leegstaande lokalen (freinetschool De Kleine Helden – freineteeklo@gmail.com) (CC) (Deze vraag kwam ook via de mail binnen)
- Eeklo is niet zo leuk om te wonen. Er zijn geen winkels open op zondag en het is er te rustig en te weinig te doen (anderstaligen)
- Er is geen goede treinverbinding met Gent (laatste trein is een probleem), ook de verbinding naar de kust loopt via Gent (anderstaligen)
- Het zwembad is in de vakanties niet open in de voormiddag (anderstaligen)
- Shorts mogen niet in het zwembad; dit is een probleem voor moslima's die hun kind willen begeleiden maar geen badpak mogen dragen. Ze moeten dan richting Gent, maar dat is praktisch / financieel niet altijd haalbaar (anderstaligen)

BD5:

We activeren medeburgerschap door het voeren van een drempelverlagend en participatief beleid.

De UiTPAS Meetjesland wordt verder ingezet om mensen te laten participeren aan het vrijetijdsaanbod – 11 x CC, 6 x AT, 1 x CCB, 5 x SCB = 23 duimpjes

- Disabilitycard (FOD- koppelen aan UiTPAS (met kansentarf) zonder dat men rijk of arm is. Het is altijd moeilijk voor deze mensen om aan veel deel te nemen. (CC)
- De UiTPAS dringend herbekijken omdat er nog meer mensen zouden kunnen in aanmerking komen (CC)

- *UiTPAS is nu voor iedereen maar blijft vooral voor doelgroep en de diehards. Schenk elke Eekloonaar een UiTPAS, dat zal de participatie verhogen (CC)*

De burger kan aan het beleid participeren aan de hand van diverse kanalen – 16 x CC = 16 duimpjes

- *Invoeren van gehandicaptenraad, samen met welzijn (CC)*
- *Infomomenten, persoonlijk contact is belangrijk (Creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo werkt wijkgericht - 11 x CC, 1 x AT, 2 x CCB, 3 x SCB = 17 duimpjes

- *in de wijk 'Pijkensakker' zijn er achteraan geen parkeerplaatsen voorzien waardoor mensen hun auto in de modder moeten zetten. Ook het pleintje achteraan in de wijk wordt NIET onderhouden. Omdat hier veel jonge gezinnen wonen, leek het ons interessant om iets van speeltuintje / faciliteiten te voorzien. (CC)*
- *Sociale antenne in Sint-Jozefwijk waar buurtbewoners terecht kunnen (CC)*
- *Geef de burger (deel van) budget voor bv. wijkinrichting (zone 30!). Dit is echte burgerparticipatie (binnen een kader uitgetekend door de stad) (CC)*
- *Buurtfeesten? (CC)*
- *Interessant voor de buurt (Creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Subsidiereglementen: erkenning van verenigingen te herzien (CC)*

BD6:

Eeklo is dé kansenstad, waar we elke inwoner de noodzakelijke hefboomen aanreiken om zich te ontplooien.

Eeklonaren blijven langer thuis wonen door middel van hulp via eigen OCMW-diensten klusjesdienst, gezinszorg, poetsdienst – 17 x CC, 1 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 20 duimpjes

- *Burgerparticipatie van alle burgers aanmoedigen door alternatieve arbeidskansen aan te bieden. – buurtgerichte initiatieven voor kwetsbaren (CC)*
- *Meer inzetten op vrijwilligers (CC)*
- *Betere en zorgzame financiële begeleiding (CC)*
- *Het is belangrijk om zo lang mogelijk thuis te blijven (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo is een warme stad (geestelijke gezondheid) – 4 x CC, 4 x AT, 2 x SCB = 10 duimpjes

- *Opentrekken van taboe rond geestelijke gezondheidsproblemen (CC):*
 - o *Projecten: mensen met gezondheidsprobleem en gezonde mensen*
 - o *Psychiatrie meer 'open' maken, bv. picknicktafels in de tuin voor gezinnen of fietstoerisme*
 - o *Middelbare scholieren sensibiliseren*
- *Kring speelt hierin een grote rol (Creaclub Boetseren Kring)*
- *Het is belangrijk ook een warme stad te zijn naar andere nationaliteiten (anderstaligen)*
- *Er zijn al veel voorzieningen (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit – 19 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 6 x SCB = 28 duimpjes

- *Samenwerking met scholen, Kind & Gezin, CLB, huisartsen (CC)*
- *Zorgen dat elk kind in een jeugd-, sport-, muziek-, ... vereniging participeert en vrijwilligers / begeleiders hiervoor opleiden (CC)*

- *De kloof naar dienstverlening is groot, er moet kort op de bal gespeeld worden (Creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Een gehandicaptenraad samen met welzijn terug opstarten. (CC)*
- *Bij alle activiteiten meer rekening houden met de beperking van de personen vb. de Disabilitycard (= FOD-kaart voor personen met een handicap) gebruiken, zodat rekening kan gehouden worden met de handicap van de persoon: slecht zien, slecht horen, rolstoelpatiënt, ... (CC)*

BD7:

We garanderen een professionele en integere organisatie en dienstverlening om, in wederzijds respect, te voldoen aan de verwachtingen van de klant.

De stad digitaliseert verder zijn dienstverlening met als doel een snelle en doeltreffende communicatie – 2 x CC, 1 x SCB = 3 duimpjes

- *Digitale kloof niet groter maken (inzetten op toegankelijke kanalen: whatsapp,...) (CC)*

Een nieuw dienstverleningsconcept wordt uitgewerkt met aandacht voor de combinatie van digitale en fysieke loketten – 22 x CC, 7 x AT, 4 x CCB, 8 x SCB = 41 duimpjes

- *Belang van ruime bereikbaarheid van diensten (telefonisch, fysisch), zowel voor burger als voor professionele contacten (CC)*
- *Centrale loketwerking – bereikbaarheid (CC)*
- *Belang van menselijk aspect (CC)*
- *Dienstverlening aan huis of per wijk voor minder mobiele mensen (CC)*
- *Niet iedereen heeft een computer (Creaclub Boetseren Kring)*
- *Het is van heel groot belang om fysiek contact te hebben als het over belangrijke documenten gaat (anderstaligen)*

INSTEKEN ALGEMEEN:

- *Veel milieubewuste burgers die al jaren zonnepanelen hebben en twifelen er wel/niet meer te plaatsen weten niet waarmee ze 'goed' doen. Wie kan hen raad geven? (CC)*
- *Het Heldenpark doen heropleven: door markten (bio, foodtruckfestival,), dansinitiatie,... in samenwerking met vb. N9 (CC)*
- *Dierenasiel in Eeklo (anderstaligen)*
- *Eeklo moet nog properder worden (anderstaligen)*

Workshops – burgerparticipatiemoment 25 juni 2019 – CC De Herbakker

3 acties met de meeste duimpjes in het CC werden uitgekozen om verder uit te werken, volgens de methodiek van de 2 x 2-vragen:

- 1) **Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43**

Vraag 1: wat maakt dat dit stappenplan en omvorming van de stad naar een belevingsstad belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Creëert rust en beleving
- Leidt tot meer cohesie (en heeft dus ook sociale impact)
- Leidt tot minder verkeer in het centrum
- Dringt het aantal autokilometers terug

Opmerking: er is een tegenstelling tussen het klimaatactieplan en het mobiliteitsplan (waar nog veel op de auto gewerkt wordt)

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we het stappenplan en de belevingsstad realiseren?

- Meer verkeersveiligheid
- Gezelliger / autoluw
- Evolueren naar minder auto's
- Gebruik van waardige mobiliteitsalternatieven
- Het stiltegebied in het zuiden van Eeklo wordt opgeofferd om iets meer stilte in het centrum te krijgen

Vraag 3: wat is er nodig zodat het stappenplan en de belevingsstad meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Zo weinig mogelijk auto's
- Gebruik van parallelwegen voor fietsroutes
- Alternatieve pendel: dichterbij huis werken, thuiswerk, co-working
- De beleving minder commercieel bekijken: er bestaan ook rustige plekje's in de wijken die nu verwaarloosd worden
- Om de zoveel tijd opruimen van de straten (we doen dit met onze woonkamer ook)

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Piste uitdenken voor korte, middellange en lange termijn
- Kleine busjes inzetten in de stad
- Taxisysteem
- Trein doortrekken tot Maldegem
- Kleine dingen als water in de stad, aanpassen van verlichting,...

2) Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen

Vraag 1: wat maakt dat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Het is een voorbeeldproject
- Het is denken op lange termijn
- Eeklo als pionier
- Toekomstgericht
- Burgerparticipatie staat centraal
- Collectief
- Het 'waarom' wordt meegegeven

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen?

- Energieautonomie
- Hoger bewustzijn
- Klimaatneutraliteit
- Financiële gevolgen: oogsten van de omgevingsenergie door de Eekloonaar

Vraag 3: wat is er nodig zodat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Duurzaamheidsbeurs
- Begeleidingstraject
- Creëren van een wijkgevoel

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Begeleidingstraject op maat voorzien
- Groepsaankopen
- Lokaal bestuur moet wijkgevoel faciliteren

3) Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit

Vraag 1: wat maakt dat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Moeten we ons trots voelen als we een kinderarmoedeplan hebben? Niet op de armoede zelf, wel op de inzet die we tonen om er iets aan te doen
- Kinderarmoede is eigenlijk gezinsarmoede
- Een kinderarmoedeplan moet eigenlijk kinderarmoedebestrijdingsplan heten

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan realiseren?

- Alle kinderen in Eeklo hebben een toekomst
- We activeren kinderen in de samenleving
- We versterken het zelfbeeld van kinderen in armoede
- We laten hen zelf hun talenten ontdekken

Vraag 3: wat is er nodig zodat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Opleidingen (op lange termijn)
- Bottom-upwerking: kinderen erkennen en hen inspraak geven
- Vertrouwen
- Een minimum aan bestaansmiddelen voor iedereen
- De stad moet meer wegen op het beleid
- De wijk is belangrijk: kortere afstand

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Solidair zijn – vertrouwen hebben/geven
- Diensten als samenlevingsopbouw / sociaal Huis / De Kring inzetten (sociale kruidenier bv)
- Antennes en aanspreekpunten
- Inzetten op kinderen en zo de gezinnen betrekken
- Grotere horizon bieden
- Vrijwilligers inzetten
- Participatie
- Concrete dingen DOEN ipv studie

Lievelingsplekjes / plekjes om trots op te zijn in Eeklo:

11 x aangeduid:
Sportpark

8 x aangeduid:
Heldenpark
ABC-site
Zuidkaai / Kring

6 x aangeduid:
Het Leen

2 x aangeduid:
Wilgenpark
Windmolens aan Huysmanhoeve
CSA-boerderij in Moeie
Marktpllein
Jachthaven

1 x aangeduid:
Galgenhof
Kringloopwinkel
Pokmoere
Bogaertmoerstraat
Lange Moeiakker
Zonnepark
Ledeganckplein
Kubiek
Industrielaan
AZ Alma
Canadaplein

Wat nog extra via mail binnen kwam =

- *“Bij deze zou ik de oproep willen doen alle geïnteresseerden en vrijwilligers het boek “Red de democratie” van Manu Claeys cadeau te geven als dank voor hun inzet. Als dit budgettair een probleem vormt voor het stadsbestuur, dan zou ik dit in de plaats willen stellen voor de kosten van het jaarlijks vrijwilligers- feest. Ik denk dat deze personen meer baat zullen hebben aan dit boek, dat als leidraad kan dienen bij burgerparticipatie, dan aan een receptie die misschien wel leuk is, maar dan ook zomaar in een oogwenk voorbij is. Ik meen dat als dit boek in voldoende hoge oplage wordt besteld dat er waarschijnlijk nog een groepskorting kan aan vastzitten bovendien.”*
- *“in februari-maart staken grote aantallen padden over in de Waaistraat. Vele dieren kwamen onder de wielen van auto's terecht. Graag zie ik daarom verkeersborden geplaatst tijdens de paddentrek periode februari tot eind maart om automobilisten aan te manen hun snelheid te matigen en uit te kijken om padden te ontzien. Het gaat vooral over het stuk vanaf de Peperstraat tot aan het waterzuiveringsstation.”*
- *“Eeklo doet veel moeite voor betere fietspaden en dat juich ik uiteraard toe, maar een aanpassing aan nieuwe fietstypes dringt zich op. Zo zie ik dat fietsen die met een fietskar achter of voor de fiets rijden moeite moeten doen om door sommige fietsluizen te geraken die te dicht bij elkaar geplaatst zijn. Ik bedoel hiermee de stangen die de fietspaden afsluiten om autoverkeer tegen te houden.”*

- *“we zouden natuurlijke tuinen aanleggen door onze inwoners kunnen aanmoedigen. Ik zie dat daar al rond gewerkt wordt in Buggenhout, zie <https://www.buggenhout.be/wedstrijd-meer-natuur-in-eigen-tuin>, dit zou in Eeklo ook mogelijk zijn!”*
- *“in Eeklo staan heel wat mooie oude bomen, graag bij bouw- en renovatiewerken rekening houden met deze natuurmonumenten en zo veel mogelijk groen behouden, ook dat maakt het leven in Eeklo zo veel aangenamer!”*
- *“Graag hadden wij een verandering gezien in het parkeerbeleid voor bewoners. Op dit moment is er voor bewoners geen enkele passende maatregel. Ik woon in de blauwe zone. Parkeerabonnementen, een vast bedrag per jaar is perfect mogelijk. Alsook, als er markt georganiseerd wordt zou het wel leuk zijn dat er een alternatieve route is naar dit soort straten. Gisteren kom ik thuis van een hele dag werk en ik kan gewoon niet naar huis. Pas rond 22u 's avonds mochten wij met onze auto door. Alle marktkramers waren tegen dan al lang verdwenen. Als antwoord van de politie krijg je dan: dat gaat niet, parkeer je aan de kant en wacht tot alles is opgeruimd. Dat vind ik niet kunnen.”*
- *“voorstel: Verkeer OOSTVELDSTRAAT ‘van het Heldenpark tot het station’*
 - *Zone 30*
 - *Geen vrachtvervoer en tractoren*
 - *Geen fietsers op het voetpad*
 - *Politiecontrole”*
- *“Bewonerskaart”*
- *“Overkophuis voor de jeugd“*
- *“De aanpak van de autostrade door Eeklo, de N9, is van cruciaal belang voor de aanpak van de leefbaarheid van het stadscentrum. De koppeling van de aanleg van de (halve) ring rond de stad aan dit dossier is een spijtige zaak. Het is begrijpelijk, maar bemoeilijkt en vertraagt de zaak enorm.*

De aanpak van de N9 zou mijns inziens echter op korte tijd resultaat kunnen opleveren. Het inkomend en uitgaand verkeer door de stad verloopt op één rijstrook. Pas vanaf het station en de Désiré Goethalsstraat/Eikelstraat verloopt deze op 2 rijstroken. Op zich is dat geen slecht idee maar in de praktijk levert dat continu problemen op. Bij parkeermanoeuvres, laden- en lossen (vrachtwagens en nu ook overal pakjesdiensten), stoppen van lijnbussen, afslaand verkeer ... zit je steeds in de knoei door trechtvorming. Je kan de overlast die hierdoor veroorzaakt wordt gemakkelijk verminderen: breng het doorgaand verkeer over het gehele traject op één rijstrook. De aldus vrijkomende rijstrook kan quasi alle hinder opvangen. De rijrichting in de kleine zijstraatjes is reeds lang aangepast zodat deze op hun beurt weinig hinder zullen opleveren (verkeer verlaat de N9 om deze straatjes in te rijden). De kosten zijn eveneens beperkt: plaats een doordachte belijning en klaar is kees; beschouw het als een proefproject over hoe het verkeer in de toekomst de stad zal doorkruisen.

Het parkeren in de stad blijft ook een probleem; we kunnen maar niet afstappen van het idee dat we pal voor de zaak moeten parkeren waar we bijvoorbeeld een boodschap willen doen.

De stad beschikt over een aantal openbare parkings maar de capaciteit is aan de kleine kant, vooral in het centrum. Er zijn daar ook weinig uitbreidingsmogelijkheden. De stad heeft aan de rand echter een aantal warenhuizen die beschikken over voldoende parkeerruimte. Het inschakelen van een pendelbus die al deze parkings onderling verbindt met het stadscentrum zou duidelijk een positieve zaak zijn (P+R bus). Voor de warenhuizen, die eigenlijk over een privéparking beschikken, creëer je een win-win situatie. Je zet een aantal potentiële klanten af aan hun voordeur; denk in dit kader vooral aan onze bejaarden, die minder mobiel geworden zijn of over geen auto meer beschikken. Het systeem moet echter selfsupporting zijn en dit kan door een kleine vergoeding te vragen voor het gebruik van de bus. Ook hier creëer je heel wat mogelijkheden met een minimale investering...”

- *“het bestuur moet verder inzetten op communicatie met de burger via digitale informatieborden. Die kunnen dan voor de aankondiging van allerlei activiteiten gebruikt worden maar bv. ook als er vacatures zijn, wegeniswerken...”*

17.2.2 Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019

ADVIES SPORTRAAD (letterlijke weergave)

Tijdens de Algemene Vergadering van Espora, dd. 25/11/2019, werd door de schepen van sport de meerjarenplanning van de stad Eeklo uitvoerig toegelicht. Er kwamen heel wat vragen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Eeklose sportclubs waarop klaar en duidelijk werd geantwoord. Het sportpark zal worden uitgebreid met een minigolf- en skateterrein maar voor de rest zijn er geen grote plannen voorzien.

De Algemene Vergadering van Espora kan het voorgesteld meerjarenplan inzake sport positief adviseren.

ADVIES LOKAAL OVERLEG KINDEROPVANG (letterlijke weergave)

Met grote aandacht hebben we de meerjarenplanning doorgenomen. Vooreerst willen we jullie bedanken, ons als adviesraden te betrekken bij deze opmaak. Uiteraard houdt dit in, dat we met enige kritische ingesteldheid kijken naar de inhoud en de weerslag voor onze doelgroep. Vanuit deze ingesteldheid, zien we snel in dat de doelgroep -9 maanden tot 12 jaar in een bijzonder geringe mate terug te vinden is in deze documenten. Uit de uiteenzetting van mevr. Van de Voorde begrijpen we dat Eeklo een sterke uitbreiding van jonge gezinnen voorziet in de komende jaren. Een groei voor jonge gezinnen brengt bijkomende aandacht voor deze groeiende groep met zich mee. Het verbaast ons dan ook vast te stellen, dat onze jongste telgen summier aan bod komen. We pleiten er dan ook voor dit hiaat in de meerjarenplanning bij te sturen alvorens deze wordt goedgekeurd.

Met onderstaande neerslag willen we samen met jullie sturing geven en deze doelgroep alsnog opnemen in de meerjarenplanning.

Ervan uitgaande dat Eeklo wil inzetten op een veilige stad en ecologische stad, zien we kansen liggen, om alsnog deze doelgroep op te nemen. Heel wat wetenschappelijk onderzoek (Sylva, Melhuish, Sammons, Siraj-Blatchford, & Taggart, 2004; Barnett, 2011; Barnett & Masse, 2007; Hines, 2011; Lake, 2011; Tobin, Arzubaiaga, & Adair, 2013; Vandenbroeck, De Stercke, & Gobeyn, 2013) werd gepubliceerd met betrekking tot 'return of investment'. In dergelijk onderzoek wordt duidelijk dat investering in de jongste doelgroep een return geeft op (middel-) lange termijn. Uit dergelijk onderzoek kunnen we enkel besluiten dat investeringen in functie van onze jongste inwoners, een terugverdieneffect heeft.

Ook de lezing van dokter Binu Singh (1001 kritische dagen) van vrijdag laatstleden (22/11/2019) op de trefdag perinataal netwerk, pleitte voor vroegtijdige detectie en preventie.

Wanneer we het wetenschappelijk onderzoek koppelen aan de beleidskeuzes komen we tot volgende krachtlijnen waar we implementatie mogelijk zien in de vooropgestelde meerjarenplanning:

- *Inzetten op preventie en voornamelijk het perinataal luik. De brede gezinszorg, die Vlaanderen hoog in het vaandel draagt willen we hier implementeren. We zien dat bij beleidskeuzes verschillende gemeenten inzetten op deze brede gezinszorg en pleit voor toegankelijke kinderopvang voor iedereen, focussen legt op preventie bij zwangere ouders, informatie voorziet voor zwangere of pasbevallen ouders, ... Binnen Eeklo stellen we vast dat er al verschillende*

acties zijn rond een perinatale opvolging/begeleiding. Deze zijn ontoereikend om in te kunnen gaan op de vraag van zwangere ouders en hun noden. Begeleiding/ondersteuning in een vroege fase kan bezorgdheden na de geboorte sterk verminderen of laat toe gezinnen op de kaart te brengen die anders onder de radar blijven. Detectie en toeleiding naar kinderopvang, ondersteunende diensten, zijn uiterst belangrijk, maar ook de extra plaatsen dringende kinderopvang (crisis en de dringende plaatsen uit het project brede) zijn noodzakelijk.

- *Wanneer we kijken naar inclusieve opvang zien we een leemte in onze regio. Zo moeten kinderen met bijvoorbeeld hoorstoornissen dagelijks een bus nemen, of vervoerd worden door ouders naar Gent of Brugge. Ondersteuning in functie van kinderen met bijzondere noden op heel jonge leeftijd kan een grote meerwaarde betekenen voor de integratie op latere leeftijd. Begeleiding van opvanginitiatieven, ondersteuning van kindbegeleiders op de werkvloer kan de leemte op dit vlak mee opvullen.*
- *Een warme transitie: in onderzoek vinden we ook dat de overgang naar de kleuterschool een moeilijke periode is voor peuters. Ondanks de inzet van kindbegeleiders, kleuterleidsters, directies om voldoende aandacht te geven aan deze overgang, kunnen we hier een betere afstemming vinden. Zo zien we mogelijkheden in overleg tussen verschillende initiatieven waarbij een gezamenlijke visie wordt bekomen die een warme transitie mogelijk maakt.*
- *We stellen vast dat Eeklo wil inzetten op buitenspelen. Zo wil buitenschoolse kinderopvang groene buitenspeelplaatsen, zullen speelpleintjes aandacht krijgen om beweging in groene ruimtes te stimuleren. Aanvullend willen we als lokaal overleg kinderopvang kijken hoe de sector 0-3 jaar hieraan de nodige aandacht kan geven.*

Om de bovenstaande punten te realiseren is het noodzakelijk te voorzien in mediators die inzetten op deze acties. Een mediator kan een brugfiguur (cfr. project Eeklo schakelt) zijn die voornamelijk de allerjongste gezinnen begeleidt. De laatste twee punten zien we gerealiseerd in bijkomend overleg maar zonder bijkomende middelen.

We benadrukken dat Eeklo een voorbeeldrol heeft, wanneer het over kinderopvang gaat. De gouden kinderschoen, de uitbouw van huis van het kind, het perinataal overleg enzovoort zijn mooie voorbeelden van deze voorbeeldrol. Deze willen we blijvend aanhouden en innovatie in functie van onze jongsten niet in de weg staan.

ADVIES JEUGDRAAD (letterlijke weergave)

Vooreerst wil de jeugdraad het schepencollege bedanken voor het blijvend vertrouwen en inzet voor de jeugdsector. De kinderen, jongeren en het jeugdwerk hebben deze ondersteuning hard nodig. De jeugdraad vraagt daarom blijvend oog te houden voor deze doelgroep. Het is voor kinderen en jongeren vaak zeer moeilijk om hun stem te laten horen naar het beleid toe. Bovendien zijn zij de volwassenen van morgen, dus het belang om hen te laten participeren is groot. Naast de jeugddienst speelt de jeugdraad een belangrijke rol in het vertolken van de stem van kinderen en jongeren. Wij willen dan ook graag actief en constructief blijven nadenken met het stadsbestuur.

Bij het bekijken van de meerjarenplanning is de jeugdraad zeer blij om tal van acties te zien die de leefwereld van kinderen en jongeren in Eeklo zal bevorderen. De jeugdvisie is echter ook sector overschrijdend daarom lijkt het ons zeker opportuun om kinderen en jongeren ook te betrekken bij de verdieping en realisatie van heel wat actiepunten. Aarzel zeker niet om advies te vragen, wij werken dit zeker grondig uit op de jeugdraad of aan de hand van participatiemomenten (zoals de pizzababbel). Doch wij graag een diepgaand en goed uitgewerkt advies willen aanbrengen, vragen wij om in de toekomst meer tijd te voorzien wanneer er om advies wordt gevraagd. De tijdsperiode bij het advies betreffende de meerjarenplanning was te kort om dit verder uit te werken samen met kinderen en jongeren.

Uit ons meest recente participatiemoment bleek dat fietsveiligheid ervaren wordt als een struikelblok. Bij het doornemen van de cijfers stelden we echter vast dat hiervoor geen budget voorzien is. Het betreft het volgende:

A-1.3.3: We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen. Het investeringsplan wordt opgemaakt op basis van de bestaande en de gewenste toestand. Op basis van de inventaris wordt een prioriteitenlijst opgemaakt. Het gaat o.m. om de realisatie van fiets- en schoolstraten: vb. de realisatie van de schoolstraat in de Zuidmoerstraat ... Vanuit het mobiliteitsplan wordt werk gemaakt van een fietsbeleidsplan.

Hieromtrent namen we reeds contact op met Katty Van de Voorde, deze mail vindt u in bijlage 1. Zij liet doorschijnen dat hier tot op heden geen budget is voorzien, maar dat dit er wel kan komen in de toekomst. Aangezien niet alleen op onze pizzababbel maar ook uit recent onderzoek van de regionale jeugdinst 'jong geweld' opvalt dat fietsveiligheid een heikel punt is, adviseren wij ten sterkste hier alsnog een budget voor vrij te maken. De jongeren vragen extra aandacht voor schoolstraten hier kunnen wij ons als jeugdraad in vinden gezien Eeklo zich verder wil blijven profileren als scholenstad, wat door de jeugd zeker aangemoedigd wordt.

*Actieplan: P-4.12: Eeklo versterkt haar imago als scholenstad
Eeklo heeft een heel ruim scholenaanbod: basisonderwijs, middelbaar onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs. Het imago als scholenstad wordt bewaakt en versterkt.
Van 01/01/2020 tot 31/12/2025*

A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Wij zijn tevreden met de blijvende subsidiering van Jeugdhuis De Route. We willen echter wel vragen bij deze subsidie alsnog rekening te houden met de stijgende indexering. Deze subsidies en de bijhorende indexering zijn nodig om werking van het jeugdhuis te optimaliseren. Het jeugdhuis, is een plek waar jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontplooiën en ontspannen, een plek voor en door jongeren. Daarom adviseren wij ten sterkste hierin te blijven investeren.

Uit het investeringsplan onder sectie IP-751-1: concluderen we dat er slechts een eenmalige investering zal gebeuren in het materiaal voor Kubiek jeugdcentrum. Dit zou zowel om de zaalwerking (materiaal betreffende licht en geluid) als om de stedelijke uitleendienst gaan. Indien dit het geval is lijkt een jaarlijkse investering zeker een must, opdat het materiaal te allen tijde kan worden hersteld en/of aangevuld kan worden.

Aangaande Actie: A-4.11.2: De Blokhuttensite wordt multifunctioneel met prioriteit voor speelplein en bestaande verenigingen willen wij benadrukken dat wij tevreden zijn met de aandacht voor deze site en het gekoppelde budget. Doch willen wij verwijzen naar een eerder advies uitgeschreven door de jeugdraad aangaande de blokhuttensite met nadruk op inclusie van de betrokken partijen (Chiro Ommekeer, Scouts en Gidsen Baden-Powell Eeklo, AC meetjesland en GEKKO). Daarnaast hopen wij dat het functioneren van deze jeugdwerkingen in acht wordt genomen bij de aanpassingen van de site.

Ook kan de jeugdraad zich zeker vinden in Actie: A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Het openstellen van de stadsgebouwen voor jongeren, kan een grote meerwaarde betekenen voor hen. Toch merken we op dat een budget zal moeten voorzien worden indien de stadsgebouwen worden opengesteld en samen met de jongeren worden ingekleed. Hieraan gelinkt vonden wij ook dat Actieplan: P-2.5: Stad Eeklo faciliteert een experimenterend ondernemerschap met aandacht voor nieuwe starters. Hier zien wij ook opportuniteiten voor de jeugd zowel voor jonge starters als voor (creatieve) samenwerkingsprojecten met jeugdhuis de route en/of creatoute. Hierbij dachten wij voornamelijk aan pop-up stores en/of tijdelijke projecten.

Aangaande actieplan P-4.6: Stad Eeklo investeert in een bespeelbare stad die kadert in een uitgewerkte speelvisie. We zijn blij om te zien dat Stad Eeklo blijft investeren in het aanbieden van een speelweefsel voor de kinderen en jongeren van Eeklo. Graag geven wij mee dat het belangrijk is om deze visie door de jeugd te laten uitdragen. Daarom willen wij als jeugdraad het advies geven om bij

stadsvernieuwingprojecten ook de jeugd te betrekken. Dit hoeft niet enkel in functie te zijn omtrent het speelweefsel dat stad Eeklo wil creëren, maar heeft zeker ook betrekking op initiatieven omtrent fietsveiligheid aan gevaarlijke kruispunten of schoolomgevingen.

Aangaande A-4.3.2: De stad bouwt het Sportpark verder uit De stad ondersteunt de bestaande werking en infrastructuur van het Sportpark via Farys. De stad realiseert in een eerstvolgende fase een minigolf en een skatepark aan het Sportpark. We zijn zeer tevreden om te zien dat Eeklo budget voorziet voor de uitwerking van het nieuwe Skatepark. We merken dat er in Eeklo een actieve skatersgemeenschap is. De afgelopen jaren werd hier dan ook op ingezet door onder andere een tijdelijk indoorskatepart te voorzien in jeugdcentrum de kubiek en in de hockeyzaal van de sporthal. Deze activiteiten bereikten bovendien ook heel wat jongeren van buiten Eeklo. Dit kan iets zijn om in rekening te nemen bij de realisatie van het skatepark. Daarenboven willen wij benadrukken dat het belangrijk is dit skatepark niet alleen te realiseren voor de jongen maar ook samen met hen.

Ten slotte vroegen wij ons af of er nog steeds een budget voorzien is voor jeugdevenementen zoals: Dag Van De Jeugdbewegingen, buitenspeeldag en de 100-dagen. Wij vonden dit echter niet terug bij Actie: A-4.7.4: We bouwen een beleid uit rond evenementenregie

Als stad organiseren we zelf een aantal evenementen, maar we willen vooral andere spelers de mogelijkheid bieden (logistiek en financieel) om hun eigen evenementen zo professioneel mogelijk uit te werken (Herbakkersfestival, Helden in het Park, Kaaipeesten, Eeklo Beach, Balloonmeeting...). De stad neemt hierin een regisserende rol op. Wij adviseren ten sterkste hier budgettering te voorzien, gezien deze evenementen jaar na jaar, een succes blijken te zijn bij de jeugd.

In het algemeen kan de jeugdraad zich vinden in de meerjarenplanning, toch vragen wij om zeker bovenstaande bemerkingen en adviezen mee te nemen. Kan dit niet voor de publicatie van de meerjarenplannen hopen wij dat deze in de loop van de komende vijf jaar alsnog worden opgenomen. Tot slot wouden wij nogmaals benadrukken dat de burgemeester en schepen ons steeds om advies kan vragen om op die manier de stem van de jeugd in het beleid te verwerken.

ADVIES ECONOMISCHE RAAD (letterlijke weergave)

De economische raad besprak in vergadering van 20 november 2019 de meerjarenplanning 2020-2025, luik economie.

De economische raad is zeer tevreden dat een voltijds stafmedewerker lokale economie werd aangeworven én er werk gemaakt wordt van een horecabeleidsplan.

Het bestuur en de leden van de economische raad zijn ontgoocheld te moeten vaststellen dat slechts 1% van het totale budget naar economie gaat terwijl net dat % zichzelf terugbetaalt via tewerkstelling, opbrengst parkeergelden, sponsoring naar verenigingen

Wij zien in de meerjarenplanning dat enkele voorstellen van het strategisch commercieel plan worden uitgewerkt, waarvoor dank.

Wij vragen met enige aandrang dat het strategisch commercieel plan verder wordt uitgediept en dat de erin opgenomen acties geactiveerd worden.

Eeklo kent een hoge leegstandsgraad, hoger dan het Vlaams gemiddelde. Daaromtrent zijn we zeer bezorgd. Wij hopen dan ook dat er een pakket maatregelen wordt genomen om Eeklo economisch opnieuw op de kaart te zetten. Inzetten op startersbeleid, zoals opgenomen in het meerjarenplan, ervaren wij als een eerste stap.

ADVIES RADEN VAN BEHEER CC en BIB (letterlijke weergave)

De beheersorganen bespreken de actieplannen en acties die betrekking hebben op cultuur. Er wordt een positief advies geformuleerd bij de beleidsdoelstellingen en actieplannen; met volgende aandachtspunten:

- *P.4.1 respectvol omgaan met onroerend erfgoed*
De adviesorganen zijn zeer tevreden met de geplande acties. Wordt het personeelskader aangepast/uitgebreid met medewerker(s) die expertise hebben in het domein van erfgoed?
- *A.4.1.3 De Stad werkt een lokaal en regionaal tentoonstellingsbeleid uit*
De beheersorganen zien veel potentieel in dit beleidspunt. Een sterktepunt hierbij zou het Jeneverhuis kunnen geweest zijn; de adviesraden betreuren het bericht dat dit gebouw zou verkocht worden.
- *A.4.2.1 Voor het beheersorgaan CC is het van primordiaal belang dat de verbouwing, met een investeringsbudget van 2M€, opgenomen is in de beleidsplannen. De investering is voorzien in 2021 en 2022; de verwachting is dat deze timing gerespecteerd wordt en dat de plannen ten uitvoer worden gebracht. Het bedrag is niet toegenomen t.o.v. het oorspronkelijke dossier, en is inclusief BTW. Wat zal nog tot het dossier kunnen behoren? Welke prioriteiten zullen worden gelegd?*
- *A.4.-5.2 De bib ontwikkelt zich als derde plek voor de burger*
Het beheersorgaan bib geeft aan dat een voldoende groot investeringsbudget voorzien dient te worden om de bibliotheek tot een belevingsbib te kunnen omvormen.
- *A.4.8.2 'uitbouw van een toeristisch infopunt in het centrum. Het huidige is te veel verborgen.'*
De beheersorganen vragen zich af of het huidige STIP-punt zal opgeheven worden t.v.v. 1 toeristisch punt in het centrum? De beheersorganen suggereren :
 - o *om in het stadscentrum duidelijke bewegwijzering aan te brengen naar het toeristisch infopunt, dat zich momenteel in de bibliotheek bevindt.*
 - o *Meer visibiliteit en bekendheid te geven aan het STIP*
 - o *In de verbouwingsplannen van het cultuurcentrum zou de verbinding met de bibliotheek kunnen gemaakt worden waardoor een centrale info- en ticketbalie in het CC zou kunnen opgesteld worden.*
- *Algemeen: 'ABC-site', 'STIP': andere, meer eenduidige benamingen bedenken waaruit burgers en bezoekers meteen begrijpen wat bedoeld wordt?*

ADVIES ARC (Adviesraad voor Cultuur) (letterlijke weergave)

Vanuit de AV van de ARC zijn er niet direct extra grote bekommernissen ivm de MJP 2020 – 2025 enkel ondersteuning en bevestiging van de nota van het beheersorgaan van het CC.

- *Jenevermuseum*
- *Renovatie Academie en CC en de visie daaromtrent ivm de ABC-site (visie lange termijn/planning renovatie en planning werking cultuurjaar in het CC.*

Aangezien er een bedrag voorzien is in de begroting voor Eeklo overdag blijft enkel nog de vraag om in de loop van deze legislatuur de subsidiepot voor de leden van de ARC (nu 15.000 EUR/j) te verhogen naar 20.000 EUR/jaar.

ADVIES MILIEURAAD (Omgevings -en Duurzaamheidsraad wordt de nieuwe naam) (letterlijke weergave)

De 'Omgevings- & Duurzaamheidsraad Eeklo' heeft beslist om geen advies te schrijven m.b.t. de voorstelling van de Meerjarenplanning 2020-2025, gelet op de minimale impact en gebrekkige communicatie die eraan vooraf is gegaan. De raad zal zich wel grondig te informeren over de actiepunten en budgetten. Zodoende we na één jaar kunnen evalueren en een gefundeerd advies kunnen opmaken.

ADVIES SENIORENRAAD (letterlijke weergave)

Het belangrijkste voor de senioren is een erkenning en korting voor activiteiten als senior zoals in andere steden / landen vb . Nederland , Frankrijk ...en een herziening van de prijzen voor het Zonneheem.

Eens men 65-plus is en op pensioen, wordt je inkomen drastisch verlaagd waardoor je automatisch meer geïsoleerd wordt als er geen tegemoetkoming en begrip is van de hogere instanties.

Bronnenlijst

- 5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid, ISB
- Aanbevelingen voor een geletterde gemeente, Centrum basiseducatie, 2018
- ABB financieel profiel
- Actieplan 2020 Lokaal dienstencentrum Zonneheem
- Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid
- Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens
- Ambitienota Cultuurwijs Meetjesland -2019-2024 – COMEET
- Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020). ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek. Gent: Universiteit Gent.
- Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit | Globaal rapport | 20-12-2022
- Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico's bij lokale besturen | Globaal rapport | 13-06-2023
- Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2022)
- Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting (2023)
- Barometer Samenleven
- Beleidsplan ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)
- Belfiusprofiel
- Bestuurskrachtmeting en fusieverkenning (2022) – Idea Consult
- Bestuurskrachtmonitor Vlaanderen (2017)
- Betonrapport Vlaanderen (2018)
- Bevraging Gezinsbond – actieplan voor een gezinsvriendelijke buurt (2018)
- Bos+ - Bos en bomen – inspiratie voor een nieuw beleid (2018)
- Bouwen, L., Dons, E. & Schoeters, A. (2022). De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België – Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België, Brussel: Vias institute
- BUUR Part of Sweco (2021). Draaiboek voor de opmaak van een Lokale Langetermijn
- Renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap
- Buurtmonitor Eeklo - 2022
- Buurtgerichte Zorg – Zorgwijzer (2017)
- Cijferbericht Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel, SERV (juni 2020)
- Corona Impact Monitor 2021
- Curieuzeneuzen Vlaanderen (2018)
- De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. (2021). Leuven: Steunpunt Wonen
- De omslag naar volwaardig partnerschap, VVSG Memorandum 2019-2024
- Decreet basisbereikbaarheid/vervoerregio (2019)
- Decreet betreffende de woonzorg (2019)
- Decreet Deeltijds Kunstonderwijs (2018)
- Decreet houdende de organisatie van Buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (2019)
- Decreet lokaal sociaal beleid (2018)
- De Rynck F, Janssens L., (2023), Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen
- Digitale kansarmoedebarmeter Koning Boudewijnstichting (2020)
- Digitale rapport, We are social en Hootsuite (2018 en 2021)
- Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)
- Een blik op de Vlaamse arbeidsmarkt in 2050 – OVER.WERK – tijdschrift van het Steunpunt Werk (februari 2018)
- Een lokaal energie- en klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse steden en gemeenten (4 juni 2021) – 1.0, 2.0, 2.1
- Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurt nodig – De Tijd – 14/01/2023 (Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx)
- Enquête Jong Geweld Meetjesman (2018)
- Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21

Evolutie van de betekenis van het wonen in Vlaanderen – Els De Vos (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2018)
 Expeditie Werk - Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)
 Fietspunt - Blue Bike - Cambio
 Goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren – 5 fundamenteën (Bataljong) (2018)
 Grote coronastudie Universiteit Antwerpen, Universiteit Hasselt, KULeuven (2020-2021)
 Herkomst-bestemmingsonderzoek n.a.v. studie Ring 2007
 Heylen, K. & Vanderstraeten, L. (2019). Wonen in Vlaanderen anno 2018. Leuven: Steunpunt Wonen
 Hoe zot is ons dorp? Wat kinderen en jongeren willen in hun dorp – Kind & samenleving
 Hogeschool Amsterdam
 HORECA Vlaanderen – Memorandum 2018
<https://apps.energiesparen.be/energiekaart>
<https://www.xavierdegraux.be/sociale-netwerken-belgie>
<https://walkability.marvin.vito.be/>
<https://wateratlas.be>
 Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2021 België
 Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)
 Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities
 Inspiratienota administratie Eeklo (juli 2018)
 Insteek voor de Eeklose beleidsverklaring vanuit de eigen administratie (2019)
 Integratie- en inburgeringsdecreet
 Intergemeentelijk werken? artikel VOKA TRIBUNE (maart 2018)
 Inzetten op hernieuwbare warmte, BBL – gemeente voor de toekomst (2018)
 IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst
 Jaarboek sociale uitsluiting (2022)
 Jaarrapporten Inburgering
 Jaarverslagen IVM
 Jaarverslagen woonwijzer Meetjesland
 Jaarverslagen Kringloopwinkel Meetjesland
 Jonge Wegweters
 Kadernota Vlaamse Regering regiovorming (9 oktober 2020)
 Kencijfers eigen diensten
[Klimaatbestendig inrichten van de stad, www.klimaatruimte.be](http://www.klimaatruimte.be)
 Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)
 Levenskeuzes op latere leeftijd bij niet hulpbehoevende personen – Koning Boudewijnstichting (2022)
 Locatus
 Lokaal beleid voor kinderen en jongeren – VVJ (2017)
 Lokaal, dossier Cultuur (januari 2018)
 Lokaal, dossier Jeugd (februari 2018)
 Lokaal, dossier P&O (november 2018)
 Lokaal, dossier Veilige buurt (juni 2018)
 Lokale armoedebaarometer van Decenniumdoelen (2020) – (2021) – (2022) – (2023)
 Lokale financiën in Vlaanderen: een toekomstblik – VVS (2019)
 Lokale inburgerings- en integratiemonitor
 Lokale integratiescan
 Lokale voedselstrategieën – Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (2015)
 Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst, Statistiek Vlaanderen (2022)
 Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap, Statistiek Vlaanderen (2022),
 Manifest voor kindgerichte planning van publieke ruimte – Kind & Samenleving
 Meerjarenplan 2014-2019 stad en OCMW Eeklo
 Megatrends – VMM-MIRA (2014)
 Memorandum Boekenoverleg (2018)
 Memorandum Formaat (2018)
 Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent
 Memorandum Natuurpunt & Partners Meetjesland (2018)
 Memorandum seniorenraad Eeklo (2018)

Memorandum Springzaad.be (2018)
 Memorandum Verso (2018)
 Memorandum Vlaamse Ouderenraad (2018)
 Memorandum Wereldraad Eeklo (2018)
 Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU
 Michael Ryckewaert (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2017); Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
 Minder mobiel: een bewuste keuze? - Ugent, VUBrussel, Mobiel 2 en Netwerk Duurzame Mobiliteit (2021)
 Mobiliteitsplan stad Eeklo (2018)
 Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - VVSG (2021)
 NMBS
 Nota kerntakendebat, IDEA Consult (2018)
 Nota overleg preventieambtenaren Vlaanderen (2019)
 Onderwijs Vlaanderen
 Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul
 OPC jaarverslagen
 Pascal De Decker (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2017); Van huisje-tuintje-beestje-auto naar de cappuccino-stad? Vlaamse woonwensen in context
 Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Ruimterapport 2021. Brussel: Departement Omgeving
 Plan Samenleven
 Politiezone Meetjesland centrum
 Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022
 Rapport Zelfevaluatie bestuurskracht (2017)
 Recepten voor klimaatneutrale kernversterking Limburg – BBL (2019)
 Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) - 2023
 Samen werken aan samenleven in uw gemeente – KBS (2018)
 Sarah Anrijs, Ilse Mariën, Koen Ponnet - 2021; Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet kwetsbare mensen.
 Scoren met lokaal sociaal beleid / Speelveld, spelregels, ploeg en tactiek – sociaal.net (5 oktober 2018 / [Bram Verschuere](#), [Filip De Rynck](#), [Ben Suykens](#))
 SECAP, Duurzaam energie- en klimaatactieplan stad Eeklo (april 2018)
 Seminarie Kenniscentrum Vlaamse Steden i.s.m. UGent en CSI Flanders – innovatie van stedelijke organisaties (december 2018)
 Single Digital Gateway Regulation
 Slimme logistiek in de steden - VOKA TRIBUNE (maart 2018)
 Smart City – de praktische gids (2018)
 Sociaal rapport – impact Corona op werking Sociaal Huis Eeklo (mei 2020)
 Speelvisie jeugd Eeklo (2018)
 Sterk fietsbeleid (dec 2016); Gratis parkeren helpt de detailhandel niet (Hans Voerknecht - Kennisplatform Verkeer en Vervoer KpVV)
 Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021), De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek,
 Stijn Oosterlynck, Filip De Rynck (2018); Onderzoek – Staat van het lokale middenveld in Vlaanderen
 Strategisch commercieel plan Eeklo (2022)
 Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)
 Studie aanwezig branches handelszaken in Eeklo en kernwinkelgebied – Locatus (2022)
 Studie lokale financiën 2021 – Belfius
 Studie lokale financiën 2023 – Belfius
 Suggesties voor lokale besturen, BBL – gemeente voor de toekomst (2018)
 Sumaqua, Klimaatadaptatieplan Eeklo. Studie uitgevoerd in opdracht van Stad Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen (2019)
 Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario's en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving

Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 - samen naar een florerend Meetjesland
Toerisme Vlaanderen

Uit de marge: De impact van de COVID-19- maatregelen op kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties Hoe overleven kinderen en jongeren in kwetsbare posities de lockdown? (2020)

Uitgevoerde audits stad en OCMW Eeklo door Audio

UiTPAScijfers Comeet – Publiq

Uitrustingsgraad van Vlaamse gemeenten (2019)

UNIZO Memorandum (2018)

Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving

Van uitsluiting naar insluiting, VVSG (2018)

Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)

Veiligheidsmonitor 2018 - 2021

Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

Visie 2050 – langetermijnstrategie, Vlaamse Regering (2018)

Visienota Sociaal Wonen – december 2022 - Veneco

Vlaamse Relanceplan (2020)

VOKA Memorandum (2018)

Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW Oost-Vlaanderen

Wereldtag van de stedenbouw (VRP) (2018)

Winters, S., Sansen, J., Heylen, K., Van den Broeck, K., Vanderstraeten, L., & Vastmans, F. Vlaamse woonmonitor 2021. Leuven: Steunpunt Wonen

Wel Doeners – Meetjesman (2021)

Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)

Woonsurvey 2018

Woonrends in Europa – zijn we klaar voor de toekomst (Matexi op Woondag VVSG en Wonen Vlaanderen op 06/12/2018)

Woonwensen en de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven voor woningen en woonomgevingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2017)

www.burgemeestersconvenant.be

www.mobiel21.be

www.mobiscore.be

www.sdgmonitor.be

www.vlaanderen.be

INDICATORENWEBSITES en HUN BRONNEN

www.Gemeente-Stadsmonitor.vlaanderen.be

www.provincies.incijfers.be

www.stat.policefederale.be

www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be

Agentschap Info Vlaanderen

Agentschap Wonen Vlaanderen

Agentschap Zorg & Gezondheid

Algemene administratie van de patrimoniumdocumentatie

Arvastat

Centrum voor Kankeropsporing vzw

Criminaliteitsstatistieken Federale Politie

Departement Omgeving

Departement Onderwijs & Vorming

Federale Pensioendienst

Fluvius

FOD Sociale Zekerheid

Intermutualistisch Agentschap

Kind & Gezin

Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij
Kruispuntbank Inburgering
Kruispuntbank Sociale Zekerheid
Nationale Bank van België
Opgroeien
POD Maatschappelijke Integratie
Rijksregister
RSZ / RSVZ
Statbel
Statistiek Vlaanderen – vooruitzichten
Steunpunt Werk
UiTdatabank
Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid
Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek
Vlaamse Landmaatschappij
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VMM
VREG

Interviews met Ronny Vandeputte, Kringloopwinkel Meetjesland; Jan Matthys, Wijkcentrum De Kring; Rebecca Van Rechem, COMEET; Erik Hennes, Toerisme Meetjesland; Maarten Quintelier, Woonwijzer Meetjesland

Toekomst oefeningen:

- Adviesraad voor Cultuur, Wereldraad, Gecoro, Adviesraad voor welzijn en diversiteit, Jeugd raad, sportraad

Bevragingen:

- Cultuurcontentement 2017
- Seniorenbevraging Eeklo 2017
- Tevredenheidsonderzoek BKO 2023
- Tevredenheidsonderzoek gezins- en aanvullende thuiszorg 2015
- Gebruikersenquête CC De Herbakker 2018
- Coronabevragingen zwembad, CC en Bib 2021
- Bevragingen zwembad, CC en Bib 2022

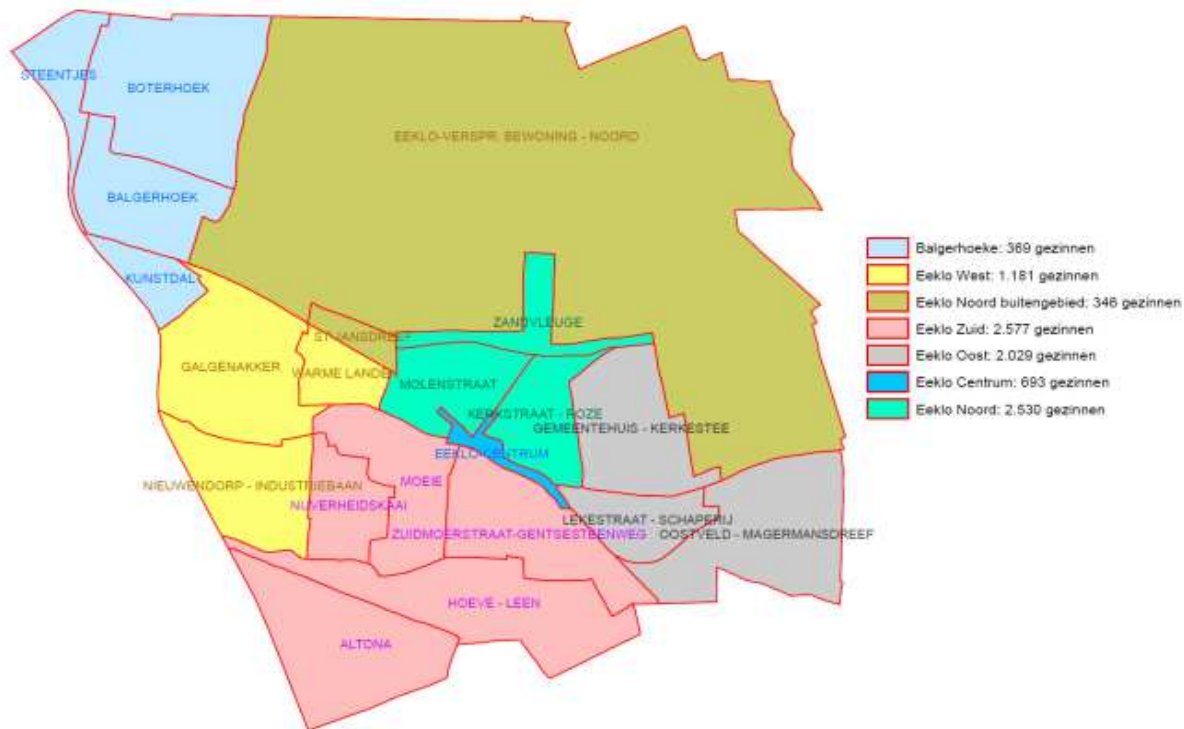
BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse

BELFIUSCLUSTER (32 – incl Eeklo) – gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische aantrekkingskracht – Gemeente-Stadsmonitor, ABB,...	CENTRALE GEMEENTEN GOED UITGERUST (17 – incl Eeklo) – provincies.incijfers.be	GEMEENTEN MET GELIJKAARDIG INWONERSAANTAL ALS EEKLO (51 – incl Eeklo) – burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor
		Aalter
		Balen
		Beersel
Beveren	Beveren	
		Blankenberge
		Bornem
		Brecht
Bree	Bree	
Deinze	Deinze	
		Denderleeuw
Dendermonde		
Diest		Diest
Diksmuide	Diksmuide	
		Dilsen-Stokkem
Duffel		
Edegem		Edegem
Eeklo	Eeklo	Eeklo
		Erpe-Mere
Geel		
	Geraardsbergen	
	Halle	
		Hamme
Harelbeke		Harelbeke
		Herent
Herentals		Herentals
Hoogstraten		Hoogstraten
Ieper		
Izegem		Izegem
		Kapellen
		Koksijde
		Kontich
		Kortenberg
Kuurne		
		Lanaken
Lier		
		Lievegem
		Lochristi
Lokeren	Lokeren	
Lommel	Lommel	

	Maaseik	Maaseik
		Maldegem
Malle		
	Menen	
		Merelbeke
		Mortsel
	Nieuwpoort	
		Nijlen
		Oostkamp
Oudenaarde		
		Oudsbergen
		Overijse
Pelt		
Poperinge	Poperinge	
		Puurs-Sint-amands
		Ronse
		Scherpenheuvel-zichem
Schoten		
Sint-Katelijne-Waver		Sint-Katelijne-Waver
Sint-Truiden		
		Tervuren
Tielt	Tielt	Tielt
Tienen		
	Torhout	Torhout
Veurne	Veurne	
	Vilvoorde	
Waregem		
		Westerlo
Wetteren		Wetteren
Wijnegem		
		Willebroek
		Wuustwezel
		Zedelgem
		Zele
		Zemst
		Zoersel
		Zonhoven
		Zottegem
		Zwevegem

BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo

Afbakening buurten Eeklo aan de hand van statistische sectoren

tefand en team Data & Analyse